



Ikt.sz: 1145/2025.

Előterjesztés

Paszab Község Önkormányzat 2025. évi költségvetéséről szóló 2/2025.(II.18.) önkormányzati rendeletének módosítására

Tisztelt Képviselő-testület!

Általános indokolás

Paszab Község Önkormányzata Képviselő-testülete a 2/2025 (II. 18.) önkormányzati rendeletével hagyta jóvá az önkormányzat 2025. évi költségvetését. Az önkormányzat költségvetési rendeletének második alkalommal történő módosítását az alábbiak szerint javaslom:

ÖNKORMÁNYZATI BEVÉTELEK (intézmények nélkül):

Az „önkormányzatok működési támogatásai” között a pótelőirányzatok összegeit a magyar államkinestár által utalványozott nagyságban javaslom megállapítani. A májusi felmérés eredménye a B111-B114 rovatok előirányzatát növelik. Az elszámolásból származó bevételek előirányzatát a 2024. évi beszámoló normatíva elszámolásának többletként érkező összege növeli.

ÖNKORMÁNYZATI KIADÁSOK (intézmények nélkül)

A „finanszírozási kiadások” között az irányítószervi támogatás előirányzatát 4 381 989 Ft nagyságban javaslom megemelni a Mandula Néni Óvodája köznevelési intézmény részére, az év közben beépülő bevételi pótelőirányzatok terhére.

INTÉZMÉNYEK:

MANDULA NÉNI ÓVODÁJA:

BEVÉTELEK:

A „finanszírozási bevételek” között az irányítószervi támogatás előirányzatát 4 381 989 Ft nagyságban javaslom megemelni.

KIADÁSOK:

A „személyi juttatások” előirányzatát 3 877 866 forinttal javasolt megemelni, a „munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó” előirányzat javára 504 123 Ft összeget célszerű engedélyezni. A módosítással érintett előirányzatokat az 1-4 mellékletek tartalmazzák.

Előzetes hatásvizsgálat

I. Várható társadalmi hatások

A rendelettel Paszab Község Önkormányzata 2025. évi költségvetési rendelete kerül módosításra.

A költségvetési rendelet az önkormányzati gazdálkodás meghatározó része, a gazdálkodás alapját képezi. Egy olyan pénzügyi terv, melyben helyt kapnak az önkormányzati feladatok, azok gazdálkodási keretei, az önkormányzati intézmények működtetése, fenntartása, személyi állománya.

II. Várható gazdasági, költségvetési hatások

A Rendelet meghatározza az önkormányzat és költségvetési szervei 2025. évi gazdálkodási kereteit, szabályait, önkormányzati finanszírozásának mértékét. A Rendelet helyi gazdasági és társadalmi hatása közvetett.

III. Várható környezeti és egészségi következmények

A Rendeletnek környezeti és egészségügyi következményei nincsenek.

IV. Adminisztratív terheket befolyásoló hatások

A rendelet megalkotása több adminisztratív terhet nem ró az Önkormányzatra, a végrehajtásához szükséges humánerőforrás biztosított.

V. A rendelet megalkotásának szükségessége, a jogalkotás elmaradásának várható következménye

Az Áht. 24.§-a írja elő a rendelet előkészítésének, képviselő-testület felé történő beterjesztésének kötelezettségét, valamint amennyiben év közben olyan gazdasági események történnek, melyek a pénzügyi terv adataira kihatással vannak, annak módosítási kötelezettségét.

VI. A rendelet végrehajtásához szükséges személyi, szervezeti, tárgyi és pénzügyi feltételek

A rendelet végrehajtásához személyi, szervezeti, tárgyi és pénzügyi feltételek rendelkezésre állnak.

Részletes indoklás

- 1.§-hoz: Módosítja a 2.§-ban a 2025 évi költségvetés bevételi főösszegeit.
- 2.§-hoz: Felsorolja a mellékletek módosítását.
- 3.§-hoz: Hatályba léptető és hatályon kívül helyező rendelkezést tartalmaz.
- 1-4 mellékletek: Módosítják a rendelet 1. 2. 3. és 5. mellékleteit.

Kérem az előterjesztés megtárgyalását és a rendelet-tervezet elfogadását.

Paszab, 2025. szeptember 10.


Bakos Tóth Ildikó
jegyző




Tajthy Péter
polgármester

Rendelet tervezet

Paszab Község Önkormányzata Képviselő-testületének

...../2025. (.....) önkormányzati rendelete

Paszab Község Önkormányzat 2025. évi költségvetéséről szóló 2/2025.(II.18.) önkormányzati rendelet módosításáról

[1] A 2025. évi önkormányzati gazdálkodás szabályainak meghatározása érdekében, a stabil, takarékos és átlátható gazdálkodás célkitűzésekre figyelemmel,

[2] az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében, az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés f) pontjában meghatározott feladatkörében eljárva Paszab Község Önkormányzata a következőket rendeli el:

1. §

(1) A Paszab Község Önkormányzat 2025. évi költségvetéséről szóló 2/2025. (II. 18.) önkormányzati rendelet 1. melléklete az 1. melléklet szerint módosul.

(2) A Paszab Község Önkormányzat 2025. évi költségvetéséről szóló 2/2025. (II. 18.) önkormányzati rendelet 2. melléklete a 2. melléklet szerint módosul.

(3) A Paszab Község Önkormányzat 2025. évi költségvetéséről szóló 2/2025. (II. 18.) önkormányzati rendelet 3. melléklete a 3. melléklet szerint módosul.

(4) A Paszab Község Önkormányzat 2025. évi költségvetéséről szóló 2/2025. (II. 18.) önkormányzati rendelet 5. melléklete helyébe a 4. melléklet lép.

2. §

A Paszab Község Önkormányzat 2025. évi költségvetéséről szóló 2/2025. (II. 18.) önkormányzati rendelet

- a) 2. § (1) bekezdés a) pontjában az „1 000 217 643” szövegrész helyébe az „1 004 599 632” szöveg,
- b) 2. § (1) bekezdés b) pontjában az „1 035 813 290” szövegrész helyébe az „1 040 195 279” szöveg,
- c) 2. § (1) bekezdés e) pontjában az „1 050 097 858” szövegrész helyébe az „1 054 479 847” szöveg,
- d) 2. § (1) bekezdés f) pontjában az „1 050 097 858” szövegrész helyébe az „1 054 497 847” szöveg,
- e) 2. § (2) bekezdésében a „37.876.772.-” szövegrész helyébe a „37 846 772.-” szöveg lép.

3. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba, és a kihirdetését követő második napon hatályát veszti.

Paszab, 2025. szeptember 19.

1. melléklet a//2025. (.....) önkormányzati rendelethez

1. A Paszab Község Önkormányzat 2025. évi költségvetéséről szóló 2/2025. (II. 18.) önkormányzati rendelet 1. melléklet 1–4. pontja helyébe a következő pontok lépnek:

„1. Bevételek

	A	B	C	D	E
1	Rovat megnevezése (bevételek)	Rovat- szám	eredeti előirányzat	módosított előirányzat	Feladat
2	Működési célú támogatások államháztartáson belülről	B1	588 587 210	592 969 199	kötelező
3	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről	B2	374 634 181	374 634 181	kötelező
4	Közhatalmi bevételek	B3	11 120 000	11 120 000	kötelező
5	Működési bevételek	B4	19 076 252	19 076 252	kötelező
6	Felhalmozási bevételek	B5	6 800 000	6 800 000	
7	Működési célú átvett pénzeszközök	B6			
8	Felhalmozási célú átvett pénzeszközök	B7			
9	Költségvetési bevételek	B1-B7	1 000 217 643	1 004 599 632	kötelező
10	Finanszírozási bevételek	B8	49 880 215	49 880 215	kötelező
11	Összes bevétel	B1-B8	1 050 097 858	1 054 479 847	kötelező

2. Kiadások

	A.	B.	C.	D	E
1	Rovat megnevezése (bevételek)	Rovat- szám	eredeti előirányzat	módosított előirányzat	Feladat
2	Személyi juttatások összesen	K1	400 390 229	404 268 095	kötelező
3	Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	K2	40 176 799	40 680 922	kötelező
4	Dologi kiadások	K3	151 452 828	151 452 828	kötelező
5	Ellátottak pénzbeli juttatásai	K4	15 000 000	15 000 000	kötelező
6	Egyéb működési célú kiadások	K5	43 605 253	43 605 253	kötelező
7	Beruházások	K6	355 188 181	355 188 181	kötelező
8	Felújítások	K7	30 000 000	30 000 000	kötelező
9	Egyéb felhalmozási célú kiadások	K8			kötelező
10	Költségvetési kiadások	K1-K8	1 035 813 290	1 040 195 279	kötelező
11	Hitel-, kölcsöntörlesztés államháztartáson kívülre	K911			
12	Belföldi értékpapírok kiadásai	K912			
13	Belföldi finanszírozás kiadásai	K91	14 284 568	14 284 568	kötelező
14	Külföldi finanszírozás kiadásai	K92			
15	Finanszírozási kiadások	K9	14 284 568	14 284 568	kötelező
16	Összes Kiadás	K1-K9	1 050 097 858	1 054 479 847	kötelező

3. Létszám

	A	B	C	D	E
1	Megnevezés	Rovat	eredeti	módosított	feladat
2	Átlagos statisztikai létszám	K1	133	133	kötelező
3	-ebből közfoglalkoztatottak létszáma	K1	101	101	kötelező

4. Egyenleg

	A	B	C	D
1	Megnevezés	eredeti	módosított	feladat
2	Költségvetési egyenleg működési hiánya	31 841 647	31 841 647	kötelező
3	Költségvetési egyenleg felhalmozási hiánya	3 754 000	3 754 000	kötelező
4	Finanszírozási egyenleg működési többlete	37 846 772	37 846 772	kötelező
5	Finanszírozási egyenleg felhalmozási többlete	-2 251 125	-2 251 125	kötelező

”

1. A Paszab Község Önkormányzat 2025. évi költségvetéséről szóló 2/2025. (II. 18.) önkormányzati rendelet 2. melléklet 1–3. pontja helyébe a következő pontok lépnek:

„1. Bevételek

	A.	B.	C.	D	E
1	Rovat megnevezése (bevételek)	Rovat- szám	eredeti előirányzat	módosított előirányzat	Feladat
2	Működési célú támogatások államháztartáson belülről	B1	588 587 210	592 969 199	kötelező
3	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről	B2	374 634 181	374 634 181	kötelező
4	Közhatalmi bevételek	B3	11 120 000	11 120 000	kötelező
5	Működési bevételek	B4	7 029 364	7 029 364	kötelező
6	Felhalmozási bevételek	B5	6 800 000	6 800 000	
7	Működési célú átvett pénzeszközök	B6			
8	Felhalmozási célú átvett pénzeszközök	B7			
9	Költségvetési bevételek	B1-B7	988 170 755	992 552 744	kötelező
10	Finanszírozási bevételek	B8	49 254 302	49 254 302	kötelező
11	Összes bevétel	B1-B8	1 037 425 057	1 041 807 046	kötelező

2. Kiadások

	A.	B.	C.	D	E
1	Rovat megnevezése (bevételek)	Rovat- szám	eredeti előirányzat	módosított előirányzat	Feladat
2	Személyi juttatások összesen	K1	219 183 031	219 183 031	kötelező
3	Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	K2	16 697 866	16 697 866	kötelező
4	Dologi kiadások	K3	97 493 369	97 493 369	kötelező
5	Ellátottak pénzbeli juttatásai	K4	15 000 000	15 000 000	kötelező
6	Egyéb működési célú kiadások	K5	43 605 253	43 605 253	kötelező
7	Beruházások	K6	358 188 181	354 188 181	kötelező
8	Felújítások	K7	30 000 000	30 000 000	kötelező
9	Egyéb felhalmozási célú kiadások	K8			
10	Költségvetési kiadások	K1-K8	776 167 700	776 167 700	kötelező
11	Hitel-, kölcsöntörlesztés államháztartáson kívülre	K911			
12	Belföldi értékpapírok kiadásai	K912			
13	Belföldi finanszírozás kiadásai	K91	261 257 357	265 639 346	kötelező
14	Külföldi finanszírozás kiadásai	K92			
15	Finanszírozási kiadások	K9	261 257 357	265 639 346	kötelező
16	Összes Kiadás	K1-K9	1 037 425 057	1 041 807 046	kötelező

3. Létszám

	A	B	C	D	E
1	Megnevezés	Rovat	eredeti	módosított	feladat
2	Átlagos statisztikai létszám (fő)	K1	105	105	kötelező
3	-ebből közfoglalkoztatottak létszáma	K1	101	101	kötelező

”

1. A Paszab Község Önkormányzat 2025. évi költségvetéséről szóló 2/2025. (II. 18.) önkormányzati rendelet 3. melléklet 1–3. pontja helyébe a következő pontok lépnek:

„1. Bevételek

	A.	B.	C.	D	E
1	Rovat megnevezése (bevételek)	Rovat -szám	eredeti előirányzat	módosított előirányzat	Feladat
2	Működési célú támogatások államháztartáson belülről	B1			
3	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről	B2			
4	Közhatalmi bevételek	B3			
5	Működési bevételek	B4	12 046 888	12 046 888	kötelező
6	Felhalmozási bevételek	B5			
7	Működési célú átvett pénzeszközök	B6			
8	Felhalmozási célú átvett pénzeszközök	B7			
9	Költségvetési bevételek	B1-B7	12 046 888	12 046 888	
10	Finanszírozási bevételek	B8	171 377 702	175 759 691	kötelező
11	Összes bevétel	B1-B8	183 424 590	187 806 579	kötelező

2. Kiadások

	A.	B.	C.	D	E
1	Rovat megnevezése (bevételek)	Rovat- szám	eredeti előirányzat	módosított előirányzat	Feladat
2	Személyi juttatások összesen	K1	118 931 498	122 809 364	kötelező
3	Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	K2	15 383 092	15 887 215	kötelező
4	Dologi kiadások	K3	48 610 000	48 610 000	kötelező
5	Ellátottak pénzbeli juttatásai	K4			
6	Egyéb működési célú kiadások	K5			
7	Beruházások	K6	500 000	500 000	kötelező
8	Felújítások	K7			
9	Egyéb felhalmozási célú kiadások	K8			
10	Költségvetési kiadások	K1-K8	183 424 590	187 806 579	kötelező
11	Hitel-, kölcsöntörlesztés államháztartáson kívülre	K911			
12	Belföldi értékpapírok kiadásai	K912			
13	Belföldi finanszírozás kiadásai	K91			
14	Külföldi finanszírozás kiadásai	K92			
15	Finanszírozási kiadások	K9			
16	Összes Kiadás	K1-K9	183 424 590	187 806 579	kötelező

3. Létszám

	A	B	C	D	E
1	Megnevezés	Rovat	eredeti	módosított	feladat
2	Átlagos statisztikai létszám (fő)	K1	18	18	kötelező
3	-ebből közfoglalkoztatottak létszáma	K1	0	0	

”

„5. melléklet a 2/2025. (II. 18.) önkormányzati rendelethez

Működési célú bevételek és kiadások mérlege (önkormányzati szinten)

	A	B	C	D	E	F
1	Bevételek Megnevezése	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	Kiadások Megnevezése	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat
2	Működési célú támogatások államháztartáson belülről	588 587 210	592 969 199	Személyi juttatások	400 390 229	404 268 095
3	2.-ből EU-s támogatás	49 517 460	49 517 460	Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	40 176 799	40 680 922
4	Közhatalmi bevételek	11 120 000	11 120 000	Dologi kiadások	151 452 828	151 452 828
5	Működési célú átvett pénzeszközök			Ellátottak pénzbeli juttatásai	15 000 000	15 000 000
6	4.-ből EU-s támogatás			Egyéb működési célú kiadások	18 793 449	18 793 449
7	Egyéb működési bevételek	19 076 252	19 076 252	Tartalékok	24 811 804	24 811 804
8	Költségvetési bevételek összesen (2.+4.+5.+7.)	618 783 462	623 165 451	Költségvetési kiadások összesen (1.+...+7.)	650 625 109	655 007 098
9	Hiány belső finanszírozásának bevételei (10.+...+13.)	46 880 215	46 880 215	Értékpapír vásárlása, visszavásárlása		
10	Költségvetési maradvány igénybevétele	46 880 215	46 880 215	Likviditási célú hitelek törlesztése		
11	Vállalkozási maradvány igénybevétele			Rövid lejáratú hitelek törlesztése		
12	Betét visszavonásából származó bevétel			Hosszú lejáratú hitelek törlesztése		
13	Egyéb belső finanszírozási bevételek			pénzügyi lízing (tőke)		
14	Hiány külső finanszírozásának bevételei (15.+...+16.)			Forgatási célú belföldi, külföldi értékpapírok vásárlása		
15	Likviditási célú hitelek, kölcsönök felvétele			Előző évi megelőlegezés visszafizetése	9 033 443	9 033 443
16	Értékpapírok bevételei					
17	Működési célú finanszírozási bevételek összesen (9.+14.)	46 880 215	46 880 215	Működési célú finanszírozási kiadások összesen (9.+...+16.)	9 033 443	9 033 443
18	BEVÉTEL ÖSSZESEN (8.+17.)	665 663 677	670 045 666	KIADÁSOK ÖSSZESEN (8.+17.)	659 658 552	664 040 541

”

Általános indokolás

Paszab Község Önkormányzata Képviselő-testülete a 2/2025 (II. 18.) önkormányzati rendeletével hagyta jóvá az önkormányzat 2025. évi költségvetését. Az önkormányzat költségvetési rendeletének második alkalommal történő módosítását az alábbiak szerint javaslom:

ÖNKORMÁNYZATI BEVÉTELEK (intézmények nélkül):

Az „önkormányzatok működési támogatásai” között a pótelőirányzatok összegeit a magyar államkincstár által utalványozott nagyságban javaslom megállapítani. A májusi felmérés eredménye a B111-B114 rovatok előirányzatát növelik. Az elszámolásból származó bevételek előirányzatát a 2024. évi beszámoló normatíva elszámolásának többletként érkező összege növeli.

ÖNKORMÁNYZATI KIADÁSOK (intézmények nélkül)

A „finanszírozási kiadások” között az *irányítószervi támogatás előirányzatát 4 381 989 Ft nagyságban javaslom megemelni a Mandula Néni Óvodája köznevelési intézmény részére, az év közben beépülő bevételi pótelőirányzatok terhére.*

INTÉZMÉNYEK:

MANDULA NÉNI ÓVODÁJA:

BEVÉTELEK:

A „finanszírozási bevételek” között az *irányítószervi támogatás előirányzatát 4 381 989 Ft nagyságban javaslom megemelni.*

KIADÁSOK:

A „személyi juttatások” előirányzatát 3 877 866 forinttal javasolt megemelni, a „munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó” előirányzat javára 504 123 Ft összeget célszerű engedélyezni.

A módosítással érintett előirányzatokat az 1-4 mellékeltek tartalmazzák.

Előzetes hatásvizsgálat

I. Várható társadalmi hatások

A rendelettel Paszab Község Önkormányzata 2025. évi költségvetési rendelete kerül módosításra.

A költségvetési rendelet az önkormányzati gazdálkodás meghatározó része, a gazdálkodás alapját képezi. Egy olyan pénzügyi terv, melyben helyt kapnak az önkormányzati feladatok, azok gazdálkodási keretei, az önkormányzati intézmények működtetése, fenntartása, személyi állománya.

II. Várható gazdasági, költségvetési hatások

A Rendelet meghatározza az önkormányzat és költségvetési szervei 2025. évi gazdálkodási kereteit, szabályait, önkormányzati finanszírozásának mértékét. A Rendelet helyi gazdasági és társadalmi hatása közvetett.

III. Várható környezeti és egészségi következmények

A Rendeletnek környezeti és egészségügyi következményei nincsenek.

IV. Adminisztratív terheket befolyásoló hatások

A rendelet megalkotása több adminisztratív terhet nem ró az Önkormányzatra, a végrehajtásához szükséges humánerőforrás biztosított.

V. A rendelet megalkotásának szükségessége, a jogalkotás elmaradásának várható következménye

Az Áht. 24.§-a írja elő a rendelet előkészítésének, képviselő-testület felé történő beterjesztésének kötelezettségét, valamint amennyiben év közben olyan gazdasági események történnek, melyek a pénzügyi terv adataira kihatással vannak, annak módosítási kötelezettségét.

VI. A rendelet végrehajtásához szükséges személyi, szervezeti, tárgyi és pénzügyi feltételek

A rendelet végrehajtásához személyi, szervezeti, tárgyi és pénzügyi feltételek rendelkezésre állnak.

Részletes indokolás

Az 1. §-hoz

Módosítja a rendelet mellékleteit.

A 2. §-hoz

Módosítja a rendelet 2.§-át.

A 3. §-hoz

Hatályba léptető és hatályon kívül helyező rendelkezést tartalmaz.

Az 1. melléklethez

Módosítja a rendelet 1. mellékletét.

A 2. melléklethez

Módosítja a rendelet 2. mellékletét.

A 3. melléklethez

Módosítja a rendelet 3. mellékletét.

A 4. melléklethez

Módosítja a rendelet 5. mellékletét.



Előterjesztés

**a Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár Könyvtárellátási Szolgáltató
Rendszerben végzett munkájáról szóló beszámolóról**



MÓRICZ ZSIGMOND
MEGYEI ÉS VÁROSI
KÖNYVTÁR

MÓRICZ ZSIGMOND
MEGYEI ÉS VÁROSI KÖNYVTÁR

4400 NYÍREGYHÁZA, SZABADSÁG TÉR 14.
TELEFON: +36 42 598 888; FAX: +36 42 404 107
E-MAIL: TITKARSAG@MZSK.HU

Polgármesteri Hivatal
4475 Paszab
Fő u. 9.

Tárgy: Szakmai beszámoló a Mórícz Zsigmond
Megyei és Városi Könyvtár Könyvtárellátási
Szolgáltató Rendszerben végzett munkájáról

Tajthy Péter Polgármester Úr
részére

Tisztelt Polgármester Úr!

GÁVAVÉDELŐSÉGI SZÖVETSÉGI KÖNYVTÁR	
HIVATALI PASZAB, ZEN KÖRNYELYSÉGE	
Évforduló	2025 - 06 - 0 6
Száma: 1410/2025	db mell. 2-0
Értékelés: 949/2025	Értékelés: 700/2025

Az 1997. évi CXL. törvény 66. §-a alapján intézményünk állami feladatként teljesíti a Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye területére vonatkozó szolgáltatásokat. A Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer működéséről szóló 39/2013. (V.31.) EMMI rendelet 7. § (5) alapján a vármegyei hatókörű városi könyvtár az előző évben nyújtott szolgáltatásokról minden év május 31-ig beszámolót készít a kistépülési önkormányzat számára. Az alábbi beszámoló rövid összefoglalást ad munkánkról és a településen a tárgyévben történekről.

2013 óta 200 vármegyei településsel kötöttünk megállapodást Könyvtári, Információs és Közösségi Hely szakmai munkájának koordinálására, segítségére. 170 településen önálló szolgáltató helyen működik a könyvtár, 30 településen könyvtárbusz szolgáltató. Szervezeti felépítésünk alapján a Vármegyei Szolgáltatási Osztály 7 referenssel és egy könyvtárbuszos könyvtárossal végzi munkáját az osztályvezető irányítása alatt.

A Vármegyei Szolgáltatási Osztály alapvetőnek tartja a rendszerszerű működést, ezért kiemelt feladatunk a megfelelő feltételek biztosítása. Elsőbbséget élvez a szakszerű és barátságos könyvtári környezet kialakítása, a rendszeres, helyi igényekhez igazodó nyitvatartás, a lakosság nagyarányú bevonása a szolgáltató helyek életébe, az informatikai háttér biztosítása, a folyamatos állománygyarapítás és -gondozás, a továbbképzés, a rendszeres kapcsolattartás a könyvtárosokkal, a polgármesterekkel és a partnerszervezetekkel. A szolgáltatások biztosításához 2024-ben is állami támogatás állt rendelkezésünkre, melyet a költségvetési törvény határozott meg.

A kistépülési könyvtári ellátás minőségének javítása érdekében felmérést végeztünk a KSZR 2024. évi munkájával kapcsolatban. Arra voltunk kíváncsiak, hogy a szolgáltató helyeken dolgozó könyvtárosok mennyire elégedettek szakmai tevékenységeinkkel: a folyamatos együttműködéssel, a referensek felkészültségével, a helyszíni látogatásokkal, a módszertani tanácsadásokkal, a

WWW.MZSK.HU



NYÍREGYHÁZA





dokumentumszolgáltatással, az informatikai ellátottsággal, a könyvtári programokkal és a szakmai továbbképzésekkel.

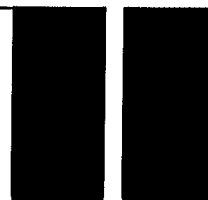
Az online kérdőívet az összes szolgáltató hely könyvtárosának kiküldtük, 94 válasz érkezett vissza. A válaszadók szinte egyöntetűen eredményesnek tartják kapcsolatukat a megyei könyvtárral, munkánkkal elégedettek. Igyekszünk a jövőben is tartani ezt a minőségi színvonalat, az esetleges hiányosságokat kiküszöbölni, a tanácsokat, javaslatokat megfogadni a további sikeres együttműködés érdekében.

Honlapunkon (www.szksr.hu) folyamatosan közzétettük és frissítettük a települési könyvtárakra és a könyvtárosokra vonatkozó információkat, a címtárakat, a módszertani segédanyagokat, a nyomtatványokat. A települési könyvtárakat és az önkormányzatokat értesítjük minden számukra releváns pályázatról, rendeletről, közleményről, programról.

Az Országos Széchényi Könyvtár tavaly indult Könyvtári Kihívás pályázatán vármegyénkből 37 könyvtár vett részt. Kollégáink keményen dolgoztak, hogy az olvasói létszámot, a kölcsönzött dokumentumok, a 14 év alattiak és a rendezvényeken résztvevők számát a mai digitális világban emelni tudják. Bár még nincs eredmény, de nagyon bízunk benne, hogy a mi vármegyénkből is kerül ki nyertes. A jó programokat összegyűjtöttük és szívesen közzétesszük a vármegye valamennyi települése számára, hogy inspirálódjanak, ötleteket merítsenek a példaértékűen működő könyvtáraktól.

A 3/1975. (VIII. 17.) KM-PM együttes rendelet a könyvtári állomány ellenőrzéséről (leltározásáról) és az állományból történő törlésről szóló szabályzat alapján 2021-ben elkezdtük a szolgáltató helyek állományellenőrzését. 2024 decemberéig 89 könyvtárban ellenőriztük a KSZR-es állományt, az erről szóló jegyzőkönyvet a könyvtáros minden esetben megkapta.

A területi ellátás jelentős kihívása a szolgáltató helyek saját állományának retrospektív gépi feldolgozása. A feladatra részletes tervet készítettünk, a munkát a referens kollégák végzik, adott esetben a települési könyvtáros bevonásával. A vármegyei hatókörű városi könyvtár egységes elektronikus katalógussal biztosítja a szolgáltató helyek számára az állomány webes felületen való elérhetőségét, visszakereshetőségét.





A szolgáltatás eredményei 2024-ben Paszabon:

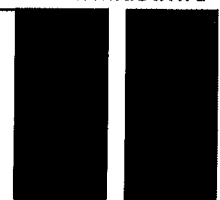
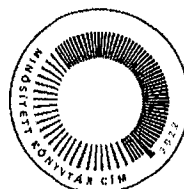
Kiszállított könyvek száma (db)	245
Kiszállított egyéb dokumentumok száma (db)	-
A könyvtárba előfizetett folyóiratok száma (db)	2
Informatikai beszerzés	-
Egyéb beszerzett eszközök	-
A könyvtárba beszerzett fejlesztő-, társasjátékok	
Állománygondozási feladatok (állományellenőrzés, selejtezés)	-
A könyvtár népszerűsítésére finanszírozott programok	4

Az előzetes igények alapján újonnan beszerzett dokumentumok könyvtári használatra előkészítve, raktári jelzettel és vonalkóddal felszerelve kerültek kiszállítása a szolgáltató helyre. A megvásárolt eszközök a Mórícz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár leltárába kerültek, melynek leltárellenőrzése 2024-ben is megtörtént.

Könyvtárhasználati adatok:	2024-ben:
Regisztrált használók száma összesen (fő)	235
Személyes (helybeni) használat összesen (alkalom)	2665
Kölcsönzött dokumentumok száma összesen (db)	1142
14 éven aluli regisztrált használók száma összesen (fő)	213

A település lakosságának (1260 fő) **18%-a** regisztrált könyvtárhasználó, ami megközelíti a központi KSZR ajánlásban javasolt 20%-os arányt. Meg kell említenünk, hogy a helyben használat kiemelkedő, mivel a könyvtár iskolában helyezkedik el. Továbbra is figyelmet kell fordítani a statisztikai adatok, a kölcsönzések pontos vezetésére, melyek a munkanapló, a HUNTÉKA integrált könyvtári rendszer használatával nyomon követhetők.

Módszertani szaktanácsadás:





A kistélepülési könyvtárosokkal legalább negyedévente egyszer személyesen is találkozunk a helyi szolgáltató helyen és megbeszéljük az aktuális problémákat, ellenőrizzük a könyvtári statisztika megfelelő dokumentálását. Személycsere alkalmával pedig soron kívül kimegyünk, átadás-átvétel leltárt csinálunk és megbeszéljük a feladatokat, a könyvtári adminisztrációt, az elvárásokat.

Paszabon az év folyamán **3 alkalommal** történt kiszállás a megyei könyvtár referense által. A személyes találkozás során a beszerzett könyvek és eszközök szállítása, valamint átadása-átvétele történt meg.

Könyvtári programok

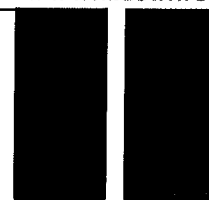
Minden évben nagy hangsúlyt fektettünk a közös, térségi szintű rendezvényekre. Igyekszünk olyan könyvtári programokat kínálni, melyek felkeltik a helyi lakosság érdeklődését. A programok kiválasztásához 2024-ben is elkészítettük tematikus ajánlónkat (Rendezvényajánló 2024), mely honlapunkról letölthető volt. Mindamelllett ösztönözzük és segítjük a helyi események szervezését és törekszünk arra, hogy a szolgáltató helyek mindegyike részt vegyen a kiemelt országos programokban, az Ünnepi Könyvhétén és az Országos Könyvtári Napok rendezvénysorozatában.

A korábbi évekhez hasonlóan 2024-ben is minőségi rendezvényekkel színesítettük a településeink könyvtári életét, így valósulhatott meg Paszabon az **4** alábbi rendezvény:

Előadó:	Előadás típusa:	Létszám:
Lakatos Márton	Előadás	24 fő
Ákom-Bákom	Előadás	88 fő
Bumberák Maja	Előadás	50 fő
Gáspár Ferenc	Előadás	27 fő

Egyéb észrevételek, javaslatok:

A település által foglalkoztatott szakember végzettsége **megfelel** a jogszabályi környezet által meghatározottnak. A szolgáltató hely nyitvatartása (heti 5 nap 20 óra) **megfelelő** ahhoz, hogy az elvárt szolgáltatási mutatók teljesüljenek.





MÓRICZ ZSIGMOND
MEGYEI ÉS VÁROSI
KÖNYVTÁR

MÓRICZ ZSIGMOND
MEGYEI ÉS VÁROSI KÖNYVTÁR

4400 NYÍREGYHÁZA, SZABADSÁG TÉR 14.

TELEFON: +36 42 598 888; FAX: +36 42 404 107

E-MAIL: TITKARSAG@MZSK.HU

A könyvtárossal, **Bodóné Bodnár Erikával**, jó a kapcsolatunk, hatékonyan együttműködik, szívesen fogad előadásokat, a kért dokumentációkat időben küldi, figyelmet fordít az olvasói könyvigényekre, az állományt rendben tartja.

Nyíregyháza, 2025. május 30.

Tisztelettel:

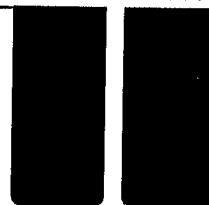
Tomasovszki Anita
igazgató



NYÍREGYHÁZA



WWW.MZSK.HU



2. napirend

1412/2025.

**Paszab Község Önkormányzat Képviselő-testületének
.../2025.(...) határozata
a Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár Könyvtárellátási Szolgáltató
Rendszerben végzett munkájáról szóló beszámolóról**

Paszab Község Önkormányzat Képviselő-testülete a Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszerben végzett 2024. évi munkájáról szóló beszámolóját elfogadja.

Köszönetét és elismerését fejezi ki az intézmény dolgozói felé az eredményes együttműködés miatt.

ÉVES BESZÁMOLÓ
A MANDULA NÉNI ÓVODÁJA
2024 /2025-ÖS NEVELÉSI ÉVÉNEK
TEVÉKENYSÉGÉRŐL

Készítette: Mihalikné Fedor Anikó
igazgató

Tartalomjegyzék

1. Jogszabályi háttér.....	3
2. Bevezetés, helyzetelemzés.....	5
2.1 Feladataink, helyzetelemzés.....	5
2.2 Az Alapító okiratunkban meghatározott alapfeladataink.....	6
2.3 Az óvodai nevelési év rendje.....	7
2.4 Alapító okirat szerinti feladatellátás adatai	7
2.5 2024/ 25 Nevelési év. Humánerőforrás (személyi feltételrendszer).....	8
3. Pedagógiai folyamatok.....	9
3.1 Tervezés.....	9
3.2 A tervezést elősegítő tartalmak tervezése.....	10
3.3 Megvalósítás	13
3.4 Pedagógiai folyamatok Ellenőrzés	14
3.5 Pedagógiai folyamatok értékelés	17
3.6 Pedagógiai folyamatok Korrekciók.....	17
4.Személyiségfejlesztés és közösségfejlesztés.....	18
4.1 Képzéseken való részvétel 2023/2024-es nevelési évben.....	18
4.2 Tanköteleskorú gyermekek.....	20
4.3 Közösségfejlesztés.....	20
4.4 Gyermekek és ifjúságvédelem helyzete.....	21
4.5 Óvó-védő előírások megtartása.....	22
4.6 Jeles napjaink ünnepnapjaink.....	22
5. Eredmények.....	23
6. Belső kapcsolatok, együttműködés, közösségi élet.....	24
6.1 Nevelőtestület, óvodapedagógusok és dajkák együttműködése.....	24
6.2 A szervezet közösségi élete.....	25
7. Az intézmény külső kapcsolatai.....	26
7.1 Óvoda-családi ház kapcsolata.....	26
7.2 Együttműködés a fenntartó önkormányzattal.....	27
7.3 Együttműködés az általános iskolával.....	27
7.4 Egyéb kapcsolataink.....	28
8. A pedagógia munka feltételei, tárgyi dologi feltételek.....	29
8.1 Megvalósult és szükséges beruházásaink – munkálatok.....	29
8.2 Az Óvodai nevelés országos alapprogramban elvárásoknak és a pedagógiai programban megfogalmazott intézményi céloknak való megfelelés.....	29
Összegzés	

1. Jogszabályi háttér

- A 2011. évi CXCV. törvény végrehajtási rendeletei:
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1200020.EMM
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. Rendelet a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról
http://www.budapestedu.hu/data/cms150367/229_2012._VIII._28._Korm._rendelet_a_nemzeti_koznevelesrol_szolo_torveny_vegrehajtasarol_MK_12_112.pdf
- 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1200363.KOR
- 2/2005. (III. 1.) OM rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A0500002.OM
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=99700031.TV
- 2015. évi CCXXIII. törvény egyes szociális, gyermekvédelmi, családtámogatási tárgyú és egyéb kapcsolódó törvények módosításáról
<http://mkogy.jogtar.hu/?page=show&docid=A1500223.TV>
- 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról
http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1300326.KOR
- 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról
http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1100328.KOR
- 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1300015.EMM
- 48/2012. (XII. 12.) EMMI rendelet a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről
http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1200048.EMM
- A pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LIL törvény 75.§ (2) bekezdés k) pont; 98.§ (3) bekezdés; 160.§ (7) bekezdés
18/2024. (IV. 4.) BM rendelet a pedagógusok teljesítményértékeléséről
<https://njt.hu/jogszabaly/2024-18-20-0A>
- 419/2024. (XII. 23.) Korm. rendelet pedagógus-továbbképzés rendszeréről
<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a2400419.kor>

Tisztelt Képviselő Testület!

A Mandula Neni Óvodájának központi és a helyi rendeletek értelmében, beszámolóban ad tájékoztatást az Önkormányzat Képviselő Testületének az intézmény éves munkájáról. Az éves beszámoló a 2024. szeptember 1-től, 2025. augusztus 31-ig terjedő nevelési év értékeléséről szól. Mint az intézmény igazgatója, igyekeztem legjobb tudásom szerint képviselni a gyermekek mindenek felett álló érdekeit és elősegíteni a szeretetteljes, melegséget sugárzó, családias óvodai légkör meglétét. Munkatársaimmal együtt formáltuk, alakítottuk óvodánk, mindennapjait. Szakmai fejlődésünket előre mozdítottuk, hogy partnereink elégedettsége mellett, az állandóan változó törvényi előírásoknak, a folyamatosan jelentkező szakmai feladatokon kívül, minden más új feladatoknak is megfeleljen intézményünk. Kérem a Tisztelt Polgármester Urat és a Tisztelt Képviselő Testület tagjainak bizalmát, segítségét, hogy fejlesztő elképzeléseinket, nevelő – fejlesztő munkánkat a jövőben is támogassák, mint ahogy eddig is tették, hogy az óvodánkban járó gyermekek egészségesen, boldogan élhessék meg óvodás éveik mindennapjait.

Tisztelettel kérem a 2024-2025-ös nevelési év beszámolójának elfogadását.

Paszab, 2025. augusztus 31.

Mihalikné Fedor Anikó

igazgató

2. Bevezetés, helyzetelemzés

2.1 Feladataink, helyzetelemzés

A **Mandula Néri Óvodája** önkormányzati fenntartású, önállóan működő költségvetési szerv. Szakmai tekintetben önálló jogi személy, gazdasági és pénzügyi feladatait pedig Paszab Község Polgármesteri Hivatala látja el. Az intézmény ebben az évben is zavartalanul működött, a működéshez szükséges szakmai feltételek biztosítottak. Ez a beszámoló a Mandula Néri Óvodája 2024/2025-ös nevelési évének szakmai és működési tevékenységét, valamint annak eredményeit összegzi. A dokumentum az intézmény éves munkaterve alapján készült, a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 3. § (1) bekezdése, a Pedagógiai Program, valamint az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja előírásainak megfelelően. Az elmúlt évek során a jogszabályi környezet jelentős változásokon ment keresztül: új előírások léptek életbe, a meglévők pedig módosultak. Ennek következtében minden, az óvodát érintő szabályozó dokumentumot a hatályos jogszabályok szerint kellett frissíteni. Egy dolog azonban változatlan maradt: a gyermekekhez való viszonyunk, elhivatottságunk és lelkiismeretes munkavégzésünk. Továbbra is a Pedagógiai Programunk alapelvei mentén végezzük nevelőmunkánkat. Kiemelten fontos számunkra a gyermekek személyiségének tiszteletben tartása, jogaik érvényesítése, valamint az, hogy szeretetteljes, elfogadó és megbecsülő légkört teremtsünk számukra. Biztosítjuk az egyenlő bánásmódot, és minden gyermek érdekét szem előtt tartjuk.

A 2024/2025 nevelési évtől minden óvodai intézménynek kötelező volt bevezetni az új Óvodai KRÉTA rendszert. A bevezetésének célja a köznevelési intézmények digitális adminisztrációs rendszerének egységesítése, az adatok pontos, naprakész és biztonságos kezelése, valamint a szülők és fenntartók számára is átláthatóbb információáramlás biztosítása. Ezzel megszűnt a régi óvodai napló. Az OVI KRÉTA-ban nehézséget jelentett a folyamatos fejlesztés év közben: pl: szülői igazolások-októbertől, gyermekek fejlődési naplója-novembertől, szülői hozzáférés-januártól, kréta csoportnapló elemei- májustól, TÉR rendszer- szeptembertől bevezetései. Az óvodai beiratkozás folyamatosan változtatás alatt állt. Minden nehézség ellenére eddigi értékeinket, eredményeinket, hagyományainkat megőriztük a 2024-2025-es nevelési évben is. Intézményünk minden dolgozója legjobb tudása szerint megtett mindent azért, hogy nevelő – fejlesztő, gondozó munkánk színvonala azon a magas szakmai szinten maradjon, mint az elmúlt években, gyermekeink fejlődése érdekében. Törekedtünk arra, hogy színes, színvonalas, eredményes, az óvodáskorú gyermekek életét megszépítő óvodai és bölcsődei életet

szervezzük a normál működés alatt a megszokott gyakorlattal. Az éves beszámoló a törvényi változásokhoz alkalmazkodva az Oktatási Hivatal által kidolgozott Intézményi Önértékelésének szempontrendszeréhez igazodva lett összeállítva, mivel a tanfelügyeleti ellenőrzések elvárásainak meg kell felelnie.

Célunk, hogy a gyermekek egyéni szükségleteire figyelemmel biztonságot adó, nyugodt, szeretetteljes óvodai környezetet biztosítsunk számukra. Törekszünk arra, hogy mindennapjaikat gazdag, életkorukhoz és fejlettségi szintjükhöz igazodó tevékenységekkel tölthessék meg. Kiemelt figyelmet fordítunk a szabad játék örömére, a lemaradók felzárkóztatására, valamint az egyéni képességek fejlesztésére – hogy a gyermekkor valóban gondtalan és boldog lehessen.

2.2 Az Alapító okiratunkban meghatározott alapfeladataink:

- Óvodai nevelés.
- Nemzetiségi óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai.
- A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai integrációs fejlesztőprogram szerinti nevelése és képesség-kibontakozása.
- A gyermekek napközbeni ellátásával összefüggő feladatok.
- Intézményi étkeztetés.
- A többi gyermekekkel együtt nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése.

Intézményünk óvodája a „Tevékenységeközpontú” pedagógiai program alapján neveli a rábízott gyermekeket. Munkánk során az erősségeinkre építettünk, figyelembe vettük a kialakult gyakorlat tapasztalatait, a törvények változásait, a partnereink elvárásait. Arra törekedtünk, hogy minél több alkalmat, időt, lehetőséget biztosítsunk a gyermekeknek az elmélyült játékra. Az óvónők élve a pedagógiai módszertani szabadság elvével – építettek a gyermekek tapasztalataira, spontán ötleteire. Programunkban a játék mellett kiemelt hangsúlyt kapott a környezettudatos magatartás megalapozása, a szelektív hulladékgyűjtés, víztakarékos használatra nevelés, környezetük rendjének megtartása, a környezetükben élő növények, és madarak gondoskodása. Fontos volt számunkra, a környezettudatos, környezetre figyelő magatartásformák és szokások kialakítása, amely magába foglalja a szűkebb és tágabb környezet kulturális és természeti értékek megismerését, megszerettetését és annak megóvására nevelését. Továbbá az óvodai nevelés egyik fontos feladata a kulturális sokszínűség elfogadtatása és a különböző nemzetiségek, etnikumok értékeinek bemutatása. A roma kultúra ápolása ebben a folyamatban kiemelt szerepet játszik.

A roma kultúra bemutatása segíti a gyermekeket abban, hogy megismerjék és elfogadják egymást, erősíti az empátiát és a toleranciát. Fontos, hogy a pedagógusok pozitív példákön keresztül mutassák be a roma hagyományokat, zenét, táncot, meséket és a nyelvi sajátosságokat, ezzel hozzájárulva az identitás megerősítéséhez és az előítéletek lebontásához.

2.3 Az óvodai nevelési év rendje:

Az óvodai nevelési év 2024 szeptember 1-től, 2025. augusztus 31-ig tartott.

Szorgalmi időszak: 2024. szeptember 01. – 2025. május 31.

Nyári időszak: 2025. június 01. – 2025. augusztus 31.

2.4 Alapító okirat szerinti feladatellátás adatai:

1. adattábla	Terület	Adat
1.	A hatályos alapító okirat kelte, száma	2025. 06. 23. AMNO-1/2025
2.	Fenntartó neve, címe	Paszab Község Önkormányzata 4475 Paszab Fő út
3.	Az intézmény hatályos alapító okirat szerinti neve	Mandula Néni Óvodája
4.	Az intézmény székhelye, neve, címe	Mandula Néni Óvodája Paszab Fő út 6.
5.	Az intézmény feladatellátási helye, neve, címe	Mandula Néni Óvodája Paszab Fő út 6.
6.	Az intézménybe felvehető maximális gyermeklétszám	Alapító okirat szerint: 75 fő
7.	Az intézmény óvodai csoportjainak száma	3
8.	Az intézmény napi nyitvatartási ideje	6 ⁰⁰ -18 ⁰⁰
9.	Alapító okirat szerinti ellátandó feladatai	óvodai nevelés

2. adattábla

1.	Óvodás gyermekek összlétszáma 2024. október 1. állapot	72
2.	Étkező gyermekek létszáma	72
3.	SNS_ gyermek létszáma	2

4.	Hátrányos helyzetű gy. Létszáma:	36
5.	Halmozottan hátrányos helyzetű	9

2.5 2024/ 25 Nevelési év. Humánerőforrás (személyi feltételrendszer)

3. adattábla

	Terület	Adat
1.	Az intézmény igazgatója	Mihalikné Fedor Anikó
2.	Az intézmény telefonszáma	0642/446-060
3.	E-mail elérhetősége	paszabiturisandor@gmail.hu
4.	Óvodapedagógusok	6+1 igazgató
5.	Óvodai dajka	3 fő
6.	Pedagógiai asszisztens	1 fő
7.	Élelmezésvezető	1 fő
7.	Szakács	2 fő
8.	Konyhai kisegítő	3 fő
9.	Adminisztrátor	1 fő

2025/26 Nevelési évben:

-2025 októbertől Nagy Sándorné óvodapedagógus felmentési idejét tölti a nők 40 nyugdíj jogosultságához.

-Mészáros Fruzsina óvodapedagógus szeptembertől egy másik intézményben kezdi meg a 2025/26 nevelési évet.

3. Pedagógiai folyamatok

3.1 Tervezés

A stratégiai és operatív tervezés megvalósításának intézményi gyakorlata (PP, továbbképzési program, beiskolázási terv, intézményi éves munkaterv elkészítése)

A 2024/2025-ös nevelési évben óvodánkat a helyi Pedagógiai programunk, valamint a 2024/2025-ös nevelési évre elkészített intézményi éves munkaterv alapján irányítottam. Az irányításhoz szükséges tervek elkészítése a nevelőtestület bevonásával készültek. Az éves munkaterv összhangban volt stratégiai dokumentumainkkal.

Pedagógiai célok és megvalósításuk: A Pedagógiai programunkban kijelölt célok megvalósítása érdekében foglalmaztuk meg kiemelt feladatainkat, nevelési területekként meghatároztuk szakmai fejlesztési munkánkat. Vállalt feladatainkat (a szükséges módosításokat is figyelembe véve) teljesítettük. A fenntartóval való jogszabály szerinti együttműködés biztosított volt. Óvodánk éves munkaterve határozta meg az óvodai nevelési év helyi rendjét.

Munkaterv, beiskolázás: A munkatervet az igazgató készítette el és a nevelőtestület hagyta jóvá, a szülői munkaközösség véleményezésével. A programok az ütemezés szerint folytak. A pedagógiai munka megfelelt az éves tervezésben foglaltaknak. Intézményi Tanfelügyeleti ellenőrzésünk volt ebben az évben, ahol 95%-os eredményt ért el az Óvoda.

Óvodapedagógusok a gyermekek teljes személyiségének fejlesztésére (gondozására) töreksenek, kihasználva a játékban és a tevékenykedtetésben, cselekvésben rejlő lehetőségeket. Fontosnak tartjuk az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást. A tevékenységekben megvalósuló tanulási folyamat felépítése éves tervben történik, melyet egymást váltva valósítottunk meg.

Tervezési dokumentáció és pedagógiai folyamat:

A pedagógiai folyamatokat átfogó dokumentációja az OVI KRÉTA naplóban tekinthető meg, nevelési és tevékenységi tervek, valamint az egyéni fejlesztési dokumentumok. Ezek rendszerszinten biztosítják, hogy a pedagógiai munka figyelembe vegye az egyes gyermekek szükségleteit és fejlettségi szintjét. Folyamatosan törekszünk a tervezőmunka optimalizálására. A dokumentációk és a gyermeki produktumok hitelesen tükrözik a nevelő- fejlesztő munka eredményességét.

Belső ellenőrzés: A belső ellenőrzési rendszerünk, vagyis a teljesítmény értékelés jól működik. A dokumentumok ellenőrzése belső ellenőrzési tervben rögzítve vannak amennyiben szükséges és elmaradást tapasztalok akkor megbeszélés keretei között tudatom a kollégával.

A belső ellenőrzés legfontosabb feladata az intézményben folyó tevékenység hatékonyságának mérése, annak feltárása, hogy milyen területeken kell és szükséges erősíteni a pedagógus, az igazgató, az intézmény munkáját.

Teljesítményértékelés:

A z óvodapedagógusok munkájának fejlesztése és objektív visszajelzése céljából 2024-től bevezetésre került a Teljesítményértékelési Rendszer, melyet a 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet szabályoz. Ennek értelmében a pedagógusok és vezetők munkáját évente értékelni kell, meghatározott szempontrendszer alapján. Az értékelés célja nem csupán az ellenőrzés, hanem a szakmai fejlődés támogatása, valamint hosszú távon a bérezési és előmeneteli rendszerhez való kapcsolódás biztosítása. A kormányrendeletben megfogalmazottak alapján történt az értékelés, ami jegyzőkönyvben rögzítésre került.

A TÉR célokat közösen határoztuk meg szeptemberben. Minden kitűzött cél teljesült, nem volt szükség a megkezdett célt követező nevelési évben újra kitűzni. Intézményi egyedi célt az intézmény dolgozói megfelelően alkalmazták. Az alkalmazott a céljait (3) a felületen logikusan vezette. A vezetői (4) cél a felületen ellenőrizhető a fenntartónak jóváhagyásra beküldésre került. Az alkalmazotti célok megbeszélése megtörtént a felületen (KRÉTA) rögzítésre kerültek.

Tervezési dokumentáció és pedagógiai folyamat:

Óvodánk éves munkatervének, tervezési dokumentumainak, a pedagógiai munka stb. gyakorlati megvalósításában mindenki részt vesz. A munkatervben minden évben megfogalmazunk kiemelt feladatokat, melyek vagy központi irányelvek, vagy hiányosságainkra épülnek. A nevelési évre, gyermekcsoportra tervezett egymásra épülő tevékenységek – pedagógiai folyamatok – a személyiség- és közösségfejlesztést, az elvárt nevelési, tanulási eredmények elérését, a szülők, gyermekek és munkatársak elégedettségét és a fenntartói elvárások teljesülését szolgálják.

Egymás munkáját folyamatosan segítve arra törekszünk, hogy az eddig elért szakmai színvonalunkat tartani tudjuk, esetlegesen új módszerekkel bővítsük. Nagy felelősség hárul ránk, hiszen a csoportokban Pedagógiai Programunkra épülő, differenciált, pedagógiaiilag értékes, módszertanilag átgondolt nevelési tervet használunk, az intézményi szokások megtartásával.

Éves továbbképzési program:

419/2024. (XII.23.) Kormányrendelet, mely értelmében a köznevelési intézmény igazgatója egy nevelési évre szóló Pedagógus-Továbbképzési Programot készít a nevelési évet megelőző év április 1.-április 30. között, azaz jelen évben 2025. április 30-ig, amely tartalmazza az intézmény pedagógusai esetében a kiválasztott tartalmi megújító továbbképzéseket, valamint a választható továbbképzések listáját. Minden továbbképzésre kötelezett pedagógusnak legalább 120 kreditet kell teljesítenie a rá vonatkozó öt éves továbbképzési időszakban. A tartalmi megújító képzés, amelyből a továbbképzési ciklusban legalább 60 kreditet kell teljesíteni, a pedagógus által választható továbbképzés, amelyből a pedagógus öt éves továbbképzési ciklusában legfeljebb 60 kredit számítható be.

3.2 A fejlődést elősegítő tartalmak tervezése

Éves tématervet a négy évszak körforgására, a jeles napokra, ünnepekre, a roma kulturális nevelésre, a tevékenységközpontú nevelésre és a külső világ tevékeny megismerésére építettünk, melyet folyamatosan frissítünk, bővítünk. A nevelési év folyamán minden ünnepnapot, jelesnapot megtartottunk a gyermekek örömeire. Heti terv: az éves tematika mentén építettük fel heti szinten tervezve a gyermeki tevékenységeket, kötött- kötetlen foglalkozásokat. E tevékenységek rövid összefoglalása a csoportnapló dokumentációját képezi.

Fejlesztési célok, feladatok megvalósulása

Fejlesztési javaslatok célok és feladatok (2024/2025-ös éves munkatervből)	Megvalósulás
Rövid távú célok • az udvaron szervezhető tevékenységek színesítése, a mezítlábas ösvény mindennapos tudatos, szakszerű használata, a mindennapos mozgás megvalósítása mellett • intézményi tanfelügyelet megszervezése, lebonyolítása • OVIKRÉTA rendszer folyamatos működtetése • teljesítményértékelésből adódó, önfejlesztési feladatok • a tervezéshez kapcsolódó építő jellegű változások kerüljenek megfontolásra • igényes, pontos, naprakész dokumentációvezetés • a kiadott feladatok határidőre történő igényes elkészítése. • tehetséggondozáshoz kapcsolódó program kidolgozása • egészséges életmódra nevelés	-A projekt sikeresen megvalósult, a gyermekek tudatosan használják a mindennapos mozgás megvalósítása mellett. -Az Intézményi tanfelügyelet előkészítői munkálatai, az önértékelés, az interjúk megszervezésre kerültek. Sikeresen zajlott a tanfelügyelet lebonyolítása. - Az Ovikrétát az előírásoknak megfelelően működtetjük. -Az önfejlesztési feladatok egyénre szabottak. -dokumentációt naprakészen vezetjük -Feladatainkat határidőre elkészítjük -Sikeresen kidolgozásra került, a tehetséggondozói programunk -Az egészséges életmódra nevelés sikeresen megvalósult
Középtávú célok • pályázati források bővítése	-a pályázati forrásaink folyamatosan bővültek. A tárgyi eszközeinket pályázati forrásból tudatosan bővítettük.
• csapatépítés, közös feladatok teljesítésével, közösen átélt élményekkel	-Megvalósult

• folyamatos továbbképzések konfliktuskezelési technikák elsajátítása, partnerekkel való pozitív viszony kialakítása • IKT eszközök beépítése a nevelőmunkába • egymás közötti szakmai ismeretek, tapasztalatok megosztása • a kiadott feladatok határidőre történő igényes elkészítése. • az intézmény teremtsen lehetőséget a tehetség kibontakoztatására. • OVIKRÉTA rendszer napi szintű folyamatos működtetése • Állatbarát, madárbarát óvodai programok kiépítése, az erdei óvodánkban	- A továbbképzések önképzéssel is megvalósulnak. -Pályázati forrásoknak köszönhetően folyamatosan beépítjük az IKT eszközeinket a nevelőmunkába. -Egymás közötti tapasztalatok megbeszélése, szakmai ismeretek átadása jól működik. - A feladatok határidőre elkészültek - Tehetségműhelyt hoztunk létre - Alapítvány adományozásának köszönhetően eszközökön keresztül biztosított az Ovikréta használata napi szinten. -Sikeresek az állatbarát, madárbarát programjaink
Kiemelt fő feladatok: ➤ Tanfelügyelet intézményi ellenőrzés feladatai ➤ Tehetséggondozó program kidolgozása. ➤ Egészséges életmódra nevelés ➤ Állatbarát, madárbarát óvodai programok kiépítése, az erdei óvodánkban ➤ Környezettudatos életmód kialakítása, az erdei óvoda növényzetének, környezetének ápolása, gondozása	-Sikeresen lezajlott. -A tehetséggondozó program kidolgozásra került, a tehetséggondozás a gyermekek számára biztosított volt. -Folyamatosan megvalósult, egészség és sport nap alkalmával pályázati forrásból -Sikeresek az állatbarát, madárbarát programjaink - a környezettudatosság az óvodai nevelés tudatos részét képezi. Kiemelt figyelmet fordítunk rá. pl: Szelektív hulladékgyűjtés
• Szaktanácsadó látogatása az Intézményi Tanfelügyelet előtt.	Megfelelő tájékoztatást, segítségnyújtást nyújtott.

3.3 Megvalósítás:

- **2024/25 nevelési év kezdetét megelőzően, a nyári időszakban az udvari játékok, eszközök karbantartási, festési munkálatai sikeresen megvalósultak. Az udvari játékok szabványosítása, jegyzőkönyvezése az előírásoknak megfelelően megtörtént.**

-**2024 szeptember:** Egészség és sport nap került megrendezésre, ahol tornabemutató, aerobik, családi sport és ügyességi játékok, sakk és malommérkőzés, rajzverseny, kézműves foglalkozás és egészségügyi állapotfelmérés kísérte a programot. A résztvevők egészséges ételeket és italokat kóstolhattak.

A rendezvény a Tesco "Ön választ, mi segítünk" pályázati program támogatással valósult meg.

-**2024 szeptember:** Újabb tárgyi eszközökkel bővült óvodánk udvara és csoportszobánk is. Tajthy Péter polgármester Úr jóvoltából a 3 db kerti bútort, Jónás Attila a Roma Nemzetiségi Önkormányzat nevében vásárolt egy új fészekhintát, mert a régi már elhasználódott, és nem felelt meg az előírásoknak. A gyermekek nagy öröme Pappné Czene Mariann felajánlásával, egy babaházzal bővült a játék és eszköztárunk.

-**2024 október:** Létrehoztunk egy Erdei Ovit, amely a MOL- Új Európa Alapítvány <https://molujeuropaalapitvany.hu/> támogatásával a Zöld Oázis program keretében valósult meg. Öshonos fák és növények kerültek beültetésre a természetes környezetben. Az Erdei Ovi Központjában egy fa építmény található, amely többek között számos szabadtéri tevékenységnek ad teret.

-**2024 november:** Egy 200.000 Ft értékű JBL hangszóróval gazdagodott intézményünk, amely a kültéri rendezvényünk lebonyolításához nélkülözhetetlen, amit saját forrásból, a kollégák összefogásával megvalósult jótékonyági sütívásár bevételéből sikerült megvásárolnunk. Ezúton is hálásan köszönöm az önfeláldozó munkájukat!

-**2024 december:** Megtartottuk a mikulás és a karácsonyi ünnepségünket. Az OFEO Örökbe fogadok egy ovit egyesület jóvoltából a gyermekek nagy öröme a karácsonyfa alá különböző játékok, adományok, mesés könyvek kerültek. Az egyesület tisztítószereket is adományozott az intézményünknek.

-**2025 január:** Sajnos az ünnepek elteltével csőtörés volt az Intézményünkben, ami jelentős többletköltséget jelentett számunkra.

-**2025 február** Farsang ünnepségünket sikeresen megtartottuk, a kollégák dramatikus játék előadással kedveskedtek a gyermekek számára.

-**2025 március:** Az új szabályozások figyelembe vétele, megfelelése.

- **2025 április- május:** A Kulturális és Innovációs Minisztérium pályázati kiírásának köszönhetően intézményünk elnyerte a „**Kincses Kultúróvoda**” címet. A támogatás keretében

sikeresen megvalósítottuk a „Cigánykerék Mandula Néni Óvodájában” című projekthetünket, melynek célja a roma kultúra sokszínűségének bemutatása volt a gyermekek számára élményszerű, játékos módon. A pályázaton elnyert 500.000 Ft támogatásból intézményünk tárgyi eszközeit fejlesztettük: két csoportszobába kisméretű **JBL hangszórókat** vásároltunk. Továbbá egy nagyképernyős **LG okos televíziót** is sikerült vásárolnunk az intézmény számára a pályázati összegből. Emellett népviseleti ruhák is készültek a gyermekek számára, valamint egy gasztronómiai program keretében roma ételek kóstolására is sor került. A hét zárásaként a szülőkkel közös programot szerveztünk, amely tovább erősítette az óvoda és a családok kapcsolatát. A Roma Nemzetiségi Önkormányzat édességgel kedveskedet a gyermekek számára.

Büszkén számolhatunk be arról is, hogy a rendezvényről a Kossuth Rádió Hazajáró című műsorában is beszélhettem egy rövid interjú keretében, így szélesebb körben is megoszthattuk kezdeményezésünk értékeit. Ezúton is köszönjük a támogatást, amely lehetővé tette számunkra, hogy egy tartalmas, közösségépítő és értékteremtő hetet valósíthassunk meg a roma kultúra jegyében.

-2025 május: Tesco Start a jövőért pályázati programon részt vett az intézményünk, sikerként könyveljük el, hogy I. helyezést értünk el. A pályázatban foglaltak szerint az óvodás gyermekek számára az állatok világnapja alkalmából, a 2025/26-os nevelési évben, egy projekt hét keretein belül szeretnénk megvalósítani, egy állatkerti kirándulást.

Hálás szívvel köszönjük Bodóné Bodnár Erika szervezését, hogy lehetővé tette Óvodánk gyermekei számára a nevelési év során, hogy könyvtári látogatáson, különböző programokon, papírszínház előadáson, részt vehessenek.

3.4 Pedagógiai folyamatok ellenőrzés

Az intézményben belső ellenőrzést rendszeresen végeztem. Spontán és tervezett megfigyeléssel, dokumentum ellenőrzéssel.

Megfigyelés: A nap bármely órájában történhet: szeptemberi beszoktatás, csoportok szokásainak, szabályainak alakulása stb..

Tervezett megfigyelés: a kiemelt feladatok megvalósításának folyamata pl. óvónő, dajka, a csoportokról információ gyűjtés és eredményei.

Dokumentumok ellenőrzése: a csoportokban használt dokumentumok ellenőrzése, azok pontos határidőre való vezetése, elkészítése, (óvodai csoportnapló, felvételi-mulasztási napló, fejlődési napló, anamnézis, stb.) Csoportban megvalósuló tevékenységek ellenőrzése.

Pedagógiai ellenőrzés a 2024/2025 nevelési évben:

- érzelmi, értelmi, erkölcsi, szociális nevelés: szocializáció, közösségi nevelés: az erkölcsi alapértékek, mint az igazság, tisztelet, becsület, helyes viselkedés, békés együttélés, szeretet, erőszakmentesség formálása, beszoktatás
- a szeretetteljes befogadás, a gyerekekre való odafigyelés hamar megtérült, hiszen a kiscsoportosok gyorsan megszokták az óvodai életet.
- minden gyermek megtalálta a helyét a csoporton belül
- örömmel jöttek óvodába, szívesen tevékenykedtek együtt társaikkal
- a szülők pozitív visszajelzései megerősítettek minket munkánkban
- felkészülés a foglalkozásokra, a mindennapos betekintés a szabad játék során biztosított különböző párhuzamosan végezhető tevékenységi lehetőségek megfigyelésére irányult
- az iskolai élethez szükséges képességek, készségek fejlesztése

Nevelési célkitűzések a gyakorlatban

Fő célunk, hogy a gyermekek érzelmi biztonságát megteremtve, szeretetteljes és nyugodt környezetben biztosítsuk számukra a boldog gyermekkort.

Ennek része :

- ☐ Szabad játék lehetőségének biztosítása.
- ☐ Tehetséggondozás és felzárkóztatás.
- ☐ Egyéni képességekhez igazított fejlesztés.
- ☐ Az értelmi képességek komplex fejlesztése (megfigyelés, gondolkodás, tanulás, kommunikáció).
- ☐ Erkölcsi és szociális nevelés, segítő életmódra nevelés.

Pedagógiai folyamatok ellenőrzés

A pedagógiai munka belső ellenőrzésének rendjét az SZMSZ, illetve az adott nevelési évre vonatkozó szempontjait az éves munkaterv szabályozza. Az ellenőrzésről a 2011. évi CXCV törvény a nemzeti köznevelésről 86 §-a rendelkezik. Jól kidolgozott, átlátható ellenőrzési rendszert működtetünk.

Az ellenőrzés célja a fejlődés elősegítése, hiányosságok összeírása, mely változtatásra, a hiányosságok kijavítására késztet, a célok, feladatok teljesítésére ösztönöz. A belső ellenőrzés feladatköre magában foglalja az intézményben folyó szakmai tevékenységgel összefüggő ellenőrzési feladatokat. A tervezett belső, teljesítményértékelés alkalmával az ellenőrzés célja volt, a tényleges állapot összehasonlítása a nevelési programmal, annak cél- és feladatrendszerével, továbbá visszajelzés a pedagógus munkájuk színvonaláról. A pedagógiai

gyakorlat ellenőrzésének tapasztalataiból részletes következtetéseket vontam le annak érdekében, hogy a következő nevelési évre meghatározzuk az aktuális feladatokat.

Ovi Kréta ellenőrzése:

Felvételi és mulasztási naplók ellenőrzése a KRÉTÁBAN

- a KRÉTA rendszerben történik az ellenőrzése

Ha valamilyen adat nincs kitöltve a gyermeknél akkor a rendszer figyelmeztet a határ időre, pontos betartására. Fontos, hogy pontosan, és az aktuális határidőre valósuljanak meg az általában előforduló hibák/hiányosságok:

- ↔ távolmaradási kérelem/igazolások az aktuális időpont/időtartamot megelőző kitöltése a szülő által
- ↔ orvosi igazolások
- ↔ dátumok, aláírások hiányának pótlása
- ↔ lakcímkártya hiánypótlása

Kréta Csoportnapló ellenőrzése:

- A pedagógiai tervezés csoportszintű tervezési és értékelési dokumentumainak ellenőrzésére a nevelési év folyamán
- A csoportnapló elemei csak májusban lettek kialakítva.

Kréta Fejlődési naplók

- A gyermekek fejlődésének folyamatos nyomon követését
- Fejlődési naplók ellenőrzésére a nevelési év folyamán
- 2 alkalommal történt a kitöltése a fejlődési nyomon követési naplónak

A KIR dokumentációs rendszerben (pedagógusok, pedagógiai munkát segítők adatai – felvételt- távozást) az adatokat, az aktuális adatokban bekövetkezett változást rendszeresen dokumentáljuk. Az októberi statisztika pontosan volt előkészítve, az adminisztrációs feladatok időre készen voltak, amit a fenntartó, és a statisztikai hivatal részére határidők betartásával megküldtük.

A nevelési év során a kollégák megfelelő munkafegyelemmel, a munkaidő betartása mellett dolgoztak. A feladataikat mindenki a munkaköri leírása szerint pontosan, odafigyeléssel végezte.

Bevezetésre került kormányrendeleti szabályozást követően az elektronikus adatküldés, ügyfélkapun, E-HR rendszeren keresztül. A Munkáltató és a munkavállaló elektronikus rendszeren keresztül jelzi a munkajogviszonyában bekövetkezett változást. Az elektronikus aláírás és időbélyegző bevezetésre került.

KÜLSŐ ELLENŐRZÉSEK – TANFELÜGYELET,

A 2024/25 nevelési évben sor került Intézményi Tanfelügyeletre. Ahol az óvodánk 95% -os eredményt ért el. Tanfelügyeleti ellenőrzés fejleszthető területeire intézkedési, fejlesztési tervet dolgoztam ki.

Tanfelügyelet előzményei feladatai: Ellenőrzés előtti intézményi önértékelés, dokumentációk, megvalósulása, feltöltése az Oktatási Hivatal honlapján.

Kormányhivatal ellenőrzésünk volt 2025. áprilisában ahol az ellenőrzést követően több hiányosságra is felhívták a figyelmünket, amit az előírásoknak megfelelően módosítottunk.

Gyermekek értékelése:

A gyermeki teljesítményeket megfigyelés alapján folyamatosan követjük, dokumentáljuk, elemezzük, és erre fejlesztési tervet készítünk. A gyermekek eredményeiről a szülőket tájékoztatjuk.

Négy fő területre oszlik a megfigyelés:

- Szociális képességek (társas kapcsolatok, játék, viselkedés, neveltségi szint, szokásismeret, érzelmek, motivációk, beállítódás, akarat meggyőződés)
- Értelmi képességek (kognitív szféra, pszichikus funkciók működése, érzékszervi szféra, percepció)
- Verbális képességek (nyelvhasználat, verbális kommunikáció)
- Testi képességek (nagy- és finommotorikus mozgások)

Az egyéni fejlődési naplóban az óvodapedagógusok a gyermekek értelmi, beszéd, hallás, látás és mozgásfejlődésének eredményeit rögzítjük.

Ebben a nevelési évben Kormányhivatal által ellenőrzésen részt vett az Intézményünk.

3.5 Pedagógiai folyamatok értékelés

Az értékelés tények és adatok alapján történik az intézményi önértékelési rendszere szerint.

Az értékelés tervezetten, megadott szempontok alapján történik. A különböző mérések (gyermeki, elégedettségi) során kapott eredmények alapozzák meg a fejlesztendő területeket. Az intézményi önértékelési rendszer működését az intézmény vezetése irányítja, az önértékelési folyamatban a nevelőtestület valamennyi tagja részt vesz.

3.6 Pedagógiai folyamatok Korrekciók

Az ellenőrzések során feltárt információk értékelése után megszületett eredmények befolyásolják stratégiai (PP, SZMSZ, Beiskolázási tervet) és operatív (éves munkaterv, munkaközösségi tervek, éves nevelési tervek, tanulási ütemtervek, tevékenységi tervek) terveink elkészítését, módosítását. Az éves beszámolóban megtörténik a tanulságok levonása, a fejlesztések meghatározása, illetve szükség esetén a korrekció. Mindennemű tervezési folyamat során elsődleges a gyermekek legmagasabb fokon történő ellátása. Szükség esetén

törekszünk jó gyakorlatokat, alkalmas módszereket megismerni, belső és külső erőforrásokat feltérképezni, mozgósítani a problémák megoldására.

4.Személyiségfejlesztés és közösségfejlesztés

Az intézményünk minden tagjának továbbképzése és önképzése kiemelt fontosságú. Ebben a nevelési évben az intézményi továbbképzési program elveinek szem előtt tartásával és a beiskolázási terv alapján vettünk részt online ingyenes képzéseken. A különböző képzéseken és egyéb látogatások alkalmával szerzett tapasztalatokat megbeszéltük. Az online képzéseket előnyben részesítjük.

4.1 Képzéseken való részvétel 2025/2026 nevelési évben:

Mandula Neni Óvodájának, óvodapedagógusainak 5 éves továbbképzési ciklusa

Óvodapedagógus neve	Végzettség megszerzésének ideje	Ötévenkénti továbbképzés időtartama	Ciklus vége	Megjegyzés
		2025. 09.01- 2030. 08.31.		
Mihalikné Fedor Anikó	2022.	Mentes a továbbképzési kötelezettség alól		Szakvizsgázott pedagógus közoktatási vezető Szakvizsga megszerzésének időpontja 2022. 06.01.
Nagy Sándorné		Mentes a továbbképzési kötelezettség alól		55. életévét betöltötte
Szántóné Farkas Zsuzsanna		Mentes a továbbképzési		55. életévét betöltötte

		kötelezettség alól		
Marosné Cserpák Ágnes		Mentes a továbbképzési kötelezettség alól		55. életévét betöltötte
Stefán- Hullár Erzsébet	2022.	2025.-2030-ig mentes a továbbképzés alól		Ebben az 5 éves ciklusban nem kötelezett továbbképzésre. óvodapedagógus diploma szerzési időpontja 2023.
Türk -Bíró Csilla	2016.			Kötelezett a továbbképzésre
Mészáros Fruzsina	2023.	2025.30-ig mentes a továbbképzés alól		Ebben az 5 éves ciklusban nem kötelezett továbbképzésre. óvodapedagógus diploma szerzési időpontja 2023.

2025/2026. nevelési év pedagógus-továbbképzési programja

Név:	Munkakör	Ciklus ideje	Továbbképzési kötelezettség állapota (120 kredit)
Türk-Bíró Csilla	óvodapedagógus	2025-2030.	<u>Választható képzésben:</u> 2023-2025. 60 kredit beszámolt, így ez teljesített a ciklusban.

			Tartalmi megújító képzésben: 2024.09.hóban ONAP vizsga 10 kredit

4.2. Tanköteleskorú gyermekek

Ssz.	Eredmények	Adatok
	Beiskolázási adatok:	28
	Tanköteles korú gyermekek száma	
	Közülük várhatóan a 2025/2026. tanévben az iskolai tanulmányaikat elkezdők száma	15
	Várhatóan a 2025/2026. tanévben-óvodában maradó tanköteles korúak száma	13

4.3 Közösségfejlesztés:

Óvodai beszámoló a nevelési év közösségi és nevelési tevékenységeiről

Az óvodánkban a nevelési év során kiemelt figyelmet fordítottunk a közösségépítésre, ezért a gyermekek, szülők és családok számára közös programokat szerveztünk. Szoros és együttműködő kapcsolatot ápolunk a Szülői Munkaközösséggel, akik aktívan részt vesznek rendezvényeink megszervezésében és lebonyolításában. Olyan események során, mint például a Márton-nap, erdei ovi létrehozásához szükséges növények ültetésénél, a farsang vagy más ünnepek alkalmával számíhattunk támogatásukra. Nevelőmunkánk egyik alappillére az egyéni bánásmód alkalmazása, a konfliktushelyzetek hatékony kezelése, valamint a gyermekek kompromisszumképességének fejlesztése. A gyermekek optimális fejlődésének érdekében rendszeres kapcsolatot tartunk fenn a Pedagógiai Szakszolgálat szakembereivel, valamint a családsegítő szolgálattal is. Az óvodapedagógusok által szervezett séták, kirándulások és egyéb élményszerző programok során célunk, hogy a gyermekek minél gazdagabb tapasztalatokhoz, élményekhez jussanak. Ezek az élmények hozzájárulnak a játékok tartalmának bővítéséhez, valamint a tanulási tevékenységek megalapozásához. Intézményünkben különös figyelmet fordítunk arra, hogy a gyermekek bizalommal forduljanak a pedagógusok felé, és

együttműködő magatartást tanúsítsanak. Ezt csakis pozitív, segítő, türelmes és elfogadó attitűddel lehet elérni. Felismerjük és feltárjuk a gyermek fejlődését veszélyeztető tényezőket, és pedagógiai eszközökkel igyekszünk ellensúlyozni azokat. Az óvoda közösségformáló szerepe megkérdőjelezhetetlen, ezért fontos számunkra, hogy derűs, szeretetteljes légkört alakítsunk ki, ahol mindenki jól érzi magát, és elfogadja a közösen kialakított normákat.

Olyan közösséget szeretnénk létrehozni, amely pozitív értékrendet közvetít, és támogatja a gyermekek személyiségfejlődését. Elsődleges célunk, hogy a gyermekek jól érezzék magukat az óvodában, minden nap új élményekkel gazdagodjanak. A nevelőmunka szerves része a hagyományok ápolása és a jeles napok megtartása. Az ünnepek színvonalas megszervezése az óvónők és dajkák igényességét tükrözi, a gyerekek pedig örömmel vesznek részt ezeken az eseményeken. A nevelési év során a szülőkkel közösen tervezett programjainkat teljes mértékben sikerült megvalósítani, ami tovább erősítette a közösség összetartását és az óvoda családi hangulatát.

4.4 Gyermek-és ifjúságvédelem helyzete

Az óvodánkban kiemelt figyelmet fordítunk a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek támogatására. A szülőkkel való kapcsolattartás folyamatos, az óvodapedagógusok rendszeresen látogatják a családokat, így naprakész információval rendelkeznek a gyermekek körülményeiről. A gyermekvédelmi jelzőrendszer intézményünkben hatékonyan működik. Munkatársaink jól ismerik a jelzési folyamatot, és minden tőlük telhetőt megtesznek annak érdekében, hogy a veszélyeztetett gyermekek problémái minél hamarabb felismerésre kerüljenek és megoldódjanak. Az elmúlt évek tapasztalatai azt mutatják, hogy sajnos egyre több család életkörülményei váltak rendezetlenné, és egyre több gyermek szorul segítségre. A leggyakoribb okok között szerepelnek a megélhetési nehézségek, lakhatási problémák, az egyszülős családmodell, a családi konfliktusok, az életvezetési zavarok, valamint az elhanyagolás és a magatartási vagy beilleszkedési problémák.

Az óvoda szoros kapcsolatot ápol a település védőnőjével, akivel az együttműködés zökkenőmentes és eredményes. A gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatainkat minden esetben felelősséggel és hatékonyan látjuk el. Intézményünkben a prevenció tevékenység nem csupán a gyermekvédelmi felelős feladata, hanem minden dolgozó aktívan részt vesz benne. Célunk, hogy elősegítsük a gyermekek egészséges, kiegyensúlyozott családi környezetben

történő fejlődését. Ennek érdekében az óvodapedagógusok törekednek arra, hogy alaposan megismerjék a gyermekek családi hátterét, bizalmi kapcsolatot építsenek ki a szülőkkel, és szükség esetén segítséget, tanácsot nyújtsanak a gyermekneveléssel kapcsolatban. Probléma esetén együttműködünk a Nevelési Tanácsadóval, a Szakértői Bizottságokkal, a Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálatokkal, a Gyámhatósággal, valamint a Védőnői Szolgálatokkal. Ezek az együttműködések lehetővé teszik, hogy időben és hatékonyan reagáljunk a felmerülő nehézségekre.

A gyermekeket veszélyeztető okok:

- ☞ Szülői elhanyagolás
- ☞ gyermekeket veszélyeztető szülői életvitel
- ☞ kapcsolati konfliktusok

4.5 Óvó-védő előírások megtartása

Minden csoportban szeptember elején az óvónők megtartották a gyermekek „balesetvédelmi oktatását”, mely keretében életkoruknak megfelelő módon felhívták figyelmüket a rájuk leselkedő veszélyekre a csoportszobában, folyosón, mosdóban és az udvaron egyaránt. Ezt a csoportnaplókban dokumentálták. Az óvoda valamennyi dolgozója tűz és munkavédelmi oktatáson vett részt. Az óvoda tűz- és munkavédelmi helyzete megfelelő, a működés a jogszabályok előírása szerint történik. A tűzoltó-készülékek hitelesítése megtörtént. A továbbiakban is fokozott figyelmet várunk el az óvoda minden dolgozójától a balesetek megelőzése, elkerülése érdekében, kiemelten a gyermekekre való tekintettel.

4.6 Jeles napjaink ünnepnapjaink

Jeles napjainkat, ünnepnapjainkat sikeresen megtartottuk ebben a nevelési évben.

Szent Mihály nap: Élnek hagyományaink, megemlékeztünk erről a jeles naptól.

Márton nap: Az óvodapedagógusok Szent Márton legendájáról tartottak dramatizálást, mozgásos játékokat a gyermekek örömeire.

Mikulás nap: A pedagógus kollégák által dramatizált kis mese kíséretében lett megtartva.

Karácsony: A Fogadj örökbe egy ovit egyesület ajándékai kerültek a karácsonyfa alá.

Farsang: Jelmezes felvonulással, játékos vetélkedőkkel, mese dramatizálással, tánccházzal került megrendezésre.

Roma-nap: Roma hét kulturális esemény sorozat keretén belül lett megvalósítva, hiszen a Kulturális és Innovációs Minisztérium pályázati kiírásának köszönhetően széles körben

kiterjesztve került megrendezésre. A Roma napunkon a gyermekek szülei is részt vehettek a rendezvényünkön, ahol megkóstolhatták a vakarót, (Roma étel) amit ők maguk készítettek. Ősi roma mesterségek, illetve népviseleti kiállítás megtekinthető volt a hét folyamán. A gyermekek számára roma mesék, ősi mesterségek interaktív bemutatására is volt lehetőség. **Parno-Graszt** együttes egy tagja énekelt az óvodánkba, táncházat, és hangszerbemutatót tartott, amit a gyermekek kipróbálhattak. Különböző készségfejlesztő roma kultúrát képviselő játékokkal játszhattak a gyermekek.

Március 15. Hagyományos módon zászlót készítettek óvodásaink.

Föld napja, Víz világnapja, Állatok világnapja: Minden évben megtartjuk a világnapjainkat.

Húsvét: A gyermekek tojásfestéssel, tojásfa díszítéssel, csokinyuszi kereséssel, a húsvéti népi hagyományok felelevenítésével, a locsolkodás dramatizálásával, nyuszisimogatóval élhették át a húsvéti szokásokat, hagyományokat.

Anyák napja: Az anyák napját személyre szabottan ünnepeltük meg. Minden gyermek elmondhatta az anyukájának az anyák napi verset, amit az anyukák az örömtől meghatódva hallgattak végig.

Gyermeknap: Családi gyermeknapot rendeztünk, ami zenés műsorral, ugrálóvárral, különböző játékokkal, tette színebbé a gyermekek számára ezt a napot.

Ballagás: Ballagási ünnepségünket megtartottuk. A ballagó nagycsoportosaink megható búcsúztató műsor keretében vettek búcsút az óvoda udvarán az óvodától és az ott dolgozóktól.

Élnek hagyományaink, megemlékeztünk a gyermekek életének jeles napjairól, a születés- és névnapok ünneplése csoportonként történt; figyeltünk a világnapokra; megtartottuk betervezett ünnepségeinket, megemlékezéseinket. A szülők részére facebook csoportot tartunk fent, ahol érdeklődhetnek, kérdezhetnek, jelezhetnek az óvodapedagógusok számára. A Könyvtárat a nevelési év folyamán folyamatosan látogatjuk Bodóné Bodnár Erika meghívására.

5. Eredmények

Kiemelt nevelési céljaink eléréséhez hozzájárulnak az év során megrendezett programok, folyamatos tevékenységek. Munkánk akkor eredményes, ha iskolaérett gyermekeket adhatunk át az iskolának. Eredményként könyveljük el azt, hogy megfelelően tudtuk motiválni a gyermekeket, kezdeményezéseink sikeresek voltak, a tevékenységek alatt fenn tudtuk tartani a gyermekek érdeklődését, és önmagukhoz képest fejlődtek. A megfigyelések, mérések eredményeit elemeztük és felhasználjuk a további feladatok meghatározásánál. A gyermekek követésének kialakult rendje van. A nyomon követés nem csak látogatás, napi találkozás, eredmények egyeztetése során, hanem közös programok alkalmával is megvalósul.

Pályázataink:

- 📖 Kulturális Innovációs Minisztérium Kincses Kultúróvoda cím elnyerése. A pályázat összege 500.000 ft.
- 📖 A Tesco Start a Jövőért pályázati programján I. helyezést értünk el. A pályázat összege 500.000 ft.
- 📖 Anyák az anyákért alapítványtól intézményünk 3 db laptopot kapott, így a csoportokban szükséges Ovikréta rendszerhez biztosított eszközökkel rendelkezünk. Ezúton is köszönjük az Alapítvány önzetlen támogatását.

6. Belső kapcsolatok, együttműködés, közösségi élet

Nevelőtestületünk fontos feladatának tartja a hagyományok ápolását, a szervezeti kultúrát. Ezért lehetőséget teremtünk arra, hogy a gyermekek megismerjék a nevezetesebb ünnepkörök jellemzőit, azok megünneplését és a hozzáfűződő hagyományokat. A különböző programok, tevékenységek, azok megvalósítása, összehangolt, közös tervezést és folyamatos együttműködést kívánt. A nevelőtestületünk a kollégák elkötelezettek, innovatívak, nyitottak a fejlődésre, fejlesztésre.

Ha a szükség úgy kívánja, heti, napi megbeszéléseket tartunk. Az óvodapedagógusok lelkesedésének köszönhetően a tudásmegosztás munkaidőn kívül is nagyszerűen működött. (személyesen, telefonon, online).

A pedagógiai munka értékelése év közben beszélgetésen, értekezleten, nevelési év végén beszámolókon, értékeléseken, értekezleten keresztül valósul meg.

A szervezeti kultúra fejlesztését a közösségépítést a csoportkohéziót, a jól működő emberi kapcsolatok szempontjából fontosnak tartom. Intézmény szinten számomra meghatározó jelentőséggel bír a közösen, együtt átélt kirándulások szerveződések.

6.1 Nevelőtestület, óvodapedagógusok és dajkák együttműködése

Óvodánk nevelőtestülete jól felkészült, elkötelezett és folyamatos szakmai fejlődésre törekvő pedagógusokból áll. Munkájukat a megújulás iránti igény, a korszerű pedagógiai módszerek alkalmazása és a szaktudás folyamatos frissítése jellemzi. Dajkai álláshelyeinket szintén szakképzett, megbízható munkatársak töltik be, akik aktívan részt vesznek a nevelési folyamatban. Az óvodapedagógusok a szakmai önállóság adta lehetőségeket tudatosan és eredményesen használják ki mindennapi munkájuk során. Célunk, hogy minden pedagógus megőrizhesse saját egyéniségét, miközben közösen elfogadott célok és nevelési feladatok mentén dolgozunk együtt, egységes szemléletben. A továbbképzések kiválasztásánál elsődleges szempont, hogy azok gyakorlati ismereteket, módszertani gazdagodást és a pedagógiai munka hatékonyságát támogassák.

Arra törekszünk, hogy a pedagógusok és a dajkák egyaránt olyan tudással rendelkezzenek, amely segíti őket a gyermekek fejlesztésében, nevelésében. A csoportban dolgozó óvodapedagógusok és dajkák a tevékenységek pedagógiai előkészítését közösen végzik, együttműködésük harmonikus és jól szervezett. A dajkák szakképzettsége lehetővé teszi, hogy ne csupán támogatóként, hanem aktív, tudatos résztvevőként vegyenek részt a gyermekek mindennapjaiban. Ismerik a csoport célkitűzéseit, és munkájukat ennek megfelelően végzik. Az óvodai csoportokban dolgozó felnőttek összehangoltan, egységes elvárások mentén dolgoznak. Együttműködésüket a gyermeki személyiség tisztelete és szeretete hatja át. Munkájuk során olyan alapvető értékeket képviselnek, mint a tolerancia, nyitottság, elfogadás, következetesség és szeretetteljes bánásmód. Óvodapedagógusaink kiemelt figyelmet fordítanak a gyermekek egyéni sajátosságaira, fejlődési ütemükre, tehetségükre és szociokulturális háttérükre. Különös gondot fordítanak a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatására, mindig tiszteletben tartva a gyermekek szükségleteit és jogait. Az óvodapedagógusok és dajkák együttműködésének eredményeként olyan gyermekeket nevelünk, akik társadalmilag hasznos, értékes tudással, készségekkel és szilárd neveltséggel rendelkeznek.

6.2 A szervezet közösségi élete:

Egy szervezet számára elengedhetetlenül fontos a jó, baráti, együttműködő munkaközösség kialakítása. A közösség erősítése szempontjából kiemelten szükségesnek tartom a közös programokat, kirándulásokat, tréningeket. Hiszem és vallom, hogy a kollégák számára szükség van ezekre a programokra, egy kis kikapcsolódásra, ez által jobban megismerhetjük egymást. A közös programoknak, élményeknek összekovácsoló ereje van, a szervezeti kultúra kialakításában fontos szerepe van.

- Decemberben a Polgármester Úr támogatásával egy karácsonyi vacsora keretein belül köszöntük meg a kedves kollégák számára az áldozatos munkájukat.
- Májusban csapatépítő tréningen vehettünk részt önköltséges formában.
- Pedagógusnap alkalmából egy közös sütögetéssel, tettük színeesebbé a mindennapjainkat.
- Augusztusban a Gávavencsellői krumpli fesztiválon aktívan részt vett intézményünk, ahol VI. helyezést értünk el.

7. Az intézmény külső kapcsolatai

Intézményünk kiemelt jelentőséget tulajdonít a külső partnerekkel való kapcsolattartásnak. A partneri együttműködések tudatosan tervezzük, alakítjuk ki és működtetjük a nevelési év során. Ezek a kapcsolatok lehetőséget adnak arra, hogy megismerjük a partnerek – elsősorban a szülők és a szakmai együttműködők – igényeit, elégedettségét, valamint befogadjuk innovatív ötleteiket, javaslataikat. A szülőkkel és más külső partnerekkel való kommunikáció többféle módon és szinten valósul meg, rugalmasan alkalmazkodva az adott helyzethez. Intézményünk a helyi közösség szerves része, ezért kiemelten fontos számunkra a környezettel való szoros együttműködés, valamint a konstruktív, előremutató kapcsolatok kiépítése és fenntartása. Közvetlen partnereinkkel napi szintű kapcsolatot tartunk fenn, amely alapvetően meghatározza óvodánk működését. A szakmai együttműködések, az aktív munkakapcsolatok hozzájárulnak fejlődésünkhöz, és fontos visszajelzést nyújtanak munkánk eredményességéről. Az óvodai minőségfejlesztés egyik kulcseleme a partnerkapcsolatok tudatos fejlesztése. Meggyőződésünk, hogy intézményünk akkor működik igazán hatékonyan és eredményesen, ha sikerül olyan partneri viszonyt kialakítanunk, amely a kölcsönös bizalmon, az együttműködésen és a tudásmegosztáson alapul.

Segítő partnereink:

2024 december Fogadj Örökbe egy ovit egyesület jóvoltából játékokat, tisztítószeret kapott óvodánk.

-Anyák az anyákért Alapítvány: 3 db laptop

7.1 Óvoda-családi ház kapcsolata

Legfontosabb partnereinkkel, a gyermekekkel és szüleikkel változatlanul nagyon jó a kapcsolatunk. A gyermekek szívesen jönnek óvodába a nyár folyamán is, jól érzik magukat, s az iskolai életre kellően felkészítve hagyják el közösségünket a tankötelezettség elérésekor. Intézményünk nyitott, a szülők bármikor jelezhetnek felénk problémájuk esetén.

A partnerközpontúság elveit szem előtt tartva sok közös programot szervezünk:

- közös ünnepek,
- szülői értekezletek,

- nyílt napok,
- óvodai rendezvények.

A tavalyi évhez képest már több szülő képviselteti magát a szülői értekezleteken. Szeptemberben év eleji szülői értekező, decemberben nagycsoportos iskolaérettségi szülői értekező, megtartásra került sor. A „Szülők közösségének” képviselői gyakorolják jogaikat, véleményük kifejtésével segítik munkánkat. A szülői munkaközösség vezetőivel és tagjaival kialakított munkakapcsolat kiemelten fontos segítség óvodánk feladatainak színvonalas megvalósításában.

7.2 Együttműködés a fenntartó önkormányzattal

Az Önkormányzat vezetőivel, illetékes tisztségviselőivel folyamatos a munkakapcsolat.

A fenntartó az óvoda munkájáról beszámolókat, ellenőrzéseket és a napi kapcsolatokon keresztül értesül. Az adatszolgáltatásunkban mindig a határidők betartására és a pontos információ adására törekedtem. Az együttműködésünk segítő, támogató jellegű a fenntartó Önkormányzattal. Itt szeretnénk megköszönni Polgármester Úrnak és az Önkormányzat valamennyi dolgozójának, hogy ebben az évben is segítették munkánkat.

7.3 Együttműködés az általános iskolával

Az eredményes beiskolázást segíti az általános iskolával kialakult együttműködő kapcsolatunk. Óvodásaink közül 19 gyermek elballagott, ebből 16-en a helyi iskolában kezdték meg szeptemberben a tanulmányaikat, így nyomon követhetjük gyermekeink fejlődését, melyről a tanítónőkkel rendszeres tapasztalatcserét folytatunk.

A kapcsolattartás formái:

- az óvodapedagógusok és tanítók kölcsönös látogatásai, hospitálásai, megbeszélései;
- a tanítónők bemutatkozása a szülőknek, leendő elsősoőknek szülői értekező, nyitott óvodai napok alkalmával
- iskolacsalogató, az óvoda gyermekeinek látogatása az iskolában.

Együttműködési tervünk alapján továbbra is a jó óvoda-iskola kapcsolat fenntartására törekszünk a gyermekek érdekében.

Könyvtár: Gyermekeink gyakran részt vesznek papírszínház és egyéb előadásokon, amit Bodóné Bodnár Erika szervezésének köszönhetünk.

7.4 Egyéb kapcsolataink

- Kapcsolatunkat **a családsegítő-gyermekjóléti szolgálattal és az egészségügyi dolgozókkal – orvos, védőnő** a hatékonyság és jó együttműködés jellemzi.
- A **Roma Nemzetiségi Önkormányzattal** is jó kapcsolatot ápolunk. Probléma esetén azonnal számíthatunk a segítségnyújtásukra.
- **Az Ibrányi Pedagógiai szakszolgálattal** a kapcsolattartásunkat a szükség szerinti folyamatosság jellemzi. Jó kapcsolatot ápolunk, folyamatosan egyeztetünk a gyermekek érdekében.
 - szűrések alkalmával
 - iskolaérettségi vizsgálatok alkalmával
 - pszichológiai és fejlesztőpedagógiai szolgáltatás alkalmával.
 - magatartási, problémás gyerekek– szűrése, fejlesztése alkalmával.

- **Oktatási Hivatallal**

Szükség esetén veszünk fel a kapcsolatot az intézménnyel. Részükről a tájékoztatás folyamatos.

- **A POK** rendszeres információnyújtással, szakmai tanácsadással segíti szakmai munkánkat. Szaktanácsadói tájékoztatást kértem, az Intézményi Tanfelügyelet előtt. A szaktanácsadás témája: A Tanfelügyeleti eljárás előkészítése.
- **Az óvodák közötti kapcsolat** terén elmondható, hogy az igazgatók többsége nyitott egymás felé, a legfontosabb tanügy-igazgatási és közoktatási kérdésekben számítunk egymás tudására, tapasztalatára.
- **Az óvoda – egyház** kapcsolatában a szülők igényeire alapozva továbbra is szükségesnek tartjuk a vallásoktatás zavartalan biztosítását.
- **Az Akácvirág Nyugdíjas Egyesület** segítségére bármikor számíthatunk, de ez fordítva is igaz.
- **Oktatási Hivatal** Szükség esetén vesszük fel a kapcsolatot az intézménnyel. Részünkről a tájékoztatás folyamatos.

8. A pedagógia munka feltételei, tárgyi dologi feltételek

Fenntartók az óvoda működéséhez szükséges pénzügyi fedezetet évről-évre biztosítani tudja számunkra. Pedagógiai programunk megvalósításához rendelkezünk a szükséges infrastruktúrával. Kiemelten fontosnak tartjuk, hogy kellemes, egészséges és biztonságos külső és belső környezetben „éljék” a gyermekek és a felnőttek az óvodában töltött időt. Az intézmény komfortja, a csoportszobák, a kiszolgáló helyiségek és az udvar esztétikája jó feltételeket teremt a nevelőmunkánkhoz. A csoportszobák berendezése, bútorzata igazán korszerű, az óvodapedagógusi leleményességnek köszönhetően a díszítés esztétikus, hangulatos, az adott feltételek jól szolgálják a gyermeki tevékenységeket.

Az Óvoda tárgyi feltételei évről-évre javuló tendenciát mutat, mely megkönnyíti munkákat és pozitív benyomást nyújt az ide látogatóknak. /szaktanácsadó, ide látogató vendégek, gyakorlatozók/

8.1 Megvalósult és szükséges beruházásaink - munkálatok:

A 2024/2025. nevelési év során nagyobb beruházás, a Mol pályázatból történt, amihez az Önkormányzat 200.000 ft önrész támogatást biztosított.

2024/25 nevelési évben szükség lenne:

- a konyhán és az óvodai csoportokban klíma beszerelésére
- csatorna, lefolyó vízelvezetés problémájának megoldása.
- Az iratok tárolására szükségünk lenne egy zárható irattartó szekrényre.

8.2 Az Óvodai nevelés országos alapprogramban elvárásoknak és a pedagógiai programban megfogalmazott intézményi céloknak való megfelelés

Folyamatosan nyomon követjük a Pedagógiai programunkban foglaltak megvalósulását. Minden nevelési év tervezésekor megtörténik az óvoda tevékenységeinek, terveinek ütemezése, ami az éves munkatervben, és más terveinkben is rögzítésre kerül. Terveink nyilvánossága biztosított. Jól követhetők terveinkben a Pedagógiai programunk kiemelt céljaira vonatkozó részcélok, feladatok, felelősök, a megvalósulást jelző eredménymutatók. Annak érdekében képezzük, fejlesztjük magunkat, hogy szakmai tudásunk megfeleljen óvodánk jelenlegi és jövőbeli igényeinek, elvárásainak. A nevelést segítő eszközök és módszereink kiválasztása, alkalmazása rugalmasan, a pedagógiai prioritásokkal.

Összegzés

Az elvégzett elemzések és értékelések alapján megállapítható, hogy intézményünk nevelőmunkája az Óvodai nevelés országos alapprogramjában megfogalmazott elvárásokkal, valamint saját pedagógiai programunk célkitűzéseivel összhangban valósult meg. A gyermekek nevelése során olyan alapelveket követtünk, amelyek többnyire megfeleltek a családok értékrendjének és elvárásainak is, így biztosítva a szülőkkel való jó együttműködés alapjait. A nevelési év során az óvodai nevelés hatékonysága jól érzékelhető volt: az óvoda alapfunkciói – a szociális, értelmi, érzelmi és testi fejlődés támogatása – megfelelően érvényesültek. A szabad játék kiemelt szerepet kapott a mindennapokban, de emellett nagy hangsúlyt fektettünk a gyermekek képességeinek fejlesztésére is, különösen a tevékenységközpontú tanulásra és a kompetenciafejlesztésre. Célunk az volt, hogy minden gyermek a saját képességeinek és fejlettségi szintjének megfelelően, egyénre szabott, differenciált fejlesztésben részesüljön. Sikereinket nemcsak abban mértük, hogy a gyermekek elsajátítottak bizonyos készségeket és ismereteket, hanem abban is, hogy ezeket képesek voltak sikeresen alkalmazni a különféle óvodai tevékenységek során. Örömmel tapasztaltuk, hogy a gyermekek szívesen jártak óvodába, személyiségük harmonikusan fejlődött, magabiztosabbá, nyitottabbá váltak, és egyre nagyobb önállóságot mutattak. Az óvodai működés rendje, a nevelés színvonala, a tárgyi és személyi feltételek, valamint az intézmény gazdálkodása az ellenőrzések és a partnerek visszajelzései alapján egyaránt megfelelőnek bizonyultak. Büszkéek vagyunk rá, hogy jól képzett, elhivatott és lelkiismeretes pedagógusaink, valamint technikai dolgozóink magas színvonalon végzik munkájukat. Munkatársainkat a gyermekek iránti őszinte szeretet, gondoskodás és hivatástudat jellemzi, ami a nevelőmunka legfontosabb alapja. A nevelési év során számos sikeres, színvonalas programot szerveztünk, amelyek során a gyermekek öröme, lelkesedése, valamint a szülők elégedettsége közös büszkeséggel töltött el bennünket.

Ezek a pillanatok megerősítettek bennünket abban a hitben, hogy munkánk értékes és maradandó nyomot hagy a gyermekek életében. Az elmúlt évek során több alkalommal is rendkívüli erőfeszítésekre volt szükség ahhoz, hogy az intézmény működése zavartalan maradjon. Ezekben a kihívásokkal teli időszakokban különösen értékesnek bizonyult az összefogás és a kollektíva támogató ereje. Mindenki segítette, bátorította a másikat – ez a közösségi szellem az, amely erőt ad a folytatáshoz, és amelyre a jövőben is bátran támaszkodhatunk. Hiszünk abban, hogy az óvodai közösség tagjainak – legyenek pedagógusok, dajkák, technikai dolgozók vagy szülők – közös munkája, elkötelezettsége és gyermekközpontú

szemlélete a biztosíték arra, hogy intézményünk továbbra is biztonságos, szeretetteljes, fejlesztő és inspiráló környezetet nyújtson minden hozzánk járó gyermek számára.

Köszönet az óvoda minden dolgozójának az év során végzett kitartó és magas színvonalú szakmai munkájáért.

Paszab, 2025.08. 30.

Mihalikné Fedor Anikó

igazgató



Előterjesztés

**a Paszab Község Önkormányzat fenntartásában működő Mandula néni Óvodája
köznevelési intézmény Szervezeti és Működési Szabályzatának jóváhagyásáról**

MANDULA NÉNI ÓVODÁJA

SZERVEZETI MŰKÖDÉSI SZABÁLYZATA

2025. szeptember 01.

TARTALOMJEGYZÉK

1. Bevezető, általános rendelkezések.....	5
1. 1 Az SZMSZ célja, jogszabályi alapja.....	5
1.2 Az SZMSZ tartalmát meghatározó jogszabályok, rendeletek.....	5
1.3 Az SZMSZ elfogadása, jóváhagyása.....	6
1.4 Az SZMSZ hatálybalépése, módosítása.....	6
1.5 Az SZMSZ hatálya kiterjed.....	7
2. Az óvoda működését meghatározó dokumentumok.....	7
2.1 Az óvoda működésének alapidokumentumai.....	7
2.2 Az alapító okirat.....	7
2.3 Pedagógiai program.....	9
2.4 Az éves munkaterv.....	10
2.5 Házi rend.....	11
2.6 Az óvoda dokumentumainak nyilvánossága.....	11
3. Az óvoda működésének rendje.....	12
3.1 Az óvoda munkarendje a gyermekek fogadása, nyitvatartás, az igazgató és a igazgató – helyettes	12
3.2 Alkalmazottak munkarendje.....	12
3.3 Egyéb működési feltételek, szabályok.....	13
3.3.1 Csoportok létszáma.....	13
3.3.2 Nyilvántartások vezetése.....	14
3.3.3 Belépés és benntartózkodás rendje azok részére, akik nem állnak jogviszonyban az Óvodával.....	14
3.3.4 Kiadmányozási eljárásrend, aláírási jogkör, a gazdálkodással kapcsolatos belső ellenőrzés rendje	15
3.3.5 Költségvetési szerv belső ellenőrzése.....	17
3.3.6 Kiemelt munkavégzésért járó kereset-kiegészítés feltételei, a megállapítás szabályai.....	19
3.3.7 Rendszeres egészségügyi felügyelet és ellátás rendje	20

3.3.8 Az intézmény védő-óvó előírásai.....	21
3.3.9 Rendkívüli esemény, bombariadó esetén szükséges teendők.....	22
3.3.10 A létesítmény és a helyiségek használati rendje.....	22
4. Az óvodavezetés szerkezete, a vezetők közötti feladatmegosztás, a szervezeti	
egységek közötti kapcsolattartás rendje.....	23
4.1 Vezetők közötti feladatmegosztás, az igazgató felelőssége, feladata.....	23
4.2 Igazgató helyettes feladatai.....	25
4.3 vezetők közötti együttműködés.....	26
4.4 A helyettesítés rendje.....	26
4.5 Munkaidő munkarend.. ..	27
4.6 Az óvodapedagógusok feladat és hatásköre	29
4.7 A dajkák feladat és hatásköre, gyakorlásának módja, a helyettesítés rendje.....	31
4.7.1 A munkakörökhöz tartozó felelősségi szabályok.....	31
4.8 Pedagógiai asszisztens	35
5. A szervezeti egységek közötti kapcsolattartás.....	36
5.1 Alkalmazotti közösség.....	36
5.2 A nevelőtestület.....	37
5.3 Szakmai munkaközösség.....	39
6. A szülők és az óvoda kapcsolattartásának rendje.....	40
7. Ünnepek, megemlékezések rendje, hagyományok ápolása.....	42
7.1 Gyermekközösséggel kapcsolatos hagyományok.....	42
7. 2 Az intézmény közösségével kapcsolatos hagyományok.....	42
8. Külső kapcsolatok rendszere, a kapcsolattartás rendje.....	43
8.1 Az óvoda –óvodaigazgató kapcsolatot tart.....	43
8.2 Tankötelezettség.....	43
8.3 Iskolaelőkészítés az óvodában.....	44
9.Az intézményi dokumentumok nyilvánosságával kapcsolatos rendelkezések.....	45
10.Az elektronikus úton előállított papíralapú nyomtatványok	
hitelesítésének rendje.....	47
11. A szabálytalanságok kezelésének eljárásrendje.....	53

Záró rendelkezések.....	54

Záradék

Mellékletek

1.számú melléklet: Diabéteszes gyermek speciális ellátási eljárásrendje

2. számú melléklet: Az óvoda szervezeti felépítése

A Szervezeti és Működési Szabályzathoz (a továbbiakban: SZMSZ) kapcsolódó önálló belső szabályzatok:

-Pedagógiai program

-Házirend

- Munkaköri leírások

- Adatkezelési szabályzat

- Gyakornoki szabályzat

- Munka-, baleset- és tűzvédelmi szabályzat

-Munkaterv

-Pedagógiai program

-Belső ellenőrzési terv és napló

1. BEVEZETŐ, ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. 1 Az SZMSZ célja, jogszabályi alapja:

A köznevelési intézmény működésére, belső és külső kapcsolataira vonatkozó rendelkezéseket nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 25.§ (1) bekezdésében foglaltak szerint a szervezeti és működési szabályzat határozza meg.

1.2 Az SZMSZ tartalmát meghatározó jogszabályok, rendeletek:

Az alaptevékenységre vonatkozó jogszabályok:

- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény /Nkt./
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
- 401/2023. (VIII. 30.) Korm. *rendelete* a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról.
- az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012.(XII.17.) Korm. rendelet,
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény,
- a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet /R/
- 38/2011.(X.5.) NGM rendelet.) a gyermekjátékok biztonságáról

A működésre vonatkozó egyéb jogszabályok:

- a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtására kiadott 229/2012. (VIII.28.) Korm. rendelet /Kr./
- 1993. évi XCIII. törvény a munkavédelemről
- a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény /Kjt./,
- a Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény /Mt./
- 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- 48/2012. (XII. 12.) EMMI rendelet a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről
- 33/1998. (VI. 24.) NM rendelet a munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről
- 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakisvizsgáról, valamint a továbbképzésben résztvevők juttatásairól és kedvezményeiről

-370/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet a költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről

44/2007.(XII.29.) OKM rendelet a katasztrófák elleni védekezés és a polgári védelem ágazati feladatairól

- 77/2025. (IV. 15.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló [363/2012. \(XII. 17.\) Korm. rendelet](#), valamint egyes köznevelési tárgyú kormányrendeletek módosításáról

-Magyarország Alaptörvénye

-Az intézmény hatályos alapító okirata

-Nevelőtestületi határozatok

-Vezetői utasítások

Intézményműködési és szakmai tevékenységét meghatározó útmutatások (Oktatási Hivatal):

- ✓ A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésének irányelve
- ✓ Szakmai ajánlás a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel (BTMN) küzdő gyermekeket, tanulókat az óvodai és iskolai nevelésük-oktatásuk során megillető különleges bánásmódhoz, a fejlesztő pedagógiai ellátás gyógypedagógiai tartalmaira, a pedagógiai segítség céljaira, feladataira és módszereire, valamint a BTMN tanulói jogokhoz kapcsolódó joghasználatra
- ✓ Tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek, tanulók köznevelési ellátásának irányelve
- ✓ A nemzetiség óvodai nevelésének és a nemzetiség iskolai nevelés-oktatásának irányelve

1.3 Az SZMSZ elfogadása, jóváhagyása

A szervezeti és működési szabályzatot a nevelőtestület fogadja el, 2024.01.01-től az intézmény fenntartója. Az óvodai szülői szervezet véleményezi.

1.4 Az SZMSZ hatálybalépése, módosítása

Az SZMSZ a jóváhagyás napján lép hatályba és határozatlan időre szól. Módosítására akkor kerül sor, ha a fenti jogszabályokban változás áll be, vagy ha a szülők, illetve a nevelőtestület arra javaslatot tesz.

1.5 Az SZMSZ hatálya kiterjed

- az óvodába járó gyermekek közösségére;
- a gyermekek szüleinek, gondozóira, törvényes képviselőire; az igazgatóra és megbízott helyetteseire;
- a nevelőtestületre
- a nevelő-oktató munkát segítőkre – nem pedagógus dolgozókra
- egyéb munkakörben dolgozókra.

2. AZ ÓVODA MŰKÖDÉSÉT MEGHATÁROZÓ DOKUMENTUMOK

2.1 Az óvoda működésének alapidokumentumai

Intézményünk törvényes működését az alábbi, a hatályos jogszabályokkal összhangban álló alapidokumentumok határozzák meg:

- Alapító okirat
- Óvodai nevelés országos alapprogramja
- Pedagógiai program
- Éves munkaterv
- Házi rend
- Szervezeti és működési szabályzat

2.2 Az Alapító Okirat

Az Óvoda – mint köznevelési rendszer intézménye – köznevelési feladatok ellátására létesített intézmény.

Az intézmény Alapító Okirata tartalmazza:

- az alapító és a fenntartó, a működtető nevét és székhelyét,
- az óvoda hivatalos nevét,
- az intézmény típusát,
- feladatellátási helyet,
- alapfeladatának jogszabály szerinti megnevezését,
- felvehető maximális gyermeklétszámot,
- feladatellátást szolgáló vagyont, a vagyon feletti rendelkezés jogát
- a gazdálkodással összefüggő jogosítványokat /Nkt. 21. § (3)/.

Az óvoda OM-azonosító száma: 202054
Törzskönyvi azonosítója: 806242
Alapításának ideje: 2013.01.01.
Hatályos alapító okirat száma: AMNO-1/2025

Az intézmény hivatalos neve: Mandula néni Óvodája
Székhelye: 4475 Paszab Fő út 6.

Az intézmény típusa: Óvoda (a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Nkt.) 7. § (1) bekezdés a) pontja szerint)

Alapító neve, székhelye: **Paszab Község Önkormányzata**
4475 Paszab Fő út 9.

Fenntartó neve, székhelye: **Paszab Község Önkormányzata**
4485 Paszab Fő út 9.

Illetékessége, működési köre: Paszab Község közigazgatási területe
Maximális gyermeklétszám: 75 fő

Az óvoda alaptevékenysége:

a) Óvodai nevelés (Nkt. 8. § (1) bekezdés)

b) Nemzetiséghez tartozók óvodai nevelése (Nkt. 74. § (1)), roma gyermekek kulturális nevelése magyar nyelven.

c) A többi gyermekkel együtt nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése, (Nkt. 4. § 13. a) pontja és 25. pontja) sajátos nevelési igényű gyermek:

az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látássérült, nagyothalló), értelmi- (enyhe fokú) vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd).

d) A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai integrációs fejlesztőprogram szerinti nevelése a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 173. §-ban foglaltak szerint,

e) A gyermekek napközbeni ellátásával összefüggő feladatok (a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben meghatározottak szerint)

f) Egyéb alapfeladatok:

- Szellemi termékek kidolgozása, elterjesztése, közzététele a nevelési- intézményeknek javasolt un. jó gyakorlatok keretében.
 - intézményi étkeztetés.

091110	Óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai
091120	Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének, ellátásának szakmai feladatai
091130	Nemzetiségi óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai
091140	Óvodai nevelés, ellátás működtetési feladatai
096015	Gyermekétkeztetés köznevelési intézményben
096025	Munkahelyi étkeztetés köznevelési intézményben
104035	Gyermekétkeztetés bölcsődében, fogyatékosok nappali intézményében
104036	Munkahelyi étkeztetés gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézményben
104037	Intézményen kívüli gyermekétkeztetés

Az intézmény a fenntartó által biztosított pénzeszköz, valamint egyéb bevételei alapján gondoskodik feladatainak ellátásáról. Fenntartási és működési költségeit az évente összeállított és a fenntartó által jóváhagyott költségvetésből biztosítja. /Nkt. 22. § (2)/

Az óvoda szakmai tekintetben önálló. Szervezetével és működésével kapcsolatosan minden olyan ügyben dönt, amelyet jogszabály nem utal más hatáskörbe. /Nkt. 24. § (1)/ A működéssel kapcsolatos döntések előkészítésében, végrehajtásában, ellenőrzésében részt vesznek a pedagógusok, a gyermekek szülei, illetve képviselői – a jogszabályban meghatározottak szerint. /Nkt. 24. § (2)/

2.3 Pedagógiai program

Az intézmény, Magyar nyelvű roma kulturális nevelést folytató óvoda. A nevelő-oktató munka pedagógiai program szerint folyik, mely Fábián Katalin: Tevékenységközpontú Óvodai Nevelési Program alapján történik.

Pedagógiai programunk a következőket tartalmazza:

- az óvoda helyi nevelési alapelveit, értékeit, célkitűzéseit,
- azokat a nevelési feladatokat, tevékenységeket, amelyek biztosítják a gyermek személyiségének fejlődését, közösségi életre történő felkészítését, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztését, fejlődésének segítségét
- a szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységet
- a gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységet
- a szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formáit
- a nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében a nemzetiség kultúrájának ápolásával járó feladatokat /a szülők igénye és segítsége alapján
- az egészségnevelési és környezeti nevelési elveket,
- a gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedéseket
- a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésében a sajátos nevelési igényből eredő hátrányok csökkentését szolgáló speciális fejlesztő tevékenységet.
- fejlesztő pedagógiai ellátás biztosítása, az Nkt.4. § 6b. BTMN gyermek felzárkóztatására és készségfejlesztésére irányuló kötelező foglalkozás

Az óvodai nevelés a gyermekek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magában foglaló foglalkozások keretében folyik. Az óvoda a gyermek (2,5) hároméves, korától ellátja a gyermekek napközbeni ellátásával összefüggő feladatokat is.

A gyermekek napirendjét, heti rendjét, nevelési – gondozási – foglalkozási terveit, a gyermekek személyiségfejlődésének pedagógiai-pszichológiai elemzését, az óvodai élet kiemelkedő eseményeit, a nemzeti, etnikai kisebbség gyermekeivel való felzárkóztatást, a szülőkkel való kapcsolattartás dokumentálását és a csoportnapló egyéb értelemszerű vezetését minden óvodapedagógus naprakészen végzi és saját önálló elképzelése és szükségletei alapján egyéni dokumentációkkal /gyermekvédelem, óvó- védő feladatok/ is kiegészítheti.

2.4 Az éves munkaterv

Az éves munkaterv az intézmény hivatalos dokumentuma, az óvodai nevelési év helyi rendje; a pedagógiai program és az óvodai integrációs fejlesztőprogram lebontása, amely az intézményi célok, feladatok megvalósításához szükséges tevékenységek, munkafolyamatok időre beosztott cselekvési terve a felelős megjelölésével. Tartalmazza az óvodai nevelés nélküli munkanapok

időpontját, felhasználását /maximum 5 nap/, a szünetek tartamát, óvodai ünnepek megünneplésének időpontját, az előre tervezhető nevelőtestületi értekezletek, szülői értekezletek időpontját, az óvoda bemutatkozását szolgáló pedagógiai célú nyílt nap tervezett időpontját és minden egyéb, a nevelőtestület által szükségesnek ítélt kérdést. /R. 3. § (2) bek./ Elkészítéséhez az igazgató kikéri a fenntartó és a szülői szervezet véleményét is. /R. 3. § Az intézmény éves munkatervét a nevelőtestület fogadja el a tanévnyitó értekezleten. A munkaterv az irodában, illetve hiteles másolata minden csoportban megtalálható.

2.5 Házi rend

Az óvoda házirendje a gyermeki jogok és kötelességek gyakorlásával, a gyermekek óvodai életrendjével kapcsolatos rendelkezéseket állapítja meg. A rendszabályok betartása kötelező. /Nkt. 25. § (2)/ A házirendet a vezető készíti, és a nevelőtestület fogadja el a szülői szervezet véleményének kikérésével.

2.6 Az óvoda dokumentumainak nyilvánossága

Az óvoda szervezeti és működési szabályzatát,

- házirendjét,

- pedagógiai programját nyilvánosságra kell hozni /Nkt. 25. § (4), 26. § (1), R.82. § (3)/

A pedagógiai program nyilvánossága: 20/2012. (VIII.31) EMMI rendelet 82§ (2) Az óvoda igazgatója vagy az általa kijelölt pedagógus köteles a szülők, részére tájékoztatást adni a pedagógiai programról. Az igazgató által hitelesített másolati példányokat az óvodai épületben oly módon kell elhelyezni, hogy azt a szülők megtekinthessék. A dokumentumok az óvoda irodahelyiségében található, amiről a szülőket a hirdetőtáblán tájékoztatjuk.

A szülők az igazgatótól és az igazgató -helyettestől és a munkaközösség-vezetőktől kérhetnek szóbeli tájékoztatást a dokumentumokról előzetesen egyeztetett időpontban.

A szülők szervezett keretek között is – szülői értekezlet, nyílt hét – választ kaphatnak kérdéseikre. A gyermekek beíratásakor, illetve felvételekor az óvodai házirend 1 példányát a szülőnek át kell adni.

3. AZ ÓVODA MŰKÖDÉSÉNEK RENDJE

3.1 Az Óvoda munkarendje, a gyermekek fogadása, nyitva tartás, az igazgató, és igazgató-helyettes benntartózkodása

Az Óvodában a nevelési év szeptember 1-jétől a következő év augusztus 31-ig tart. /R. 4.§ (1)

a)/ Az óvoda hétfőtől péntekig, ötnapos munkarenddel üzemel, egész éven át folyamatosan működik.

A nyitvatartási idő a székhelyen napi. 6 00 órától 18.00 óráig lépcsőzetes munkakezdéssel, illetőleg befejezéssel, szakképzett óvodapedagógusok foglalkoznak a gyermekekkel, akik felelnek épségükért és fejlődésükért.

Az óvoda biztosítja a gyermekek felügyeletét nyári időszakban is, ugyanis folyamatosan nyitva tart. Az intézmény a nyári zárásról a szülőket február 15-ig tájékoztatni kell. A szünetek és nevelés nélküli munkanapok ideje alatt a szülők gondoskodnak a gyermekük elhelyezéséről, amennyiben azonban igénylik, a partner óvodában van számukra felügyelet.

Az óvodában (nyári) őszi és tavaszi és téli szünet nincs.

Az óvodai nevelés nélküli munkanapok száma egy nevelési évben az öt napot nem haladhatja meg. /R. 3.§ (5)/. Tervezésük a mindenkori éves munkatervben található. /R. 3. § (2) a)/

Az óvodai nevelés nélküli munkanapokon szülői igény esetén az óvoda ellátja a gyermek felügyeletét. /R. 3.§ (6)/ A hivatalos ügyek intézése az igazgató irodájában történik. Rendezvények esetén a nyitvatartási időtől való eltérést az óvoda igazgatója engedélyezi.

Igazolt és halaszthatatlan távolléte idején, továbbá a vezető benntartózkodásán kívüli időben az intézmény biztonságos működéséért és a gyermekek biztonságának megóvásáért való felelősség tekintetében a helyettesítés rendje az irányadó. Az igazgató-helyettes benntartózkodása munkarendjéhez igazodik. Távozásakor az általa megbízott óvodapedagógus felel az intézmény működési rendjéért, vagy a helyettesítés rendje lép érvénybe.

3.2 Alkalmazottak munkarendje

Az intézmény pedagógus dolgozói és a pedagógiai munkát segítők (NOKS) köznevelési foglalkoztatottak ezért a munkavégzéssel kapcsolatos jogaikat és kötelességeiket a (Púétv.79§) szabályozza. A munkáltató határozza meg, hogy melyek azok a feladatok, amelyeket a pedagógusnak a kötött munkaidőben, az intézményben és melyek azok a feladatok, amelyeket az intézményen kívül kell teljesítenie. (Púévt. 81.§ (2))

Az Óvodában és a hozzá tartozó Konyhában dolgozók közalkalmazotti jogviszonyban állnak. alkalmazottak létszáma 2025. szeptember 1. - től a Nkt. alapján:

Álláshelyek száma:	18 fő
Pedagógus munkakört betöltők száma:	6 fő
Végzettség alapján:	2 fő szakvizsgázott pedagógus,
óvodapedagógus:	6 fő óvodapedagógus
Munkaköri beosztás alapján:	1 fő igazgató
	1 fő igazgató -helyettes
	4 fő óvodapedagógus
Nevelőmunkát közvetlenül segítő dolgozók száma:	4 fő
Munkaköri beosztás alapján: 1 fő pedagógiai asszisztens	3 fő dajka
Adminisztrátor:	1 fő
Adminisztrátor 1 fő általános adminisztrátor	
Konyha	6 fő
	1 fő élelmezésvezető
	2 fő szakácsnő
	3 fő konyhai kisegítő

3.3 Egyéb működési feltételek, szabályok

3.3.1 Csoportok létszáma

Az Nkt. 4. számú melléklete alapján az óvodai csoportok minimális létszáma 13 fő, átlaglétszáma 20 fő, maximális létszáma 25 fő. Az óvodai csoportokat oly módon kell megszervezni, hogy az óvodai csoportba felvett gyermekek száma ne lépje túl a maximális létszámot. Az óvodai csoportra megállapított maximális létszám a nevelési év indításánál a fenntartó engedélyével legfeljebb 20 %-kal átléphető, továbbá függetlenül az indított csoportok számától, akkor is, ha a nevelési év során az új gyermek átvétele, felvétele miatt indokolt. A minimális létszámtól csak akkor lehet eltérni, ha azt az óvodai jogviszony nevelési év közben történő megszűnése indokolja. /Nkt. 25. § (7) bek./

A csoportok létszámának kialakításánál figyelembe kell venni a R. 162. § (7) bekezdését is, miszerint az óvodai csoportszoba alapterülete nem lehet kevesebb, mint 2,0 m²/fő.

3.3.2 Nyilvántartások vezetése

Az Óvoda jogszabályban előírt nyilvántartásokat köteles vezetni /Nkt. 41. § (1) bek./

A gyermekek adatait a felvételi- és mulasztási napló tartalmazza, az alkalmazottak adatai pedig a közalkalmazotti alapnyilvántartásban a köznevelési foglalkoztatottak esetében a személyi anyagban találhatók. A nyilvántartás vezetésére a kréta rendszerben is rögzítésre kerültek a gyermekek, és a köznevelési foglalkoztatottak adatai.

Az adatok továbbíthatók – az igazgatón keresztül – a fenntartónak, kifizetőhelynek, bíróságnak, rendőrségnek, ügyészségnek, a közneveléssel összefüggő igazgatási tevékenységet végző közigazgatási szervnek, a munkavégzésre vonatkozó rendelkezések ellenőrzésére jogosultaknak, a nemzetbiztonsági szolgálatnak. /Nkt. 41. § (5) bek./

Az óvodában kötelezően használt nyomtatványok listája /R. 88. §, R. 169. §/:

- Óvodai felvételi előjegyzési napló
- Felvételi- és mulasztási napló
- Óvodai csoportnapló
- Óvodai törzskönyv
- Jegyzőkönyv a tanuló- és gyermekbalesetokról
- Nyilvántartás a tanuló- és gyermekbalesetokról.

3.3.3 Belépés és benntartózkodás rendje azok részére, akik nem állnak jogviszonyban az óvodával /R. 4. § (1) c) /

Az óvoda intézményi bejárata reggel 8³⁰-ig van nyitva, ezt követően 12.¹⁵-12.³⁰-ig, majd 15.³⁰-ig zárva tartjuk.

A gyermeket kísérő szülők kivételével, az óvodával jogviszonyban nem álló személyek az óvoda igazgatójának jelentik be, hogy milyen ügyben jelentek meg az óvodában.

A szakértői, szaktanácsadói és egyéb hivatalos látogatás az óvoda igazgatójával történt egyeztetés szerint történik. Az óvodai csoportok és foglalkozások látogatását más személyek részére az intézmény igazgatója engedélyezi kivételes és indokolt esetben.

Engedélyezett a belépés az egyházi felekezetek képviselőinek, akik hetente egy alkalommal, félórás időtartamban játékos hitoktatást tarthatnak a szülők kérésére és egyetértésével az óvoda gyermek csoportjaiban. Engedélyezett a belépés a sajátos nevelési igényű, illetve beszédhibás gyermekek – megbízási szerződés szerinti – külön fejlesztését végző fejlesztőpedagógusoknak, logopédusnak. Engedélyezett továbbá a belépés az önkormányzatnál alkalmazott –

adminisztratív, pedagógiai asszisztensi, karbantartási, takarítási munkák ellátására – óvodánkba helyezett közfoglalkoztatottaknak, a szerződésük megkötésétől annak lejártáig.

3.3.4 Kiadmányozási eljárásrend, aláírási jogkör, a gazdálkodással kapcsolatos

belső ellenőrzés rendje

Kiadmányozási eljárásrend

Külső szervhez vagy személyhez küldendő iratot kiadmányként csak a jelen SZMSZ-ben meghatározott kiadmányozási joggal rendelkező személy írhat alá. A kiadmányozási jog az ügyben történő érdemi döntésre ad felhatalmazást. A kiadmányozási jog jogosultja az igazgató. Az igazgató kiadmányozási jogát átruházhatja, az átruházott kiadmányozási jogot visszavonhatja. Az átruházott jogkör tovább nem ruházható. A kiadmányozási jog átruházása nem érinti a hatáskör jogosultjának személyét és felelősségét. Az igazgató külön utasításban vagy szabályzatban kiadmányozási jogot biztosíthat vezetőtársnak is.

Az igazgató kiadmányozza az óvoda egésze tekintetében:

- Az óvoda működését megállapító szabályzatokat, vezetői intézkedéseket.
- A helyi önkormányzatot érintő, az intézmény nevében kiadott leveleket.
- Az államigazgatási szervek, valamint a bíróságok és ügyészségek vezetői részére címzett iratokat.
- A munkáltatói, kötelezettségvállalási és utalványozási jogkörrel összefüggő döntések iratait.
- Óvodai beszámolókat, munkaterveket, éves ellenőrzési terveket és értékelések dokumentumait.
- Az intézményi költségvetéseket és költségvetési beszámolókat.
- Az előirányzat módosításokat.
- Mindazon iratokat, melyek az óvoda egészét érintik.
- A rendszeres statisztikai jelentéseket.
- Mindazokat az iratokat, amelyekben a kiadmányozás jogát magának tartotta fenn

TÉR Értékelés

Az óvoda Teljesítményértékeléssel kapcsolatos szabályozása külön dokumentumban érhető el.

Aláírási jogkör

Az intézmény nevében kiadmányozási jogköre az igazgatónak van. Az igazgató rendelkezik digitális aláírással. Akadályoztatása esetén az azonnali intézkedést igénylő ügyiratokat a igazgatóhelyettes írja alá.

Bélyegző használata, aláírási jogok

- A körbélyegzőt az óvoda igazgatója használhatja.
- Hivatalos iratokon aláírási joggal az óvodaigazgató rendelkezik.
- A hosszúbélyegzőt: az igazgató, az igazgatóhelyettesek, a magasabb vezetők, az intézményi titkár és az óvodapedagógusok használhatják.

A bélyegzőket az irodákban elzárva kell tartani.

Bélyegző lenyomatok:

Körbélyegző:

Hosszú bélyegző:

Az óvoda belső ellenőrzésének rendje /R. 4. § (1) b)/

A belső ellenőrzés legfontosabb feladata az óvodában folyó pedagógiai tevékenység hatékonyságának mérése. Az ellenőrzési tervet az igazgató-helyettes és a szakmai munkaközösség-vezetők javaslatai alapján az óvoda igazgatója készíti el, mely az éves munkaterv részét képezi. Az ellenőrzési terv tartalmazza az ellenőrzés területeit, módszerét, ütemezését, és az ellenőrzésre jogosult személyt. Az ellenőrzési tervben nem szereplő, rendkívüli ellenőrzésről az óvoda igazgatója dönt.

3.3.5 Költségvetési szerv belső ellenőrzése

A belső ellenőrzési feladatellátás keretében:

1. Elemezni, vizsgálni és értékelni kell a belső kontrollrendszerek kiépítésének, működésének jogszabályoknak és szabályzatoknak való megfelelését, valamint működésének gazdaságosságát, hatékonyságát és eredményességét.
2. Elemezni és vizsgálni kell a rendelkezésre álló erőforrásokkal való gazdálkodást, a vagyon megóvását és gyarapítását, valamint az elszámolások megfelelőségét, a beszámolók valódiságát.
3. A vizsgált folyamatokkal kapcsolatban megállapításokat, következtetéseket és javaslatokat kell megfogalmazni a kockázati tényezők, hiányosságok megszüntetése, kiküszöbölése vagy csökkentése, a szabálytalanságok megelőzése, illetve feltárása érdekében, valamint a költségvetési szerv működése eredményességének növelése, és a belsőkontroll rendszerek javítása, továbbfejlesztése érdekében.
4. Nyomon követni az ellenőrzési jelentések alapján megtett intézkedéseket.
5. A belső ellenőrzési tevékenység során szabályszerűségi, pénzügyi, rendszer- és teljesítményellenőrzéseket, illetve informatikai rendszerellenőrzéseket, valamint az éves elemi költségvetési beszámolókra vonatkozóan megbízhatósági ellenőrzéseket kell elvégezni.

Rendkívüli ellenőrzést kezdeményezhet:

- az igazgató -helyettes,

- a szakmai munkaközösség és
- a szülői közösség is.

Az óvoda igazgatója, minden óvodapedagógus, dajka, pedagógiai asszisztens munkáját ellenőrzi, értékeli az év során. Az egyes nevelési területek ellenőrzésébe bevonhatja:

- az igazgató-helyettest
- a munkaközösség-vezetőt

Az ellenőrzés tapasztalatait az érintett óvodapedagógussal ismertetni kell, aki arra írásban észrevételt tehet.

A nevelési évváró értekezletén értékelni kell a pedagógiai munka belső ellenőrzésének eredményeit, illetőleg az ellenőrzés általánosítható tapasztalatait, megállapítva az esetleges hiányosságok megszüntetéséhez szükséges intézkedéseket.

A belső ellenőrzés a pedagógiai munka ellenőrzésén kívül kiterjedhet:

- a munkakörrel kapcsolatos egyéb feladatok /gyermekvédelmi tevékenység balesetmegelőző, védő-óvó tevékenység/ végzésének minőségére,
- dokumentumok meglétére, nyilvántartások naprakész vezetésére,
- a nevelőmunkát segítők /dajkák/ munkájának ellenőrzésére,
- a munkafegyelemmel összefüggő kérdésekre,
- az intézmény zavartalan működésével kapcsolatos esetekre.

Az ellenőrzés történhet:

- megfigyeléssel,
- beszámoltatással
- helyszíni szemlével
- dokumentumok vizsgálatával.

Az ellenőrzés lehet:

- tervszerű, előre megbeszélt szempontok szerinti,
- spontán, alkalmi ellenőrzés:
 - a problémák feltárása érdekében,
 - a napi felkészültség felmérésének érdekében

- a munkafegyelemmel összefüggő esetekben.

Az óvoda részletes éves ellenőrzési tervét a munkaterv tartalmazza.

A belső ellenőrzés éves ütemterv alapján történik, mely része az intézményi éves munkatervnek.

Az ellenőrzés eredményéről az érintettet tájékoztatni kell:

- kedvező tapasztalatokra – elismerés
- feltárt hiányosságok megszüntetésére vonatkozó intézkedés – felelősségre vonás
- megelőzés feltételeinek biztosítása.

3.3.6 Kiemelt munkavégzésért járó kereset-kiegészítés feltételei, a megállapítás szabályai /R. 4. § (1) u/

A köznevelési intézmény igazgatója kereset-kiegészítéssel ismerheti el meghatározott munkateljesítmény elérését, illetve – a helyettesítést kivéve – az átmeneti többletfeladatok ellátását, így különösen a pedagógiai fejlesztő tevékenységet.

A kiemelt munkavégzésért járó kereset-kiegészítés az óvoda bármely alkalmazottja részére megállapítható, meghatározott időre – legfeljebb egy nevelési évre.

A kereset-kiegészítés megállapított összege és időtartama a feladattól függően dolgozónként eltérő lehet. A meghatározott összeget havi rendszerességgel kell kifizetni.

A kereset-kiegészítést ugyanaz a személy több alkalommal is megkaphatja.

A kiemelt munkavégzésért járó kereset-kiegészítés megállapításánál a következőket kell figyelembe venni:

- pedagógiai fejlesztő tevékenység,
- nevelés céljait szolgáló minőségi munkavégzés,
- többletfeladatok vállalása
- pályázatok készítése,
- folyamatos publikálás a helyi és megyei lapban, tájékoztatás a helyi TV csatornán az óvoda aktuális eseményeiről és eredményeiről,
- gyermekprogramok szervezésében és lebonyolításában való aktív részvétel /kirándulás, sportvetélkedők, projektnapok/

- a közösségi és munkatársi kapcsolatokban tanúsított humanisztikus magatartás, önzetlen segítőkészség a problémák megoldásában,
- a község ünnepein, rendezvényein való részvétel, szereplés,
- gyakorlósok, pályakezdők - gyakornokok patronálása, szakmai segítése,
- magas színvonalú felkészültséggel kimagasló szakmai munka végzése, példás munkafegyelem,
- a nemzetiség gyermekeivel és a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetűekkel való differenciált foglalkozás, felzárkóztatás,
- szülőkkel való példaértékű kapcsolattartás,
- szakmai segédanyagok, jó gyakorlatok készítésében való kiemelkedően aktív részvétel, kamatoztatva a szakmai továbbképzéseken, tanfolyamokon szerzett ismereteket.

A kereset-kiegészítés pénzügyi fedezetét az intézmény fenntartója biztosítja. Az összeg meghatározásának számítási alapját a mindenkori éves költségvetési törvény határozza meg. A kereset-kiegészítés mindenkori odaítéléséről a nevelőtestület véleménye alapján az óvoda igazgatója dönt, fenntartói jóváhagyás mellett.

3.3.7 Rendszeres egészségügyi felügyelet és ellátás rendje /R. 4. § (1) l) p.; Nkt. 25. § (5) bek./

- Az óvodába járó gyermekek intézményen belüli egészségügyi gondozását a háziorvosok és a védőnők látják el. Évente preventív orvosi szűrővizsgálat van a középső és nagycsoportokban a védőnők közreműködésével. Rendszeres védőnői ellenőrzések minden csoportban kiterjednek a haj-, körömtisztaságra.
- Évente 1 alkalommal fogászati szűrés történik, illetve szemészeti szűrés és hallásvizsgálat az iskolaköteles gyermekek körében a fenntartó és az egészségügyi szervek közötti megállapodás szerint.
- A tartós gyógykezelés alatt álló gyermek egészségügyi ellátását biztosító egészségügyi szolgáltatóval való kapcsolattartás.

A köznevelési intézménynek biztosítania kell:

- a 62. § (1a)–(1e) bekezdése szerint a diabétesszel élő, valamint
- a fokozott kockázatú allergiás betegséggel diagnosztizált gyermekek, tanulók egészségének megőrzésére fordított fokozott figyelmet
- 2023. évi LII. törvény (37) 1-es típusú diabétesszel élő gyermek ellátása az Nkt. 62.§ (1a)-(1e)- „a gyermekkori diabétesz gondozásával foglalkozó egészségügyi

intézmények szakmai iránymutatása alapján az (1b)-(1e) bekezdés szerint speciális ellátást biztosítja” (1. számú melléklet)

Az igazgató feladata az egészségügyi ellátás keretén belül:

- biztosítja az egészségügyi /orvosi, védőnői/ munka feltételeit,
- gondoskodik a szükséges óvónői felügyeletről és
- szükség szerint a gyermekek vizsgálatra történő előkészítéséről.

Ha egy gyermek betegsége gyanús vagy beteg, a következő módon kell eljárni:

- betegsége gyanús, lázas gyermeket nem szabad bevenni az óvodába,
- a napközben megbetegedett gyermeket el kell különíteni,
- szükség esetén azonnal orvoshoz kell vinni,
- gondoskodni kell a szülők mielőbbi értesítéséről.

3.3.8 Az intézmény védő-óvó előírásai /R. 4. § (1) m)/

A gyermekek biztonságos és egészséges környezetben történő nevelése érdekében a szükséges feltételrendszer vizsgálata és a feltételek javítása állandó feladat.

Minden óvodapedagógusnak a Nkt-ben meghatározott feladatát képezi különösen:

- a rábízott gyermekek részére az egészségük, testi épségük megőrzéséhez szükséges ismereteket átadja, és
- ezek elsajátításáról meggyőződjék, továbbá
- ha észleli, hogy a gyermek balesetet szenved, vagy ennek veszélye fennáll, a szükséges intézkedéseket megtegye. /Nkt. 62. § (1) g)/

Minden nevelési év kezdetén, valamint kirándulások előtt és egyéb esetekben szükség szerint minden óvodai csoportban – a gyermek életkorának megfelelően – ismertetni kell az egészségük és testi épségük védelmére vonatkozó előírásokat, veszélyforrásokat és az elvárható magatartásformát. A gyermek óvodai életével kapcsolatos szervezési feladatokat, a csoport szokásrendszerének kialakítását és betartását oly módon kell ellátni, hogy azok a baleset-megelőzést szolgálják. Az óvoda csak megfelelőségi jellel ellátott játékokat vásárolhat. A játékot használó óvodapedagógus köteles a játékon feltüntetett vagy ahhoz mellékelt figyelmeztetést, feliratot és használati utasítást gondosan áttanulmányozni és a játékszert aszerint alkalmazni. (A gyermekjátékok biztonságáról szóló 38/2011.(X.5.) NGM rendelet.)

Ha a gyermeket baleset éri, a vele foglalkozó óvodapedagógus kötelessége az elsősegélynyújtás. Tájékoztatni kell az óvoda igazgatóját a gyermek kisebb sérüléseiről is. Bármilyen veszélyforrás észlelése esetén a gyermekcsoportot biztonságba kell helyezni, majd azonnal értesíteni az intézmény igazgatóját. A gyermekbalesettel kapcsolatos nyilvántartási és jelentési kötelezettséget jogszabály szerint kell teljesíteni. /R. 169.§/ A gyermekek intézményen kívüli kísérése esetén minden tíz gyermek mellé egy óvodapedagógust, dajkát kell biztosítani.

3.3.9 Rendkívüli esemény, bombariadó esetén szükséges teendők /R. 4. § (1) n)/

Az óvoda minden alkalmazottja köteles az általa észlelt rendkívüli eseményt közvetlen felettesének jelenteni. Az óvoda igazgatója dönt a szükséges intézkedésekről és a fenntartó értesítéséről.

Bombariadó esetén az óvoda igazgatója intézkedhet. Akadályoztatása esetén a munkavédelmi felelős, illetve a biztonsági megbízottak intézkedhetnek. Az ő távollétük esetén az SZMSZ-ben szabályozott helyettesítési rend szerint kell eljárni.

Az épület kiürítése a tűzriadó terv szerint történik. Az épület kiürítésének időtartamáról, a gyermekek elhelyezéséről az intézkedést vezető hatóság információja alapján az igazgató, akadályoztatása esetén az intézkedéssel megbízott személy dönt.

Az azonnali intézkedéseket az igazgató, hiányában az igazgató- helyettes hiányában az intézkedéssel megbízott személy teszi meg, amelyről haladéktalanul értesíti az óvoda igazgatóját.

A bombariadóról és a hozott intézkedésről az óvoda igazgatója rendkívüli jelentésben értesíti a fenntartót.

3.3.10. A létesítmény és a helyiségek használati rendje

Az óvoda épületét címtáblával kell ellátni és mivel középület, állandó jelleggel nemzeti zászlóval fel kell lobogózni. Körbélyegzőjén Magyarország címerét el kell helyezni. /Nkt. 25. § (8)/

Az óvoda valamennyi dolgozója felelős:

- a közösségi tulajdon védelméért;
- az óvoda rendjének, tisztaságának megőrzéséért;
- az energia-felhasználással való takarékoságért;
- a tűz-, a baleset-, az egészség- és munkavédelmi szabályok betartásáért.

Az óvoda helyiségeit más, nem nevelési – tanulási célra átengedni csak a gyermekek távollétében, a fenntartó engedélyével lehet.

Az óvoda dolgozói, továbbá ügynökök, üzletszerzők vagy más személyek az óvoda területén kereskedelmi tevékenységet nem folytathatnak, kivéve az igazgató engedélyével.

Az intézményben párt, vagy párthoz kötődő társadalmi szervezet nem működhet. /Nkt. 24. § (3) bek./

Az óvoda berendezéseit, eszközeit az igazgató és az igazgató -helyettes engedélyével, átvételi elismervény ellenében lehet az épületből kivinni. A gyermekek az intézmény létesítményeit, helyiségeit csak az óvodapedagógus vagy a dajka felügyelete mellett használhatják. Az óvoda konyhájába csak egészségügyi kiskönyvvvel rendelkező személy léphet be. Az óvoda épületében és udvarán a dohányzás és szeszes ital fogyasztása tilos!

4. AZ ÓVODAVEZETÉS SZERKEZETE, AZ IGAZGATÓ ÉS IGAZGATÓ -HELYETTES KÖZÖTTI FELADAT MEGOSZTÁS, A SZERVÉZETI EGYSÉGEK KÖZÖTTI KAPCSOLATTARTÁS RENDJE

4.1 Vezetők közötti feladatmegosztás, az igazgató felelőssége, feladata

Az óvoda élén az óvoda igazgatója áll, aki az intézmény egyszemélyi felelős vezetője.

Az óvoda igazgatója a) felelős /Nkt. 69. § (1)/:

- az óvoda szakszerű és törvényes működéséért, gazdálkodásért,
- a pedagógia munkáért,
- az óvoda ellenőrzési, belső ellenőrzési rendszerének működéséért,
- a gyermekvédelmi feladatok megszervezéséért és ellátásáért,
- a nevelőmunka egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtéséért,
- a gyermekbalesetek megelőzéséért,
- a gyermekek rendszeres egészségügyi vizsgálatának megszervezéséért,
- a középtávú pedagógus-továbbképzési program, valamint az éves beiskolázási tervek elkészítéséért; a továbbképzéssel kapcsolatos feladatok végrehajtásáért,
- a közoktatási információs rendszerrel kapcsolatos tájékoztatási feladatokért, az óvoda ügyintézésének, irat- és adatkezelésének, adattovábbításának szabályosságáért,
- a munka-, baleset- és tűzvédelmi előírások betartásáért,

- az óvoda költségvetésében meghatározott előirányzatok felhasználásának szükségességeért, az igénybe vett szolgáltatás mértékéért az elvárható takarékoság mellett,
- a nemdohányzók védelmére előírt feltételek biztosításáért,
- jogszabály által a vezető hatáskörébe utalt feladatok ellátásáért;

b) gyakorolja a munkáltatói jogkört az intézmény dolgozói felett,

c) dönt az óvoda működésével kapcsolatos minden olyan ügyben, amelyet jogszabály vagy köznevelési foglalkoztatotti szabályzat nem utal más hatáskörébe.

Rendkívüli szünetet rendelhet el a fenntartó egyetértésével vagy utólagos haladéktalan értesítésével, ha rendkívüli időjárás, járvány, természeti csapás vagy más elháríthatatlan ok miatt az óvoda működtetése nem biztosítható, vagy ha az intézkedés elmaradása jelentős veszéllyel, illetve helyrehozhatatlan kárral járna.

d) képviseli az intézményt azon lehetőség figyelembe vételével, hogy a képviselőre meghatározott ügyekben eseti vagy állandó megbízást adhat;

e) az alkalmazottak foglalkoztatására, élet-és munkakörülményeire vonatkozó kérdések tekintetében a jogszabályban előírt egyeztetéseket lefolytatja;

f) feladatkörébe tartozik különösen:

- a nevelőtestület vezetése,
- a nevelőmunka irányítása és ellenőrzése,
- a nevelőtestület jogkörébe tartozó döntések /állásfoglalások/ előkészítése, végrehajtásuk megszervezése és ellenőrzése,
- a minőségfejlesztési rendszer kiépítése és működtetése,
- az óvoda működéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételek biztosítása, a pénzügyi-gazdasági feladatok terén a megállapodásban rögzített munkamegosztás szerinti közreműködés,
- a közalkalmazotti tanáccsal, szülői szervezettel való együttműködés,
- a nemzeti és óvodai ünnepek méltó megszervezése,
- a gyermekvédelmi munka irányítása, a szülők tájékoztatása a nevelési év kezdetekor, hogy gyermekvédelmi ügyekben kit, mikor és hol kereshetnek meg,
- a gyermekbalesetek megelőzésével kapcsolatos tevékenység irányítása,
- a gyermekek fejlődésével kapcsolatos tájékoztatás szervezése,
- a gyermekek felügyeletének megszervezése a nevelés nélküli munkanapokon, ha a szülők azt igénylik,

- a szülők írásbeli nyilatkozatának beszerzése minden olyan döntéshez, amelyből a szülőre fizetési kötelezettség hárul,
- az óvodai jelentkezés idejének és módjának nyilvánosságra hozatala,
- az igazgatási feladatok ellátása, így különösen:
 - az óvodába felvett gyermekek nyilvántartása, az illetékes jegyző értesítése, ha olyan gyermeket vett fel, vett át, akinek lakóhelye nem az óvoda székhelyén van, a gyámhatóság értesítése, ha a felvételt a gyámhatóság kezdeményezte,
 - a tanköteles életkorba lépéskor a gyermek fejlettségével kapcsolatos igazolások kiadása, jogszabály szerinti javaslatok megtétele,
 - a szülők értesítése az óvoda nyári-téli zárva tartásáról, a nevelés nélküli munkanapokról, a felvétellel, átvétellel, az óvodai elhelyezés megszűnésével kapcsolatos döntésekről, az - **igazolatlan mulasztás követelményeiről, a nyilvántartásból való törlésről, továbbá minden olyan intézkedésről, amire az értesítést jogszabály előírja;**
 - jogszabályok, törvények, rendeletek betartása és betartatása,
 - az intézményi szabályzatokban megfogalmazottak betartása, betartatása és végrehajtásának ellenőrzése,
 - a közvetlen és közvetett partnereinkkel való kapcsolattartás, koordináló tevékenység, valamint a folyamatos információ áramlás biztosítása;

g) kizárólagos jogkörébe tartozik:

- a teljes munkáltatói jogkör gyakorlása; a foglalkoztatottak tekintetében az igazgató-helyettes véleményének kikérésével,
- a kötelezettségvállalás,
- a kiadmányozás /aláírás/,
- a fenntartó előtti képviselet.

h) közvetlenül irányítja

az igazgató helyettesét valamint az önkormányzati közfoglalkoztatásban időszakosan az óvodába helyezett dolgozók munkáját;

4.2. igazgató -helyettes

Az igazgató-helyettes az igazgató irányítása mellett segítséget nyújt az óvoda munkájának szervezésében. Ellátja mindazon tevékenységeket, pedagógiai és egyéb feladatokat, melyeket – közös egyeztetés alapján – az igazgatója meghatároz.

Közreműködik:

- a nevelőtestületi és alkalmazotti értekezletek előkészítésében,
- az óvodai hagyományok őrzésével, az ünnepélyek szervezésével kapcsolatos feladatok ellátásában,
- a házi továbbképzések, szakmai napok megszervezésében
- gyermekvédelmi feladatok ellátásában a gyermekvédelmi felelőssel együtt a gyermeket veszélyeztető tényező megléte esetén értesíti, vagy kezdeményezi, hogy az igazgató értesítse a gyermekjóléti szolgálatot;
- a gyermekjóléti szolgálat felkérésére részt vesz az esetmegbeszéléseken.

Segíti:

- a szakmai munkaközösség munkáját,
- a szülői közösség működését,

Szervezi:

- a helyettesítést, huzamosabb időre helyettesítési beosztást készít, melyről értesíti az igazgatót.

Szervezi és irányítja:

- A dajkák munkáját.

Jelzi:

- A szükséges javítási feladatokat az igazgatónak.

Az igazgató –helyettes megbízásakor a nevelőtestület véleményezési jogkörrel rendelkezik.

Az igazgató-helyettes részletes feladatait a mellékletben szereplő munkaköri leírás határozza meg.

4.3 A vezetők közötti együttműködés

- közvetlen, az előforduló ügyektől függően azonnali vezetői megbeszéléskezdmenyezhető, folytatható,
- rendszeresített formája a hónap első hetének meghatározott napján tartott vezetői megbeszélés.

4.4 A helyettesítés rendje

Vhr.5.§ (1) A köznevelési intézmény vezetésével kapcsolatos feladatok ellátására ideiglenes igazgatói megbízás adható legfeljebb egy évre kivételesen pályázati eljárás lefolytatása nélkül a jogszabályban előírt feltételekkel egyébként rendelkező személynek, ha

- az igazgatói feladatok ellátására kiírt pályázat nem vezetett eredményre, mert nem volt pályázó, vagy egyik pályázó sem kapott megbízást,
- az igazgatói feladatok ellátására szóló megbízás a megbízás határidejének lejáratára előtt megszűnt
- Vhr. 5. § (1) A köznevelési intézmény vezetésével kapcsolatos feladatok újabb nyilvános pályázat kiírása nélkül legfeljebb 1 évig láthatók el.
- az 5. § (1) bekezdés szerinti ideiglenes megbízás nélkül a köznevelési intézmény vezetésével kapcsolatos feladatokat a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott helyettes látja el.
- Táppénz állomány, szabadság idejére helyettesítésről az intézményigazgatója gondoskodik.
- Azonos beosztású kolléganőjét távollétben helyettesíti.

Az igazgató, az igazgató-helyettes távolléte vagy akadályoztatása esetén helyettesítésüket szakmai munkaközösség-vezetők látják el teljes felelősséggel. Kivételt képeznek ez alól azok az ügyek, amelyek azonnali döntést nem igényelnek, illetve amelyek az igazgató kizárólagos hatáskörébe tartoznak.

Az igazgató távolléte, akadályoztatása esetén, illetve az igazgatói tisztség betöltetlensége esetén az igazgatói feladatokat az óvoda-igazgató- helyettese látja el. Az óvodaigazgató-helyettes tisztség betöltetlensége esetén a helyettesi feladatokat a munkaközösség-vezető látja el.

Az óvoda igazgatójának, illetve az igazgató-helyettes és munkaközösség-vezető egyidejű távolléte esetén intézkedésre a legmagasabb szolgálati idővel rendelkező, határozatlan időre alkalmazott óvodapedagógus jogosult. Intézkedési jogköre az intézmény biztonságos működésével, a gyermekek biztonságának megóvásával összefüggő azonnali döntést igénylő ügyekre terjed ki.

4.5 Munkaidő, munkarend:

A köznevelési foglalkoztatotti jogviszonyban álló

- a) vezetőre kötetlen,
- b) pedagógusra részben kötetlen,
- c) nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatottra a kötött munkarend az irányadó.

Kötetlen munkarendben a vezető a munkaideje felhasználását és beosztását, az előírt tanórák, foglalkozások megtartásának kötelezettségén kívül maga jogosult meghatározni.

Részben kötetlen munkarendben a köznevelési foglalkoztatotti jogviszonyban álló a kötött munkaidő feletti munkaidő-részt maga oszthatja be (a továbbiakban: szabad felhasználású munkaidő), a munkaidő 79. § (1) bekezdés a) pontja szerinti részét a munkáltató osztja be.

(4) A kötött munkarendben foglalkoztatott köznevelési foglalkoztatotti jogviszonyban állók munkaidejét a munkáltató osztja be.

A munkaidő feladatok szerinti felosztása:

A pedagógus kinevezésbe foglalt munkaideje az ellátandó feladatok alapján:

a) kötött munkaidőre, ezen belül neveléssel-oktatással lekötött munkaidőre és a kötött munkaidő fennmaradó részére, valamint

b) szabad felhasználású munkaidőre oszlik.

(2) A pedagógus a kötött munkaidejét az igazgató által előírt feladatok ellátásával köteles tölteni.

A többlettantás: 82.§ (1) A neveléssel –oktatással lekötött munkaidőn felül további foglalkozást munkáltatói utasítás vagy megállapodás alapján láthat el „többlettanítás”

A többlettantás oka:

- eseti helyettesítés, ha a betöltött munkakör feladatainak ellátása betegség, baleset vagy egyéb ok miatt váratlanul lehetetlenné vált.
- tartós helyettesítés, ha a munkakör nincs betöltve, a pályázati vagy álláshirdetési eljárás idejére, vagy sikertelen pályázati vagy álláshirdetési eljárás esetén.

Ugyanazon munkakört érintő helyettesítési feladatok egybefüggő két hétig eseti helyettesítéssel, ezen túl azonban csak tartós helyettesítéssel láthatóak el. Púétv.82.§ (3)

Tartós helyettesítés keretében a pedagógus munkakörére meghatározott neveléssel- oktatással lekötött munkaidőn felül további foglalkozás megtartására csak az érintett pedagógus és a munkáltató írásba foglalt, legfeljebb az adott nevelési év végéig szóló megállapodás alapján kerülhet sor:

- el kell készíteni az ehhez szükséges megállapodások tervezetét
- kit, melyik csoportban, hány órában kell tartósan helyettesíteni

A többlettanítás elrendelés szabályait a púétv.82.§(4), (5), a tartós helyettesítés óradíjját 101§ és a vhr.89 § (1) szabályozza.

Heti óraszámok, beszámítható tevékenységek Púétv-80- § (2): a neveléssel –oktatással lekötött időkeretbe kötelezően be kell számítani az alábbiakat:

- 2 órát a munkaközösség-vezetői megbízással rendelkezőnek
- 1 órát a pedagógusjelöltek mentori támogatásáért.

4.6 Az óvodapedagógusok feladat és hatásköre

Az óvodapedagógus alkalmazás feltétele, hogy az alkalmazott rendelkezzen az előírt iskolai végzettséggel, szakképesítéssel, szakképzettséggel, büntetlen előéletű és cselekvőképes legyen. Az óvodapedagógus alapvető feladata a rábízott gyermekek, nevelése, oktatása, melyet az Óvodai nevelés országos alapprogramja és a helyi pedagógiai program szerint önállóan és felelősséggel köteles elvégezni.

-Nevelő és oktató munkája során gondoskodik a gyermek személyiségének fejlődéséről, tehetségének kibontakoztatásáról, ennek érdekében tegyen meg minden tőle elvárhatót, figyelembe véve a gyermek egyéni képességeit, adottságait, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét.

-Az Ovikréta rendszer biztonságos, naprakész használata

-Tudásának és szakmai felkészültségének maximumát adva foglalkozzon a gyermekekkel, annak tudatában, hogy modell, minta, esetleg példakép számukra.

-Felelős a rábízott gyermekek testi épségének megőrzéséért.

-Biztosítsa a nyugalmat, a szeretetteljes légkört a gyermekcsoportban.

-A csoportszobában és a közös helyiségekben az óvoda további helyiségeivel harmonizáló esztétikus környezetet teremtsen.

-Szervezze meg és teremtsen meg a nyugodt, tartalmas játékhoz szükséges feltételeket (hely, idő, eszköz).

-A részképességekben elmaradt, különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel egyénileg foglalkozzon, szükség szerint együttműködjön gyógypedagógussal vagy a nevelést, oktatást segítő más szakemberekkel.

-A hátrányos helyzetű gyermek felzárkózását elősegítse.

-Segítse a tehetségek felismerését, kiteljesedését, támogassa önmegvalósításukat.

-Előmozdítsa a gyermek, tanuló erkölcsi fejlődését, a közösségi együttműködés magatartási szabályainak elsajátítását, és törekedjen azok betartatására.

-Nevelje a gyermekeket egymás szeretetére és tiszteletére, a családi élet értékeinek megismerésére és megbecsülésére, együttműködésre, környezettudatosságra, egészséges életmódra, hazaszeretetre.

-A gyermek testi-lelki egészségének fejlesztése és megóvása érdekében tegyen meg minden lehetséges erőfeszítést: felvilágosítással, a munka- és balesetvédelmi előírások betartásával és betartatásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával, a szülő - és szükség esetén más szakemberek – bevonásával.

-A gyermekek, a tanulók és a szülők, valamint a munkatársak emberi méltóságát és jogait maradéktalanul tiszteletben tartsa, javaslataikra, kérdéseikre érdemi választ adjon.

-Az ismereteket tárgyilagosan, sokoldalúan és változatos módszerekkel közvetítse, ismerje és használja az információs és kommunikációs technológiák adta lehetőségeket.

-Nevelő-oktató munkáját az intézmény saját pedagógiai programjában meghatározottak szerint, a gyermekcsoporthoz és azok életkorához igazítva szakszerűen tervezze meg és irányítsa a gyermekek tevékenységeit.

-Folyamatosan figyelje, ellenőrizze, mérje, értékelje a gyermekek teljesítményét, fejlődését az érintett gyermek szüleit szükség esetén tájékoztassa.

-Megfelelő felkészültséggel, felkérésre mentori feladatokat vállaljon.

-A nevelőtestület tagjaként gyakorolja azokat a jogokat és kötelezettségeket, melyeket az idevonatkozó jogszabályok határoznak meg.

-A törvényben megfogalmazott módon és időben tegyen eleget a minősítés valamint a tanfelügyeleti eljárás rá vonatkozó előírásainak.

-Gyakorolja a reális önértékelést, önreflexiót.

-Legyen tisztában a kompetenciák jelentőségével.

-A pedagógiai programban és az SZMSZ-ben előírt valamennyi pedagógiai és adminisztratív feladatait maradéktalanul teljesítse.

-Pontosan és aktívan részt vegyen a nevelőtestület értekezletein, a fogadóórákon, az iskolai ünnepségeken és az éves munkaterv szerinti rendezvényeken.

-Megőrizze a hivatali titkot.

-Hivatásához méltó magatartást tanúsítson.

-A gyermek, tanuló érdekében együttműködjön munkatársaival és más intézményekkel.

Hivatásából eredő kötelessége, hogy fejlessze szakmai és általános műveltségét, tökéletesítse pedagógiai munkáját. A pedagógusnak ötévente legalább egy alkalommal-jogszabályban meghatározottak szerint 120 órás továbbképzésen kell részt vennie. Megszüntethető annak a pedagógusnak a munkaviszonya, aki a továbbképzésben önhibájából nem vett részt. Mentessül a továbbképzési kötelezettség alól az a pedagógus, aki betöltötte az 55. életévét. Nem kell továbbképzésben részt venni annak a pedagógusnak, aki pedagógus-szakvizsgát tett, a vizsgák letétele utáni öt évben.

4.7 A dajkák feladat és hatásköre, (NOKS) gyakorlásának módja, a helyettesítés rendje

4.7.1 Feladat és hatáskörök

Dajka

Munkáját az intézményigazgató -helyettes által meghatározott munkarendben a helyettes irányítása és ellenőrzése alapján, csoportmunkáját a csoportvezető óvodapedagógusok irányítása alapján végzi.

Feladatai

A csoportvezető óvodapedagógusok munkáját segíti – a meghatározott napirend szerint – segíti a gyermekek gondozásában, öltöztetésében, a tisztálkodási teendők ellátásában. Az óvodapedagógusok mellett a nevelési terveknek megfelelően tevékenyen részt vesz a gyermekcsoportok életében. Elsődleges feladata a gyermekek óvása, védelme. Az étkezések kulturált lebonyolításában tevékenyen közreműködik, megteremti a nyugodt pihenés feltételeit. A nevelőmunkát közvetlenül segítők reggel 8 óráig, illetve a délutáni időszakban önállóan is elláthatják a gyermekek felügyeletét. Az óvodai nevelés eredményességéhez munkájával nyújtson minőségi szolgáltatást. A tényleges munkakezdés előtt legalább tíz perccel jelenjen meg, munkavégzésre készen. Az esetleges távolmaradást időben jelezze vezetőjének. Munkaidő alatt csak az intézményben lévő igazgató engedélyével hagyhatja el az intézményt.

Tevékenyen vegyen részt az óvoda jó hírnevének alakításában, megőrzésében. Az óvodai ünnepélyeken, hagyományokban tevékenyen közreműködik, a szervezési feladatokban az intézmény igazgató és az óvodapedagógusok útmutatásai szerint vesz részt. Reggel 8⁰⁰ óráig, valamint a délutáni időszakban a nem fejlesztő, iskola-előkészítő vagy más nevelési jellegű tevékenységeken kívüli időszakban, ellátja a gyermekek felügyeletét.

Részletes szakmai feladatok

A gyermek nevelésével kapcsolatos általános feladatok:

Segíti az adott óvodai csoport óvodapedagógusainak a munkáját.

- Közreműködik a gyermek testi épségének megóvásában, erkölcsi védelmében, személyiségének fejlődésében.
- A gyermekek részére az egészségük, testi épségük megőrzéséhez szükséges ismeretek átadását segíti, és ezek elsajátításáról meggyőződik, ha észleli, hogy a gyermek, balesetet szenved; vagy csak ennek veszélye fennáll, a szükséges intézkedéseket megteszi.
- A gyermek életkorának, fejlettségének figyelembevételével elsajátíttatja a közösségi együttműködés magatartási szabályait, és törekszik azok betartására.
- Tevékenysége során a gyermekek és a szülők emberi máltóságát és jogait tiszteletben tartja.
- A gyermekek részére az etikus viselkedéshez szükséges ismereteket átadja.
- Segíti a gyermek óvodába szoktatását.
- A gyermek fejlettsége, személyisége ismeretében segítséget nyújt számára az öltözködésben, a higiénias tevékenységben, a csoportba való beilleszkedésben.
- Bekapcsolódik a gyermekekkel való foglalkozásba, az ünnepek megszervezésébe és lebonyolításába.
- Kísérőként részt vesz a gyermekek óvodán kívüli programjain.

Munkajogi, munkavédelmi, környezetvédelmi feladatok:

- Gondoskodik az intézményi munkarend, valamint a gyermekek napirendjének betartásáról.
- Ügyel a balesetvédelmi előírások betartatására, a speciális biztonsági előírások alkalmazására.
- Ellátja az elsősegélynyújtással, egészségügygel kapcsolatos feladatokat.

- Gondoskodik az eszközök és berendezési tárgyak folyamatos ellenőrzéséről.
- Gondoskodik a tisztítószeres biztonságos tárolásáról.
- Részt vesz az intézmény környezetének alakításában, szépítésében.
- A veszélyes anyagok és hulladékok tárolására és kezelésére vonatkozóan az előírás szerint jár el.
- A gyermekekről pedagógiai információt, az óvoda belső életéről, gazdasági helyzetéről felvilágosítást nem adhat.
- Szükség esetén elvégzi azokat a munkakörökbe tartozó feladatokat is, amellyel az óvoda igazgatója időnként megbízza.

Takarítási feladatok:

- A takarítást nyitott ablaknál végzi.
- A gyermek udvarra menetele után kiporszívózza a szőnyeget, a bútorokat, ajtókat ablakpárkányokat fertőtlenítős nedves ruhával portalanítja.
- Gondoskodik a textíliák mosásáról, vasalásáról.
- Gondoskodik a gyermekek által használt eszközök tisztántartásáról, fertőtlenítéséről, különösen az étkezésre használat asztalok esetében.
- Elvégzi a porallergiás megbetegedések elkerülése érdekében szükséges takarítási feladatokat.
- Naponta több alkalommal takarítja a gyermekmosdót, öltözőt, folyosót.
- Külön takarítóeszközt használ a csoportszobákban, a vizes helyiségekben és a konyhában.
- Egy vödör fertőtlenítős folyadékkal csak egy helyiséget takarít ki.
- A takarítóeszközöket használat után kimossa, a tisztító eszközökkel együtt zárt helyre teszi.
- A szemetet összegyűjti, a szemetlerakóba szállítja, a szemetes edényeket fertőtlenítős vízzel lemossa.
- Havonta lepókhálózza és portalanítja a falakat, lemossa az ajtókat, ablakokat, radiátorokat.
- Negyedévente a szőnyeget vegyszeresen tisztítja, a függönyöket kimossa, a bútorokat bútorápolózza.

Étkeztetéssel kapcsolatos feladatok:

- A HACCP rendszer idevonatkozó részének ismeretében az élelmezéssel kapcsolatos higiéniai előírásokat betartja.
- Az étel, edényzet szállításakor, mosogatásakor megfelelő ruházatot visel.
- Az ételmaradékot az előírásoknak megfelelően kezeli.
- Ellátja a konyhai feladatokat, illetve közreműködik e feladatok ellátásában.
- A gyermekek étkezési feltételeit biztosítja.
- A gyermekek étkezési feltételeit biztosítja.
- A gyermekek önkiszolgálásában, tevékenységében aktívan közreműködik.
- Az étkezésnél ügyel arra, hogy ne forduljon elő ételerőszakolás.
- Észrevételt tesz az étlap összeállítására, ha van olyan étel melyet a gyermekek nagy többsége nem fogad el.
- Az étkezés során az étel jellegétől függően alternatív lehetőséget kínál a gyermek számára.
- Ügyel arra, hogy a speciális étrendű gyermek számára megfelelő ételt kapja.

Szervezési feladatok (a gyermek napirendjéhez kapcsolódóan)

- Közreműködik teremrendezési feladatok ellátásában.
- Biztosítja a játék és a gyermekek tevékenységeihez kapcsolódó teendők csoportszobai és udvari feltételeit.
- Segítséget nyújt a gyülekezés és távozás alatt az öltözőkben.
- Ügyel a balesetek megelőzésére.
- A beteg gyermeket ápolja, felügyeli, fertőző betegség esetén a fokozott egészségügyi előírások szerint jár el.
- Szükség szerint az óvodapedagógusok kérésére felügyeletet biztosít a csoportszobában és az udvaron.
- Az altatáshoz gondoskodik az ágyak előkészítéséről.
- A csoportszobákat minden étkezés után rendbe teszi, felsöpör, szükség szerint felmos, az ételmaradékot eltávolítja.
- Tízórai és uzsonna után a szennyes edényeket az előírásoknak megfelelően elmosogatja,

mosogatás után felmossa a mosogató helységet

4.8 Pedagógiai asszisztens

Beosztása, munkaideje: teljes állás esetén napi 8 óra, a munkaköri leírás szerint.

Feladata:

- Segíti az intézményben folyó pedagógiai munkát a pedagógus útmutatása alapján.
- Biztosítja a fejlesztési időszakon túl a gyermekek ellátását, felügyeletét.
- Gondoskodik a gyermekek testi szükségleteinek ellátásáról, a játékos foglalkoztatásáról, fejlődésük optimális segítéséről a pedagógusok irányutatása szerint.
- Segíti az óvodapedagógus irányítása alapján a csoportban folyó pedagógiai munkát, az eszközöket előkészíti, elrakja, segít a csoportszoba átrendezésében, a gyermekek eszközeinek előkészítésében, egyes gyermekeknek egyéni segítséget nyújt.
- Ügyel a folyosói rendre, a WC rendeltetésszerű használatára, a kézmosásra, a gyermekek étkezésére.
- Részt vesz a reggeli, az ebéd és uzsonnáztatás lebonyolításában.
- Az udvaron a levegőztetésnél, sétánál segít a gyermekek öltözködésében, az udvari rend megtartásában, ott játékot kezdeményez.
- A délutáni pihenő alatt és szabadidejében az óvodapedagógus útmutatása alapján szemléltető eszközöket készít, azokat karban tartja, előkészíti azokat a következő napokra.
- Segít a gyermekek hazabocsátásánál.
- Beosztás vagy helyettesítése során a gyermekek felügyeletét önállóan végzi.
- Szükség esetén elvégzi a dajkai teendőket.

Szakmai követelmények: Gyermekszerető viselkedésével, személyi gondozottságával, kommunikációs és beszédmintájával hat az óvoda gyermekek fejlődésére. Tiszteli a gyermeket, a szülőt, kapcsolataira a tapintat, az elfogadás jellemző. A tudomására jutott pedagógiai információkat titokként kezeli.

Felelőssége:

- kiterjed a munkaköri leírásban található feladatkörre, a gondjára bízott gyermekek testi épségéért teljes körű felelősséggel tartozik.

Segítő dolgozók

Alkalmazásukat a fenntartó biztosítja az intézmény részére. Felettük az általános munkáltatói jogokat az igazgató gyakorolja. Jogszályokban megfogalmazott és saját területüket érintő

kérdésekben véleményezési és javaslattevő jogkörrel rendelkező közösséget alkotnak. Közvetlen felettesük a helyi magasabb vezető. Alkalmazásukat a fenntartó biztosítja az intézmény részére.

1. konyhai alkalmazottak,

Munkájukat a munkaköri leírás tartalmazza

5. A szervezeti egységek közötti kapcsolattartás

5.1. Alkalmazotti közösség

Az óvoda alkalmazotti közösségét valamennyi köznevelési foglalkoztatott alkotja. Az alkalmazotti közösség értekezlete biztosítja a szakmai munkát végző óvodapedagógusok, valamint a nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő dajkák és a kisegítő dolgozók /konyhalányok/ együttműködését.

Alkalmazotti értekezletet kell tartani:

- a nemzeti köznevelésről szóló törvényben meghatározott fenntartói döntések előzetes véleményezésére:
- az óvoda megszüntetésével, átszervezésével, feladatának megváltoztatásával,
- nevének megállapításával,
- vezetői megbízással kapcsolatosan.

Az alkalmazotti közösség értekezletét az igazgató hívja össze az intézményvezetői pályázattal kapcsolatos értekezletek kivételével. Az alkalmazotti közösségen belül a dajkák önálló csoportot alkotnak. A dajkák munkaértekezleteit is az igazgató hívja össze az éves munkaterv szerint, illetve rendkívüli esetben. Közvetlen felettese az óvodapedagógus, munkáját az igazgató által meghatározott munkarendben az irányítása és ellenőrzése alapján, csoportmunkáját a csoportvezető óvodapedagógus irányítása alapján végzi. A tudomására jutott pedagógiai információkat titokként kezelje.

Munkabeosztását az óvoda teljes nyitva tartása, valamint a munkakörbe utalt munkák elvégzésének szükségessége szabja meg. A dajka mindazokat a feladatokat végzi, amelyek szükségesek a gyermek egész napos óvodai ellátáshoz, a nevelési célok eléréséhez.

- a gyermek gondozásában, nevelésében való részvétel,
- az óvoda helyiségeinek folyamatos, rendszeres tisztán tartása.

Munkájukat váltott műszakban végzik, szükség esetén célszerű átcsoportosítással, a helyettesítés rendjétől az óvoda igazgatója rendelkezik.

Reggel 8 óra előtt vagy a délutáni időszakban amennyiben nem történik fejlesztés a gyermek felügyeletét elláthatja. A dajka munkakörben foglalkoztatottak feladat és hatásköreit, felelősségi szabályait a munkaköri leírásuk tartalmazza.

5.2. A nevelőtestület

A nevelőtestület valamennyi óvodapedagógus közössége, nevelési és oktatási kérdésekben az intézmény legfontosabb tanácskozó és döntéshozó szerve. Döntési, véleményezési és javaslattételi jogkörét a Nkt. 70. § (1) – (3) bekezdései határozzák meg.

Működésére vonatkozó általános szabályok

A nevelőtestület a nevelési év folyamán előre ütemezett és rendkívüli értekezletet tart.

A nevelőtestület ütemezett értekezleteit az óvoda éves munkatervében meghatározott napirenddel és időponttal az óvoda igazgatója hívja össze. Az óvoda igazgató szükség szerint rendkívüli értekezletet is összehívhat, melyről a napirend három nappal előbb történő kihirdetésével intézkedik.

Rendkívüli nevelőtestületi értekezletre kerülhet sor, ha /R. 117. §. (2)/:

- a nevelőtestület tagjai egyharmada kezdeményezi,
- szülői szervezet kezdeményezi és a kezdeményezést a nevelőtestület elfogadta,
- az igazgató összehívja.

Nevelőtestületi értekezletet kell tartani /Nkt. 117. § (1) bek./:

- a nevelési program és módosítására
- a szervezeti és működési szabályzat, valamint módosítására
- a nevelési év előkészítésére, a munkaterv elfogadására,
- az óvoda éves munkájának értékelésére, egyéb átfogó elemzések, értékelések, beszámolók elfogadására,
- a nevelőtestület képviselőjében eljáró óvodapedagógus kiválasztására,
- a házirend elfogadására,
- az ötéves pedagógus-továbbképzési terv elfogadására,
- az igazgatói pályázathoz készített vezetési programmal összefüggő szakmai

vélemény kialakítására,

- a nevelőtestület véleményének kikérésére az igazgató -helyettes megbízás visszavonása előtt; az óvodapedagógusok külön megbízása előtt,
- nevelési tanácsadó vagy a szakértői és rehabilitációs bizottság megkeresésére a hetedik évet betöltött gyermek újabb nevelési évének megkezdéséhez szükséges egyetértés megadására,
- jogszabályban meghatározott esetekben.

A nevelőtestület által kezdeményezett rendkívüli nevelőtestületi értekezlet összehívásához a pedagógusok egyharmadának aláírása, valamint az ok megjelölése szükséges. Az értekezletet foglalkozási időn kívül a kezdeményezéstől számított nyolc napon belül össze kell hívni. A nevelőtestület értekezletét az intézményvezetői pályázattal kapcsolatos vélemény kialakítása esetében nem az igazgató hívja össze.

A nevelőtestületi értekezlet előkészítésével és lefolytatásával kapcsolatos rendelkezések

A nevelőtestületi értekezletet az intézmény igazgatója készíti elő.

A nevelőtestület írásos előterjesztés alapján tárgyalja a következő napirendi pontokat:

- a nevelési program,
- az SZMSZ,
- a házirend és ezen dokumentumok módosításainak elfogadása,
- éves munkaterv elfogadása,
- az óvodai munkára irányuló átfogó elemzés, beszámoló elfogadása.

A nevelőtestületi értekezlet vonatkozó napirendi pontjához meg kell hívni a véleményezési jogot gyakorló szülői közösség képviselőjét.

A nevelőtestületi értekezlet levezető elnöki feladatait az óvoda igazgató-helyettes, akadályoztatása esetén a munkaközösség-vezetők látják el. A jegyzőkönyv hitelesítésére az értekezlet két nevelőtestületi tagot választ.

A nevelőtestület akkor határozatképes, ha tagjainak több mint a fele jelen van.

Döntéseit nyílt szavazással, egyszerű szótöbbséggel hozza.

A nevelőtestület döntéseit határozat formájában kell megszövegezni. A rendes és rendkívüli nevelőtestületi értekezletről jegyzőkönyvet és jelenléti ívet kell készíteni.

Jegyzőkönyvvel kapcsolatos előírások:

- a jegyzőkönyvet tanévnyitó értekezleten megválasztott jegyzőkönyvvezető vezeti.
- az értekezletet követő három munkanapon belül kell elkészíteni.
- az igazgató , jegyzőkönyvvezető és a két hitelesítő írja alá.

A jegyzőkönyv mellé csatolni kell a jelenléti ívet.

Az igazgatói pályázattal kapcsolatos nevelőtestületi értekezlethez a nevelőtestület kétharmadának, az alkalmazotti közösség értekezletének határozatképességéhez az óvodában dolgozók kétharmadának jelenléte szükséges. A határozatképesség meghatározásakor figyelmen kívül kell hagyni, akinek a köznevelési foglalkoztatotti jogviszonya szünetel. A pályázó intézmény vezetésére vonatkozó programjának és a fejlesztési elképzelésének támogatásáról vagy elutasításáról a nevelőtestület **titkos szavazással** határoz.

5.3. Szakmai munkaközösség

A nevelési-oktatási intézmény pedagógusai – legalább 5 fő - szakmai munkaközösséget hozhatnak létre. /Nkt. 71. § (1)/ A munkaközösség szakmai, módszertani kérdésekben ad segítséget az óvoda nevelő-oktató munkájának tervezéséhez, szervezéséhez, ellenőrzéséhez. A szakmai munkaközösség irányítását, koordinálását a tagok által választott és az igazgató által megbízott munkaközösség-vezetők végzik.

A szakmai munkaközösség feladatai:

- elkészíti az adott nevelési évre vonatkozó konkrét munkatervét, melyet lead az igazgatónak
- irányítja és segíti az intézmény belső továbbképzését,
- a munkaközösség vezetője a munkaközösség témájában tervező-elemző-értékelő munkát végez, amelyről írásos anyag formájában beszámol a tanévnyitó, félévi és tanévzáró nevelőtestületi értekezleten,
- szorgalmazza, irányítja, segíti az intézményben az innovatív, publikatív tevékenységet,
- a megjelenő szakirodalmat figyelemmel kíséri, beszerzésükre javaslatot tesz, s a már meglévők feldolgozására ösztönöz,
- segíti a nevelő-oktató munka ellenőrzését,
- segít az óvoda szakmai döntéseinek előkészítésében.

Óvoda-iskola kapcsolata:

- Az iskolaérettség elérését támogató pedagógiai munka segítése
- Az iskolával közös óvoda-iskola átmenetet segítő program kidolgozása.
- Az óvoda-iskola kapcsolattartás minőségének javítása, a kölcsönös hospitálási programon belül a módszertani tapasztalatcsere megvalósítása.
- Az óvoda- iskola szakmai kapcsolatrendszerének fejlesztése.
- A gyermek fejlődésének után követése legalább az általános iskola első osztályában.

6. A szülők és az óvoda kapcsolattartásának rendje

Az óvodában a szülők jogaik érvényesítése, kötelességeik teljesítése érdekében, az óvoda működését, munkáját érintő kérdésekben véleményezési, javaslattevő joggal rendelkező szülői szervezetet /közösséget/ hozhatnak létre. /Nkt. 73. § (1) bek./ Erről minden nevelési év első összevont szülői értekezletén döntenek – legkésőbb október 10- ig. A választott tisztségviselők az éves pedagógiai munkaterv mellékletében kimutatást nyerne. A szülői közösség működési rendjéről, munkatervének elfogadásáról, tisztségviselőinek megválasztásáról maga dönt.

A szülők képviselőivel intézményi szinten az óvoda igazgatója, csoportszintű ügyekben az óvodapedagógusok tartanak kapcsolatot. Az óvoda igazgatója félévente tájékoztatja a szülői közösség képviselőit az óvodában folyó nevelőmunkáról és a gyermekeket érintő kérdésekről. Az óvodapedagógusok pedig szükség szerint folyamatosan adnak tájékoztatást. Az óvodai szintű szülői közösség vezetőjét meg kell hívni a nevelőtestületi értekezlet azon napirendi pontjainak tárgyalásához, amely ügyekben jogszabály, vagy az óvoda SZMSZ-e részükre véleményezési jogot biztosít. A szülői szervezetre ruházott véleményezési és egyetértési jog

Az óvoda kikéri a szülői szervezet véleményét:

- a szervezeti és működési szabályzatnak a szülőket is érintő rendelkezéseihez:
- a gyermekek fogadása,
- az igazgató és igazgató-helyettes és a szülői szervezet közötti kapcsolattartás módja,
- az ünnepélyek, megemlékezések rendje,
- a szülőket anyagilag is érintő ügyekben,
- a szülői értekezlet napirendjének meghatározásához,
- az óvoda és a család kapcsolattartási rendjének kialakításához,
- a nevelési év rendjének /a munkatervnek szülőket is érintő részének/ elfogadásakor,
- a gyermekvédelmi feladatok meghatározásához, valamint
- a megelőző jellegű óvoda-egészségügyi orvosi feladatok meghatározásához /Nkt. 25. § (5)/.
- a házirend szülőket is érintő rendelkezéseinek elfogadásakor,
- a pedagógiai program elfogadásakor,
- az SZMSZ elfogadásakor a jogszabályban meghatározott kérdésekben,
- az óvoda adatkezelési szabályzatának elfogadásakor a gyermekek adatainak kezelése és ezek továbbításának szabályozása tekintetében

Ha a szülői közösség a gyermekek nagyobb csoportját érintő kérdésekben tájékozódni kíván, a kérést az óvoda igazgatójához kell címezni. A tájékoztatás - megállapodás szerint - történhet szóban vagy írásban. A szóbeli tájékoztatásról emlékeztető készül, amelynek egy példányát át kell adni a szülői közösség képviselőjének. A szülői közösség képviselője tanácskozási joggal vesz részt a gyermekek nagyobb csoportját érintő ügyek nevelőtestületi vagy egyéb fórumon történő tárgyalásánál. A meghívásról az óvoda igazgatójának kell gondoskodnia. A gyermekek nagyobb csoportját a házirend határozza meg. Ha a szülői közösség a gyermeki jogok érvényesülésének és a pedagógiai munka eredményességének figyelemmel kísérése során megállapításokat tesz, az igazgató gondoskodik arról, hogy azt a nevelőtestület a szülői közösség képviselőjének részvételével tárgyalja.

A szülők és az óvodapedagógusok között a nevelési feladatok összehangolására az alábbi esetekben nyílik lehetőség:

- családlátogatásokon;
- szülői értekezleteken;
- nyilvános ünnepélyeken;
- nyílt napokon;
- projektnapokon,
- munkadélutánokon,
- faliújságra kifüggesztett információkon keresztül;
- gyermekvédelmi intézkedéseken keresztül;
- közös kirándulásokon, egész napos programokon, óvodai rendezvényeken.

7. Ünnepek, megemlékezések rendje, hagyományok ápolása

Az ünnepélyek, megemlékezések a gyermekek nemzeti identitástudatának fejlesztésére, hazaszeretetük mélyítésére, az egymás iránti tisztelet és türelem alakítására, a közös cselekvés örömeinek megéreztetésére és a közösségek formálására szolgálnak. Az ünnepeken, hagyományokon keresztül történik a kultúra átadása, átörökítése.

7.1 Gyermekközösséggel kapcsolatos hagyományok

Gyermekek életének jeles napjai:

- születés és névnap – csoporton belüli közös megemlékezés.

Ünnepek:

- **Márton nap**
- Mikulás
- Karácsony
- Farsang
 - Roma nap
- Húsvét
- Anyák napja
- Gyermeknap
- Ballagás

A gyermekek projekt keretében készülnek a jeles és ünnepnapokra. Az ünnepek, a szülők és az óvodapedagógusok igénye szerint lehetnek nyitott, vagy zártkörűek. A Mikulás, a farsang, a húsvét és a gyermeknap a gyermeki élet hagyományokra épülő ünnepei az óvodában.

Megemlékezések:

- Október 23.
- Március 15.

Az ünnepek, megemlékezések tartalmát a pedagógiai program és az éves munkaterv részletezi. Az intézményi szintű összejövetelek zökkenőmentes megszervezése és lebonyolítása a mindenkori ünnepfelelős feladata.

7.2 Az intézmény közösségével kapcsolatos szakmai napok, programok

- továbbképzéseken, szakmai tanfolyamokon szerzett ismeretek átadása, megvitatása alkalomszerűen;
- alakuló értekezlet augusztusban – az előttünk álló nevelési év előkészítése;
- munka-, baleset- és tűzvédelmi oktatás októberben;
- nevelőtestületi értekezlet, fórum, nevelési évenként három alkalommal – szeptemberben, január-februárban és júniusban;
- dajkák, technikai dolgozók értekezlete; tájékoztatás az aktuális feladatokról évente kétszer – novemberben és áprilisban;
- szülői értekezlet tartása nevelési évenként kétszer a kis- és középső csoportokban, háromszor a nagycsoportban;
- közös ünnepeken, községi rendezvényeken, megemlékezéseken való részvétel, szereplés;

- pályakezdő és belépő dolgozók köszöntése munkahelyi szinten, szakmai segítők /patronálók/ kijelölése;
- távozó dolgozók, nyugdíjba vonulók búcsúztatása;
- gyakorlósok fogadása, szakmai segítségnyújtás;
- dolgozók névnapjának megünneplése telephelyenként

8. Külső kapcsolatok rendszere, a kapcsolattartás rendje

8.1 Az óvoda igazgatója kapcsolatot tart

- az iskolával,
- egészségügyi szervekkel /orvos, védőnő/,
- pedagógiai szakmai szolgáltatókkal és szervezetekkel /képző intézetek, más óvodák /,
- nevelési tanácsadóval, szakértői bizottsággal, pedagógiai szakszolgálattal,
- családsegítő és gyermekjóléti szolgálattal,
- fenntartóval /polgármester, jegyző, képviselő-testületi tagok/,
- roma nemzetiségi önkormányzattal;
- egyházak képviselőivel.

A nevelés folyamatossága, a gyermekek óvodából az iskolába való zökkenőmentes átmenetének biztosítása érdekében az igazgató és az óvodapedagógusok rendszeres kapcsolatot tartanak a község általános iskolájának pedagógusaival. Az eredményes együttműködésért az **óvoda-iskola összekötők** fokozottan felelősek. Az óvoda **gyermekvédelmi felelősei**, illetve az **óvodai beíratás és a hiányzás minimalizálása érdekében az óvodapedagógusok** folyamatos kapcsolatot tartanak a gyermekjóléti szolgálattal, melyről az óvoda igazgatójának rendszeresen beszámolnak. A kapcsolattartást vezetői szinten az igazgató gondozza. A közös önkormányzati hivatallal, a fenntartó önkormányzattal, valamint a roma nemzetiségi önkormányzatokkal szintén az igazgató tartja a kapcsolatot a gyermekek, a dolgozók és az intézmény érdekeinek maximális érvényesítésével.

A kapcsolattartás rendjét, az együttműködés formáit részletesen a pedagógiai program, az éves munkaterv idevonatkozó része tartalmazza.

8.2 Tankötelezettség:

Tankötelessé válik az a gyermek:

A Nkt. 45. §. (2) bekezdése értelmében, a gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a hatodik életévét betölti, tankötelessé válik. A törvényes képviselő, vagyis a

szülő vagy a gyám kérelmére az Oktatási Hivatal döntése alapján a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben vehet részt. Halasztás nem kérhető azon gyermekek részére, akik a 7. életévüket az adott év augusztus 31.-ig betöltik.

Tankötelezettség halasztása:

A kérelem benyújtásának formája: Ügyfélkapun vagy postai úton az (Oktatási Hivatal, Budapest 1982.) címre.

A kérelemhez csatolható dokumentumok:

- A kérelemhez nem kötelező mellékletet csatolni, de benyújtható minden, a gyermek fejlettségét alátámasztó óvodai, szakorvosi, pedagógiai szakszolgálati vélemény.
- Szülő kérésére rendelkezésre bocsátandó:
-fejlődési napló, pedagógiai vélemény, (fejléces lapon, igazgató aláírásával és az intézmény körbélyegzőjével ellátva)

SNI, BTMN- kivétel

- Adott tanév szeptember 1. és január 18. napja között elvégzett vizsgálatoknál az ötödik életévüket betöltött, de hatévesnél fiatalabb gyermekek.
- Pedagógiai szakszolgálat szakértői bizottsága (szakértői szakvéleményében) további egy év óvodai nevelésre tesz javaslatot, a szülőnek nem kell kérelmet benyújtania az Oktatási Hivatalhoz. Ilyenkor a gyermek közvetlenül a szakértői vélemény alapján maradhat még egy évig óvodában, mely tényét az óvoda rögzíti a köznevelési információs rendszer (KIR) tanulói nyilvántartásban. (<http://kir2szny.kir.hu>)
- Minden más esetben az óvodában maradás ügyében kérelmet kell benyújtani az Oktatási Hivatalhoz.

8.3 Iskolaelőkészítés az óvodában

A 2025. április 23-ával hatályba lépett 77/2025 (IV.15.) kormányrendelet módosításainak megfelelően az alábbiakban szabályozzuk az iskolába készülő gyermekekkel kapcsolatos teendőket. A nagycsoportos korú gyermekek számára h45 perces időtartamban szervezünk játékos, élményalapú fejlesztő foglalkozást, amely az iskolára való felkészítés célját szolgálja. A foglalkozások egyéni képességekhez igazodva, differenciált módon zajlanak, figyelembe véve a gyermekek aktuális fejlettségi szintjét és tanulási stílusát.

A foglalkozások célja:

- feladattudat kialakítása

- figyelem és emlékezet fejlesztése
- társas kapcsolatok alakítása (felnőttel, gyerekekkel)
- tapasztalati következtetések, összefüggések
- beszédhanghallás, relációs szókincs fejlesztése
- logikus gondolkodás, elemi számolás előkészítése
- anyanyelvi-kommunikációs kompetenciák fejlesztése,
- finommotorika, grafomotorika megalapozása.

Emellett minden délelőtti összességében 45 percben a nagycsoportosoknak kötelező, a kis- és középső csoportosoknak választható jelleggel biztosítunk feladatokat, így sok mozgással, mesével, játékkal, tapasztalati úton jutnak új ismeretekhez, miközben fejlődik önbizalmuk, szociális készségük, együttműködési képességük is. Minden gyermek számára biztosítjuk az egyéni fejlődés üteméhez igazodó, szeretetteljes és motiváló tanulási környezetet.

A tanköteles kor előtti év október végén vagy november elején diagnosztikus mérést tervezünk, saját felmérőlap és megfigyelés módszerének használatával. Ez egy átfogó diagnosztikai vizsgálat, amely az alábbi 7 területet foglalja magába:

- Az íráskészség elsajátításának előfeltétele, kritikus elemi készsége az úgynevezett **írásmozgás-koordináció**.
- Az olvasás- és írástanulás megkezdéséhez elengedhetetlen a **beszédhanghallás**.
- A nyelvileg közölt információk vételének egyik meghatározó tényezője a **relációs szókincs fejlettsége**.
- A matematikatanulása az **elemi számolási készség** fejlettsége.
- A tudásszerzés, a tanulás, gondolkodás kritikus feltétele többek között a **tapasztalati következtetésnek** és
- a **tapasztalati összefüggés** megértésének a fejlettsége.
- Az eredményes iskolai beilleszkedés, tanulás további döntő kritériuma a **társas kapcsolatok kezelésének fejlettsége** (kortársakkal, felnőttekkel), az ún. szocialitás

A tanköteles kor előtti évben a gyermekek fejlődésének nyomon követését heti rendszerességgel végzik a pedagógusok. Elsősorban a megfigyelés módszerét alkalmazva, A foglalkozáson csak az iskolába készülő gyermekek vesznek részt

9. Az intézményi dokumentumok nyilvánosságával kapcsolatos rendelkezések

Működési alapidokumentumok

- Alapító Okirat
- Pedagógiai Program

- Szervezeti és Működési Szabályzat
- Házirend
- Éves Munkaterv

Az Alapító Okirat elhelyezése

Az Alapító Okiratunk a következő helyeken van elhelyezve: a fenntartónál, az intézmény igazgatójánál, a hivatalos információs felületen (OH), az irattárban, a Magyar Államkincstárban.

Tájékoztatás a Pedagógiai Programról

A szülők bármely szülői értekezleten tájékoztatást kérhetnek az óvoda igazgatójától, igazgatóhelyettesétől, tagintézmény-igazgatójától és a csoportos óvodapedagógusaitól.

- A Pedagógiai Programmal kapcsolatos kérdéseket a nevelési év ideje alatt bárki, bármikor feltehet.
- A Pedagógiai Program minden épületben és a honlapon megtalálható, a szülők számára kérésre nyomtatott formában bármikor hozzáférhető.
- A dokumentumok elhelyezéséről és a szóbeli és írásbeli tájékoztatás megkérésének módjáról a szülők a nevelési év kezdetekor tájékoztatást kapnak az igazgatótól.

Az óvoda lehetőséget biztosít arra, hogy a szülők az óvodai beiratkozás előtt is választ kapjanak kérdéseikre.

Tájékoztatás a Házirendről

- Az óvodapedagógusok minden nevelési év első szülői értekezletén majd a későbbiekben változás esetén tájékoztatást adnak a Házirendről. A Házirend elhelyezésre kerül az óvoda épületeinek bejáratainál és a honlapon.

Az Internetes nyilvánosságra vonatkozó feladatok

A köznevelési törvény és annak végrehajtási rendelete írja elő, hogy amennyiben az intézménynek van honlapja, azon az alapidokumentumok közül mit kell nyilvánosságra hozni. 229/2012. (VIII.28.) Korm. rendelet 23. § (1) pontja alapján a nevelési-oktatási intézményi közzétételi listában szereplő dokumentumok:

- a felvételi lehetőségről szóló tájékoztató,
- a beiratkozásra meghatározott idő, a fenntartó által engedélyezett csoportok száma,
- köznevelési feladatot ellátó intézmény az étkezési térítési díj jogcíme és mértéke,

- a fenntartó nevelési intézmény munkájával összefüggő értékelésének nyilvános megállapításai és ideje, a köznevelési alapfeladattal kapcsolatos – nyilvános megállapításokat tartalmazó – vizsgálatok, ellenőrzések felsorolása, ideje, az Állami Számvevőszék ellenőrzéseinek nyilvános megállapításai, egyéb ellenőrzések, vizsgálatok nyilvános megállapításai,
- a nevelési intézmény nyitvatartásának rendje, éves munkaterv alapján a nevelési évben, tervezett jelentősebb rendezvények, események időpontjai,
- a pedagógiai-szakmai ellenőrzés megállapításai a személyes adatok védelmére vonatkozó jogszabályok megtartásával,
- a szervezeti és működési szabályzata, a házirend és a pedagógiai program.

Az adatközlés időpontja: Az igazgató az adatokat az október 1-jei állapotnak megfelelően október 15-ig továbbítja a KIR részére, az intézményi jóváhagyott dokumentumokkal együtt.

A közzétételi lista tartalmát szükség szerint, de legalább nevelési évenként egyszer felül kell vizsgálni. A közzétételi lista kizárólag közérdekű statisztikai adatokat tartalmazhat.

10. Az elektronikus úton előállított papíralapú nyomtatványok hitelesítésének rendje

Az intézmény jelenleg nem használ elektronikus iktató rendszert, a szabályozást az intézménybe érkezett és keletkezett elektronikus úton előállított papíralapú nyomtatványok hitelesítésére alakítja ki. Az oktatási ágazat irányítási rendszerével a Közoktatási Információs Rendszer (KIR) révén tartott elektronikus kapcsolatban elektronikusan előállított, hitelesített és tárolt dokumentumrendszert alkalmazunk a 229/2012. (VIII.28.) Kormányrendelet előírásainak megfelelően. Az elektronikus rendszer használata során feltétlenül tárolni kell egyéb adathordozón az alábbi dokumentumokat:

- az intézménytörzsre vonatkozó adatok módosítása,
- az alkalmazott pedagógusokra, nevelőmunkát segítő vonatkozó adatbejelentések,
- az óvodás gyermekek jogviszonyra vonatkozó bejelentések,
- az október 1-jei pedagógus/gyermek létszámának listája.

Az elektronikus úton előállított fent felsorolt nyomtatványokat az intézmény pecsétjével és az igazgató aláírásával hitelesített formában kell tárolni. Az elektronikus úton előállított papíralapú nyomtatványok hitelesítésének általános rendje Magyarországon a következő:

1. Elektronikus aláírás:

Az elektronikus dokumentumot digitális aláírással kell ellátni, ami igazolja a dokumentum eredetét és sértetlenségét.

2. Időbélyegző:

Az elektronikus aláíráshoz időbélyegzőt is kell csatolni, amely igazolja az aláírás időpontját.

3. Nyomtatás:

A hitelesített elektronikus dokumentumot kinyomtatják, és a nyomtatott példányra rákerül az elektronikus aláírásra és időbélyegzőre utaló jelzés.

4. Hitelesítés:

A nyomtatott dokumentum hitelesítése történhet a kiállító szerv aláírásával és bélyegzőjével, vagy más, jogszabályban meghatározott módon (pl. közjegyzői hitelesítéssel).

A szabályzat célja:

Az intézmény működése során keletkező iratok elektronikus úton történő létrehozásának, archiválásának, továbbításának, valamint az elektronikus úton érkező iratok kezelésének, megőrzésének szabályozása.

A szabályzat személyi hatálya:

A szabályzat minden dolgozó számára kötelező érvényű, aki munkája során iratkezeléssel kapcsolatba kerül. A szabályzat bizalmas információkat tartalmaz az intézmény működését illetően, ezért tartalma SZOLGÁLATI TITOK

A Szabályzat betartásának ellenőrzése:

A Szabályzat betartásának ellenőrzése az igazgató feladata, melyet rendszeres időközönként elvégez. Az ellenőrzés végrehajtása előzetes bejelentés nélkül történik!

A Szabályzat tárgyi hatálya:

- kiterjed a védelmet élvező iratok teljes körére, felmerülésük és feldolgozási helyüktől, idejüktől és az iratok fizikai megjelenési formájától függetlenül,

- kiterjed az intézmény tulajdonában lévő, valamennyi informatikai berendezésre, valamint a gépek műszaki dokumentációira is,
- kiterjed az informatikai folyamatban szereplő összes dokumentációra (fejlesztési, szervezési, programozási, üzemeltetési), kiterjed a rendszer- és felhasználói programokra,
- kiterjed az adatok felhasználására vonatkozó utasításokra, kiterjed az adathordozók tárolására, felhasználására.

Az elektronikus iratkezelés (adatkezelés) során használt fontosabb fogalmak:

Személyes adat: az érintettel kapcsolatba hozható adat - különösen az érintett neve, azonosító jele, valamint egy vagy több fizikai, fiziológiai, mentális, gazdasági, kulturális vagy szociális azonosságára jellemző ismeret -, valamint az adatból levonható, az érintettre vonatkozó következtetés;

Különleges adat:

a) faji eredetre, a nemzetiséghez tartozásra, a politikai véleményre vagy pártállásra, a vallásos vagy más világnézeti meggyőződésre, az érdek-képviselői szervezeti tagságra, a szexuális életre vonatkozó személyes adat;

b) az egészségi állapotra, a kóros szenvedélyre vonatkozó személyes adat, valamint a bűnügyi személyes adat.

Közérdekű adat:

Az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szerv vagy személy kezelésében lévő és tevékenységére vonatkozó vagy közfeladatának ellátásával összefüggésben keletkezett, a személyes adat fogalma alá nem eső, bármilyen módon vagy formában rögzített információ vagy ismeret, függetlenül kezelésének módjától, önálló vagy gyűjteményes jellegétől, így különösen a hatáskörre, illetékességre, szervezeti felépítésre, szakmai tevékenységre, annak eredményességére is kiterjedő értékelésére, a birtokolt adatfajtákra és a működést szabályozó jogszabályokra, valamint a gazdálkodásra, a megkötött szerződésekre vonatkozó adat.

Elektronikus Iratok létrehozása:

Elektronikus irat létrehozása számítástechnikai eszközökkel történik. Az elektronikus úton keletkezett iratnak számítástechnikai eszközökön történő tárolása fájlokban történik. Az elektronikus iratokat lehetőleg olyan eszközön és formátumban kell létrehozni, melyek a felhasználás helyétől függetlenül ugyan azt az eredményt nyújtják. Kerülni kell a nem járatos fájlformátumok használatát és egyúttal törekedni kell népszerű formátumok használatára. Minden fájlnak három fő tulajdonsága van: név, kiterjesztés, hely, továbbá, az iratkezelés szempontjából fontos tulajdonságai (attribútum):

- létrehozás dátuma,
- utolsó módosítás dátuma,
- utolsó hozzáférés dátuma,
- rejtett, írásvédett.

Az elektronikus úton létrehozott iratok végleges, jóváhagyott változatát ki kell nyomtatni, el kell látni a megfelelő azonosítókkal, továbbá megőrzés céljából archiválni kell. Azokat a dokumentum fájlokat, melyek várhatóan nem változnak meg, vagy nem cél a későbbiekben a megváltoztatása, írásvédetté kell tenni!

Fájlok elnevezéseinek alapelvei:

- A fájl neve lehetőleg utaljon a tartalomra, a későbbi könnyebb azonosíthatóság érdekében.
- A fájl nevében a szóköz karaktereket lehetőség szerint _ karakterrel kell helyettesíteni, ha lehetséges, kerülni kell az ékezetes betűk használatát.

A fájlok elhelyezése mappákban történik. Az összetartozó fájlokat célszerűen egy mappában kell elhelyezni. A mappa nevének megválasztásakor fájl elnevezéseinek alapelveit kell betartani.

Elektronikus iratok küldése, fogadása

Az Eüsztv. 8. § (1) Az ügyfél – törvény, eredeti jogalkotói hatáskörben megalkotott kormányrendelet eltérő rendelkezése hiányában – jogosult az elektronikus ügyintézészt biztosító szerv előtt az ügyei intézése során ügyintézési cselekményeit elektronikus úton végezni, nyilatkozatait elektronikus úton megtenni. Óvodánk dolgozói a 2023. évi LII. törvény alapján 2024. július 1-ig köteles a Kormány által biztosított elektronikus azonosítási szolgáltatást és a hozzá kapcsolódó tárhelyet igényelni és erről a munkáltatónak írásban nyilatkozni. A munkáltató a hagyományos módok mellett az Ehr rendszert használja.

Szabályozási rendje: az iratkezelési szabályzatnak megfelelően.

A személyi anyagok, a gyermekek anyagainak létrehozására szolgáló programok

A KIR és KIRA rendszerben keletkezett iratok, az ilyen módon létrejött iratokat nyomtatás után Iratkezelési szabályzatnak megfelelően meg kell őrizni. Az iratkezelés tekintetében bevezetésre kerül a Posszeidon program.

Az intézményi étkezési nyilvántartó rendszerben érkező iratok a rendszeren belül kerülnek létrehozásra. Az ilyen módon létrejött iratokat nyomtatás után az Iratkezelési szabályzatnak megfelelően meg kell őrizni.

Archiválás, biztonsági mentések

Az archiválás, biztonsági gyorsmentés USB adattárolókra történik. Emellett külső adathordozóra történnek az éves archiválások. Az intézmény által használt programok rendelkeznek olyan funkcióval, melyek segítségével az archiválás elvégezhető, az így kapott fájlok segítségével a biztonsági mentéskori állapot visszaállítható. A funkcióval létrehozott fájlokat egy erre a célra rendszeresített USB adathordozóra kell másolni, és az intézményvezetői iroda pánccszekrényében kell őrizni. Az archiválást, biztonsági mentést havonta egyszer el kell végezni.

Az igazgató vezetője felelős:

- az iratok szakszerű és biztonságos megőrzéséért az elektronikus úton előállított papíralapú nyomtatványok iktatási rendszerének kialakításáért, működtetéséért, felügyeletéért,
- a számítástechnikai rendszerének biztonságkövetelményeiért általánosan és a rendszer üzemeltetéséért önállóan felelős személy kijelöléséért,
- az Iratkezelési Szabályzat elkészítéséért, jóváhagyásáért, szabályszerűségéért és a feladatoknak megfelelő célszerűségéért,
- a szervezeti egységek vezetőivel együttműködve az iratkezelés személyi és szervezeti feltételeinek kialakításáért,
- az Iratkezelési Szabályzatban foglaltak végrehajtásnak rendszeres ellenőrzéséért, a szabálytalanságok megszüntetéséért, szükség esetén a szabályzat módosításának kezdeményezéséért,

- az iratkezelést végző, vagy azért felelős személy szakmai képzéséért és továbbképzéséért,
- egyéb jogszabályokban meghatározott iratkezelést intéző feladatokért.

A programokhoz, munkaállomásokhoz való hozzáférési jogosultságokat névre szólóan kell dokumentálni. A dokumentumok tárolása és kezelése a vezető feladata. A jogosultságokat a szervezeti egységek vezetőinek egyénekre bontott jogosultsági javaslata alapján a vezető állítja össze.

A számítógépes alkalmazások általános üzemeltetési, informatikai felügyeletének feladatai:

Az informatikai területen az iratkezeléssel kapcsolatos tervezés-fejlesztés, üzemeltetés, valamint a feladat- és felelősségi körét, kompetenciáit a vezető utasítása alapján az intézményi titkár végzi.

Az intézmény szempontjából jelentős alkalmazások, adatállományok, pl. személyi és munkaügyi rendszerek, ügyiratkezelés az alábbiak:

- A személyi és munkaügyek kezelésére szolgáló rendszer: hozzáférési jogosultsága van: intézményvezető, intézményi titkár.
- Statisztikai adatszolgáltatás kezelésére szolgáló rendszer: hozzáférési jogosultsága van: intézményvezető, vezetőség tagjai, intézményi titkár.

Az informatikai rendszeren belül elkülönítetten kell kezelni a személyes adatot és a törvények által meghatározott egyéb adatcsoportokat. Az egyes számítógépes alkalmazásokra a biztonsággal kapcsolatos, specifikus előírásokat meg kell határozni. A hozzáférési jogosultságok odaítélését a feladatteljesítés követelményeihez igazodva kell megállapítani. A hozzáférési jogosultságok kiosztását, illetve megvonását a vezetői jóváhagyás után az intézményi titkárnak el kell végeznie. Az alkalmazások dokumentációját legalább két szinten, az üzemeltetési és kezelési előírások, a biztonsági követelmények szintjén kell összeállítani.

A hiányzó, illetve elvesztett iratok ügyének rendezése

Az ügyirat elvesztése, jogtalan megsemmisítése, hiánya munkajogi felelősségre vonást von maga után. Az ügyirat elvesztésének, jogtalan megsemmisítésének, eltűnésének okát és körülményeit – az irat eltűnésének észlelésétől számított 3 munkanapon belül az igazgatónak ki kell vizsgálnia.

11. A szabálytalanságok kezelésének eljárásrendje

A szabálytalanság, valamely létező szabálytól: jogszabályi rendelkezéstől, helyi rendeletről, egyéb belső szabályzattól való eltérést, az elvárások be nem tartását jelenti.

A szabályok be nem tartása adódhat: nem megfelelő cselekményből, mulasztásból, hiányosságból. Szabálytalanságnak minősül az, amely mértéke alapján: a büntető-, szabálysértési, kártérítési, illetve fegyelmi eljárás megindítása adhat okot.

Feladatok a szabálytalanságok észlelése esetén, ha a működés bármely területén szabálytalanság merül fel: a szabálytalanságot, vagy annak gyanúját haladéktalanul jelenteni kell az igazgatónak, az igazgató, ha szabálytalanságot vagy annak gyanúját észleli köteles erről a felügyeleti szerv vezetőjét haladéktalanul tájékoztatni.

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

Jelen SZMSZ-t az óvoda nevelőtestülete fogadja el a szülői szervezet véleményének kikérésével és a fenntartó önkormányzat egyetértésével lép hatályba. Az intézmény keretében működő Konyha Szervezetére és Működésére vonatkozóan külön Szabályzat rendelkezik.

A hatálybalépést követően a szabályzatot meg kell ismertetni az alkalmazotti közösség minden tagjával, illetve azokkal, akik kapcsolatba kerülnek az óvodával és meghatározott körben használják helyiségeit.

Az SZMSZ-ben foglalt rendelkezések betartása az óvoda valamennyi alkalmazottjára kötelező, megszegése esetén az igazgató munkáltatói jogkörében intézkedhet. Az SZMSZ-ben foglaltakról a szülőket is tájékoztatni kell. Az SZMSZ módosítására, a nemzeti köznevelési törvény által meghatározott közösségek véleményének kikérésével és a fenntartó egyetértésével, jóváhagyásával kerülhet sor. Hatályát veszíti Paszab Község Önkormányzat Képviselő-testülete 111/2023. (XII. 12.) határozatával jóváhagyott Szervezeti és Működési Szabályzat, jelen Szabályzat jóváhagyásával.

Záradék

A Mandula néni Óvodája Szervezeti és Működési Szabályzatát a nevelőtestület a 2025. 08. 31-én megtartott – határozatképes - nevelőtestületi értekezletén elfogadta.

Paszab, ...

igazgató

A szülői közösség képviselőjében nyilatkozom arról, hogy a Szervezeti és működési Szabályzat elfogadása előtt véleményezési jogunkat gyakorolhattuk. Az **SZMSZ szülőket is érintő rendelkezéseihez** /az óvodai alapidokumentumokkal kapcsolatos tájékoztatás; gyermekek fogadása; a szülők és az óvoda, valamint a vezetők és a szülői szervezet, kapcsolattartásának rendje; ünnepek, megemlékezések rendje, hagyományok ápolása/ egyetértésünket adjuk.

Paszab, 2025.....

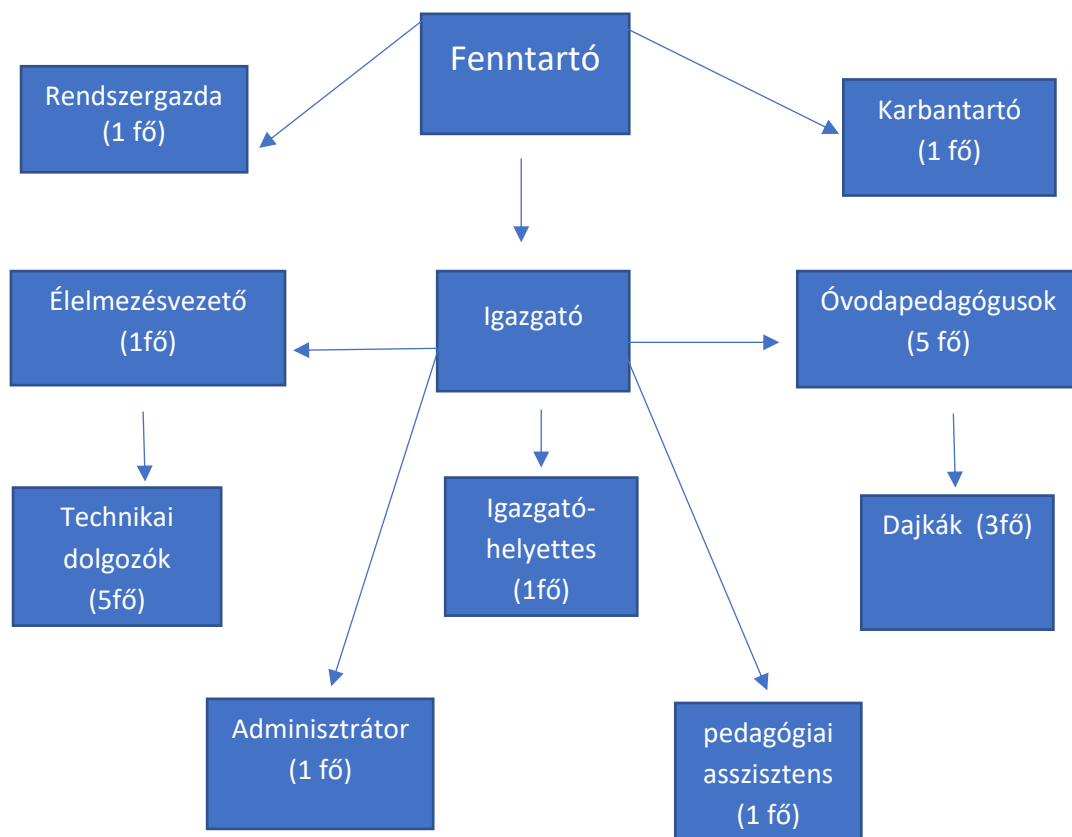
.....

szülői közösség képviselője

Mellékletek

1. számú melléklet:

Az óvoda szervezeti felépítése:



2.számú melléklet

Diabéteszes gyermek speciális ellátási eljárásrendje

Gyermekekori diabétesz tünetei

A gyermekekori diabétesz tünetei is hasonlóak a felnőttkorban jelentkezőhöz,

általában a tünetek specifikussága miatt könnyen felismerhető a diabétesz.

Cukorbetegség fő tünetei:

- szomjúság érzet
- fokozott vizeletürítés
- nehéz sebgyógyulás
- fogyás, ennek ellenére nagy étvágy, állandó éhségérzet
- acetonos lehelet

Gyerekkori diabétesz kezelése

A gyerekkori cukorbetegség terápiája nagyban függ a diabétesz típusától. Az 1-es típusú diabétesz esetén a gyermek kezelőorvosa által meghatározott inzulinterápiára van szükség.

A gyerekkori cukorbetegség kezelésében három pillért állapítunk meg:

1. inzulinterápia
2. étrendi kezelés
3. helyes életmód

- A kezelés módját mindig diabetológus szakorvos állapítja meg, ami függ a diabétesz típusától, a gyermek vércukorszintjétől is.
- 1-es típusú cukorbetegség esetén elengedhetetlen az inzulinterápia, mert ebben az esetben a páciens hasnyálmirigye nem termel inzulint, így azt külső forrásból kell bevinni az erre kialakított inzulinadagoló pen segítségével, vagy inzulinpumpával (a kezelőorvos által előírt).
- Az injekciót általában a hasi zsírszövetbe érdemes adni.
- 1-es típusú cukorbetegség kezelésének szervez része az diéta, azaz a táplálkozási szokások megváltoztatása, a natív cukormentes étrend, illetve számolnia kell az inzulinadaghoz kimért napi szénhidrát mennyiségét.
- A diétás étrend biztosításáról az Óvoda alkalmazásában lévő szakács gondoskodik.
- Az 1-es típusú diabéteszes gyermekek kezelésében a rendszeres vércukor ellenőrzés, étkezések előtt és azokat követően is érdemes ellenőrizni a vér cukorkoncentrációját.

Helyes étrend:

- Kerülni kell a hozzáadott cukrot tartalmazó ételeket,
- Törekedni kell a napjában többszöri zöldség és gyümölcs fogyasztására,
- A teljes kiőrlésű gabonák fogyasztása javasolt a fehér lisztből készütekkel szemben.
- Biztosítani kell az elegendő folyadék fogyasztást. A diabétesz során jelentkező kellemetlen (rosszullét) állapotok, annak kezelése

Hipoglikémia (vércukorszint leesés):

- a túl sok inzulin, vagy kevés szénhidrát hatására,

- a sokáig tartó testmozgás miatt alakulhat ki.

Az 1-es típusú cukorbetegknél nagyobb eséllyel lép fel hipoglikémia, ami kezeletlenül akár igen veszélyessé is válhat. Ilyen rosszullét több okból alakulhat ki.

- Ha a gyermek az inzulin beadása után nem étkezett,
- A gyermek későn étkezett,
- Túl sok inzulint kapott kimerítő testmozgás után,
- Rossz helyre, pl. izomba kapta az inzulint, ahonnan gyorsabban szívódik az fel.

Hipoglikémia tüneteit:

- rosszullét,
- heves szívdobogás,
- szédülés,
- remegés,
- sápadtság,
- izzadás,
- látászavar,
- beszédzavar,
- gyengeség
- éhségérzet
- hányinger, hányás

Hipoglikémia esetén az eljárásrend

A hipoglikémia azonnali kezelést igényel, mert a cukorbeteg gyermek rosszul lehet.

A cél:

Minél gyorsabban történjen meg a vércukorszint emelés, ugyanis, ha nem javul, akkor eszméletvesztés, rángógörcs is felléphet. Előfordul, hogy hirtelen alakul ki a tudatzavar. Ilyenkor, ha még eszméleténél van a gyermek, és nyelni tud, nekünk kell megetetni, vagy feloldva megitatni a szőlőcukrot a beteggel. A szőlőcukor már a szájból elkezd felszívódni. Ezt követően kekszet vagy rostos levet, ill. tejet itathatunk, hogy az ezekben található összetett szénhidrátok lassabban, de emeljék a vércukorszintet. Az eszméletlen gyermeknek biztosítani kell mielőbbi szabad légutakat. Stabil oldalfektetésbe vagy, az oldalára vagy a hasára kell fektetni, hogy az esetleges légúti akadály (pl. nyál) könnyen tudjon távozni, pl. kifolyni a szájüregből. Az igazgató a pedagógus vagy érettségi végzettséggel rendelkező, nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatottja számára előírhatja

a) a vércukorszint szükség szerinti mérését,

b) szükség esetén, orvosi előírás alapján, a szülővel, más törvényes képviselővel, a megadott kapcsolattartási módon egyeztetve, az előírt időközönként a szükséges mennyiségű inzulin beadását. A szülő, más törvényes képviselő kérelmét az Eütv. 15. § (5) bekezdésével összhangban megtett formában nyújthatja be.

Inzulin Tárolása, veszélyes hulladék kezelése

Az Intézménybe 1-es típusú diabéteszsel élő gyermek beíratása esetén a számára szükséges mennyiségű inzulin hűtőszekrényben való tárolása megoldható.

MEGISMERÉSI NYILATKOZAT

A Mandula Néni Óvodája Szervezeti és Működési Szabályzatát megismertem és elfogadom.
Az intézmény munkavállalói:

Paszab 2025.

Határozati javaslat

Paszab Község Önkormányzat Képviselő-testületének

.../2025(...) határozata

**a Paszab Község Önkormányzat fenntartásában működő Mandula néni Óvodája
köznevelési intézmény Szervezeti és Működési Szabályzatának jóváhagyásáról**

Paszab Község Önkormányzat Képviselő-testülete az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 9.§ b) pontjában kapott felhatalmazás, valamint a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 25. § (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján Paszab Község Önkormányzat fenntartásában működő Mandula néni Óvodája köznevelési intézmény Szervezeti és Működési Szabályzatát a határozat mellékletében foglaltak szerint jóváhagyja.

Felhatalmazza a polgármestert és a jegyzőt a Szervezeti és Működési Szabályzat záradékának aláírására.



Előterjesztés

**a Paszab Község Önkormányzat fenntartásában működő Mandula néni Óvodája
köznevelési intézmény Házirendjének jóváhagyásáról**

Mandula Néni Óvodája

4475 Paszab, Fő út 6.

HÁZIREND

TARTALOMJEGYZÉK

1.	Jogsabályi háttér	4
1.1	A Házirend hatálya	4
2.	Általános információk intézményünkéről.....	5
2.1	Nyitvatartási rend	5
2.2	A nyári óvodai élet, a zárva tartás rendje	5
3.	Az óvodai jogviszony, a be- és kiiratkozás rendje.....	6
3.1	A beiskolázás rendje	7
3.2	Az óvodai ellátás igénybe vételének, esetleges felmentésének feltételei	7
3.3	Külföldre történő távozás bejelentés szabályai	8
4.	Az óvodai életrenddel kapcsolatos rendelkezések	8
4.1	Az étkezési térítési díj befizetésére vonatkozó rendelkezések, szabályok	8
4.2	A gyermekekkel kapcsolatos egészségügyi szabályok.....	10
4.3	A gyermek mulasztásának igazolására vonatkozó előírások.....	11
4.4	A betegségek igazolásának formája és határideje:	12
4.5	Óvó-védő intézkedések intézményünkben	13
4.6	A gyermekek érkezésének és távozásának rendje	14
4.7	A gyermekek otthonról behozott tárgyainak, játékainak szabályozása.....	15
4.8	A gyermek ruházata az óvodában.....	15
4.9	Adatvédelem	16
5.	A gyermekjogok és köteleességek, a jutalmazás és a fegyelmezés	16
5.1	A gyermekek jogainak érvényre juttatása	16
5.2	A gyermekek jogai.....	16
5.3	A gyermeki jogok érvényesítésével kapcsolatos eljárásrend	17
5.4	A gyermekek kötelességei	17
5.5	A vallásgyakorlással összefüggő gyermeki jogok és kötelezettségek.....	17
6.	A gyermeki jutalmazás és a fegyelmező intézkedés elvei, formái	18
6.1	Az értékelés, jutalmazásának elvei	18
6.2	A fegyelmező intézkedések elvei	18
7.	Szülők az óvodában	18
7.1	A szülő joga és kötelessége	18
7.2	Kapcsolattartás, az együttműködés lehetőségei a nevelőkkel	20
7.3	Panaszkezelés	20

7.3.1	A panasz közlésének formái	21
7.3.2	Panaszkezelés szülő esetében	21
7.3.3	A megoldás lehetséges formái	21
8.	Pedagógiai munka az óvodában	22
9.	Egyéb szabályozások	22
9.1	Az intézmény biztonságát garantáló szabályok	22
9.2	Speciális foglalkozások, vizsgálatok	22
9.3	A gyermekek állapotának, adottságának megfelelő, megkülönböztetett ellátása.....	23
9.4	Az óvoda épületének hasznosítása, a belépés és benntartózkodás előírásai.....	23
9.5	A dohányzás szabályai.....	23
9.6	Vagyonvédelmi és kártérítési felelősség	23
9.7	Érvényességi rendelkezések	24
9.8	Legitimációs eljárás	25

Mellékletek:

I.számú melléklet

II. számú melléklet

III. számú melléklet

IV. számú melléklet

1. Jogsabályi háttér

A Házirend a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban Nkt.), a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet (a továbbiakban EMMI rendelet), valamint a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény alapján készült.

A Házirendet a nevelőtestület fogadja el az Nkt. 70.§. (2) bek. g) pont alapján. Ki kell kérni a Szülői Szervezet véleményét a Házirend elfogadása előtt (Nkt. 25.§), valamint az intézményi tanács véleményét [20/2012. (VIII.31.) EMMI r.121.§ (7)] bek.]. A Házirend önkormányzati óvoda esetén az Nkt. 25. § (4) bekezdése alapján a fenntartó egyetértésével – az egyházi intézmény esetén a Nkt. 32. § (1) i) pontja szerint - a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

1.1 A Házirend hatálya

A Házirend az óvoda önálló belső jogforrása. Az intézmény belső működését a Pedagógiai programmal és a Szervezeti és működési szabályzattal együtt határozza meg.

A Házirend elkészítéséért az óvoda igazgatója felelős, elfogadása az Nkt. alapján a nevelőtestület jogköre. A nevelőtestület döntése előtt ki kell kérni a Szülői Szervezet véleményét. Ugyanezt az eljárást kell követni a Házirend módosítása során is.

Jelen dokumentum személyi hatálya kiterjed a Mandula Néni Óvodát használók teljes körére, az óvoda valamennyi köznevelési foglalkoztatotti jogviszonyban és a munkaviszony jellegű jogviszonyban, megbízási jogviszonyban, egyházi szolgálati jogviszonyban állóra, a jogviszonyban álló gyermekekre, a szüleikre, az óvodában tartózkodó személyekre. Térbeli hatálya pedig kiterjed a külső helyszínen zajló nevelési terekre is.

A Házirendben foglalt előírások betartása, betartatása mindannyiunk számára kötelező.

A Házirend előírásai azokra az óvodai és óvodán kívüli, nevelési időben, illetve nevelési időn kívül szervezett programokra is vonatkoznak, melyeket a Pedagógiai program alapján az óvoda szervez, és amelyeken az óvoda ellátja a gyermekek felügyeletét.

A Házirend a Paszab Község Önkormányzat honlapján (www.paszab.hu) megtalálható. A beiratkozás során minden szülő megkapja a Házirendet.

Ezen kívül:

- kérheti, hogy az óvoda a beiratkozási értesítővel küldje el számára elektronikus formában
- A módosított Házirendet a szülők a központi faliújságon ismerhetik meg.

Jelen Házirend 2025. október 1-jén lép hatályba.

2. Általános információk intézményünkéről

Az óvoda neve, elérhetőségei: Mandula Néni Óvodája

- Címe: Paszab Fő u. 6.
 - Tel/fax: 0642/446-060
 - E-mail: paszabiturisandor@gmail.com
 - Honlap: www.paszab.hu
- Az óvoda OM-azonosítója: 202054
- Az óvoda fenntartója, címe: Paszab Község Önkormányzata Paszab Fő u.9.
- Az óvodaigazgató fogadóórája: minden hó 20. napján (előzetes egyeztetés alapján).
- Az óvodaigazgató-helyettes, a gazdasági vezető és a gyermekvédelmi felelős fogadóórát előzetesen megbeszélt időpontban tart.

2.1. Nyitvatartási rend

A nevelési év szeptember 01-jétől a következő év augusztus 31. napjáig tart.

Az óvoda heti és éves nyitvatartási idejének meghatározása a fenntartó joga.

Óvodánk munkanapokon 6⁰⁰ -18⁰⁰ óráig tart nyitva.

Összevont csoportok 13- óra között és 18 óra között működnek. A feladatokat ekkor óvodapedagógus, pedagógiai asszisztens, dajka látják el.

Az óvoda szombaton és vasárnap, valamint munkaszüneti napokon zárva tart. A szokásos nyitvatartási rendtől való eltérésről a fenntartó dönt írásbeli kérelem alapján.

Nevelés nélküli munkanapokra évente öt alkalommal ad lehetőséget jogszabály [EMMI rendelet 3. § (5) bekezdés]. A tervezett időpontokról a nevelési év elején tájékoztatni kell a Szülői Szervezetet, illetve az adott időpont előtt legalább hét nappal a faliújságon meghirdetni azt.

2.2. A nyári óvodai élet, a zárva tartás rendje

A nyári hónapokban – a zárás idején kívüli időszakban a gyermekek ellátása felügyeleti rend szerint működik az óvoda, melynek során csoportösszevonás történik. A nyári zárás időszakáról és pontos időpontjáról az óvodaigazgató dönt a fenntartó jóváhagyásával. A nyári zárás kettő hét, ebben az időszakban folynak a karbantartási és takarítási munkálatok. A munkálatok függvényében az időtartamtól el lehet térni. A zárás időtartama alatt másik óvodával kötött együttműködési megállapodás alapján biztosítjuk a gyermekek felügyeletét. A gyermekek felügyeletét zárvatartás időpontjára a Gávavencsellői csicsergő óvoda látja el.

Az óvoda nyári zárva tartásáról minden év február 15-ig tájékoztatjuk a szülőket.

Amennyiben a nevelési-oktatási intézmény csoportszobáiban a műszaki, működési feltételek tartós hiánya miatt a hőmérséklet legalább két egymást követő nevelési, oktatási napon nem éri el a húsz Celsius-fokot, az igazgató a fenntartó és a működtető egyidejű értesítése mellett rendkívüli szünetet rendel el, és a rendkívüli szünet elrendeléséről tájékoztatja a szülőket.

A rendkívüli szünet időtartama alatt az intézmény fenntartója saját fenntartásában működő másik intézményben köteles gondoskodni a gyermekek elhelyezéséről.

3. Az óvodai jogviszony, a be- és kiiratkozás rendje

Az óvodai felvétel, átvétel jelentkezés alapján történik. [Nkt. 49. § (1) bekezdés] Az óvodánkba felvett gyermek a harmadik életév betöltése után kezdheti meg az óvodát. Abban az esetben, ha a hároméves és annál idősebb korú gyermekeket fel tudjuk venni, és további férőhellyel rendelkezik óvodánk, azt a gyermeket is felvehetjük, aki a harmadik életévét a felvételétől számított fél éven belül betölti.

A gyermek az óvodával jogviszonyban áll, a jogviszony a beíratás napján jön létre. A felvétel időpontját – április 20 és május 20 között - a fenntartó állapítja meg, ezt közlemény vagy hirdetmény formájában teszi közzé.

Az óvodai beiratkozás a szülő és a gyermek személyes jelenlétével vagy online is megvalósítható.

Az óvoda körzethatárral rendelkezik, szabad férőhely esetén más körzetből/településről is fogadunk gyermekeket.

A várakozás elkerülése érdekében időpontot lehet kérni a beiratkozás hirdetményében szereplő módon.

Az óvodai beiratkozáskor be kell mutatni:

- a gyermek személyazonosítására alkalmas és állampolgárságára vonatkozó hatósági igazolványokat (anyakönyvi kivonat vagy személyi azonosító),
- a gyermek nevére kiállított lakcímet igazoló hatsági igazolványt
- TAJ kártyát
- amennyiben rendelkezik szakértői véleménnyel, az igazolás bemutatása a szakellátás biztosítása érdekében
- tartós betegség esetén orvosi szakvéleményt
- speciális étkezési ellátás esetén szakorvosi javaslat, tartósan beteg igazolás amennyiben a gyermek fokozott kockázatú allergiás betegséggel diagnosztizált, vagy diabétesszel élő, beiratkozáskor a szülőnek tájékoztatnia kell az intézményt a gyermek fokozott figyelmet igénylő egészségi állapotáról és a megteendő sürgősségi intézkedésekről
- szülő személyazonosságát igazoló hatósági igazolványokat és lakcímet igazoló hatósági igazolványát
- nyilatkozatot a felügyeleti jog gyakorlása tekintetében.

Az óvoda honlapjáról letölthető amennyiben lereváns vagy személyesen igényelhető adatlap kitöltve

- beiratkozási adatlap (elérhető: az óvodában nyomtatott formában vagy elektronikusan az előre meghirdetett helyen).

A szülő, ha azt az óvodai beiratkozás napján – az elektronikus elérhetőségének megadásával – kérte, elektronikus úton értesítést kap arról, hogy a gyermeke óvodai felvételt nyert vagy felvétele elutasításra került.

Az óvoda igazgatója:

- az óvodai felvételi, átvételi kérelemnek helyt adó döntését írásban,
- a kérelem elutasítására vonatkozó döntését határozati formában.

Az óvodai nevelésben való részvételre kötelezett gyermek átvétele esetén az óvoda igazgatója a döntésről értesíti az előző óvoda igazgatóját.

Megszűnik az óvodai elhelyezés, ha:

- a gyermeket másik óvoda átvette, az átvétel napján
- a felmentést engedélyező szerv a szülő kérelmére engedélyt adott a gyermek számára óvodából való kimaradására
- a gyermeket felvették az iskolába, a nevelési év utolsó napján
- az óvodába járási kötelezettségét külföldön teljesítő gyermek eléri a tanköteles kort [Nkt. 53. § (1) bekezdés].

3.1. A beiskolázás rendje

Tanköteles korú az a gyermek, aki adott év augusztus 31-ig betölti a hatodik életévét.

A szülővel fogadóóra keretében november hónapban egyeztetünk a gyermek iskolaérettségéről. A szülő kérelmére a felmentést engedélyező szerv döntése alapján a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben vehet részt. A szülő a kérelmét az iskolakezdés évében, januárban, a felmentést engedélyező szervhez az általa megadott időpontig nyújthatja be. A kéreleműrlap a korábbi évek gyakorlatának megfelelően már adott év december végétől a kérelembenyújtási határidő végéig elérhető a következő linken: <https://ohtan.oh.gov.hu/>. Nem az óvoda feladata és felelőssége a kérelem benyújtása, arról minden esetben a szülőnek kell gondoskodni, mivel az óvoda nem minősül ügyfélnek az adott hatósági eljárásban.

Az adott évben tanköteles korba lépő gyermeket a szülő köteles beíratni a lakóhelye szerint illetékes, vagy a szülő döntése alapján választott iskola első évfolyamára.

3.2. Az óvodai ellátás igénybevételének, esetleges felmentésének feltételei

A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a harmadik életévét betölti, a nevelési év kezdő napjától legalább napi négy órában óvodai foglalkozáson vesz részt. [Nkt. 8. § (2) bekezdés]

A szülő – tárgyév április 15. napjáig benyújtott – kérelme alapján a gyermek jogos érdekét szem előtt tartva, annak az évnek az augusztus 31. napjáig, amelyben a gyermek a negyedik életévét betölti, különös méltánylást érdemlő esetben, újabb kérelem alapján annak az évnek az augusztus 31-ig napjáig, amelyben a gyermek az ötödik életévét betölti, a Kormány rendeletében kijelölt szerv a gyermeket felmentheti az óvodai foglalkozáson való részvétel alól, ha családi körülményei, sajátos helyzete indokolja. Ha az eljárásban szakértőt kell meghallgatni, csak az óvodaigazgató vagy a védőnő rendelhető ki. Tartós gyógykezelés alatt álló gyermek esetében a kérelem a tárgyév április 15. napja után is benyújtható. Az eljárási határidő ötven nap. [Nkt. 8. § (2) bekezdés]

A gyermek megkezdheti az óvodába járást:

- amikor a gyermek egészséges; ehhez a házi gyermekorvostól kapott igazolást szükséges benyújtani.

3.3. Külföldre történő távozás bejelentés szabályai

Az óvodába járó gyermek esetében a szülőn előzetesen írásban értesíti az igazgatót, hogy gyermeke az óvodakötelezettségét külföldön fogja teljesíteni. A még be nem íratott, de már külföldön tartózkodó óvodaköteles gyermek esetében az Oktatási Hivatalt kell a szülőnek értesíteni a beiratkozás idejének utolsó napját követő 15 napon belül. Amennyiben a szülő a bejelentési kötelezettségét elmulasztotta, ellene szabálysértési eljárást kell megindítani az óvodai nevelésben való kötelezettség megszegése miatt. A hivatalos iratokat az utolsó magyarországi lakcímre kell küldeni.

A külföldre távozás bejelentése a www.oktatas.hu oldal, Köznevelés menüpontjában történik. Amennyiben az óvodába járási kötelezettségét külföldön teljesítő gyermek eléri a tanköteles kort, megszűnik az óvodai elhelyezése.

4. Az óvodai életrenddel kapcsolatos rendelkezések

4.1. Az étkezési térítési díj befizetésére vonatkozó rendelkezések, szabályok

A gyermekeknek naponta ötször van szükségük étkezésre, ebből az óvodában három étkezést biztosítunk (két kisétkezést és egy főétkezést):

Tízórai: 8 – 9 h között

Ebéd: 12 – 13 h között

Uzsonna: 15 – 15³⁰ között.

A tízórai nem helyettesíti a reggelit, ezért a gyermekeknek javasoljuk otthon a reggelizést.

Reggel és napközben a gyermekek csak az óvoda és az óvodapedagógus által biztosított, illetve kínált ételt fogyaszthatják.

Névnapra, születésnapra csak számlával igazolt, készen vett, ill. cukrászdai süteményt adhatunk a gyermekeknek, amelyeket tálalásig hűtőben tárolunk.

Az ételallergiás gyermekek étkezését szülőkkel egyeztetett módon oldjuk meg. Ehhez szakorvosi igazolás szükséges.

Azon gyermekek számára, akik szakorvosi javaslat alapján, olyan speciális igényű diétát kérnek, amit a közétkeztetésért felelős szolgáltató nem tud elvállalni közétkeztetés keretein belül, más módon köteles az intézmény megoldani a gyermek étkeztetését.

A diabetikus ételeket a Gávavencsellői Önkormányzati Konyha főzőkonyhája készíti el és szállítja az intézményünk melegítőkonyhájára munkanapokon reggel 8: 00 órára műanyag ételhordóban, egyedileg (név szerint) csomagolva. Az igazgató jogosult határozni arról, hogy speciális diéta esetén méltányossági alapon engedélyezi a gyermek közétkeztetés keretein kívüli étkezését. Fontos szempont a szükséges feltételek megléte, hatósági megfelelés. Az étel bevitelének engedélyezése egyedi eljárásban történik.

A le nem mondott ebéd hazavitelére nincs mód.

Kérjük, hogy az óvoda területén ne kínálják gyermekeiket édességgel, és egyéb élelmiszerrel.

Az étkezési díjjal kapcsolatos szabályok

A gyermek ingyenes étkezésben részesülhet, melynek igénybevételéhez a 328/2011 (XII.29) Kormány rendelet 6. számú mellékletének kitöltése szükséges.

Az ebédlemondás rendje

Munkanapokon 9 óráig van lehetőség az étkezés lemondására, ezután a rendszer automatikusan lezár.

Fizetési elmaradás esetén azt jeleznünk kell az Önkormányzat Gyámügyi felelőse felé.

Étkezési térítési díjkedvezmények

2015. szeptember 01-től a 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet szerint, szülői nyilatkozat alapján a jogszabályban meghatározott feltételek megléte esetén ingyenesen étkezhetnek az óvodás korú gyermekek.

Az ingyenes étkezés biztosítása nem automatikus, annak igénybevételéhez szükséges a szülő/törvényes képviselő részéről a Korm. rendelet 6. mellékletében szereplő nyilatkozat kitöltése, és az intézményvezetőhöz történő benyújtása. Az ingyenesség a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság esetén a jogosultság kezdő napjától, legkorábban óvodai ellátás igénybevételétől jár, egyéb esetekben a nyilatkozatnak az óvodatitkárnak történő benyújtását követő naptól. Az ingyenes étkezés feltételeiről a szülőt, beiratkozáskor, illetve a legelső szülői értekezleten tájékoztatni kell.

A konyhai dolgozó az élelmiszerekből köteles ételmintát megőrizni a hűtőszekrényben a közegészségügyi szabályok által előírt időtartamban. Az ételminta megőrzése azokra a születésnapra, névnapi süteményekre is vonatkozik, amelyeket a gyermek szülője hoz be. A behozott sütemény eredetét nyugtával/számlával kell igazolni, és a csomagoláson fel kell tüntetni az allergén összetevőket is.

4.2 A gyermekekkel kapcsolatos egészségügyi szabályok

Az óvodában csak teljesen egészséges gyermek tartózkodhat. Beteg, náthás, köhögő, gyógyszerrel, láz- és köhögéscsillapítót szedő, még lábadozó gyermek bevétele a gyermek kielégítő, mielőbbi gyógyulása és a többi gyermek egészségének megőrzése érdekében nem megengedett.

Amennyiben a szülő többszöri felszólításra sem viszi orvoshoz betegség esetén gyermekét, az a gyermek veszélyeztetését jelenti, ezért köteles az óvodaigazgató a gyermekjóléti szolgálatot értesíteni.

Az óvodapedagógusoknak nem szabad otthonról behozott gyógyszert beadniuk a gyermeknek a nap folyamán. Kivétel ez alól az allergia, bizonyos krónikus betegségek, amikor az azonnali gyógyszeradás elengedhetetlen (pl. krupp, asztma), valamint az 1-es típusú diabétesszel élő gyermekek speciális ellátása, illetve az óvodában jelentkező magas gyermeki láz csillapítása.

Az óvodapedagógus feladata baleset vagy napközben megbetegedő gyermek esetén, hogy a gyermeket haladéktalanul ellássa. A baleset súlyosságától függően, illetve eszméletvesztés, lázgörcs esetén gondoskodni kell az orvosi ellátásról (mentő, orvos kihívása, a gyermek elszállítása orvoshoz), és a szülő értesítéséről. Minden, az óvodában történt sérülésről feljegyzést készít az erre kijelölt felelős személy, továbbá a baleset súlyosságától függően a Köznevelés Információs Rendszerében rögzítjük a baleseteket.

Egyebekben a Szervezeti és működési szabályzatban foglaltak szerint kell eljárni.

Ha a pedagógus megítélése szerint a gyermek beteg (pl. láz, hányás, hasmenés, hasgörcs, erős köhögés tünetei esetén) gondoskodunk elkülönítéséről, és a lehető legrövidebb időn belül értesítjük a gyermek szüleit. A szülő köteles mielőbb megérkezni gyermekéért, és őt orvoshoz vinni. A pedagógus a mellékletben található nyomtatvánnyal adja át a beteg gyermeket az érte megérkező szülőnek vagy hozzátartozónak.

Ezután a szülő gondoskodik az orvos felkereséséről.

A szülő köteles bejelenteni az óvodapedagógusnak azokat, a gyermek egészségi állapotával kapcsolatos információkat, amelyek adott esetben azonnali beavatkozást igényelhetnek (pl. epilepszia, asztma, krupp, allergia, vérzékenység, cukorbetegség, stb.). Az ehhez szükséges gyógyszereket és a tennivalókkal kapcsolatos leírást köteles biztosítani a gyermek részére a teljes óvodai ellátás időtartamában. Az óvodának át kell adni legalább egy olyan személy telefonszámát, aki az adott probléma esetében a leghamarabb a helyszínre érkezik a gyermekért.

A beteg gyermek az orvos által meghatározott időszakban nem látogathatja az óvodát.

Betegség esetén minden esetben csak orvosi igazolással jöhet újra óvodába a gyermek.

Az óvoda mindennapos működésében kiemelt figyelmet fordítunk a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek különösen:

- az egészséges táplálkozás - az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítettség-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve

tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, a réteges öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása,

- a mindennapos, frissítő mozgás, szabad mozgás lehetősége,
- a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek megelőzése,
- a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,
- a bántalmazás megelőzése,
- a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,
- a személyi higiéné.

Az egészséges életmódra vonatkozó szabályok betartása az intézményben mindenki számára kötelező.

4.3 A gyermek mulasztásának igazolására vonatkozó előírások

A gyermek távolléte igazoltnak tekinthető szülői, óvoda igazgatói, orvosi, és hatósági igazolással. 2024. szeptember 1-én induló nevelési évtől, az óvodai igazolásokat is, a Kréta rendszerben kerül rögzítésre. A hiányzások igazolása, ettől kezdve kötelezően elektronikus úton lesz elküldve.

A hiányzás első napján, amikor a gyermekbetegség miatt nem tud menni óvodába, minden esetben jelezniük kell a házi orvosuk felé! Az igazolás utólagos kiállítására nincs lehetőség.

A mulasztás igazoltnak tekinthető:

- **Orvosi igazolás:** A gyermek beteg volt, és azt orvosi igazolással igazolja. Az igazolásnak tartalmaznia kell a betegség miatt bekövetkezett távollét pontos időtartamát.
- **Hatósági igazolás:** A gyermek hatósági intézkedés vagy egyéb alapos indok miatt nem tudott kötelezettségeinek eleget tenni.
- **Szülői igazolás:** A szülő előző nap bejelentette az óvodapedagógusnak személyesen, írásban, elektronikusan vagy telefonon, hogy gyermekét nem viszi az óvodába. A gyermek távolmaradását a szülő, gondviselő írásban az erre alkalmas formanyomtatványon (1. számú melléklet) kérelmezheti. Az igazolható napok száma 15 nap.
- **Igazgatói igazolás:** Az 5 napot meghaladó hiányzást az óvoda igazgatójától írásban, az erre alkalmas formanyomtatványon (2. számú melléklet) kérheti a szülő, gondviselő. Az óvoda igazgatója 5nap távolmaradást engedélyezhet.

- **Nyári időszakra vonatkozó igazolás:** június 1-jétől augusztus 31-ig igazoltnak tekintjük a távolmaradást, ha a szülő a nyári igényfelmérés során aláírásával jelzi, hogy nem kéri az óvodai ellátást;

4.4 A betegségek igazolásának formája és határideje:

A távolmaradás oka	Az igazolás formája	Az igazolás határideje
Betegség	Orvosi igazolás	Betegség után a visszatérés első napján az óvodába érkezéskor az óvodapedagógusnak kell átadni. (orvosi igazolás hiányában a gyermek nem vehető be az óvodába, mivel egészségi állapota jogszerű igazolással nem alátámasztott.)
Váratlan vagy hivatalos esemény	Hatósági igazolás/szülői igazolás írásban	A hiányzást követő első napon óvodába érkezéskor az óvodapedagógusnak kell átadni.
Családi program	Az óvoda előzetes tájékoztatása írásban/elektronikusan, megjelölve távolmaradás időtartamát.	Legkésőbb a hiányzást megelőző napon kell az óvodának eljuttatni.
Egy hetet meghaladó hiányzás	Az óvoda „Szülői kérelem az óvodai foglalkozásokról való távolmaradás iránt” című formanyomtatványának kitöltése, az óvodaigazgató engedélyezése.	Legkésőbb a tervezett távolmaradás megkezdését megelőzően kell benyújtani az óvodaigazgatónak.

A szülő köteles minden esetben a hiányzás okát ismertetni telefonon, interneten. Fertőző betegség (bárányhimlő, kötőhártya-gyulladás, tetvesség, covid, influenza...) esetén a szülőnek bejelentési kötelezettsége van.

Amíg a szülő az igazolást át nem adta az óvodapedagógusnak, addig a gyermek a közösségbe nem vehető be. Az orvosi igazolásnak tartalmaznia kell a távollét pontos időtartamát [EMMI rend. 51. § (1) bekezdés]. A háziorvos vagy házi gyermekorvos az orvosi igazolást nem hiteles elektronikus formában is továbbíthatja a szülő részére. Kétség esetén a nevelési-oktatási intézmény felhívja a szülőt vagy a tanulót a hiteles igazolás bemutatására.

Amennyiben a gyermek távolmaradását a szülő nem igazolja, a mulasztás igazolatlan.

Teendők igazolatlan mulasztás esetén:

- Öt napnál többet mulaszt igazolatlanul a gyermek, az óvoda igazgatója értesíti a gyermek tényleges tartózkodási helye szerint illetékes család- és gyermekjóléti központot, családból kiemelt gyermek esetén a gyermekvédelmi szakszolgálatot. Az értesítést követően a gyermekjóléti szolgálat az óvoda bevonásával haladéktalanul intézkedési tervet készít, amelyben a mulasztás okának feltárására figyelemmel meghatározza a gyermeket veszélyeztető és az igazolatlan hiányzást kiváltó helyzet megszüntetésével, a gyermek óvodába járásával, továbbá a gyermek érdekeit szolgáló feladatokat.

-
- Ha a gyermek az Nkt. 8. § (2) bekezdése alapján vesz részt az óvodai nevelésben, és az igazolatlan mulasztása egy nevelési évben eléri a tizenegy nevelési napot, az óvoda igazgatója a mulasztásról tájékoztatja az általános szabálysértési hatóságot. (11 nap igazolatlan mulasztás esetén szabálysértési bírságot állapítanak meg).
 - Ha a gyermek az Nkt. 8. § (2) bekezdése alapján vesz részt az óvodai nevelésben, és igazolatlan mulasztása egy nevelési évben eléri a húsz nevelési napot, az óvoda igazgatója haladéktalanul értesíti a gyermek tényleges tartózkodási helye szerint illetékes gyámhatóságot, a család- és gyermekjóléti központot, családból kiemelt gyermek esetén a gyermekvédelmi szakszolgálatot.[EMMI rendelet 51. § (4) bekezdés]

Az igazolatlan hiányzások megelőzése érdekében az óvodaigazgató nyilvántartja a kötelező óvodai nevelésből távolmaradás kockázatának kitett gyermekeket.

4.5 Óvó-védő intézkedések intézményünkben

A balesetveszélyt magában hordozó eszközök használatára vonatkozó szokások, szabályok leírása

Belső tér:

- Az épület folyosóin kulturált közlekedésre neveljük a gyermekeket. Ezt kérjük a szülőktől is.
- A gyermek a csoportszobát csak az óvodapedagógus engedélyével hagyhatja el, még abban az esetben is, ha a szülő vagy hozzátartozó megérkezett a gyermekért.
- Az óvodapedagógusok a csoportban dolgozó felnőttekkel és a gyermekcsoporttal a nevelési év kezdetén megbeszéli, hogy az egyes játszóterületeken (csoportszobai, udvari, tornatermi stb.) mi az elvárt magatartásforma, mik a közösen kialakított szokások, szabályok. Ezeket a szokásokat a gyermekeknek a saját és a többi gyermek testi épségének és nyugalmanak érdekében kell betartaniuk.
- A csoportszobákban a zavartalan, nyugodt, balesetmentes játék feltételeinek megteremtése érdekében az asztalok között nem szabad futkározni, kergetőzni.
- A tevékenységekhez szükséges eszközöket a gyermekeknek rendeltetésszerűen kell használni. Különösen fontos a vizuális eszközökkel kapcsolatos szokások betartása (pl. olló, ceruzák, ragasztó, stb.).

Külső tér:

- A gyermekek nagymozgásos játéka (labdázás, fogócska stb.) nem zavarhatja más gyermekcsoportok kialakult, elmélyült játékát.
- A szülő az udvari élethez az évszaknak és időjárásnak megfelelő, a gyermek szabad mozgását nem akadályozó ruházatot kell, hogy biztosítson.
- A rajzolás, festés, mintázás, kézi munka tere az erre a célra kijelölt udvari asztal. Az eszközöket a gyermekek kizárólag ülve, rendeltetésszerűen használhatják.
- Aszfaltkéréval csak a kijelölt helyen szabad rajzolni.

- Az ügyességi játékokat (ugróiskola, ugrókötel, gumiszalag stb.) a gyermekek a futótértől félreeső, az óvodapedagógus, nevelő-oktató munkát segítő által kijelölt helyen játszhatják.
- Kerékpározni, rollerezni az erre kijelölt útvonalon szabad, betartva a haladási irányt és a követési távolságot. Az otthonról hozott járműveket az óvodában használni csak az óvodapedagógus engedélyével szabad.
- A mászóka alatt – használat közben – a másik gyermeknek áthaladni, átfutni nem szabad.
- A hintát kizárólag az óvodapedagógus vagy az általa megbízott személy felügyelete mellett szabad használni.
- A csúszdák csúszó felületén visszafelé haladni nem szabad. A következő gyermek akkor kezdheti meg a csúszást, ha az előtte lévő már lecsúszott.
- A kertészkedéskor használható eszközöket (kapa, gereblye, seprű, locsoló...) a gyermekek csak felnőtt felügyelete mellett használhatják.

Az óvó-védő intézkedéseket, a gyermekek egészségének és testi épségének védelmére vonatkozó előírásokat, a tevékenységekkel együtt járó veszélyforrásokat, a tilos és az elvárható magatartásformát az első, óvodában töltött naptól kezdve folyamatosan ismertetjük.

Az óvoda udvara nem közterület, nem játszótér, ezért külső használók nem vehetik igénybe a játékeszközöket és az udvart. Óvodásaink is a szülő megérkezéséig használhatják a játékokat.

4.6 A gyermekek érkezésének és távozásának rendje

A gyermeket óvodába érkezésekor a szülő vagy hozzátartozó minden esetben személyesen adja át az óvodapedagógusnak vagy a csoportszobában tartózkodó pedagógiaiasszisztensnek, dajkának, egyébként, ha a gyermek valamilyen oknál fogva nem megy be a csoportszobába, az óvodapedagógus nem tud a gyermek megérkezéséről, így felelősséget sem vállalhat érte.

Kérjük a szülőket, hogy a reggelizés kezdete előtt érkezzenek meg gyermekükkel annak érdekében, hogy a gyermek a reggeli előtti szabad játéktevékenységbe is be tudjon kapcsolódni. Ezzel is tudjuk biztosítani a szülőtől való elválás zökkenőmentességét. Ezek a rendelkezések azt a célt szolgálják, hogy az óvodai tevékenységek zavarása nélkül érkezhessenek meg az óvodások [EMMI rendelet 3. § (7) bekezdés].

A szülő megérkezésekor a gyermek addig nem távozhat a csoportból, míg az óvodapedagógus vagy a pedagógiai asszisztens nem észlelte a gyermek távozási szándékát. A gyermek – átvételét követően a szülővel – a lehető legrövidebb idő alatt hagyja el az óvoda területét, és a gyermeket a szülő nem hagyhatja felügyelet nélkül.

A szülők minden nevelési év elején nyilatkozatot töltenek ki azoknak a személyeknek a megnevezésével, akik elvihetik a gyermeket az óvodából. Amennyiben olyan személy jön a gyermekért, aki nincs megnevezve e nyilatkozaton, abban az esetben a szülő reggel írásban vagy napközben telefonon jelezheti ezt az illető adatainak megadásával. Az illető személy köteles igazolni magát a gyermek átvétele előtt.

Ha a zárás időpontjáig nem jön senki a gyermekért, a szülőt telefonon értesítjük, és a szülő köteles mielőbb megérkezni gyermekéért. Amennyiben ez több alkalommal előfordul, a gyermek veszélyeztetése miatt jelzünk a gyermekjóléti szolgálatnak.

4.7 A gyermekek otthonról hozott tárgyainak, játékaiknak szabályozása

A gyermekek az óvodapedagógus engedélyével hozhatnak be a csoportba játékot.

A gyermekek nem hozhatnak be olyan játékot az óvodába, amely félelmet, undort keltő, vagy oly mértékben elvonja (kinézetével, hangjával stb.) a csoport figyelmét az óvodai játéktevékenységtől, hogy az veszélyeztetné az egészséges személyiségfejlődést.

A csoport óvodapedagógusai – a gyermekek és a csoport érdekeit szem előtt tartva – korlátozhatják, feltételhez köthetik, illetve megtilthatják az óvodai élet gyakorlásához nem szükséges tárgyak bevitelét. Az óvodapedagógus saját hatáskörben dönthet erről. Amennyiben az előírt szabályozást nem tartja be a szülő és a gyermek, a bekövetkezett kárért az óvoda nem felel [Nkt. 25. § (3) bekezdés].

Az otthonról hozott kerékpárokat, rollereket a kijelölt helyen kell tárolni, azonban felelősséget nem vállalunk érte.

Nem szabad az óvodában ékszert viselni – kivéve a fülbevalót –, mert ez balesetveszély forrását hordozhatja magában.

A gyermek nem hozhat az óvodába mobiltelefont és egyéb informatikai eszközt (pl. laptopot, okosórát, tabletet, mobiltelefont stb.), mivel ezek az eszközök nem szükségesek az óvodai játéktevékenységhez.

Az óvodába hozott tárgyakért, játékokért, ékszerekért felelősséget nem vállalunk.

4.8 A gyermek ruházata az óvodában

A gyermeknek a szülő biztosítja a csoportszobai, illetve udvari váltóruhát, cipőt és a mozgástevékenységhez a ruházatot (fontos az egészségügyi és kényelmi szempontok betartása, a testmatricák, félelmet, undort keltő mintázatú ruházatok mellőzése). Kényelmes, könnyű, praktikus ruhát hordjon a gyermek az óvodában; az ezzel kapcsolatos javaslatainkról a szülői értekezleteken tájékoztatjuk a szülőket.

A ruházatot és lábbelit jellel kérjük ellátni, és a kijelölt helyen elhelyezni, mert ez a gyermek óvodai életét könnyíti meg. Mozgáshoz a 3 év alattiak és a 3-4 évesek korcsoportjában csak torna- vagy vászoncipőt kérünk (cipőfűző helyett gumiszalaggal vagy tépőzárral), a 4-5 és 5-6-7 évesek korcsoportjában pólót, rövidnadrágot és torna- vagy vászoncipőt kérünk (cipőfűző helyett gumiszalaggal vagy tépőzárral).

Papucsot és mamuszt a balesetek elkerülése érdekében nem szabad hordani.

A gyermeket tisztán, ápoltnak kell az óvodába járatni. Ha ez nem valósul meg, az veszélyezteti a gyermek egészséges fejlődését. Erre felhívjuk a szülő figyelmét, s ha nem történik változás, abban az esetben a gyermekjóléti szolgálatnak kell jeleznünk.

4.9 Adatvédelem

Az óvoda igazgatója az Nkt. 41. §-a szerint továbbíthatja az illetékes szerveknek a gyermekek, illetve a felnőttek adatait. Az óvoda dolgozói nem adhatják ki a szülőknek más gyermek és felnőtt adatait. Óvodába lépéskor a szülők nyilatkoznak arról, hogy hozzájárulnak azon adataik használatához, amelyek az óvodai élettel kapcsolatosak. Az adatkezelés formáját és időtartamát a Szervezeti és működési szabályzat melléklete tartalmazza.

Az óvodában a tevékenységek megörökítése érdekében fényképeket, videófelvevételeket készítünk a gyermekekről. A szülők írásbeli engedélye szükséges ahhoz, hogy a fotók zárt közösségi csoportba vagy az óvoda honlapjára felkerüljenek, valamint szakmai napokon pedagógusok számára bemutatathatók legyenek.

5. A gyermekjogok és kötelességek, a jutalmazás és a fegyelmezés

5.1. A gyermekek jogainak érvényre juttatása

A gyermeki jogok érvényre juttatásáért a pedagógusok, pedagógiai asszisztensek a felelősek a gyermek óvodába történő belépésétől az onnan történő távozásig, tehát az óvodai nevelés időtartama alatt. Munkájuk során biztosítják a gyermeki jogok maradéktalan érvényre juttatását. Az óvoda többi alkalmazottjától, valamint a gyakorlatát intézményünkben töltő főiskolai hallgatóktól, egyéb képzésen résztvevőktől (pl. dajkaképzőt végzők) is elvárás a gyermeki jogok érvényre juttatását segítő magatartás.

5.2. A gyermekek jogai

- Képességének, érdeklődésének megfelelő nevelésben és oktatásban részesüljön.
- Az óvodában biztonságban és egészséges környezetben neveljék, oktassák. Napirendjét életkorának megfelelően alakítsák ki, életkorának és fejlettségének megfelelően biztosítsák számára a játékidőt, levegőztetést, pihenőidőt, étkezést, testmozgást. Biztonsága érdekében az óvodában tartózkodása ideje alatt végig pedagógus felügyelete alatt áll.
- A gyermek emberi méltóságának és személyiségének tiszteletben tartása érdekében védelmet kell biztosítani számára a fizikai és lelki erőszakkal szemben. A gyermek nem vethető alá testi és lelki fenyegetésnek, kínzásnak, megalázó büntetésnek vagy bánásmódnak. Ide tartozik az étel túlzott erőltetése, a levegőztetés megvonása is. A gyermeket közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetés nem érheti.
- Nevelése és oktatása az intézmény pedagógiai programja alapján történik, mely szerint az ismeretek közlését, átadását tárgyilagosan és többoldalúan kell megvalósítani. Biztosítani kell a tevékenységekben való részvételét.
- Vallási, világnézeti, kisebbségi hovatartozását tiszteletben kell tartani.
- Személyiségjogait, cselekvési szabadságát, családi élethez, magánélethez való jogát az óvoda tiszteletben tartja.
- Családja anyagi helyzetétől függően térítésmentes vagy kedvezményes étkezésben részesüljön.

-
- A tartós gyógykezelés alatt álló gyermeket (amennyiben a felmentést engedélyező szerv az óvodai foglalkozáson való részvétel alól felmentette) az óvoda a szülő részére tanácsadást, konzultációt biztosít, továbbá terápiás vagy más kezelés szükségessége esetén tovább irányíthat a pedagógiai szakszolgálathoz vagy más szakellátást biztosító intézményhez.

5.3. A gyermeki jogok érvényesítésével kapcsolatos eljárásrend

Amennyiben az óvoda bármely foglalkoztatottja azt tapasztalja, hogy a gyermekek jogai nem jutnak érvényre, vagy bárki a gyermeki jogok érvényesülése ellen tesz:

- köteles munkatársát felszólítani a helytelen magatartás megszüntetésére, számára segítséget nyújtani a helyes viselkedéshez
- ha az első felszólítás után sem tapasztalható változás, köteles az óvodaigazgatónak bejelenteni intézkedés meghozatala céljából
- a gyakorlaton részt vevők számára szakmai tanácsot adni, megbeszélést tartani
- a gyakorlaton részt vevők esetében többszöri ismétlődést követően az óvodaigazgatónak és a mentornak szükséges jelenteni a történeteket, majd a gyakorlaton résztvevővel ismertetni és értelmezteni kell a gyermeki jogokat, valamint a gyermekekkel kapcsolatos nevelési, gondozási feladatokat a hiányosságokat hangsúlyozva.

5.4. A gyermekek kötelelességei

- Az intézmény eszközeit (játékok, tevékenységi, fejlesztőeszközök), berendezéseit, felszereléseit ingyenesen, de rendeltetésszerűen használják, arra vigyázniuk kell.
- Életkoruknak és fejlettségüknek megfelelően a napirendben és a házirendben megfogalmazottak szerint vegyenek részt saját környezetük és az általuk használt játékok, eszközök rendben tartásában.
- Tiszteljék pedagógusukat, pedagógiai asszisztensüket, dajkájukat és az óvoda többi dolgozóját. Ennek feltétele, hogy a szülők is együttműködjenek a tiszteletadás képességének kialakításában.
- Tartsák be a csoportban és az óvoda egészében kialakított szokásokat, szabályokat, melyek a közösségi nevelés és a biztonságérzet kialakulásának elengedhetetlen feltételei. A durva, agresszív viselkedés, csúnya beszéd, hangoskodás nem fér össze nevelési elveinkkel.
- A gyermek személyiségjogának, cselekvési szabadságának gyakorlása közben nem korlátozhat másokat ugyanezen jogainak érvényesítésében, és nem veszélyeztetheti saját, illetve társai, az óvoda alkalmazottainak egészségét, testi épségét. Nem akadályozhatja viselkedésével a többiek művelődéshez, fejlődéshez való jogát. Ellenkező esetben jeleznünk kell az illetékes gyermekjóléti szolgálatnak.

5.5 A vallásgyakorlással összefüggő gyermeki jogok és kötelezettségek

- A gyermeknek joga van a lelkeség és a közösségépítés pozitív hatásainak megélésére, a lelki beszélgetésekhez, melyek a keresztény hit megalapozását, növelését segítik elő.
- Köteles tiszteletben tartani a másik szülő, alkalmazott, gyermek vallásszabadságát.

6. A gyermeki jutalmazás és a fegyelmező intézkedés elvei, formái

A gyermekek értékelése az intézmény szabályzó dokumentumaiban megfogalmazott/elfogadott, közös alapelvek és értékelési rendszer alapján folyik.

6.1. Az értékelés, jutalmazásának elvei

- a gyermekek optimális személyiségfejlődésének érdekében feladatunknak tekintjük a folyamatos megerősítést, a pozitívumok kiemelését, a dicséretet,
- tárgyi jutalomban nem részesítjük a gyermekeket.

6.2. A fegyelmező intézkedések elvei

- következetesség,
- rendszeresség,
- minden gyermeknél a személyiségéhez illesztett legeredményesebb formát kell alkalmazni.

A fegyelmező intézkedések formái

- kerüljük a büntetést, de a szélsőséges viselkedést nem engedjük meg a csoportban, amennyiben az a többi gyermek biztonságérzetét vagy testi épségét veszélyezteti,
- többszöri határátlépés alkalmával más játéktevékenységet ajánlunk fel, vagy egy időre kivonjuk a gyermeket a játékból,
- ha a viselkedés olyannyira szélsőséges, hogy a többi gyermeket veszélyezteti, abban az esetben az alábbi módszereket alkalmazzuk:
 - szóbeli figyelmeztetés,
 - szélsőséges esetben határozott tiltás,
 - más tevékenységbe való átirányítás,
 - „gondolkodószékre” ültetés az óvodapedagógus közelébe, azzal az utasítással, hogy gondolja végig tettét, majd megbeszélés,
 - bizonyos játéktól meghatározott időre való eltiltás,
 - bizonyos játszótárral való játéktól meghatározott időre távoltartás,
 - mindig a gyermek közösségellenességére irányuló viselkedését, a pillanatnyilag adott magatartását ítéljük el és nem a gyermeket,
 - a szülő jelenlétében történő elbeszélgetés.

7. Szülők az óvodában

7.1. A szülő joga és kötelessége

Kötelessége, hogy

- gondoskodik gyermeke értelmi, testi, érzelmi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges feltételekről, és arról, hogy gyermeke teljesítse kötelességeit, továbbá megadja ehhez minden tőle elvárható segítséget, együttműködve az intézménnyel, figyelemmel kíséri gyermeke fejlődését [Nkt. 72. § (1) bekezdés a) pont]

- biztosítsa gyermeke óvodai nevelésben való részvételét. Amennyiben a szülő a gyermeket másik óvodába kívánja átiratni, akkor az új óvoda igazolását meg kell kérni
- a nevelési-oktatási intézménnyel óvodai jogviszonyban álló, fokozott kockázatú allergiás betegséggel diagnosztizált gyermeke fokozott figyelmet igénylő egészségi állapotáról és a megteendő sürgősségi intézkedésekről
 - a beiratkozással egyidejűleg, vagy
 - a diagnózis ismertté válását követően haladéktalanul tájékoztassa a nevelési-oktatási intézményt, továbbá köteles gondoskodni arról, hogy az életmentő gyógyszert a gyermek számára mindig biztosítsa
- tiszteletben tartsa az óvoda vezetőinek, pedagógusainak, alkalmazottainak emberi méltóságát és jogait, és tiszteletet tanúsítson irántuk [Nkt. 72. § (1) bekezdés c) pont] A pedagógus, valamint az ő munkáját segítő alkalmazottak a nevelési-oktatási munka, illetve a gyermekekkel összefüggő tevékenysége során büntetőjogi védelem szempontjából közfeladatot ellátó személyeknek számítanak.
- az óvoda értékeit, eszközeit, tárgyait megóvjaa, és gyermekét is erre nevelje (pl. az öltözőkben, folyosókon elhelyezett kiállítási tárgyak, könyvek, eszközök)
- amennyiben az intézménnyel jogviszonyban álló bármely gyermek, annak törvényes képviselője vagy alkalmazott vonatkozásában az intézménnyel fennálló jogviszonyára tekintettel bármilyen személyes adat birtokába jut jogosulatlanul, azt azonnal törölje, tekintettel arra, hogy az adatkezelésre (pl. őrzésére, továbbítására, felhasználásra stb.) nem jogosult.

Kérjük a szülőket, hogy amennyiben az előzetesen egyeztetett egyéni beszélgetés időpontjában nem tudnak megjeleni, erről minél előbb tájékoztassák a pedagógusokat.

A szülő joga, hogy

- megismerje a nevelési-oktatási intézmény pedagógiai programját, szervezeti és működési szabályzatát, házirendjét, és tájékoztatást kapjon az abban foglaltakról. A házirend egy példányát a beiratkozáskor a szülőnek át kell adni [EMMI rendelet 82. § (4) bekezdés], és az első szülői értekezleten röviden ismertetni is kell
- saját gyermeke fejlődéséről, magaviseletéről rendszeresen részletes és érdemi tájékoztatást, a gyermek neveléséhez tanácsokat, segítséget kapjon [Nkt. 72. § (5) bekezdés b) pont]
- gyermeke neveléséhez igénybe vegye a pedagógiai szakszolgálat intézményét. A szülő kötelessége, hogy gyermekével megjelenjen a nevelési tanácsadáson, továbbá biztosítsa gyermekének az óvodapszichológusi vizsgálaton és a fejlesztő foglalkozásokon való részvételét, ha a gyermekkel foglalkozó pedagógusok erre javaslatot tesznek
- kezdeményezze szülői szervezet, óvodaszék létrehozását, s abban tevékenyen közreműködjön [Nkt. 72. § (5) bekezdés c) pont]
- írásbeli javaslatát a nevelési-oktatási intézmény igazgatója, a nevelőtestület, az óvodaszék, a pedagógus megvizsgálja, és arra a megkereséstől számított tizenöt napon belül az óvodaszéktől legkésőbb a tizenötödik napot követő első ülésen érdemi választ kapjon [Nkt. 72. § (5) bekezdés d) pont]

-
- az intézmény igazgatója vagy a pedagógus hozzájárulásával részt vegyen a foglalkozásokon [Nkt. 72. § (5) bekezdés e) pont]
 - személyesen vagy képviselő útján – jogszabályban meghatározottak szerint – részt vegyen az érdekeit érintő döntések meghozatalában [Nkt. 72. § (5) bekezdés f) pont].
 - az oktatási jogok biztosához forduljon [Nkt. 72. § (5) bekezdés g) pont].

7.2 Kapcsolattartás, az együttműködés lehetőségei a nevelőkkel

A szülőknek lehetőségük van rá – és igényeljük is –, hogy az óvodában folyó pedagógiai munka kialakításában a megfelelő fórumokon aktívan részt vegyenek, ötleteikkel segítsék elő a közös gondolkodást. Szükség van bizalomra, tiszteletre, igazi, valós együttműködésre, nyitottságra és őszinteségre. Komolyabb probléma, konfliktus, ellentét esetén mindenképpen keressék fel az óvodapedagógust, ha ez sikertelen, az óvoda igazgatóját, és velük közösen próbálják megoldani a konkrét helyzetet.

Az együttműködés formái:

- beszoktatási szülői fórum
- szülői értekezletek
- családsegítő fórumok
- közös rendezvények
- egyéni beszélgetések (igazgatói, óvodapedagógusi, gyógypedagógusi)
- az óvodapedagógussal való rövid, esetenkénti megbeszélések
- közös kirándulások.

Azokon a rendezvényeken, ahol szülők is részt vehetnek, a szülők a csoport irányítását nem vehetik át, mivel a tevékenységek szervezése és vezetése a pedagógusok feladata.

Szülői értekezleteken tájékoztatjuk a szülőket nevelési terveinkről, programjainkról és az aktualitásokról. Az értekezleteken gyermek nem vehet részt egyrészt a témák jellege miatt, másrészt azért, mert a gyermeket ez a tevékenység nem köti le, és játékával zavarja az értekező nyugalomát.

Kérjük a szülőket, hogy se a gyermekkel kapcsolatos, se magánjellegű beszélgetésekre az óvodapedagógust, pedagógiai asszisztentst az óvodásokkal való foglalatossága közben hosszabb időre ne vonják el a csoporttól, mert az előidézheti a baleset kialakulását, és zavarhatja a nevelés folyamatát. A gyermekükkel kapcsolatban információt, tájékoztatást csak a gyermek saját óvodapedagógusaitól, pedagógiai asszisztenseitől vagy az intézményigazgatójától kérjenek.

7.3 Panaszkezelés

A panasz olyan kérelem, amely egyéni jog- vagy érdeksérelem megszüntetésére irányul, és elintézése nem tartozik más – így különösen bírósági, közigazgatási – eljárás hatálya alá. A panasz javaslatot is tartalmazhat.

Célunk, hogy az intézményben történő folyamatok során felmerülő problémákat, vitákat a legkorábbi időpontban, a legmegfelelőbb szinten – egyénileg, csoportszinten, intézményi szinten – megoldjuk.

Az intézménybe járó gyermekek szüleit, valamint az ott dolgozókat panasztételi jog illeti meg. Panaszos ügyek esetén az a törekvésünk, hogy azokat az érintettek egymással közvetlenül tisztázzák, amennyiben ez nem tud megvalósulni, az igazgatóság segítségét vegyék igénybe. Panaszt tenni olyan ügyekben lehet, amelyekkel kapcsolatban az óvoda köteles, illetve jogosult intézkedésre. Amennyiben nem rendeződik a kérdéses panasz, a szolgálati út betartása után a fenntartó a felsőbb szerv.

7.3.1 A panasz közlésének formái

- személyesen az érintett félnek
- amennyiben a felek nem tudnak megegyezni, a panasztevő az óvodaigazgatóhoz fordulhat, ebben az esetben annak a félnek is jelen kell lennie, akire a panaszt teszik;
- írásban az óvodaigazgató felé
- elektronikusan az óvodaigazgató e-mail címén.

A panaszok kezelése – a panasz tárgyától függően – az óvodapedagógus, pedagógiai asszisztens vagy az óvodaigazgató hatáskörébe tartozik.

A panasz jogosságát, okával kapcsolatos körülményeket az intézmény igazgatója köteles megvizsgálni, és az igazgató az ügy tudomására jutásától kezdve a lehető legrövidebb időn belül köteles egyeztetni a panasztevővel.

7.3.2 Panaszkezelés szülő esetében

- A panaszos problémájával az óvodapedagógushoz, pedagógiai asszisztenshez fordul.
- Az óvodapedagógus, pedagógiai asszisztens megvizsgálja a panasz jogosságát, amennyiben az nem jogos, akkor tisztázza az ügyet a panaszossal.
- Jogos panasz esetén az óvodapedagógus, pedagógiai asszisztens egyeztet az érintettekkel. Ha ez eredményes, akkor a probléma megnyugtatóan lezárul.
- Abban az esetben, ha az óvodapedagógus, pedagógiai asszisztens nem tudja megoldani a problémát, közvetíti a panaszt azonnal az óvodaigazgató felé.
- Az óvodaigazgató a lehető legrövidebb időn belül egyeztet a panaszossal.
- Az egyeztetést, megállapodást a panaszos és az érintettek szóban vagy írásban rögzítik, és elfogadják az abban foglaltakat, így az egyeztetés eredményes.
- Amennyiben a probléma megoldásához türelmi idő szükséges, egy hónap időtartam után az érintettek közösen értékelik a beválást.
- Ha a probléma ezek után is fennáll, a panaszos képviselője jelenti a panaszt a fenntartó felé.
- Az óvoda igazgatója a fenntartó bevonásával megvizsgálja a panaszt, közös javaslatot tesznek a probléma kezelésére.

7.3.3 A megoldás lehetséges formái

- közvetlen megegyezés az érintettekkel, kompromisszumra törekvés

A panaszkezelési eljárás során az adatvédelmi előírásokat be kell tartani, ezért az internetes fórumokon (közösségi csoportok, Messenger stb.) a panasztétel és a panaszkezelés sem az óvoda dolgozói, sem a szülők részére nem megengedett.

Amennyiben valakinek az intézmény szervezeti és működési szabályzatában foglalt intézményi alapelveket sértő viselkedés jut a tudomására, függetlenül attól, hogy annak ő az elszenvedője vagy sem, köteles azt jelezni az intézmény igazgatója felé.

Ha a probléma megoldása nem vezet eredményre, akkor a panaszos vagy az intézmény igazgatója jelenti a panaszt a fenntartó felé. A fenntartó olyan ügyekkel foglalkozik, melyekben az intézmény már döntést hozott, ám azzal az érintettek egyike nem elégedett, vagy ennek ellenére a panasz továbbra is fennáll.

8 Pedagógiai munka az óvodában

Az óvodai életet, a tevékenységeket oly módon szervezzük meg, hogy a szakmai követelményekben – az Óvodai nevelés országos alapprogramjában és óvodánk pedagógiai programjában – megfogalmazott színvonalon eleget tudjunk tenni a gyermekek nevelésével, ellátásával és gondozásával összefüggő feladatainknak.

Az óvoda nyitvatartása alatt óvodapedagógus és pedagógiai asszisztens foglalkozik a gyermekekkel. A fejlődésükkel, napi történésekkel kapcsolatos információt kizárólag az óvodapedagógusok, pedagógiai asszisztensek adhatják ki.

9 Egyéb szabályozások

9.1 Az intézmény biztonságát garantáló szabályok

Az óvoda bejáratán és kapuján lévő biztonsági zárat, kódokat az óvodás gyermekek nem használhatják még felnőtt kíséretében sem, és a felnőtteket arra kérjük, hogy ne is tanítsák meg, és ne engedjék meg a használatát.

Az óvoda iránt érdeklődők igazgatói engedéllyel, a csoport életét nem zavarva tartózkodhatnak az épületben, illetve az udvaron.

Az intézményben kizárólag olyan kiírás helyezhető el óvodaigazgatói engedéllyel (aláírásával és lebélyegezve), amely a gyermekek, illetve a családok érdekeit pozitív módon szolgálja, illetve az óvoda profiljával, tevékenységével, működésével kapcsolatos. Elhelyezését az óvoda által kijelölt felelős végzi.

9.2 Speciális foglalkozások, vizsgálatok

A gyermekek szűrővizsgálatokon vesznek részt, melyek a szülők írásos engedélye alapján történhetnek. Logopédus, fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus, pszichológus foglalkozhat a segítségre szoruló gyermekkel. Ezek a fejlesztések többnyire a csoportszobán kívül zajlanak, de a gyermek közösségben történő megfigyelésére is lehetőséget biztosítunk.

Az egészségügyi szűrővizsgálatok a jogszabályi előírásoknak megfelelően történnek (pl. védőnői szűrés, stb.)

A gyermekek óvodán kívüli tevékenységeken is részt vesznek, melyhez a szülők írásos engedélyét kérjük. (pl. séta, kirándulás stb.) Ezekről az alkalmakról a szülőket a szülői értekezleteken tájékoztatjuk.

9.3 A gyermekek állapotának, adottságának megfelelő, megkülönböztetett ellátása

A gyermekek fejlődését a törvényi előírásoknak megfelelően folyamatosan nyomon követjük, az értelmi, lelki, szociális és testi fejlődés eredményét a fejlődést nyomon követő dokumentációban rögzítjük. [20/2012. (VIII. 31. EMMI rendelet 63. § (1)-(4) bekezdései]

A megfigyeléseket, fejlődési mutatókat, eredményeket a pedagógusok:

- szükség szerint, de évente két alkalommal megosztja a szülővel
- a szülő számára otthon is elvégezhető feladatot, tanácsot, szakmai segítséget ad a fejlesztéshez
- indokolt esetben kezdeményezi a pedagógiai szakszolgálatnál történő vizsgálatot, fejlesztést
- a pedagógiai szakszolgálat szakvéleménye alapján fejlesztésben részesül a gyermek; amennyiben a fejlesztés a szakszolgálat épületében valósul meg, abban az esetben a szülő biztosítja a gyermek eljuttatását a fejlesztésre.

9.4 Az óvoda épületének hasznosítása, a belépés és benntartózkodás előírásai

Az intézmény területén csak az óvodaigazgató tudtával és engedélyével tartózkodhat olyan személy, aki nem áll az óvodával jogviszonyban. Az óvodába történő belépés és benntartózkodás előírásait az óvoda Szervezeti és működési szabályzata tartalmazza.

A tálalókonyhába csak az óvoda alkalmazottai és az ételszállítók léphetnek be.

Amennyiben a gyermekcsoport a játszóudvaron tartózkodik, abban az esetben a szülő bejöhet az óvoda udvarára is.

A gyermek átvétele után a szülő köteles a lehető legrövidebb időn belül távozni az intézményből annak érdekében, hogy az óvodapedagógus, pedagógiai asszisztens számára átlátható maradjon a gyermekcsoport.

A csoportszobába minden személy kizárólag váltócipőben léphet be. Ez alól felmentést az óvodaigazgató adhat (ünnepség, nyílt nap stb.).

A szülők az óvoda épületét, udvarát csak az óvodaigazgató engedélyével használhatják.

Az óvoda mellékhelyiségeit használó személy köteles a tisztaság és a rend megőrzésére.

Az intézmény területén és annak 5 méteres körzetében tilos a szeszes ital fogyasztása.

Törvényi előírás, hogy az intézmény területén párt, politikai célú mozgalom vagy párthoz kötődő szervezet nem működhet, ilyen jellegű tevékenység nem folytatható. [Nkt. 24. § (3) bekezdés]

9.5 A dohányzás szabályai

A törvényi előírások értelmében az óvoda teljes területén tilos a dohányzás [a nemdohányzók védelméről és a dohánytermékek fogyasztásának, forgalmazásának egyes szabályairól szóló 1999. évi XLII. törvény 2. § (4) bekezdés].

9.6 Vagyonvédelmi és kártérítési felelősség

Az óvoda helyiségeit, eszközeit, felszerelési tárgyait a vagyonvédelem és a saját testi épség megőrzése érdekében mindenki csak az előírásoknak megfelelően használhatja.

Az óvoda helyiségeit, berendezési tárgyait, eszközeit mindenki köteles megővni.

A gyermekekkel az óvoda munkavállalói – elsősorban az óvodapedagógusok, pedagógiai asszisztensek – köteles ismertetni az alapvető balesetvédelmi szabályokat, viselkedési elvárásokat.

Rongálás, káresemény vagy veszélyes helyzet, körülmény tapasztalása esetén az észlelő köteles azonnal jelezni az óvodapedagógus vagy az óvodaigazgató felé. Szándékos károkozás esetén a szülő köteles a gyermeke által okozott kárt megtéríteni. A kártérítés mértékét az óvoda gazdasági vezetője állapítja meg.

9.7 Érvényességi rendelkezések

A Házi rend a fenntartó jóváhagyásával válik hatályossá. Módosításának lehetséges okai:

- törvényi változás
- fenntartói elvárás
- a nevelőtestület többségének véleménye alapján.

A Házi rendet módosítás esetén az óvodaigazgató a döntést követő 15 napon belül a fenntartó felé előterjeszti egyetértés céljából.

A Házi rendet a szülő a beiratkozás alkalmával megkapja, de megtalálható az intézmény igazgatói irodájában és elektronikus úton is letölthető a fenntartó honlapjáról.

legitimációs eljárás

Az intézmény neve: Mandula Néni Óvodája Intézmény igazgatója: Mihalikné Fedor Anikó OM azonosítója: 202054	Készítette: Mandula Néni Óvodájának igazgatója igazgató aláírása, pecsét
Legitimációs eljárás	
Az Nkt. 70.§ (2) bekezdés g) pontja és a 25.§ (4) bekezdése értelmében A nevelőtestületi határozat elfogadásának határozatszám: Nevelőtestület nevében: aláírás	
Véleményezők	
A 20/2012. EMMI r. 82.§ (4) és 122.§ (9) bekezdése alapján a szülők tájékoztatása megtörtént, véleményt nyilvánított Szülői szervezet nevében: aláírás	
Az Nkt. 32.§ (1) i) ¹ értelmében a házirend rendelkezéseinek érvénybelépéséhez, a nevelőtestület nevében kérem a fenntartó jóváhagyását . Fenntartó nevében jóváhagyását megadta: aláírás (pecsét)	
A 20/2012. EMMI r. 82.§ (3) bek. alapján a dokumentum nyilvános Megtalálható KIR - közzététel	
Hatályos: a kihirdetés napjától visszavonásig	
Iktatószám:	Készült: 2 példányban

¹ Egyházi jogi személy, vagy vallási egyesület esetén az Nkt. 32.§ (1) i) pont alapján: a nevelési-oktatási intézmény házirendje a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

Önkormányzati fenntartású köznevelési intézmény esetén: az Nkt. 25.§ (4) bekezdése alapján a házirend azon rendelkezéseinek hatálybalépéséhez, amelyekből a fenntartóra többletkötelezettség hárul, a fenntartó egyetértése szükséges.

I. számú Melléklet

Igazgatói nyilatkozat

Alulírott Mihalikné Fedor Anikó Óvoda igazgatójaként nyilatkozom, hogy az intézmény 2025. 10.01-jétől életbe lépő Házi rendjével kapcsolatban Paszab Önkormányzat – mint az óvoda fenntartója – többletköltség nem hárul.

Dátum: 2025. 09.01.

.....
igazgató

II. számú melléklet

Szülői igazolás

Alulírott.....(szülő/gondviselő) bejelentem, hogy
.....nevű gyermekem hiányzik az óvodából

dátum	hiányzás oka	napok száma

.....
Szülő/gondviselő aláírása

III. számú melléklet

Vezetői Igazolás

Szülői kérelem, indokolt távollétre vonatkozóan, az óvodás gyermek igazolt hiányzásához

Alulírott.....(szülő/gondviselő) ezúton kérem

.....nevű gyermekemnek, az óvodai foglalkozásról való
távolmaradásának engedélyezését!

dátum	hiányzás oka	napok száma	szülői aláírás	vezetői alláírás

IV. számú melléklet

Igazgatói igazolás nyári időszakban az óvodai nevelés alóli felmentésről.

Alulírott.....(szülő, gondviselő) kérem, hogy
gyermekem.....2026. június, július, augusztus (a megfelelő rész aláhúzendó)
hónapban mentesüljön az óvodai nevelés alól.

A nyári időszak alatt a gyermek napközbeni felügyeletét és ellátását biztosítom.

Dátum:

.....

szülő

Határozati javaslat

Paszab Község Önkormányzat Képviselő-testületének

.../2025.(...) határozata

**a Paszab Község Önkormányzat fenntartásában működő Mandula néni Óvodája
köznevelési intézmény Házirendjének jóváhagyásáról**

Paszab Község Önkormányzat Képviselő-testülete a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 25. § (4) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján Paszab Község Önkormányzat fenntartásában működő Mandula néni Óvodája köznevelési intézmény Házirendjét a határozat mellékletében foglaltak szerint jóváhagyja.

Felhatalmazza a polgármestert és a jegyzőt a házirend záradékának aláírására.



Előterjesztés

**a Paszab Község Önkormányzat fenntartásában működő Mandula néni Óvodája
köznevelési intézmény 2025/2026 nevelési év munkatervének jóváhagyásáról**

Mandula Néni Óvodája

OM:202054



Éves munkaterv

2025-2026

Készítette: Mihalikné Fedor Anikó

igazgató

Tartalomjegyzék

1. Törvényi háttér.....	3
2. Helyzetkép.....	5
2.1 Személyi feltételek.....	5
2.2 Ellátott gyermekek.....	5
2.3 Tárgyi feltételek, a pedagógiai munka feltételei.....	5
2.4 A2025/26 nevelési évben az alábbi beszerzések, felújítások megvalósítása....	5
3. Szakmai munka.....	6
3.1 Az intézmény nyitvatartási rendje.....	6
3.2 Az óvodai nevelési év rendje.....	6
3.3 Nevelés nélküli munkanapok időpontja és felhasználása.....	6
3.4 Az óvoda Nyári zárása, időtartama.....	6
3.5 A gyermek felvétele.....	7
3.6 Alkalmazottak munkarendje.....	7
3.7 Helyettesítési rend.....	8
3.8 A nevelőmunka folyamatában résztvevő külső szakemberek.....	8
3.9 Munkaszüneti napok.....	8
4. Általános tudnivalók.....	10
4.1 Szülői értekezletek – fogadóóra.....	10
4.2 Nevelési értekezletek terve.....	11
4.3 Tanügy-igazgatási feladatok tervezése.....	13
5. Pedagógiai folyamatok- tervezés.....	14
5.1 Az intézmény stratégiai dokumentumai és az éves munkaterv tartalmainak összhangja.....	14
5.2 Pedagógiai terv - Az intézmény célja és feladatai.....	14
5.3 A felelős rendszer működtetése.....	15
5.4 A gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatok.....	15
5.5 Óvodai ünnepeink.....	17
5.6 A pedagógiai feladatok megvalósítását segítő feltételrendszer.....	17
5.7 A feladatok végrehajtásának ellenőrzési terve.....	18
6. Pedagógiai folyamatok – Megvalósítás.....	19
7. Pedagógiai folyamatok – Ellenőrzés.....	20
7.1 Az intézmény belső ellenőrzési, értékelési rendszere.....	20
7.2 Ellenőrzési szempontok.....	20
8. Pedagógiai folyamatok – Értékelés.....	22
8.1 Intézményértékelési feladatok - Éves önértékelési terv.....	22
8.2 2025/2026-ös nevelési év TÉR értékelési rendszere.....	22
8.3 Értékelési szempontok.....	23
9. Pedagógiai folyamatok – Korrekció.....	25
9.1 Pedagógiai feladatok.....	25
9.2 Partneri kapcsolatok.....	25

9.3 Feladatok a környezeti feltételek tekintetében

Mellékletek

I.számú mellékelt

II. számú melléklet

III. számú melléklet

1. Törvényi háttér

Az óvodaszabályozó dokumentumai:

- Alapító okirat
- A Mandula Néni Óvodájának Helyi Pedagógiai Programja
- Szervezeti és Működési Szabályzat
- Házirend

Paszab Község Önkormányzatának az alábbi határozatai:

- Óvodai csoportok számáról
- Óvodai nyitvatartásról
- Alapító okirat módosításáról
- Maximális csoportlétszámokról

Útmutatók- Oktatási hivatal:

- Országos tanfelügyelet- kézikönyv az óvodák számára
- Útmutató a pedagógusok minősítési rendszeréhez (kiegészítőkkal)
- Önértékelési kézikönyv

A munkaterv jogszabályi háttére

- 2011.évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről egyes köznevelést érintő törvények módosításáról szóló 2021. évi LII. törvény 23. § (2) bek
- A 2015. évi LXV. törvény a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény módosításáról
- 354/2016. (XI. 18.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet módosításáról
- 229/2012. VIII.28.) Korm. Rendelet a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról
- 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 1997. évi XXXI. tv. A Gyermekvédelemről és gyermekügyi igazgatásról
- 2015. évi CCXXIII. törvény egyes szociális, gyermekvédelmi, családtámogatási tárgyú és egyéb kapcsolódó törvények módosításáról
- 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről
- 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról
- 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről 48/2012. (XII. 12.) EMMI rendelet a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról,

a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről

- 363/2012 (XII. 17.) Korm. Rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 22/2013 (III. 22.) EMMI rendelet módosítása 31/2020. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési és nevelési- tanítási idő felosztásának szabályai.
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- A pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LIL törvény
- A pedagógusok teljesítményértékeléséről szóló 18/2024. (IV. 4.) BM
- 401/2023. (VIII.30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról
- 40/2024. (IX. 2.) BM rendelet a nevelő – oktató munka során alkalmazott tartalomszabályzók ismeretéről szóló, miniszter által elrendelhető képzés teljesítési kötelezettségéről
- 419/2024. (XII.23.) Kormányrendelet a pedagógus-továbbképzés rendszeréről
- A pedagógusok teljesítményértékeléséről szóló 18/2024. (IV. 4.) BM rendelet
- A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény
- A munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény
- A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény
- A katasztrófák elleni védekezés és a polgári védelem ágazati feladatairól 44/2007. (XII. 29.) OKM rendelet
- 149/1997. (IX.10.) Kormányrendelet a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 1993. évi XCIII. törvény a munkavédelemről
- 78/2003. (XI. 27.) GKM rendelet a játszótéri eszközök biztonságosságáról

2. Helyzetkép 2025/2026

2.1 Személyi feltételek

2025 szeptember 1-től 5 fő, főiskolai végzettségű óvodapedagógussal kezdjük meg a nevelési évet. A pedagógiai munkát 3 fő dajka, 1 fő pedagógiaiasszisztens és 1 fő általános irodai adminisztrátor is segíti. 6 fő az óvodai konyhán dolgozik.

2.2 Ellátott gyermekek

A nevelési évet 65 gyermekkel kezdjük, ebből kettő gyermek SNI az egyik 2 főnek, a másik 3 főnek számít, így a létszám 68 fő.

Csoportok bemutatása

Intézményünkben az alábbiak szerint alakul a gyermeklétszám a 2025/2026 nevelési év kezdetén szeptember elején.

ssz.	Csoport neve	csoport szervezése	létszám	SNI	Összesen
1.	Katica csoport	középső csoport	24	2	27
2.	Süni csoport	kis csoport	18	-	
3.	Napsugár csoport	nagy csoport	23	-	
4.	Összesen		65		68

2.3 Tárgyi feltételek, a pedagógiai munka feltételei

Intézményünkben folyó mindennapi munka során felmerülő problémák miatt, folyamatos javítások szükségesek, melyet még tervezni nem lehet. A konyhai munkához szükséges eszközök beszerzése, pótlása, cseréje szükséges. / edények, tálak, különböző konyhai eszközök, ami folyamatosan történik/

2.4 A2025/26 nevelési évben az alábbi beszerzések, felújítások megvalósítása

- a konyhán és az óvodai csoportokban klíma beszerelése
- csatorna, lefolyó vízelvezetés problémájának megoldása
- az iratok tárolására szükségünk lenne egy zárható irattartó szekrényre
- konyán, és a csoportszobában klíma berendezés beszerelése

3.Szakmai munka

3.1 Az intézmény nyitvatartási rendje:

Hétfőtől- péntekig 6:00-tól – 18:00 óráig az óvoda, napi 12 órában tart nyitva.

3.2 Az óvodai nevelési év rendje

Az óvodai nevelési év 2025. szeptember 1-től 2026. augusztus 31 napjáig tart.

Óvodát kezdő, új gyermekek fogadását 2025. szeptember 1-től kezdjük.

Az őszi- téli-tavaszi foglalkozási rend 2025.szeptember 1-től 2026. május 31-ig tart.

Nyári foglalkozási rend 2026.június 1-től – 2026.augusztus 31-ig tart.

3.3 A nevelés nélküli munkanapok időpontja és felhasználása

Nevelés nélküli munkanapok (igény esetén ügyeletet kell biztosítani)	Őszi – 2025. 09. 26. nevelőtestületi értekezlet
	Téli – 2025. 12. 12. nevelőtestületi értekezlet
	Tavaszi – 2026. 03. 20. szakmai nap
	2026. 05. 08. nevelőtestületi és alkalmazotti értekezlet
	2026. 05. 22. szakmai kirándulás (szervezetfejlesztés, csapatépítés)

3.4 Az óvoda nyári zárása, időtartama

Szülők tájékoztatása a zárva tartás időpontjáról és a zárva tartás ideje alatt gyermekük napközbeni ellátásának lehetőségéről.

Intézményünk a nyári időszak alatt is biztosítja az egész napos óvodai ellátást. Az intézmény zárvatartását az adott időszakra vonatkozóan fenntartói jóváhagyással, fenntartói megállapodást követően jöhet létre meghatározott időre. Ebben az esetben gyermekek felügyeletét ellátó intézmény a fenntartói megállapodásban megjelölt óvoda.

A hátrányos helyzetű gyermekek számára a zárvatartás időtartama alatt biztosított az ingyenes étkezés. Az óvoda **nyári zárva tartásáról** legkésőbb **február tizenötödikéig**, a nevelés nélküli munkanapokról legalább **hét nappal a zárva tartást** megelőzően a szülőket tájékoztatni kell. [Nkt. 3. § (7)]

Intézményünk a 2025/2026 nevelési évben nem tervezi indokoltnak az óvoda zárvatartását. A nyári időszakban is folyamatosan nyitva tart intézményünk.

3.5 A gyermek felvétele

Az óvodába a gyermekek felvétele, átvétele jelentkezés alapján történik. Az óvodai beíratások idejét és módját a fenntartó határozza meg. Az óvoda a határidő előtt legalább harminc nappal köteles a beíratkozás időpontját nyilvánosságra hozni. Az óvodába az a gyermek vehető fel, aki betöltötte a harmadik életévét. (Ktv. 65.§.) 2,5 éves gyermek felvétele abban az esetben történhet, ha hat hónapon belül betölti a 3. évet, a szülő munkába állása indokolja és megfelelő létszám lehetővé teszi. A szülők gyermeke óvodai felvételét, átvételét bármikor kérheti. Az újonnan jelentkező gyermekek fogadása az óvodai nevelési évben folyamatosan történik.

3.6 Alkalmazottak munkarendje:

Az igazgató heti munkaideje: heti 40 óra, ebből a csoportban kötelezően eltöltött ideje 10 óra/hét. A kötött munkaidőn túl, a munkaidő fennmaradó részének felhasználását az igazgató maga jogosult meghatározni.

Óvodapedagógus heti munkaideje: 40 óra, csoportban kötelezően eltöltött ideje a heti teljes munkaidejének nyolcvan százaléka (32 óra).

A kötött munkaidőn túl, a munkaidő fennmaradó részének felhasználását az óvodapedagógus maga jogosult meghatározni. „Az óvodában a kötött munkaidőt a gyermekekkel való, teljes óvodai életet magába foglaló foglalkozásra kell fordítani. A munkaidő fennmaradó részében, legfeljebb heti 4 órában a nevelést előkészítő, azzal összefüggő egyéb pedagógiai feladatok, a nevelőtestület munkájában való részvétel, továbbá eseti helyettesítés rendelhető el az óvodapedagógus számára.”

33/B (5)” Ha az óvoda reggel 8:00 előtt vagy a délutáni időszakban nem fejlesztő, iskola-előkészítő vagy más, kifejezetten nevelési jellegű foglalkozást szervez, ezen időszakban a gyermekek felügyeletét nevelő oktató munkát közvetlenül segítő (Noks) munkakörben foglalkoztatott személy is elláthatja.

Az óvodapedagógusok heti váltásban dolgoznak délelőtt- délután

Délelőtti óvodapedagógus: 7:00-13:30

Délutáni óvodapedagógus: 10:30-17:00

Dajka: 40 óra, naponta 8 óra:

- délelőtti dajka: 6:00-14:00-ig
- köztes dajka: 8:00-16:00-ig
- délutáni dajka: 10:00-18:00-ig

Pedagógiai asszisztens: 8:00-16:00-ig

Óvodai adminisztrátor: 8:00-16:00-ig

Konyhai alkalmazott: Teljes munkaidő 40 óra, naponta 6:³⁰ - 14:³⁰-ig.

3.7 Helyettesítési rend

Az óvodapedagógusok helyettesítési rendje:

- Minden óvodapedagógus a saját csoportjában, illetve szükség szerint más csoportban helyettesít.
- Nagyobb csoportlétszám-csökkenés esetén csoportösszevonás lehetséges maximum 28 fős létszámig.

A nevelőmunkát segítő munkatársak helyettesítési rendje:

- A pedagógiaasszisztens valamint a dajkák saját munkakörükben egymást helyettesítik.

3.8 A nevelőmunka folyamatában résztvevő külső szakemberek:

- Logopédus
- Fejlesztő pedagógus
- Hitoktató
- Szociális munkás
- Gyógypedagógus

3.9 Munkaszüneti napok:

2025. október 23. 1956-os októberi forradalom évfordulója

2025. október 24. pihenőnap

2025. november 01. Mindenszentek

2025. december 24. pihenőnap

2025. december 25-26 Karácsony

2026. január 01. Újév

2026. január 02. Pihenő nap

2026. március 15. Nemzeti ünnep

2026. április 3. Nagypéntek

2026. április 6. Húsvét

2026. május 1. A munka ünnepe

2026. május 24-25. Pünkösd

2026. augusztus 20. Államalapítás ünnepe

2026. augusztus 21. pihenőnap

Áthelyezett munkanapok:

2025. 10.18. szombat

2025. 12. 13. szombat

2026. 01. 10. szombat

2026. 08.08. szombat

4.Általános tudnivalók

4.1 Szülői értekezletek - fogadóóra

Óvodánkban évente két alkalommal tartunk szülői értekezletet.

- szeptember 10. A Szülői munkaközösségi Szervezet tagjai az első szülői értekezleten kerülnek megválasztásra
- december elején a nagycsoportos korú gyerekek szüleinek a beiskolázással kapcsolatban.

Nevelési évet nyitó szülői értekezlet

- ✓ Téma: Az óvoda házirendjének, az óvoda hagyományainak, együttműködési színtereknek, az óvoda dolgozóinak a bemutatása.
- ✓ Felelős: Igazgató
- ✓ Határidő: 2025, október 6.
- ✓ Csoport szülői értekezletek
- ✓ A nevelési év során legalább 2 alkalommal az óvodapedagógusok által tervezett időpontokban és témával
- ✓ Felelős: Igazgató helyettes

Iskolába készülő gyermekek szüleinek

- ✓ Felelős: óvodapedagógusok
- ✓ Határidő: 2025. december

Nyílt Napok tervezése

- januárban, februárban a szülők részére
- márciusban, áprilisban a tanítónők részére

Fogadóórák terve

- Az óvodaigazgató fogadóórája: minden hó 20. napján, de előzetes egyeztetés alapján esetenként is van rá lehetőség
- Az óvodaigazgató-helyettes, a gazdasági vezető és a gyermekvédelmi felelős fogadóórát előzetesen megbeszélt időpontban tart.

Óvodapedagógusok: **minden hónap első hétfőjén**

Megjegyzés: Nincs abban az esetben, ha az adott hónapban szülői értekezletet tartanak az óvónők. Ki kell függeszteni az idejét a faliújságra.

Óvodapedagógusok, a fogadóórák rendje: Az Nkt. 72. § (5) bekezdés b) pontja, továbbá a 20/2012-es EMMI rendelet 63. § (1)-(4) bekezdése szerint a szülő joga, hogy rendszeres, folyamatos és érdemi tájékoztatást kapjon gyermeke fejlődéséről és magaviseletéről. A fogadó óra megtartása során mindkét óvodapedagógus jelen van, és a szülőt tájékoztatják gyermeke fejlődési üteméről. A tájékoztatás alapja a gyermek fejlődésnaplója, melyben a pedagógusok a törvényi előírásnak megfelelően követik nyomon a gyermekek változásait, fejlődéseit.

4.2 Nevelési értekezletek terve

Ideje	helye	Témája	felelőse/ moderátor	résztevők
2025.09.01.	Mandula Néni Óvodája	Nevelési év záró- alakuló értekezlet • 2024/25 nevelési év zárása értékelése • 2025/26 Nevelési munkaterv ismertetése • Csoportbeosztás ok véglegesítése • Tájékoztatás az ovi kréta rendszer zárásról • A Tér rendelet ismertetéséről • munkaidő beosztások elkészítése • közösségi feladatok megbeszélése,	igazgató	• óvónők • dajkák • pedagógiai asszisztens

		vállalása Házirend áttekintése, változtatások megbeszélése		
2025.09.01.	Mandula Néni Óvodája	Nevelési évnnyitó értekezlet A nevelési év munkatervének elfogadása, aktuális kérdések megbeszélése	igazgató	óvónők
2025. 10. 02.	Mandula Néni Óvodája	Őszi nevelési értekezlet - beszoktatással kapcsolatos tapasztalatok átbeszélése - tér rendelet megbeszélése, - esetleges nehézségek megbeszélése	igazgató	óvónők
2026.02. 06.	Mandula Néni Óvodája	dokumentumok áttekintése	igazgató	óvónők
2026. 04.07.	Mandula Néni Óvodája	Tavaszi Nevelési értekezlet aktuális programok, problémák megbeszélése	igazgató	óvónők
2026.05.29.	Mandula Néni Óvodája	Nevelési értekezlet, összegzés, tapasztalatok	igazgató	- óvónők - dajkák

2026.08.		<u>Nyári munkálatok</u> <u>ütemezése, takarítás</u> <u>tisztasági festés</u>	igazgató	

4.3 Tanügyi feladatok tervezése

<u>Feladatok</u>	<u>Határidő</u>	<u>Felelős</u>	<u>Adminisztráció</u>
<u>KIR-oktatási</u> <u>azonosító igénylése</u> <u>az új</u> <u>gyermekeknek</u>	<u>Folyamatos</u> <u>2025. szept 01.-</u> <u>2026. január 31.</u>	<u>Óvodaigazgató</u> <u>Óvodaigazgató</u>	<u>Adatszolgáltatás</u>
<u>Óvodaváltás</u> <u>Ovikréta</u> <u>folyamatos</u> <u>működtetése</u>	<u>Folyamatos</u>	<u>Óvodaigazgató</u>	<u>Távozás-érkezés</u> <u>hivatalos</u> <u>dokumentuma</u>
<u>Beiskolázási</u> <u>teendők</u>	<u>2026. január</u>	<u>Óvodaigazgató</u>	<u>Szülő kérelmek</u> <u>egyeztetése az</u> <u>oktatási hivatal</u> <u>felé ha</u> <u>szükséges</u>
<u>Statisztikai</u> <u>összesítések</u>	<u>2026.október</u>	<u>Óvodaigazgató</u>	<u>Adatszolgáltatás,</u> <u>iktatás</u>

5.Pedagógiai folyamatok- tervezés

5.1 Az intézmény stratégiai dokumentumai és az éves munkaterv tartalmainak összhangja

Rövid távú célok:

- Naprakész dokumentációvezetés
- A kiadott feladatok határidőre történő elkészítése
- Egészséges életmódra nevelés
- Családi kapcsolatok, szorosabb együttműködés kialakítása a családokkal, bizalmi légkör megalapozása
- Nyugodt, gyerekbarát terek kialakítása (pl pihenősarok)

Középtávú célok

- pályázati lehetőségek kihasználása

Hosszú távú célok:

- Csapatépítés, közös feladatok teljesítésével, közösen átélt élményekkel
- A meglévő IKT eszközök beépítése a nevelőmunkába
- Egyén közötti szakmai ismeretek, tapasztalatok megosztása
- A tehetséges gyermekek képességeinek fejlesztése

5.2 Pedagógiai terv - Az intézmény célja és feladatai

A pedagógiai munkát meghatározó főbb tényezők

- Nevelésközpontúság, gyermekközpontúság
- A gyermeki személyiség kibontakoztatása, nevelés, fejlesztés
- A gyermek egyéni, differenciált fejlesztése (életkori, egyéni sajátosságokra épülő nevelés, oktatás)
- A játék kiemelt szerepe
- Nevelésünk célja, hogy a gyermekek élmény gazdag környezetben, az egyéni fejlődési ütemük figyelembevételével, koruknak megfelelően, iskolás életmódra érett, harmonikusan kibontakozó, problémamegoldó személyiséggé váljanak.

Kiemelt fő feladatok:

- **Befogadó, támogató óvodai környezet** kialakítása
- Jeles napok, ünnepnapok alkalmával dramatikus előadások szervezése
- Óvoda Iskola átmenet további fejlesztése
- A könyvtárral való együttműködés erősítése
- Inkluzív pedagógiai szemlélet megerősítése
 - Közösségépítő programok (szülő-gyermek napok, nyílt nap)

- Multikulturális érzékenyítés (pl. népszokások, mesék)
- Konfliktusmegelőző, -kezelő módszerek használata
- Gyermekbarát, nyugodt terek kialakítása

5.3 A felelősi rendszer működtetése

A felelősi rendszert a feladatmegosztás és az egyenletes terhelés érdekében működtetjük.

Megbízatus, reszortfeladat	A munkavállaló neve	Feladat
Igazgató-helyettes	Nagy Sándorné	A munkaköri leírás szerint
Munkaközösség-vezető	Szántóné Farkas Zsuzsanna	A szervezeti és működési szabályzatban foglaltak szerint
Gyermekvédelmi felelős	Nagy Sándorné	A gyermekvédelmi terv elkészítése, a gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása, koordinálása
Pályázatfigyelő	Stefán- Hullár Erzsébet	Az óvodára vonatkozó pályázati lehetőségeket figyelemmel kíséri, a pályázat megírását megszervezi.
Munka- és tűzvédelmi felelős	Pásztorné Oláh Katalin	Megszervezi a munka- és tűzvédelmi oktatást, és ellátja a munka- és tűzvédelmi szabályzatban leírt feladatait.
Egészségügyi felelős	Pásztorné Oláh Katalin	Figyelemmel kíséri az egészségügyi kiskönyveket, megszervezi a foglalkozás-egészségügyi vizsgálatokat, értesíti a munkavállalókat a vizsgálatok határidőjéről.
Jelesnap felelős	Szántóné Farkas Zsuzsanna	A jeles napról kiírást készít, forgatókönyvet állít össze.
Értekezletfelelős	Mihalikné Fedor Anikó	Az értekezletekhez biztosítja a személyi, tárgyi és technikai feltételeket.
Az értekezletek előkészítésében segítséget nyújtanak	Pásztorné Oláh Katalin	Az értekezletfelelős irányításával az értekezletek feltételeit tevőlegesen megteremtik.

5.4 Gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatok

A Köznevelési Tv. megfogalmazza: minden pedagógus alapvető munkaköri kötelessége a gyermekvédelmi feladatokban való közreműködés. Ha a pedagógus olyan problémát tapasztal, aminek megoldásában már az óvoda jogszzerűen nem tud segíteni, köteles jelzéssel élni a gyermekvédelem fórumaihoz/családsegítő, gyermekjóléti szolgálat, gyámügy/ az intézményi felelős közreműködésével.

1997. tv. XXXI. a gyermekek védelméről és jogairól

6. § (1)* A gyermeknek joga van a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, egészséges felnevelkedését és jólétét biztosító saját családi környezetében történő nevelkedéshez.

(2) A gyermeknek joga van ahhoz, hogy segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéséhez, valamint önálló életvitelének megteremtéséhez.

A gyermekvédelem feladatait meghatározó dokumentumok:

- Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja,
- Intézményünk Pedagógiai programja,
- Intézményi munkaterv,

- a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX tv. és módosításáról rendelkező törvények,
- 1997. tv. XXXI. a gyermekek védelméről és jogairól
- a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásáról szóló 1997. évi tv. módosításairól rendelkező 2002. évi IX. törvény,
- a 2011. évi CXXXIV törvény a nemzeti köznevelési törvényről szóló 2011. évi CXC. törvény módosításáról
- Esélyegyenlőségi program,

Cél:

- A prevenció, a gyermekek hátrányos helyzetének csökkentése, a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, illetve szükség szerint segítségnyújtás, valamint együttműködés a különböző intézményekkel és szakemberekkel.
- A családok tiszteletben tartása, a családi nevelés erősítése a rászorulóknak körében.

a./ Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek:

Az óvoda feladata, hogy a gyermekek igényéhez igazodva biztosítsa:

- a gyermekek fejlesztésével kapcsolatos pedagógiai feladatokat,
- a szociális hátrányokat segítő pedagógiai tevékenységet,

az együttműködés kialakítását azokkal a szolgálatokkal, amelyek a gyermekek óvodai nevelése során a szülőket támogatják

b./ Sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekekkel való bánásmód: (Köznevelési törvény 47.§ (1) bekezdés)

Az óvoda fő feladata, hogy:

- feltárja a gyermekek sajátos nevelési igényét
- az óvodai nevelési évek alatt folyamatosan, valamint a tankötelezettség megkezdése miatti óvodai szakvélemény kiállításakor alkalmasszerűen,
- ellássa a sajátos nevelési igény miatti fejlesztési, gondozási, ellátási feladatokat, illetve biztosítsa az azokhoz való hozzáférést

c./ Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekekkel való bánásmód: (köznevelési törvény 47.§ (8) bekezdés)

Az óvoda fő feladata, hogy:

- feltárja a gyermek beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdésének tényét
- ellássa a gyermek fejlesztő foglalkoztatásával kapcsolatos feladatokat (közvetlenül, illetve biztosítsa az azokhoz való hozzáférést)

d./ Kiemelten tehetséges gyermekekkel való bánásmód: (köznevelési törvény 46.§ (3) bekezdés a) és g) pontja)

Az óvoda köteles biztosítani a gyermek jogát arra, hogy:

- képességeinek, érdeklődésének, adottságának megfelelő nevelésben részesüljön,
- állapotának, személyes adottságának megfelelő megkülönböztetett ellátásban – különleges bánásmódban részesüljön, és életkorától függetlenül a pedagógiai szakszolgálat intézményéhez forduljon segítségért.

5.5 Óvodai ünnepeink

Az óvodai ünnepeink részletes kidolgozása a munkaközösségi tervben található, amit a munkaközösség-vezető készít el. (I. sz. melléklet)

- **Nemzeti ünnepeink:** március 15, október 23.
- **Hagyományőrző ünnepeink:** Szent Mihály nap, Márton nap, mikulás, karácsony, farsang, roma nap, húsvét, anyák napja, gyermeknap, évzáró, ballagás
- **Világnapok**

5.6 A pedagógiai feladatok megvalósítását segítő feltételrendszer

ssz.	Csoport neve	Óvodapedagógusok neve	Dajka neve	Pedagógiai asszisztens
1.	Katica csoport	• Szántóné Farkas Zsuzsanna • Stefán-Hullár Erzsébet	• Balogh Csabáné	• Pásztorné Oláh Katalin
2.	Süni csoport	• Mihalikné Fedor Anikó • Nagy Sándorné	• Tóth Mihályné	
3.	Napsugár csoport	• Marosné Cserpák Ágnes • Türk-Bíró Csilla	• Hajnal Balázsné	

5.7 A feladatok végrehajtásának ellenőrzési terve

Pedagógiai ellenőrzés

Mit?	Hogyan?	Hol?	Mikor?	Ki?
Nevelési tervek, év eleji dokumentumok.	dokumentum-elemzés	minden csoportban	2025szeptember első	igazgató

ellenőrzése			hete	
A beszoktatás folyamata, szokásrendszer alakítása. Az egyéni sajátosságok figyelembevétele	megfigyelés, elemzés, értékelés	minden csoportban	2025 szeptember 2. 3. hete	igazgató
A beszoktatás értékelése	önértékelő beszámoló	süni csoportban	2025. november első hete	óvónők igazgató
Iskolába lépéshez szükséges fejlettség ellenőrzése, értékelése	dokumentum-elemzés megfigyelés, elemzés, értékelés	6-7 éves gyermek	2025 október	óvónők igazgató
Környezeti nevelés tervezése és megvalósítása	csoportlátogatás, önértékelő beszámoló	minden csoportban	2026. február	óvónők igazgató
Gyermeki kommunikáció és óvónői kommunikáció megfigyelése	megfigyelés, megbeszélés,		2026. április. vége	vezetők
Egyéni fejlődés nyomon követése	dokumentum-elemzés megbeszélés	minden csoportban	2026. március	óvónők igazgató
Az óvodai gyermekvédelmi feladatok ellátása, gyermekvédelmi felelősök munkájának ellenőrzése	dokumentum-elemzés konzultáció	minden csoportban	2026. január és május	igazgató-helyettes
Gyermeccsoportok neveltségi szintje	önértékelő beszámoló, az éves tervek sikerkritériumai alapján	minden csoportban	2026. június első hete	vezetők
A nevelés értékelése	dokumentumelemzés az éves intézményi munkatervben kitűzött célok, feladatok és a beszámolók figyelembevételével az	minden csoportban	2026. május 30.	igazgató

	eredmények és a hiányosságok megállapítása			

Belső gazdasági, ügyviteli ellenőrzés

sz.	Mit?	Mikor?	Felelős
1.	A HH, HHH gyermekek státuszát igazoló dokumentumok, jegyzői határozatok, valamint szülői nyilatkozatok megléte, érvényessége	2025. szeptember utolsó hete	igazgató
2.	Iratkezelés, iktatás pontossága	2025. november 14.	vezető

6. Pedagógiai folyamatok – Megvalósítás

Egyéb neveléssel kapcsolatos feladataink, programjaink havi lebontásban az év során a munkaközösségi tervben részletesen.

Továbbképzések:

A továbbképzések finanszírozását önköltséges formában végezzük, ezért ebben az évben is gyakran élünk az ingyenesen felajánlott lehetőségekkel. Kihasználjuk az online továbbképzéseket.

Belső képzések: a megszerzett tudásról, tapasztalatokról beszámolót tart a nevelőtestület részére a képzésben részt vevő kolléga.

Célunk: elsősorban olyan továbbképzések végzése, amit a mindennapjainkban hasznosítani tudunk az óvodai nevelésben.

7. Pedagógiai folyamatok – Ellenőrzés

7.1 Az intézmény belső ellenőrzési, értékelési rendszere

Célja: az óvodapedagógusok szakmai munkájának segítése. A pedagógiai programban megfogalmazott célok, feladatok gyakorlatban történő megvalósulásának segítése, ellenőrzése, szakmai munka javítása. Az intézmény szintű belső ellenőrzést az igazgató végzi, az ellenőrzés tapasztalatait az „Ellenőrzési naplóba” kerülnek feljegyzésre.

- Tervező és elemző munka vizsgálata
- Az óvodai élet feltételeinek a vizsgálata
- A pedagógiai programban megfogalmazottak megvalósítása
- Ünnepek, ünnepélyek
- Szülői kapcsolattartás dokumentálása

7.2 Ellenőrzési szempontok

Az ellenőrzés során alapvető szempontok a tevékenységekben rejlő műveltségtartalmak, nevelési feladatok megfogalmazása, illetve a pedagógiai program megvalósítása a csoportban.

További szempontok az óvónő ellenőrzésekor:

- Az óvónő szakmai tudása, személyisége, attitűdje.
- A szervezési-, előkészítési feladatok színvonala.
- Differenciált-e az adott tevékenységben.
- Hangneme, beszédstílusa.
- Eszközök, módszerek megválasztása.
- A hely és az idő kiválasztása az adott tevékenységben.
- A csoport szokás- és szabályrendszerét következetesen számon kéri-e az óvónő.
- Az új gyermekeket hogyan sikerül a csoportba beilleszteni, az esetleges felmerülő problémákat megoldani
- Kapcsolat a dajkával.

Ellenőrzés:

Ideje	A dokumentum fajtája	Tárgya	Felelőse
2025.09. 30.	Éves munkaterv	Az intézmény éves munkatervének elfogadása	óvodaigazgató
2025.09.30.	Csoportnapló /Ovi e kréta/	Csoport adminisztrációja a felületen	óvónő
2025.09.30	Felvételi és mulasztási napló	Csoport adminisztrációja a felületen	óvónők
2025.10.01	Közzétételi lista	Adatok frissítése OH	óvodaigazgató
2025.10.15	Statisztika	Aktualizálás	óvodaigazgató
2025.10.15	KIR – adatok aktualizálása	Aktualizálás	óvodaigazgató

folyamatosan, a felvételt követő 5 napon belül	KIR- oktatási azonosítók kérése gyerekeknek	Adatrögzítés	óvodaigazgató
2025.09.30	Mérések, megfigyelések	megfigyelés	óvónő
2025.11.30	Gyermekek fejlődésének nyomon követése kitöltése	Egyéni fejlődési mutató	óvónő
2026.01.30	Fejlesztési napló	A csoport adminisztráció	óvónő
2026.05.08 2026. 04.	Előjegyzési napló vezetése Mérések	Óvodai beíratás Dokumentációk	óvodaigazgató óvodapedagógusok
2026.05.20	Jelzés a jegyző felé	Be nem íratott gyermekek listája	óvodaigazgató
2026. 07. -	TÉR értékelés	Tér	óvodaigazgató

Várható külső ellenőrzés

Fontos elvárás minden pedagógussal szemben az óvodába járási kötelezettség nyomon követésére szolgáló alábbi tanügyi nyomtatványok gondos vezetése és előkészítése:

- felvételi és mulasztási napló
- óvodai kréta
- a kötelező óvodai foglalkozásokról való igazolatlan mulasztások dokumentációja
- gyermekek megfigyelése, mérése

8. Pedagógiai folyamatok – Értékelés

8.1 Intézményértékelési feladatok

Gyermekek fejlődés nyomon követése megfigyelés alapján

Alapjai:

- Testi fejlettség
- Mozgásfejlődés
- Érzelmi-szociális fejlődés

- Beszéd fejlődése
- Értelmi fejlődés
- Verselés, mesélés
- Zenei képességek
- Vizuális képességek
- Általános tájékozottság
- Munka jellegű tevékenységekhez való viszonya

Módszerei:

- megfigyelések,
- konkrét mérések,

Ideje: életkoronként különböző időpontban - bemenetkor, illetve csoportból történő kimenetkor, iskolaérettséghez kapcsolódó mérések az iskolafelkészítő nagycsoportban

Dokumentálása: gyermeki fejlődést nyomon követő dokumentáció – Fejlődésnapló, ennek megfelelően egyéni fejlesztési terv készítése

Óvónő feladata: dokumentálás, szülők tájékoztatása, egyéni fejlesztési tervek készítése, szakemberek bevonása, fejlesztések, kontrollmérések, értékelés

8.2 2025/2026-os nevelési év TÉR értékelési rendszere:

A Teljesítmény Értékelési Rendszer felépítésének alapelvei:

- a. egységes, ugyanakkor intézménytípusok egyedi sajátosságait fegyelembe vevő felépítés
- b. adatalapúság,
- c. egyszerű, világos felépítés, közérthető, átlátható és kezelhető számú értékelési szempontrendszer
- d. tanév/nevelési év szerinti ütemezés
- e. személyhez igazodó értékelés
- f. objektív adatokra, tényekre, valamint a gyermekek/tanulók tervezett fejlesztése során elért eredményekre épülés,
- g. a vezető (értékelő) egyértelmű felelősségének meghatározása az értékelésben,
- h. átlátható és könnyen kezelhető teljesítménykövetelmény,
- i. a személyes megbeszélésekre épül a célok és fejlesztési követelmények meghatározása, az értékelő beszélgetés,
- j. lehetőség az önértékelésre.

8.3 Értékelési szempontok

A teljesítményértékelési rendszer minden intézménytípus, illetve minden pedagógus és vezető esetében két részből épül fel:

- a. Munkavégzés meghatározott értékelési szempontjai alapján történő

értékelés

Az egyes területek, szempontok értékelését az értékelő igazgató a rendelkezésre álló adatok (mennyiségi, illetve minőségi mutatók), valamint a további információgyűjtések alapján végzi el. Az egy egyedi intézményi értékelési szempontot az értékelő vezető a rendelkezésre álló adatok, az intézmény adott tanítási évre, nevelési évre szóló célkitűzései alapján határozza meg.

b. A személyes teljesítménycélok (a továbbiakban: teljesítménycélok) meghatározása és értékelése

A teljesítménycélok magukban foglalhatnak az alapfeladatként elvégzett tevékenységekkel kapcsolatos, egyértelmű minőségi vagy egyéb mutatóhoz kapcsolódó elemeket is.

Az értékeléshez rendelkezésre álló adatok, információk forrásai

Pedagógusok esetében

- igazgatói, munkaközösség-vezetői látogatások,
- foglalkozások dokumentált tapasztalatai
- e- napló (KRÉTA),
- intézményi adminisztráció adatai,
- pedagógiai program,
- éves munkaterv,
- országos kompetenciamérési eredmények,
- versenyeredmények,
- szülői, tanulói kérdőívek,
- egyéb intézményi dokumentumok.

Vezető esetében

- a szakmai munkát és a napi működést meghatározó dokumentumai:

- szervezeti és működési szabályzat,
- pedagógiai program,
- éves munkaterv, beszámoló,
- szakmai ajánlások
- ONAP

- külső értékelések megállapításai (intézményi pedagógiai-szakmai ellenőrzés alapján).
- fenntartó rendelkezésére álló adatok,
- egyéb egyedi visszajelzések.

Az értékelési szempontok súlyozása, értékelési skála

Az összes elérhető pont pedagógusoknál 100 pont, amely a következőképpen áll össze:

- 3 teljesítménycél megvalósulása 3x8 pont, összesen legfeljebb 24 pont;
- 7 értékelt terület esetében összesen legfeljebb 76 pont.

Az összes elérhető pont vezetők esetében 100 pont, amely a következőképpen áll össze:

- 4 teljesítménycél megvalósulása 4x10 pont, összesen legfeljebb 40 pont;
- 7 értékelt terület esetében összesen legfeljebb 60 pont.

kiemelkedő teljesítmény (az elérhető pontszám 80%-a vagy afeletti),

- átlagos teljesítmény (50% vagy afeletti, és 80% alatti),
- fejlesztendő teljesítmény (50% alatti).

9. Pedagógiai folyamatok - Korrekció

Évente megtörténik az önértékelés keretében a helyben szokásos formában rögzített megfigyelési, mérési eredmények elemzése, a tanulságok levonása, fejlesztések meghatározása. Ezt követően az intézmény a mérési- értékelési eredmények függvényében szükség esetén korrekciót végez.

9.1 Pedagógiai feladatok:

Feladatok	Dátum, határidő	Felelős
Mérésen alapuló egyéni fejlesztés tervezése (Egyéni fejlesztési napló)	folyamatosan	Óvónők
Egyéni, differenciált készség- és képességfejlesztés	folyamatosan	Óvónők
Személyes kapcsolat kialakítása minden szülővel	folyamatosan	Minden dolgozó
Rendszeres tájékoztatás a szülők felé a gyermekek fejlődéséről, az egyéni fejlesztési napló bejegyzéseinek megbeszélése	igény szerint, de általában félévente	Óvónők
Rendezvények szervezése	Munkaterv szerint	Óvónők
Felkészülés az intézményi, tanfelügyeleti ellenőrzésre	folyamatos	Óvodaigazgató, nevelőtestület

9.2.Partneri kapcsolataink

Óvoda és a család kapcsolata

Legfontosabb partnereinkkel, a gyermekekkel és szüleikkel változatlanul nagyon jó a kapcsolatunk. A gyermekek szívesen jönnek óvodába a nyár folyamán is, jól érzik magukat, s

az iskolai életre kellően felkészítve hagyják el közösségünket a tankötelezettség elérésekor. Intézményünk nyitott, a szülők bármikor jelezhetnek felénk problémájuk esetén.

A partnerközpontúság elveit szem előtt tartva sok közös programot szervezünk:

- közös ünnepek,
- szülői értekezletek,
- nyílt napok,
- óvodai rendezvények.

Együttműködés a fenntartó önkormányzattal

Az Önkormányzat vezetőivel, illetékes tisztségviselőivel folyamatos a munkakapcsolat.

A fenntartó az óvoda munkájáról beszámolók, ellenőrzések és a napi kapcsolatokon keresztül értesül. Az adatszolgáltatásunkban mindig a határidők betartására és a pontos információ adására törekedtem. Az együttműködésünk segítő, támogató jellegű a fenntartó Önkormányzattal.

Együttműködés az általános iskolával

Az eredményes beiskolázást segíti az általános iskolával kialakult együttműködő kapcsolatunk

A kapcsolattartás formái:

- az óvodapedagógusok és tanítók kölcsönös látogatásai, hospitálásai, megbeszélései;
- a tanítónők bemutatkozása a szülőknek, leendő elsősöknek szülői értekezlet, nyitott óvodai napok alkalmával
- iskolacsalogató, az óvodás gyermekek látogatása az iskolában.

Együttműködési tervünk alapján továbbra is a jó óvoda-iskola kapcsolat fenntartására törekszünk a gyermekek érdekében.

Egyéb kapcsolataink

- Kapcsolatunkat **a családsegítő-gyermekjóléti szolgálattal és az egészségügyi dolgozókkal – orvos,** a hatékonyság és jó együttműködés jellemzi.
- A **Roma Nemzetiségi Önkormányzattal** is jó kapcsolatot ápolunk. Probléma esetén azonnal számíthatunk a **segítségnyújtásukra.**

- **Az Ibrányi Pedagógiai szakszolgálattal** a kapcsolattartásunkat a szükség szerinti folyamatosság jellemzi. Jó kapcsolatot ápolunk, folyamatosan egyeztetünk a gyermekek érdekében.

- szűrések alkalmával
- iskolaérettségi vizsgálatok alkalmával
- pszichológiai és fejlesztőpedagógiai szolgáltatás alkalmával.
- magatartási, problémás gyerekek– szűrése, fejlesztése alkalmával.

- **Oktatási Hivatallal**

Szükség esetén veszünk fel a kapcsolatot az intézménnyel. Részükről a tájékoztatás folyamatos.

- **A POK** rendszeres információnyújtással, szakmai tanácsadással segíti szakmai munkánkat. Szaktanácsadói tájékoztatást kértem, a gyakornok kolléga számára, ami 2024. áprilisában valósult meg. A szaktanácsadás témája: A minősítési vizsgára való felkészülés segítése. Az intézményi tanfelügyelet előtt is kérni fogom a szakmai szempontból a segítségüket.

- **Az óvodák közötti kapcsolat** terén elmondható, hogy az óvodavezetők többsége nyitott egymás felé, a legfontosabb tanügy-igazgatási és közoktatási kérdésekben számítunk egymás tudására, tapasztalatára.

- **Az óvoda – egyház** kapcsolatában a szülők igényeire alapozva továbbra is szükségesnek tartjuk a vallásoktatás zavartalan biztosítását.

- **Az Akácvirág Nyugdíjas Egyesület** segítségére bármikor számíthatunk, de ez fordítva is igaz. A mezítlás ösvény pályázatunkban az Egyesülettel a kölcsönös segítségnyújtás, a generációk közötti különbözőségek csökkentése, az együttműködés, a tapasztalatszerzés a fő célunk.

- **Oktatási Hivatal** Szükség esetén vesszük fel a kapcsolatot az intézménnyel. Részükről a tájékoztatás folyamatos.

9.3 Feladatok a környezeti feltételek tekintetében

Balesetvédelem	• A munkavégzés és a gyermekek tevékenysége során használatos eszközök napi ellenőrzése használatba vétel előtt. (Hibás, sérült eszközt használni tilos!) • A munka-, tűz- és balesetvédelmi oktatás megszervezése • A gyermekek oktatása szeptemberben a védő-óvó intézkedések tekintetében, majd alkalmanként a szükségletnek megfelelően
Egészséges életmód alakítása	• Az óvodaorvossal a gyermekek szükség szerinti ellátása érdekében folyamatos kapcsolat • A Védőnői Szolgálat igénybevétele (rendszeres tisztasági ellenőrzés) • A lehetőségek kihasználása a gyermekek szabad levegőn való tartózkodása idején. (séták, kirándulások) • A külső és a belső környezet védelme és ápolása, a rendezettségre való odafigyelés • A lelki egészségvédelem
A csoportok közötti	• Közös programok szervezése a jeles napok alkalmával, látogatás egymásnál,

együttműködés	közös udvari játék szervezése
A munkavállalók együttműködése	• Értekezletek, megbeszélések, közös programok • A kommunikációra, információ áramlására különös hangsúly fektetése
Együttműködés a családokkal	• A szülők meghívása az ünnepekre és az évszaki koncertekre
Együttműködés OH-val	• Továbbképzésen való részvétel
Együttműködés a Szakszolgálattal	• Szakértői vélemények kérése

Mellékletek

I.sz melléklet

2011.CXC.törvény rendelet

- Tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek ellátása - A kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló kategóriája a tartós gyógykezelés alatt álló gyermek, tanuló körével bővült [Nkt. 4. § 13. pont c) alpont]. Tartós gyógykezelés alatt álló gyermek az, akinek egészségügyi ellátása a szakorvos véleménye alapján az adott nevelési évben a harminchat nevelési napot várhatóan meghaladja, és emiatt a 3 legalább napi négy órai tartamban meghatározott óvodai foglalkozásokon nem tud részt venni [Nkt. 4. § 18. pont]. - Eütv. 89. és 91. par.
- Az 1-es típusú diabétesszel élő gyermekek ellátása - Az Nkt. 2021.szeptember 1. napján hatályba lépő módosítása a 2021/2022. nevelési évtől kötelezettséget telepít az óvodákra az inzulinfüggő cukorbetegségben szenvedő, óvodai nevelésben részt vevő gyermekek indokolt esetben történő, intézményben megvalósuló speciális ellátása tekintetében. Az óvoda vezetője az 1-es típusú diabétesszel élő, az óvodával jogviszonyban álló gyermek részére a szülő vagy más törvényes képviselő kérelmére, a gyermekkori diabétesz gondozásával foglalkozó egészségügyi intézmények szakmai iránymutatása alapján a jogszabályban foglalt speciális ellátást biztosítja [Nkt. 62. § (1a) bek.].
- Az óvoda vezetője – az ellátás megszervezésével összefüggésben – a pedagógus vagy érettségi végzettséggel rendelkező, nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatott beosztottja számára előírhatja: a) a vércukorszint szükség szerinti mérését, b) szükség esetén, orvosi előírás alapján, a szülővel, más törvényes képviselővel, a megadott kapcsolattartási módon egyeztetve, az előírt időközönként a szükséges mennyiségű inzulin beadását (Nkt. 62. § (1b) bek.)

II.számú melléklet

Ellenőrzési szempontok óvodapedagógus dolgozó esetén:

1. Pedagógiai munka minősége, eredményessége
 - a gyermekek személyiségfejlődésének eredményei, a tankötelezettség megkezdésének adatai

- a gyermekek ellátása, fejlesztése a vonatkozó szakmai normáknak, protokollnak megfelelően
 - korszerű, innovatív pedagógiai módszerek, tevékenységszervezési eljárások napi alkalmazása
 - díjak, elismerések, publikációk, mesterprogram, megvalósítása és ezek hasznosulása az óvoda életében
2. Feladatvállalás mennyiségi mutatói:
 - éves tartalmi tervezés, napi tervezés
 - többletfeladatok, különböző megbízások vállalása
 - az intézményen belüli óvodai szintű rendezvények
 - az intézményen kívüli programokban való részvétel
 3. Munkavégzés megbízhatósága, határidők betartása
 - a pedagógus szabály és normakövető magatartása
 - csoportnapló, mulasztási napló
 - a gyermekek személyiségfejlődésének nyomon követésével összefüggő adminisztrációs tevékenység
 4. Kommunikáció, együttműködés
 - nevelőtestületi, szakmai munkaközösségi tevékenységekben való részvétel, együttműködés szakmai partnerekkel
 - kapcsolattartás és kommunikáció a szülőkkel/ törvényes képviselővel
 5. Tehetséggondozás, felzárkóztatás/esélyteremtés
 - tehetség jeleit mutató gyermek óvodai nevelése
 - a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlesztése
 - gyermekvédelmi megsegítést igénylő gyermekekkel való foglalkozás
 - iskolába lépés segítése
 6. Motiváció, elkötelezettség, etikus magatartás
 - motiváció, elkötelezettség
 - a szervezet képviselője
 - etikus magatartás
 7. Egyedi intézményi értékelési szempont

Vezetői megbízással rendelkező óvodapedagógusok esetén ellenőrzési szempontok:

1. Intézményi feladatellátás eredményessége
2. Erőforrásokkal való gazdálkodás
3. Stratégiai szemlélet
4. Vezetői kommunikáció és irányítás
5. Külső kapcsolatok
6. Motiváció, elkötelezettség, etikus magatartás
7. Fenntartó által meghatározott, az adott intézmény sajátos helyzetét tükröző értékelési szempont.

Ezen ellenőrzési szempontokon túl meg kell határozni, minden év június 30-ig, de legfeljebb

a) vezető esetén augusztus 31-ig,

b) más személy esetében szeptember 30-ig az egyéni teljesítménycélokat.

A személyes teljesítménycélok meghatározásának végső határideje: naptári év június harmadik hete, péntek. Az egyéni teljesítménycélokat az igazgató hagyja jóvá, igazgató esetén a fenntartó, vagy annak képviselője hagyja jóvá.

Az egyéni teljesítmény célok pontozása:

Pedagógus: 3x8 pont

Igazgató: 4x10 pont

A teljesítménycél pontozása:

Megvalósulás mértéke	Adható pont meghatározás	pontszám ped., NOKS esetén	pontszám vezető esetén
Teljes mértékben megvalósult, kiemelkedő	max. pontszám	8	10
75%- a megvalósul a vállalt célnak, megfelelő	pontszámok 75%	6	7,5
50%-a megvalósul a vállalt célnak, kevésbé megfelelő	pontok %	4	5
Nem valósul meg, és törekvés sem tapasztalható a megvalósításra, nem megfelelő	0	0	0

III. számú melléklet

Gyermekevédelmi munkaterv

2025/2026-os tanév céljai:

kiemelkedő teljesítmény (az elérhető pontszám 80%-a vagy afeletti), • átlagos teljesítmény (50% vagy afeletti, és 80% alatti), • fejlesztendő teljesítmény (50% alatti).

- A gyermeknevelés elsődleges szocializációs közössége a család, az első szocializációs tér, ahol a gyermek a társas hatásokkal találkozik. Itt alapozódik meg az egyén társas viselkedése, itt épül ki az alapszemélyiség.

Feladat	Határidő	Felelős
Év eleji felmérés elkészítése, csoportonként a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, veszélyeztetett, beilleszkedési, magatartási zavarokkal küzdőgyermek megismerése. Az új gyermekek fogadása a beszoktatás menetének a megvitatása. A gyermekvédelmi támogatásban részesülő gyermekek adatainak megkérése az önkormányzatoktól.	2025. 09. 30.	óvodaigazgató
A gyermekvédelmi nyilvántartás vezetése, idei felmérése, a megtett intézkedések, fogadóórák, és azok eredményeinek dokumentálása a csoportos óvónők bevonásával. Szülői értekezleten a szülők informálása a lehetőségekről, elérhetőségekről.	folyamatos	óvónők
A jogszabályi háttér nyomon követése, betartása + megismertetése a kollégákkal.	folyamatos	óvodaigazgató
Tájékoztató a hátrányos helyzetű gyermekek óvodába járásáról, gondozottságáról.	folyamatos	óvónő
Év eleji egyeztetés óvodánk védőnőjével kiemelt figyelemmel új óvodásainkra, rendszeres látogatása a csoportokban.	2025. 10. 31.	óvodaigazgató
Tapintatos, személyes kapcsolat kialakítása a szülőkkel, családokkal, akik segítséget kérnek, illetve segítségre szorulnak. Fogadóórák biztosítása.	igény, ill. szükség szerint	óvónők
Kapcsolattartás a szakszolgálatokkal. / Gyermekjóléti Szolgálattal, az óvoda védőnőjével.	folyamatos, ill. szükség szerint	igazgató
Szemléletformáló cikkek, gondolatok közzététele a faliújságon.	folyamatos	igazgató
A beiskolázással kapcsolatos problémák együttes megoldása, tájékoztatás szervezése. A gyermekek fejlődésének nyomon követése, fejlődésük folyamatos megfigyelése. Szükség szerint egyéni jellemzés készítése.	folyamatos	óvónők
Év végi beszámoló készítése a gyermekvédelmi munkáról, megismertetése a nevelőtestülettel.	2026.május	igazgató

- A gyermek személyiségének egészséges fejlődésének elsődleges feltétele az óvoda és a család őszi bizalom alapuló, és a feltétel nélkül elfogadó együttműködése. A bizalom, a személyes kötődés fontos érzelmi, értékeléssel jellemzője. Ha van, védettnek, biztonságban érezzük magunkat, aktivitásra indít, ösztönöztet. Ha van, védettnek, biztonságban érezzük magunkat, aktivitásra indít, ösztönöztet.
- A gyermekek számára nélkülözhetetlen az olyan légkör, amelyben örömet lelnek, és bánatukat elmondhatják.
- A gyermekvédelmi munka fő célja a prevenció, amely során szeretnénk megakadályozni a veszélyeztetettség kialakulását.
- Nevelőmunkánk során a gyermek mindenekfelett álló érvényesítését tartjuk szem előtt.
- A krízishelyzetbe került gyermekek, családok eseteinek jelzése. Az ártó hatások nyomán kialakult állapot felismerése, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését akadályozza, gátolja.
- A kiskorú veszélyeztetettségének felismerése.

Gyermekvédelmi feladataink:

Az óvodaigazgató feladatai:

- A vezetői felelőssége kiterjed az óvodai nevelőmunka egészére, az egészséges és biztonságos feltételek megteremtésén túl a gyermekbalesetek megelőzésére is.
- A rendszeres egészségügyi vizsgálatok biztosítása, az egészséges életmód biztosítása. Az étel, vagy más allergiában, vagy krónikus megbetegedésben szenvedő kisgyermkekkel való fokozottabb törődés, odafigyelés.
- Hatékony kapcsolattartás védőnővel.
- A gyermekkel kapcsolatos adatok védelme, titoktartási kötelezettség.
- Kapcsolattartás a különböző intézményekkel.
- Logopédiai szűrések megszervezése.
- A gyermekvédelmi tevékenységhez a feltételek biztosítása: gyermekvédelmi felelős megbízása, nevelőtestület tájékoztatása gyermekvédelmi feladataikról.
- Folyamatos, tartalmas kapcsolattartás a szülőkkel, / fogadóórák, szülői értekezletek/
- Állandó kapcsolattartás a Nevelési Tanácsadó és a Szociális Alapszolgáltatási Központ munkatársaival. Részt vesz eset megbeszéléseken, gyermekvédelmi továbbképzéseken, területi tanácskozásokon.
- Étkezési kedvezmények meghatározása a törvényi jogszabályoknak és az önkormányzati rendeleteknek megfelelően.

Az óvodapedagógus feladatai :

- A gyermekek szociális, szociokulturális háttérének megismerése, szükség esetén környezettanulmány végzése családlátogatás alkalmával
- Sikeres beilleszkedés segítése az óvodai közösségbe, meglévő képességeik kibontakoztatása, hiányzó képességeik fejlesztése
- Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű és veszélyeztetett helyzet jelzése a gyermekvédelmi felelősnek.

- A fejlődésben lemaradt, a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetben lévő gyermekek differenciált nevelése, fejlesztése, segítése, felzárkóztatása - differenciálás személyre szólóan. Pedagógiai megbeszélések a csoportokban folyó gyermekvédelmi munkáról.
- A rendszeres óvodába járás figyelemmel kísérése, szükség esetén a hiányzás jelzése a gyermekvédelmi felelősnek.
- A nagycsoportosok iskolai tanulásra való felkészítésében jelentkező problémák kezelése, szakemberhez való elküldése, szakvélemények elkészítése.
- A veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, feltárása, megszüntetésében való részvétel.
- A gyermekeket megillető jogok biztosítása, érvényesítése az óvodában, szükség esetén védő, óvó intézkedésre javaslattevés.
- A tehetséggondozás megvalósítása, elősegítése.
- A szülőkkel való együttműködő kapcsolat kialakítása.
- A titoktartási kötelezettség.

Szülői Szervezet munkaterve

2025-2026

A Szülői Szervezet tevékenysége:

- A Szülői Szervezet képviselőinek, elnökének megválasztása.
- A Szülői Szervezet ismerje meg:
 - az óvoda működési szabályzatát,
 - házirendjét,
 - helyi nevelési programját- az óvoda nevelési célkitűzéseit, feladatait
- A Szülői Szervezet tevékenységének év végi értékelése.

A Szülői Szervezet segítse az óvoda és a család együttnevelésének kibontakozását, legyenek az információ csere hordozói. Ismerjék meg az oktatási törvényben megfogalmazott jogukat és kötelezettségeiket.

Legyenek tájékozottak a fejlettség szerinti beiskolázás követelményeiben. Nyújtsanak segítséget a partneri elégedettség méréséhez készült kérdőívek kitöltéséhez, valamint, minél több kérdőív visszajuttatásához.

Támogassa a hagyományteremtő törekvéseket, aktívan vegyenek részt az ünnepek előkészítésében, nyújtsanak segítséget a kirándulások szervezésében

Segítsék az óvoda tárgyi feltételeinek javítását.

A 2025. augusztus 29. megtartott nevelőtestületi értekezleten a munkatervet a nevelőtestület megismerte, 100%-os arányban elfogadta és az éves munkát ez alapján végzi.

Paszab, 2025. augusztus 29.

.....

A nevelőtestület nevében:

Az óvoda Szülői Szervezete véleményezte, a munkatervben foglaltakkal egyetértett.

.....

A szülői szervezet nevében

Paszab, 2025. augusztus 29.

Mihalikné Fedor Anikó

Igazgató

Határozati javaslat

Paszab Község Önkormányzat Képviselő-testületének

.../2025.(...) határozata

**a Paszab Község Önkormányzat fenntartásában működő Mandula néni Óvodája
köznevelési intézmény 2025/2026 nevelési év munkatervének jóváhagyásáról**

Paszab Község Önkormányzat Képviselő-testülete a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 83. § (2) bekezdés g) pontjában kapott felhatalmazás alapján Paszab Község Önkormányzat fenntartásában működő Mandula néni Óvodája köznevelési intézmény 2025/2026 nevelési év munkatervét a határozat mellékletében foglaltak szerint jóváhagyja.

Felhatalmazza a polgármestert és a jegyzőt a munkaterv záradékának aláírására.



Előterjesztés

**a Paszab Község Önkormányzat fenntartásában működő Mandula néni Óvodája
köznevelési intézmény pedagógiai programjának jóváhagyásáról**

PEDAGÓGIAI PROGRAM

MANDULA NÉNI ÓVODÁJA

4475 Paszab, Fő u. 6.

Intézmény OM-azonosítója: 202054

Intézmény igazgató: Mihalikné Fedor
Anikó

**határozatszámom
elfogadta:**

nevelőtestület nevében

alkalmazotti közösség nevében

**Legitimációs eljárás
Véleménynyilvánítók:**

szülők közössége nevében

..... **határozatszámom jóváhagyta:**

.....

fenntartó nevében

P.h.

A dokumentum jellege: Nyilvános
Megtalálható

Érvényes: A kihirdetés napjától: 2025.09.01.
visszavonásig

Iktatószám:

*“A szeretet terhet nem érez
fájdalmat számba nem vesz
többet mer, mint bír
a lehetetlent nem panaszojja
mert mindent lehetségesnek és szabadnak tart”
/Kempis Tamás /*

HELYI PEDAGÓGIAI PROGRAM

Magyar nyelvű roma kulturális nevelést folytató óvoda.



**Készült:
Fábián Katalin:
Tevékenységeközpontú Óvodai Nevelési Program alapján**

Tartalomjegyzék

Törvényi háttér	
I. BEVEZETŐ	6
1..AZ ÓVODA JELLEMZŐ ADATAI	6
2. Érvényességi rendelkezés	7
3. Az óvoda története	8
4. Az óvodai nevelés alapelvei, célkitűzései	9
II. Gyermekkép, óvodakép	10
1. Gyermekkép	10
2. Szülőkép	11
3. Pedagóguskép	11
4. Dajkakép	12
5.ÓVODAKÉP	12
6. Az óvoda funkciói	13
7. A helyi óvodai pedagógiai program alapelvei, értékei, célkitűzései	13
8.Tevékenység központú óvodai nevelés célja és feladata	15
III. Az óvodai nevelés feladatai	20
1. Az óvodai nevelés általános feladatai	20
2.Az egészséges életmód alakítása	20
3.Érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés	28
4. Az anyanyelvi az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.	31
IV. Az óvodai élet megszervezésének elvei	33
1. Az óvodai élet megszervezése	33
2. Személyi feltételek	33
3. Kötelező dokumentumaink	35
4. Tárgyi feltételek a nevelés feltételének biztosítása	36
5.Az óvoda kapcsolatai	39
6. A TEVÉKENYSÉGGKÖZPONTÚ ÓVODAI NEVELÉS CÉLJA ÉS FELADATAI	42
V. Az óvodai élet tevékenység formái és az óvodapedagógus feladatai	49
1. Játék és tanulási tevékenység	49
2. A társas és közösségi tevékenység	52
3. Munkatevékenység	54
4. Szabadidős tevékenység	55
VI. A komplex tevékenységek rendszere	56
1. A társadalmi érintkezést megalapozó komplex tevékenységek	56
1.1 Anyanyelv	56
1.2 A külső világ tevékeny megismerése-matematika	58
2. A társadalmi gyakorlat belső összefüggéseit tükröző komplex tevékenységek	60
2.1 Természet- társadalom-ember	60
2.2 Anyanyelvi nevelés	61
2.3 Művészeti tevékenységek	67
2.4 Verselés mesélés	68
2.5 Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	72
2.6 Ének, zene, népi játék, tánc	77
2.7 Mindennapos mozgás	81
VII. A tevékenységben megvalósuló tanulás	84
VIII. A nevelési program végrehajtásához szükséges, a nevelő munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke	87
IX. Óvodai ünnepek, megemlékezések, programok	88
X. Nemzetiségi, etnikai, kisebbségi feladatok	92
1. Hátrányos és nemzetiségi származású gyermekek felzárkóztatására irányuló feladatok	92

2. A külső világ tevékeny megismerése.....	95
3. Óvodánk feladatai, inkluzív pedagógia.....	97
4. A kiemelt figyelmet igénylő gyermek.....	97
5. Tehetségnevelés, tehetségfejlesztés- a tehetségígéretes gyermekek felismerése.....	98
6. A szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységek.....	98
7 A sajátos nevelést igénylő gyermekek befogadása és fejlesztése.....	100
8. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések.....	105
9. Óvodai fejlesztő program -a hátrányos helyzetű gyermekek fejlődésének elősegítésére.....	106
10. Az óvoda dokumentumai.....	112
XI. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére.....	113
XII. A nevelés tervezése és időkeretei.....	114

Törvényi háttér

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. Törvény

- 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról - 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről
- A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény
- 2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól
- 1997. évi XXXI. tv. a Gyermekek védeleméről és gyámügyi igazgatásról
- Az 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról
- 48/2012. (XII.12.) EMMI rendelet a pedagógiai – szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai – szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről
- 277/1997. (XII.22.) kormányrendelet a pedagógus – továbbképzésről, a pedagógus szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről
- 15/2013. (II.26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 17/2013. (III.1.) EMMI rendelet a nemzetiség óvodai nevelésének irányelve és a nemzetiség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- 77/2025.(IV.14.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet, valamint egyes köznevelési tárgyú kormányrendeletek módosításáról
- Az óvoda hatályos Alapító Okirata
- Nevelőtestületi határozatok

Törvények

Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.) 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről

1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelemről és gyámügyi igazgatásról

2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról

Kormányrendeletek

363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról

2016/679. számú rendelet - Európai parlament és a Tanács (EU) általános adatvédelmi rendelete, GDPR- törvény Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)

229/2012. (VIII.28.) kormányrendelet a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény végrehajtásáról

48/2012. (XII.12.) EMMI rendelet a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiaiszakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről

326/2013. (VIII.30.) Korm. rendelete a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. tv. köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról

15/2013. (II.26.) EMMI rendelete a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről

15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről

20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról Irányelv: A tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek, tanulók köznevelési ellátásának irányelve

A pedagógiai program tartalmát befolyásoló további dokumentumok:

- Az óvoda Alapító okirat

I. Bevezető

Óvodai nevelésünkre érvényes: hogy nyitottá kell tenni a gyermekeket az új élmények befogadására. Ezt a célt akkor tudjuk megvalósítani, ha figyelembe vesszük befogadóképességét, élményvilágát.

A Mandula Néni Óvodája 3 csoporttal működik, 75 gyermek befogadására képes. Olyan óvodai életet szervezünk, amelyből sugárzik a gyermekek feltétel nélküli elfogadása, tisztelete, szeretete, megbecsülése. A gyermeki szabadság és ésszerű korlátok, szabályok betartása alapján, a szokásrendszeren keresztül érzelmi biztonságot nyújtunk a gyermekeknek. Alapvető követelmény a gyermek emberi méltóságának jogainak biztosítása az óvodai nevelés teljes eszköztárával.

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja, olyan központi szabályozó dokumentum, mely meghatározza a magyar óvodákban folyó pedagógiai nevelőmunka alapelveit, az óvoda funkcióit, a nevelés célkitűzéseit, az óvodai tevékenységformákat, az óvodai élet megszervezésének elveit és a fejlődés jellemzőit óvodáskor végére.

Minden más program erre épül.

Az óvoda pedagógiai programja az a dokumentum, amely tartalmazza az óvoda nevelési koncepcióját, az óvoda teljes ciklusára vonatkozó nevelési, fejlesztési célokat, feladatokat, tevékenységi tartalmakat, szervezeti és időkereteket, az óvoda erőforrásait.

1. Az óvoda jellemző adatai:

Az óvoda OM-azonosítója: 202054

Az óvoda hivatalos elnevezése: Mandula Néni Óvodája

Az óvoda pontos címe, telefonszáma: 4475 Paszab Fő u. 6.

Tel.: 06-42/446-060

e-mail címe: paszabiturisandor@gmail.com

Az óvoda fenntartója, címe, telefonszáma:

Paszab Község Önkormányzata

4475 Paszab, Fő u. 9.

Tel: 06-42/204-700

Óvodai csoportok száma: 3 csoport

Az alapító okirat szerinti férőhelyek száma: 75

Az óvoda igazgatója: Mihalikné Fedor Anikó

Az óvoda törzs száma: 806242

A programot benyújtja: Mihalikné Fedor Anikó igazgató

Törvényi megfelelést szolgáló egyéb információk: A nevelés és fejlesztés magyar nyelven folyik.

2. Érvényességi rendelkezés

A „tevékenységközpontú” módosított helyi pedagógiai program érvényességi ideje:
Hatálybalépés ideje: 2025. szeptember 01.- től

A program módosításának lehetséges indokai:

- Törvénymódosítás
- Feladatbővítés
- Leépítés
- Szervezeti átalakítás
- Ha a nevelőtestület más program bevezetéséről dönt
- Ha egyéb érdekegyeztető programmódosítást javasol

A helyi pedagógiai program módosítását törvénymódosítás indokolta.

A programmódosítás előterjesztése:

- Írásbeli előterjesztés az óvoda igazgatójától.

A pedagógiai program a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 26. § (1) A nevelő és oktató munka az óvodában, az iskolában, a kollégiumban pedagógiai program szerint folyik. A pedagógiai program azon rendelkezéseinek érvénybelépéséhez, amelyekből a fenntartóra, a működtetőre többletkötelezettség hárul, a fenntartó, a működtető egyetértése szükséges. A pedagógiai programot nyilvánosságra kell hozni. A PEDAGÓGIAI PROGRAM- tartalmi elemi 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési- oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények nyelvhasználatáról 6.§ (1) Az óvoda az Óvodai nevelés országos alapprogramja alapján pedagógiai programot készít, vagy az ily módon készített pedagógiai programok közül választ.

Az óvoda pedagógiai programja meghatározza:

- az óvoda helyi nevelési alapelveit, értékeit, célkitűzéseit,
- azokat a nevelési feladatokat, tevékenységeket, amelyek biztosítják a gyermek személyiségének fejlődését, közösségi életre történő felkészítését, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztését, fejlődésének segítségét,
- a szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységet,
- a gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységet,
- a szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formáit,
- nemzetiségi óvodai nevelésben részt vevő óvoda esetén a nemzetiség kultúrájának és nyelvének ápolásával járó feladatokat,
- az egészségnevelési és környezeti nevelési elveket,
- a gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedéseket,

- a nevelőtestület által szükségesnek tartott további elveket.

A dokumentum, az óvoda alapító okiratában meghatározott feladat ellátási jogosultsággal adekvát tartalmakat hordoz. Az előző nevelési évek során szerzett tapasztalataink, megerősítették nevelési szemléletünket, melynek alapja a játék, és a tevékenységközpontúság. A jelenlegi helyi óvodai nevelési programunkat helyileg dolgoztunk ki, a jogszabályok, változások alapján, többször kiegészítettük, módosítottuk.

Az Alapprogram biztosítja az óvodapedagógusok pedagógiai nézeteinek, értékrendjének és módszertani szabadságának érvényesülését, megkötéseket csak a gyermek érdekének védelmében tartalmaz.

Ajánlás

A tevékenységközpontú óvodai programunkban olyan gyerekek nevelésére törekszünk, akik környezetükben biztonságosan mozognak, érzelmviláguk gazdag, kommunikációs és kooperációs képességük lehetővé teszi, hogy mindennapi óvodai élményeiket közösségekben, pozitív töltéssel, nyugodt, derűs, kiegyensúlyozott közegben éljék meg. Törekszünk egyéni képességeiknek megfelelő fejlesztése differenciált feladatokon keresztül. Továbbá el szeretnénk érni, hogy a 3-5 éves fejlesztésben részesülő gyermekek probléma-mentesen, szociális és értelmi képességüket tekintve iskolára alkalmassá válva, különböző élethelyzetekben megállva helyüket, hagyják el az óvodát.

Célunk: A teljes gyermeki személyiség fejlesztése, életre való felkészítése, sokszínű tevékenységen keresztül. Pedagógiai Programunkat ajánljuk fenntartónknak, valamint a jelenlegi és leendő szülőknek, pedagógusoknak, óvodai alkalmazottainak és minden kedves olvasónak.

3. Az óvoda története

Paszab település, Szabolcs – Szatmár – Bereg Vármegye egyik kis községe Nyíregyházától, a megye-központtól 30 km – re található. A lakosság száma: kb. 1200 fő. Tisza menti község, határánál folyik a Tisza folyó. Községünk büszkesége a „Paszabi szöttes”. A községben élő emberek nagy része a közfoglalkoztatási program keretében dolgozik.

A jelenlegi gyermeklétszám adatai alapján 85% hátrányos helyzetű

A mai óvodánk elődjét már az 50 – es évek elején létrehozták. Itt tisztelettel emlékezünk Dr. Tajthy Ferencnére, akit mindenki “Mandula néni” néven ismert. Sokat köszönhetünk az Ő személyének, óvónő és népnevelő volt. Az oklevél megszerzése után az első nyári vakáció-ban, 1938-ban megszervezte Paszabon az óvoda elődjét, a napközi otthont. A mezei munkán lévő asszonyok gyerekeinek az iskolában szervezték meg a felügyeletet és foglalkozásokat tartottak, a szülők felváltva főztek, hogy egy tál meleg étel minden napra kikerüljön. Hatvan-nyolcvan gyerekről gondoskodott. És akkor határozta el, hogy legyen Paszabnak óvodája. Az álom valóra vált, óvodának jelölték ki a templom melletti nádfedeles házat. A régi “nádfedeles” épületet újjáalakították, bővítették, s konyhát építettek, ami már megfelelt a követelményeknek, így 1962-ben már a megszüpült óvodában kezdhették meg a foglalkozásokat. Itt maradt nyugdíjazásáig, gyermekek, szüleik, dajkák, óvodai dolgozók szeretetében, mindvégig a tőle

telhető legnagyobb lelkiismeretességgel végezte a feladatot, amit soha nem tekintett munkának, hanem hivatásnak. Az ötvenes évforduló alkalmából az oktatásügy aranydiplomát ad át a pedagógusnak. Az óvodánk, 2015-ig, két csoportos, önálló konyhával működött. 2016-tól az épületet bővítették 1 csoportszobával és kiszolgáló helyiségekkel. 2016. július 1-től az óvoda Mandula Néni Óvodája nevet viseli, emlékezve és elismerve Mandula néni munkáját. 2016. szeptember 1-től három csoportos óvodaként működik. Az épülethez nagy udvarrész tartozik, amelynek nagyobb részét pázsit borítja. Az óvoda udvara baba-házzal, díszburkolattal, erdei óvodával, hozzá tartozó őshonos növényekkel, mezítlábas ösvénnyel, udvari játékokkal, fészekhintával, tornapályával, padokkal bővült, így kedvezőtlen időjárás esetén is biztosított a gyermekek szabad levegőn való tartózkodása, mozgásigényeinek kielégítése. Az udvari játékok állaga megfelelő. Óvodánk könnyen megközelíthető, a főúton található.

Programunk a tevékenységközpontú nevelést állítja középpontba, e köré szervezzük a pedagógiai, pszichológiai feladatokat. Az Óvodai nevelés országos alapprogramja (a továbbiakban: Alapprogram) a hazai óvodai neveléstörténet hagyományaira, értékeire, nemzeti sajátosságaira, a pedagógiai és pszichológiai kutatások eredményeire, a nevelésügy nemzetközileg elismert gyakorlatára építve – Magyarország Alaptörvényének értékeit és a Magyarország által aláírt nemzetközi szerződésekben vállalt kötelezettségeket figyelembe véve – meghatározza a magyarországi óvodákban folyó pedagógiai munka alapelveit.

4 Az óvodai nevelés alapelvei, célkitűzései

Az óvodai nevelés pedagógiai alapelveinek meghatározásánál abból kell kiindulni, hogy

- a gyermeket – mint fejlődő személyiséget – szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg
- a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, és ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be,
- az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére kell irányulnia – az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával – oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben, és
- az óvodás gyermek tapasztalatait, érzelmeit, vágyait tevékenységein keresztül fejezi ki, ezért a gyermeki tevékenységnek a teljes nevelési időben érvényesülnie kell.

Az Alapprogram szerint az óvodai nevelésben megjelenhetnek a különböző – köztük az innovatív – pedagógiai törekvések. Az óvoda elkészíti pedagógiai programját vagy átvesz és adaptál egy kész pedagógiai programot, vagy saját pedagógiai programot készít, amelynek meg kell felelnie az Alapprogramban foglaltaknak. Az Alapprogram és az azzal összhangban lévő óvodai pedagógiai programok egymásra épülő, szakmailag összehangolt rendszere a biztosíték arra, hogy az egyes intézmények szakmai önállósága, az óvodai nevelés sokszínűsége mellett érvényesüljenek azok az általános szakmai igények, amelyeket az óvodai neveléssel szemben a társadalom a gyermek harmonikus fejlődése érdekében megfogalmaz. Az óvodai pedagógiai program elkészítésekor az Alapprogram mellett figyelembe kell venni,

- a Nemzetiség óvodai nevelésének irányelvét is, ha az óvoda nemzetiségi nevelést végez;
- a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvét is, ha az óvoda sajátos nevelési igényű gyermeket nevel.
- A köznevelési foglalkoztatotti jogviszonyban álló kötelezettségei: az intézmény elveinek, módszertani kultúrájának megfogalmazása a pedagógiai programban.

II. Gyermekkép Óvodakép

1 Gyermekkép

Programunkban a személyiségfejlesztést differenciáltan, a gyermeki képességek eltérő fejlődési ütemét szem előtt tartva végezzük. Minden esetben a gyermek erősségeire, pozitívumaira építünk. Az Alapprogram az emberi személyiségből indul ki, abból a tényből, hogy az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre. A gyermekfejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások beleértve a spontán és tudatos nevelő hatásokat is együttesen határozzák meg. E tényezők hatásainak következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. A személyiség szabad kibontakozásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó. Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, önmagához képest fejlődjön, és meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának. Gyermekeink szívesen járnak óvodába, jól érzik magukat a gyermekközösségben.

Olyan gyermekeket szeretnénk nevelni, akiknél a kompetenciák fejlesztésével megalapozzuk az iskolai élet feltételeit.

Olyan gyermekek nevelésére törekszünk, akik környezetükben biztonságosan mozognak, érzelmviláguk gazdag, kooperációs képességük fejlesztése lehetővé teszi a toleráns viselkedési formák elsajátítását, kommunikációs képességük pedig gondolkodásuk, véleményük közlését, átadását. Tisztelik szüleiket, az óvónőket, dajkákat, bizalommal fordulnak hozzájuk. Szeretik a sportot, a különböző művészeti tevékenységeket, óvják, védik a természetet.

Programunk támogatja azoknak a legfontosabb jellemvonásoknak a fejlesztését, amelyekre mai gyorsan változó világunkban leginkább szükség van.

Ezek az alábbiak:

- választási, döntési képesség és a következmények felvállalása a gyermek életkorának megfelelő szinten
- önálló, kreatív gondolkodás
- problémafeltáró és problémamegoldó képesség
- a másság elfogadása és tolerálása
- alkalmazkodó képesség

2 Szülőkép:

Olyan szülőket szeretnénk, akik óvodánk nevelési értékeinek megvalósításában partnerek, ötleteikkel, segítségükkel hozzájárulnak ahhoz, hogy tartalmi munkánkat magasabb színvonalra emelhessük.

3. Pedagóguskép:

A óvodapedagógus, elkötelezett pedagógus kell, hogy legyen, aki életpályájával példaképpé tud válni a gyerekek és a szülők közössége előtt. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermek számára. Lehetőséget teremtünk ahhoz, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.

Elengedhetetlen a csoportban dolgozó felnőttek összehangolt, együttműködő munkája, a gyermekek feltétel nélküli szeretete, felelősségvállalás személyiségfejlődésükért. Az óvodapedagógus nevelőmunkájában a mozgás, a szabadlevegő, a higiéné, a hozzá kapcsolódó szokásrend, a szükségletek, tevékenységek, képességek kielégítése, fejlesztése, kiemelt szerepet tölt be.

Elvárható kompetenciák:

Tudás:

- ismeri, és értelmezni tudja azokat a szociokulturális tényezőket, melyek befolyásolják a gyermekek helyzetét napjaink társadalmában.
- felismeri mindennek a személyiségfejlesztésre vonatkozó hatásait.

Attitűd/magatartás:

- elfogadja a kiemelt figyelmet igénylő gyerekek kategorizálásának viszonylagosságát, soha nem stigmatizálja őket
- elfogadja, hogy a gyerekek fejlődésében a köznevelési intézmény csak az egyik tényező a szocializációs terek közül, s ezért törekszik esélyteremtő pedagógiai munkájában más szocializációs terek hatásait is figyelembe venni.

Képességek:

- képes a kulturális-társadalmi jelenségek nyitott és kritikus elemzésére a nevelés szempontjainak figyelembe vételével.
- képes felismerni és értelmezni a jelenségek mögött rejlő, azokat alakító kulturális, társadalmi, illetve esetleges hatalmi-ideológiai tényezőket.
- képes feltárni a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek sajátos szükségleteit.

Nevelőtestületünk innovatív törekvése, melyeket rendező elveknek is tekintünk:

- Rendelkezzon az élethosszig tartó tanulás képességével
- A gyermekközpontúság újszerű értelmezése

- A gyermeki jogok, a szabadság reflektorfénybe állítása
- A nevelés tervezett és spontán hatásrendszerének elfogadása
- A természeti környezet személyiséget formáló szerepének erősítése
- A tevékenységeknek a képességeket fejlesztő, meghatározó jellegének elfogadása
- Az óvodai játék- mese, mozgás, kommunikáció hangsúlyozása

Ebben a folyamatban a nevelőtestületünk minden tagja, óvodánk minden dolgozója érdekelt abban, hogy:

- Rendelkezzen szakmai felkészültsége alapján pedagógiai szemlélettel, hitvallással
- Programunk szerint gondolkodjon a nevelésről, a gyermekről, a fejlődésről és a fejlesztésről.
- Megfelelő pedagógiai – pszichológiai és módszertani kulturáltsággal rendelkezve ismerje a gyermeket, lássa a nevelés lehetőségeit
- A tevékenységek tartalmáról, szervezeti kereteiről érdeklődéssel, kellő műveltséggel gondolkodjon.
- Legyen tisztában nevelő hatásával, képességeivel
- Megfelelő önismerettel rendelkezzen, a többit kihagynám

4 Dajkakép:

- tiszteletben tartja a gyermekek személyiségét,
- szeretetteljes magatartásával érzelmi biztonságot nyújt a gyermekek számára,
- a gyermekekkel mindig segítőkész, elfogadó, támogató,
- pozitív megerősítést nyújt a gyermekek számára,
- munkatársaival együttműködő, toleráns,
- a szülőkkel udvarias, segítőkész,
- munkavégzés precíz, pontos, megbízható,
- külseje ápolts, gondozott,
- szívesen vesz részt továbbképzésben, hogy pedagógiai ismeretei bővüljenek,
- a rábízott információkat bizalmasan kezeli.

5 Óvodakép

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.

Óvodánk szakmailag önálló nevelési intézmény, a családi nevelés kiegészítője a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig.

Óvodánk, mint minden más óvoda arra a célra van rendelve, hogy a teljes emberi személy kiformálódásán munkálkodjon. Olyan óvoda megteremtésén, dolgozunk, ahol a gyermek-központúság az elfogadhatóságot, a hitelességet jelenti, amely működése során alkalmazza az

inkluzív pedagógia elvét. Óvodánk esztétikus, melegséget sugárzó, biztonságos környezetével, szeretetteljes, mindenkit maximálisan elfogadó, családias, bizalmat árasztó légkörével, elsősorban a szabad játék és mozgás sajátos eszközeivel készíti fel a gyermekeket az életre. A gyermekek és szülők kívánságát és elégedettségét mérlegelve, a gyermekek érdekeit figyelembe véve alakítjuk életünket, melyhez az itt dolgozók hivatásszeretete, a gyerekek és szülők tisztelete, egymás értékeinek megbecsülése párosul. Ezt a célt igyekszünk elérni.

Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere, személyi és tárgyi, valamint pedagógiai környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvodában, miközben az teljesíti a funkcióit (óvó-védő, szociális, nevelő- személyiségfejlesztő), a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.

6. Az óvoda funkciói:

- óvó- védő funkció
- szociális funkció
- nevelő- személyiségfejlesztő funkció.

7. A Helyi óvodai pedagógiai programunk alapelvei, értékei, célkitűzései

Alapelveink:

- A gyermekek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége,
- A gyermekek jogainak, emberi méltóságának tiszteletben tartása és megerősítése,
- A gyermeket elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi,
- Mindenkor és minden helyzetben a gyermekek érdekeinek figyelembe vétele,
- Az óvoda inkluzív szemlélettel, gyermekközpontú nevelési attitűddel a gyermeki személyiség kibontakoztatásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.
- Az óvodai nevelés sajátos eszközeivel törekszünk az esélyegyenlőség biztosítására, a hozott hátrányok csökkentésére,
- A hátrányos megkülönböztetés tilalmának tiszteletben tartása.

Nevelési értékeink:

Az óvodai nevelés elve feltételezi a közösséget, a szereteten alapuló társas kapcsolatot. A helyi szokásokat, a hagyományokat, fokozatosan és tudatosan építjük be a tevékenységekbe, játékba, az ünnepek előtti készülődésekbe, és ezzel is gazdagítjuk a gyermekek érzelmi életét.

Az óvodapedagógusnak meg kell látnia, fel kell fedeznie azokat az értékeket, amelyek a reá bízott gyermekek fejlődésében tartósan értékessé és a gyermekek magatartásának irányítójává válhatnak.

Ezek az értékek a következők:

- Az egészség,
- A szeretet
- A tisztelet
- A humanisztikus értékek
- A munka
- A tudás
- Anyanyelvi kultúránk ápolása
- Az esztétikai értékek
- Az erkölcsi értékek (az én tisztelete, nyitottság, őszinteség, szeretet, udvariasság, felelősségtudat, család tisztelete, szeretete)
- Kulturális értékek (a szülőföld, az otthon tisztelete, a természetes környezet védelme, szeretete)
- Pedagógiai érték (mozgás, egészséges életmódra nevelés, környezettudatos nevelés).

Az óvodánk nevelési célkitűzései:

Óvodánknak, mint minden más óvodának is az a célja, hogy kritikusan és módszeresen átadja a műveltséget, és ezzel a teljes emberi személy kialakításán munkálkodjék. Feladatunk biztosítani mindazokat a feltételeket, amelyek e cél megvalósításához szükségesek.

- A (2,5) 3 – 7 (8) éves gyermekek életkori és egyéni sajátosságainak, eltérő fejlődési ütemének, érési jellemzőinek szem előtt tartásával
- A sokoldalú, harmonikus személyiségfejlesztés, a sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges testi, lelki és szociális érettség kialakítása,
- az iskolai potenciális tanulási zavarok megelőzése, az óvodai nevelési feltételek sajátos megszervezésével,
- a gyermekek környezettudatos szemléletének és magatartásának megalapozása,
- a sajátos nevelési igényű gyermekek integrálásával esélyegyenlőségük biztosítása
- BTMN gyermek felzárkóztatására és készség fejlesztésére irányuló kötelező foglalkozás
- a migráns családok gyermekeinek társadalmi integrálása, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmének figyelembevételével,
- A nemzetiséghez tartozó gyermekek önazonosságának megőrzése, ápolása, erősítése, átörökítése, nyelvi nevelése, a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetősége.
- A halmozottan hátrányos helyzetű gyermek belső érése valamint a családi nevelés és az óvodai nevelés folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére érje el az iskolai munkához, az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet.
- A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai integrációs fejlesztőprogram szerinti nevelése

Kulcskompetenciák fejlesztése:

- történjen meg a gyermekek személyiségének optimális, sokoldalú kibontakoztatása
- történjen meg azoknak a kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek az erősítése, fejlesztése, amelyek képessé teszik a gyermeket a kudarc nélküli iskola-kezdesre
- váljanak lelkiileg egészséges, gondolkodásukban kreatív, vállalkozó szellemű, pozitív attitűdökkel rendelkező személyiséggé.
- legyenek képesek különböző élethelyzetekben gyermekekkel és felnőttekkel hatékonyan kommunikálni
- alakuljanak ki azok az attitűdök, amelyek alapját képezik a személyiség belső harmóniájának, és a társadalmi beilleszkedésnek.
- legyen pozitív énképük, viseljék el a frusztrációt, tudjanak reális célokat kitűzni, a lehetőségeiket és vágyaikat összehangolni.

8. Tevékenységközpontú óvodai nevelés célja és feladatai

A nevelés személyiségformálás, személyiségfejlesztés.

A személyiség fejlesztésében a képességek kibontakoztatásának van központi szerepe. A képességek fejlesztése tevékenységek által, komplex tevékenységek, cselekvések segítségével valósítható meg. Az emberformáló folyamatok között a biológiai életképesség, a meglévő adottságok, a szociális életképesség, az általános és speciális képességek fejlesztése vezet el az önfejlesztő, önművelő, önképző tevékenységekre képes érett személyiség kialakulásához. A nevelésben nagy teret szentelünk az érzelmi és szociális nevelésnek.

A tevékenységközpontú óvodai nevelés alapelvei a következők:

- Gyermekközpontúság: elviekben és a gyakorlatban
- Nevelés elsődlegességének hangsúlyozása
- A nevelés során kiemelt helyet kell kapnia a cselekvésnek, a tevékenységnek
- Nyugodt, meleg, szeretetteljes nevelési légkör biztosítása
- Esztétikus környezet megteremtése.
- A gyermekek alapvető szükségleteinek a kielégítése
- Esélyegyenlőség megteremtésére törekvés
- Elegendő idő, hely és eszköz biztosítása a játékokra
- A gyermek differenciált, egyéni fejlesztése a csoport, a közösség keretein belül
- A gyermekek fejlődéséhez szükséges sürgetésmentes egyéni utak biztosítása
- A gyermekek számára a lehető legnagyobb szabadságfokú mozgástér biztosítása. A gyermeki önállóság határainak fokozatos szélesítése
- A gyermek tisztelete, a gyermek jogainak érvényesítése
- A gyermek mozgásigényének feltételek nélküli biztosítása
- A külső környezet felé nyitott nevelési légkör megteremtése
- Az óvodapedagógusok szakmai önállóságának maximális tiszteletben tartása

Az óvodai nevelésben alapelv, hogy:

- a gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi;
- a nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását;
- az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk.

Az óvodai nevelés az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik:

- a gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről;
- a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról; a gyermeki közösségben végezhető sokszínű - az életkornak és fejlettségnek megfelelő - tevékenységekről, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető játékról;
- e tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltségtartalmakról, emberi értékek közvetítéséről; a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.
- A felekezeti, illetve egyházi óvodai nevelésben szükséges, hogy az intézmény teljes szellemisége biztosítsa a hit megélésének lehetőségét a nevelési és tanulási folyamatokban.
- A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átöröklését, nyelvi nevelését, és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.
- a nemzeti identitás erősítését, a nemzetiségi hagyományok átöröklését, a nemzetiségi gyermekek nyelvi nevelését és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.
- A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.

A helyi tevékenységközpontú óvodai nevelés célja:

- A 3 - 7 éves gyermekek társadalmi gyakorlatra való általános felkészítése, amely magában foglalja
- **A teljes gyermeki személyiség fejlesztését** a tevékenységek által és a tevékenységeken keresztül
- **Az életre való felkészítést** tevékenységek által és a tevékenységeken keresztül

A tevékenységközpontú óvodai nevelés a (2,5) 3- 7 éves gyerek szociális életképességét /életre nevelését/ minden későbbi fejlődés alapjaként kezeli, a pedagógiai célok és feladatok centrumába tudatosan az együttműködési és érintkezési képességek fejlesztését állítja, azaz kooperációra és kommunikációra kívánja képessé tenni a gyermeket. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes minta-adással és szabálykövetítéssel – az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. A gyermek beszéd- és kommunikációs képessége elsődlegesen függ a családi szocializációtól, mely

előnyös vagy hátrányos helyzetet teremt a gyermek számára a közösségben. A kooperáció és a kommunikáció az adott intézmény lehetőségei között, valamennyi nevelési helyzetre vonatkozóan a következő konkrét tartalmat foglalja magába.

1. A kooperáció konkrét tartalma:

A társas, közösségi és egyéni élet feltételeinek közös összehangolt erőfeszítésén alapuló újratermelése.

2. A kommunikáció konkrét tartalma:

A közmegegyezésre (a konszenzusra) való törekvés mindazokban a kérdésekben, amelyek az együttélés és együttműködés előkészítését, lebonyolítását, ellenőrzését és értékelését szolgálják. Ez a pedagógiai program - az óvodás gyermek szociális életképessége növelése érdekében - fejlesztő hatásokban gazdag nevelési alaphelyzet megteremtését feltételezi. Programunk vallja, hogy a gyereket minden életkori szakaszban orientálni kell valamire, vezetni kell valahová.

A nevelési cél elérésének feltételei:

Programunk kitűzött nevelési célját a gyermek **szükségleteinek, tevékenységeinek és képességeinek** figyelembevételével, a gyermek egyéni adottságaiból kiindulva lehetséges megvalósítani, biztosítani minden gyermek számára az egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelést, valamint a meglévő hátrányok csökkentését.

A szükségletek szerepe a nevelési cél elérésében

A gyermek fejlődő személyiség, ezért életkoronként, életkori szakaszonként és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak.

A szükségletek kielégítésében, a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezetnek meghatározó szerepe van.

A családi hatások legtöbb esetben nem tudatosan tervezettek, míg az óvodai nevelés tudatosan alakítja azokat a nevelő hatásokat, amelyekben az együttműködés és a társas érintkezés elemi formái integráns egységet, szerves, kölcsönös kapcsolatot alkotnak.

Az érzelmi alapigények kielégítése, pl. biztonságérzet, védettségérzet a feltétele annak, hogy a gyermek környezete iránt érdeklődést mutasson. Azok a gyerekek, akik viselkedési nehézségekkel és zavarokkal küzdenek, különösen sok figyelmet és megértő nevelői magatartást igényelnek, különös tekintettel a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek integrációs nevelésére.

Az érzelmi nevelés feladatai:

- A szeretet és kötődés képességének fejlesztése
- A másik iránti tisztelet és megbecsülés érzésének fejlesztése
- Különbözőségek elfogadására való nevelés

- A szülőföldhöz fűződő pozitív érzelmi viszony kialakítása, az önazonosság megőrzése, átörökítésének biztosítása.
- A figyelem ráirányítása a természeti és ember környezetben megmutatkozó jóra és szépre, tiszteletére és megbecsülésére nevelés
- Esélyteremtés a migráns gyermekek számára
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel való együttműködés
- Az élménybefogadás képességének fejlesztése
- Az érzelmek kifejező képességének fejlesztése
- Az ösztönök és az érzelem irányításának fejlesztése
- Az érzelmi zavarok tompítása, leépítése

Az óvodapedagógus feladatai a gyermeki szükségletek kielégítésében:

- Az egészséges óvodai környezet megteremtése
- A nyugodt, kiegyensúlyozott szeretetteljes óvodai légkör kialakítása
- A gyermek megfelelő gondozottságának biztosítása
- A gyermek alapvető szükségleteinek kielégítése
- Odafigyelő, „anyapótló” magatartás
- Környezetvédelmi viselkedési és magatartásformák alakítása
- Az élet, az élővilág tiszteletére, megbecsülésére nevelés
- Erkölcsi normák, ítéletek megfogalmazása
- Az udvariassági beszédformák megismertetése, alkalmazásának figyelemmel kísérése
- Inkluzív szemlélettel a különbözőség elfogadásának segítése
- A lassabban fejlődő, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetben lévő gyermekek felzárkóztatása
- A tehetséges gyermekek kibontakozásának támogatása
- A migráns gyermekek beilleszkedésének segítése
- Beiratkozás utáni családlátogatás
- Egyeztetett időpontban fogadóóra-tartása, tájékoztatás a gyermek fejlődéséről
- Szülői értekezlet tartása, évente minimum 3-szor
- Anamnézis felvétele, bizalmas légkörben a szülővel
- A beszoktatás hetében szükség szerint a gyermekkel lehet a szülő

A tevékenységek szerepe a nevelési cél elérésében

A gyermektevékenykedő lény. Személyisége komplex tevékenységek által fejleszthető a leghatékonyabban. A gyermeki tevékenység fogalma összefoglalható az alábbiakban.

- Valamilyen belső szükséglet kielégítésének vagy külső követelmény teljesítésének eszköze.
- Képességelhasználás, képességfejlesztés eszköze.

A nevelő hatás belső – a tevékenység tartalmából eredő- feltételei:

- Az egyén számára érdekes, a csoport számára fontos, hasznos tevékenység legyen
- A célkitűző és a célmegvalósító tevékenység egysége érvényesüljön
- A tevékenység és az eredmény kölcsönös feltételezettsége biztosítva legyen.

A nevelő hatás pedagógiai feltételei:

- A tevékenység pedagógiai előkészítése közös feladata óvodapedagógusnak, dajkának és az egész óvodai környezetnek.
- A tevékenység pedagógiai megszervezése az óvoda dolgozói részéről nagy tapintatot igényel.
- A tevékenység pedagógiai értékelése ugyancsak alapvető feladata az óvodapedagógusnak

Az óvodapedagógus feladatai a tevékenységek megszervezésében:

- Biztosítsa minél változatosabb, többfajta tevékenység egyidőben történő gyakorlásához a megfelelő feltételeket (idő, hely, eszközök, ötletek).
- A tevékenységek, megszervezésében támaszkodjon a gyermekek tapasztalataira, élményvilágára
- Élmények nyújtásával segítse elő a minél sokrétűbb és minél komplexebb tevékenységformák kialakulását az óvodai csoportban
- A személyiség felfogható az egyénre jellemző tevékenység hierarchiaként.
- A gyermekek számára meg kell adni a lehetőséget az önállóan megválasztott belsőből fakadó tevékenységre. Az óvónőnek tudnia kell, hogy az életkor és az egyéni adottság nagymértékben meghatározzák a gyermeki tevékenység minőségét és mennyiségét.

A képességek szerepe a nevelési cél elérésében

A tevékenységközpontú nevelés olyan képességek kifejlesztését jelenti, amelyek a társadalomban létező, elképzelhető pozitív tevékenységek gyakorlásához szükségesek. A tevékenységszervezés és a képességfejlesztés kölcsönös kapcsolatban áll egymással. A társadalmi és egyéni szempontból lényeges képességek két nagy csoportba oszthatók.

1. Kooperációs képességek

2. Kommunikációs képességek

A tevékenység több szempontból is bázisa a képességfejlesztésnek:

- a tevékenység a kifejlesztett képesség forrása
- a tevékenység nemcsak forrása, hanem célja is a képességek fejlesztésének
- a tevékenység a képességfejlesztés eszköze

Az óvodapedagógus feladatai a képességek fejlesztésében:

- Folyamatosan biztosítsa a képességek kibontakoztatásához szükséges tevékenységek gyakorlásának lehetőségeit

- Folyamatos megfigyelés útján alkosson tiszta képet a gyermek meglévő képességeiről. Ennek ismeretében törekedjen a képességek fejlesztésére.
- A kiemelkedő képességű és részképességek fejlődésében elmaradott gyermekekre, egyénre szabott fejlesztési terv alapján fejlesztünk.
- Minden gyermek képességét önmagához- a saját lehetőségeihez viszonyítva igyekezzon fejleszteni.

III. Az óvodai nevelési feladatai

1. Az óvodai nevelés általános feladatai:

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi, lelki és értelmi fejlesztése. Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés,
- az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

2. Az egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. Ezen belül az óvodai nevelés feladata:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítettségi-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése;
- életvezetési készségek fejlesztése, amelyek szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodóképességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz. Az életvezetési készségeken alapuló nevelés hozzásegíti a gyermekeket azon ismeretek, készségek, képességek megszerzéséhez, amelyek szükségesek az egészséges életmód kialakításához;
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése;
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;

- megfelelő szakemberek bevonásával - a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve - speciális gondozó-, prevenciós és korrekciós testi, lelki és értelmi nevelési feladatok ellátása.
- Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés
- Az óvoda családias, bizalmat közvetítő, szeretetteljes légköre ösztönöz, és hatással van a gyermek érzelmi kötődésének alakulására.

Az élet és az egészség az embernek semmi mással nem pótolható, alapvető értéke. Az egészség modern értelmezése a testi, lelki és szellemi jólétet foglalja magában. Az egészség védelme és karbantartása tanítható, fejleszthető. Óvodáskorban az egészségre nevelésnek az élet további szakaszaira is kiható jelentősége van, melynek sajátos jellemzői az óvodáskorú gyermekek életkori sajátosságaira vezethetők vissza. Az egészségfejlesztés az óvodai nevelésben kulcskompetencia kialakítását igényli. Nem egyszerű összeadása a hozzátartozó nevelési feladatoknak, hanem sajátos szemlélet és magatartásforma. Olyan értékek hordozója, amelyek csak összességükben szolgálják a gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítését és harmóniáját. A köznevelési törvény módosításának megfelelően (20/2012.VIII.31. EMMI rendelet) az óvodai egészségnevelés, a gyermek egészségének, biztonságának védelmével kapcsolatos feladatok, illetve az ezzel összefüggő egészségfejlesztési stratégia felállítása intézményünkben a törvényességi előírásoknak megfelelően került kidolgozásra. A program elkészítésének célja az, hogy az intézmény használói köréhez, a helyi adottságokhoz igazodva megfogalmazzuk a korszerű egészségnevelés céljait és feladatait, mely iránt mindannyian elkötelezettek vagyunk és felelősséggel vállaljuk. Az egészség azonosítható a testi, lelki és szociális harmónia állapotával. Fontos, hogy óvodásaink és az intézmény felnőtt közössége felismerjék az egészség értékjellegét. Ez a cél akkor érhető el, ha megalapozzuk a gyermekekben az önmagukért és a másokért érzett felelősséget.

Általános cél és feladat

Célunk a teljes óvodai életet átfogó, az óvodai nevelés megkülönböztetett szerepéből adódó, a gyermeki személyiségfejlesztés szempontjából alapozó jelentőségű egészségnevelési feladatok ellátása, mely felkészíti a gyermeket az egészségének védelmére, távlati céljaiban elősegíti a társadalom számára az egészséges, edzett, terhelést elbíró személyiség kialakulását.

Feladataink az egészségnevelés területén, hogy kialakítsuk az egészséges életvitel iránti igényt, egészséges életstílusokkal és életmodellekkel ismertessük meg a gyermekeket, gondozzuk lelki (érzelmi, akarati, értelmi) képességeiket és az embertársakkal kapcsolatos szociális együttműködési készséget kialakítsuk. Az egészség e három jellemzője megbonthatatlanul egybefonódik a kiegyensúlyozott, harmonikus személyiségfejlesztés feladatával.

Az óvodai egészségnevelési feladatainkat két részre oszthatjuk: **egészségfejlesztés (promóció)** és **megelőzés (prevenció)**, melyek azonban elválaszthatatlanok és az óvodai nevelés valamennyi szakaszára vonatkoznak.

Az egészségfejlesztés feladatai, programok, szinterek

- Szomatikus egészségfejlesztés (egészséges életmódra nevelés)
- Pszichohigiénés egészségfejlesztés (lelki egészségfejlesztés)
- Szociohigiénés egészségfejlesztés

E három fő feladat, tevékenységi rendszer egymással és az egészségfejlesztés tárgyi, valamint jogi alapfeltételeivel áll szoros kölcsönhatásban.

Szomatikus egészségfejlesztési feladatok Általános cél és feladat:

Tágabb értelemben a szomatikus nevelés kitüntetett nevelési feladatként a MTA ajánlásában így kerül meghatározásra:

„Felöleli a test, a szervezet megismerésére, és megismertetésére vonatkozó nevelési feladatot, mint az egészség megvédésének, a tudatos egészségvédő magatartás ismereti alapját, továbbá a mentálhigiénét és a mozgásszokások alakítását.”

Óvodai nevelésünk megvalósítja az Óvodai nevelés országos alapprogramjában a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése címszó alatt megfogalmazottakat, valamint felöleli a gyermek egészségvédelmét, egészségfejlesztését, az élet és a testi épség megőrzését.

A szomatikus nevelés területei

- személyi higiénia fejlesztése
- környezeti higiénia fejlesztése
- az egészséges táplálkozás igényének kialakítása
- a betegségek megelőzésére nevelés
- napi rendszeres testmozgás, testedzés
- balesetek megelőzésére nevelés, elsősegélynyújtás

Személyi higiénia fejlesztése

A személyi higiénés nevelés magában foglalja a gyermek testi gondozását, testi szükségleteinek kielégítését és a testi épség védelmét. Ezen a test tisztán tartását értjük, a bőr, szájüreg, haj, érzékszervek, körmök ápolását. A legintimebb higiénés tevékenységet, a WC, WC-papír használatát. Fontosnak tartjuk még az egészséges ruházat és helyes öltözködés szokásának alakítását, valamint ruházat higiénáját, tárolási feladatait.

Célunk: A személyi higiénia iránti igény kialakítása, a gyermekek egészségének, testi épségének védelme.

Feladatunk: Az alapvető higiéniai tennivalókra való szoktatás, gyakoroltatás, ellenőrzés és folyamatos korrekció.

A feltételek biztosítása

A gyermeköltözőkben minden gyermek rendelkezésére áll jellel ellátott szekrény (polc), ahol a saját ruházat, váltóruha, cipő tárolása megoldott. Tisztálkodáshoz rendelkezünk elegendő számú, a gyerekek méretének megfelelő mosdókagylóval, folyékony szappanadagolóval. A gyermekmosdókban biztosított az elegendő számú gyermek-méretű WC, melyekben megoldott a nemek szerinti elválasztás, és rendelkezésre áll a megfelelő felszerelés. A mosdóhelyiségekben lehetőség van a bevizelés, beszékelés utáni kimosakodásra. A gyermekek számára biztosított orrtöröléshez, orrfújáshoz a mindig elérhető helyen lévő papír zsebkendő, melynek higiénikus tárolására szintén gondot fordítunk. A nap bármely szakában minden gyermek számára rendelkezésre áll a vízfogyasztás lehetősége, melyhez a jellel ellátott poharakat elérhető magasságban helyezzük el. Járványos időszakban fokozottan figyelünk a higiénias szabályok betartására, ennek feltételeit (papírtörölő, fertőtlenítő) mindig biztosítjuk.

Környezeti higiénia fejlesztése

Az egészségnevelés feladatai csak egészséges óvodai környezetben valósulhatnak meg, melynek színterei a csoportszoba és kapcsolódó helyiségek, valamint az óvoda udvara.

Célunk a környezeti higiénia iránti igény, fogékonyság kialakítása a gyermekekben, a környezettudatos, környezetbarát életvitel megalapozása.

Feladatunk az óvoda és szűkebb környezetünkben jelentkező környezetvédő tennivalók felismertetése, pozitív viszony kialakítása környezetünkkel és a környezetvédő magatartás szokásainak kialakítása. Példamutatással, a munkába történő bevonással, gyakoroltatással a helyes környezeti higiénés tevékenységre szoktatás.

A feltételek biztosítása

Lehetőségeinkhez mérten feladatunk a gyermekek környezetének optimális kialakítása, elrendezése (kényelmes, zsúfoltságtól mentes elrendezés), térbeosztás, mellyel a tevékenységekhez szükséges elegendő helyet biztosítjuk. A gyerekek környezetében lévő, és a gyerekek által használt berendezési tárgyak megfelelnek testméreteiknek, ugyanakkor stabilak, biztonságosak, könnyen tisztán tarthatók. Eszközök, játékok tárolásának feltételei adottak, tisztán és rendben tartásukat folyamatosan elvégezzük. A helyiségekben folyamatosan biztosítjuk rövid, gyakori szellőztetésekkel a természetes levegőcserét. Gondoskodunk a helyiségek megfelelő mesterséges és természetes megvilágításáról, az ideális, szemkímélő lámpatestek elhelyezéséről. Ügyelünk a megfelelő páratartalomra, kerülve ezzel a száraz levegő okozta köhécselest, illetve a magas páratartalom okozta gombák és atkák szaporodását. A rendszeres takarítás, portalanítás és porszívózás mindenki számára elemi követelmény. Az egészségre ártalmas anyagokat a gyermekektől jól elzárható helyen, az előírásoknak megfelelő módon tároljuk. Az óvoda udvarának rendszeres és előírásoknak megfelelő karbantartásáról gondoskodunk, biztosítva a szilárd burkolatok balesetmentességét, a füves részek pótlását és gondozását. Udvari eszközeink az EU szabványnak megfelelőek. A játszótéri elemek rendszeres felülvizsgálatáról gondoskodunk. Az udvari homokozót időközönként felújítjuk, a homokot évente cseréljük. Napi rendszerességgel frissítéséről a dajka gondoskodik. A homokozó árnyékolását megoldjuk, illetve használaton kívül takarófóliával védjük.

Példamutatással, ismeretközvetítéssel a környezettudatos életszemléletet igyekszünk megalapozni (szelektív hulladékgyűjtés, kirándulások alkalmával, a csoportszobákban, az év jeles napjaihoz kapcsolódóan... stb.)

Az egészséges táplálkozás igényének kialakítása

Kisgyermekkorban a táplálkozás a fejlődés alapfeltétele. A növekedéshez nagy mennyiségű tápanyag elfogyasztását igényli, hiszen az életkorra jellemző sok mozgás sok kalóriát „emészt fel”. Folyadék igénye is fokozott, amely az élénk anyagcsere-folyamatoknak és a fokozott mozgásosságából eredő hőleadásnak a következménye. Óvodában nem az étel elkészítése, hanem az étkezés lebonyolítása alkotja az óvodapedagógus egészségnevelési feladatait, így az étkezés előkészületeinek lebonyolítása, az egészséges táplálkozás megkedveltetése, új ízek, ételféleségek megismertetése.

Célunk

Hogy egészségesen táplálkozó felnőtt váljék gyermekeinkből, és a korszerű táplálkozás iránti igényt felkeltsük bennük.

Feladatunk

A megfelelő étkezési szokások kialakítása, egészséges táplálkozásra nevelés, és a helyes táplálkozásból eredő egészségmegőrző tevékenység. További fontos feladatunk a családdal való szoros együttműködés kialakítása az egészséges táplálkozás szokásainak terén.

A feltételek biztosítása

A gyermekekkel közösen végzett előkészületek során biztosítjuk a kulturált étkezés feltételeit:

- Csoportszoba zsúfoltságtól mentes, kellemes hőmérsékletű.
- A szükséges eszközök (tányérok, evőeszközök, poharak, terítő, szalvéta) megfelelő méretben és mennyiségben elérhető helyen, biztonságosan tárolva rendelkezésre állnak.

A feltálatl ételek elnevezését megtanítjuk a gyerekeknek, egy-egy ismeretlen étel bevezetésénél gondolunk arra, hogy a gyermek először kóstolja meg – így kedvcsináló ismereteket nyújtunk az ételről. Nem erőltetjük az ételt, de kínálunk, ezzel igyekszünk megszerettetni az új ízeket.

Megismertetjük a gyermekeket:

- természetes vitaminforrásokkal,
- kíméletes módon elkészített gyümölcsökkel, zöldségfélékkel,
- különböző ásványi anyagokban gazdag növényi magvakkal,
- a belőlük nyert olajokkal, fűszerekkel.

Az egészséges táplálkozás megkedveltetése érdekében a szülők támogatásával zöldség- és gyümölcsnapokat szervezünk a csoportokban.

Biztosítjuk a nap bármely szakában a folyamatos folyadékpótlást. Fokozott figyelmet fordítunk a gyerekek (közvetett módon a családok) étkezési szokásaira. Táplálkozási rendellenesség –

túlsúlyos, kórosan válogatós gyerekeknél – a családdal való együttműködés fontosságát tartjuk szem előtt.

A betegségek megelőzésére nevelés

Kiemelt óvónői feladat a **fertőző betegségek megelőzésére nevelés**. A megelőzés alapja a személyi higiénia betartása, a rendszeres kézmosás, zsebkendő használat, a közös használati tárgyak, játékszerek tisztántartása.

Célunk: Az egészségvédő jó szokások kialakítása.

Feladatunk: Ismeretek közlésével, a helyes magatartás begyakoroltatásával a gyerekek felkészítése a gyakrabban előforduló betegségek megelőzésére, a védekezéshez szükséges magatartásformák begyakorlása.

A feltételek biztosítása: A higiénias szabályok betartásával, a betegségek megelőzésével kapcsolatos helyes magatartási szokások begyakorlásával biztosítjuk a gyermeki szervezet általános védekezőképességének fokozását, a betegségmegelőzést. A szezonális betegségek időszakában a higiéniai szabályok betartására fokozottan odafigyelünk. (intenzív szellőztetés, zsebkendőhasználat, fertőtlenítés... stb.) A betegségek megelőzése érdekében az évszakoknak megfelelően megteremtjük a gyermekek edzéséhez, rendszeres mozgáshoz szükséges feltételeket, minden adódó lehetőséget kihasználunk a levegőzésre, sétára, kirándulásra. Az egészséges gyerekek védelmében az óvodában észlelt megbetegedéskor a gyermeket elkülönítjük, és gondoskodunk róla, hogy minél előbb megfelelő ellátásban részesüljön. A betegségből történő felgyógyuláskor a közösségbe való visszatérés szabályait érvényesítjük. Rendszeres kapcsolatot tartunk fenn a védőnővel és háziorvossal. Diabétesz és fokozott allergiás betegséggel élő gyermek számára biztosítani szükséges a gyermek egészségének megőrzésére fordított fokozott figyelmet. 1-es típusú diabétesszel élő gyermek ellátása: a gyermekkori diabétesz gondozásával foglalkozó egészségügyi intézmények szakmai iránymutatása alapján speciális ellátás biztosítja.

Napi rendszeres testmozgás, testedzés

E nevelési terület a mozgásszervek alakítását, alapvető mozgáskészségek kimunkálását, az önálló testedzésre történő nevelést, a változatos mozgástevékenységek megvalósulását jelenti. Magába foglalja a szervezet edzését, a hideghez, meleghez való szoktatást, a fokozatos fizikai megterhelést, az óvodai mozgást. Célunk a testmozgás, a szabadban való tartózkodás igényének felkeltése, rendszeres testedzés szokássá alakítása, az egészséges életvitel megalapozása. Feladatunk a gyermekek mozgásigényének kielégítése, a természetes mozgáskedv megőrzése, a szervezet edzése, a rendszeres kondicionálás, ezen belül a testi erő és állóképesség fejlesztése, az időjáráshoz való alkalmazkodás és a teherbíró képesség fejlesztése. Pedagógiai programunk hangsúlyos része a gyermekek mozgásfejlődésének elősegítése, így az egészségfejlesztési programban csak azok a területek kerültek megfogalmazásra, melyek a pedagógiai programot hivatottak kiegészíteni. A feltételek biztosítása: A tornára, a játékos mozgásra teremben és szabad levegőn, eszközzel és eszköz nélkül, spontán vagy szervezett formában minden nap lehetőséget biztosítunk. Folyamatos feladatunk a mozgásos tevékenységek pozitív megerősítése, a szükséges és elégséges szabályok megtanítása, valamint a gyerekek teherbíró

képességének, fizikai fejlődésének, ügyességének, állóképességének nyomon követése. A mozgás szervezésénél a legfőbb alapelveket érvényesítjük, így az életkori sajátosságokat és az egyéni képességeket messzemenően figyelembe vesszük, lehetőség szerint szabadban szervezzük ezen tevékenységeket, legnagyobb részben mozgásos játékok keretében valósítjuk meg, a feladatok fokozatos nehezítésével. Fokozottan ügyelünk a gyermekek biztonságérzetének kialakítására, a balesetvédelmi és higiéniai szabályok betartására. Elegendő, átlátható helyszín, biztonságos eszközök, jó szellőztetés, tiszta tornapadló. Figyelemmel fordulunk a betegségből lábadozó, gyenge fizikumú gyerekek foglalkoztatására, illetve a kiemelt figyelmet igénylő gyerekekre.

Balesetek megelőzésére nevelés

Nem elég az egészséget megvédeni, de a váratlan események, balesetek megelőzésével az életet is szükséges védeni. A felgyorsult technikai fejlődés számtalan olyan „eredményt” is hozott, melynek jelentősége balesetveszélyt, életveszélyt is hordoz magában.

Mivel az óvodás korú gyermekeknek életkori sajátosságából eredően nincs veszélyérzete, ezért a mi feladatunk testi épségük megőrzése, és figyelmük ráirányítása a környezet veszélyeire.

Célunk a gyermekek egészségének és testi épségének védelme.

Feladatunk egészségvédő, balesetmegelőző ismeretek, egészségvédő készségek kialakítása, gyakorlása, ellenőrzés, folyamatos korrekció.

A feltételek biztosítása: Év elején és a továbbiakban szükség szerint megbeszéljük az óvoda belső és külső terének balesetvédelmi szabályait, a helyes és helytelen viselkedésmódokat. Megismertetjük gyermekeinkkel azokat a helyes magatartási formákat, amelyek betartására a balesetek elkerülése végett szükség van. Megismertetjük gyermekeinkkel a játékeszközök, valamint a tevékenységek során használt egyéb eszközök biztonságos használatát. (Csak biztonsági jellel, tanúsítvánnyal ellátott játékokat vásárolunk) Ezen eszközök használatának biztonságossá tétele gyakorlással történik. A közlekedés szabályainak megismertetését séták során a valós környezetben ismertetjük meg a gyerekekkel, szituációs, valamint szabályjátékok során gyakoroljuk. Az előírt szabályok betartásával gondoskodunk az óvodában használatos vegyszerek zárható szekrényben történő elhelyezéséről, és minden egyéb, a balesetvédelmi és tűzvédelmi utasításban foglalt tudnivaló betartásáról. Ez minden óvodai dolgozó kötelessége!

Pszichohigiénés egészségfejlesztés

A lelki egészségfejlesztés az óvodai nevelés mindennapos gyakorlatában nem tekinthető különálló feladatnak, hanem minden egyes nevelési mozzanatnak szerves része. A lelki egészség érdekében törekszik az optimális napirend, a szellemi munka higiénéjének megvalósítására, továbbá az egészséges életmód elveinek megfelelő életvitel igényének kialakítására. Általános cél olyan személyiség szerkezet fenntartása, mely alkalmassá teszi társadalmi feladatainak maradéktalan teljesítésére, miközben önmagával belső harmóniára és környezetével (természeti és társadalmi) pszichoszociális egyensúlyra törekszik. Feladata a gyermekek szociális biztonságának, adottságainak, képességeinek, törekvéseinek, személyiség tulajdonságainak szabad kibontakozásának elősegítése, a tartós pszichés stressz feldolgozását,

az abózus és deviancia megelőzését, a harmonikus társkapcsolatok és az empátiás készség alakítását.

A pszichohigiénés egészségfejlesztés területei:

- Egészséges életvezetés
- Stresszelhárítás
- Egészségre káros szokások megelőzése
- Érzelmi nevelés

Egészséges életvezetés (egészséges életvezetés, hibás viselkedés megelőzése, kezelése)

Az egészséges életvezetés óvodai tartalma az egészséges életmód szabályainak megtartását, a társas kapcsolatok zavarainak megelőzését, a korai prevenciót és az egészségtelen szokások korrekcióját jelenti.

Célunk, megóvni a gyermeket az idegrendszerére ható káros hatásoktól.

Feladatunk az egészséges személyiségfejlődés biztosítása a gyermek idegrendszerének és lelki életének megóvása a káros hatásoktól, az idegrendszeri-pszichés túlterheléstől, kimerültségtől.

A feltételek biztosítása: Óvodai napirendünk kialakításánál minden esetben arra törekszünk, hogy biztosítsa a folyamatosságot, ugyanakkor rugalmas legyen. A napirend egyes tevékenységei biztosítják a gyermekek számára a cselekvés és a pihenés lehetőségét. A rendszeresen visszatérő és ismétlődő tevékenységek érzelmi biztonságot jelentenek a gyermekek számára. Törekszünk a kiegyensúlyozott társas kapcsolatok kiépítésére és megőrzésére, az antiszociális viselkedésmódokat igyekszünk megelőzni és kirekeszteni (düh, harag, agresszió) Minden adódó lehetőséget kihasználunk, mellyel a családi életre nevelést segítjük elő, így a családi munkamegosztás fontosságára, az apai és anyai hivatás szépségét emeljük ki.

Stressz- elhárítás

A stressz a szervezetnek a külső ingerekhez való alkalmazkodó képessége, amely véges és kimeríthető. Elhárításának fontossága a károsodást előidéző, idegrendszert megterhelő, viselkedési zavarokat, pszichoszomatikus panaszokat okozó hatások elhárításában rejlik.

Célunk az idegrendszeri,- lelki egészségvédelem.

Feladatunk a stresszhelyzetek kiküszöbölése a stresszhatások és helyzetek elkerülésével,

Illetve a stresszhatások kompenzációja.

A feltételek biztosítása: Törekszünk rá, hogy az óvoda külső és belső terei biztonságot sugározzanak, berendezési tárgyai a gyerekek méretéhez igazodjanak. Igyekszünk kiküszöbölni minden zavaró ingert, mint a folyamatos erős zajforrás, vibráló fény. Napirendünk minden esetben biztosítja a rendszerességet és a rugalmasságot. Kerüljük a sűrűtést és a várakozást. A konfliktusokat igyekszünk csökkenteni, kizárjuk a megkülönböztetést és az agressziót.

Nevelési elveink között kiemelt szerepet kap a beszélgetés, meghallgatás, személyre szóló figyelem.

Egészségre káros szokások mellőzése

Az óvodai nevelés területén **célunk**, hogy olyan egészségvédő modellt ismertessünk meg a gyermekekkel, mely későbbi életük során megvédi őket a káros szenvedélyektől.

Feladatunk, hogy a gyermekek megismerjék az egészség megvédéséhez, megerősítéséhez vezető tevékenységeket, a helyes táplálkozás a testedzés, a személyi és környezeti higiénie fontosságát. Legjobb propaganda a jó példa, a helyes életvitel és harmonikus, derűs létünk.

3. érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés,

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül. Mindezt szükséges, hogy:

- a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék;
- az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze;
- az óvoda egyszerre segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező törekvéseinek;
- az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.

Célunk állandó értékrendünk megteremtésével az elvárt érzelmi, erkölcsi és közösségi normáknak megfelelő személyiségjegyek, viselkedési formák kialakítása.

Feladatunk a gyermek képességeinek fejlesztésével optimális érzelmi és szociális attitűd megalapozása. A szeretet, a tisztelet közvetítésével érzelmi biztonság megteremtése, mely elősegíti az önbizalom, a pozitív én-kép kialakulását.

A feltételek biztosítása: Kiemelt feladatunk a gyermekek beilleszkedési képességének elősegítése, csoportba történő integrációja. Különös gonddal figyelünk a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű és migráns gyerekek beilleszkedésére. A csoportban történő alkalmazkodás képességének fejlesztése fontos feladat, ilyen az egészségvédő, szabálykövető magatartás, a természeti és társadalmi feltételekhez alkalmazkodó viselkedés kialakítása, az emberi kapcsolatok tiszteletben tartása, az udvarias viselkedés, az együttműködés elfogadása. Teljes óvodai nevelésünket áthatja a gyermek-felnőtt tiszteletre épülő bizalmas, tapintatos és elfogadó viselkedése és a szeretet. Törekvésünk, hogy a gyermek-gyermek kapcsolatban is jelen legyenek ezek az értékek. A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás- és normarendszerének megalapozása. Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti

identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére. A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modellértékű szerepet tölt be.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

Az óvodapedagógus feladatai:

- a szociális érzelmeket együttérzéssel, személyes példaadással alakítja ki,
- a gyermekeket egymás segítésére buzdítja, a gyermekek-felnőttek közötti bizalmat tapintatos elfogadó viselkedéssel a szeretet jeleivel alakítja,
- egymás feltételek nélküli elfogadásával, tiszteletével konfliktust kezelő stratégiák (technikák) megmutatásával mélyíti a gyermek-gyermek kapcsolatokat,
- csoportjában érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes, gondoskodó légkört alakít, melyben a felnőtt természetes társa és támasza a gyermeknek, személyisége derűt, nyugalmat, biztonságot sugároz a gyermek felé,
- a gyermekek fejlesztése során verbális, és metakommunikatív eszközökkel folyamatosan erősíti a gyermekek önbizalmát, én-képét, rendszeresen kezdeményez önismeretet, kapcsolatteremtő képességet erősítő játékokat, rugalmas szabályokat alakít ki, amelyet a csoportban együtt dolgozó felnőttek betartanak, és a gyermekektől is elvárják azt,
- megteremti a lehetőségét annak, hogy a gyermek rácsodálkozhasson, megismerhesse a szűkebb és tágabb természeti és társadalmi környezetét,
- biztosítja a gyermek számára a befogadó képességének megfelelő kulturális, művészi élmények átélését, ezek által esztétikai érzelmeinek fejlődését,
- személyes példaadásával segíti a gyermekeket abban, hogy elfogadják eltérő képességű és tulajdonságú társaikat.
- A nemzetiségi, etnikai kisebbségi gyermekek és családjuk részére igény esetén lehetőséget biztosít, hogy a saját kultúrájukat, hagyományaikat, szokásaikat a csoport többi tagjával megismertessék,
- Szükség esetén speciális szakember bevonását kezdeményezi (pl. nehezen szocializálható, hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermek).

Beszoktatás ideje alatt:

- lehetővé teszi, hogy a gyermekek kedvenc játékaikat, biztonság-érzetüket fokozó eszközeiket magukkal hozhassák
- figyelembe veszi a családból hozott szokásokat, értékeket,
- előzetesen egyeztetni a fokozatos befogadás módját a családdal,
- felkészíti a csoportot az új gyermek fogadására.

Sikerkritériumok:

- A gyermek a csoportjában otthonosan mozog, tevékenykedik, ragaszkodik óvodájához, biztonságban érzi magát,
- jó kapcsolatteremtő képességgel rendelkezik,
- elfogadja a csoport szabályait
- elfogadja a másságot,
- érzelmi élete gazdag, érzelmeit kifejezi,
- érdeklődik társai, barátai iránt,
- bízik önmagában,
- konfliktus helyzetben keresi a megoldást, kompromisszumra képes,
- önálló véleményalkotásra is vállalkozik,
- őszinteség, igazmondás jellemzi.
- feladat és szabálytudata kialakult
- az udvariassági formák betartásával kommunikál
- tiszteli, becsüli szülőföldjét és anyanyelvét.

Szociohigiénés egészségfejlesztés

A szociohigiénés egészségfejlesztés az egészségnevelésnek a társas együttélésből adódó feladatait öleli fel. A társas, közösségi együttélés közös értékrend, közös cél és cselekvés jellemzi. Az óvoda a család mellett a kisgyermek első szervezett közössége, amely szociális nevelő funkciója körében a társas-társadalmi életének beszabályozását végzi.

Célunk, hogy a gyermeket a közösségbe való befogadásra, egyenértékű emberként való elfogadásra készítse elő, szeretetteljes együttműködésben együttműködésbe való részvételre nevelje.

Feladatunk, hogy zavartalan, kiegyensúlyozott pedagógiai légkörben harmonikus kapcsolatok alakítása az egyén és a közösség között, a konfliktusok megoldása a személyiség kreatív kibontakoztatásával megfelelő mintát követve- utánzás, azonosulás, belsővé válás után ösztönzéssel, motivációval olyan szokások kialakítása, melyek segítik a más társadalmi közösségbe való beilleszkedést.

A szociohigiénés egészségfejlesztés területei:

- Esélyegyenlőség biztosítása és integráló nevelés
- Egészségpropaganda

Esélyegyenlőség biztosítása és integráló nevelés

Célunk a gyerekek közösségbe való befogadása, egyenértékű emberként való elfogadása, szeretetteljes együttműködésben való óvodai légkör megteremtése. Az óvodai integrált nevelés célja, hogy az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjában megfogalmazott lehetőségek alapján a 3-7 éves integrálható fogyatékos vagy szociális hátránnyal küzdő gyerekek számára a normál óvodai nevelés során részükre folyamatos és elégségesen biztosított speciális fejlesztés mellett a gyermeki jogokat gyakorolva szociálisan, értelmileg, érzelmileg az iskolai életre éretté váljanak. Feladatunk az óvodapedagógus részéről a másságnak a gyermekközösség irányába történő elfogadtatása, minden gyermeket ugyanazok a jogok illetik meg, származására, nemére, nemzetiségére, vallására, testi-lelki sérüléseire tekintet nélkül! Az

óvodai nevelés azon fogyatékos gyermekek részére nyújt adekvát fejlesztési lehetőséget, akik önkiszolgálásra képesek, fogyatékoságuk olyan mértékű, hogy a közösségi nevelés feltételei között a beilleszkedésre képesek, ismereteik, jártasságaik, készségeik fejleszthetők. A feltételek biztosítása: Biztosítjuk a biztonságos, szeretetteljes légkört, és az önérvényesítés helyes szabályainak kialakításán túl az egymáshoz való alkalmazkodás helyes módját következetesen betartjuk. Törekszünk arra, hogy a szervezett óvodai programokban minden gyermek hasonló jogokkal vehessen részt, ennek segítése minden óvodapedagógus feladata. A törvényben megfogalmazottak szerint nyitottak vagyunk az integráló nevelés feladataira, intézményünk objektív lehetőségeit szem előtt tartva. A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált neveléséhez a megfelelő szakemberek segítségére számítunk.

Egészségpropaganda

Az óvodában az egészségpropaganda elsősorban a szülők felé irányul segítségével az óvoda valamint a szülői ház egészségnevelésének összehangolására törekszünk (pl: dohányzás, drog, alkoholizmus elleni propaganda, a szív védelme, az egészséges táplálkozásra való figyelem felhívás, stb ...).

- A gyermekek pozitív erkölcsi tulajdonságainak, - az együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség- és akaratának – önfegyelem, önállóság, kitartás, feladattudat, szabálytudat- megalapozása.
- A gyermek természetes társas szükségleteinek kielégítése a szokás- és a normarendszer megalapozásával.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerinti együttműködés a speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

4.Az anyanyelvi és értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Célunk: Az anyanyelvi nevelés során a magyar nyelv helyes használatának, szeretetének, megbecsülésének kialakítása, továbbá a természetes beszéd és beszédkedv ösztönzése, fenntartása. A gyermekek megismerési és tudásvágyának felkeltése és kielégítése.

Feladatunk: Változatos tevékenységformákon keresztül a gyermekek megismertetése társadalmi és természeti környezetükkel, melynek segítségével képesek lesznek eligazodni az őket körülvevő világban, fejlődnek értelmi és anyanyelvi képességeik. Mindez a gyermekek élményeire, spontán érdeklődésére és ösztönös tudásvágyára, kíváncsiságára alapozva az egyéni sajátosságokat figyelembe véve cselekvésbe ágyazva történik.

Az óvodapedagógus feladatai: Az anyanyelvi nevelés az óvodapedagógus számára valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat, ahol kiemelt jelentőséggel bír személyes példája, helyes mintaadása. Elsőrendű feladata, hogy élménygazdag környezetet teremtsen, ahol olyan anyanyelvi játékokat szervez, amelyben:

- naponta alkalmat teremt az egyéni beszélgetésekre;
- anyanyelvi szabályjátékokkal a magyar beszéd sajátosságait gyakoroltatja; spontán és irányított beszédhelyzetek teremt a gyermek egyéni megnyilvánulásainak ösztönzésére;
- minden nap élő szóval mesél, előtérbe helyezve magyar népmeséket,

- a gyermekek számára minél több érzékszervre ható tapasztalatszerzést, megfigyelési lehetőséget biztosít, ezzel bővítve szókincsét,
- Megteremti a lehetőséget az auditív, vizuális, és taktilis érzékelésre épülő képességek fejlesztésének,
- Lehetőséget biztosít a dolgok, jelenségek természetes környezetben, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való megfigyelésére, gyakorlására,
- Olyan játékos tevékenységeket szervez, melyek az emlékezet, szándékos figyelem terjedelmét növelik,
- Minél több valós élmény nyújt, mesével, játékkal fejleszti a gyermekek képzeletét, fantáziáját,
- Gondolkodásra készítő helyzetek teremti, ezzel ösztönözve a gyermekeket szellemi aktivitásra,
- Lehetőséget teremti a szabad önkifejezésre, mely a gyermeket a problémák változatos megfogalmazására, egyéni válaszadásra ösztönzi,
- Nyugodt, kiegyensúlyozott, szeretetteljes csoportlégkört alakít ki, ahol a gyerekek szívesen és bátran beszélnek, kérdeznek a felnőttektől és társaiktól egyaránt.
- A kommunikációs képességeiben gyengén fejlődő gyermekeket szükség esetén logopédiai, pszichológiai szakemberhez irányítja.

Az óvodapedagógus sajátos fejlesztési feladatai:

- A potenciális tanulási zavarok megelőzése és kiszűrése;
- A tanulási képességet meghatározó funkciók fejlesztése;
- A mozgás, finommotorika célzott fejlesztésén keresztül a testséma, lateritás, testdimenzió, térpercepció alakulásának befolyásolása.
- A részképesség gyengeséggel küzdő gyermekek egyéni segítése, együttműködés a szakemberekkel. Ha az óvónő azt tapasztalja, hogy a gyermek bizonyos funkcióban, képességben lemaradt, vagy tartósan stagnál, a nevelési tanácsadóban vizsgálatra kell irányítani a gyermeket.

Sikerkritériumok:

- Vannak elemi ismeretei az őt körülvevő világról, felismeri az összefüggéseket;
- Problémahelyzetekben törekszik a megoldás keresésére, szívesen kísérletezik;
- Képes időrendiséget felállítani,
- Néhány mesét, verset, mondókát képes emlékezetből felidézni,
- Képről mondatokban beszél,
- Folyamatosan összefüggő mondatokkal fejezi ki magát,
- Beszédének tagoltsága, hangsúlya, hanglejtése megfelel anyanyelvünk követelményeinek;
- Tud rövid történeteket, szöveget visszamondani,
- Olyan szókinccsel rendelkezik, amely lehetővé teszi számára, gondolatainak érthető kifejezését,
- Minden magán és mássalhangzót tisztán ejt;

IV. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

1 Az óvodai élet megszervezése

Az országos nevelési alapprogram célja: hogy az óvodai nevelési programok keretében megerősítse az iskolai életre való felkészülést szolgáló tevékenységeket és szervezési kérdéseket, ezáltal garantálva, hogy minden gyermek képességeinek megfelelő támogatást kapjon, miközben az óvodák nevelési folyamatai továbbra is a gyermekek egyéni fejlődési igényeit tartják szem előtt. Az óvodai nevelés országos alapprogramjának módosításával biztosítja a gyermekek sikeres iskolai előrehaladáshoz szükséges képességek, készségek célzott óvodapedagógiai fejlesztését, a minőségi és megfelelő pedagógiai, módszertani tartalom megjelenítését, a nagycsoportos korosztályú gyermekek személyiségfejlődésének segítségét, a tanulás, ismeretszerzés iránti motiváció és a hazája, nemzete értékei iránt való elköteleződés kialakítását.

2 Személyi feltételek:

A 3 csoportban az igazgatóval együtt 5 szakképzett óvodapedagógus látja el a feladatokat. A nemzeti köznevelési törvényben meghatározott óvodapedagógus felsőfokú szakirányú végzettség mellett elengedhetetlen a pedagógus kreativitása, az ismeretanyag csoportra, gyermekre lebontott tudatos, tervszerű, alkotó alkalmazása.

Elvárásaink az óvónő felé:

- Segítő, támogató, elfogadó, megengedő attitűd
- Vidám, felszabadult játéklétkör létrehozásának képessége,
- Differenciált nevelés iránti elkötelezettség
- Jó empátiás készség
- Gyermek- és családcentrikusság
- Környezettudatos szemlélet
- Csapatjátékos
- Önképzés

Minden csoporthoz a törvény által előírt egy-egy **dajka** tartozik, akiknek fontos szerepük van a gyermekek körüli teendők ellátásában és abban, hogy nevelési feladatainkat maradéktalanul megvalósíthassuk. Az óvodapedagógusi tevékenység és a dajka összehangolt munkája hozzájárul az óvodai nevelés eredményességéhez.

1 fő **pedagógiai asszisztenst** alkalmazunk, aki az igazgató utasításainak megfelelően látja el a feladatait.

A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakemberek közreműködését igényli.

Az intézményünkhöz tartozó konyhán 2 szakács, 3 konyhalány és 1 ételmezésvezető dolgozik.

- Az óvodában a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.

- Az óvodai nevelés kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek.
- Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermek számára.
- Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez.
- A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli.
- A felekezeti, illetve egyházi óvodák munkatársai számára meghatározó a lelkiesség szerinti bánásmód, nevelés- és műveltség tartalom biztosítása.
- A nemzetiséghez tartozó gyermekeket is nevelő óvodában dolgozóknak feladatuk, hogy megvalósítsák a nemzetiségi óvodai nevelés célkitűzéseit.
- A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeit is nevelő óvodában dolgozóknak feladatuk lehetőséget teremteni ahhoz, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.

1. A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5–35 perces) csoportos tevékenységek tervezésével, szervezésével valósulnak meg. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.

2. A jó napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi, amely igazodik a gyermekek motiváltságához, aktivitásához és a változó környezethez. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, a játék kitüntetett szerepe. A napi- és hetirendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki.

3. Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást, nevelést segítő munkatársakkal.

4. Az óvodai élet megszervezése során törekedni kell a személyes interakciókra, élőszavas mese és közösségi játékélmény biztosításával.

5. Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják. Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

6. A gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvodai csoportokban naponta összesen 45 perces időkeretben a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodó – amennyiben az infrastrukturális adottságok lehetővé teszik, külön térben szervezett – iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt.

7. A tanköteles korú, de az óvodában nevelkedő gyermekeket a 6. pont alkalmazása során tanköteles korukat megelőző nevelési évben járónak kell tekinteni

8. A gyermek fejlődésének nyomon követése a tanköteles kor betöltését megelőző nevelési évtől az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek, képességek rögzítésével egészül ki a kötelező dokumentumban az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység tervezése érdekében.

9. A gyermek fejlődésének vizsgálata céljából a tanköteles kor betöltésekkori nevelési évben diagnosztikus mérési rendszer alkalmazható.

3. Kötelező dokumentumaink:

- SZMSZ
- Házi rend
- Helyi Óvodai Nevelési Program
- KRÉTÁBAN Felvételi előjegyzési napló Felvételi és mulasztási napló,
- Az Étkezők nyilvántartásának, és az OVI KRÉTA Csoportnaplójának a pontos vezetése
- Az éves Munkaterv tartalmazza a célokat, feladatokat, programokat.
- Az éves Beszámoló tartalmazza a megvalósítást, előkészítve a következő évi tervezést. A dokumentumok egymásra épülnek.

Gyermekek fejlődési nyomonkövetési naplója az OVI KRÉTÁBAN olyan dokumentum, amely tartalmazza a gyermek fejlődési szintjét, fejlődésének ütemét, a differenciált nevelés irányát. Anamnézist, a szülő tölti ki az OVI KRÉTÁBAN a gyermek egészségi állapotával kapcsolatos dokumentumokat, családlátogatás, beszoktatás tapasztalatait, fogadóórak témáját és alkalmait, szülői tájékoztatás idejét, tartalmát. Óvodakezdekéskor, és utána félévente dokumentáljuk a gyermekek aktuális fejlettségi fokát. A fejlődést elősegítő intézkedéseket, fejlesztési tervet, megállapításokat, javaslatokat

Pedagógiai értékelés:

Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjában megfogalmazott mérés-értékelés, magában foglalja a megfigyelés, megismerés, tervezés, fejlesztés, nyomonkövetés fogalmait. Minden óvodapedagógus alapfeladata hogy a gyermekek személyiségét a lehető legnagyobb mértékben fejlessze az óvodai évek alatt. Ehhez az szükséges hogy a gyermeket megismerjük és minden gyermeket egyéniségként kezeljünk. A gyermekek fejlődésének vizsgálata céljából a tanköteles kor betöltésekkori nevelési évben diagnosztikus mérési rendszer alkalmazható. Az értékelés fontos eszköze a személyiségfejlesztésnek és a közösségformálásnak.

Önértékelési dokumentumok:

- 5 évre szóló Önértékelési Program
- Beszámoló
- Elvárásrendszer
- Kérdőívek
- Interjúkérdések
- Önértékelés
- Feljegyzések a csoportlátogatásról
- Jegyzőkönyvek
- Önfejlesztési terv
- Éves Továbbképzési program
- Intézkedési terv
- Intézményi Önértékelési kézikönyv óvodák számára.

4. Tárgyi feltétel, a nevelés feltételeinek biztosítása

Tárgyi feltételek:

2016. szeptember 1-től három csoportos óvodaként működik. Az óvoda játékkészlete kielégítő, minden csoport számára. Különböző mesés könyvek, többféle fejlesztőjátékok, konstruktív játékok, eszközök, babaszoba- főzőkonyha kellékei is megtalálható a csoportokban. Az épülethez nagy udvarrész tartozik. Az óvoda udvara baba-házzal, díszburkolattal, erdei óvodával, hozzá tartozó őshonos növényekkel, mezítlábas ösvénnyel, udvari játékokkal, fészekhintával, tornapályával, padokkal bővült, így kedvezőtlen időjárás esetén is biztosított a gyermekek szabad levegőn való tartózkodása, mozgásigényeinek kielégítése. Az udvari játékok állaga megfelelő. Óvodánk könnyen megközelíthető, a főúton található.

Programunk a tevékenységközpontú nevelést állítja középpontba, e köré szervezzük a pedagógiai, pszichológiai feladatokat.

A tevékenységközpontú óvodai nevelés egymásra épülő, egymással összefüggő komplex tevékenységek rendszerében fejti ki hatását. Ahhoz, hogy a tevékenységek lehetőségét biztosítani tudjuk, meg kell teremtenünk a feltételeket. Az óvodai nevelésnek objektív és szubjektív feltételei vannak.

Az óvodai nevelés objektív feltételei:

- Az óvoda épülete, udvara, környezete
- Az óvoda belső berendezése
- Az óvoda tárgyi feltételei, eszközei, szakmai felszereltsége
- Esztétikus környezet kialakítása

A tevékenységközpontú nevelési program nem kíván meg különleges feltételeket. Elsősorban arra kell törekedni, hogy a csoportszobák tagasak legyenek. Az óvoda helyiségeit nyitottá kell tenni a szülők és más csoportok számára. A csoportszobák belső alakításánál figyelembe kell venni, hogy egyszerre egy időben, többféle tevékenységet végeznek a gyerekek, ehhez megfelelő helyet kell biztosítani. Az óvoda udvarát az épület szerves részének tekintjük. A tevékenységközpontú program megvalósítására természetesen akkor van lehetőségünk, ha van

mivel cselekednie a gyermeknek. Az eszköz, legyen az játékszer vagy munkatevékenységhez szükséges eszköz, művészeti tevékenységhez szükséges eszköz vagy tornaszer, elegendő számban álljon a gyermekek rendelkezésére.

Az óvodai nevelés szubjektív feltételei:

- Nyugodt, meleg, szeretetteljes óvodai légkör megteremtése
- Az óvoda pedagógus modell szerepe
- Az óvodapedagógus és a gyermek aktív együttműködése
- Az óvodapedagógus és a dajka együttműködésének a formái
- Az óvoda környezetében élők hatásai a nevelőmunkára

A tevékenységeken alapuló nevelés feltételeinek megteremtése

1. A csoportok szokásrendszerének kialakítása
2. A gyermekek gondozásával kapcsolatos feladatok
3. Az egészséges életmódra nevelés feltételei és feladatai

1. A csoportok szokásrendszerének kialakítása:

Az óvoda mindennapi életének zökkenőmentességét, harmonikusságát, és nyugalmit biztosítja, ha megfelelő szokásrendszert sikerül kialakítani. A szokásalakításban is elsődleges a cselekvés, a tevékenység, ami az egész személyiséget fejleszti.

A szokásalakítás módja: utánzás-ismétlés- tudatossá váló cselekvés

Milyen területen alkalmazhatók leginkább az óvodában kialakuló szokásrendszerek?

- A napirend szokásai
- A társas, közösségi együttélés szokásai
- Az egészséges életmód szokásai
- A tevékenységek megvalósítását elősegítő szokások esetében

A beszoktatás:

A beszoktatás célja a gyermek beilleszkedésének segítése. A gyermek óvodába kerülését kiscsoportban megelőzi a családlátogatás. Ez pedig nagymértékben megkönnyítheti a beszoktatást. A gyermek egész későbbi életére kihat a beszoktatás minősége. A beszoktatás a szülők bevonásával, segítségével történik. Ez jó lehetőség arra, hogy a szülő megismerje az óvoda belső életét, az óvónő közelebbi kapcsolatba kerüljön a szülővel, tájékozódjon a gyerekekről.

A gyermekek gondozásával kapcsolatos feladatok

A gondozás az óvodai nevelőmunkát megalapozó tevékenység. A gondozási feladatok végzése az óvodában dolgozó valamennyi felnőtt feladata, aminek koordinálása, megtervezése, átgondolása az óvónő feladata. Az óvodának a gondozás, a gyermekekkel való törődés az első kapocs, amely közelebb viszi a felnőttet a kicsihez. A tevékenységközpontú program szerint, egyáltalán nem fejleszthető a gyermek, amíg nincs biztonságérzete, komfortérzete, amíg

valamennyi testi szükséglete ki nincs elégítve. Az a cél, hogy a gyermek megtanulja önállóan ellátni magát. Az egyéni bánásmód a gondozás terén is érvényesül.

Az óvodapedagógus feladatai:

- a gyermekek testi fejlődésének elősegítése
- az óvodai környezet esztétikus, harmonikus és célszerű kialakítása
- a veszélyforrások minimálisra csökkentése
- a helyes óvodai napirend és hetirend összeállítása
- a gyermekek gondozása és az ezzel kapcsolatos teendők megszervezése, koordinálása
- a helyes táplálkozási szokások kialakítása és az étkezés körülményeinek, esztétikumának biztosítása
- megfelelő szakemberek bevonásával a szülővel együttműködve - speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása
- a dajka munkájának irányítása, szervezése, ellenőrzése, értékelése és tájékoztatása a csoportban megvalósuló nevelési elképzelésekről és módszerekről

A dajka feladatai:

- ne csak külső szemlélője, hanem belső, tevékeny résztvevője legyen a csoport életének
- a gyermekekkel együtt élő felnőtt részt vegyen az óvodai csoport életében
- segítője legyen az óvodapedagógusnak
- éppúgy, mint az óvodapedagógus, magatartásával, egész lényével, beszédstílusával, öltözködésével gyakoroljon pozitív hatást a gyermekekre

Anyanyelvi nevelés:

- kommunikációs kedv felkeltés
- illemszabályok gyakorlása (jó megjelenés, étkezés, viselkedés)
- szókincsbővítés
- beszédfejlesztés, kommunikáció (köszönés, bemutatkozás, megszólítás, szándéknyilvánítás, tudakozódás, üzenetközvetítés, véleménynyilvánítás)
- a kétrésztvevős beszédhelyzetek teremtése,
- az artikulációs korlátok kiküszöbölése érdekében végzett folyamatos tevékenység,
- a nyelvi játékok a motoros funkciók fejlesztésére.

Az egészséges életmódra nevelés célja és feladatai

A gyermek testi fejlődésének az elősegítése, az egészségmegőrzés szokásainak alakítása.

Az egészséges életmódra nevelés mai életünkben felértékelődött. Az egészséges életmód magában foglalja a teremtett környezettel való harmonikus együttélést, a természet szeretetét és védelmét.

1. Egészséges környezet
2. Helyes életritmus- helyes táplálkozás
3. Betegségek megelőzése
4. Egészségügyi szokások, készségek, képességek elsajátítása.

Az egészséges életmódra nevelés nem csak az óvoda épületének és udvarának célszerű hasznosítását jelenti, hanem gyakori sétákat, kirándulásokat a szabad természetben. Az óvodapedagógus tudatossága abban nyilvánul meg, hogy gondosan szervezze meg a kirándulások helyeit és hívja fel a figyelmet a környezet megóvásának fontosságára.

Az egészséges életmódra nevelés célja:

- A gyermekek testi és lelki szükségleteinek, valamint mozgásigényének kielégítése
- Az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása, belső igénnyé fejlesztése
- A gyermekek testi és lelki egészségének védelme, óvása, megőrzése, szervezetük edzése
- A gyermekek fejlődéséhez szükséges egészséges, stresszmentes és biztonságos környezet megteremtésével és megőrzésével a környezet megóására irányuló szokások alakítása.
- Testileg, lelkileg egészséges óvodások nevelése
- Az egészséges életvitel igényének alakítása a gondozás és a rendszeres mozgáseszközeivel

Feladata:

- a gyermekek gondozása, testi szükségleteinek kielégítése
- a gyermekek egészségének védelme, edzése, óvása és megőrzése
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások kialakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása.

Az egészséges életmód alakításának területei:

- Gondozás:
 - A gyermek testi komfortérzetének kielégítése
 - Testápolás
 - Önkiszolgáló feladatok
- Testi nevelés
- Mozgás
- Levegőzés
- Környezetvédelmi tapasztalat biztosítása
- Pihenés
- Egészséges táplálkozás szokásrendszerének kialakítása
- Egészségvédelem, edzés

5. Az óvoda kapcsolatai

Települési Roma Nemzetiségi Önkormányzat:

- Gyerekek óvodai beiratásával, a hiányzás csökkentésével, iskolaválasztással, szülői programokkal való együttműködés
- Az érintett családokkal való még szorosabb együttműködés elősegítése
- Közös családlátogatás a problémás családoknál

- Partneri kapcsolat kiépítésével a hiányzás minimalizálása
- A nemzetiségi önkormányzat elnökének szükség szerinti igénybevétele
- Valamennyi óvodai rendezvényen az érintettek meghívása
- Közös pályázatok készítése a jobb anyagi finanszírozás, családok támogatása céljából
- Egyéb pénzforrások, támogatók megkeresése a nehéz helyzetű családok megsegítésére
- Multikulturális értékek behozatala az óvodába, azok megismertetése és megszerettetése
-

Ibrányi Árpád Fejedelem Általános Iskola Paszabi Turi Sándor Tagintézménye:

- Óvoda-iskola átmenet támogatása
- Iskolaérettség elérését támogató pedagógiai munka
- Óvoda-iskola kapcsolattartás mélyítése
- Módszertani tapasztalatcsere megvalósítása
- Óvodai-iskolai mérések egységesítése
- A gyermekek fejlődésének után követése
- Közös rendezvények szervezése, egymás rendezvényeire való meghívás

Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat:

- Gyermekjóléti szolgáltatások kezdeményezése, szervezése
- Közös családlátogatás
- Esetjelzések megbeszélése, a szükséges intézkedések megtétele
- Mentálhigiénés tréningek, szolgáltatások szervezése

Védőnői Szolgálat:

- A gyermekek óvodai beíratásának támogatása
- Az igazolatlan hiányzások minimalizálása
- Nevelőtestületi együttműködés
- Gyermekvédelmi munka, szociális segítségnyújtás
- Gyermekek egészségügyi ellátása
- Tisztasági vizsgálat
- Védőnői szűrővizsgálat
- Szülőkkel való kapcsolattartás, együttműködés
- Egészségügyi tartalmú programok a szülők számára
- A szülők eseti problémáira segítségnyújtás

- **Háziorvos:**
- A gyermekek óvodai beíratásának támogatása
- Az igazolatlan hiányzások minimalizálása
- Nevelőtestületi együttműködés
- Gyermekvédelmi munka, szociális segítségnyújtás
- Gyermekek egészségügyi ellátása
- Óvoda-iskola átmenet támogatása
- Orvosi szűrővizsgálat
- Szülőkkel való kapcsolattartás, együttműködés
- Egészségügyi tartalmú programok a szülők számára
- A szülők eseti problémáira segítségnyújtás

Szülőkkel való kapcsolattartás, együttműködés:

Személyes kapcsolat kialakítása minden szülővel. "A gyerekeknek egészséges környezetre van szükségük, és a közösségnek nem lehetnek egészségesek a szülői támogatás nélkül."

Cél: A szülők bevonása az oktatás - nevelés folyamatába.

Az intézmény és a család közötti partnerség kiépítésének feladatai:

Folyamatos és rendszeres kommunikáció a szülőkkel /családlátogatás, értékelő megbeszélések, esetmegbeszélések, fogadóórák/. Nyílt napokon is lehetőség van a program gyakorlatban való közvetlen megtekintésére.

A program ismertetése, célja, hogy a szülő ismerje meg, mit jelent gyermeke számára, ha ebben a programban részt vesz.

Szülői nyilatkozat a fejlesztő nevelésbe való bekapcsolódásról.

Célja, hogy a program megismerése után, szóbeli megbeszélést követően, írásban is megerősíti belépési szándékát. Egyúttal kötelezi magát, hogy segíti gyermeke és a nevelő munkáját.

Negyedéves tájékoztató célja: egy adott időszakon belül a gyermek magatartásának, neveltségi szintjének, képességei alakulásának értékelése.

a) értékelés a szülővel közösen

A szülő bevonása a nevelés-oktatás feladatába, célja, hogy megláttassuk a szülőkkel az oktatás-nevelés problémáit a foglalkozásokon.

- Lehetőség van erre egyrészt az óvodában nyílt napon,

- Másrészt, az adott gyermek megfigyelésére legyen alkalma egy-egy tevékenységben - problémás esetekben.

b) Nevelési időn túli programok megszervezésében és lebonyolításában is részt vehetnek.

Célja, hogy segítse a pedagógus munkáját.

Jelenjen meg gyermeke kíséretében is óvodai ünnepjeiken (pl. karácsony, évzáró, szülő-gyerek nap) tevékenyen járuljon hozzá a csoportrendezvények lebonyolításához. (pl. farsang, mikulás, színházlátogatás, kirándulások, stb.)

A gyermekek egyénre szabott beszoktatásának biztosítása

Kiscsoportban júniusban a csoport két óvónő végiglátogatja az óvodába beiratkozott gyermekek családjait. Információt gyűjtenek a gyermek szokásairól, mentális állapotáról, egyéni tulajdonságairól, a család gyermekneveléssel kapcsolatos felfogásáról, anyagi körülményeiről.

Egyeztetik a beszoktatás legkedvezőbb időpontját. Ennek megfelelően a beszoktatás első hetében a szülő is ott tartózkodik gyermekével a csoportban, ebéd után haza viszi az első napokban, majd a gyermek terhelhetőségétől függően a 3-4. naptól megpróbálják az óvodában altatni a gyermeket.

A „szülős” beszoktatás esetenként 2-3 hétig is elhúzódhat.

Rendszeres napi, vagy heti tájékoztatás a gyermekek fejlődéséről, az egyéni fejlesztési napló bejegyzéseinek megbeszélése, a gyermekek alkotásainak megmutatása, elemzése, szülők részvételi lehetőségének biztosítása a foglalkozásokon.

Egyéni beszélgetések, gyermekneveléssel kapcsolatos nézetek egyeztetése, a család szokásainak, értékrendjének megismerése, megértése, a család erőforrásainak feltárása. Óvodánk nyitott a szülők előtt, lehetőségük van az óvónővel való konzultációra. Minden második héten fogadó órán találkozhat az óvónővel, és beszélheti meg a szülő a gyermekével kapcsolatos eseményeket, nevelési problémákat. Rendkívüli esetben az óvónővel való egyeztetés után bármelyik nap van lehetőség a találkozásra, megbeszélésre. Napi tájékoztatást a csoport hirdetőtábláján és facebook zárt csoportban kap a szülő, ahol az aktuális eseményekről, rendezvényekről kap információt. Láthatja a gyermeke heti vizuális munkáját, olvashatja az éppen aktuális és tanult verseket. A fogadó órák időpontjai alkalmasak lesznek az egyéni fejlesztési napló kiértékelésére.

Szülői közösségek kialakítása, rendezvények szervezése: Mikulás ünnep, karácsony, farsang, nemzeti ünnepeink, anyák napja, évzáró, szülőgyerek nap, nemzetiségi ünnepek, stb.

6. A TEVÉKENYSÉGGÖZPONTÚ ÓVODAI NEVELÉS CÉLJA ÉS FELADATAI:

Óvodakép

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család. Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi

környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvodában, miközben az teljesíti a funkcióit (óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő), a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei. Az óvodai nevelés célja az, hogy elősegítse az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását, a hátrányok csökkenését, az életkori és egyéni sajátosságok valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is).

Az óvodai nevelésben alapelv, hogy:

- a gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi
- a nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását
- az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk.

A tevékenységközpontú óvodai nevelés a gyermek középpontba helyezését és az óvoda nevelési funkciójának kiteljesítését tekinti alapvető feladatának. A gyermeki személyiséget úgy definiáljuk, mint az egyedi, megismételhetetlen, mással nem helyettesíthető individuum és szociális lény aktivitását. A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, a belső fejlődés - az érés - sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg.

Ezt a programot azért választottuk, mert saját óvodai környezetünk, a gyermekek érdeklődése, és tapasztalataink azt bizonyítják, hogy a gyermekek nevelése, a saját maguk kíváncsiságának megfelelő cselekedtetés által, legsikeresebben fejleszthető.

A fejlesztéshez nem kellene különös eszközök, változatosan, tag lehetőségekkel megvalósítható.

Óvodai nevelésünk a gyermeki személyiség kibontakoztatására, fejlesztésére törekszik. Lehetővé teszi, elősegíti a fejlődést, a tudatosan tervezett, szervezett, és spontán nevelési helyzetek kihasználásával. Pedagógiai céljaink és feladataink megvalósítása során fontosnak tartjuk az együttműködési és érintkezési képességek fejlesztését is / kooperáció és kommunikáció/.

A kooperáció és a kommunikáció a következő konkrét tartalmat foglalja magába:

A kooperáció konkrét tartalma:

- a társas, közösségi és egyéni élet feltételeinek összehangolása

A kommunikáció konkrét tartalma:

- Az óvoda, a pedagógiailag segített, ösztönzött szocializáció minél teljesebb megvalósítására törekszik. A kisgyermeknek ahhoz, hogy boldoguljon meg kell tanulnia beszélni, közlekedni, a környezetadta keretek között tevékenykedni, az eszközöket használni, a társakkal együttműködni, kommunikálni, el kell lennie a mindennapi élet adta szerepeket, magatartásmintákat. Ez a komplex feladat, a szociális tanulás intenzív formája, melynek egy részét - eltérő kulturális színvonalon - a családok

teljesítik. Az óvoda nem csupán kiegészítő szerepet játszik az elsődleges szocializáció folyamatában, fejlesztését, intenzitásának fokozását, magasabb színvonalra emelését is vállalja, kiegészíti, kiterjeszti, felerősíti a szociális tanulást.

A szociális nevelés a társadalom számára szükséges egyéni képességek intenzív fejlesztése,

A tevékenységközpontú óvodai nevelés célja:

A 3-7 éves korú gyermekek társadalmi gyakorlatra való általános felkészítése, amely magában foglalja:

- a.) a teljes gyermeki személyiség fejlesztését a tevékenységek
által és a tevékenységeken keresztül.
- b.) az életre való felkészítést a tevékenységek által és a tevékenységeken
keresztül.

Pedagógiai Programunkban az óvodás gyermek szociális fejlesztése

-a fejlesztő hatásokban gazdag nevelési alaphelyzet megteremtésére, a tevékenységek, együttműködési formák, kapcsolatok, fejlesztő hatások és fejlődési lehetőségek megteremtésére összehangolására törekszik. A nevelés, mint "tudatos értékválasztás" a nevelési helyzetekbe beépített tevékenységek által valósítható meg, hiszen a gyermek állandó tevékenykedés közben fejlődik. A gyermeki megismerés alapja 2,5-6 éves korban a folyamatos érzékelés, tapasztalás és cselekvés.

A tevékenységközpontú óvodai programunk vallja, hogy a gyereket minden életkori szakaszban orientálni kell valamire, vezetni kell valahová.

A nevelési cél elérésének feltételei:

Programunk kitűzött nevelési célját a gyermek szükségleteinek, tevékenységeinek és képességeinek figyelembevételével, a gyermek egyéni adottságaiból kiindulva szeretnénk megvalósítani.

• A szükségletek szerepe a nevelési cél elérésében:

A gyermek **fejlődő** személyiség, ezért a gyermeknek sajátos, **életkoronként, életkori szakaszonként** és **egyénenként** változó testi, lelki szükségletei vannak. A szükségletek kielégítésében, a gyermeki személyiség alakulásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezetnek meghatározó szerepe van. A környezeti hatások közül a **család** szerepe igen jelentős, hiszen a család az első szocializációs szintér, amely a kisgyermeket formálja. A családi hatások a legtöbb esetben nem tudatosan tervezettek, sokkal inkább jellemző rájuk, hogy spontán módon valósítják meg a "társadalomba való bevezetés" feladatait. A különböző kultúrájú családok másként viszonyulnak a gyerekekhez, a gyerekeknek a családban elfoglalt helyéhez és más-más szerepet szánunk neki a családi életben belül. A családi nevelés mellett az óvodának igen nagy szerepe van az elsődleges szocializáció során. Az óvoda nagy előnye a családdal szemben, hogy a családnál tágabb, tagoltabb szocializációs erőteret hozhat létre. Tudatosan alakítja, építi, kombinálja azokat a nevelő hatásokat, amelyekben az együttműködés és a társas érintkezés elemi formái integráns egységet, szerves, kölcsönös kapcsolatot alkotnak.

Az óvoda tehát nem a spontán szocializációnak, hanem a pedagógiaiilag determinált szocializációnak a színtere, ahol az elemi kooperációs és kommunikációs formák tudatos kibontakoztatása folyik. Az óvodáskorú gyermekek érzelmi állapotát, befolyásolhatóságát nagy mértékben az a családi atmoszféra határozza meg, amelyben élnek. Az érzelmi alapigények kielégítése, pl. a biztonságérzet, védettségérzet a feltétele annak, hogy a gyermek a környezete iránt érdeklődést mutasson, kezdeményezzen, más emberekhez is kötődjön. Az óvodapedagógus nagyon eltérő érzelmi kíváncsalmakkal találkozhat. Az óvodában a gyermek egyéni igényeit megértéssel fogadni és empátiakészséget mutatni ugyanúgy hozzátartozik az érzelmi neveléshez, mint a kiegyensúlyozott, harmónikus alaphangulat kialakítása. Az olyan óvodai atmoszféra, amelyik sokoldalú érzelmi kifejezéseket és pozitív élményeket tesz lehetővé, hozzájárulhat a gyermek boldog alaphangulatának kifejlődéséhez és ezzel együtt a másik megértéséhez. A viselkedési nehézségekkel és zavarokkal küzdő gyerekek (agresszivitás, gátlás), különösen sok figyelmet és megértő nevelői magatartást igényelnek.

Az érzelmi nevelés feladatai:

- A szeretet és kötődés képességének fejlesztése
- A mások iránti tisztelet, megbecsülés érzésének fejlesztése
- Az élménybefogadás képességének fejlesztése
- Az érzelmek kifejező képességének fejlesztése
- Az ösztönök és az érzelem irányításának fejlesztése
- Az érzelmi zavarok tompítása, leépítése

A fejlesztés tehát azután kezdődik, miután a gyermek beilleszkedett a csoportba, jól érzi magát, alapvetően derűs, vidám légkör veszi körül, megismerkedett a felnőttekkel és a gyerekekkel, azaz bátran, biztonságosan mozog az őt körülvevő környezetben. A gyermekek gondozása az óvodai nevelőmunka alapvető feladata; olyan sajátos nevelési feladat, melynek színvonalas megvalósítása nemcsak a gyermek személyiségének fejlesztését alapozza meg, de lehetővé teszi annak a kedvező környezeti hatásnak a kialakulását, ami a gyermek további fejlődéséhez nagymértékben hozzájárul.

Az óvodapedagógus feladatai a gyermeki szükségletek kielégítésében:

- Az egészséges óvodai környezet megteremtése
- A nyugodt, kiegyensúlyozott, szeretetteljes óvodai légkör kialakítása
- A gyermek megfelelő gondozottságának biztosítása
- A gyermek alapvető fizikai szükségleteinek kielégítése

• A tevékenységek szerepe a nevelési cél elérésében:

A gyermek személyisége és a tevékenysége kölcsönösen egymásra hatva fejlődnek.

A gyermek tevékenykedő lény. Személyisége komplex tevékenységek által fejleszthető a leghatékonyabban. A gyermeki tevékenység fogalma összefoglalható az alábbiakban:

a.) Valamilyen belső szükséglet kielégítésének vagy külső követelmény teljesítésének eszköze

b.) Képességfelhasználás , képességfejlesztés eszköze

- **A nevelőhatás belső - a tevékenység tartalmából eredő - feltételei:**

a.) az egyén számára érdekes, a csoport számára fontos, hasznos tevékenység legyen (aminek hasznosságát egyre szélesebb közösség ítélni meg)

b.) a célkitűző és a célmegvalósító tevékenység egysége érvényesüljön

c.) a tevékenység és az eredmény kölcsönös feltételezettsége biztosítva legyen (csak a végigvitt, befejezett tevékenységnek van élményereje)

d.) a tevékenységrendszer teljessége zavartalan legyen

kettős szempontból:

- elégítse ki a gyermekek akciószükségletét

- oldja meg az adott gyermekközösség valamennyi feladatát (az önkiszolgálástól a csoportélet kialakításáig a csoportélet kialakításától a környezet formálásáig)

- **A nevelőhatás pedagógiai feltételei:**

a.) A tevékenység pedagógiai előkészítése (ráhangolás, tudatosítás stb.) közös feladata az óvodapedagógusnak, dajkának és az egész óvodai környezetnek.

b.) A tevékenység pedagógiai megszervezése az óvoda dolgozói részéről nagy tapintatot igényel (semmit se végezzünk el a gyerekek helyett, de mindenben segítsünk amikor arra szükségük van a gyerekeknek).

c.) A tevékenység pedagógiai értékelése ugyancsak alapvető feladata az óvodapedagógusnak. A siker, sikertelenség okai, a jól vagy rosszul megválasztott tevékenységi mód, az együttműködés megléte vagy hiánya stb. lehet az értékelés kiinduló alapja.

- **A személyiség felfogható az egyénre jellemző tevékenységshierarchiaként:**

A gyermekek számára meg kell adni a lehetőséget az önállóan megválasztott belsőből fakadó tevékenységre. A gyermeki tevékenység szervezésekor szükséges figyelembe venni a 3-7 éves korú gyermekek tevékenységének jellemzőit. A 3-7 éves korú gyermeket tevékenységi vágy jellemzi. Bármilyen mozgás, cselekvés változás felkelti a gyermek figyelmét és utánzásra ösztönzi. A megismerési vágy a kíváncsiság életkori sajátossága az óvodáskorú gyermeknek. A gyermek tevékenysége gyakran változik; minél kisebb a gyermek, annál gyakrabban változtatja tevékenységi formáit. Ennek következtében egy adott tevékenység általában rövid ideig tart és nincs mindig összhangban a kitűzött céllal. Az óvodapedagógusnak tudnia kell, hogy az életkor és az egyéni adottság nagymértékben meghatározzák a gyermeki tevékenység minőségét és mennyiségét, tehát ezt figyelembe véve

segítheti elő a tevékenységek minél szélesebb kibontakoztatását a csoportban. A 3-7 éves korú gyermek életmegnyilvánulásaiban nem különülnek el élesen a különböző tevékenységek. A gyermek számára a játék lehet munka is és fordítva. A közösségért végzett feladat lehet játék, esetleg a szabadidő kellemes eltöltése.

Az óvodapedagógus feladatai a tevékenységek megszervezésében:

- Biztosítsa minél változatosabb többfajta tevékenység egyidőben történő gyakorlásához a megfelelő feltételeket (idő, hely, eszközök, ötletek)
- A tevékenységek megszervezésében támaszkodjon a gyermekek tapasztalataira, a gyermekek aktuális élményvilágára
- Élmények nyújtásával segítse elő a minél sokrétűbb és minél komplexebb tevékenységformák kialakulását az óvodai csoportban

- **A képességek szerepe a nevelési cél elérésében**

A tevékenységközpontú nevelés olyan képességek kifejlesztését jelenti, amelyek a társadalomban létező, elképzelhető pozitív tevékenységek gyakorlásához szükségesek. Végző soron minden alkotó, termelő képesség társadalmilag szükségesnek tekinthető. Az egyéni képesség részben öncél, az önmegvalósítás mértéke, részben a társadalmi létezés eszköze, a társadalmi haladás feltétele, forrása. Ezt a kettős meghatározottságot a pedagógiának nem áll módjában megkerülni, a belső arányokon, a tendenciákon azonban lehet módosítani, az önmegvalósítás és a társadalom érdekeit szolgáló tevékenység teljes vagy részleges egybeesését elő lehet segíteni

A tevékenységszervezés és a képességfejlesztés kölcsönös kapcsolatban áll egymással:

A nevelés a társadalmilag szükséges egyéni képességek intenzív fejlesztése. Ebben a minőségében egyszerre több részfunkciót teljesít;

- a nevelés
- orientáló tevékenység is,
 - tevékenységszervezés is,
 - képességfejlesztés is.

A lehetséges emberi képességek és tulajdonságok száma szinte végtelen; ezeket képtelenség lenne áttekinteni és külön-külön formálni. Ez azonban nem jelenti azt, hogy ne lennének a nevelés szempontjából kitüntetett képességosztályok.

A társadalmi és egyéni szempontokból lényeges képességek két nagy csoportba sorolhatók:

1. Az első csoportba tartoznak a **kooperációs** képességek,
2. A második csoportba tartoznak a **kommunikációs** képességek.

Az együttműködési és érintkezési képességek jellegét, tartalmát, színvonalát, hatékonyságát, stb. mindenekelőtt az alapul szolgáló tevékenység társadalmisága (közhasznú volta, kulturális színvonala, relációgazdagsága, stb.) határozza meg.

Más szóval: korántsem mindegy, hogy miben kooperálunk, hogy miről kommunikálunk.

A tevékenység több szempontból is bázisa a képességfejlesztésnek:

- a tevékenység a kifejlesztett képesség forrása (mivel a képességek tevékenység közben fejlődnek)
- a tevékenység nemcsak forrása, hanem célja is a képességek fejlesztésének (a képesség, meghatározott tevékenységekre való alkalmasság)
- a tevékenység a képességfejlesztés eszköze (az adekvát képességek csak konkrét tevékenységek által formálhatók)
- A tevékenység a kifejlesztett képességek felhasználásának, kifejtésének színhelye (a képességek csak meghatározott tevékenységekben nyilvánulnak meg).

A képesség és a tevékenység annyira mély és genetikus kapcsolatban áll egymással, hogy csak a reáltevékenységekre alapozott nevelésnek lehet igazi esélye a sikeres képességfejlesztésre, hiszen minden képesség valamilyen tevékenységre való alkalmasság, és a képességek csak tevékenységekben fejlődhetnek ki és nyilvánulhatnak meg. Ez az általános képességekre is érvényes. Nincs olyan általános képesség, amelynek ne valamilyen konkrét tevékenység lett volna az eredeti forrása. A kommunikációra és a kooperációra való képességet a gyermek a kommunikáció és a kooperáció egymással összefüggő folyamatában a kommunikáció és a kooperáció gyakorlása közben és által szerezheti meg. Az emberi képességek összessége több emberformáló folyamat, pl. a szocializáció, a művelődés eredményeként jelenik meg. Az előbbieken azonban itt is aktív szerepet töltenek be: szervezik, rendezik, hatékonyabbá teszik, stb. az egyén képességstruktúráját.

Az óvodapedagógus feladatai a képességek fejlesztésében:

- Folyamatosan biztosítsa a gyermekek számára, a képességeik kibontakoztatásához szükséges tevékenységek gyakorlásának lehetőségeit
- A folyamatos megfigyelés útján alkosson tiszta képet a gyermek meglévő képességeiről. Ennek ismeretében törekedjen a képességek fejlesztésére.
- A kiemelkedő képességű és részképességek fejlődésében elmaradott gyermekekre egyénre szabott fejlesztési terv alapján gyakoroljon hatást
- Minden gyermek képességét önmagához a saját lehetőségeihez viszonyítva igyekezzon fejleszteni

V. Az óvodai élettevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai

A nevelés tartalma a tevékenységeken keresztül jut érvényre és a nevelési folyamat négyes feladatrendszerén keresztül valósul meg. A feladatrendszer a gyakorlatban nem különülnek el egymástól. A feladatrendszer elemei egymást átszöve érvényesülnek és valamennyien együtt jelentik az óvodáskorú gyermek nevelésének tartalmát.

A feladatrendszer elemei:

1. Játék és tanulási tevékenység
2. Társas és közösségi tevékenység
3. Munkatevékenység
4. Szabadidős tevékenység

A gyakorlatban a feladatrendszer elemei nem különülnek el egymástól, azok komplexen, egymást áthatva érvényesülnek.

1. Játék és tanulási tevékenységek

A játék a (2,5) 3 - 7 (8) éves gyermek alapvető, mindennapjait átszövő tevékenysége.

Célunk a játék segítségével, társaikhoz alkalmazkodni tudó, aktív, feladatokat értő és meg tartó gyermekek nevelése. A játék nemcsak azért kitűnő talaja a fejlesztésnek, mert általa szinte észrevétlenül tanul a gyermek, hanem azért is, mert a játékban kiélheti, kipróbálhatja, feldolgozhatja és gyakorol- hatja az életben előforduló szituációkat, az őt érő élményeket. Ugyanakkor megoldási módokat kaphat bizonyos élethelyzetekben való viselkedésre, megnyugodhat, kiélheti szorongásait, problémáit és újra élheti kellemes élményeit. A játék tehát olyan komplex tevékenységforrás, melyet az óvodapedagógusnak tudatosan kell felhasználnia a nevelés folyamatában, céljai elérésében. A játéktevékenység tág értelmezése lehetővé teszi, hogy nemcsak a tárgyi, manuális, vagy mozgáshoz kapcsolt tevékenységet, hanem a „szellemi” alkotást is tevékenységként fogjuk fel. **Jót és jól játszani – ez a gyermek dolga az óvodában.** Az óvodapedagógus feladata megfigyelni a gyermek játékát, felhasználni azt saját nevelési céljai elérése érdekében és szükség esetén, indirekt módon befolyásolni. A játék kicsiben maga az élet, az amit a kisgyerek felfog és rekonstruálni képes az őt körülvevő világból. Éppen ezért az **életre nevelés** is játékból indul ki és **a játék segítségével**, teljesezhet ki. Külön szót érdemel az **élmények szerepe** a gyermek játékában. Az élmény, legyen az a gyermek egyéni élménye, melyet a családból a környezetéből hoz a gyermek, vagy legyen az, az óvodai társakkal átélt élmény, rendkívüli jelentőséggel bír az életre való felkészítés folyamatában. A különböző szituációk megteremtése, az élménynyújtás, az óvónő tudatos, átgondolt munkáját feltételezi, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést. Nem ad helyet semmiféle előítéletek kibontakozásának A **játék** tehát, mint az óvodáskorú gyermek alaptevékenysége olyan lehetőséget jelent az óvodapedagógus számára, amit tudatosan felhasználhat a gyermekek fejlesztése érdekében. A tevékenységközpontú program alapelve, hogy minél több időt, alkalmat és lehetőséget biztosítsunk a gyermekeknek az

elmélyült játékra. A játéktevékenységhez szükséges feltételeket, ötleteket és eszközöket azonban az óvodapedagógusnak kell biztosítani.

Az egyes játékfajták kiemelt személyiségformáló hatása:

- **Gyakorlójáték:** fejlődik nagymozgása, finommotorikája, mozgáskoordinációja, térészlelése, tapintásos észlelése, verbális készsége stb.
- **Szimbolikus szerepjáték:** alakul szocializációs készsége, kommunikációja, erkölcsi, akarati tulajdonságai, kognitív képességei stb.
- **Konstruáló játék:** alakul szem-kéz koordinációja, finommotorikája, térészlelése, alak- és formaállandósága, rész- és egész viszonyának észlelése, képzelete, kreativitása, vizuális memóriája stb.
- **Szabályjáték:** fejlődnek kognitív képességei, formálódnak akarati tulajdonságai, szocializációs készsége stb.

A mi szemléletünkben az egészséges, harmonikusan fejlődő gyermekek esetében tehetséggondozást, az egyéni szintek kibontakoztatását, a kreatív önkifejezés fejlődésének lehetőségét támogatjuk, ehhez adunk érzelmi biztonságot, ingergazdag környezetet, és biztosítjuk a **szabad játék** és korai tanulás minden feltételét. A játék lehet a gyermek szabad játéka, és lehet az óvónő által kezdeményezett játék. A szabad játék során az óvónő biztosítja a gyermek számára az önállóságot, a szabadságot

- játéktevékenység kiválasztásában
- Játékeszközök megválasztásában
- Társak megválasztásában
- Gyermeki játékelgondolás megvalósulásában
- Játsszóhely megválasztásában és kialakításában.

A szabad játék folyamatosságának érdekében az óvónő hagyjon elegendő időt a játék befejezésére, az elmélyült játékot ne zavarja meg más tevékenység felkínálásával, és adjon lehetőséget a játék későbbi folytatására. A csoportszobák kialakításánál figyelembe vettük a kooperatív technikák megvalósításához szükséges feltételek biztosítását (csoportszoba elrendezése). **Kezdeményezett játéknál** az óvónő pedagógiai szándékkal teremt olyan helyzetet, melyben a gyermek egyéni érdeklődési körének, egyéni fejlettségének ismeretében tevékenykedhet. Ennek a külső készítésnek akkor van helye, ha a gyermek érdekében történik, mégpedig úgy, hogy azok elősegítik sajátos fejlődését, és találkoznak igényeivel.

- A gyermeknek itt is lehetősége van a játéktevékenység megválasztására, ezért tartunk tiszteletben választását – jogában áll nem élni a felkínált játéklehetőséggel!
- Alkotó pedagógiai légkörben biztosítuk az önállóságot és önmegvalósítást számára.
- A játék célja a gyermek képességeinek, kompetenciájának fejlesztése, figyelembe véve aktuális állapotát.

Az óvodapedagógus feladata a játékkal kapcsolatban:

- Nyugodt légkör biztosítása, az elmélyült játék feltételeinek megteremtése
- A napirenden belül elegendő idő és hely biztosítása a játék számára
- A játékhoz szükséges eszközök folyamatos biztosítása, a gyermek által jól látható és elérhető helyen történő elhelyezése
- Ötletek, lehetőségek, helyzetek teremtése a sokszínű játék kialakulásához

- Az egyéni élményeken túl, közös élményszerzési lehetőségek kihasználása a játék fejlesztése érdekében
- A gyermeki játék önállóságának tiszteletben tartása
- Szükség esetén bekapcsolódás a játékba, együttjátás a gyermekekkel.
- A barkácsolás, mintázás, rajzolás, festés, kézimunka, bábozás, dramatizálás eszközeinek sokszínű, szabadon választhatóságra lehetőséget adó elhelyezése
- A szülők szemléletformálása: ötletadás játékvásárláshoz

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Örömmel, önfeledten játszanak
- Fejlődik önállóságuk
- Alkotó- szervezőképességük
- Kitartóbbá válnak
- Fejlődik figyelmük, akaratuk
- Szabályjáték során betartja a szabályt, és másokat is figyelmeztet betartására
- Kreatívabbá válnak
- Nyitottabbak, kezdeményezőbbek
- Problémaérzékenyebbek
- Feltalálják magukat különböző helyzetekben
- Egészséges versenyszellemben tevékenykednek
- Betartja a társas viselkedés elemi szabályait

A játék és a tanulás teljes mértékben összekapcsolódik óvodáskorban.

A játék az óvodai tanulás egyik legfontosabb színtere. Az óvodai tanulás azonban szélesebb értelmű annál, hogy csupán a játékkal, való összefüggésein keresztül értelmezzük. A nevelési folyamat egésze, azaz valamennyi pillanata alkalmas arra, hogy erőltetés nélkül spontán vagy irányított módon tanuljon a kisgyerek.

Az óvodai nevelés alapprogramja alapján a tanulás lehetséges formái az óvodában:

- az utánzós, minta-és modellkövetéses magatartás-és viselkedéstanulás (szokások alakítása)
- a spontán játékos tapasztalatszerzés
- a játékos, cselekvéses tanulás
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés
- a gyakorlati problémamegoldás

Fontosnak tartjuk az ismeretek átadását, bővítését, de nem a mennyiséget tartjuk fontosnak, hanem az élethez szükséges alapkészségek, képességek, kulcskompetenciák fejlesztést. A közvetlen környezet folyamatos megismerése, az érzékelés és a tapasztalatszerzés azért központi kérdése a tanulási folyamatnak, mert szerintünk kevesebbet, de azt jobban, alaposabban, több oldalról megközelítve kell a gyerekek számára közvetítenünk és velük együtt átélnünk. Miután a gyermek a világot komplex módon érzékeli, észleli és éri meg, ezért a tanulás során is ebből kívánunk kiindulni. Ez az oka annak, hogy komplex foglalkozások rendszerén keresztül jut el a gyermekhez az, ami a számára a világból megismerhető, befogadható ismeretet, tapasztalatot jelent. A több érzékszervet igénybevevő tapasztalás és a

sokoldalú cselekedtetés mindennél fontosabb a 3- 7 éves gyermek fejlődésének szempontjából. A cél az, hogy megfelelő színvonalú feladatok elé állítsuk a gyermeket. Természetesen minden gyermek esetében képességeinek megfelelő feladatokról van szó. A követelményeket az egyéni teljesítményhez kell mérni.

Az óvodapedagógus feladatai a tanulással kapcsolatban:

- tanulásban (is) kompetens gyereket nevel, amely képessé teszi őt az élethosszig tartó tanulásra.
- Értelmi képességek fejlesztése (érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás - alkotóképesség).
- Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása
- Változatos, a gyermekek cselekvő aktivitására épülő, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás lehetőségének biztosítása.
- Szokások alakítása utánzásos minta- és modellkövetéses magatartással és viselkedéssel.
- Az egyéni fejlődési, érési ütem figyelembevétele a tevékenység felkínálása során.
- Személyre szabottan, pozitív értékeléssel segíteni a gyermek személyiségének kibontakozását, egyénhez mérten értékel.
- A gyermek megismerési vágyának, kíváncsiságának, sokoldalú érdeklődésének kielégítése.
- Lehetőséget kínálni a gyermek számára olyan szituációk átélésére, ahol megismerhetik a felfedezés, a kutatás örömeit
- A gyermekek egyéni érdeklődésének megfelelő tevékenységek biztosítása.
- A gyermekek önállóságának, figyelmének, kitartásának, feladattudatának fejlesztése.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermekek érdeklődőek, bátran kérdeznek.
- Szívesen vesznek részt a tervezett, szervezett, kezdeményezett, irányított játékokban, tevékenységekben.
- A tanuláshoz szükséges képességeik alkalmassá teszik őket az iskolai tanulás megkezdéséhez.

A **megismerés** fokozatosan tevődik át a **képszerű, szemléletes gondolkodás** szintjére. A tanulás közben végzett sokféle tevékenység, lehetőséget ad az érdeklődés kielégítésére, „megtanulás” a gondolkodás örömeinek az átélésére. A gyerek tevékenységi vágyának kielégítése az eredményes tanulás elengedhetetlen feltétele. Fontos, hogy az óvodapedagógus a gyerekeket egyéni képességeiknek megfelelő differenciált feladatadással készítse sokoldalú tevékenységre. A 6 - 7 éves gyerek többsége azonosul az óvónő által meghatározott feladattal. Kialakul bennük az igény, hogy a kapott feladatokat sikerrel megoldják. Megkezdődik az önellenőrzés képességének alakulása, fokozatosan fejlődik a szándékos figyelmük. A feladatok pontos megjelölése ösztönzi a problémamegoldó gondolkodást.

2. Társas és közösségi tevékenység

A gyermekekkel szemben támasztott két fő követelmény: tanuljon meg másokkal érintkezni és együttműködni. A **kooperációs és kommunikációs képességek** pedagógiai szempontból sikeres formálásnak legfontosabb feltétele, hogy a tevékenység értéktartalma és hasznossága nyilvánvaló, felismerhető, tudatosítható legyen. Pedagógiai programunk négyes

feladatrendszere megfelelő bázist nyújt a kooperációs és kommunikációs képességek kifejtéséhez.

A társas és közösségi tevékenység célja:

- a gyermekek egészséges, harmonikus szocializációjának megvalósítása
- a közös szokások kialakítása
- a közösségi érzés, közösségi tudat és magatartással való azonosulás
- társaik és a másság elfogadása, megbecsülése, tiszteletben tartása

A társas és közösségi tevékenységek állandó gyakorlás által történő kifejtése rendkívüli fontossággal bír az életre nevelés szempontjából.

Feladatai:

- a gyermekek nevelése arra, hogy elfogadja, megértse, hogy az emberek különböznek egymástól
- az együttműködési készségek kialakítása
- felelősségérzet kialakítása a társakért, a csoportért
- megértés, tolerancia kialakítása mind a gyerekek, mind a felnőttek iránt
- a gyermekek erkölcsi tulajdonságainak és akaratának fejlesztése

A helyes szociális viselkedés megtanulásának színtere az óvodai csoportközösség. Az óvodapedagógus ugyanúgy vegye figyelembe a gyermek jogos kívánságait és igényeit, mint ahogyan a gyermektől is elvárja a szokások, szabályok betartását. A nevelőközösség, gyermekszerepe, toleranciája, világos, pontos, tudatos, célirányos nevelő tevékenysége nélkül harmonikus gyermekközösség kialakulása nem sikerülhet. Az óvoda nyitottsága nemcsak a beszoktatás ideje alatt, hanem óvodáskor végéig biztosítsa a szülőknek a nevelőmunkába történő közvetlen betekintést. A nyitottság hagyományok teremtésével, nyilvános, közös programok, ünnepségek segítségével tovább növelhető. A társas és közösségi tevékenységek a nevelőmunka egészét átszövik.

Az óvodapedagógus feladatai a társas, közösségi tevékenységgel kapcsolatban:

- Biztonságos, nyugodt óvodai légkör
- A felnőttekkel és társakkal kapcsolatos viselkedési szokások kialakítása és gyakorlása természetes szituációban
- A gyermekcsoporton belül az együttműködés, az együttjátkozás, együttműködés képességének gyakorlása a konfliktusok kezelése
- A társakért, a csoportért érzett felelősségérzet alakítása
- A demokratikus szabályok betartása
- Arra nevelni a gyermekeket, hogy megértést és toleranciát tanúsítsanak társaik irányában. Nevelje a gyermeket a különbözőségek elfogadására, tiszteletére.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Az eddig kialakult szokások a gyerekek igényévé válnak
- A közös tevékenységekben aktívan vesznek részt
- Elfogadják az adott tevékenység által megkívánt magatartási formákat
- Figyelmesen hallgatják meg az óvónő és társaik közlését
- Ébrednek bennük a közösségi öntudat, örülnek a közösen elért sikereknek

- Érzelmileg és értelmileg egyaránt elfogadják és követik az óvónő kérését, útmutatását
- Felelősséget éreznek a vállalt feladatért, amelyet már akkor is elvégeznek, ha nehézséget jelent, vagy érdeklődésüket már nem köti le
- Képesek mikrocsoportban együttműködni, a feladatokat egymás között elosztani.

Egyéni bánásmód a közösségben:

A gyerek fejlődési tempója, élet és nevelési körülményei eltérőek. Különböznek egymástól testi, idegrendszeri sajátosságaikban, tapasztalatokban, értelmi képességük, nyelvi kifejezőkészségük, társas magatartásuk, érzelmeik, érdeklődésük, aktivitásuk terén. A differenciált bánásmód nemcsak a gyengébb képességű gyerekek felzárkóztatását, hanem a jó képességű gyerekekkel való törődést is jelenti. Mindezekről függ, hogyan hat rájuk az óvodai környezet, hogyan kerülnek kapcsolatba társaikkal, az óvónővel és a többi felnőttel.

3 Munkatevékenység

Munkatevékenység célja:

- Az életre való felkészítés, a társadalmi gyakorlat megismerése.
- A munkavégzéshez szükséges készségek, képességek, kompetenciák alakítása.
- A munka megszerettetése
- Az egészséges életmód megalapozása

Feladata:

- kialakítsuk a gyermekekben, hogy szeressenek tevékenykedni
- szívesen végezzenek saját maga és a társak számára olyan cselekvéseket, melyek a munkatevékenység körébe tartoznak
- a gyermekek a magukkal kapcsolatos minden teendőt önállóan végezzenek
- életre való felkészítés
- társadalmi gyakorlat megismerése
- személyiség fejlesztése
- a gyermekek tanuljanak meg önállóan dönteni, feladataikat egymás között megosztani
- a munkavégzéshez szükséges pozitív attitűdök kialakítása

A munkatevékenység tartalma:

- önkiszolgálás
- papírgyűjtés és termékek gyűjtése
- saját környezetük tisztán és rendben tartása
- -alkalmi megbízatások teljesítése

A munka az életre való felkészítést, a társadalmi gyakorlat megismerését éppúgy szolgálja, mint a személyiség fejlesztését. A munka az óvodás gyermek számára játékos jellegű, gyakran nem is választható szét a játék és munkatevékenység. Ez az a terület, ahol az erőfeszítés és az eredmény kapcsolat közvetlenül érzékelhető, átélhető a gyermek számára. A munkafajták közül elsődleges helyet kap az önkiszolgálás, aminek óvodáskor kezdetétől fogva igen nagy a jelentősége. Ide tartozik az öltözködés, test-ápolás, étkezés, környezetük rendben tartása. A munka megosztása során fontos feladatnak tartjuk, hogy a gyermekek megtanuljanak önállóan dönteni, feladatokat egymás között megosztani. A nagyfokú önállóság és a döntési helyzetek, döntési képességek gyakorlásának lehetőségei együtt szolgálják a gyermekek életre való

felkészítését. Nagyon fontos, hogy a munkavégzéshez elegendő mennyiségben és megfelelő minőségben legyen a gyermekcsoport felszerelve a szükséges eszközökkel, szerszámokkal és azok szabadon a gyermekek rendelkezésére álljanak.

Az óvodapedagógus feladatai a munkatevékenységgel kapcsolatban:

- Megfelelő hely és elegendő idő biztosítása a munka elvégzésére a folyamatosság érdekében
- minden gyereknek biztosítson lehetőséget arra, hogy önállóan, kedve és képessége szerint elvégezhesse az önmagával kapcsolatos önkiszolgáló tevékenységet, illetve a társai érdekében végzett munkatevékenységet (naposi munka)
- folyamatosan biztosítsa, bővítse a munkatevékenységhez szükséges, gyermekek számára megfelelő munkaeszközöket
- a munkaeszközök számára biztosítson olyan helyet, ahol a gyerekek bármikor elérhetik és használhatják
- adjon lehetőséget a gyermekeknek bármilyen őket érdeklő munka elvégzéséhez
- arra törekedjen, hogy minden munkatevékenység örömet szerezzen a gyermekeknek
- A munka értékelése legyen folyamatos, konkrét, reális, a gyermekhez mértén fejlesztő hatású
- A környezettudatos viselkedés megalapozása.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Képes megszervezni a saját vagy többiek munkáját
- Képes előre látni a munka eredményét
- Felelősségérzet, kötelességérzet megnyilvánul a munkájával szemben
- Észreveszi hibáját, próbál javítani
- Kezdeményező a munkavállalásban
- Szervező- irányító- vezető szerepet vállal
- Mások véleményét, javaslatát kéri, elfogadja
- Szívesen részt vesz a csoportszoba díszítésében, takarításában, teremrendezésben, az élősarok, az udvar, a veteményeskert gondozásában, szívesen segít társainak.
- A közösségért végzett munkák vállalásánál megjelenik helyes önértékelése, önbizalma

4. Szabadidőstevékenység

A szabadidő igazi **tartalma**: a termékeny idő-felhasználási lehetőségek között szabad választás. Ez is öntevékeny, ez is döntés. A szabadidős tevékenységek nélkül a gyermek sohasem tanulhatja meg, hogyan gazdálkodjon az önmaga számára felszabaduló, rendelkezésre álló idővel. A kívülről irányított ember nem lesz képes belülről, önmaga által irányított emberré válni. Ugyanakkor a szabadidős tevékenységek az egyéni képességek megmutatására, kibontakoztatására is igen hatásos eszköz.

Célja:

- a gyermeki önállóság, kezdeményezőkézség és döntési képesség kifejlesztése
- az egyéni képességek kibontakoztatása
- az azonos érdeklődésű gyermekek közös és sokoldalú foglalkoztatása

- az egyéni szükségletek kielégítése

Feladatai:

- a társadalmi és egyéni lét fenntartásához szükséges képességek kialakítása
- egyéni érdeklődések kielégítése
- a gyermekek önkéntességének, nyitottságának tudatos felhasználása
- a munkavégzés során önállóság, rendszeresség és folyamatosság biztosítása

Az óvodapedagógus feladatai a szabadidős tevékenységek szervezésében:

- Törekedjen a zárt csoportszoba tereinek kiszélesítésére
- Keresse a lehetőséget arra, hogyan biztosíthatna nagyobb mozgás és tevékenységi teret a gyermekeknek
- A választásra felkínált tevékenységek listáját bővítse
- Különböző eszközökkel segítse a gyermekek fantáziájának fejlődését
- Keressen és kínáljon lehetőséget az egyéni képességek fejlesztésére, a differenciált gyakorlásra, a gyermekek egyéni kéréseinek teljesítésére

VI. A KOMPLEX TEVÉKENYSÉGEK RENDSZERE

A komplex tevékenységek lényege:

- a. Komplex tevékenységek az óvodás gyermek szintjén
- b. A tevékenységeket problémacentrikusság és egy-egy vezető szempont megléte jellemzi
- c. A tevékenységeken tudatosan és tervszerűen integráljuk az adott problémához tartozó ismereteket

1. A társadalmi érintkezést megalapozó komplex tevékenységek

1.1. Anyanyelv

Az anyanyelv a legfontosabb eszköze a szociális kapcsolatok kiépítésének és az emberek közötti kommunikációnak. A beszéd és a gondolkodás egymással szoros kapcsolatban áll. Ha tehát az anyanyelvi nevelés feladatait fontosnak tartjuk és a gyermeket nyelvi fejlesztésben részesítjük, nemcsak tisztábban és jobban fog beszélni, hanem a gondolkodása is fejlődik. Az óvodai anyanyelvi nevelés **komplex** folyamat, ami a nevelési folyamat egészében jelen van. Minden feladatot, minden tevékenységet áthatva segíti a gyermek önbizalmának kifejlődését, szociális kapcsolatainak kialakítását és elősegíti a gyermek zökkenőmentes iskolai tanulásának megkezdését. A rossz kifejezőképességgel rendelkező, beszédében gátolt gyermek gondolkodási képességét nem tudja megfelelően használni.

Ugyanakkor egy kevésbé intelligens gyermek jó kifejezőképesség birtokában jobb teljesítményt képes felmutatni. Ezért fordul elő gyakran, hogy a fejletlen beszédképességű gyermeket gyakran teljesítménye alatt értéklik. Minden gyermek beszédét meghatározza az otthoni nyelvi környezet. Az óvoda fejlesztési feladatainak tehát a család, a környezet megismeréséből kell kiindulni és a gyermek egyéni képességeinek megismerésén keresztül kell

hatást kifejteni. A fejlesztésnek a gyermek élményeihez kapcsolódva és tapasztalatszerzéssel egybekötve lehet értelme. Az óvodapedagógusnak arra kell lehetőséget biztosítani, hogy nyugodt légkörben életszerű helyzetekben minden gyermek beszélhessen arról, ami érdekli, ami foglalkoztatja. Semmiféle türelmetlenség vagy a gyermek korlátozása nem megengedhető az anyanyelvi nevelés során. Az óvoda tevékenységgel gazdag élete, a kellemes, nyugodt légkör alapvetően meghatározza az anyanyelvi nevelés fejlesztését. Ilyen körülmények között a gyermekek szívesen és gyakran beszélnek. A nap folyamán bármikor adódhat lehetőség a beszélgetésre, de célszerű a hétfői napokon erre külön is tekintettel lenni, hiszen ilyenkor otthonról és a külső környezetből hozott rengeteg élményt és tapasztalatot mondják el a gyermekek.

A környezet példamutató, tiszta és szép beszéde mintát nyújt, ösztönzést ad a kisgyermeknek a beszédre. Különösen fontos, hogy az óvodapedagógus ügyeljen beszédének stílusára, a hanglejtésre, a dinamika, a hangsúly megfelelő alkalmazására. Beszéde legyen érthető, egyszerű és világos. Figyeljen arra, hogy a gyermekek mindig választ kapjanak kérdéseikre. Ne vegye el a gyermekek kedvét állandó javítással és figyelmeztetéssel a folyamatos beszédetől. Dicsérje és biztassa a bátoralanabb gyermekeket, serkentve őket a beszédre. A gyermekek anyanyelvi fejlettségét folyamatosan kísérje figyelemmel. Figyeljen arra a gyermekekre, amelyek beszédhibával, beszédgátlásos-sággal, beszédbeli elmaradással küzd. Szükség esetén kérje szakember segítségét.

Az óvodapedagógus feladatai az anyanyelvi nevelés fejlesztésében:

- Beszélgetésre alkalmas nyugodt, kiegyensúlyozott légkör megvalósítása
- A beszédöröm biztosítása: arra nevelni a gyermekeket, hogy bátran nyilatkozzanak meg, mondják el élményeiket
- Lehetőséget teremteni minden gyermeknek a folyamatos beszéd gyakorlására
- Képesé tenni a gyermekeket arra, hogy tudjanak másokat is meghallgatni
- A gyermekek szókincsének folyamatos bővítése
- A beszédszint emelése olyan formában, hogy a gyermekek képesek legyenek a nyelvi kifejezés eszközeit variálni
- Beszédmegértés fejlesztése
- Beszédtechnika fejlesztése, a helyes kiejtés gyakorlása
- A gyermeki kérdések inspirálása, megválaszolása
- A beszédhibák megfelelő módszerekkel történő javítása

A fejlődés általános jellemzői óvodáskor végére:

- Korának megfelelően kialakult a pontos érzékelése, észlelése
- Az önkéntelen bevésés mellett megjelenik a szándékos bevésés is
- Szókincse korának megfelelő
- Egyszerűbb történetet, mesét képes önállóan is elmondani
- Ismeri, használja az udvariassági szavakat
- Élményeit, gondolatait el tudja mondani
- Helyesen használják a névmásokat, névutókat, a jövőidejű igekötőt
- Kialakul a beszédhelyzethez és anyanyelvi szabályokhoz illeszkedő, jól érthető, többnyire megfelelő hangsúlyozású, hanglejtésű, hangerejű és sebességű beszéd

- Beszédüket a személyiségüknek megfelelő természetes gesztusokkal, arcjátékkal kísérik
- Tisztán ejtenek minden hangot
- A migráns kisgyermek is megérti az óvodai életéhez szükséges kifejezéseket, és képes magát megértetni.
- Páros és csoportos beszédhelyzetekben általában nyugodtan, figyelmesen tudják végighallgatni egymást, illetve az óvodapedagógust
- Jól alkalmazzák a párbeszéd jellegzetes fordulatait, a köszönést, a bemutatkozást, a megszólítást, a véleménynyilvánítást.

1.2 A külső világ tevékeny megismerése – matematika

1. A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a közvetlen szűkebb és tágabb természeti – emberi tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.

2. a gyermek miközben felfedezi környezetét olyan tapasztalatok birtokába jut, melyek a környezetben való életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, az összefogás, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

3. A gyermek környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut a gyermek és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi-, alaki-, nagyságbeli- és téri viszonyokat: alakul ítélőképessége, fejlődik tér-, sík-, és mennyiségsszemlélete.

4. Az óvodapedagógus feladata, hogy lehetővé tegye a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését. Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, az ismeretek rendszerezésére, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására. Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, továbbá a fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt fenntarthatósági szemléletformálásra, a környezettudatos magatartás alakítására.

Programunk az ismerettartalmak komplex kezelésére a komplex óvodai tevékenységek keretén belül megvalósuló fejlesztésre kívánja a hangsúlyt helyezni. A matematikai nevelés komplex formában a gyermek észlelésére, érzékelésére és megismerési vágyára épülve valósul meg. Az óvodában a gyermek életkori sajátosságait figyelembe véve a **matematikai tanulás** több formája valósulhat meg:

- utánzásos, minta-modellkövető,

- spontán játékos tapasztalatszerzésre, az óvodapedagógus által irányított megfigyelésre épülő tapasztalatszerzés
- gyakorlati problémafelvetés és feladatmegoldás,
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra adott magyarázatok.

A tevékenységek végzése, a folyamatos cselekedtetés rengeteg olyan szituációt hoz felszínre, ahol természetes környezetben folyhat a matematikai tapasztalatok szerzése. A perceptuális, a motoros, a verbális és a szociális tevékenységek aktív átélése együttesen nyújt lehetőséget a matematikai ismeretek és összefüggések megláttatására. A komplex tevékenységek alkalmat adnak arra, hogy a korábban mozaikszerűen megszerzett benyomásokat rendszerezzük, a megfigyelések, tapasztalatok körét szélesítsük és mélyítsük, a spontán tanultakat rögzítsük.

A gyermeket körülvevő környező valóság mennyiségi és térbeli viszonyai, formái természetes napi szituációkban megfigyelhetők. Tevékenykedés közben a megismerő képességek

(érzékelés, észlelés, megfigyelés, emlékezés, tapasztalás, megértés, problémalátás, problémamegoldás) fejlesztése szinte észrevétlenül megvalósítható. Játék és szabadidőben folyamatosan létrejöhetnek olyan szituációk, melyek alkalmasak matematikai tartalmak közvetítésére akkor, ha az óvodapedagógus képes az adódó lehetőségek felismerésére és kihasználására.

A környezet formai, mennyiségi és téri viszonyairól való tapasztalatok megszerzésének formái:

- tárgyak, személyek tulajdonságainak felismerése, megnevezése és összehasonlítása
- szétválogatás, meghatározott tulajdonság szerint
- szavakban történő összehasonlítások
- mennyiségek összemérése
- párosítások, mérések
- a több-kevesebb-ugyanannyi értelmezése
- tevékenységek tükörrel
- tájékozódás térben, síkban
- építések, alkotások szabadban

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Logikus gondolkodása, logikai következtetései életkorának megfelel
- Problémamegoldó készsége jó
- Számfogalma 10-es számkörben mozog
- Képes halmazokat összehasonlítani, tulajdonság szerint szétválogatni
- Ismerje fel a sorba rendezés logikáját, azt képes legyen jól folytatni legalább 3 elemszámmal.
- Képes részekből az egészet kirakni
- Ismeri az alapvető mértani testeket, azokat képes felismerni és megnevezni
- Van tapasztalata a tükörképről és a szimmetriáról
- Képes legyen a jelenségek egyes részleteinek észrevételére vagy globális szemlélésére

- Ismerje fel, értelmezze az ok - okozati összefüggéseket
- Legyen képes elemi összefüggések levonására
- Különböztesse meg a mennyiségi, formai, nagyságbeli viszonyokat
- Legyen tisztában a több- kevesebb- ugyanannyi, hosszabb- rövidebb, tö- és sorszámnevek, stb.. matematikai fogalmakkal
- Ismerjék az irányokat, a helyeket kifejező névutókat
- Matematikai jellegű helyzetekről, problémákról saját gondolataikat is szabadon mondják el.

2. A társadalmi gyakorlat belső összefüggéseit tükröző komplex tevékenységek:

2.1. Természet - társadalom - ember

Ez a komplex tevékenység, mint elnevezéséből is kitűnik, szeretné egységben megmutatni és érzékelteni azt, ami a valóságban is teljes egységben érzékelhető.

A tevékenységközpontú program célja az, hogy a gyermeknek segítséget nyújtson ahhoz, hogy a világot megismerje és megértse a maga egészében. A gyermeket körülvevő világ megismerésében a közvetlen megfigyelésre és a tapasztalatszerzésre építünk. A természet szeretetére kívánjuk nevelni a gyermekeket, természetközeli élettel, a természet, a környezet szeretetének bizonyításával, példát mutatva a gyermek számára. Azt kell benne megerősíteni, hogy mennyire összefügg mindez egymással és milyen nagy az ember felelőssége a természeti és társadalmi környezet megóvása szempontjából. A tapasztalatszerzés mindig a valódi környezetben történik, ezért a komplex tevékenység legtöbb esetben a szabad természetben vagy az óvoda környezetében, udvarán zajlanak. Legfontosabb feladat megismertetni a gyermeket azzal a természeti környezettel, amelyben él, felhívni a figyelmet annak értékeire és szépségeire. Ez képezi majd az alapját a később kialakuló természetszeretnek. A fák, a virágok, az apró kis állatok megannyi ismeretet, feladatot jelentenek a kisgyermekeknek. A séták, kirándulások, az óvoda udvarán és kertjében vagy az élősarokban végzett tevékenységek tanulási, tapasztalási lehetőséget kínálnak a gyermeknek. Az önálló és csoportos megfigyelések révén értékes tapasztalatokhoz juthat a természetben végbemenő folyamatokról és összefüggésekről. Már az óvodában fel lehet és fel kell készíteni a gyermeket arra, hogy társadalomban élünk, ami a közvetlen környezetünkön keresztül hat ránk. A gyermeket demokratikus társadalmi rendben való élésre készítjük fel, amelyben különböző vélemények, értékítéletek lehetnek egymás mellett. Meg lehet éreztetni a gyermekekkel, hogy mindenkinek lehetősége van saját lelkiismeretének megfelelően dönteni. A tolerancia, mások véleményének, érzéseinek és gondolatainak tiszteletben tartása arra neveli a gyermeket, hogy képes legyen elfogadni másokat. Mindez pedig a társadalomban való harmonikus, kiegyensúlyozott élethez feltétlenül szükséges. Természetesen ide tartozik a mások (idősebbek, felnőttek, társak) tisztelete és szeretete is. Ilyen pedagógiai légkörben fejlődik a gyermek ítélőképessége és természetes viselkedési formájává válik a más felfogásokkal szembeni tolerancia. Ugyanakkor lehetőséget kap az önálló véleménynyilvánításra, önbizalmának növelésére. A komplex tevékenységek keretén belül egészen odáig mehetünk el, hogy az óvodás gyermek számára megtapasztalható és ezáltal megérthető társadalmi folyamatok között még a gazdasági kérdések is felszínre kerülhetnek.

Ennek egyik nagyon egyszerű és kézzelfogható példája a tényleges vásárlás a boltban. Nem szükséges tehát elvont, tág fogalmakban gondolkodnunk, hanem a gyermeket körülvevő valós természeti és társadalmi környezetből megismertetni mindazt, ami megérthető és hasznosítható a gyermek számára.

A környezetvédelem vagy a problémák erőszakmentes megoldásának kérdése már az óvodás gyermek szintjén is felvethető és beépíthető a komplex tevékenységek rendszerébe. A természet-társadalom-ember egymástól függő, egymást feltételező, egymást kiegészítő fogalmak rendszere, melynek lényege a kisgyermek szintjén már óvodáskorban is megérthető, megérezthető.

A környezeti nevelés célja:

- a gyerekek a természetet megismerjék
- a természet szeretetének kialakítása
- matematikai tapasztalatok szerzése a környezet formai, mennyiségi, téri viszonyairól való tapasztalatok megszerzése
- a gyermekek beszédképességének magasabb szintre juttatása
- a gyermekek a világot megismerjék és megértsék a maga egészében

Feladata:

- külső (teremtett) világ tevékeny megismerése
- a környezettel való együttélésre nevelés
- helyi hagyományokról, szokásokról való ismeretek kialakítása
- a gyerekek cselekvő aktivitása a közvetlen, a sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás lehetőségeinek biztosítása
- pozitív érzelmi viszony kialakítása a természethez, az emberi alkotásokhoz

2.2 Anyanyelvi nevelés:

- kommunikációs készségek fejlesztése, a közvetlen tapasztalat és ismeretszerzés során szókincsbővítés (szinonimák, névelők, rokon értelmű szavak)
- tulajdonnevek pontos elsajátítása
- logikus gondolkodásra serkentő, tevékenység közbeni beszédprodukció
- cselekvések, gondolatok szóbeli megfogalmazása
- logikusan felépített, összefüggő beszéd gyakorlása, önfegyelem kialakulása
- logikus gondolkodásra készítő helyzetek
- óvónői beszédviselkedésben az érthetőség fontossága
- szókincsbővülés- aktív szókészletté válnak a matematikai fogalmak (több, kevesebb, ugyanannyi, stb.)
- térbeli relációk, méretek, arányok, irányok megnevezése

Az óvoda a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságokra építve biztosítson változatos tevékenységeket, melyeken keresztül tapasztalatokat szerezhet a természeti és társadalmi környezetről. Az óvodapedagógus feladata, hogy biztosítson alkalmat, időt, helyet, eszközt a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre. A környezeti nevelés egyik lényeges jellemzője a gyermeket körülvevő „világ” felfedezési, megismerési lehetőségének sokoldalú biztosítása. A környezeti nevelésben alkalmazott módszerek között megtalálhatók a hagyományos pedagógiaiak (beszélgetés, elbeszélés, szemléltetés, magyarázat,

bemutatás) éppúgy, mint a természettudományos ismeretszerzés sajátos módszerei (megfigyelés, vizsgálódás, kísérlet, mérés, összehasonlítás). A megfigyeléssel elsősorban a gyermek megfigyelő és gondolkodási képessége fejleszthető. Megfigyelhetik az élő és élettelen dolgokat, természeti jelenségeket. Az élőlények, tárgyak külső szemléltetéséhez nagyító, távcső használatával meglepő felfedezésekhez juthatnak. A megfigyelt dolgokat vagy szóban, vagy rajzban fejezik ki a gyermekek. A szóbeli kifejezés segíti az óvoda gyermek beszédképességének magasabb szintre jutását. Tágabb értelemben hozzájárul a kommunikációs képesség fejlesztéséhez. A szabadban nehezen megfigyelhető néhány jelenségről csoportszobai vizsgálódással jutnak tapasztalatokhoz. (rügyfakadás, csíráztatás, hajtás, víz tulajdonságai stb.) A környezeti nevelés tervezésekor figyelembe kell venni a helyi sajátosságokat környezeti adottságokat. A tevékenységközpontú pedagógiai program a legfontosabbnak a tapasztalást, az érzékelést, a megérinthetőséget tartja. Ezt pedig a sok-sok séta, kirándulás biztosítja. Az óvoda épülete, a csoportszobák, az udvar, az óvoda és környezete, az ezeken és ezekben lévő tárgyak, élőlények, a környezeti nevelés sajátos eszközeivé és helyszíneivé válhatnak.

A csoportszoba, mint a környezeti nevelés helyszíne:

A környezeti nevelés egyik legfontosabb színtere a csoportszobában kialakított élősarok. Itt zajlik a rügyeztetés, így lehetőséget nyújtanak olyan megfigyelésre, amelyet a szabadban nehezen követhetnénk. A növény- és állatgondozás kiemelt jelentőségű, munkajellegű tevékenységek. Az erdei óvodánk, mint a környezeti nevelés helyszíne: valamint az ott végzett tevékenységek, ugyancsak nagymértékben hozzájárulnak a környezeti nevelés céljainak, feladatainak és követelményeinek megvalósításához. A növények fejlődésének megfigyelése mellett erősítheti odafigyelő, óvó- védő magatartásukat, gazdagítja növény és állatfaj ismereteiket, a kertészkedés pedig fejleszti a gyermekek együttműködési képességét, folyamatos munkára neveli. A gyógynövénykertünk, az erdei óvodánkat körülvevő növényzet cserjék, fák, mind- mind lehetőséget nyújtanak a megfigyelésre, a gondozásukban való részvételre.

Környezetvédelem: Nemcsak a környezet megismerésére nevelést tartjuk fontos feladatunknak, hanem a környezet védelmére nevelést is. A növények, madarak gondozása, a csoportszoba, udvar takarítása, a környezetük tisztántartása, megvédése, remélhetőleg képessé teszi őket arra, hogy a későbbiekben is aktív részesei legyenek a természet védelmének. Egyszóval a környezeti kultúra alapvető szokásai és viselkedésformái egész életre kihatóan ebben az életkorban alakulnak ki.

Az óvodapedagógus feladatai a tevékenységek megszervezésében:

- Olyan feltételek megteremtése, amely lehetővé teszi minél több tapasztalat szerzését a természetben
- Az új ismereteket a gyermekek spontán érdeklődésére, kíváncsiságára, érzelmeire, megismerési vágyára építi, illetve élményeikre, tapasztalataikra támaszkodik
- A meglévő ismereteket elmélyíti, rendszerezi
- Módszereit, eszközeit a gyermekek életkori sajátosságaihoz igazítja: megfigyelés, játékos tevékenységek, szenzitív játékok, gondolkodtató kérdésekkel problémahelyzet előidézése, kísérletezés, vizsgálat
- Ünnepek és hagyományörzés formájában közvetíti az egyetemes nemzeti kultúra értékeit, hagyományait
- Megláttatja az összefüggéseket és az ok-okozati viszonyokat

- A környezet és természet romlásának, pusztulásának példáit is megmutatja
- Megismerteti a környezetvédelem alapjait. A föld, a levegő, a víz, a növény- és állatvilág, valamint a tájvédelem meghatározó szerepét
- Környezetbarát szokások megalapozása, például takarékoskodás a vízzel, árammal, papírral, ill. a hulladékkezelés, szelektálás
- Az udvaron lehetőséget biztosít a kertgondozásra, ehhez megteremti a feltételeket.
- Terepgyakorlatokat, kirándulásokat, sétákat szervez
- Elemi közlekedési szabályokat gyakoroltat, közlekedési eszközökkel ismerteti meg a gyermekeket
- Tudatosan törekedjen az óvodapedagógus arra, hogy minél több élményt gyűjtsenek a gyerekek saját természeti és társadalmi környezetükből
- Biztosítani minden eszközt és lehetőséget a gyermekeknek a természetben való folyamatos megfigyeléshez
- A tevékenységeket lehetőség szerint a szabad természetben kell megszervezni

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Tudja, hol lakik, mi a pontos címe
- Tudja saját és szülei nevét
- Ismerje szülei foglalkozását
- Ismerjen a növény- és állatvilág gyűjtőfogalmához tartozó pár növényt és állatot
- Ismerje és tartsa be az elemi közlekedési szabályokat, ismerje fel a közlekedési eszközöket
- Ismerjék fel a tárgyak és jelenségek közötti néhány feltűnő összefüggést
- Tudjanak különbséget tenni az évszakok között, ismerjék ezek néhány jellegzetességét
- A környezetükben magabiztosan mozogjanak
- Ismerjék fel a növények fejlődése és az időjárás közötti összefüggést
- Legyenek aktív részesei a vizsgálódásnak, kísérletezésnek, tevékenyen vegyenek részt a növények, állatok meghatározásában, életmódjuk megfigyelésében
- Érdeklődéssel forduljanak más országok népei, növényei, állatai felé
- Kialakulóban legyenek olyan magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.

Nyári élmények:

- Élménybeszámoló
- Ismerkedés a földgömbbel, térképpel
- Óvodás, középsős, nagycsoportos lettem

Az őszi feldolgozása:

Honnan tudjuk, hogy őszi van? Mi jelzi?

Tevékenységek:

- Figyeljük a természet változásait (időjárás, öltözködés)
- Kerti, szántóföldi munkák megfigyelése
- Költöző madarak, gyülekezésük (fecske, gólya, vadliba)

Őszel érő gyümölcsök:

Tevékenységek:

- Almaszedés a gyümölcsösbe
- Befőzés, aszalás, savanyítás
- Séta a zöldség boltba, piacra (vásárlás, kóstolás)

Betakarítás:

Tevékenységek:

- Betakarítás a zöldséges kertből
- Savanyítás (néphagyomány)
- Zöldséges tál készítése (reszelés, darabolás)
- Zöldségféléből, termésekből állatok készítése

Játék az őszi falevelekkel, termésekkel

Tevékenységek:

- Szőlő szüret (néphagyomány)
- Őszi kirándulás a közeli erdőbe (látcsővel a madarak megfigyelése)
- Színek, színárnyalatok
- Töklámpás, terménybábok (néphagyomány)
- Kukorica betakarítása egy közeli kertben
- Csutkababa (néphagyomány)
- Tulipán hagymák eldugatása, kardvirághagymák felszedése
- Virágmagok szedése (büdöske, őszirózsa)
- Etetők kihelyezése
- Tiszta és szennyezett víz szerepe az élőlények életében

Testünk

Tevékenységek:

- Babafürdetés, mosás, vasalás, szárítás, öltöztetés
- Az orvos gyógyító munkája

A tél feldolgozása:

Jön a Mikulás:

Tevékenységek:

- Ajándék készítése a kicsiknek
- Mikulás mesék dramatizálása, a Mikulás érkezésének megjelenítése

Advent- Karácsonyi készülődés:

Tevékenységek:

- Karácsonyfadíszek, ablakdíszek természetes anyagból (néphagyomány)

- Babaszoba takarítása
- Sütés, főzés, ünnepi készülődés, mézeskalács sütése, díszítése (néphagyomány)
- Asztali díszek készítése
- Kukoricapattogatás, töksütés, almasütés
- Diótörés
- Betlehemes játék (néphagyomány)

Itt a tél- játék a hóval:

Tevékenységek:

- Hóember, hóvár készítése, hógolyózás
- Szánkózás
- Hószobrok készítése

Téli öltözködés-védekezés a hideg ellen

Tevékenységek:

- Téli séta a behavazott réten
- Nyomolvasás
- Madáretetés, állatok etetése, gondozása
- Eledel felfűzése (madárkarácsony)
- Élősarok gondozása, szobai növények ápolása

Farsangi készülődés, mulatság megszervezése:

Tevékenységek:

- Farsangi ételek, sütemények készítése
- Maszkok készítése
- Csoportszoba díszítése
- Öltözködés, átváltozás, játék
- Hangszerkészítés természetes anyagokból (néphagyomány)

Farsang – állatalakoskodó (néphagyomány)

Téli tevékenységek a csoportban és a szabadban:

- Közlekedés télen, jeges, síkos utak.
- Csiráztatás, hajtatás az élősarokban

Gyógyteák, gyógynövények megismerése:

- Kamilla
- citromfű
- menta

Tevékenységek:

- Teafőzés, ízesítés (hárs, menta, citromfű, kamilla)

Lakóhelyünk intézményeinek a megismerése:

Tevékenységek:

- Látogatás a piacra

- Látogatás a táj házba
- Látogatás az egészségházba, gyógyszerárba

A tavasz feldolgozása

Közeledik a tavasz, miből látjuk, hogy ébred a természet

Tevékenységek:

- Séták során, kora tavaszi növények, virágok, pattanó rügyek megfigyelése
- Udvaron lévő fák, növények figyelemmel kísérése / rügyfakadás /

Március 15. Megünneplése

Tevékenységek:

- Zászló készítése
- Kokárda készítése
- Csoportszoba feldíszítése a megemlékezéshez

Húsvéti előkészületek, népszokások, hagyományok felelevenítése:

Tevékenységek:

- Tojásfestés (néphagyomány)
- Legényavatás (húsvéti locsolkodás) (néphagyomány)
- Jellegzetes ételek, sárgatúró készítés

Kerti munkák:

Tevékenységek:

- Ágyások kijelölése, gereblyezés, sorhúzás,
- Veteményezés (saláta, retek, sárgarépa, borsó, hagyma, sóska)
- Palántázás /karalábé, káposzta, paradicsom, gyógynövények/
- Kertünk gondozása, kerti szerszámok használata
- Talaj vizsgálata /nagyítóval/
- Séta a szabadidő parkba /Vízpartok madarai, madárhangok, vízi életközösség megfigyelése/
- Virágkutató séta a rétre, az árokpartra /pongyolapitypang, réti boglárka, árvacsalán, pásztortáska, gólyahír/
- Virágosítás, faültetés, kerti virágok gondozása
- Néhány tavaszi virág megfigyelése

Látogatás a piacra (Mit vásárolhatunk? Hol terem?)

Tevékenységek:

- Tavaszi zöldség és gyümölcstál készítése

Állatok és kicsinyeik – Természeti környezetben való megfigyelés

Tevékenységek:

- Csirkekeltetés, kutya, cica, bárányok - életterük (Hogyan élnek? Mivel táplálkoznak?)

Anyák napja- Kit köszöntünk? Miért?

Tevékenységek:

- Ajándékkészítés anyukának, nagymamának
- A csoportszoba feldíszítése az anyukák köszöntéséhez

Család:

Tevékenységek:

- Családi fényképek nézegetése, beszélgetés a családról, szülők munkájáról, az otthoni feladatokról

Közlekedés:

Tevékenységek:

- Közlekedési eszközök (szárazföldi, vízi, légi)
- Képek nézegetése.
- Tavaszi séta a közúton
- Kavicsok, termések gyűjtése
- Utazás a KRESZ pályához

:

Tevékenységek:

- A feléledt természet élővilágának megfigyelése (nagyító, mikroszkóp,)
- Az erdő állatai
- Idegen tájak állatai
- Hazai állatfajok, madarak

Az óvodapedagógus feladatai a tevékenységek megszervezésében:

- Olyan feltételek megteremtése, amely lehetővé teszi minél több tapasztalat szerzését a természetben
- Tudatosan törekedjen az óvodapedagógus arra, hogy minél több élményt gyűjtsenek a gyerekek saját természeti és társadalmi környezetükből
- Biztosítani minden eszközt és lehetőséget a gyermekeknek természetben való folyamatos tevékenykedtetéshez
- A tevékenységeket lehetőség szerint a szabad természetbe szervezzük meg
- Biztosítsuk a feltételeit annak, hogy mindkét csoportban élő sarok legyen.

2.3 Művészeti tevékenységek

A művészet ismerete, szeretete, esetleg valamely művészeti ág művelése az egyetemes emberi kultúra megismerése már óvodáskorban elkezdődhet. Az esztétikum már nagyon korai életkorban hat a kisgyermekre. Az óvodapedagógus mindennapi feladatai közé tartozik megismertetni a kicsiket a világ szépségeivel. Megcsodálni egy madár énekét, megvizsgálni az őszi falevél színeit, a virágzó fákat vagy egy szép színes mesekönyvet kezünkbe venni ugyanazt az esztétikai élményt jelentheti. Nagyon fontos a művészeti nevelés szempontjából az, hogy esztétikus, egyszerű, átlátható, nyugalmat árasztó környezet vegye körül a gyermeket. A szépen berendezett csoportszoba, az óvoda esztétikussága és harmóniája komoly hatást gyakorol a gyermekekre. A művészet nem más, mint a világ megismerése sajátos nézőpontból, egyéni szűrőn keresztül. Mindez azt jelenti, hogy a művészeti nevelés mindenek előtt az egyéniség színeinek kibontakoztatását jelenti. Ezért sohasem célszerű sémákat, felnőtt által kigondolt elképzeléseket megvalósíttatni a gyerekekkel. Mindig arra törekedjünk, hogy ő maga

találja ki és valósítsa meg elképzeléseit, csupán akkor nyújtunk ehhez segítséget, ha azt a gyermek maga kéri és igényli.

A kreativitás az alkotó gondolkodás és cselekvés kialakítása a művészeti tevékenységek legfontosabb feladata. Akinek van fantáziája, vannak ötletei, aki problémák megoldásán dolgozik, aki gondolatait és érzéseit ki tudja fejezni, aki önmagát új, másfajta módon éli meg, az kreatív ember. Az újat alkotás, a változások elindítása, az önálló egyéniség kifejezése szintén a kreatív emberek sajátossága. Az óvodáskorban hihetetlenül nagy lehetőségei vannak a kreatív képességek kibontakoztatásának. Az óvodában a gyermekek kreativitásának megnyilvánulását elsősorban az oldott légkör, a nagy mozgás és szabadságtér, valamint a megfelelő eszközök biztosítása segíti elő. Minél több alkalmat kell adni arra, hogy a gyermekek érzéseiket, gondolataikat, ötleteiket a játékban, az ének-zenében, a bábozásban, a rajzolásban, stb....., kifejezésre juttassák. A tapasztalatszerzés itt is alapvető fontosságú feladat. Minél több eszközzel ismerkednek meg a gyermekek, minél biztosabban kezelik azokat, annál több lehetőségük adódik önmaguk kifejezésére. Az óvodapedagógus felelőssége igen nagy, hiszen a gyermek fogékony mindenre, mindent befogad, minden érdekli, mindent utánoz, mindent válogatás nélkül kedvel. Az óvodapedagógus véleményét - különösen akkor, ha szeretetteljes kapcsolatban van vele - szinte fenntartás nélkül elfogadja. Amit az óvónéni szépnek lát, az neki is tetszeni fog. Ezért fontos, hogy jó ízlésű, művészetet kedvelő ember foglalkozzon a kisgyermekkel.

A művészeti tevékenységek fogalom rendkívül sokrétű, összetett és komplex jellegű. Ebbe a fogalomkörbe a mese-vers, az ének-zene, a bábozás, a tánc, a játék, a dramatizálás, a festés, az agyagozás, a rajzolás, a barkácsolás éppúgy beletartozik, mint a környezet esztétikája. A művészeti tevékenységek tehát nem egy tevékenységet jelölnek, hanem olyan tevékenységeket, melyeket játékidőben vagy a szabadidőben éppúgy gyakorolhatnak a gyermekek, mint a nap folyamán bármikor. A komplexitás itt nem jelent mást, mint az életben egyébként előforduló jelenségek megörökítését valamilyen formában. Az ősszel lehulló falevelet színezhethetjük, festhethetjük, lerajzolhatjuk, énekelhetünk és mesét, verset mondhatunk róla, bábokat készíthetünk belőle. Ez így együtt jelentkezik a valóságban is és ennek kell visszatükröződnie a tevékenységeken is. **Tevékenységeknek tekintjük a szabad természetben lezajló bármilyen megfigyelést, sétát, tevékenységet, tehát a tevékenységek alatt nem kell feltétlenül a klasszikus értelemben vett tevékenységekre gondolni.**

2.4 Verselés mesélés

1. A mondókák, dúdoló, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez, ezzel megalapozva a könyvekhez való pozitív érzelmi kapcsolatukat, ami elősegíti az olvasóvá válást. A mondókák, dúdoló, versek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak, eközben fejlődik emlékezetük, képzeletük, szókincsük.

2. A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese – képi és konkrét formában, a

bábozás és dramatizálás eszközeivel is – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat. A meseválasztáskor szükség van tudatosságra, gyermekközpontú, korosztályos válogatásra, a csoport és az egyéni fejlettségi szintek figyelembevételére.

3. Az előszavas mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének alakítására. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, és egyben feloldást és megoldást kínál. A mese tárgyi világot is megelevenítő, átlelkesítő szemléletmódja és az ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe, csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre.

4. A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek érzelmi biztonságban érzi magát, és a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás során eleven, belső képvilágot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája. A mesélés szokásainak, rítusainak kialakítása segíti a gyermeket a ráhangolódásra és a mesék befogadására.

5. A gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással, illetve ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

6. A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

7. Az óvodában a 3–7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi –, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek, valamint más népek, nemzetiségek meséinek egyaránt helye van

A verselés, mesélés szorosan összefonódik az óvodai nevelést átfogó anyanyelvi neveléssel, zenével, énekkel, mozgással, játékkal. A mese és a vers az anyanyelv közegén át emberi kapcsolatokra tanít, formálja a személyiségjegyek kialakulását, megalapozását, segíti a világ megismerését. Fontosnak tartjuk a szülők szemléletének formálását a semmivel sem helyettesíthető bensőséges kapcsolatot feltételező és alakító mesélés iránt. A mesék előkészíthetik a hitérzékenységet, az igényességgel, a pozitív értékek képviselésével.

- Az irodalom megszerettetése, olvasóvá nevelés alapozása.
- A gyermek beszédkultúrájának fejlesztése.
- A magyar kultúra értékeinek átörökítése
- Interkulturális nevelés
- A múzeumpedagógián belül célunk, hogy a gyermekek megismerjék a népmesékben előforduló, de ma már a mindennapi használatból kikopott tárgyakat, mesterségeket.

Feladata: A mesék, a versek gazdagítják a gyermek érzésvilágát, fejlesztik a fantáziájukat, képzeletüket, esztétikai élményt nyújtanak. Ez az élmény pedig forrása lehet a mesék, versek megjelenítésének, azaz a dramatizálásnak, bábozásnak. A bábozás, a bábjáték érzelmi úton vezeti be a gyermeket az esztétikai élmények világába, közben lehetőséget nyújt a kreativitás kibontakoztatására. Az önállóan kezdeményezett szerepjáték, dramatizálás, bábozás, nagyon jól szolgálja a gyermek szókincsének gyarapodását, kifejezőképességének fejlődését.

Milyen tulajdonságokra hívjuk fel a gyermekek figyelmét?

• Bölcsesség /az ismeretek felkínálása az állatmeséken keresztül erkölcsi értékek közvetítés
Fantázia /a versekben, mesékben fellelhető változatosság/ Szépség /érzelmi hatás/

- Szeretet Erkölcsi tulajdonságok alakulása
- szeretet, összetartozás → öröm, hála, megbecsülés
- felelősségvállalás, egymásra való odafigyelés
- bizalom –érzelmi szükséglet kielégítése

Az óvodapedagógus feladatai:

- Változatos irodalmi élmények közvetítése
- Életkornak és egyéni érdeklődésnek megfelelő irodalmi anyag választása
- Elsősorban a magyar népi, illetve műalkotásokból választás, ezen túl mai kortárs irodalmi művekből, nemzetiség kultúrájából és a migráns gyermekek hazájának kulturális értékeiből
- Szívesen dramatizál, bábozik, kiegészítő és bábeszközöket szívesen barkácsol
- A gyermekek mese-, versalkotásra ösztönzése
- Képeskönyvek elérhetőségének biztosítása, megbecsülésének alakítása
- Színházlátogatások szervezése
- A vers- és mesemondás folyamatának élvezetessé tétele
- A meséléshez, dramatizáláshoz, bábozáshoz megfelelő hely és eszköz biztosítása
- Az óvodapedagógus példamutatása a helyes és szép beszéd alakításában
- Bátor beszédre, kérdésre nevelés
- A megértő és problémamegoldó képességek fejlesztése
- Emlékezeti képességek fejlesztése
- Érzelmi tulajdonságok erősítése, formálása
- Kapcsolódás hagyományokhoz, ünnepekhez

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- Örömmel várja a mesélést
- A képeskönyvet megbecsüli, vigyáz épségére
- Képes meséket, történeteket alkotni
- Elkezdett történetet fantáziája segítségével folytatni tud
- Ismeri a színházi magatartás alapvető szabályait
- Szépen, tisztán, hangsúlyozva mondjanak verset
- A bábozott, dramatizált meséket saját szavukkal kifejezve, a szereplőket- életkoruknak megfelelően- átéléssel jelenítsék meg
- Bátran vállalják az egyéni szerepléseket közönség előtt is
- Ügyesen mozgassák, cselekedtessék a bábokat
- Fantáziájuk eljusson arra a szintre, hogy kitaláljanak, megváltoztassanak meséket.
- A szerepek elosztását önállóan oldják meg

- Óvónői segítség nélkül önállóan kezdeményezzék a dramatizálást, bábozást

Mindezen feladatok megvalósítása a drámapedagógia, drámajáték nélkül elképzelhetetlen. Drámapedagógia és drámajáték az óvodai nevelés folyamatában A drámapedagógia a személyiségfejlesztés olyan formája, mellyel a dráma és színház eszközeivel, a cselekvő gyermekek utánzásán keresztül nevelünk. A drámapedagógia célja: az emberépítés

Feladata: a személyiségformálás a kapcsolatfelvétel, kapcsolattartás, közlés megkönnyítése A drámajáték az improvizációra épülő szerepjáték, a gyermek szereplésére épülő önkifejeződése. Az ember szerepjátszó tevékenysége kisgyermekkorban kezdődik. Figyelembe kell azonban venni, hogy a 3- 7 éves gyermek játékában, hol az utánzás, hol a szabály, hol pedig a testi és szellemi versengés dominál. A drámajátékkal, a játékban rejlő tanító- nevelő erőt igyekszünk felhasználni az oktatás, nevelés céljainak eléréséhez.

A drámajátékok fejlesztik a gyermekek:

- Öntevékenységét, alkotókészségét
- Problémamegoldó képességét
- Fantáziáját, kreativitását
- Kommunikációs képességét
- Megkönnyíti a közösségbe illeszkedését
- Önismeretre, emberismeretre nevel
- Játékok során az értelmi képesség mellett, gazdagodik érzelmi életük, értékviláguk

A drámajátékok fejlesztő hatása abban rejlik, hogy cselekvést, aktív közreműködést igényel minden résztvevőtől. Az önkifejeződés gazdag lehetőségeit segítik a helyzetgyakorlatok, melyek jól alkalmazhatók a dramatizálás első fázisában, s általa az elképzelések, a tervezések sokszínűségét, a megoldások gazdag lehetőségét próbálhatják ki a gyerekek. A dramatizálás nemcsak az önmegvalósításra, a kifejezésmódok gazdagítására ad módot, hanem konkrét nevelési feladatok megoldására, közösségi nevelésre is. A drámajátékokkal hozzájárulunk ahhoz, hogy a gyermek, otthon érezhesse magát világunkban, mert érzékszerveivel megtapasztalhatja a világot úgy, hogy öröme is teljen benne. A különböző típusú drámajátékok, melyek a metakommunikációra, kapcsolattartásra, érzékelésre, improvizációra, dramatikusságra épülnek, fejlesztik a gyermek általános kifejező és beleélő képességét, s ez által fejlettebb lehet a bábozás is.

A mese a gyermek érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. Nem szükséges tevékenységi kereteken belül maradni, hiszen mesélni minden nap szükséges az óvodában. Nem teszünk különbséget a kezdeményezés vagy az elalvás előtti mese között. Mindkettő fontos a maga helyén és idején. A lényeg csupán az, hogy minden nap meséljünk vagy verseljünk valamilyen formában, reggel vagy délből, elalvás előtt vagy délután. A mese-vers kezdeményezések anyaga változatos legyen, gerincét a magyar népmesekincs megismertetése adja. Az óvodában a népi a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van. Teremtünk lehetőséget a gyermekek önálló szöveg és mesemondásához. Rendkívül fontos a gyermek saját vers és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása, hiszen ez az önkifejezés egyik módja. Segítsük elő,

hogy megfelelő eszközökkel el is játszassák a gyermekek a nekik tetsző meséket. A gyakori ismétlést, a mese többszöri feldolgozását kedvelik az óvodások, erre legyünk tekintettel. Kedvelt tevékenysége az óvodásoknak a bábozás és a dramatizálás. Mindkettő szorosan kapcsolódik a meséléshez, mondókázáshoz, verseléshez. A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme. Az irodalmi élmények feldolgozását segítsük elő különböző eszközök, anyagok, barkácsolási lehetőségek biztosításával.

2.5 Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

(gyurmázás, rajzolás, festés, vágás, ragasztás, építés, barkácsolás...):

1. A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi-munka mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. *Az óvodai nevelésben törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek felismerésére.*

2. Az óvodapedagógus az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán teret, változatos eszközöket biztosít. *Maga a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.*

Mindkét csoportszobában biztosítunk egy kis sarkot vagy szekrényt, ahol a barkácsoláshoz szükséges eszközöket, felszereléseket, anyagokat tárolhatjuk. Nagy hasznát veszik ennek a gyermekek, hiszen például a nagyobbak szerepjátékához bármikor kiegészítő eszközök készülhetnek és a kisebbek is örömmel ismerkednek meg a különböző szerszámokkal

3. Ezen tevékenységek az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a képiplasztikai kifejezőképesség, komponáló-, térbeli tájékozódó- és rendezőképességek alakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését: a gyermekek térforma és szín képzeiteinek gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítását.

4. Az óvodapedagógus feladata megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, festés, mintázás és kézi-munka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival.

5. Az óvodapedagógus előtérbe helyezi a természetes anyagok, termékek felhasználását. Feladata az új megoldások keresése, a kreatív, környezettudatos gondolkodásra, fenntarthatóságra való nevelés.

Ezek a tevékenységek a gyermekek kedvencei közé tartoznak. A feladat elsősorban az, hogy biztosítsuk a zavartalan és sokrétű tevékenykedés külső feltételeit. A gyermekek számára megszokott és elérhető helyen mindig álljon rendelkezésre mindenféle anyag és

eszköz, amivel a gyermek fantáziájának megfelelően dolgozhat, alkothat. Nagyon célszerű a vizuális tevékenységek és a munkatevékenységek összehangolása, hiszen a szabad, önálló tevékenykedés gyakran jár együtt viszonylagos rendtelenséggel.

Szokás kérdése, mennyire képesek a gyermekek környezetüket ilyen széles skálájú tevékenységrendszer mellett is rendben tartani. A tevékenységek megszervezéséhez kitűnő pedagógiai alapot adnak az évszakok változásai, a természet szépségei, a gyermek által megérthető világ tárgyai és eseményei. Ugyancsak kitűnően hasznosíthatók a vizuális tevékenységek számára az ünnepek, melyek érzelmileg is közel állnak a gyermekekhez és megmozgatják a fantáziájukat. Ahhoz, hogy kibontakozhasson a gyermekek alkotókedve, teljes önállóság szükséges. Az ötlettől a megvalósításig főként bátorítást, útmutatást és dicséretet várnak a gyermekek. Nem szükséges, sőt káros, ha uniformizáló nevelési módszerekkel elveszük a gyermek bátorságát az egyéni kifejezőmódoktól. Az óvodában legyen lehetőségük a gyermekeknek arra, hogy bármikor kipróbálhassák képességeiket.

. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.

A rajzolás, festés, mintázás, kézi munka célja:

- Az óvodáskorú gyermekek megfigyelő-, ábrázoló-, alakító- képességének fejlesztése, magasabb szintre juttatása
- Esztétikai érzékük, szép iránti fogékonyságuk alakítása
- A gyermekek élmény- és fantáziavilágának képi, szabad önkifejezéséhez a lehetőségek biztosítása
- Régi mesterségek, foglalkozások eszközeit, az általuk készített tárgyakat ismerjék meg a gyermekek a múzeumpedagógus vezetésével.

Feladata:

- építsen a gyermekek kíváncsiságára, utánzási hajlamára, meglévő tevékenységi vágyára
- az ábrázoló tevékenység a nap folyamán bármikor megvalósítható legyen
- a gyermekek számára elérhető helyen tároljuk a rajzoláshoz, festéshez, barkácsoláshoz, gyurmázáshoz szükséges eszközöket, kellékeket - a zavartalan és sokrétű tevékenykedés külső feltételeit
- a tevékenységek megszervezésénél vegye figyelembe az évszakok változásait, a természet szépségeit és az ünnepeket is, ezen belül az ünnepi előkészületeket is, melyhez hozzátartozik a díszítés, az ünnepi kellékek elkészítése, az ünnepi ajándékozás tárgyai és ünnep után az élmények felidézése majd rögzítése.

A rajzolás, festés, mintázás, kézi munka az óvodai nevelés egészében érvényesülő, szerteágazó komplex tevékenység. A gyermek minden munkája tájékoztatást ad belső világáról, énjéről, érzelmeiről, vágyairól, élményvilágáról. A rajzolás, festés, mintázás, kézi munka élménytartalma, érzelmi és fantáziagazdagsága, hosszú időre szóló mély benyomásaival, rendkívül nagy nevelőértéket hordoz magában. A rajzolás, festés, mintázás, kézi munka a vizuális tevékenységekkel, tudatosan irányítja, elmélyíti, felgyorsítja a vizuális fejlődést. A

vizuális tevékenység a program feladatrendszerének mindegyikéhez, természetes módon illeszkedik. A vizuális tevékenységeknél a gyermekek kíváncsiságára, utánzási hajlamára és feladatmegoldó kívánságaira kell építeni kreativitásuk megtartásával. A vizuális tevékenységek lényege a cselekvés, amely valamilyen produkció elkészítésére irányul. Ez a produkció ugyanakkor - ha ábrázolás- közöl, vagy kifejez egyben gondolatokat, érzelmeket. A gyermek életében első lépés, amikor ceruzát fog a kezébe, a firkálás korszaka. Ezt követi a képi és kifejező ábrázolás. A képi ábrázolásnál a közvetlen, megfigyelés utáni ábrázolás dominál, míg a kifejező ábrázolásnál a szubjektív érzelmek, képzetek lépnek előtérbe, célja fantáziakép alkotása.

A rajzolás, festés, mintázás, kézi munka csoportosítása:

1. Firkálás
2. Ábrázolás
3. Kézművesség
4. Díszítés
5. Építés

☐ Firkálás Az első olyan vizuális tevékenység, amelynek nyoma marad. Kezdetben nem ad jelentést firkájának a gyermek, később azonban fontos lesz számára az azonosításnak ez a módja. A fírka az érzelmekről, indulatokról, „Kézügyességről” ad képet, de nem képi szimbólum. Fírka nélkül nem kezdődhet el az ábrázolás korszaka.

☐ Ábrázolás kötött és kötetlen tevékenységformában egyaránt megvalósul. A tervezés támaszkodhat évszakokra, ünnepekre, eseményekre. Az ábrázolás képi közlés, célját tekintve két csoportját különböztetünk meg.

1. Képi közlő ábrázolás
2. Kifejező ábrázolás objektív ábrázolás szubjektív ábrázolás célja: egy adott optikai kép célja: fantáziakép alkotása Természet utáni ábrázolás Képzetek szerinti ábrázolás közvetlen megfigyelés „tudás” szerinti ábrázolás szerinti ábrázolás

Az ábrázolás jelentősége:

- Fejleszti a látást
- Alapja a fogalmakban történő gondolkodásnak
- Fejleszti a logikát és egyben szemléletessé teszi azt
- Hozzájárul a helyes énkép kialakításához
- Fejleszti az önfegyelmet
- Elősegíti az ismeretszerzést és az ismeretek megjegyzését
- Esztétikai igényességet alapoz meg és fejleszt.

☐ Kézművesség A kézművesség lényege, hogy valóságos tárgyakat alakít, vagy hoz létre. Az anyagokról, eszközökről szerzett ismereteit közvetlenül alkalmazza. A gyermek kézművessége játéktevékenység, az alkotó vagy konstrukciós játékok köréből.

A kézművesség jelentősége:

- Fejleszti a következetes gondolkodást (logikát)
- Fejleszti a „funkcionális” képzelőerőt
- Önfegyelemre, kitartásra nevel
- Elősegíti sokféle anyag és eszköz alapos megismerését
- Bevezeti a valódi munkatevékenységet
- Egyes fajtái elősegítik a társakkal való együttműködés megtanulását
- Hozzájárul az esztétikai érzékenység fejlődéséhez
- Központi szerepe van a kézügyesség fejlesztésében

☐ **Díszítés** A díszítés pusztán formai, színbeli vagy tónusbeli valamilyen szerkezeti szabályosságot mutató, térkitöltő, hangulati szereppel bíró, különböző, felületekhez többnyire nem funkcionálisan kapcsolódó elem, vagy elemek. Népművészeti elemek megismertetése és alkalmazása a napi gyakorlatban.

A díszítés jelentősége: - Fejleszti a ritmusérzékenységet (ha a díszítés ritmus)

- Fejleszti a geometrikus látásmódot (ha a díszítés ilyen szabályszerűséget mutat, pl. szimmetria, hasonlóság, egybevágóság stb.)
- Elősegíti a szabálytudatot
- Fejleszti a sajátos vizuális logikát
- Szerepet játszik a fegyelem, önfegyelem alakulásában
- Esztétikai érzékenység kialakítását segíti elő
- Sajátosságai miatt az írás, olvasás elsajátítását készíti elő

☐ **Építés** Konstruktív játéktevékenység. A felhasznált alapelemekből, eszközökből egy új létrehozása. Ez építő, alkotó tevékenység.

Az építés jelentősége:

- Fejleszti a térérzékelést
- Fejleszti a logikus gondolkodást
- Elősegíti a tömeg, a mennyiségi tulajdonságok meghatározásának képességét
- Elősegíti a társakkal való együttműködés megtanulását - Szerepet játszik a helyes önértékelés és értékelés kialakulásában

A rajzolás, festés, mintázás, kézi munka és az érzelmi nevelés összefüggései:

- A szeretet és kötődés képességének a fejlesztése
- A másik iránti tisztelet és megbecsülés érzésének fejlesztése
- Az érzelmek kifejezőképességének fejlesztése
- Az ösztönök és az érzelem irányításának fejlesztése
- Az élménybefogadás képességének fejlesztése
- Az érzelmi zavarok tompítása, leépítése

Az óvodapedagógus feladatai:

- Megfelelő helyet, időt és eszközt biztosít a gyermekek számára, melyet bármikor használhat

- Nagy odafigyelést tanúsít a helyes ceruzafogás iránt, szükség esetén 3 oldalú ceruzát ad a gyermeknek
- Megtanítja az ábrázolótevékenységgel kapcsolatos higiéniai szokásokat, betartását figyelemmel kíséri
- Bemutatja a gyerekeknek az életkoruknak és egyéni érdeklődési körüknek megfelelő népművészeti elemeket, műalkotásokat, a lakhelyére és hazánkra jellemző épületeket, hidakat, valamint a migráns gyermekek hazájának kulturális értékeit
- A gyermek megfigyelő-, ábrázoló képességeinek a fejlesztése, magasabb szintre juttatása egyéni képességeinek megfelelően
- Megismerni azokat a belső mozgatóerőket, motivációkat, melyek a gyermeket vizuális cselekvésre készítik
- A gyermek látáskultúrájának fejlődése érdekében megfigyelési, tapasztalatszerzési lehetőségek, élmények biztosítása
- A gyermeki- alkotó- alakító tevékenység feltételeinek megteremtése
- A gyermekek által létrehozott alkotást pozitívan értékeli, elfogadja
- A gyermekek ismerjék meg a tevékenységükhöz használható eszközök, anyagok, tulajdonságait és a velük való bánásmódot.
- Az udvaron is megteremti a lehetőséget az alkotásra
- Vizuális képességek fejlesztése
- A csoportszoba, öltöző, mosdó és folyosó esztétikumának alakítása és fenntartása során formálja a gyermekek ízlését, környezettudatos szemléletét.

Milyen tulajdonságokra hívjuk fel a gyermekek figyelmét?

- Bölcsesség /az ismeretek felkínálása, az állatmeséken keresztül erkölcsi értékek közvetítése/
- Fantázia /a versekben, mesékben fellelhető változatosság/
- Szépség /érzelmi hatás/
- Szeretet

Erkölcsi tulajdonságok alakulása:

- szeretet, összetartozás
- öröm, hála, megbecsülés
- felelősségvállalás, egymásra való odafigyelés
- bizalom –érzelmi szükséglet kielégítése
- képzelet
- ügyesség

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Élményeik, elképzeléseik, képzeletük megjelenítésében többnyire biztonsággal, bátran, szívesen használják a képi kifejezés változatos eszközeit
- Helyesen fogja és használja a ceruzát, ecsetet, ollót
- Szívesen alkot közösen a többi kisgyermekkel, ötletet, javaslatot saját döntése alapján mérlegel.
- Szereti maga körül a harmóniát, szépet, szívesen díszíti a környezetét

- Formaábrázolásuk változatos, többnyire képesek hangsúlyozni a legfontosabb megkülönböztető jegyeket, jellemző formákat
- Saját műveikkel szemben véleményt nyilvánítanak
- Tudnak formákat mintázni elképzeléseik alapján
- Fokozott önállósággal tudják alkalmazni a megismert technikákat
- Önállóan díszítenek tárgyakat
- Bátrabbak, ötletesebbek az építésben, téralakításban

2.6 Ének, zene, népi játék, tánc

1. Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbeli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. Az élményt nyújtó közös énekzenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömet. A népdalok éneklése, hallgatása, a *néptáncok* és népi játékok a hagyományok megismerését, továbbélését segítik. Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.

2. A népi játékok és az igényesen válogatott magyar kortárs művészeti alkotások fontos eszközzel szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (az egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.

3. A zenei anyag többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint különböző – állami, egyházi, jeles – ünnepekhez fűződik.

4. A népi játék, gyermekdal, néptánc és a zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus figyelembe veszi a nemzetiségi nevelés esetében a gyermekek nemzetiségi hovatartozását is.

5. Az ének, a zene, a népi játék, a néptánc, a néphagyomány, az ünnep meghatározó szerepet tölt be a nemzeti nevelésben, az élményalapú értékközvetítés eszközével, korosztályi sajátosságokra építve.

6. Az éneklés, zenélés, népi játékok, néptánc a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.

Mindennapos tevékenység az óvodában, mely során fontos, hogy minden lehetőséget kihasználjunk, hogy az éneklés, zenélés szerves része legyen az intézmény hétköznapi életének. Rendezvényeinken, programjainkon az ének, zene, énekes játék, gyermektánc rendszeresen kapjon szerepet, akár népi, akár dalanyag formájában. Az óvodai zenei nevelés a gyermekek egyéni adottságaitól függően sokoldalú, harmonikus fejlődésének elősegítése. A zene hatása olyan emberformáló erő, amely kihat a gyermekek egész személyiségére, színessé teszi

érzelemlátogat, növekszik biztonságérzetük, oldódnak gátásaik, formálja ízlésüket, közösségi érzésüket, viselkedési, magatartási kultúrájukat. A magyar zenei nevelés szilárd alapja a közös ének, mely hordozza és gazdagítja az anyanyelvi örökséget.

Zenei nevelés célja:

- A zenei nevelés alapvetően befolyásolja a gyermekek érzelmi világát, gondolkodását, személyiségének fejlődését. Nem lehet csupán járulékos szerepe a nevelésben.
- Zenei anyanyelv megalapozása, képességfejlesztés
- A zene iránti érdeklődés felkeltése, befogadására való képesség megalapozása
- A gyermekek zenei hallásának, ritmusérzékének, éneklési készségének, harmonikus, szép mozgásának fejlesztése
- A szülőföld értékeinek átöröklése a népzene, a népdal, a népszokások és a népi hangszerek megismertetése által

Feladata: - Felkelteni a gyermek érdeklődését, formálni zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát, a zene megszerettetése.

- a zeneértés, a ritmikai, hallási, éneklési képességek tudatos fejlesztése - a megfelelő hangnemben kiválasztott dalok az egyéni zenei képesség különbségek felismerése és kezelése a felzárkóztatástól a tehetséggondozásig
- érzelmi biztonság, nyugodt légkör megteremtése, melyben szívesen és bátran énekelnek a gyerekek
- napközben ülben ülő játékok, simogatók, ringatók és höcögtető kezdeményezése, amivel az ének-zenei neveléshez elengedhetetlen oldott légkör megszilárdítását segítheti elő
- az élő hang tiszta egyszerűségének, az érzelmek közvetlen
- meg tapasztalásának közvetítése a gyermekek felé
- értékek nyújtása, a klasszikus zenei élmények gyermekhez való eljutásának hangsúlyozása
- különböző műfajokkal és hangszerekkel való megismertetés
- a zenei ízlés formálása

A zene, a muzsika a gyermek érzelmeire pozitívan hat, ezért a későbbi életét is meghatározza ez a nevelés. Az óvodában a zenei nevelés alapja az énekes játék. A tevékenységek nagy részét is az önfeledt játék jellemzi és kisebb része a pedagógiai feladatoké. A tevékenységközpontú óvodai pedagógiai programban, a művészeti tevékenységek között tervezzük az ének-zenei tevékenységet. E tevékenységek fejlesztése megtalálható a mindennapi tevékenységek között úgy, mint a komplex foglalkozások rendszerében. A gyerekeknek nagy örömet okoz a Zene hallgatása is.

Az ének, zene, népi játék tánc jelen vannak az óvoda mindennapi életében a csoportszobában, az udvaron, kirándulások közben, bármikor, amikor lehet énekelni, mondókázni, körjátékot játszani. Tehát a zenei nevelés az óvoda egész életét áthatja. Az életkori sajátosságok mellett figyelmet kap az egyéni fejlesztés. A zene szorosan kapcsolódik a gyermek környezetéhez, napi tevékenységeihez, így beépül a hétköznapiakba. 3- 4 éves korban legfontosabb feladat a zene megszerettetése. Fontos szerepet kapnak ebben a folyamatban az óvodai hangszerek. Az ének-zene a beszoktatás szerves része, segítője, mivel a dallam, a ritmus, a ritmikus mozgás kellemes,

pozitív hatása feloldja, megnyugtatja a kis gyereket. A hetirendben egy alkalommal kerül sor az óvónő által irányított, tudatosan tervezett tevékenységekre. Az óvónő tudatos munkájának eredménye lehet az, hogy a gyerekek örömmel, érzelmi gazdagsággal, lehetőleg tisztán énekeljenek. Az óvodában zenei anyanyelvet alapozunk, így kapcsolatba kerülünk az anyanyelv gyakorlásával is. /a dadogó, félénkebb gyerekek görcsei is oldódnak dalolással, ritmikus mondókák ismételtetésével/

A közös ének és játék fejleszti viselkedésüket, magatartásukat, esztétikai ítéliképességüket, fejlődik egyensúly, rend, ritmus, harmónia felismerésének képessége.

Mozgásfejlesztés:

- Nagymozgások fejlesztése
- Egyensúlyérzék fejlesztése
- Finommotorika fejlesztése

A mozgásos játék, az együtt végzett táncmozdulatok közben fejlődik:

fizikai állóképességük, aktivitásuk és még számtalan

- a mindennapi életben megtalálható
- mozgásfejlesztésre nyílik lehetőség.

Lehetnek:

- Egyszerű utánzó mozgások, járások, futás, ugrás, csúszás, mászás
- Esztétikus egyöntetű mozgás, változatos térformák, játékos táncmozdulatok Az egyensúlyérzék és a ritmus fejlődése szoros kapcsolatban állnak egymással. Az anya már ringatás közben a csecsemő egyensúlyérzékével játszik, ezt a kellemes élményt idézzük fel az óvodában az ölbeli játékokkal, a hintáztató, altató, hőcögtető, stb... dalok közben.

A gyermekek ráéreznek a mozgás ritmusára, a ritmus pedig erősíti az egyensúly-érzékelést. Ilyen gyakorlatok:

- Állások / lábujjhegyen, egy lábon /
- Guggolások
- Tájékozódás bekötött szemmel
- Tárgy egyensúlyozása
- Táncos jellegű mozdulatok
- Ugrás testfordulatokkal, testforgások
- Egy lábon szökdelés A nagymozgásos feladatok mellett, számtalan finommozgásos feladatot gyakorolnak a gyerekek az év folyamán. Játék, tánc közben, egymáshoz alkalmazkodva, közelítve, ujjaiuk összeérintésével, érzelmeket is közvetíthetnek egymás felé. /csípés, csípegetés, ököl összeütése, kopogtatás, ujjfűzés, kézfogás, párok egymáshoz igazodása/.

Hallásfejlesztés:

- Magas-mély
- Dallamvissszhang
- Halk- hangos

- Zörejhangok felismerése
- Dallambújtatás
- Dalfelismerés
- Ritmuskiemelés

Óvodapedagógus feladatai:

- Igényes zenei kultúrát képviselő dalok, dalos játékok, mondókák kiválogatása, ezek összeállítása az életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelően
- Az nemzetiség hagyományait, a migráns gyermekek hazájának kulturális értékeit is figyelembe vevő dal- és zeneanyag-választás
- Az óvodában is játszható énekes népszokások válogatása: szüreti mulatság, pásztorjáték, farsang, kiszézés, pünkösdlő, lakodalmás
- a népzene mellett, más irányzatú zenével is megismertesse a gyermekeket.
- Friss levegő biztosítása
- Az ének zenei nevelés szabad keretek között folyjék, a gyermek önként vállalja, hassa át az egész napot.
- Játékos formában, sokszínű tevékenységekkel, a gyermek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodva biztosítsa a fejlődés lehetőségét.
- Törekedjen felkelteni a gyermek zenei érdeklődését, formálja zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát
- Zene megszerettetése, a közös éneklés örömeinek az átélése
- Zenei képességek fejlesztése (egyenletes lüktetés, zenei hallás, éneklési készség, ritmusérzék, harmonikus, szép mozgás)
- Az élmény fokozásához különböző hangszerek biztosítása
- Sokféle zene hallgatásával, megfelelő zenei anyagok megválasztásával, ráébreszteni a zene szépségére.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Tudnak viszonylag tisztán, szép szövegkiejtéssel énekelni.
- Megkülönböztetik a magas-mély, halk- hangos éneklést
- Felismerik a dalokat dúdolásról, hangszerről
- Jól kísérik hangszerrel a dalok, mondókák ritmusát, egyenletes lüktetését
- Képesek egyszerű tánclépések megjelenítésére
- Képes differenciálni és felismerni a zenei hangokat, a tárgyi és természeti környezet hangjait
- A dallamot, ritmust, mozgást sikeresen összekapcsolja
- Dallamot, ritmust, szöveget, mozgást alkot
- Igényli a rendszeres zenehallgatást
- Ismeri a népszokásokhoz kapcsolódó dalokat, dalos játékokat, ritmusokat

4. Az egyén társadalmi feladatait tudatosító, képességeit fejlesztő ismeretek, tevékenységek

2.7. Mindennapos mozgás

1. A gyermek legalapvetőbb szükséglete, természetes megnyilvánulási formája a mozgás. A rendszeres, örömmel végzett, közösségben történő testmozgás hozzájárul a gyermek optimális személyiségfejlődéséhez, továbbá az egészséges életvitel kialakulásához.

A tevékenység alapvető szervezeti keretei a következők:

- a) spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység,
- b) irányított, mindennapos mozgásfejlesztés,
- c) szervezett mozgásos tevékenység

2. A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei. Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltoztató és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása. Az óvodai élet minden napján biztosított aktív szabad játék mellett hangsúlyosan jelennek meg az irányított mozgásos tevékenységek, amelyek játékos környezetben és játékba ágyazottan fejlesztik az alapvető mozgáskészségeket és a kapcsolódó fogalmi rendszert.

3. A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok spontán és szervezett mindennapos alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás és egészséges életmódra nevelés hatásait.

4. A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének – a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás, tanulási képesség – fejlődésére.

5. Az egészségfejlesztő testmozgást az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára biztosítani kell. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

6. A mindennapos irányított testmozgás részét képezhetik a zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok, (népi) játékok és táncok (kiemelten a néptánc), amelyek jelentős mértékben segítik a mozgáskultúra játékos, táncos úton történő fejlesztését. A mindennapos testmozgás az óvodai tornaszobában, a csoportszobában vagy a játszóudvaron is megszervezhető.

A torna, a mozgásos játékok fejlesztik a gyermekek természetes mozgását, (járás, futás, ugrás, támasz, függés, egyensúlyozás, dobás) és testi képességeik mint az erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, társra figyelés. Hozzájárulnak a harmonikus, összerendezett, fegyelmezett nagy és kis mozgások kialakulásához. Kedvezően befolyásolják a gyermeki szervezet növekedését, teherbíró-, ellenálló képességét és az egyes szervek teljesítőképességét. Fontos szerepük van az egészség megőrzésében, megóvásában. Felerősítik és kiegészítik a gondozás és egészséges életmódra nevelés hatását. A tornának, játékos mozgásoknak az egészséges életmódot erősíti egyéb tevékenységeknek teremben és szabad levegőn eszközökkel és eszközök nélkül spontán vagy szervezett formában az óvodai nevelés minden napján az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani.

A napirend során 15-20 perc mozgás, mozgásos játékok, szervezett vagy spontán mozgástevékenységek biztosítására törekszünk. A tevékenységközpontú óvodai nevelés lényeges eleme a testi fejlesztés. A 3-7 éves gyermekek egészséges testi fejlődésének biztosítása nem képzelhető el a rendszeres, játékban gazdag, az egyéni képességeket messzemenően figyelembe vevő, kellő aktivitást és terhelést biztosító mindennapos mozgás nélkül. Ismert tény, hogy a mozgásöröm és a szellemi fejlődés egymással szoros kapcsolatban áll. A mozgásfejlesztéshez tehát hozzátartozik, hogy maximálisan biztosítsuk a spontán mozgáslehetőséget, mégpedig az egyéni sajátosságok figyelembevételével. Ajánlatos tehát minden adódó lehetőséget kihasználni a nap folyamán a mozgásra. Rendkívül fontos a szabad levegőn való tartózkodás minél hosszabb idejű biztosítása. A gyermekek napirendjét úgy célszerű összeállítani, hogy azzal elkerüljük az egyoldalú terhelést és lehetőleg felváltva biztosítsuk a mozgást és az ülással együttjáró tevékenységeket. A mozgás és pihenés egyensúlyának biztosításával sikerülhet a gyermekek egyoldalú igénybevételét elkerülnünk.

Az egészséges életmód szokásainak megalapozását óvodáskorban kell elkezdenünk. A mozgás megszerettetése, a mozgásigény kielégítése az óvodai testi nevelés fontos feladata, amit csak a helyesen megválasztott mozgásanyag változatos gyakoroltatásával érhetünk el. A megfelelő intenzitású, derűs légkörű testmozgás biztosítja a motoros képességek fejlődését, melynek egyre magasabb szintje előfeltétele a bonyolultabb mozgások eredményes végrehajtásának, ezáltal a mozgás-műveltség fejlődésének. A természet erőivel - napfény, levegő, víz - történő edzés kedvező hatását sem szabad figyelmen kívül hagyni, ezért a mindennapos mozgást lehetőleg a szabadban célszerű tartani. Az intenzív, változatos gyakorláshoz megfelelő helyre és eszközre van szükségünk. A jó eredmény eléréséhez az optimális tárgyi feltétel biztosításán túl azonban az óvodapedagógus és a gyermek aktív együttműködése is elengedhetetlen. A nyugodt, derűs légkörű, játékban gazdag, kellő intenzitású napi 20-30 perces testmozgás nem csak a kondicionális és koordinációs képességek fejlődését biztosítja, hanem hozzájárul a gyermeki személyiség differenciált fejlesztéséhez is. A mindennapos mozgás hatásának maximális kifejtéséhez szükségesek olyan objektív és

szubjektív feltételek, melyek lehetőség szerint valamennyi óvodában megvalósíthatók és amelyek megsokszorozzák az egyébként elérhető eredményeket.

A mozgás objektív feltételei:

A megfelelő hely biztosítása. Mivel a tevékenységeket döntő mértékben a szabadban valósítjuk meg, ezért célszerű füves területen különböző pályákat kialakítani. Nagyon jó lehetőséget nyújt a különböző mozgások gyakorlására az óvoda udvara, ahol a meglévő udvari játékok (pl. leásott autógumi, mászóka, lengő hinta,) felhasználásával sokféle mozgásforma és mozgásos játék megvalósítható. A füves, sík terület mellett feltétlenül szükséges az aszfaltos terület is, amely fedett, így rossz idő estén is biztosítható a gyerekek számára a szabadban történő mozgás. Az udvaron - különösebb megmunkálás nélkül - lefektetett és rögzített farönkök, autógumik kiválóan alkalmasak az egyensúlyérzék fejlesztésére. A megfelelő távolságban rögzített mászókák az óvodaudvarok fontos kellékei. Az állványokon felfüggesztett mászókötél és körlaphinta a vállöv erősítését szolgálja. Hosszabb sétát, sőt túrát tehetünk a gyerekekkel a szabadban, ha lehetőségünk adódik használhatjuk a közeli iskola tornatermét. Minden, ami az óvoda udvarán található (fák, bokrok, homokozó, játékeszközök, stb...) felhasználhatók a mindennapos mozgás feladatainak megvalósításához. Ugyanez mondható el az épületen belül szervezett mindennapos mozgásra is. Mindenkor nagy gondot kell fordítani az alkalmazásra kerülő kézi és tornaszerek, berendezési tárgyak épségére, tisztaságára, valamint arra, hogy könnyen elérhetőek legyenek, megfelelő számban álljanak rendelkezésre. Az eszközök előkészítése az óvodapedagógus, a gyermekcsoport és a dajka aktív együttműködésére ad lehetőséget.

A mozgás szubjektív feltételei:

Az óvodapedagógus személyisége, testi neveléshez való viszonya nagymértékben meghatározza a gyermekcsoportban folyó mindennapos mozgás eredményességét. A testgyakorlatok mintaszerű végzésével, a játékba való aktív bekapcsolódással kedvezően motiválhatja a gyermekeket, építve utánzási hajlamukra, segítve a rendszeres testmozgáshoz való pozitív viszonyuk kialakulását. Az örömmel, derűs légkörben, együttesen végzett gyakorlás hozzájárul az egészséges életmód szokásainak megalapozásához is, ezért nagyon lényeges, hogy az óvodapedagógus minden megnyilvánulásán tükröződjön az, hogy szívesen mozog együtt a gyermekekkel és örül a gyermekek mozgásban elért sikereinek. A mindennapos mozgás tartalmát döntő mértékben a természetes mozgások, gyakorlatok képezik (járások, futások, ugrások, függések, egyensúlygyakorlatok). Ezeket kiegészíti néhány talajtorna elem, valamint a kézi szerekkel végezhető gyakorlatok. Természetesen ide tartoznak a mozgásos játékok is. A lényeg, hogy minden mozgásforma, amit a gyermekek képesek elvégezni, a mindennapos mozgás keretébe beépíthető. Az óvodapedagógus dönti el, hogy a mindennapos mozgás 20-30 perce alatt mozgásos tevékenységet tart vagy egy-egy mozgáscsoport gyakorlásával, esetleg mozgásos játékokkal tölti ki az időt.

A mozgásfejlesztés feladatai:

- Legyen lehetőségük a gyermekeknek saját testük mozgását átélni.
- Sokoldalú mozgástapasztalatokat szerezzenek a gyermekek az alapvető mozgásformák gyakorlása által.
- Folyamatosan fejlődjön a gyermekek mozgása és egyensúlyérzéke.
- A kéz finommozgásainak fejlesztésére nyújtsunk változatos lehetőségeket.
- Segítsük elő a gyermekek harmónikus, összerendezett mozgásának kialakulását.

Az óvodapedagógus feladatai a mindennapos mozgás megszervezésében:

- Legfontosabb feladat, hogy minden nap adjon lehetőséget a gyermekeknek minél hosszabb időtartamon keresztül a szabad levegőn való tartózkodásra.
- Biztosítsa a gyermekek szabad mozgásgyakorlásának a feltételeit.
- Adjon ötleteket, irányítsa a gyerekek figyelmét a szabadban és az épületen belül is a legoptimálisabb terhelést biztosító napi mozgáshoz.
- Változatos eszközök és a gyermekek önálló, szabad mozgásának biztosításával tegye lehetővé, hogy a mindennapos mozgás örömet jelentsen a gyermekek számára.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Igényli a mindennapos mozgást
- Mozgása harmonikus, összerendezett
- Térészlelése pontos (nagyság, távolság)
- A szakkifejezéseket megérti
- Képes a feladat gondolati kézhez vitelére
- Képes folyamatosan a szabályokat betartani
- Érdeklődik új játékok, mozgások iránt
- Ismer labdajátékot
- Szívesen használ kézi szereket
- Képes csoportkövetelményekhez alkalmazkodni
- Segíti társait a közös eredmény elérésében
- Egészséges versenyszellemmel képes küzdeni

VII. A tevékenységben megvalósuló tanulás

A gyermek tanulási képességeinek kibontakoztatása és fejlesztése, a teljes óvodai életet átfogó, folyamatos és alapvető feladat. A gyermek adottságai, a családban és tágabb környezetében szerzett tapasztalatai, valamint az óvodai nevelés során biztosított tanulási formák meghatározzák a gyermek későbbi fejlődési lehetőségeit és alakuló motivációját. Az óvodapedagógus a tanulást biztosító feltételek megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.

2. Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, az

óvodapedagógus által kezdeményezett párhuzamos tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

3. Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése, amely elsősorban játékba integrált tevékenységekben, cselekvésekben valósul meg.

4. A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, több érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

5. A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- a) az utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása,
- b) a spontán játékos tapasztalatszerzés;
- c) a játékos, cselekvéses tanulás;
- d) a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;
- e) az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés;
- f) a gyakorlati problémamegoldás.

6. Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során, egyéni, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.

A játék és a tanulás teljes mértékben összekapcsolódik óvodáskorban. A gyermek esetében a tevékenységi vágy ösztönöz a tapasztalatszerzésre, a cselekvésre és közben minden pillanatban újabb és újabb felfedezéseket tesz, azaz tanul a kisgyermek. Játék közben, játékosan szinte észrevétlenül tanul, tehát a játék az óvodai tanulás egyik legfontosabb színtere, de nem kizárólagosan az. A játékon belül a motoros, a szociális és a verbális tanulás összefonódik, komplex formában jelenik meg. Az óvodai tanulás azonban szélesebb értelmű annál, hogy csupán a játékkal való összefüggésein keresztül értelmezzük. A nevelési folyamat egésze, azaz valamennyi pillanata alkalmas arra, hogy erőltetés nélkül spontán vagy irányított módon tanuljon a kisgyermek. A tanulás csupán része a nevelési folyamat egészének. Legfőbb célkitűzésünk, hogy egyszerre, egyidőben kevesebbet, de minőségben és használhatóságában mégis több ismeretet kapjanak a gyermekek. A több érzékszervet igénybe vevő tapasztalás és a sokoldalú cselekedtetés mindennél fontosabb a 3-7 éves korú gyermek fejlődésének szempontjából. Ezt nem lehet kiváltani, vagy helyettesíteni az egyoldalú intellektuális fejlesztéssel, aminek jelentőségét elismerjük, ám mértéke és hatása alatta marad a tevékenységek általi fejlesztésnek. A közvetlen környezet folyamatos megismerése, az érzékelés és a többoldalú tapasztalatszerzés azért központi kérdése a tanulási folyamatnak, mert szerintünk kevesebbet, de azt jobban, alaposabban, több oldalról megközelítve kell a gyerekek számára közvetítenünk és velük együtt átélnünk. Miután a gyermek a világot komplex módon érzékeli, észleli és éli meg, ezért a tanulás során is ebből kívánunk kiindulni. Ez az oka annak, hogy komplex tevékenységek rendszerén keresztül jut el a gyermekhez az, ami számára a világból megismerhető, befogadható ismeretet, tapasztalatot jelent. Egyáltalán nem mellékes

az a szempont sem, hogy azok a tanulási tapasztalatok, melyeket óvodáskorban szereznek a gyermekek hatással lehetnek az iskolai tanuláshoz való viszonyukra is. Nem mindegy milyen érdekeltség fejlődik ki a gyermekben a tanulással kapcsolatban, hiszen már kialakulnak annak csírái, hogy később örömmel tanul-e a gyermek. Képes lesz-e saját motiváltságból kiindulva erőfeszítésre a tanulás során. Ennek a belső motiváltságnak a kialakítását kezdjük meg az óvodában.

A tanulási tevékenység esetén is azt szeretnénk elérni, hogy **örömmel és önként** vegyen részt ebben a folyamatban a gyermek, ne csupán külső motiváció (jutalom) készítse erre. A cél az, hogy megfelelő színvonalú feladatok elé állítsuk a gyermeket. Minden gyermek esetében képességeinek megfelelő feladatokról van szó. A követelményeket az egyéni teljesítőképességhez kell mérni. A sikerélmények erősítik a gyermek önbizalmát és bátorságot adnak neki az újabb, nehezebb problémák megoldásához. A sorozatos kudarcok ellentétes hatást váltanak ki. A gyermek bátortalanná, félőssé, visszahúzódóvá válik, alulértékeli önmagát és alatta marad saját teljesítőképességének. Az óvodapedagógus szerepe itt is kiemelkedő abban, hogy milyen feladat elé állítja az egyes gyermekeket, mennyire képes megismerni és fejleszteni a gyermeket egyéni adottságainak figyelembevételével. A program keretjellege biztosítja az óvodapedagógusok számára a gyermek igényeihez, egyéniségéhez, teherbíró képességéhez igazodó tanulási kereteket és formákat. A nevelés egészén belül megvalósuló tanulás kötött és kötetlen kezdeményezések, tevékenységek, beszélgetések, tapasztalatszerző séták stb. formájában egyaránt megoldhatók a napi élet bármely mozzanatában. Ez teljes egészében az óvodapedagógus kompetenciájába tartozó kérdés. Az óvoda és az óvodapedagógusok hatásköre annak eldöntése, hogy vegyes, részben osztott vagy osztott életkorú csoportban nevelik a gyermekeket.

Az óvodapedagógus feladatai a tanulással kapcsolatban:

- Értelmi képességek fejlesztése (érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás)
- A gyermek megismerési vágyának, kíváncsiságának sokoldalú érdeklődésének kielégítése
- Lehetőséget kínálni a gyermek számára olyan szituációk átélésére, ahol megismerhetik a felfedezés, a kutatás örömeit
- A gyermekek egyéni érdeklődésének megfelelő tevékenységek biztosítása
- A gyermekek önállóságának, figyelmének, kitartásának, pontosságának, feladattudatának fejlesztése
- Olyan tapasztalatok szerzéséhez nyújtson segítséget a gyermeknek, amelyben saját teljesítőképességét is megismerheti
- Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során személyre szabott, pozitív értékeléssel segítse a gyermek személyiségének kibontakozását.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermekek érdeklődőek, bátran kérdeznek.

- Szívesen vesznek részt a tervezett, szervezett, kezdeményezett, irányított játékokban, tevékenységekben.
- A tanuláshoz szükséges képességeik alkalmassá teszik őket az iskolai tanulás megkezdéséhez.

A **megismerés** fokozatosan tevődik át a **képszerű, szemléletes gondolkodás** szintjére. A tanulás közben végzett sokféle tevékenység, lehetőséget ad az érdeklődés kielégítésére, a „megtanulás” a gondolkodás örömeinek az átélésére. A gyerek tevékenységi vágyának kielégítése az eredményes tanulás elengedhetetlen feltétele. Fontos, hogy az óvodapedagógus a gyerekeket egyéni képességeiknek megfelelő differenciált feladatadással készítse sokoldalú tevékenységre.

A 6 - 7 éves gyerek többsége azonosul az óvónő által meghatározott feladattal. Kialakul bennük az igény, hogy a kapott feladatokat sikerrel megoldják.

Megkezdődik az önellenőrzés képességének alakulása, fokozatosan fejlődik a szándékos figyelmük. A feladatok pontos megjelölése ösztönzi a problémamegoldó gondolkodást.

VIII. A NEVELÉSI PROGRAM VÉGREHAJTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES , A NEVELŐ MUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK ÉS FELSZERELÉSEK JEGYZÉKE

1. Anyanyelvi neveléshez:

mesekönyvek, verseskönyvek, mondókáskönyvek, saját készítésű szemléltető eszközök, színes ceruzák, különböző papírok, kréták, stb.

2. Dramatizálás, bábozás:

jelmezek, bábok(saját készítésű, vagy vásárolt), textíliák, tárgyi kellékek, stb.

3. Ének, zene, népi játék tánc

hangszerek, kották, pendrive, laptop, JBL

4. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka:

rajz- és festőpapírok, festékek, kréták, ecsetek, ceruzák, fonalak, saját készítésű eszközök, gyöngyök, gyűjtemények, stb.

5. Külső világ tevékeny megismerése:

készletek, kártyák a közlekedésről, állatok, emberek, növények világáról, diavetítő (vászon), saját, projector, laptop, JBL készítésű eszközök, stb.

6. Mindennapos Mozgás:

csúszdák, hinták, mászóakák, labdák, szánkók, kötelek, zsámoly
tornapadok, ugrálókötél, hullahopp- karika, stb.

A fejlesztéshez nem kellene különös eszközök, tág lehetőségekkel, változatosan, a környezet kínálta tárgyak, eszközök, bármi alkalmas a tevékenykedtetésre.

IX. ÓVODAI ÜNNEPEK, MEGEMLÉKEZÉSEK, PROGRAMOK

A közös programok, ünnepek lehetőséget teremtenek a család és az óvoda közötti kapcsolat elmélyítésére, egymás szokásainak, értékrendjének még jobb megismerésére, nevelési elvek közelítésére. A közös programok nemcsak az ünnepeket tartalmazzák, hanem a szülőkkel együtt megszervezett kirándulásokat, sportprogramokat, kulturális eseményeket, s az ezekre való felkészülést. Fontos, hogy az ünnepek emelkedjenek ki az óvoda mindennapjaiból, úgy külsőségekben, mint belső tartalmukban.

- Az óvodai ünnepek a szülőkkel való nyílt párbeszéd és szoros együttműködés legfontosabb színterei.
- Az ünnep nyilvánossága miatt – az egyik legjobb lehetőséget nyújtja az óvodában a sajátos, egyéni arculat megteremtésére, és megmutatására.

Az ünnep arra is alkalmas, hogy a szélesebb nyilvánosság számára is megmutatkozzon az óvoda nevelőközössége.

- Az ünnepek pedagógiai szempontból közösségformálóak, esztétikai élményekben gazdagok.
- Az ünnepek a hagyományok ápolása szempontjából is rendkívül fontosak, hiszen a kultúránk megismertetésére adnak lehetőséget.

Tényezők, amelyek az ünneplést befolyásolják:

IDŐ: Legyen elegendő időnk az ünnephez kapcsolódó tevékenységek elvégzésére. Időben kezdjünk hozzá az előkészületekhez. Mennyi ideig tartson az ünnepség? 10-20 perc, vagy fél óra kb. elegendő. Ügyeljünk arra, hogy ne legyen megterhelő és fárasztó tevékenység az ünneplés a gyermekek számára.

KÖRÜLMÉNYEK: Az ünnepi készülődés és maga az ünneplés is meghatározott külsőségek között zajlik. Nagyon fontos megtanulni a kisgyermeknek azt, hogy mennyi szép élmény, mennyi öröm, mennyi újdonság kapcsolódik az ünnep fogalmához.

Határozzuk el közösen, hogy milyen ajándékot fogunk készíteni. Fontos része az ünnepnek, hogy szép ruhába öltözzünk. Ez az egyik legizgalmasabb pillanat a gyermekek számára. Ebből és az egyéb külső kellékekből kiindulva élük át, és érzékelik, észlelik az ünnepnapok másságát. A 3-6 éves korú gyermekek számára az olyan külső tényezők, mint a szépen terített asztal,

feldíszített terem, szép ruha, fontosabbak, mint az ünnep tényleges tartalma, hiszen érzelmeik hatása lényegesen erősebb a racionális, értelmi hatásoknál.

A szereplés:

A célunk olyan gyermekek nevelése, akik bátran, önállóan képesek tevékenykedni, akiknek ötleteik vannak, akik az ötleteiket igyekeznek megvalósítani. Ugyanakkor kommunikálni képes, kooperatív gyermekek nevelését tűztük ki célul. Ilyen tulajdonságok kifejlődésének igazán nagyszerű terepe lehet az ünneplés és azon belül is a gyermekek önként vállalt, önálló szereplése. Az egyéniség kialakulásának, az egyéni képességek kibontakoztatásának azonban az ünnepek keretén belül is adjunk teret. Önbizalom és bátorság szükséges az egyéni szerepléshez, különösen akkor, ha külső szemlélők sokasága figyel bennünket. Az életre való nevelés azonban megköveteli a bátorság és a belső önbizalom valamilyen formában való előhívását a gyermekből. Ha jól szervezzük az ünnepet, akkor családi, közvetlen hangulatot teremtünk és ez ad bátorságot a gyermeknek akár egyénileg is a szerepléshez.

AZ ÓVODAI ÜNNEPEK ÉS MEGEMLÉKEZÉSEK:

1. Az óvodai élet hagyományos ünnepei:

- Anyák Napja
- Ballagás
- Évzáró
- Gyermeknap
- Név és születésnapok

2. Nemzeti ünnepeink és egyéb ünnepek:

- Március 15.
- Október 23.
- Május 01.

3. Helyi szokásokhoz kapcsolódó ünnepek:

Idősek Napja
Falunap

4. Sportprogramok, kirándulások:

- Közös óvodai kirándulás

NÉPHAGYOMÁNY ÁPOLÁS, NÉPSZOKÁSOK:

- Advent
- Mikulás
- Karácsony
- Farsang
- Húsvét

- Pünkösöd

Anyák Napja:

Az Anyák napját gondos előkészületek előzik meg. Ötleteket, anyagokat, verseket gyűjtünk, amelyekből elkészül a meglepetés. Minden csoport külön köszönti az édesanyákat, önálló kis műsorával és elkészített kis ajándékával.

Ballagás, évváró:

A nagycsoportosok a három év alatt szerzett ismereteikből adnak elő verseket, énekeket, dramatizált jeleneteket, népi játékokat. Az évváró utolsó fázisa a nagycsoportosok búcsúzása az óvodától. A kis és középső csoportosok búcsúztatója után kis ajándékkal köszönnek el a nagycsoportosoktól.

A Gyermekek név és születésnapja:

Egy-egy név és születésnap mindig változatosabbá teszi a hétköznapiakat. Az előkészület, az ünnepi asztal, a torta, és az ajándék mind-mind egy "csoda" a gyermek számára. Ezt a napot minden gyermek izgatottan várja, hiszen ez a nap Ő érte van.

Március 15.

A csoportok önállóan, ki-ki egyéni elképzelése szerint emlékezik meg (dekoráció, versek, énekek, zászlófestés, menetelés... stb).

Október 23.

Közös sétával emlékezünk meg az ünnepről. Gyönyörködünk a feldíszített épületekben, a zászlók lobogásában, amelyek jelzik az ünnepet.

Május 1.

Május a gyermekek számára a közeledő nyarat, a viruló természetet, a jó időt jelenti. Hogy még szebb legyen az udvarunk, színes szalagokkal feldíszítünk minden fát, bokrot, majd körbe járjuk őket, és a tavaszról énekelünk.

Sportprogramok, kirándulások:

Szeretnénk ha hagyománnyá válna az év végi közös kirándulás óvodánkban. Olyan helyszínekre szervezzük a kirándulásokat, ahol a gyermekek ismereteit bővíthetjük, és egészséges, biztonságos környezetben lehetünk. A gyermekek sok élményt szereznek ezen a napon. A szülőket is bevonjuk a programba. Az ünnepek, a szokások keretét adnak munkánknak. A gyermekek megszokják, hogy a jeles napok ismétlődnek és hogy mindennek meg van a maga ideje.

A NÉPHAGYOMÁNY ÁPOLÁSA, NÉPSZOKÁSOK:

Mikulás:

Csoportban készülődés, ráhangolódás előzi meg. Műsorral, versekkel készülődünk erre a napra,

Advent:

A karácsonyt megelőző négy hét a készülődés, a várakozás időszaka. Adventi meseházat készítünk, amelyben minden napra kijelölünk 1-1 feladatot, amivel még szebbé tesszük tevékenységeinket.

Az adventi koszorún minden pénteken meggyújtunk 1-1 gyertyát, ami az eltelt heteket jelenti. A versek, énekek gyakorlásával a várakozást még izgalmasabbá tesszük. A Karácsonyt a szeretet, az egymáshoz tartozás öleli körbe, amikor együtt ünnepel az óvoda.

Borbála napján ágat hajtatunk, Luca napján búzát ültetünk. Figyeljük az időjárást, igazak-e a népi jóslások.

Farsang:

Az óvodai farsangot több hetes előkészület előzi meg. A csoportszobákat, folyosókat a közösen festett, készített képekkel, dekorációs anyagokkal, léggömbökkel díszítjük. A tevékenységek közben népi rigmusokat, farsangi énekeket, alakoskodó szövegeket mondogatunk. A farsang utolsó napját jelmezbe öltözéssel, tánccal és mókázással tesszük színesebbé.

Húsvét:

Locsolkodás, tojásfestés. A húsvét ünnepe igen sok szálon kapcsolódik a tavasz megérkezéséhez az élet megújulásával és a termékenységgel összefonódó népszokáskincshez. Az óvodában a húsvétra való készülődést, sokfajta tevékenység kíséri: a tojásfestés, a locsolóversek tanulása, húsvéti játékok, ovikóstoló, nyílt nap.

Pünkösd:

Teljes pompájában áll a tavasz, zöld ágak, virágok kísérik az ünnepet. A pünkösd megünneplésével belépünk az új évszakba, hamarosan kezdődik a nyár.

AZ ÜNNEPEKHEZ KÖTŐDŐ HAGYOMÁNYAINK,

TEVÉKENYSÉGEINK, TERVEINK:

- Ünnepekhez kapcsolódóan, vagy alkalomszerűen kis vásárokat rendezünk, ahol a gyermekekkel közösen készített ajándéktárgyakat árusítunk.
- Roma napot tartunk, ami szülőkkel egybekötött játékos, táncos, rendkívüli program
- Terveink között szerepel, hogy az elbúcsúzó nagycsoportosok minden évben egy fa vagy bokor ültetésével hagynak emléket.
- Egész évben gyűjtőmunkát végzünk, az összegyűjtött dolgokat, tárgyakat, kis kiállítás keretében bemutatjuk évente egy alkalommal (pl. Föld Napja).
- Gyermeknap alkalmából rendkívüli programokkal tesszük színessé, emlékezetessé ezt a napot (mesés, mozgásos, táncos, zenés, játékos).

- “Óvodába csalogató” programok, napok szervezésével szeretnénk elérni, hogy az óvodáskorú de még óvodába nem járó gyerekek, illetve szüleik is kedvet kapjanak ahhoz, hogy kis közösségünkhöz tartozzanak.

X. NEMZETISÉGI, ETNIKAI, KISEBBSÉGI FELADATOK

Fontos, hogy a nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek ne érezzék kívülállóknak, kirekesztettnek magukat. Minden gyermeket a másság elfogadására kell nevelni, amiben modell értékű szerepe van az óvodapedagógusnak.

Cél a nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó gyermekeknek:

- a család nevelés hiányának kompenzálása,
- szociális beilleszkedésük segítése,
- biztonságérzet nyújtása számukra, mely megalapozza a szellemi kötődésüket az óvodához, ösztönzi társas kapcsolataik pozitív alakulását.

Feladat:

- a gyermekek megismerése, hiányosságai feltérképezése, felzárkóztatás minden téren,
- egyénre szabott, differenciált segítségadás,
- figyelemfelhívással, példaadással erősíteni a szülők felelősségét a gyermek otthoni gondozása, nevelési iránt, ezáltal fejleszteni a családi háttérrendszert is.

1.Hátrányos és nemzetiségi származású gyermekek felzárkóztatására irányuló feladatok

A nemzetiségi óvoda célja, feladata

Nevelőtestületünk a magyar nyelvű roma nemzetiségi kulturális nevelés eredményeképpen arra törekszik, hogy a gyermekben kialakuljon a pozitív érzelmi viszony a nemzetiség kultúra iránt, megismerjék, tiszteljék és megbecsüljék a nemzetiség kultúrájából merített dalokat, meséket, verseket, mondókákat és játékokat, a helyi nemzetiségi szokásokat, hagyományokat és tárgyi kultúra értékeit.

Tevékenységi formáinkat az Óvodai nevelés országos alapprogramjára épülve alakítjuk ki. A tartalmakhoz felhasználjuk a nemzetiségi irodalmi, zenei, szellemi és tárgyi kultúra értékeit. Az óvodai nevelés kiterjed a nemzetiségi hagyományok, szokások tovább örökítésére és a nemzetiségi identitás megalapozására, fejlesztésére. Tevékenységi formáinkban szerepeltetjük a roma játékokat, meséket, verseket és dalokat. A vizuális nevelésben helyet kap a sajátos szín és formavilág. A mozgáshoz kötődő tevékenységek között szerepel a roma táncművészet megismertetése. Nevelésünk oly módon készíti fel a gyermekeket a sikeres iskolai előmenetelre, hogy tudatosan épít a roma kultúra és a többségi kultúra közötti különbségekre és hasonlóságokra.

A nemzetiségi óvodai nevelés megszervezése

Óvodánkban a Magyar nyelvű roma kulturális nevelés a gyermek óvodába lépésétől az iskola megkezdéséig tart. Tevékenységeinket az Óvodai nevelés országos alapprogramja szerint alakítjuk ki, a tartalmakhoz felhasználjuk a nemzetiségi irodalmi, zenei, szellemi és tárgyi kultúra értékeit. Az óvodai nevelés kiterjed a nemzetiségi hagyományok, szokások tovább örökítésére és a nemzetiségi identitás megalapozására, fejlesztésére. A tevékenységi formákban szerepeltetjük a roma játékokat, verseket, meséket és dalokat. A vizuális nevelésben helyet kap a sajátos szín-és formavilág. A mozgáshoz kötődő tevékenységek között szerepel a roma táncművelés megismertetése. Óvodai nevelésünk oly módon készíti fel a gyermekeket a sikeres iskolai előre menetelre, hogy tudatosan épít a roma kultúra és a többségi kultúra közötti különbségekre és hasonlóságokra.

A nemzetiségi óvodai nevelés formái

Tevékenységi formáinkat az Óvodai nevelés országos alapprogramja szerint alakítjuk ki, a tartalmakhoz felhasználjuk a nemzetiségi irodalmi, zenei, szellemi és tárgyi kultúra értékeit. Az óvodai nevelés kiterjed a nemzetiségi hagyományok, szokások tovább örökítésére és a nemzetiségi identitás megalapozására és fejlesztésére. Óvodánk roma kulturális nevelést folytat, roma kulturális nevelés keretében, magyar nyelven. A roma nemzetiségi óvodai nevelés tartalmazza a roma kultúra, művészetek és hagyományok értékeit. A tevékenységi formákban szerepeltetjük a roma játékokat, verseket, meséket és dalokat. A vizuális nevelésben helyet kap a sajátos szín- és formavilág. A mozgáshoz kötődő tevékenységek között szerepel a roma táncművelés megismertetése. A roma nemzetiségi óvodai nevelés oly módon készíti fel a gyermekeket a sikeres iskolai előre menetelre, hogy tudatosan épít a roma kultúra és a többségi kultúra közötti különbségekre és hasonlóságokra.

Játék

Óvodánkban a gyermekek fő tevékenységi formája a játék, a gyermekeknek joga van a játékhoz. A napirendünk biztosítja a játékhoz elegendő időt, megfelelő helyet, nyugalmat és a játékhoz szükséges eszközt. Az óvodába érkezve a gyermekek ismerkedjenek meg a játékeszközökkel, tanulják meg azok nevét, és azt hogy miként lehet vele rendeltetésszerűen játszani. Ismerjék meg az óvoda rendjét, játékszokásait, alapvető szabályát, legyenek képesek nyugodtan játszani. A gyermekeket a játékeszközök elrakására és megbecsülésére neveljük. Megismerjük a gyermekek játékát, meghatározó részképességeket, fejlettségi szinteket pl. kezdeményező, együttműködő, szabályokat elfogadó, elutasító, aktív, ötletgazdag, irányító, visszahúzó, agresszív stb. A negatív viselkedés esetében megpróbáljuk feltárni a probléma okát és igyekszünk a helyes irányba terelni a gyermekek viselkedését. Az óvónő a gyermek játékát folyamatosan figyelemmel kíséri, ha olyan helyzet alakul ki amikor szükség van rá, akkor bekapcsolódik, a téma mélyebb átélésére ösztönzi a gyermekeket. Játék közben beszélgetnek élményeikről, benyomásaikról, s közben bővül szókincsük is. Fontos, hogy a gyermekek az őket körülvevő világról minél több tapasztalatot és élményt gyűjtsenek, ehhez igyekszünk hozzájárulni élményszerző – tapasztalatgyűjtő séták, kirándulások szervezésével. Az óvónő a gyermekek játéka során megértő, tapintatos, segítőkész, próbálja felkelteni a gyermekek érdeklődését, fokozza aktivitásukat és növeli biztonságérzetüket. A

gyermeknek biztosítjuk a játék során a sokféle szerepbe való beleélést és viselkedést pl. irányítás, engedelmeség, együttműködés, kitartás, szabályok betartása, problémák megoldása, a társas kommunikáció. Változatos tevékenységek végzésére adunk lehetőséget pl. társasjáték, bábozás, barkácsolás, mesedramatizálás, mozgásos szabályjáték, szerepjáték stb. Megismertetjük a gyermekekkel a hagyományos roma játékokat is, mint pl. bigézés, pitykőzés. A játék során a problémák megoldása, a közösségi összetartozás érzése erősödik. A drámajátékok fejlesztik a gyermekek kommunikációs készségét. Kapcsolatteremtő, érzelemlifejlesztő, fantáziafejlesztő, bizalomépítő hatásuk van.

Vers, mese

Az óvodába érkező roma gyermekek többségének kommunikációs készsége, beszédfejllettsége, szókincse negatív eltérést mutat a nem roma gyermekekéhez képest. A fejlett kommunikáció a sikeres iskolakezdés alapja, eredményesen szolgálja az iskolai alapképességek (írás-olvasás) elsajátítását. Az anyanyelvi kultúra fejlesztését jól szolgálják a kommunikációs játékok. Az irodalmi nevelés a nemzetiségi gyermekek identitástudatának kiaknázatlan lehetőségeit rejti magába. A gyermekek fogékonyak az irodalmi élmények befogadására így a gyermekirodalomnak az érzelmi, értelmi, anyanyelvi nevelésben nagy szerepe van. A gyermekekkel a fejlesztési program során játékos beszédkapcsolatokat alakítunk ki, bővítjük szókincsüket. A mese, a vers része az egész óvodai életet átfogó nyelvi nevelésnek. A magyar nyelven megjelent roma meséket, verseket, eredetmondákat tartalmazó gyűjteménnyel rendelkezünk. Törekszünk arra, hogy a roma gyermekek megismerhessék saját mondaviláguk értékes elemeit. A mese tanít, szórakoztat, érzelmekben gazdagít. A mese világában jártas gyermek pontosan tudja, hogy a mese nem a hétköznapi valóság, mégis konfliktusoldást, konfliktuskezelést tanul belőle. Óvodánkban nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy biztosítsuk a gyermekeknek a mesehallgatás örömét. Azt nyújtjuk, ami sok családi nevelésből hiányzik, a gyermekre figyelő, neki szóló, a felnőttel és társakkal együtt átélt élményeket. A nehezen megnyilatkozó gyermekeknél segítséget nyújt a bábozás, a dramatizálás. A közösségbe való beilleszkedést elősegíti azzal, hogy oldja gátlásait, növeli önbizalmát. Lehetőséget nyújt a beszédképesség fejlesztésére, a szókincs gazdagítására, az önálló szereplésre. Kiemelt feladatunk még a vers megszerettetése, a gyermek szemléletének formálása, ritmusérzékének fejlesztése, értelmének, szókincsének gazdagítása. Ha a mese érzelmileg közel áll a gyermekhez, ha tetszik a vers csengése, ritmusa, akkor belső igényévé válik az irodalom szeretete.

Ének-zene, énekes játék

A zenei nevelés, az énekes játék fejleszti a gyermekek hallását, ritmusérzékét, zenei emlékezetét, alkotókedvét, elősegíti mozgáskultúrájának fejlődését. A gyermekek természetüknél fogva fogékonyak az ének-zenei tevékenységre. A hét minden napján énekelnek a gyermekek, ha mód nyílik arra, hogy a gyermekek táncoljanak, énekes játékokat játszanak, önmaguk és társaik örömeire. Még jobban mélyítik el ezt az élményt, ha zenei eszközöket, hangszereket is használnak. A roma családok többsége szereti a zenét. Ez megmutatkozik a tiszta, szép éneklésben, a dallam gyors elsajátításában, a ritmusérzékben. Szeretnek énekelni és táncolni, talpraesetten adják elő tánclépéseiket, jól utánoznak. Folyamatosan fejlesztjük a gyermekek ének-zenei képességét

Rajzolás, mintázás, kézimunka

Az óvoda életében gyakran kerül sor, manuális, vizuális élményt nyújtó foglalkozásokra. Ennek fontos feltétele, hogy az eszközök sokfélék legyenek, megfelelő hely, nyugalom, élményanyag álljon a gyermekek rendelkezésére. A nagyobb felület térkitöltése után a kisebb kézmozgást, a nagyobb koncentrációt igénylő technikák felé vezetjük a gyermekeket. Vizuális élményük, tapasztalatuk gazdagítását, kézügyességük, rajzkészségük fejlődését segíti elő az egyénre szabott, szervezett, rendszeres foglalkozás, valamint az önként vállalt rajzolás, festés, kézimunka. Az eltérő kultúra és élményvilág a színhasználatukban is megjelenik, élénk vibráló hatásban és a formai ábrázolásban jut kifejezésre.

Mozgás

Az óvodáskorú gyermekeknek nagy a mozgásigénye, az egészséges testi és lelki élet elengedhetetlen feltétele a harmonikus, jó mozgás. A mozgás karban tartja az izmokat, ízületeket, a vele együtt járó élettani feladatok oldják az idegrendszer feszültségét, fáradtságát. Felfrissíti az egész szervezetet, növeli a teherbíró képességet, a betegségekkel szembeni ellenálló képességet. Az etnikum alkati tényezői különbözőek. Gyakran előfordul alultápláltság és emiatt a fizikai teljesítőképesség is gyenge. Fellelhető az összerendezetlen mozgás, a finommotorika hiánya. Fáradékonyabbak a gyermekek. A mozgás tanítás fontos feladatának tekintjük az érdeklődés felkeltését, mozgásformák kialakítását a roma táncművészet megismertetését. Kiemelt területek a: járás, futás, kúszás-mászás-csúszás, gurulóátfordulás, egyensúlygyakorlatok, célbadobás, labdajáték, ügyességi játékok végzése.

2.A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE

Környezet alakítás, védelem

A roma gyermekek, családi és tágabb környezetének, közösségi életüknek a megismerése segít minket abban, hogy a gyermekek egyéni fejlődéséhez igazítva bővítsük ismereteiket a lakóhelyről, az óvodáról és annak környezetéről. Az élményszerző séták hozzájárulnak a gyermekek életterét meghatározó személyek, épületek, közlekedés, vásárlás, betegség kezelésének megismeréséhez, a tapasztalatok rendszerezéséhez. Az évszakok változásai, az ünnepek, megemlékezések szokásai, a gyermekek térbeli, időbeli eligazodását segítik. Az állatok előfordulása, a környezetben, a természet megfigyelése az értékek megbecsülésére ösztönöz. A környezet megismerése tapasztalati úton a valóság és a gyermeki látásmód komplexitásának megfelelően történik. A környezetben irányított megfigyeléssel, gyakorlati feladatok megoldása közben szereznek benyomásokat, tapasztalatokat pl. állatok etetése, természetes környezetükben, magvak ültetése, csíráztatás stb. Bővítjük a gyermekek ismereteit a testünk, a testápolás – tisztálkodás témakörben. A foglalkozások során az életszerűség elvét követjük pl. a babák fürdetése, babaruha mosása stb.

Környezet mennyiségi és formai viszonyai

A környezet megismerése közben kialakul a 3-5 éves gyermekeknél a matematikai érdeklődés, beállítódás, 5 éves kortól szervezett tanulás segíti a mennyiségi viszonyok, formák, irányok, sokrétű megtapasztalásán alapuló elemi matematikai ismeretek elsajátítását. A roma gyermekek matematikai érdeklődésének és tudásának területén sok a hiányosság. Az óvónőknek a gyermeket nap, mint nap el kell vezetni az ismeretlentől az ismert dolgok felé. Olyan helyzeteket próbálunk teremteni, amelyekben a gyermek akaratlanul is kapcsolatba kerül a számokkal (pl. számoljuk meg hány babát hívott meg Kati baba a születésnapjára vagy

dalos játék közben, Jutott minden kislánynak fiú pár? stb.) A játékos tartalmú, vásárlás, terítés, matematikai igazságtartalmában rejlő lehetőségeket próbáljuk felhasználni. A roma gyermekek családjainak eltérő életmódja miatt nagy jelentősége van az utánzásos, mintakövetéses tanulásnak, a viselkedés, a szokásrend, az érzelmi élet elsajátításában. A gyakran ismétlődő, spontán és irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés maradandó hatása az emlékezeti teljesítményre felbecsülhetetlen. A gyakorlati feladatok megoldása a praktikus gondolkodást alapozza meg, még a gyermeki kérdésekre adott válaszokból a gyermek hallás útján szerez ismereteket.

MUNKAJELLEGŰ TEVÉKENYSÉG

A munkajellegű tevékenység a személyiségfejlesztés fontos eszköze. Ebben a folyamatban jól kihasználható a roma gyermekek mozgásos aktivitása. A munka biztosításánál figyelembe vesszük a fokozatosság és a rendszeresség elvét. A tevékenység végzéséhez szükséges fizikai képességek és a gyermekek motiválhatósága ebben az életkorban kedvező alapot szolgáltat a munkavégzésre szoktatáshoz. Az óvodai munkafeladat mindig önkéntes és játékos tevékenység, biztosítja a tapasztalatszerzést, a környezet megismerését. Az életkori és családi eltérésekre tekintettel a szokás és szabályrendszer kialakításának eszköze a munka. Kedvezően szolgálja a közösségi kapcsolatok alakítását is. A szervezést és a folyamatos értékelést a gyermek egyéniségéhez igazítjuk. Egyes roma családoknál eltérés tapasztalható a testápolás, öltözködés, környezet rendben tartása területén. Az óvodai szokások bevezetését – cselekvéses, utánzásos helyzetben fokozatosan végezzük, kellően rangsorolva először pl. a kézmosást és a WC használatot az egészségügyi követelmények miatt, amikor ezek megszilárdulnak, bővítjük a szokásrendszert. Majd tovább bővítjük az egészségügyi szokások kialakítását pl. fogmosás, fésűlködés, körömkefe használata stb. Ezeken a területeken a gyermekek számára a családi minták eltérőek lehetnek. A naposi munkában (középső és nagycsoport) fontos feladatnak tekintjük a rendszeresség betartását, a hely, idő, eszköz biztosítását, ismeretszerzést munka közben, a kitartás fokozását dicsérettel, buzdítással. A növény és állatgondozás területén eltérő élmény és tapasztalati háttérrel jönnek óvodába a gyermekek, ezért az egyénekhez igazodva végezzük a képességek fejlesztését. Rendszeresen értékeljük és dicsérjük, buzdítjuk őket.

TANULÁS

A tanulás nem önálló tevékenységformaként jelenik meg a programban. A gyermek játékába ágyazott, változatos tevékenységek gyakorlása során tanul. Az óvodáskorú gyermek életkori sajátosságaiból következik, hogy a gyermek cselekvésein, érzékszervi, mozgásos, tapintásos észlelésein keresztül tanul. A gyermeki tevékenység motorja a játékkedv, a mozgásigény, az utánzási vágy. A környezetében lévő ingerek aktivitásra készítetik, kiváltják a hatékony viselkedés igényét, közben ismereteket szerez, készségei gyarapodnak, tanul. Ebben az önkéntelen tanulási helyzetben a gyermek ismeretei bővíthetők. A gyermek a folyamatban többször átéli, tanulja, mikor, miként figyeljen a környező világra és belső jeleire. Érzékenységgel, érdeklődéssel fordul az őt körülvevő környezeti ingerek, hatások felé, tevékeny aktivitását a felnőtt megerősíti, elfogadó viselkedése befolyásolja, ismétlésre készíti. Az érzelem a gyermeki érdeklődés egyik irányítója, mozgató ereje, így az érzelmi állapot mindig a cselekvés akarásának elindítója. A gyermek ami iránt érdeklődik, törekszik megismerni, így indul a megismerési folyamat. Érzékszervein keresztül szerzi tapasztalatait,

érzelmi benyomásokat. A tanulás célja: ismeretek elsajátítása, jártasságok, készségek kialakítása.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

A családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként :

- a gyermekben kialakul a pozitív érzelmi viszony a nemzetiség kultúrája iránt,
- ismer a nemzetiség kultúrájából merített dalokat, meséket, verseket, mondókákat és játékokat,
- ismer a helyi nemzetiségi szokásokat, hagyományokat és tárgyi kultúra értékeit, megtanulja azok tiszteletét és megbecsülését.

3. Óvodánk feladatai, Inkluzív pedagógia

- Inkluzív pedagógia – Integráció a sajátosságok megőrzésével, a különbségekhez való alkalmazkodással – a gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések
- Gyermekvédelmi munka
- Hátrányos és romaszármazású gyermekek felzárkóztatására irányuló feladatok
- Az óvoda speciális szolgáltatásai

4.A kiemelt figyelmet igénylő gyermek

- **Tanulási problémákkal küzdő gyermekek** ○ Tanulási nehézséggel küzdők (például: lassú, motiválatlan, hosszabb betegség miatt lemaradó, családi, szociális, kulturális, nyelvi hátrányok)
 - Tanulási zavarral küzdők (például: diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia, figyelemzavar, súlyosabb beszédhiba)
- **Magatartászavarok miatt problémás gyermekek** ○ Visszahúzódo (regresszív) és depresszív viselkedésű gyermekek (félénk, csendes, visszahúzódo stb.) Eredményhez vezethet a csoportos és a párban folyó munka, a testre szabott differenciált egyéni munka, motiválás, stb. ○ Ellenséges (agresszív) és inkonzekvens viselkedésű gyermekek (engedetlen, kötekedő, támadó, hiperaktív stb.) Inkább egyéni feladattal köthető le, fontos a velük megbeszélte egyéni vállalások, követelmények következetes számonkérése az eredmények, pozitívumok kiemelése, megerősítése mindkét típust motiválja, segítheti a beilleszkedést, a társak általi elfogadás.
- **Kivételes képességű gyermeke, tehetségesek** ○ Intellektuális tehetség (a különböző tudományterületeken kimagasló: matematikai, fizikai, nyelvi stb.)
 - Művészi tehetség (képzőművészeti, zenei)
 - Pszichomotoros tehetség (sport, tánc, kézügyességet igénylő terület) ○ Szociális tehetség (vezető, szervező, irányító)

5.Tehetségnevelés, tehetségfejlesztés – a tehetségígéretes gyermekek felismerése

A tehetségnevelés/tehetségfejlesztés/tehetséggondozás a tehetség felismerésével, azonosításával kezdődik. A pedagógusoknak és a családnak ismernie kell azokat a mutatókat, amelyek halmozott előfordulása tehetség-ígéretes gyermeket sejtet:

- a kivételes tehetségek jellemzői: megszállottság, fokozott kritikai érzék, állandó önelégedetlenség
- a valamilyen területen kiemelkedő gyermekek teljesítményei nem mindig jók, munkavégzésük, fejlődésük nem egyenletes, és gyakran nem vesznek részt a „munkában”
-

A **tehetségfejlesztés módjai** közül óvodánkban elsősorban a gazdagítás –dúsítás módszerét alkalmazzuk. A tehetségígéretes gyerekek társaikkal együtt vesznek részt a különböző tevékenységekben, azonban a nap bizonyos idejében az óvodapedagógusok által differenciált „gondozásban” részesülnek. Minden esetben felhívjuk a szülők figyelmét arra, hogy tehetségígéretes gyermekeiket milyen óvodán kívüli tehetséggondozó intézményekbe célszerű az óvodai nevelési időn túl is fejleszteni.

6.A szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységek

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

- Gyermkeink szociokulturális háttere eltérő. Munkánk tervezésénél figyelembe kell vennünk az elfoglalt, időhiánnyal küszködő családok igényeit éppúgy, mint a szerényebb anyagi lehetőségekkel bíró, több gyereket nevelő, esetleg egyszülős, vagy nevelő szülők által nevelt családokét.
- Felelőségünk különösen nagy a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek nevelésében és fejlesztésében. A hátrányos helyzet esetenként a gyermek veszélyeztetettségét is magában hordhatja. Ők néha csak tőlünk kapnak segítséget a világban való eligazodáshoz, a kultúra értékeinek megismeréséhez, lelki és testi fejlődésükhöz.
- **Feladatunk** az óvoda világát nehezen elfogadó, illetve együtt nem működő, esetleg gyermeküket is elhanyagoló családokkal való - együttműködésre készítő - kapcsolattartás.

A hátrányos helyzet leggyakoribb okai

- A család anyagi és egészségügyi állapota, erkölcsi helyzete és életvitele, értékrendje
- A család lakhelye és környezete
- A gyermek és/vagy szülő egészségi állapota
- A családtagok száma

Környezeti okok lehetnek

- Sokgyermekes család: 3 vagy több gyermek
- Szűkös lakásviszonyok: a család magas létszáma, több generáció együttélése
- Szülők iskolázatlansága

- Nevelési hiányosságok: kettős nevelés, felügyelet és gondozás hiánya, helytelen bánásmód (brutalitás), érzelmi sivárság, közömbösség, könnyelmű, felelőtlen életvitel, bűnöző családi háttér
- Negatív hatású baráti kör

Anyagi okok lehetnek

- Munkanélküliség
- Létfenntartó alatti 1 főre jutó jövedelem
- A szülő csökkent munkaképességű vagy munkaképtelen
- A kereset nem a család szükségleteinek kielégítésére fordítódik

Egészségügyi okok

- Születési rendellenesség vagy szerzett fogyatékoság
- mozgáskorlátozottság
- érzékszervi károsodás (látás, hallás...)
- szervi rendellenesség
- Tartós betegség
- Idegrendszeri, pszichés problémák (szülő és/vagy gyerek)
- Higiénés hiányosságok

A gyermek személyiségében rejlő okok

- Értelmileg, érzelmileg visszamaradt

Feladataink a szociális hátrányok enyhítése érdekében

- Anyagi támogatás lehetőségeinek kiaknázása
- Az önművelés igényének kialakítása
- A tolerancia, segítőkészség kialakítása, a másság elfogadása
- Praktikus ismeretek elsajátíttatása
- A mindennapi élethez szükséges készségek kialakításának segítése: tanácsadás, külső segítség felajánlása
- Családi életre és egészséges életmódra nevelés
- A mozgás és sport sajátos eszközeivel kialakítani az alapvető mozgás - és feladatmegoldó képességet, az egészséget értéknek tekintő gondozásmódot, a szabadidő tartalmas eltöltésének igényét

Tevékenységeink a szociális hátrányok enyhítésére

- Differenciált fejlesztés.
- Egészségnevelés
- A sport és egyéb mozgástevékenységek megismertetése, megszerettetése
- Interkulturális ismeretnyújtás: Pl. életvezetés, roma irodalom, a romaság története
- Tehetségígéretes gyermekek felkészítése
- Felzárkóztató foglalkozás a valamilyen területen lemaradóknak
- Igény szerint ügyelet biztosítása: szülői értekezletek és fórumok időtartama alatt
- A családi életre nevelés tanítása: tanácsadás, külső segítség felajánlása
- Mozgáslehetőség biztosítása
- Kulturális rendezvények csoportos látogatása.

Szülőknek felajánlott segítség

- Közös programokon történő részvételi lehetőség az óvodában: nyílt napok, alkotó délutánok, családi napok, stb.
- Felvilágosítás a szociális juttatások lehetőségeiről a szülői értekezleten, családi beszélgetéseken (fogadó órákon), a gyermekvédelmi megbízott által szóban, valamint írásos tájékoztatón keresztül

7. A sajátos nevelést igénylő gyermekek befogadása és fejlesztése

Az óvoda alapító okiratába foglalt, a fenntartó által meghatározott fogyatékoság típusának megfelelő sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését, fejlesztését vállaljuk fel.

A fejlesztéshez szükséges személyi és tárgyi feltételeket biztosítjuk.

Sajátos nevelési igényű gyermek az, a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakvéleménye alapján:

Mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

Célunk:

- A harmonikus, nyugodt, biztonságot adó óvodai környezetben természetessé váljon a gyerekek között személyiségük különbözősége.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása, fejlődésének elősegítése, hogy javuljon életminőségük, és a későbbiek folyamán könnyebben tudjanak beilleszkedni a társadalomba.

A fejlesztés célja:

A fejlesztés céljait minden esetben a fejleszthetőséget megfogalmazó gyógypedagógiai orvosi-pszichológiai komplex vizsgálat diagnózisára, javaslataira kell építeni.

- a) A mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékból, több fogyatékból együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékból, autizmus spektrum zavarból fakadó hiányzó vagy sérült funkciók kompenzálása vagy helyreállítása, a meglévő ép funkciók bevonásával,
- b) Törekvés a különféle funkciók egyensúlyának kialakítására.
- c) A szükséges speciális eszközök elfogadtatása és használatuk megtanítása.
- d) Az egyéni sikereket segítő tulajdonságok, funkciók fejlesztése.
- e) Az egyes területeken kimagasló képességeket mutató gyermek támogatása.

Alapelvünk:

- A sajátos nevelési igényű gyermeknek joga, hogy különleges gondozás keretében állapotának megfelelő gyógypedagógiai ellátásban részesüljön.
- Valljuk, hogy nem a közösségből kiszakítva, hanem a többi gyermek között, párhuzamos tevékenységként kezdeményezett fejlesztőjáték a legeredményesebb formája a fejlesztésnek.
- Gyermekközösségbe csakis olyan sajátos nevelési igényű gyermekek integrálhatók, akik a többiekkel együtt nevelhetők.
- Szociális kompetenciák kialakítása, fejlesztése

A sajátos nevelési igényű gyermek iránti elvárás, fogyatékbának jellege, súlyosságának mértéke határozza meg. Terhelhetőségét biológiai állapota befolyásolja. A fogyatékos gyermek egyes területen kiemelkedő teljesítményre is képes lehet. Ennek felismerése és gondozása, kiemelt feladatot jelent. Az óvodai nevelés folyamán arra törekszünk, hogy mindig csak annyi segítséget kapjon a gyermek, hogy önállóan tudjon cselekedni.

Természetesen, ha bármilyen fogyatékbával bíró gyermek kerül az óvodába, integráltan, a megfelelő feltételek megteremtése mellett, szakember véleményével egyeztetve vagy segítségével oldjuk meg a differenciált fejlesztését.

Óvodánk:

- a) pedagógiai programjának kiegészítésekor és a speciális tevékenységek megvalósításakor figyelembe veszi a sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztésének igényeit,
- b) külön gondot fordít arra, hogy a gyermek minden segítséget megkapjon hátrányainak leküzdéséhez,
- c) az óvoda vezetője támogatja a pedagógusok részvételét az óvodai integrációt segítő szakmai programokon, akkreditált továbbképzéseken.

Az intézmény feladata:

- Személyi feltételek biztosítása

- Tárgyi feltételek biztosítása
- A fejlődést elősegítő kiegyensúlyozott légkör megteremtése
- Az integrált nevelés megköveteli a csoporttársak részéről a másság elfogadását, empátia, tolerancia

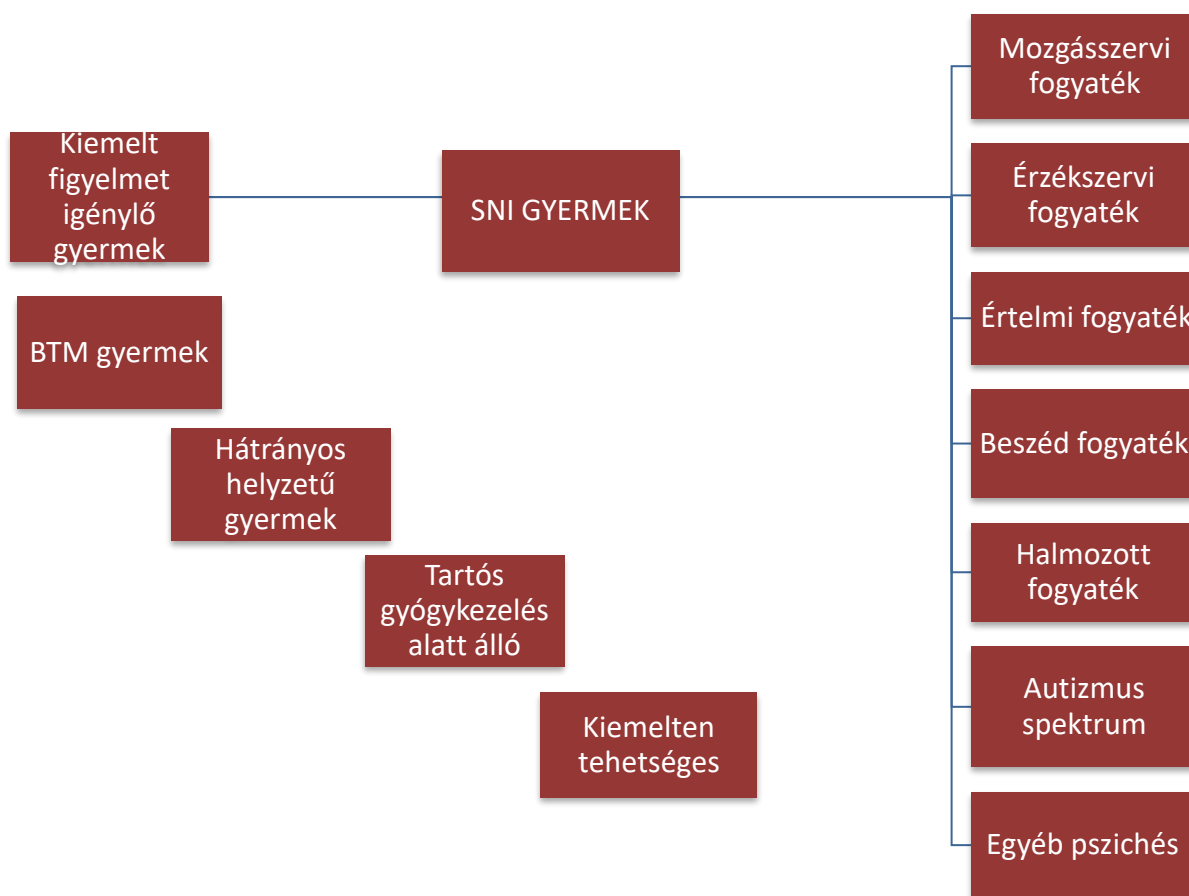
Az óvodapedagógus:

- egyéni fejlesztési tervet készít, individuális módszereket, technikákat alkalmaz,
- a foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti, a gyermek fejlődésének elemzése alapján – szükség esetén – eljárásait megváltoztatja, az adott szükséglethez igazodó módszereket megválasztja,
- egy-egy nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres,
- alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez,
- együttműködik a különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

A habilitációs, rehabilitációs egyéni és/vagy csoportos fejlesztés gyógypedagógiai kompetencia. Az egyéni fejlesztési terv elkészítéséhez a gyermek fogyatékosságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező gyógypedagógus, konduktor, konduktoróvodapedagógus, terapeuta együttműködése szükséges. Sikerkritériumnak a gyermekek beilleszkedése, egyenlő hozzáférése a foglalkozásokhoz, önmagához mért fejlődése tekinthető.

Az óvodáskor végére, a sérülés arányában a sajátos nevelési igényű gyermeket is eljuttatjuk az óvodai nevelés általános célkitűzéseiben megfogalmazott minimális szintre: alkalmazkodó készség, akaraterő, önállóságra törekvés, együttműködés.

A sajátos nevelési igényű gyermekek sérülés specifikus fejlesztésének elvei, feladatai óvodai nevelés során



A sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd” (2011.CXC. törvény).

Mozgásszervi fogyatékkal élők

A mozgásszervi fogyatékos gyermekeknél veleszületett vagy szerzett károsodása van a szervrendszernek, vagy funkciózavara miatt maradandó mozgásos akadályozottsága van, ezért megváltozik a gyermek tapasztalatszerzése a mozgás terén. A mozgáskárosodás egyénileg különböző lehet, és sok eltérést mutat. A gyermek pszichoszomatikus fejlődésére, tapasztalatszerzésére, kapcsolatainak alakulására kihat a működésbeli rendszerek károsodása, hiszen a mozgáson keresztül tapasztalatokat szerez. A spontán mozgás örömet, szabadságát, ami önállóságot és magabiztosságot ad mindezt megtapasztalja. Ha valamilyen sérülése van a gyermeknek, akkor mindez gátolttá válik. Idegrendszer eredetű a mozgáskorlátozottság a mozgászavar. A nagymozgások, a járás, a futás irányítatlansága, és a finommozgások, az írás, a rajzolás, a manipuláció nehézségei a jellemzőek.

Érzékszervi fogyatékkal élők

A hallássérültek és a látássérültek az érzékszervi fogyatékosok csoportjába tartoznak. Hallássérültek esetében a környezetünkben kiszűrődő különböző zajokat, dallamokat, beszédhangokat nem, vagy csak torzan érzékelik. A hallási fogyatékkal élők olyan hallási rendellenességgel élnek, ahol a sérülés időpontja, vagy mértéke, minősége miatt a beszédbeli kommunikáció kialakulása lehetetlen, ezért a gyermek habitációra, rehabilitációra szorul. A hallássérülés lehet veleszületett, vagy szerzett hallássérülés.

Az érzékszervi fogyatékos csoportba tartoznak a látássérültek. Ebben az esetben igen fontos a mielőbbi szakszerű ellátás. A látássérültek lehetnek vakok, és gyengén látók, alig látók. Segítség lehet a gyermekek számára a speciális eszközök használata. A gyengén látó gyermekeket a látó- halló- tapintó életmód kialakulása jellemzi. Számukra a különleges technikák elengedhetetlenek a mindennapi élethez, hiszen nagy szükségük van rá.

Értelmi fogyatékkal élők

Azokat a gyermekeket nevezzük értelmi fogyatékosoknak, akiknek az értelmi fogyatékoság befolyásolja az állapotát az értelmi funkcióképességben, a tanulásban, egyaránt. A fogyatékoság osztályozása szerint megkülönböztetünk enyhe, mérsékelt, súlyos és legsúlyosabb fokozatú sérülést. A gyógypedagógia megkülönbözteti a sajátos nevelési igény szerint a tanulásban akadályozottakat és az értelmileg akadályozottakat.

Beszéd fogyatékkal élők

A társalgási stratégiák elemeit a gyermekek 3 éves korukra elsajátítják. Párbeszéd kezdeményezésére, válaszadásra, magyarázatra képesek lesznek. A gyermekek nyelvi fejlettségének szűrése 3 éves korra tehető, és ha szükséges, akkor a probléma esetén a mielőbbi fejlesztés megkezdése. A beszéd feldolgozásának fejlődése a környezettől, a családtól, a bölcsődétől, óvodától, iskolai neveléstől nagymértékben függ. Jelentős mértékben befolyásolja a beszéd zavara, vagy annak hiánya a gyermekek beilleszkedését, szociális viselkedését és a személyiségének harmonikus fejlődését. A gyermekkori beszédzavarok legjellemzőbb jegyei, hogy zavart a kommunikáció, torz vagy hiányos lesz a hangzó beszéd. A beszéd rítussága, folyamatossága, érthetősége felbomlik, ami már az írásban is megmutatkozhat.

Halmozottan fogyatékkal élők

Halmozottan fogyatékosoknak nevezzük azokat a gyermekeket, akik tanulását, fejlődését, társadalmi beilleszkedését több területre kiterjedő fogyatékosággal élnek. Tehát a fogyatékoságok halmozottan vannak jelen a gyermeknél. Többféleképpen lehet őket csoportosítani. Hiszen más fogyatékosok, mint az értelmi fogyatékosok, hallás vagy látássérüléssel, vagy mozgáskorlátozottsággal, beszéd, vagy nyelvi akadályozottsággal, vagy akusztikus tünetekkel is párosulhatnak. Az egyes fogyatékosági osztályokhoz más fogyatékoságok is csatlakoznak. Megjelenhetnek különleges halmozódásként az akusztikus tünetek, orientációs zavarok is.

Autizmus spektrum zavarral küzdők

Az autizmus súlyos diagnózis, amelynek nincsenek külső látható jegyei. Az egyén nehezen ismeri fel a körülötte zajló eseményeket, saját környezetébe képtelen beilleszkedni, félelmei lehetnek, s magányos is lehet. Az autizmus az egész személyiséget érinti, a fejlődés olyan zavara, amely minőségileg és mennyiségileg is eltér a normál fejlődéstől, és sajnos nem

gyógyítható. Az autizmus okai a mai napig nem tisztázott, örökléstan, vagy az idegrendszer ért károsodások okozhatják. A szociális képességek előtérbe kerülésénél, ami a gyermekek 1,5 éves kora után következik be, a tünetek akkor válnak nyilvánvalóvá. Megfigyelhetők az elmaradások a viselkedésben, érdeklődésben, aktiválás területén, kommunikációban, kölcsönhatásban. Beszédfejlődés zavara is megfigyelhető és az érdeklődés hiánya. Előfordulhat, hogy társaival agresszívak, és félnek tőlük. Különös szokások is megfigyelhetők, mint például szagolgatás, tárgyak ütögetése, szemkontaktus felvételének hiánya. Az autizmus a szociális és a társas fejlődésnek súlyos zavara, leginkább fejlődési rendellenességről beszélhetünk.

Egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők

A kategória többféle diagnózist tartalmaz. Elsősorban idegrendszeri fejlődési zavarokat részben a magatartás-szabályozás és más zavarokat is megkülönböztetünk. A különleges nevelési szükségletű igényű gyermekek száma nagymértékben emelkedik az utóbbi időben. Olykor előfordul, hogy az átlagos vagy kimagasló értelmű gyermek számára akadályt jelent az írás, az olvasás, vagy a számolás elsajátítása. Esetleg mindhárom képességzavar is fennállhat egyszerre. Ezek a gyermekek a teljes kudarcot élhetik meg, ugyanis képtelenek társaikkal együtt haladni és a lemaradásuk egyre nagyobb lesz. Károsodhat a gyermek személyiségfejlődése. A diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia, specifikus tanulási zavar. Az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők kategóriájában tartozik az Elektív mutizmus és a hipernetikus zavar is.

8. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az egyenlő bánásmód követelménye és az esélyegyenlőség előmozdítása **nevelési alapelveinkben és értékeinkben** rejlik, miszerint minden gyermeknek vele született joga van az emberi méltósághoz. Intézményünk óvodapedagógusainak alapvető feladata, hogy az ellátott gyermekek hozzájussanak mindahhoz, amely a gyermeki személyiség szabadon történő kibontakoztatásához szükséges.

Az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell

☐ a teljesítmények értékelése során

- az óvodai ellátáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele során
- gyermeki jogok gyakorlása során
- az óvodai ellátással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés során (a jogszabály alapján járó juttatások, illetőleg a nevelési-oktatási intézmény mérlegelése alapján adható juttatások)
- az óvoda feladata az is, hogy a tehetségígéretes és képességeihez viszonyítva rosszul teljesítő gyermek részére segítséget nyújtson
- érvényesíteni kell az óvodai nevelésben való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során
- a gyermek csoportban való elhelyezése során

- szülői igény esetén vallási vagy más világnézeti meggyőződésen alapuló nevelésben részesüljön
- megfelelő számú szülői igény esetén nemzetiségi nevelésben részesüljön

9. Óvodai fejlesztő program – a hátrányos helyzetű gyermekek fejlődésének elősegítésére

A hátrányos helyzetű gyermekek iskolai eredményességének záloga a megfelelő minőségű és időtartamú óvodáztatásuk. Az iskoláskor kezdetéig a gyerekek fejlődésének üteme messze meghaladja a későbbi életszakaszok fejlődésének sebességét. Az élet első éveit meghatározó jelentőségűek az idegrendszer, a tanulás, az adaptációs készségek alakulásában. Az alapvető készségek, melyek a sikeres iskolakezdés feltételei, kisgyermekkorban, óvodáskorban az agyi érési folyamatok lezárulásáig- megterhelés nélkül- rendkívül hatékonyan fejleszthetők. A kisgyermekkorban történő pedagógiai támogatás jelentősen csökkentheti a későbbi iskolai kudarccokat.

A szegényebb családok gyermekei öt éves korukra lényegesen elmaradnak kognitív fejlődésükben kedvezőbb helyzetű társaikhoz képest. Az elmaradás oka a gyermeki fejlődés nem megfelelő ösztönzése a szülők korlátozott erőforrásai, a megélhetési nehézségek okozta terheltség és az otthoni környezet hiányosságai miatt. Tudatos óvodai pedagógiai munkára van szükség ahhoz, hogy a hátrányokat az óvodai nevelés csökkenteni tudja. Nemzetközi tapasztalatok azt mutatják, hogy a hátrányos helyzetből származó lemaradások- szakszerű, a gyermekek társadalmi helyzetére érzékeny pedagógiai szemlélettel és módszerekkel, a szülőket partnerré téve, velük együttműködve- sikeresen ellensúlyozhatóak. A szülőkkel való együttműködés az otthon és az óvoda világának találkozásával, a szülők és nevelők közötti kölcsönös tisztelet alapján valósítható meg, melyben az óvodapedagógusoknak helyzetüknél és képzettségüknél fogva kiemelt szerepük és felelősségük van.

Az óvodai fejlesztő program jellemzői

Célok:

- Az óvoda körzetében élő valamennyi 3 éves, HHH gyermek beóvodázásra kerüljön
- Az óvoda körzetében élő valamennyi 3-7 éves HHH gyermek rendszeresen járjon óvodába
- Az óvodából iskolába menő HHH gyermekek olyan óvodai nevelésben, fejlesztésben részesüljenek, mely biztosítja, hogy kudarcmentesen kezdjék meg az általános iskolás éveiket, egyenlő eséllyel induljanak iskolába a nem hátrányos helyzetű társaikkal együtt
- Az óvodából iskolába menő HHH gyermekek legalább 50%-a integrált iskolai környezetben kezdje meg tanulmányait
- Együttműködő partneri kapcsolat kiépítése - a szülői házzal, a Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálattal, Szakmai és Szakszolgálatokkal, Általános Iskolákkal, Roma Nemzetiségi Önkormányzattal, Civilszervezetekkel – annak érdekében, hogy a gyermekek sokoldalú fejlesztése, szociális támogatása sikeresen valósuljon meg.
- A speciális segítségnyújtás időben történjen, szakember bevonásával, egyéni fejlesztéssel.

Feladataink:

- Beóvodázási projekt indítása, családlátogatások lebonyolítása az új gyermekeknél
- A körzetben élő HHH-s gyermekek teljes felkutatása, óvodába hívása
- Integrált óvodai csoportok kialakítása
- Beóvodázási projekt folytatása az anyás beszoktatás során
- Az óvodába lépő új HHH-s gyermekek anamnézisének felvétele
- Éves munkaterv elkészítése
- Óvodai hiányzások vezetése
- Szülői értekezletek szervezése
- Együttműködési megállapodások készítése partnereinkkel
- A HHH-s óvodások fejlődési naplójának vezetése
- A HHH-s gyermekek fejlesztésének megkezdése az elvégzett mérések alapján
- Fogadóórák megtartása
- Az iskolaérettségi vizsgálatokra történő javaslatok elkészítése a HHH-s gyermekek tekintetében
- Egészségügyi szűrővizsgálatok kezdeményezése, megszervezése
- Belső hospitalás, továbbképzéseken való részvétel
- Háromhavonkénti értékelés a HHH-s gyermekekről, tájékoztatás a szülőknek
- Nyílt óvodai rendezvények szervezése a HHH-s gyermekek és szüleik magas arányú részvételével (karácsony, anyák napja, évzáró, ballagás, alkotó délutánok, stb.)

Az **igazgatónak** az óvodán belül a megelőzés és a veszélyeztetett gyermekek érdekében alkalmazott módszerek megválasztásában fontos szerepe van. Megfelelő gyermekvédelmi szemléletet alakít ki az óvodában, a gyermekvédelmi munkát folyamatosan ellenőrzi és értékeli.

Az **óvónőknek** kiemelkedő szerepük van:

- A problémás gyerekeket folyamatosan figyelemmel kíséri, hetente 3 órában végzi a fejlesztő foglalkozásokat és a dokumentálást
- Igyekszik megismerni minden gyermeket, ezek képességeit, érdeklődési körét, jellemét, családi körülményeit.
- A gyermekkel kapcsolatos minden változást megkonzultál a gyermekvédelmi felelőssel.
- Az óvodai **gyermekvédelmi felelős** az óvodai gyermekvédelmi munka összefogója, szervezője, ami azt jelenti, hogy nem csak egyedül, az ő feladata a gyermekek problémáinak figyelemmel való kísérése, hanem minden óvodapedagógusé, aki napi munkája során a gyermekkel kapcsolatba kerül.

a. Gyermekvédelmi munka

Az óvoda a gyermekek 3 éves korától ellátja a Gyermekek védelméről és a Gyámügyi igazgatásról szóló 1997. XXXI. törvényben meghatározottakat.

Napjainkban sajnos egyre több az anyagi, környezeti, egészségi, magatartási negatív hatásokból eredő hátrányos helyzetű gyerek, melyek sokszor halmozottan jelentkeznek. Nagyobb hangsúlyt óvodánkban a szociálisan hátrányos helyzetű gyerekekkel való törődésre kell fektetnünk, hiszen ez a leggyakoribb oka a hátrányos helyzetnek.

Elsődleges feladatunk, hogy **érzelmi biztonságot** (nyugalmat, szeretetet, megfelelő eszközöket, bizalmat, törődést) nyújtsunk, mert ez a személyiségfejlesztés elsődleges és legfőbb záloga.

Célunk:

- A gyermekek alapvető szükségleteinek kielégítése, gyermeki és emberi jogainak érvényesítése
- Hátránykompenzációval az esélyegyenlőség biztosítása az eltérő szociális és kulturális környezetből érkező gyermekek számára

Célunk eléréséhez fontos, hogy ismerjük a gyerekek családi hátterét, a gyermek képesség szintjét, annak hiányait vagy esetleg zavarait.

Fel kell tárnunk a különbözőség okait, s lehetőséget kell találnunk a kompenzációra. Az általános elvárások közül – tolerancia, nyitottság, elfogadó, segítő, támogató attitűd, szeretetteljesség, következetesség – kiemelten fontos, hogy az óvodapedagógus nevelő-fejlesztő munkája során mindig vegye figyelembe a gyermekek egyéni képességét, tehetségét, fejlődési ütemét, szociokulturális hátterét, segítse tehetsége kibontakoztatásában, valamint hátrányos helyzetéből való felzárkóztatásában. Minden gyermeknek esélyt kell adni az önmagához viszonyított fejlődésre és a hiányok pótlására.

Migráns gyermekeinek nevelése során biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét. A gyermekek fejlődésének elősegítését eredményesebbé teheti az óvoda és a szülő együttnevelő tevékenységén túl az érintett szakemberek bevonása.

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmazottan hátrányos helyzetű

- a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)-c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,
- b) a nevelésbe vett gyermek,
- c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A gyermek hátrányos helyzetére utaló jelek:

- A család csekély bevétellel, alacsony jövedelemmel rendelkezik, melynek nagy része vagy akár teljes egésze segély, nyugdíj, vagy ezekkel egy kategória alá eső bevétel, továbbá alkalmi munka után járó jövedelem.
- Szűkös lakáskörülmények, kis alapterületű lakásban több személy él együtt, így kevés az egy főre jutó alapterület.
- Egészségtelen lakhatási feltételek – vizes, salétromos falak, nagy páratartalom, alagsori lakás, szuterén.
- A szülők alacsony iskolai végzettsége – csak általános iskolai, vagy olyan, érettségit nem igénylő szakképzettség, amelynek nincs munkaerő-piaci értéke.
- Deviáns környezet szocializációs ártalmai – alkoholizmus, drogfüggőség, játékszenvedély.
- Család hiánya – állami gondoskodásba vett, illetve onnan kikerült gyermekek, egyszülős család, elvált szülők.
- A beteg vagy korlátozott képességű szülők, akik fizikailag nem képesek gyermekük megfelelő ellátására, gondozására.

Veszélyeztetettség: olyan - a gyermek vagy más személy által tanúsított - magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

Az igazgató köteles

- Jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgálatnál,
- Hatósági eljárást kezdeményezi a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén.

A gyermek veszélyeztetettségére utaló jelek:

- Fizikai bántalmazás
- A gyermek szexuális zaklatása - Szülői felügyelet hiánya
- Elhanyagoló szülői magatartás
- Hajléktalanság, rendkívül rossz lakáskörülmények
- Pszichés bántalmazás
- Éhezés, nem megfelelő táplálkozás
- Indokolatlan hiányzás az óvodából
- Minimális jövedelmi viszonyok

Feladataink:

Az óvónő feladatai:

- Az óvodába járó gyermekek szociális, szociokulturális családi hátterének megismerése
- Szükség szerint környezettanulmány végzése
- Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű és veszélyeztetett helyzet jelzése a gyermekvédelmi felelősnek
- A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetben lévő gyermekek differenciált nevelése, fejlesztése
- A rendszeres óvodába járás figyelemmel kísérése, szükség esetén a hiányzás jelzése a gyermekvédelmi felelősnek.

A gyermekvédelmi felelős feladatai:

- Szükség szerint családgondozó, védőnő segítségének igénybevétele
- Nyilvántartás vezetése
- Beszámoló készítése félévente

Az igazgató feladatai:

- A gyermekvédelmi tevékenységhez a feltételek biztosítása: gyermekvédelmi felelős megbízása, feladatok, kompetenciák kijelölése nevelőtestületi szinten
- Bizalom elvű kapcsolat kiépítése a családokkal
- A törvények és rendeletek naprakész ismerete, a munka hozzáigazítása
- Veszélyeztetettség esetén a Gyermekjóléti Szolgálat tájékoztatása
- Közreműködés étkezési kedvezmények meghatározásában a törvényi jogszabályoknak és az önkormányzati rendeletnek megfelelően. Ezek dokumentálása.

A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetben lévő családok segítségének lehetőségei:

- Tájékoztatás az igénybe vehető segélyekről, támogatási lehetőségekről - Kedvezményes étkezési térítési díj biztosítása:
 - o A törvényi rendelkezéseknek megfelelően normatív állami támogatás
 - o Az önkormányzat tandíj és térítési díj rendeletének megfelelően az igazolt jövedelem alapján
- A szülők által ajándékozásra behozott gyermekruhák, játékok elajándékozása a rászoruló családoknak.
- Az egyház helyi szervezeteinek segítségnyújtása.

A gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében az óvoda köteles együttműködni:

- Az óvoda orvosával, védőnőjével
- A gyámügyi hivatallal
- A Család és Gyermekjóléti Szolgálattal
- Jegyzővel

Várható eredmények:

- Csökken a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek száma
- Minden rászoruló időben megkapja a segítséget
- A szülők bátran fordulnak az óvónőkhöz és a vezetéshez gondjaikkal
- Anyagi okok miatt egyetlen gyermek sem marad ki az óvodából
- A segítő szervezetekkel hatékony együttműködés alakul ki.

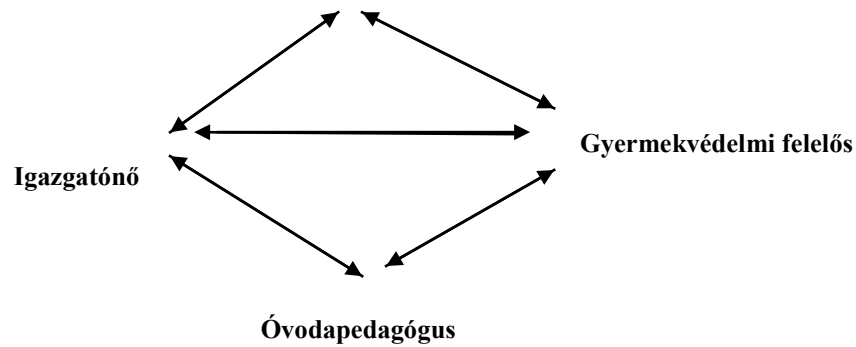
Mindenekelőtt azonban a legfontosabb feladatnak a prevenciót tartjuk. Különös gonddal készítjük elő a gyermekek iskolába lépését.

Óvodánkban elvárás minden nevelőtől, hogy:

- Megfelelő szakmai felkészültséggel
- Jó kapcsolatteremtő képességgel
- Felelősségérzettel
- Tapintattal
- Optimizmussal
- Bizalommal
- Empátiás készséggel rendelkezzen

Jelzőrendszer működése

Család és Gyermekjóléti Szolgálat



b. Az óvoda dokumentumai

Óvodánk írásos dokumentumai:

- Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja
- Tevékenységközpontú Helyi Óvodai Pedagógiai Program
- Óvodai esélyegyenlőségi intézkedési terv a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek oktatási-nevelési sikeressége érdekében

Éves pedagógiai munkaterv:

- Tanügyigazgatás feladatok
- Helyi program kiemelt feladatai
- Gyermekvédelmi terv
- Kapcsolattartás
- Nevelőtestületi értekezletek
- Csoportlátogatási terv
- Belső ellenőrzési terv
- Munkaközösségi terv

Gyermeccsoportokra vonatkozóan:

- Nevelési terv,
- Tevékenységi program,
- Felvételi-és mulasztási napló
- Csoportnapló
- Gyermekek fejlődését nyomon követő mérőlapok

Időkeret: egy nevelési évre lebontva

- 1 heti terv

Követelmény: naprakész nyilvántartás az óvodai nevelésben való részvételről

XI. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

1. A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére hat-hét éves korra eléri az iskolai munkához, az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodásból iskolássá érik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembe vétele mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

2. Az iskolaérettségnek testi, lelki és szociális kritériumai vannak, mindegyik egyformán szükséges a sikeres iskolai munkához

a) A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikusabb. Erőtelesen fejlődik a mozgáskoordináció és a finom motorika. Mozgását, viselkedését, testi szükségleteinek kielégítését szándékosan irányítani képes.

b) A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődnek. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. (Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciálásnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.)

3. A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél:

a) az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,

b) megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,

c) a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

4. Az egészségesen fejlődő gyermek:

a) érthetően kommunikál; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni; minden szófajt használ; különböző mondat szerkezeteket, mondatfajtákat alkot; tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat (a

fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek); végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,

b) elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.

5. Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival, amennyiben az iskolai légkör ezt lehetővé teszi.

A szociálisan érett gyermekek:

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni; késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
- feladattudata kialakulóban van, s a ez a feladat megértésében, feladattartásában, a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

6. A hároméves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata változatlanul az egész gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének elősegítése

XII. A NEVELÉS TERVEZÉSE ÉS IDŐKERETEI

Óvodánkban a nevelés csak az óvodavezető által jóváhagyott helyi óvodai pedagógiai program alapján valósulhat meg, és a gyermek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével. A tevékenységközpontú óvodai pedagógiai program nemcsak lehetővé teszi, de kifejezetten igényli is, hogy a helyi lehetőségek, a helyi viszonyok ismeretében gondoljuk át a nevelés tanulás megvalósításának lehetőségeit.

A teljes nevelési folyamat átgondolása az óvodapedagógus számára alapvetően fontos még akkor is, ha jelentős mértékben kívánunk építeni a spontán gyermeki ötletekre, a gyermek meglévő tapasztalataira. A tervezés tehát tudatos és átgondolt folyamat, amelynek során számításba kell venni azt, hogy egyes gyermekek fejlődési üteme más és más lehet, sőt a fejlődés dinamikája is egy-egy gyerek esetében a különböző területeken más és más lehet. Az

óvodapedagógus tudatosan és tervszerűen biztosítja a fejlődéshez szükséges, differenciált tevékenykedés feltételrendszerét. A tervezést megelőzi a gyermek és a család előzetes és folyamatos megismerése. A gyermeki személyiség fejlesztése, az életre való felkészítés feladata, szükségessé teszi a gyermek folyamatos megfigyelését, élményeinek meghallgatását. Az óvodapedagógus által elképzelt fejlesztést, ki kell egészítenie a gyermektől származó ötleteknek, a meglévő gyermeki ismereteknek és tapasztalatoknak.

Az óvodai tevékenységek megszervezésénél maximálisan biztosítjuk a gyermeki jogokat – vallási, nemzeti, etnikai -, figyelembe vesszük a gyermek aktuális állapotát, szükségleteit, érdeklődését, terhelhetőségét.

A tervezésnél a nevelés- tanulás folyamata komplex egységet alkot.

A tervezés kiindulópontja a gyermekcsoport és azon belül az egyes gyermek. Az éves anyag felbontása egyhetes ciklusokban történik. Az óvodapedagógusok önállósága messzemenően érvényesül a tervezés kivitelezése során.

Tervezésnél nem hagyhatjuk figyelmen kívül, hogy a gyermek személyiségének fejlesztésére törekszünk, együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével, és az életre nevelünk. Az éves anyag tervezése a helyi lehetőségek figyelembevételével történik, ehhez kapcsolódnak, erre épülnek a többi foglalkozási ágak témái.

A mindennapi tevékenységek között speciális helyet foglal el a **Hetirendben** megjelölt **mindennapi mozgás, a mese- vers** és az **anyanyelvi nevelés**. A **hetirend** nem napokhoz kötött tevékenységeket jelent, hanem egy-egy környezeti téma köré csoportosított ismeretek, tapasztalatok, élmények feldolgozását segítő **tevékenységek rendszerét**. Mivel az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van – az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást végző dajkával -, ezért a napirend kialakításánál ezt az időigényt is figyelembe vesszük.

A napirend, hetirend kialakítása a helyi adottságok, igények, lehetőségek, hagyományok figyelembe vételével, a helyzethez rugalmasan alkalmazkodva történik. Mivel nevelőtestületünk kiemelt helyen kezeli az egészséges életmód szokásainak alakítását, ezért heti 1 alkalommal a mozgást kötelező, kötött formában tervezzük. A kötött foglalkozás is lehetőséget ad a differenciálásra, az egyéni fejlődési ütem figyelembevételére. A gyermek, ha igényli, a foglalkozás befejezése előtt kiléphet a tevékenységből.

Az óvoda napirendje:

7:00-8:30	Gyülekezés, gondozási teendők, szabadjáték
8:30-9:00	Tízórai
9:00-12.00	Játék, szabadon választott tevékenységek, készség-képességfejlesztések, egyéni, differenciált fejlesztés. Szervezett és szabad mozgás – mindennapos frissítő torna- tevékenység a szabadban.
12:00-15:00	Ebéd, testápolási teendők, pihenés
15:00-17:00	Szervezett mozgás, testápolás, uzsonna, játék, szabadidős tevékenység

Az óvoda hetirend:

Hétfő	Mozgás
Kedd	Külső világ tevékeny megismerése
Szerda	Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka
Csütörtök	Külső világ tevékeny megismerése matematikai tartalommal
Péntek	Ének, zene, népi játék, tánc

Legitimitációs záradék

A pedagógiai programot az óvoda igazgatója készíti el, a nevelő testület fogadja el. A pedagógiai program elfogadásakor, illetve módosításakor a Szülők közössége egyetértési jogot gyakorol.

A pedagógiai program a Fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

A pedagógiai program nyilvánosságra hozatalának rendje, a megismertetés módjai: a szülői értekezleten a szülők szóbeli tájékoztatást kapnak tartalmáról.

Felülvizsgálatának és módosításának rendje: Felülvizsgálat évente, a módosítás mindenkor jogszabályok rendelkezéseinek megfelelően.

ZÁRADÉK

I.

A Mandula Néni Óvodájának módosításokkal kiegészítésekkel egybeszerkesztett Pedagógiai programját a nevelőtestületi a nevelőtestületi ülésen megismerte és elfogadta.

Paszab, 2025.09.01.

igazgató

II.

A szülői képviselő nevében nyilatkozom, hogy az intézmény pedagógiai programjának elfogadása előtt véleményezési jogunkat gyakoroltuk, a szülőket érintő rendelkezésekben.

Paszab, 2025.09.01.

szülői közösség képviselője

Határozati javaslat

Paszab Község Önkormányzat Képviselő-testületének

.../2025(...) határozata

**a Paszab Község Önkormányzat fenntartásában működő Mandula néni Óvodája
köznevelési intézmény pedagógiai programjának jóváhagyásáról**

Paszab Község Önkormányzat Képviselő-testülete a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 83. § (2) bekezdés g) pontjában kapott felhatalmazás alapján Paszab Község Önkormányzat fenntartásában működő Mandula néni Óvodája köznevelési intézmény pedagógiai programját a határozat mellékletében foglaltak szerint jóváhagyja.

Felhatalmazza a polgármestert és a jegyzőt a pedagógiai program záradékának aláírására.



Gávavencsellői Közös Önkormányzati Hivatal
J e g y z ő j é t ő l
 4472 Gávavencsellő, Petőfi u. 1.
 e-mail: jegyzo@gavavencsello.hu
jegyzo@paszab.hu



Szám: 1184/2025.

Előterjesztés
szociális célú tüzelőanyag támogatásról szóló önkormányzati rendelet
megalkotására

Tisztelt Képviselő-testület!

Általános indokolás

2025. áprilisában pályázatot nyújtott be önkormányzatunk a települési önkormányzatok szociális célú tüzelőanyag vásárláshoz kapcsolódó támogatás iránt, melyben 296 erdei m3 keménylombos tűzifa tüzelőre pályáztunk.

A pályázat benyújtási határideje 2025. április 30. volt.

A Belügyminisztérium, mint Támogató Önkormányzatunkat a benyújtott pályázatunk alapján 2025. május 30. napján kelt ÖGF/49-66/2025-KTM. iktatószám alatti miniszteri döntésnek megfelelően 8.646.160, - Ft vissza nem térítendő támogatásban részesítette.

A miniszteri döntés alapján nyújtott támogatást Önkormányzatunk az alábbi meghatározott célra és a jelzett keretösszeg erejéig használhatja fel:

Tüzelőanyag fajtája	Jóváhagyott tüzelőanyag mennyisége
keménylombos tűzifa	296 erdei köbméter

A támogatást az a települési önkormányzat igényelhet, amelyik a szociális rászorultság és a 2025. évi igénylés részletes feltételeit – legkésőbb a tüzelőanyag megvásárlását követő 10. napon hatályba lépő - önkormányzati rendeletében szabályozza.

A rendeletben szabályozni kell:

- a) a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló törvény szerinti aktív korúak ellátására, időskorúak járadékára, - vagy tekintet nélkül annak természetbeni vagy pénzbeli formában történő nyújtására – települési támogatásra (e támogatásban részesülők közül különösen a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viselésével kapcsolatos támogatásban részesülők) jogosult előnyt élvezzen,
- b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben szabályozott halmozottan hátrányos helyzetű gyermeket nevelő család élvezzen előnyt és
- c) háztartásonként legfeljebb 5 erdei m3 tűzifa vagy 10 q szén biztosítására kerüljön sor, valamint

- d) vállalja az önkormányzat, hogy a szociális célú tüzelőanyagban részesülőtől semmilyen ellenszolgáltatást nem kér.

Az előterjesztés mellékletét képezi a szociális célú tüzelőanyag juttatás helyi rendelet-tervezet.

A 2024. évben az egy főre jutó értékhatár családos kérelmező esetében 150.000.- Ft, míg míg egyedülélő esetében 350.000.- Ft volt.

Részletes indokolás

- 1.§-hoz: Megállapítja a rendelet hatályát és megjelöli a támogatás forrását.
- 2.§-hoz: A támogatás mértékét állapítja meg, valamint a döntéshozatal folyamatát rögzíti.
- 3.§-hoz: Szabályozza a jogosultsági feltételeket.
- 4.§-hoz: Szabályozza a jogosultsági feltételeket, megállapítja, hogy ki nem részesülhet a támogatásból.
- 5.§-hoz: A kérelem benyújtásának módjáról rendelkezik.
- 6.§-hoz: A kérelmek elbírálásáról szól.
- 7.§-hoz: Hatályba léptető rendelkezést tartalmaz.

Kérem az előterjesztés megtárgyalását és a rendelet megalkotását.

Paszab, 2025. szeptember 2.



HATÁSVIZSGÁLATI LAP

Paszab Község Önkormányzat Képviselő-testületének/2025.(....) önkormányzati rendelete szociális célú tüzelőanyag támogatásról önkormányzati rendelethez

I. TÁRSADALMI HATÁSOK:

Önkormányzatunk saját forrással, mely szabadon felhasználható lenne tüzifa támogatás biztosításához, a helyi rászorultak segítésére korlátozott mértékben rendelkezik.

II. GAZDASÁGI HATÁSOK:

A szociális célú tüzelőanyagra nyújtott állami támogatásból a rendelet-tervezet elfogadásával még több rászoruló tud önkormányzatunk támogatni.

III. KÖLTSÉGVETÉSI HATÁSOK:

Önkormányzatunkat terheli a kiszállítás költsége, valamint a településre szállítás költsége.

IV. KÖRNYEZETI HATÁS:

A háztartások szociális célú tüzelőanyaggal történő ellátása egy időszakra helyettesíti az egyéb káros anyagot kibocsátó fűtésre használt anyagok felhasználását. (műanyag, gumi, ruha, kommunális hulladék).

V. EGÉSZSÉGI KÖVETKEZMÉNYEK:

A IV. pontban leírtak szerint.

VI. ADMINISZTRATÍV TERHEKET BEFOLYÁSOLÓ HATÁSOK:

A rendelet-tervezet elfogadása többlet adminisztratív terhet ró a Hivatalra, mivel több kérelem elbírálásáról kell gondoskodni és a szükséges elszámolásokat is el kell készíteni.

VII. JOGSZABÁLY MEGALKOTÁSÁNAK SZÜKSÉGESSÉGE, A JOGALKOTÁS ELMARADÁSÁNAK VÁRHATÓ KÖVETKEZMÉNYE:

A helyi viszonyok ismeretében minél több szociálisan rászoruló részére támogatás biztosítása a cél, valamint a támogatás szabályszerű odaítélésének feltétele a helyi rendelet megalkotása.

VIII. JOGSZABÁLY ALKALMAZÁSÁHOZ SZÜKSÉGES SZEMÉLYI SZERVEZETI, TÁRGYI FELTÉTELEK.:

A jogszabály alkalmazásához szükséges személyi, szervezeti, tárgyi feltételek biztosítottak.

Paszab, 2025. szeptember 2.



Bakos Tóth Ildikó
jegyző

RENDELET TERVEZET

Paszab Község Önkormányzata Képviselő-testületének/2025. (.....) önkormányzati rendelete szociális célú tüzelőanyag juttatásról

[1] A Paszab településen szociális szempontból rászoruló családok és egyedülélők támogatása, téli tüzelőhöz történő hozzájutása érdekében, állami forrás igénybevételevel,

[2] az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a) pontjában kapott felhatalmazás alapján, Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 8a. pontjában meghatározott feladatkörében eljárva Paszab Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testülete a következőket rendeli el:

1. A rendelet hatálya

1. §

(1) Az önkormányzat térítésmentesen keménylombos tűzifát biztosít a rendelkezésére álló keret erejéig, azon szociálisan rászoruló személynek, aki Paszab község közigazgatási területén bejelentett lakóhelyén életvitelszerűen él, és az e rendeletben meghatározott egyéb feltételeknek megfelel.

(2) A támogatás kizárólagos forrása a Magyarország 2025. évi központi költségvetéséről szóló 2024. évi XC. törvény 3. melléklet 2.3.1. pont szerinti települési önkormányzatok szociális célú tüzelőanyag vásárlásához kapcsolódó támogatása jogcímen az Önkormányzat számára megállapított támogatás.

2. A támogatás mértéke, döntéshozatal

2. §

(1) A juttatott keménylombos tűzifa mennyiségét a polgármester a beérkezett kérelmek alapján dönti el úgy, hogy háztartásonként legfeljebb az egy családnak adható támogatás mértéke az 5 erdei m3 tűzifát nem haladhatja meg.

(2) A benyújtott kérelmek elbírálásáról a polgármester a benyújtási határidőt követően egyedi határozattal dönt.

(3) A forrás felhasználását követően benyújtott kérelmeket – függetlenül attól, hogy azok a 3. §-ban meghatározott feltételeknek megfelelnek-e és a 4. § (1) bekezdésében meghatározott határidőre érkeztek-e – el kell utasítani.

3. A jogosultság feltételei

3. §

(1) Az önkormányzat vissza nem térítendő természetbeni támogatásként keménylombos tűzifát biztosíthat annak a személynek,

a) aki a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló törvény szerinti

aa) aktív korúak ellátásában vagy,

ab) időskorúak járadékában vagy,

ac) tekintet nélkül annak természetbeni vagy pénzbeli formában történő nyújtására – települési támogatásra jogosult - különösen a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viselésével kapcsolatos támogatásban részesülők -, vagy

- b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló alapján halmozottan hátrányos helyzetű gyermeket nevelő család vagy
- c) akinek háztartásában az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg 200.000.- Ft-ot, egyedül élő esetén 400.000Ft-ot.

(2) Az (1) bekezdés a) pontban és b) pontjában lévő jogosultak előnyben részesülnek a kérelem elbírálása során a rangsor megállapításánál.

(3) A képviselő-testület az (1) bekezdés c) pontjára tekintettel beérkezett kérelmeket az egy főre jutó jövedelem alapján rangsorolni jogosult.

(4) A 3. § (1) bekezdés a) és b) pontjában foglalt ellátásokban részesülő kérelmezők esetében jövedelemvizsgálatot lefolytatni nem kell.

(5) A 3. § (1) bekezdés c) pontja alapján benyújtott kérelmekhez a kérelmező köteles csatolni a háztartás egy főre jutó jövedelmének kiszámításához szükséges jövedelemigazolásokat.

4. §

(1) A tüzelőanyag támogatás ugyanazon lakott ingatlanra csak egy jogosultnak állapítható meg, függetlenül a lakásban élő személyek és családok számától. Amennyiben egy ingatlanról több kérelem érkezik, az elbírálás a kérelem beérkezésének sorrendjében történik.

(2) Nem jogosult szociális célú tüzelőanyag támogatására az a kérelmező, akinek ingatlana tűzifával nem fűthető.

(3) Az üresen álló, nem lakott ingatlanra, melyben életvitelszerűen senki nem él, támogatás nem kérhető.

4. A kérelem benyújtásának módja

5. §

A támogatás iránti kérelmeket e rendelet 1. melléklete szerinti formanyomtatványon 2025. október 6. napjától 2025. november 7. napjáig a Gávavencsellői Közös Önkormányzati Hivatal Paszabi Kirendeltsége 4475 Paszab Fő út 9. Petőfi utca 1. szám alatti székhelyén kell benyújtani. A határidő elmulasztása jogvesztő.

5. A kérelmek elbírálása

6. §

(1) A jogosultság és a kérelemben foglaltak valóságának ellenőrzésére az eljárás során környezetanulmány készíthető.

(2) A tüzelőanyag átvételét a jogosult a rendelet 2. mellékletét képező átvételi elismervény aláírásával igazolja.

(3) Amennyiben a jogosult az e rendelet alapján részére biztosított tüzelőanyagot értékesíti, vagy utólag megállapításra kerül, hogy azt nem a jogosult igényelte és kapta, a következő 5 év során ugyanezen támogatásban nem részesülhet.

7. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

KÉRELEM SZOCIÁLIS CÉLÚ TÜZELŐANYAG IGÉNYLÉSÉHEZ

1. A kérelmező

1.1. Neve:

1.1. Születési neve:

1.2. Születési helye, ideje:

1.3. Anyja neve:

1.4. Lakcíme:

1.5. Tartózkodási helye:

1.6. TAJ száma:

1.7. A kérelmezővel egy lakóingatlanban élők száma: fő

	A	B	C	D	E
	Név (születési név)	Születési helye, ideje (év, hó, nap)	Anyja neve	Társadalom - biztosítási Azonosító Jele	Jövedelme
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					

1.8. Egy főre jutó havi nettó jövedelem: Ft/hó.

2. Kijelentem, hogy életvitelszerűen (kérem a megfelelő választ jelölje)

a) lakóhelyemen élek.

b) tartózkodási helyemen élek.

3. Kérelmem elbírálásakor kérem figyelembe venni, hogy

a) aktív korúak ellátásában részesülök vagy

b) időskorúak járadékában részesülök, vagy

- c) települési támogatásban részesülők, vagy
- d) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásáról szóló 1997. évi XXXI. törvény alapján halmozottan hátrányos helyzetű gyermeket nevelők, vagy
- e) egyedül élek és jövedelmem nem haladja meg 400.000 Ft-ot
- f) nem egyedül élek és egy főre eső jövedelmünk nem haladja meg 200.000.- Ft-ot.

4. **Fatüzelésre alkalmas fűtőberendezéssel: rendelkezem nem rendelkezem** (A megfelelő szövegrész aláhúzendó)

5. Büntetőjogi felelősségem tudatában kijelentem, hogy

- a) a kérelemben közölt adatok a valóságnak megfelelnek
- b) életvitelszerűen a bejelentett lakóhelyemen élek.

6. Hozzájárulok, hogy a kérelemben közölt jövedelmi adatok valódiságát a kérelem elbírálására jogosult szerv – az állami adóhatóság illetékes igazgatósága útján – ellenőrizheti.

7. Hozzájárulok a kérelemben szereplő adatok szociális igazgatási eljárás során történő felhasználásához.

8. Paszab, 2025. hó nap

9.

10. kérelmező aláírása a háztartás nagykorú tagjainak aláírása

11. **KITÖLTÉSI ÚTMUTATÓ**

11.1. A kérelmező és a vele azonos lakóingatlanban élők jövedelmét személyenként kell feltüntetni.

11.2. A havi jövedelem kiszámításakor a rendszeres jövedelem esetén a kérelem benyújtását megelőző hónap, a nem rendszeres jövedelem, illetve vállalkozásból, őstermelésből származó jövedelem esetén a kérelem benyújtását megelőző tizenkét hónap alatt kapott összeg egyhavi átlagát kell együttesen figyelembe venni.

11.3. A jövedelemnyilatkozatban feltüntetett jövedelmekről a típusának megfelelő igazolást vagy annak fénymásolatát (Nyugdíjfolyósító Igazgatóság igazolása, munkáltatói igazolás, stb.) a jövedelemnyilatkozathoz csatolni kell.

11.4. Aktív korúak ellátásáról a megállapító és megszüntető határozat.

11.5. Időskorúak járadékáról a megállapító és megszüntető határozat.

11.6. Munkaügyi Kiskönyv, ha regisztrált munkanélküli.

11.7. Ha jövedelemmel nem rendelkezik, akkor nyilatkozat arról, hogy nem rendelkezik jövedelemmel.

11.8. Az egy főre jutó havi nettó jövedelem: a lakóingatlanban élők összjövedelme osztva azt ott élők személyek számával. 11.9. A jövedelemnyilatkozatot a kérelmező mellett a lakóingatlanban élő nagykorú személyeknek is alá kell írniuk. Ha az ellátást igénylő vagy a vele azonos lakóingatlanban élő személy nem cselekvőképessé helyette a törvényes képviselője jogosult az aláírásra.

ÁTVÉTELI ELISMERVÉNY

1. Paszab szám alatti lakos aláírással elismerem, hogy a mai napon Paszab Község Önkormányzat Képviselő-testületének a szociális célú tüzelőanyag juttatásról szóló/2025.(.....) önkormányzati rendelete alapján megállapított természetbeni juttatásként m3 mennyiségű fa tüzelőanyagot átvettem.
2. Paszab, ...
3.
4. átadó átvevő

Általános indokolás

Általános indokolás

2025. áprilisában pályázatot nyújtott be önkormányzatunk a települési önkormányzatok szociális célú tüzelőanyag vásárláshoz kapcsolódó támogatás iránt, melyben 296 erdei m3 keménylombos tűzifa tüzelőre pályáztunk.

A pályázat benyújtási határideje 2025. április 30. volt.

A Belügyminisztérium, mint Támogató Önkormányzatunkat a benyújtott pályázatunk alapján 2025. május 30. napján kelt ÖGF/49-66/2025-KTM. iktatószám alatti miniszteri döntésnek megfelelően 8.646.160, - Ft vissza nem terítendő támogatásban részesítette.

A miniszteri döntés alapján nyújtott támogatást Önkormányzatunk az alábbi meghatározott célra és a jelzett keretösszeg erejéig használhatja fel:

Tüzelőanyag fajtája	Jóváhagyott tüzelőanyag mennyisége
keménylombos tűzifa	296 erdei köbméter

A támogatást az a települési önkormányzat igényelhet, amelyik a szociális rászorultság és a 2025. évi igénylés részletes feltételeit – legkésőbb a tüzelőanyag megvásárlását követő 10. napon hatályba lépő - önkormányzati rendeletében szabályozza.

A rendeletben szabályozni kell:

1. a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló törvény szerinti aktív korúak ellátására, időskorúak járadékára, - vagy tekintet nélkül annak természetbeni vagy pénzbeli formában történő nyújtására – települési támogatásra (e támogatásban részesülők közül különösen a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viselésével kapcsolatos támogatásban részesülők) jogosult előnyt élvezzen,
2. a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben szabályozott halmozottan hátrányos helyzetű gyermeket nevelő család élvezzen előnyt és
3. háztartásonként legfeljebb 5 erdei m3 tűzifa vagy 10 q szén biztosítására kerüljön sor, valamint
4. vállalja az önkormányzat, hogy a szociális célú tüzelőanyagban részesülőtől semmilyen ellenszolgáltatást nem kér.

Az előterjesztés mellékletét képezi a szociális célú tüzelőanyag juttatás helyi rendelet-tervezet.

A 2024. évben az egy főre jutó értékhatár családos kérelmező esetében 150.000.- Ft, míg míg egyedülélő esetében 350.000.- Ft volt.

Részletes indokolás

Az 1. §-hoz

1.§-hoz: Megállapítja a rendelet hatályát és megjelöli a támogatás forrását.

A 2. §-hoz

2.§-hoz: A támogatás mértékét állapítja meg, valamint a döntéshozatal folyamatát rögzíti.

A 3. §-hoz

3.§-hoz: Szabályozza a jogosultsági feltételeket.

A 4. §-hoz

4.§-hoz: Szabályozza a jogosultsági feltételeket, megállapítja, hogy ki nem részesülhet a támogatásból.

Az 5. §-hoz

5.§-hoz: A kérelem benyújtásának módjáról rendelkezik.

A 6. §-hoz

6.§-hoz: A kérelmek elbírálásáról szól.

A 7. §-hoz

7.§-hoz: Hatályba léptető rendelkezést tartalmaz.

Az 1. melléklethez

A kérelem adatlap tartalmát szabályozza.

A 2. melléklethez

A támogatás átvételét igazoló átvételi elismervény adattartalmát szabályozza.



Előterjesztés

a Paszabi Mesekert Bölcsőde intézményvezetői álláshelyére pályázat kiírására

Tisztelt Képviselő-testület!

Paszab Község Önkormányzat Polgármestere öt évvel ezelőtt a Covid járvány idején, önkormányzati hatáskörében eljárva pályázatot írt ki a Paszabi Mesekert Bölcsőde intézményvezetői álláshelyére.

A szabályszerű pályázati eljárás lefolytatását követően Köbliné Hegedüs Zsuzsát bízta meg öt évi időtartamra a magasabb vezetői feladatok ellátásával.

Ez az öt éves vezetői megbízás 2026. január 3-án lejár. Annak érdekében, hogy a pályázati eljárás még a megbízás lejárta előtt le tudjon zajlani, javaslom, hogy jelen szeptemberi ülésen a képviselő-testület fogadja el az előterjesztést és írja ki a pályázatot.

A pályázat közzétételére a közszolgálat portálon kerül sor, ahol 30 napig kerül megjelentetésre.

Az előterjesztés mellékletét képezi a pályázati kiírás, valamint tartalmazza az intézményvezetővel szemben támasztott követelményeket.

Áttekintve az előző pályázati kiírást, a fő feltételeken nem változtattunk, annak tartalmát összevetettük a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény szabályaival, valamint a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról szóló 257/2000.(XII.26.) Kormányrendeletben foglalt szabályokkal.

Kérem az előterjesztés megtárgyalását és a határozati javaslat elfogadását

Paszab, 2025. szeptember 10.


Tajthy Péter
Polgármester

Határozati javaslat
Paszab Község Önkormányzat Képviselő-testületének
.../2025.(...) határozata
Paszabi Mese kert Bölcsőde intézményvezetői pályázat kiírásáról

Paszab Község Önkormányzat Képviselő-testülete pályázatot hirdet Paszab Község Önkormányzat fenntartásában működő Paszabi Mese kert Bölcsőde intézményvezető – magasabb vezető – álláshelyre a határozat mellékletében foglalt feltételekkel.

Felkéri a jegyzőt, hogy a pályázati felhívás megjelentetéséről a „kozszozgallas” portálon gondoskodjon.

Határidő: 2025. szeptember 30.

ÁLLÁSPÁLYÁZAT
PASZAB KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

pályázatot hirdet Közalkalmazotti jogviszony (Kjt.) keretében
a Paszabi Mese kert Bölcsőde Intézményvezető
Munkakör/feladatkör betöltésére.

Tevékenységi kör (ellátandó feladatok): A bölcsődevezető felelős az intézményben a gyermekek ellátásának megszervezéséért, az intézmény működéséért, a személyi, tárgyi és anyagi feltételek biztosításáért, az intézmény irányításáért.

Feladata az intézmény felelős vezetése, irányítása, a munkáltatói jogkör gyakorlása, a jogszabályokban meghatározottak szerinti szakszerű működés, magas színvonalú szakmai munka biztosítása, szervezése, ellenőrzése, a költségvetési szervek vezetői számára jogszabályban előírt pénzügyi, gazdasági feladatok és jogkörök felelősségteljes ellátása, a jogszabályokban és a fenntartó által előírt szabályzatok, tervek és szakmai dokumentumok kidolgozása. A kisgyermeknevelői feladatok mellett el kell látni a vezetői megbízásából eredő tevékenységeket is. A bölcsőde tevékenységi körébe tartozó vezetői, szakmai feladatok irányítása. A csecsemők és kisgyermek napközbeni ellátásának koordinálása, ellenőrzése. A szakmai munka folyamatos irányítása, segítése, ellenőrzése. Adminisztrációs feladatok elvégzése. Kapcsolattartás a szülőkkel, munkatársakkal és a fenntartóval.

Betöltendő állás szakmacsoportja: oktatás

FEOR besorolás: 2432 Csecsemő- és kisgyermeknevelő, óvodapedagógus

Betöltendő állás munkakörének szakterülete (munkakörcsalád): Egyéb

Betöltendő állás jogviszonya: Közalkalmazotti jogviszony (Kjt.)

Foglalkoztatás időtartama, munkaideje, munkarendje, formája: Határozott, 40 óra, teljes munkaidő (heti 40 óra), Teljes munkaidő

Munkavégzés helye: Paszab

A munkavégzés pontos helye: 4475 Paszab, Fő út 14. Paszabi Mese kert Bölcsőde

Álláshirdető szervezet bemutatása: Paszab Község Önkormányzata 4475 Paszab, Fő út 9.

A munkáltatóval, állással kapcsolatos egyéb lényeges információ (pl. jogviszony létesítés feltételei; próbaidő; illetmény/fizetés, speciális adatvédelmi tájékoztatás, szervezet honlap címe stb.): A pályázati kiírással kapcsolatosan további információt Tajthy Péter Polgármester nyújt, a 06204268040 s telefonszámon.

Az illetmény megállapítására és a juttatásokra a Pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény, a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról szóló 257/2000.(XII.26.) rendelkezései az irányadók.

A döntéshozó fenntartja azt a lehetőséget, hogy a pályázati eljárás bármely szakaszában az eljárást eredménytelenné nyilvánítja.

Feltételek, Előnyök

Pályázati feltételek:

Jogállásból fakadó jogszabályi követelmények:

- Büntetlen előélet
- Cselekvőképesség
- Magyar állampolgárság

Elvárt végzettség/képesítés:

- 6. Felsőfokú végzettséghez kötött szakképesítés alapképzés (Bsc vagy BA), Gyermek- és ifjúságvédelem, Főiskola, a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 2. sz. melléklet I. rész I. Alapellátások 2. B) pontjában meghatározott felsőfokú

Elvárt szakmai tapasztalat időtartama (év): 5

Elvárt vezetői tapasztalat időtartama (év): 5

Egyéb pályázati feltétel meghatározása:

- a pályázó nyilatkozata arra vonatkozóan, hogy a gyermek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 10/A.§ (1) bekezdésben meghatározott kizáró ok vele szemben nem áll fenn
- a pályázó nyilatkozata a Kjt. 20.§ (2d) és (2e) bekezdésében meghatározott követelményeknek való megfelelésről,
- nyilatkozat arról, hogy – pályázatával kapcsolatban – a testületi ülés keretében kéri-e zárt ülés megtartását,
- nyilatkozat, hogy hozzájárul a pályázati anyagában foglalt személyes adatainak a pályázati eljárással összefüggésben szükséges kezeléséhez
- Felhasználói szintű MS Office (irodai alkalmazások)
- nyilatkozat orvosi vizsgálat vállalásáról

Járművezetői engedély kategória: B

Pályázat elbírálása során előnyt jelent:

A pályázat elbírálása során előnyt jelent a szakmai tapasztalat?: Igen

A pályázat elbírálása során előnyt jelent a vezetői tapasztalat?: Igen

A pályázat részeként benyújtandó igazolások, alátámasztó dokumentumok:

- vagyonnyilatkozat-tételi kötelezettség teljesítése
- Adatkezelési nyilatkozat

- A Kjt. 20/A.§ (5) bekezdés b) pontja alapján a pályázó a pályázathoz csatolja arról szóló nyilatkozatát, hogy a pályázati anyagában foglalt személyes adatainak a pályázati eljárással összefüggésben szükséges kezeléséhez hozzájárul.
- Fényképpel ellátott szakmai önéletrajz
- Három hónapnál nem régebbi erkölcsi bizonyítvány
- vezetői program
- végzettséget, szakképesítést igazoló okiratok másolata

A pályázat benyújtásának határideje: 2025.10.31. 12:00

Pályázat benyújtásának módja: Postai úton, a pályázatnak a Paszab Község Önkormányzata címére történő megküldésével (4475 Paszab, Fő út 9.). Kérjük a borítékon feltüntetni a munkakör megnevezését: Bölcsődevezető.

vagy

Elektronikus úton Tajthy Péter Polgármester részére a hivatal@paszab.hu e-mail címen keresztül.

Személyesen: Gávavencsellői Közös Önkormányzati Hivatal Paszabi Kirendeltségén, Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye, 4475 Paszab, Fő út 9.

A pályázat elbírálásának módja: Képviselő-testületi döntés

A pályázat elbírálásának határideje: 2025.12.31. 00:00

A pályázati kiírás további közzétételének helye: Paszab Község Önkormányzat hirdetőtábla, www.paszab.hu honlap – 2025 szeptember

Állás tervezett betöltésének időpontja: 2026.01.04.

Állás tervezett betöltés végének időpontja: 2031.01.03.

Publikálás tervezett időpontja: 2025.09.26.

A pályázati kiírás közzétevője a Miniszterelnöki Kormányiroda (MK). A pályázati kiírás a közigazgatási szerv által az MK részére megküldött adatokat tartalmazza, így annak tartalmáért a hatályos jogszabály alapján a pályázatot kiíró szerv felel.





Száma: 1804-2/2025.

ELŐTERJESZTÉS
a Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíjpályázat
2026. évi pályázati fordulójához való csatlakozásra és pályázat kiírására

Tisztelt Képviselő-Testület!

A Kulturális és Innovációs Minisztérium megbízásából a Nemzeti Kulturális Támogatáskezelő által kiírásra került a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer **2026. évi fordulója**.

A Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer célja az esélyteremtés érdekében a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok felsőfokú tanulmányainak támogatása.

A program keretében olyan szociálisan hátrányos helyzetű felsőoktatásban résztvevő hallgatóknak folyósítható az ösztöndíj, akik a települési önkormányzat illetékességi területén lakóhellyel rendelkeznek, felsőoktatási intézményben (felsőoktatási hallgatói jogviszony keretében) **teljes idejű (nappali tagozatos) képzésben vesznek részt**.

A települési önkormányzatok számára a Bursa Hungarica Ösztöndíjrendszerben való részvétel önkéntes, a csatlakozás a „Nyilatkozat a csatlakozásról, valamint az elektronikus adatbázis használatáról” dokumentum elküldésével történik. Az önkormányzatok támogatóként csatlakozhatnak a Bursa Hungarica Ösztöndíjrendszerhez. A csatlakozási nyilatkozat visszaküldése önmagában nem jelent anyagi kötelezettségvállalást, az önkormányzat a benyújtott pályázatok ismeretében dönt a támogatási összegek odaítéléséről.

Önkormányzatunk az előző években rendszeresen részt vett a programban.

Kérem Tisztelt Képviselő-testület hozzájárulását ahhoz, hogy önkormányzatunk idén is részt vehessen a programban, azzal, hogy a csatlakozásról szóló határozati javaslatot elfogadja, valamint ezzel egyidejűleg az előterjesztés melléklete szerinti pályázatokat kiírja.

Paszab, 2025. szeptember 2.


Tajthy Péter
Polgármester



Határozati javaslat

Paszab Község Önkormányzat Képviselő-testületének/2025.(.....) határozata a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázat 2026. évi fordulójához történő csatlakozásról

Paszab Község Önkormányzat Képviselő-testülete úgy dönt, hogy a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázat 2026. évi fordulójához **csatlakozik**.

Határozati javaslat

Paszab Község Önkormányzat Képviselő-testületének/2025. (.....) határozata a Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíj pályázat kiírásáról

Paszab Község Önkormányzat Képviselő-testülete pályázatot ír ki a Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíjra felsőoktatási hallgatók számára a 2025/2026 tanév második és a 2026/2027 tanév első félévére, a felsőoktatási tanulmányokat kezdeni kívánó fiatalok számára a határozat melléklete szerinti „A” típusú és „B” típusú pályázati kiírásban foglaltak szerint.

Felkéri a jegyzőt a pályázati kiírások közzétételére.

Határidő: azonnal

"A" TÍPUSÚ PÁLYÁZATI KIÍRÁS

**Paszab Község Önkormányzata a Kulturális és Innovációs Minisztériummal együttműködve, a felsőoktatásban részt vevő hallgatók juttatásairól és az általuk fizetendő egyes térítésekről szóló 51/2007. (III. 26.) Kormányrendelet alapján ezennel kiírja a 2025. évre
a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázatot
felsőoktatási hallgatók számára
a 2024/2025. tanév második és a 2025/2026. tanév első félévére vonatkozóan,
összhangban**

- a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény,
- a felsőoktatásban részt vevő hallgatók juttatásairól és az általuk fizetendő egyes térítésekről szóló 51/2007. (III. 26.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet),
- a Nemzeti Községi Egyetemről, valamint a közigazgatási, rendészeti és katonai felsőoktatásról szóló 2011. évi CXXXII. törvény,
- a Nemzeti Községi Egyetemről, valamint a közigazgatási, rendészeti és katonai felsőoktatásról szóló 2011. évi CXXXII. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 363/2011. (XII. 30.) Korm. rendelet,
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény,
- az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény,
- az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet,
- Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény,
- a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény,
- az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény,
- az elektronikus ügyintézés részletszabályairól szóló 451/2016. (XII. 19.) Korm. rendelet,
- az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény,
- a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló az Európai Parlament és a Tanács 2016. április 27-i (EU) 2016/679 rendelete (továbbiakban: GDPR),
- a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény,
- a közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítványokról szóló 2021. évi IX. törvény

vonatkozó rendelkezéseivel.

1. A pályázat célja

A Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer (a továbbiakban: Bursa Hungarica Ösztöndíjrendszer) célja az esélyteremtés érdekében a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok felsőoktatásban való részvételének támogatása. A Bursa Hungarica Ösztöndíjrendszer többszintű támogatási rendszer, amelynek pénzügyi fedezeteként három forrás szolgál: a települési önkormányzatok által nyújtott támogatás, a vármegyei önkormányzatok által nyújtott támogatás és a felsőoktatási intézményi támogatás. Az ösztöndíjpályázattal kapcsolatos adatbázis-kezelői, koordinációs, a települési és vármegyei ösztöndíjjal kapcsolatos pénzügyi feladatokat a Nemzeti Kulturális Támogatáskezelő (a

továbbiakban: NKTK) végzi, míg az elbírálási feladatokat az ösztöndíjpályázathoz csatlakozó települési és vármegyei önkormányzatok látják el.

A Bursa Hungarica Ösztöndíjrendszer jogszabályi háttéréül a Korm. rendelet és a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény szolgál.

2. A pályázók köre

Bursa Hungarica Ösztöndíjban a Korm. rendelet 18. § (2) bekezdése alapján kizárólag a települési önkormányzat területén **állandó lakóhellyel** (a továbbiakban: lakóhely) rendelkezők részesülhetnek. [A Korm.rendelet „állandó lakóhely” fogalma a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény „lakóhely” fogalmának feleltethető meg, amelyet a pályázó a lakcímkártyájával tud igazolni.]

Az ösztöndíjpályázatra azok a **települési önkormányzat területén lakóhellyel rendelkező, hátrányos szociális helyzetű felsőoktatási hallgatók** jelentkezhettek, akik a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény 1. mellékletében szereplő felsőoktatási intézményben (felsőoktatási hallgatói jogviszony keretében) **teljes idejű (nappali munkarend)** alapfokozatot és szakképzettséget eredményező alapképzésben, mesterfokozatot és szakképzettséget eredményező mesterképzésben, osztatlan képzésben vagy felsőoktatási szakképzésben folytatják tanulmányaikat.

Az ösztöndíjra pályázhatnak a 2024 szeptemberében felsőoktatási tanulmányaik utolsó évét megkezdő hallgatók is. Amennyiben az ösztöndíjas hallgatói jogviszonya 2025 őszén már nem áll fenn, úgy a 2025/2026. tanév első félévére eső ösztöndíj már nem kerül folyósításra.

Az ösztöndíjra pályázatot nyújthatnak be azok a hallgatók is, akiknek a hallgatói jogviszonya a felsőoktatási intézményben a pályázás időpontjában szünetel. Az ösztöndíj folyósításának feltétele, hogy a 2024/2025. tanév második félévére a beiratkozott hallgató aktív hallgatói jogviszonnyal rendelkezzen.

Nem részesülhet ösztöndíjban az a pályázó, aki:

- honvéd tisztjelölt, rendvédelmi oktatási intézmény tisztjelöltje, a Magyar Honvédség hivatásos és szerződéses állományú, valamint a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományú hallgatója, a rendészeti képzésben részt vevő ösztöndíjas hallgató;
- doktori (PhD) képzésben vesz részt;
- kizárólag külföldi intézménnyel áll hallgatói jogviszonyban és/vagy vendéghallgatói képzésben vesz részt;
- akiről hitelt érdemlően bebizonyosodik, hogy a pályázat benyújtásakor a támogatási döntés tartalmát érdemben befolyásoló, valótlan, hamis vagy megtévesztő adatot szolgáltatott, vagy ilyen nyilatkozatot tett;
- aki a pályázat benyújtását megelőző három naptári éven belül az államháztartás alrendszereiből juttatott valamely támogatással összefüggésben a támogatási szerződésben/támogatói okiratban/ösztöndíjszerződésben foglaltakat önhibájából nem vagy csak részben teljesítette.

Amennyiben a pályázó a támogatást ismételten igénybe kívánja venni – a vonatkozó jogszabályok biztosította keretek között –, úgy az ösztöndíj-pályázatot a következő évi pályázati fordulóknál újra be kell nyújtania.

3. A pályázat benyújtásának módja és határideje

A pályázatbeadáshoz a Bursa Hungarica Elektronikus Pályázatkezelési és Együttműködési Rendszerben (a továbbiakban: EPER-Bursa rendszer) egyszeri pályázói regisztráció szükséges, melynek elérése:

<https://bursa.emet.hu/paly/palybelep.aspx>

Azok a pályázók, akik a korábbi pályázati években regisztráltak a rendszerben, már nem regisztrálhatnak újra, ők a meglévő felhasználónév és jelszó birtokában léphetnek be az EPER-Bursa rendszerbe. Amennyiben jelszavukat elfelejtették, az *Elfelejtett jelszó* funkcióval kérhetnek új jelszót. A pályázói regisztrációt követően lehetséges a pályázati adatok rögzítése a csatlakozott önkormányzatok pályázói részére. A pályázati űrlapot minden fordulóban újra ki kell tölteni! A személyes és pályázati adatok ellenőrzését, rögzítését követően a pályázati űrlapot kinyomtatva és aláírva a települési önkormányzathoz kell benyújtaniuk a pályázóknak. A pályázat csak a pályázati kiírásban meghatározott csatolandó mellékletekkel együtt érvényes. A pályázati kiírásban meghatározott valamely melléklet hiányában a pályázat formai hibásnak minősül. A benyújtott pályázatok befogadását az önkormányzat köteles az EPER-Bursa rendszerben igazolni. A be nem fogadott pályázatok a bírálatban nem vesznek részt.

A pályázat rögzítésének és az önkormányzathoz történő benyújtásának határideje: 2024. december 4.

A pályázatot az EPER-Bursa rendszerben kitöltve, véglegesítve, onnan kinyomtatva, aláírva kizárólag a lakóhely szerint illetékes települési önkormányzat polgármesteri hivatalához kell benyújtani.

A pályázat kötelező mellékletei:

a) A felsőoktatási intézmény által kibocsátott eredeti hallgatói jogviszony-igazolás vagy annak hiteles másolata a 2024/2025. tanév első félévéről.

Amennyiben a pályázó egyidejűleg több felsőoktatási intézménnyel is hallgatói jogviszonyban áll, pályázatában csak azt a felsőoktatási intézményt kell megneveznie, amellyel elsőként létesített hallgatói jogviszonyt. A felsőoktatási intézmények szerződése alapján folyó, közösen meghirdetett – egyik szakon nem hitéleti, a másik szakon hitoktató, illetve hittanár – kétszakos képzés esetében a hallgató a nem hitéleti képzést biztosító felsőoktatási intézményt köteles megnevezni.

b) Igazolás a pályázó és a pályázóval egy háztartásban élők egy főre jutó havi nettó jövedelméről.

c) A szociális rászorultság igazolására az alábbi okiratok:

A további mellékleteket az elbíráló települési önkormányzat határozza meg.

A pályázati űrlap csak a fent meghatározott kötelező mellékletekkel együtt érvényes, valamely melléklet hiányában a pályázat formai hibásnak minősül.

Egy háztartásban élők: a pályázó lakóhelye szerinti lakásban életvitelszerűen együtt lakó, ott bejelentett lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező személyek.

Iővedelem: a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 4. § (1) bekezdés a) pontja alapján az elismert költségekkel és a befizetési kötelezettséggel csökkentett

- aa) a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Szjtv.) szerint meghatározott, belföldről vagy külföldről származó - megszerzett - vagyoni érték (bevétel), ideértve az Szjtv. 1. számú melléklete szerinti adómentes bevételt, és
- ab) azon bevétel, amely után a kisadózó vállalkozások tételes adójáról szóló 2022. évi XIII. törvény, a kisadózó vállalkozások tételes adójáról és a kisvállalati adóról szóló 2012. évi CXLVII. törvény, vagy az egyszerűsített közteherviselési hozzájárulásról szóló 2005. évi CXX. törvény szerint adót, illetve hozzájárulást kell fizetni.

Elismert költségnek minősül az Szjtv.-ben elismert költség, valamint a fizetett tartásdíj. Ha a magánszemély az egyszerűsített közteherviselési hozzájárulás, a kisadózók tételes adója vagy a kisvállalati adó alapjául szolgáló bevételt szerez, a bevétel csökkenthető az Szjtv. szerint elismert költségnek minősülő igazolt kiadásokkal, ennek hiányában a bevétel 40%-ával. Ha a mezőgazdasági őstermelő adóévi őstermelésből származó bevétele nem több a kistermelés értékhatáránál (illetve ha részére támogatást folyósítottak, annak a folyósított támogatással növelt összegénél), akkor a bevétel csökkenthető az igazolt költségekkel, továbbá a bevétel 40%-ának megfelelő összeggel, vagy a bevétel 85%-ának, illetőleg állattenyésztés esetén 94%-ának megfelelő összeggel.

Befizetési kötelezettségnek minősül a személyi jövedelemadó, a magánszemélyt terhelő egyszerűsített közteherviselési hozzájárulás, társadalombiztosítási járulék és az egészségügyi szolgáltatási járulék.

Nem minősül jövedelemnek:

- a) a rendkívüli települési támogatás, valamint a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez, a gyógyszerkiadások viseléséhez és a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére nyújtott települési támogatás,
- b) a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 20/A. §-a szerinti támogatás, a 20/B. §-ának (4)-(5) bekezdése szerinti pótlék, a nevelőszülők számára fizetett nevelési díj és külön ellátmány,
- c) az anyasági támogatás,
- d) a nyugdíjprémium, az egyszeri juttatás, a tizenharmadik havi nyugdíj, a tizenharmadik havi ellátás és a szépkorúak jubileumi juttatása,
- e) a személyes gondoskodásért fizetendő személyi térítési díj megállapítása kivételével a súlyos mozgáskorlátozott személyek pénzbeli közlekedési kedvezményei, a vakok személyi járadéka és a fogyatékosági támogatás,
- f) a fogadó szervezet által az önkéntesnek külön törvény alapján biztosított juttatás,
- g) az egyszerűsített foglalkoztatásról szóló 2010. évi LXXV. törvény alapján történő munkavégzésnek, valamint a természetes személyek között az adórendszeren kívüli keresettel járó foglalkoztatásra vonatkozó rendelkezések alapján háztartási munkára létesített munkavégzésre irányuló jogviszony keretében történő munkavégzésnek (a továbbiakban: háztartási munka) a havi ellenértéke,
- h) a házi segítségnyújtás keretében társadalmi gondozásért kapott tiszteletdíj,
- i) az energiafelhasználáshoz nyújtott támogatás,
- j) a szociális szervezet tagja által, a közérdekű nyugdíjas szervezet öregségi nyugdíjban vagy átmeneti bányászjáradékban részesülő tagja által, valamint a kisgyermekkel otthon lévő személyek nem nagyszülőként gyermekgondozási díjban vagy gyermekgondozást segítő ellátásban részesülő tagja által a szervezetben végzett tevékenység ellenértékeként megszerzett, az Szjtv. alapján adómentes bevétel

- k) az életvitelszerűen lakott ingatlan eladása, valamint az életvitelszerűen lakott ingatlanon fennálló vagyoni értékű jog átruházása esetén az eladott ingatlan, illetve átruházott vagyoni értékű jog ellenértékének azon része, amelyből az eladást vagy átruházást követő egy éven belül az eladó vagy átruházó saját, vagy közeli hozzátartozója életvitelszerű, tényleges lakhatásának célját szolgáló ingatlan vagy vagyoni értékű jog vásárlására kerül sor,
- l) az elengedett tartozás, illetve a megszűnt kötelezettség, ha a tartozás elengedésére vagy a kötelezettség megszűnésére a természetes személyek adósságrendezési eljárásában, továbbá közüzemi szolgáltatás szolgáltatója, illetve pénzügyi intézmény által, az adós megélhetését veszélyeztető szociális helyzete miatt került sor,
- m) az Szjtv. 7. § (1) bekezdés b)-z) pontja szerinti bevétel.

4. Adatkezelés

A pályázó pályázata benyújtásával büntetőjogi felelősséget vállal azért, hogy az EPER-Bursa rendszerben rögzített, a pályázati úrlapon és mellékleteiben az általa feltüntetett adatok a valóságnak megfelelnek. Tudomásul veszi, hogy amennyiben a pályázati úrlapon és mellékleteiben nem a valóságnak megfelelő adatokat tüntet fel, úgy a Bursa Hungarica Ösztöndíjrendszerből pályázata kizárható, a megítélt támogatás visszavonható.

A pályázat benyújtásával a pályázó tudomásul veszi, hogy az NTK, az önkormányzatok és a felsőoktatási intézmény a pályázati dokumentációban foglalt személyes adatait az ösztöndíjpályázat lebonyolítása és a támogatásra való jogosultság ellenőrzése céljából az ösztöndíj támogatás életciklusa alatt kezelheti a GDPR 6. cikk (1) bekezdésének e) pontjában, valamint a 9. cikk (2) bekezdésének b) pontjában foglaltak szerint. Az adatkezelésről, az adatkezeléssel kapcsolatos jogairól, az általa igénybe vehető jogorvoslati lehetőségekről részletes tájékoztatás található az NTK honlapján az Adatvédelmi tájékoztatóban az alábbi elérhetőségen:

https://emet.gov.hu/app/uploads/2024/04/Adatkezelesi-tajekoztato-Palyazatokhoz-es-tamogatasokhoz-kapcsolodo-adatkezelesrol_2024_0415.pdf

5. A pályázat elbírálása

A beérkezett pályázatokat az illetékes települési önkormányzat bírálja el **2025. január 6.** napjáig:

- a) az elbíráló önkormányzat a pályázókat hiánypótlásra szólíthatja fel a formai ellenőrzés és az elbírálás során, az önkormányzat által meghatározott határidőben, amely azonban nem lépheti túl a pályázatok önkormányzati elbírálási határidejét. Az önkormányzat hiánypótlást csak olyan dokumentumokra kérhet be, amelyeket a pályázati kiírásban feltüntetett. A hiánypótlási határidő: nap;
- b) az ösztöndíj elbírálása kizárólag szociális rászorultság alapján, a pályázó tanulmányi eredményétől függetlenül történik. Az elutasítás indoklásaként nem jelölhetők meg olyan okok, amelyeket a formai ellenőrzés vizsgál és azon megfelelőként lettek megjelölve;
- c) az EPER-Bursa rendszerben nem rögzített, nem a rendszerből nyomtatott pályázati úrlapon, határidőn túl benyújtott, vagy formailag nem megfelelő pályázatokat a bírálatból kizárja, és kizárását írásban indokolja;
- d) minden, határidőn belül, postai úton vagy személyesen benyújtott pályázatot befogad, minden, formailag megfelelő pályázatot érdemben elbírál, és döntését írásban indokolja;
- e) csak az önkormányzat területén lakóhellyel rendelkező pályázókat részesítheti támogatásban;

- f) az elbírálás során korra, faji hovatartozásra, nemre, bőrszínre, nemzetiségre, vallási vagy világnézeti meggyőződésre, egészségi állapotra, családi állapotra, tanulmányi eredményre tekintet nélkül, kizárólag a pályázó szociális rászorultságának objektív vizsgálatára tekintettel járhat el.

A pályázó az elbíráló szerv döntése ellen fellebbezéssel nem élhet, a támogatói döntés ellen érdemben nincs helye jogorvoslatnak. **A támogatási döntéssel szemben kifogást eljárásjogi jogszabálysértésre történő hivatkozással, a döntésről szóló értesítés kézhezvételét követő 5 napon belül lehet benyújtani az illetékes önkormányzat jegyzőjénél, aki érdemben megvizsgálja a kifogást és dönt arról. A felmerült kifogás beérkezését követő 5 napon belül az önkormányzat jegyzőjének értesítenie kell az NKTK-t.**

A megítélt ösztöndíjat az önkormányzat megszüntetheti abban az esetben, ha az ösztöndíjas elköltözik a települési önkormányzat területéről. A települési önkormányzat ebben az esetben határozatban rendelkezik a támogatás megszüntetéséről. A határozat csak a meghozatalát követő tanulmányi félévtől ható hatállyal hozható meg.

6. Értesítés a pályázati döntésről

A települési önkormányzat a meghozott döntéséről és annak indokáról 2025. január 7. napjáig az EPER-Bursa rendszeren keresztül elektronikusan vagy postai úton küldött levélben értesíti a pályázókat.

Az NKTK az önkormányzati döntési listák érkeztetését követően 2025. február 17. napjáig értesíti a települési önkormányzatok által nem támogatott pályázókat az önkormányzati döntésről az EPER-Bursa rendszeren keresztül.

Az NKTK az elbírálás ellenőrzését és az intézményi ösztöndíjrészek megállapítását követően 2025. március 12. napjáig az EPER-Bursa rendszeren keresztül értesíti a települési önkormányzat által támogatásban részesített pályázókat a Bursa Hungarica ösztöndíj teljes összegéről és az ösztöndíj-folyósítás módjáról.

7. Az ösztöndíj folyósításának feltételei

A felsőoktatási intézményeknek az ösztöndíj kifizetést megelőzően az ösztöndíjra való jogosultságot a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvényben foglaltak figyelembevételével kell megállapítaniuk. A Korm. rendelet hatálya – amennyiben jogszabály másként nem rendelkezik – nem terjed ki a honvéd tisztjelöltekre, a rendvédelmi oktatási intézmény tisztjelöltjeire, a Magyar Honvédség hivatásos és szerződéses állományú, valamint a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományú hallgatóira, továbbá a rendészeti képzésben részt vevő ösztöndíjas hallgatókra, részükre az ösztöndíj nem folyósítható.

Az ösztöndíj csak azokban a hónapokban kerül folyósításra, amelyekben a pályázó beiratkozott, aktív hallgatója a felsőoktatási intézménynek.

Az ösztöndíj-folyósítás feltétele, hogy a támogatott pályázó hallgatói jogviszonya a 2024/2025. tanév második félévében megfeleljen a pályázati kiírásnak. Amennyiben a támogatott pályázó hallgatói jogviszonya nem felel meg a pályázati kiírásnak, a támogatott az ösztöndíjra való jogosultságát az adott félévben elveszíti. Azokban a hónapokban, amelyekben a hallgató hallgatói jogviszonya szünetel, vagy nem felel meg a pályázati kiírás feltételeinek, az ösztöndíj folyósítása a folyósítás véghatáridejének módosulása nélkül, teljes egészében szünetel.

8. Az ösztöndíj folyósítása

Az ösztöndíjas jogviszony időtartama: 10 hónap, azaz két egymást követő tanulmányi félévben félévenként max. 5 hónap (a továbbiakban Bursa tanulmányi félév), a 2024/2025. tanév második félévé és a 2025/2026. tanév első félévé.

Az önkormányzatok egy Bursa tanulmányi félévre egy összegben utalják át az NKTK Bursa Hungarica számlájára a támogatott hallgatók öthavi önkormányzati támogatási összegét. Az NKTK a beérkezett önkormányzati ösztöndíjrészeket a kifizetőhelyek (felsőoktatási intézmények) szerint újracsoportosítja, majd a jogosult hallgatók után továbbutalja a kifizető felsőoktatási intézményekhez abban az esetben, ha a felsőoktatási intézmény a hallgatók jogosultságát visszaigazolta, és az önkormányzat utalási kötelezettségét teljesítve a pontos támogatási összeget továbbította az NKTK számlájára.

Az intézményi ösztöndíjrész forrása a Korm. rendelet 18. § (3) bekezdése értelmében az intézmények költségvetésében megjelölt elkülönített forrás.

Az ösztöndíjat (mind az önkormányzati, mind az intézményi ösztöndíjrészt) az a felsőoktatási intézmény folyósítja a hallgatónak, amelytől a hallgató – az állami költségvetés terhére – a hallgatói juttatásokat kapja. Amennyiben a hallgató egyidejűleg több felsőoktatási intézménnyel is hallgatói jogviszonyban áll, az a felsőoktatási intézmény folyósítja számára az ösztöndíjat, amellyel elsőként létesített hallgatói jogviszonyt. A felsőoktatási intézmények szerződése alapján folyó, közösen meghirdetett – egyik szakon nem hitéleti, a másik szakon hitoktató, illetve hittanár – kétszakos képzés esetében a hallgató számára a nem hitéleti képzést biztosító felsőoktatási intézmény folyósítja az ösztöndíjat. A kifizetés előtt a jogosultságot, valamint a hallgatói jogviszony fennállását az intézmény megvizsgálja.

Az ösztöndíj folyósításának kezdete legkorábban 2025. március hónap.

Az önkormányzati ösztöndíjrész kifizetése a tavaszi félévben március, az őszi félévben október hónaptól, de legkésőbb a felsőoktatási intézményhez történő átutalást követő első ösztöndíj-kifizetéskor indul, majd a továbbiakban az ösztöndíjfizetés rendje szerint történik.

Az intézményi ösztöndíjrész folyósítása március, illetve október hónapban kezdődik, azt a hallgatói juttatásokkal azonos rendben kell kifizetni. Az intézményi ösztöndíjrészt abban az esetben is ki kell fizetni, ha az önkormányzati ösztöndíjrész fedezete nem áll rendelkezésre az intézmény számláján. Az intézményi ösztöndíjrész független minden más, a felsőoktatási intézményben folyósított támogatástól.

Az elnyert ösztöndíjat közvetlen adó- és TB-járulékfizetési kötelezettség nem terheli (Szjatzv. 1. számú melléklet 3.2.6. és 4.17. pontja). Az ösztöndíj teljes összege elszámolási kötelezettség terhe nélkül szabadon felhasználható.

Az ösztöndíjas a Bursa tanulmányi félév lezárását követően (június 30., január 31.) a jogosultsági bejegyzéssel kapcsolatos kifogást nem tehet, illetve a ki nem fizetett ösztöndíjára már nem tarthat igényt.

9. A pályázók értesítési kötelezettségei

Az ösztöndíjban részesülő hallgató köteles az ösztöndíj folyósításának időszaka alatt minden, az ösztöndíj folyósítását érintő változásról haladéktalanul (de legkésőbb 15 napon belül) írásban értesíteni a folyósító felsőoktatási intézményt és az NKTK-t (levelezési cím: Bursa Hungarica 1381 Budapest, Pf. 1418).

A bejelentést az EPER-Bursa rendszeren keresztül kell kezdeményeznie.

Az értesítési kötelezettséget a hallgató 5 munkanapon belül köteles teljesíteni az alábbi adatok változásakor:

- **a tanulmányok szüneteltetése (halasztása);**
- **tanulmányok helyének megváltozása (az új felsőoktatási intézmény, kar, szak megnevezésével);**
- **tanulmányi státusz (munkarend, képzési szint, finanszírozási forma), képzés megnevezésének változása;**
- **személyes adatainak (név, lakóhely, elektronikus levelezési cím) változása.**

Az az ösztöndíjas, aki értesítési kötelezettségének elmulasztása miatt esik el az ösztöndíj folyósításától, a Bursa tanulmányi félév lezárását követően, legkésőbb június 30. napjáig, illetve január 31. napjáig ki nem fizetett ösztöndíjára már nem tarthat igényt.

Az ösztöndíjas 30 napon belül köteles a jogosulatlanul felvett ösztöndíjat a folyósító felsőoktatási intézmény részére visszafizetni.

Az ösztöndíjas lemondhat a számára megítélt támogatásról, amit az EPER-Bursa rendszerben kezdeményezhet és az onnan letölthető Lemondó nyilatkozatot aláírva, postai úton, ajánlott levélként megküldve az NKTK címére jelenthet be. A Lemondó nyilatkozat beküldésével az ösztöndíjas a nyertes ösztöndíjpályázatát megszünteti, azaz a megjelölt félévre járó ösztöndíjról és az ösztöndíj további félévi részleteiről is lemond.

Amennyiben megállapítást nyer, hogy a pályázó a pályázatban nem a valóságnak megfelelő adatokat szolgáltatva vagy a pályázati feltételeknek egyébként nem felel meg, támogatásban nem részesülhet még abban az esetben sem, ha az ösztöndíj elnyeréséről szóló tájékoztatást már kézhez vette.

10. Lebonyolítás

Az ösztöndíjpályázattal kapcsolatos központi adatbázis-kezelői, koordinációs, a települési és a megyei önkormányzati ösztöndíjjal kapcsolatos pénzkezelési feladatokat az NKTK látja el.

Az NKTK elérhetőségei:

Nemzeti Kulturális Támogatáskezelő

Bursa Hungarica Ügyfélszolgálat

1381 Budapest, Pf.: 1418

Tel.: (06-1) 550-2700

E-mail: bursa@nktk.hu

Internet: www.nktk.hu (Bursa Hungarica)

"B" TÍPUSÚ PÁLYÁZATI KIÍRÁS

Paszab Község Önkormányzata a Kulturális és Innovációs Minisztériummal együttműködve, a felsőoktatásban részt vevő hallgatók juttatásairól és az általuk fizetendő egyes térítésekről szóló 51/2007. (III. 26.) Kormányrendelet alapján ezennel kiírja a 2025. évre a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázatot felsőoktatási tanulmányokat kezdeni kívánó fiatalok számára, összhangban

- a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény,
- a felsőoktatásban részt vevő hallgatók juttatásairól és az általuk fizetendő egyes térítésekről szóló 51/2007. (III. 26.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kormányrendelet),
- a Nemzeti Községi Egyetemről, valamint a közigazgatási, rendészeti és katonai felsőoktatásról szóló 2011. évi CXXXII. törvény,
- a Nemzeti Községi Egyetemről, valamint a közigazgatási, rendészeti és katonai felsőoktatásról szóló 2011. évi CXXXII. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 363/2011. (XII. 30.) Korm. rendelet,
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény,
- az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény,
- az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet,
- Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény,
- a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény,
- az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény,
- az elektronikus ügyintézés részletszabályairól szóló 451/2016. (XII. 19.) Korm. rendelet,
- az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény,
- a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló az Európai Parlament és a Tanács 2016. április 27-i (EU) 2016/679 rendelete (továbbiakban: GDPR),
- a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény,
- a közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítványokról szóló 2021. évi IX. törvény

vonatkozó rendelkezéseivel.

1. A pályázat célja

A Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer (a továbbiakban: Bursa Hungarica Ösztöndíjrendszer) célja az esélyteremtés érdekében a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok felsőoktatásban való részvételének támogatása. A Bursa Hungarica Ösztöndíjrendszer többszintű támogatási rendszer, amelynek pénzügyi fedezeteként három forrás szolgál: a települési önkormányzatok által nyújtott támogatás; a vármegyei önkormányzatok által nyújtott támogatás és a felsőoktatási intézményi támogatás. Az

ösztöndíjpályázattal kapcsolatos adatbázis-kezelői, koordinációs, a települési és vármegyei ösztöndíjjal kapcsolatos pénzkezelési feladatokat a Nemzeti Kulturális Támogatáskezelő (továbbiakban: NKTK) végzi, míg az elbírálási feladatokat az ösztöndíjpályázathoz csatlakozó települési és vármegyei önkormányzatok látják el.

A Bursa Hungarica Ösztöndíjrendszer jogszabályi hátteréről a Kormányrendelet és a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény szolgál.

2. Pályázók köre

A Bursa Hungarica Ösztöndíjban a Kormányrendelet 18. § (2) bekezdése alapján kizárólag a települési önkormányzat területén **állandó lakóhellyel** (a továbbiakban: lakóhely) rendelkezők részesülhetnek. [A Kormányrendelet „állandó lakóhely” fogalma a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény „lakóhely” fogalmának feleltethető meg, amelyet a pályázó a lakcímkártyájával tud igazolni.]

Az ösztöndíjpályázatra azok **a települési önkormányzat területén lakóhellyel rendelkező, hátrányos szociális helyzetű fiatalok** jelentkezhetnek, akik:

a) a 2024/2025. tanévben utolsó éves, érettségi előtt álló középiskolások;

vagy

b) felsőfokú végzettséggel nem rendelkező, felsőoktatási intézménybe még felvételt nem nyert érettségizettek;

és a **2025/2026. tanévtől kezdődően** a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény 1. mellékletében szereplő felsőoktatási intézmény keretében **teljes idejű (nappali munkarend)** alapfokozatot és szakképzettséget eredményező alapképzésben, osztatlan képzésben vagy felsőoktatási szakképzésben kívánnak részt venni.

Nem részesülhet ösztöndíjban az a pályázó, aki:

- honvéd tisztjelölt, rendvédelmi oktatási intézmény tisztjelöltje, a Magyar Honvédség hivatásos és szerződéses állományú, valamint a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományú hallgatója, a rendészeti képzésben részt vevő ösztöndíjas hallgató;
- doktori (PhD) képzésben vesz részt;
- kizárólag külföldi intézménnyel áll hallgatói jogviszonyban és/vagy vendéghallgatói képzésben vesz részt;
- akiről hitelt érdemlően bebizonyosodik, hogy a pályázat benyújtásakor a támogatási döntés tartalmát érdemben befolyásoló, valótlan, hamis vagy megtévesztő adatot szolgáltatott, vagy ilyen nyilatkozatot tett;
- aki a pályázat benyújtását megelőző három naptári éven belül az államháztartás alrendszeréből juttatott valamely támogatással összefüggésben a támogatási szerződésben/támogatói okiratban/ösztöndíjszerződésben foglaltakat önhibájából nem vagy csak részben teljesítette.

A pályázók közül csak azok részesülhetnek ösztöndíjban, akik a 2025. évi felsőoktatási felvételi eljárásban először nyernék felvételt felsőoktatási intézménybe és tanulmányaikat a 2025/2026. tanévben ténylegesen megkezdik.

3. A pályázat benyújtásának módja és határideje

A pályázatbeadáshoz a Bursa Hungarica Elektronikus Pályázatkezelési és Együttműködési Rendszerben (a továbbiakban: EPER-Bursa rendszer) egyszeri pályázói regisztráció szükséges, melynek elérése:

<https://bursa.emet.hu/paly/palybelep.aspx>

Azok a pályázók, akik a korábbi pályázati években regisztráltak a rendszerben, már nem regisztrálhatnak újra, ők a meglévő felhasználónév és jelszó birtokában léphetnek be az EPER-Bursa rendszerbe. Amennyiben jelszavukat elfelejtették, az *Elfelejtett jelszó* funkcióval kérhetnek új jelszót. A pályázói regisztrációt követően lehetséges a pályázati adatok rögzítése a csatlakozott önkormányzatok pályázói részére. A személyes és pályázati adatok ellenőrzését, rögzítését követően a pályázati űrlapot kinyomtatva és aláírva a települési önkormányzathoz kell benyújtaniuk a pályázóknak. A pályázat csak a pályázati kiírásban meghatározott csatolandó mellékletekkel együtt érvényes. A pályázati kiírásban meghatározott valamely melléklet hiányában a pályázat formai hibásnak minősül. A benyújtott pályázatok befogadását az önkormányzat köteles az EPER-Bursa rendszerben igazolni. A be nem fogadott pályázatok a bírálathoz nem vesznek részt.

A pályázat rögzítésének és az önkormányzathoz történő benyújtásának határideje: 2024. december 4.

A pályázatot az EPER-Bursa rendszerben kitöltve, véglegesítve, onnan kinyomtatva, aláírva kizárólag a lakóhely szerint illetékes települési önkormányzat polgármesteri hivatalához kell benyújtani.

A pályázat kötelező mellékletei:

a) **Igazolás a pályázó és a pályázóval egy háztartásban élők egy főre jutó havi nettó jövedelméről.**

b) **A szociális rászorultság igazolására az alábbi okiratok:**

A további mellékleteket az elbíráló települési önkormányzat határozza meg.

A pályázati űrlap csak a fent meghatározott kötelező mellékletekkel együtt érvényes, valamely melléklet hiányában a pályázat formai hibásnak minősül.

Egy háztartásban élők: a pályázó állandó lakóhelye szerinti lakásban életvitelszerűen együttlakó, ott bejelentett vagy tartózkodási hellyel rendelkező személyek.

Jövedelem: a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 4. § (1) bekezdés a) pontja alapján az elismert költségekkel és a befizetési kötelezettséggel csökkentett

- aa) a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Szjtv.) szerint meghatározott, belföldről vagy külföldről származó - megszerzett - vagyoni érték (bevétel), ideértve az Szjtv. 1. számú melléklete szerinti adómentes bevételt, és
- ab) az a bevétel, amely után a kisadózó vállalkozások tételes adójáról szóló 2022. évi XIII. törvény, a kisadózó vállalkozások tételes adójáról és a kisvállalati adóról szóló 2012. évi CXLVII. törvény, vagy az egyszerűsített közteheraviselési hozzájárulásról szóló 2005. évi CXX. törvény szerint adót, illetve hozzájárulást kell fizetni.

Elismert költségnek minősül az Szjtv.-ben elismert költség, valamint a fizetett tartásdíj. Ha a magánszemély az egyszerűsített közteheraviselési hozzájárulás, a kisadózók tételes adója vagy a

kisvállalati adó alapjául szolgáló bevételt szerez, a bevétel csökkenthető az Szjtv. szerint elismert költségnek minősülő igazolt kiadásokkal, ennek hiányában a bevétel 40%-ával. Ha a mezőgazdasági őstermelő adóévi őstermelésből származó bevétele nem több a kistermelés értékhatáránál (illetve ha részére támogatást folyósítottak, annak a folyósított támogatással növelt összegénél), akkor a bevétel csökkenthető az igazolt költségekkel, továbbá a bevétel 40%-ának megfelelő összeggel, vagy a bevétel 85%-ának, illetőleg állattenyésztés esetén 94%-ának megfelelő összeggel.

Befizetési kötelezettségnek minősül a személyi jövedelemadó, a magánszemélyt terhelő egyszerűsített közteherviselési hozzájárulás, társadalombiztosítási járulék, és az egészségügyi szolgáltatási járulék.

Nem minősül jövedelemnek:

- a) a rendkívüli települési támogatás, valamint a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez, a gyógyszerkiadások viseléséhez és a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére nyújtott települési támogatás,
- b) a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 20/A. §-a szerinti támogatás, a 20/B. §-ának (4)-(5) bekezdése szerinti pótlék, a nevelőszülők számára fizetett nevelési díj és külön ellátmány,
- c) az anyasági támogatás,
- d) a nyugdíjprémium, az egyszeri juttatás, a tizenharmadik havi nyugdíj, a tizenharmadik havi ellátás és a szépkorúak jubileumi juttatása,
- e) a személyes gondoskodásért fizetendő személyi térítési díj megállapítása kivételével a súlyos mozgáskorlátozott személyek pénzbeli közlekedési kedvezményei, a vakok személyi járadéka és a fogyatékosági támogatás,
- f) a fogadó szervezet által az önkéntesnek külön törvény alapján biztosított juttatás,
- g) az egyszerűsített foglalkoztatásról szóló 2010. évi LXXV. törvény alapján történő munkavégzésnek, valamint a természetes személyek között az adórendszeren kívüli keresettel járó foglalkoztatásra vonatkozó rendelkezések alapján háztartási munkára létesített munkavégzésre irányuló jogviszony keretében történő munkavégzésnek (a továbbiakban: háztartási munka) a havi ellenértéke,
- h) a házi segítségnyújtás keretében társadalmi gondozásért kapott tiszteletdíj,
- i) az energiafelhasználáshoz nyújtott támogatás,
- j) a szociális szervezet tagja által, a közérdekű nyugdíjas szervezet öregségi nyugdíjban vagy átmeneti bányászjáradékban részesülő tagja által, valamint a kisgyermekkel otthon lévőek szervezetének nem nagyszülőként gyermekgondozási díjban vagy gyermekgondozást segítő ellátásban részesülő tagja által a szervezetben végzett tevékenység ellenértékeként megszerzett, az Szjtv. alapján adómentes bevétel,
- k) az életvitelszerűen lakott ingatlan eladása, valamint az életvitelszerűen lakott ingatlanon fennálló vagyoni értékű jog átruházása esetén az eladott ingatlan, illetve átruházott vagyoni értékű jog ellenértékének azon része, amelyből az eladást vagy átruházást követő egy éven belül az eladó vagy átruházó saját, vagy közeli hozzátartozója életvitelszerű, tényleges lakhatásának célját szolgáló ingatlan vagy vagyoni értékű jog vásárlására kerül sor,
- l) az elengedett tartozás, illetve a megszűnt kötelezettség, ha a tartozás elengedésére vagy a kötelezettség megszűnésére a természetes személyek adósságrendezési eljárásában, továbbá

közüzemi szolgáltatás szolgáltatója, illetve pénzügyi intézmény által, az adós megélhetését veszélyeztető szociális helyzete miatt került sor,

m) az Szjatzv. 7. § (1) bekezdés b)-z) pontja szerinti bevétel.

4. Adatkezelés

A pályázó pályázata benyújtásával büntetőjogi felelősséget vállal azért, hogy az EPER-Bursa rendszerben rögzített, a pályázati űrlapon és mellékleteiben az általa feltüntetett adatok a valóságnak megfelelnek. Tudomásul veszi, hogy amennyiben a pályázati űrlapon és mellékleteiben nem a valóságnak megfelelő adatokat tüntet fel, úgy a Bursa Hungarica Ösztöndíjrendszerből pályázata kizárható, a megítélt támogatás visszavonható.

A pályázat benyújtásával a pályázó tudomásul veszi, hogy az NKTK, az önkormányzatok és a felsőoktatási intézmény a pályázati dokumentációban foglalt személyes adatait az ösztöndíjpályázat lebonyolítása és a támogatásra való jogosultság ellenőrzése céljából az ösztöndíj támogatás életciklusa alatt kezelheti a GDPR 6. cikk (1) bekezdésének és e) pontjában, valamint a 9. cikk (2) bekezdésének b) pontjában foglaltak szerint. Az adatkezelésről, az adatkezeléssel kapcsolatos jogairól, az általa igénybe vehető jogorvoslati lehetőségekről részletes tájékoztatás található az NKTK honlapján az Adatvédelmi tájékoztatóban az alábbi elérhetőségen:

https://emet.gov.hu/app/uploads/2024/04/Adatkezelesi-tajekoztato-Palyazatokhoz-es-tamogatasokhoz-kapcsolodo-adatkezelesrol_2024_0415.pdf

A pályázók büntetőjogi felelősségük tudatában kijelentik, hogy a pályázati űrlap benyújtásakor felsőfokú végzettséggel nem rendelkeznek, felsőoktatási intézménybe még nem nyertek felvételt.

5. A pályázat elbírálása

A beérkezett pályázatokat az illetékes települési önkormányzat bírálja el 2025. január 6. napjáig:

a) az elbíráló önkormányzat a pályázókat hiánypótlásra szólíthatja fel a formai ellenőrzés és az elbírálás során, az önkormányzat által meghatározott határidőben, amely azonban nem lépheti túl a pályázatok önkormányzati elbírálási határidejét. Az önkormányzat hiánypótlást csak olyan dokumentumokra kérhet be, amelyeket a pályázati kiírásban feltüntetett. A hiánypótlási határidő: nap;

b) az ösztöndíj elbírálása kizárólag szociális rászorultság alapján, a pályázó tanulmányi eredményétől függetlenül történik. Az elutasítás indoklásaként nem jelölhetők meg olyan okok, amelyeket a formai ellenőrzés vizsgál és azon megfelelőként lettek megjelölve;

c) az EPER-Bursa rendszerben nem rögzített, nem a rendszerből nyomtatott pályázati űrlapon, a határidőn túl benyújtott, vagy formailag nem megfelelő pályázatokat a bírálathoz kizárja, és kizárását írásban indokolja;

d) minden, határidőn belül, postai úton vagy személyesen benyújtott pályázatot befogad, minden, formailag megfelelő pályázatot érdemben elbírál, és döntését írásban indokolja;

e) csak az önkormányzat területén lakóhellyel rendelkező pályázókat részesítheti támogatásban;

f) az elbírálás során korra, faji hovatartozásra, nemre, bőrszínre, nemzetiségre, vallási vagy világnézeti meggyőződésre, egészségi állapotra, családi állapotra, tanulmányi eredményre

tekintet nélkül, kizárólag a pályázó szociális rászorultságának objektív vizsgálatára tekintettel járhat el.

A pályázó az elbíráló szerv döntése ellen fellebbezéssel nem élhet, a támogatói döntés ellen érdemben nincs helye jogorvoslatnak. **A támogatási döntéssel szemben kifogást eljárásjogi jogszabálysértésre történő hivatkozással, a döntésről szóló értesítés kézhezvételét követő 5 napon belül lehet benyújtani az illetékes önkormányzat jegyzőjénél, aki érdemben megvizsgálja a kifogást és dönt arról. A felmerült kifogás beérkezését követő 5 napon belül az önkormányzat jegyzőjének értesítenie kell az NKTK-t.**

A "B" típusú ösztöndíjasok szociális rászorultságát az önkormányzat évente egyszer jogosult és köteles felülvizsgálni. Amennyiben az ösztöndíjas a szociális rászorultság vizsgálata során az önkormányzat által kért igazolásokat nem bocsátja rendelkezésre, vagy az önkormányzattal a vizsgálat során az együttműködést egyéb módon kifejezetten megtagadja, az önkormányzat az ösztöndíjas szociális rászorultságának megszűntét vélelmezi, azaz az ösztöndíjas az ösztöndíját elveszíti. A települési önkormányzat ebben az esetben, határozatban rendelkezik a támogatás megszüntetéséről. A határozat csak a meghozatalát követő tanulmányi félévtől ható hatállyal hozható meg.

A felsőoktatási intézménybe jelentkezők számára megítélt támogatást az önkormányzat megszüntetheti abban az esetben is, ha az ösztöndíjas elköltözik a települési önkormányzat területéről. A települési önkormányzat ebben az esetben határozatban rendelkezik a támogatás megszüntetéséről. A határozat csak a meghozatalát követő tanulmányi félévtől ható hatállyal hozható meg.

6. Értesítés a pályázati döntésről

A települési önkormányzat a meghozott döntéséről és annak indokáról 2025. január 7. napjáig az EPER-Bursa rendszeren keresztül elektronikusan vagy postai úton küldött levélben értesíti a pályázókat.

Az NKTK az önkormányzati döntési listák érkeztetését követően 2025. február 17. napjáig értesíti a települési önkormányzatok által nem támogatott pályázókat az önkormányzati döntésről az EPER-Bursa rendszeren keresztül.

Az NKTK az elbírálás ellenőrzését és az intézményi ösztöndíjrészek megállapítását követően 2025. március 12. napjáig az EPER-Bursa rendszeren keresztül értesíti a települési önkormányzat által támogatásban részesített pályázókat a Bursa Hungarica ösztöndíj teljes összegéről és az ösztöndíj-folyósítás módjáról.

A pályázó a felsőoktatási intézmény felvételi döntésről szóló határozata vagy az Oktatási Hivatal besorolási határozata másolatának megküldésével köteles 2025. augusztus 31. napjáig az NKTK részére bejelenteni, hogy a 2025/2026. tanévben melyik felsőoktatási intézményben kezdi meg tanulmányait. Továbbá a pályázó köteles nyilatkozni arról, hogy a 2025. évi felsőoktatási felvételi évet megelőzően nyert-e felvételt felsőoktatási intézménybe. Az a pályázó, aki értesítési kötelezettségének nem tesz eleget, az ösztöndíj folyósításából és az ösztöndíjrendszer következő évi fordulójából kizárható.

Amennyiben a "B" típusú pályázat során támogatásban részesülő ösztöndíjas a támogatás időtartama alatt sikeresen pályázik "A" típusú ösztöndíjra (Bursa Hungarica Ösztöndíjpályázat felsőoktatási hallgatók számára), "B" típusú ösztöndíját automatikusan elveszti.

7. Az ösztöndíj folyósításának feltételei

Az ösztöndíj-folyósítás feltétele, hogy a támogatott pályázó hallgatói jogviszonya a 2025/2026. tanév első félévében megfeleljen a pályázati kiírásnak. Amennyiben a támogatott pályázó hallgatói jogviszonya nem felel meg a pályázati kiírásnak, a támogatott az ösztöndíjra való jogosultságát elveszíti.

Az ösztöndíj csak azokban a hónapokban kerül folyósításra, amelyekben a pályázó beiratkozott, aktív jogviszonnyal rendelkező hallgatója a felsőoktatási intézménynek.

A felsőoktatási intézményeknek az ösztöndíj kifizetést megelőzően az ösztöndíjra való jogosultságot a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvényben foglaltak figyelembevételével kell megállapítaniuk. A Kormányrendelet hatálya – amennyiben jogszabály másként nem rendelkezik – nem terjed ki a honvéd tisztjelöltekre, a rendvédelmi oktatási intézmény tisztjelöltjeire, a Magyar Honvédség hivatásos és szerződéses állományú, valamint a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományú hallgatóira, továbbá a rendészeti képzésben részt vevő ösztöndíjas hallgatókra, részükre az ösztöndíj nem folyósítható.

Azokban a hónapokban, amelyekben a hallgató hallgatói jogviszonya szünetel, vagy nem felel meg a pályázati kiírás feltételeinek, kivéve, ha az a folyósítás első féléve, az ösztöndíj folyósítása - a folyósítás véghatáridejének módosítása nélkül - teljes egészében szünetel.

8. Az ösztöndíj folyósítása

Az ösztöndíj időtartama 3x10 hónap, azaz hat egymást követő tanulmányi félévben félévenként max. 5 hónap (Bursa tanulmányi félév): a 2025/2026. tanév, a 2026/2027. tanév és a 2027/2028. tanév.

Az ösztöndíj folyósításának kezdete a 2025/2026. tanév első féléve.

Az önkormányzatok egy Bursa tanulmányi félévre egy összegben utalják át az NKTK Bursa Hungarica számlájára a támogatott hallgatók öthavi önkormányzati támogatási összegét. Az NKTK a beérkezett önkormányzati ösztöndíjrészeket a kifizetőhelyek (felsőoktatási intézmények) szerint újracsoportosítja, majd a jogosult hallgatók után továbbutalja a kifizető felsőoktatási intézményekhez abban az esetben, ha a felsőoktatási intézmény a hallgatók jogosultságát visszaigazolta, és az önkormányzat utalási kötelezettségét teljesítve a pontos támogatási összeget továbbította az NKTK számlájára.

Az intézményi ösztöndíjrész forrása a Kormányrendelet 18. § (3) bekezdése értelmében az intézmények költségvetésében megjelölt elkülönített forrás.

Az ösztöndíjat (mind az önkormányzati, mind az intézményi ösztöndíjrészt) az a felsőoktatási intézmény folyósítja a hallgatónak, amelytől a hallgató – az állami költségvetés terhére – a hallgatói juttatásokat kapja. Amennyiben a hallgató egy időben több felsőoktatási intézménnyel is hallgatói jogviszonyban áll, az a felsőoktatási intézmény folyósítja számára az ösztöndíjat, amellyel elsőként létesített hallgatói jogviszonyt. A felsőoktatási intézmények szerződése alapján folyó, közösen meghirdetett – egyik szakon nem hitéleti, a másik szakon hitoktató, illetve hittanár – kétszagos képzés esetében a hallgató számára a nem hitéleti képzést biztosító felsőoktatási intézmény folyósítja az ösztöndíjat. A kifizetés előtt a jogosultságot, valamint a hallgatói jogviszony fennállását az intézmény megvizsgálja.

Az ösztöndíj folyósításának kezdete legkorábban 2025. október hónap.

Az önkormányzati ösztöndíjrész kifizetése az őszi félévekben október, a tavaszi félévekben március hónaptól, de legkésőbb a felsőoktatási intézményhez történő átutalást követő első ösztöndíj-kifizetéskor indul, majd a továbbiakban az ösztöndíjfizetés rendje szerint történik.

Az intézményi ösztöndíjrész folyósítása október, illetve március hónapban kezdődik, azt a hallgatói juttatásokkal azonos rendben kell kifizetni. Az intézményi ösztöndíjrészt abban az esetben is ki kell fizetni, ha az önkormányzati ösztöndíjrész fedezete nem áll rendelkezésre az intézmény számláján. Az intézményi ösztöndíjrész független minden más, a felsőoktatási intézményben folyósított támogatástól.

Az elnyert ösztöndíjat közvetlen adó- és TB-járulékfizetési kötelezettség nem terheli (Szjtv. 1. számú melléklet 3.2.6. és 4.17. pontja). Az ösztöndíj teljes összege elszámolási kötelezettség terhe nélkül szabadon felhasználható.

Az ösztöndíjas a Bursa tanulmányi félév lezárását követően (június 30., január 31.) a jogosultsági bejegyzéssel kapcsolatos kifogást nem tehet, illetve a ki nem fizetett ösztöndíjára már nem tarthat igényt.

9. A pályázók értesítési kötelezettségei

Az ösztöndíjban részesülő hallgató köteles az ösztöndíj folyósításának időszaka alatt minden, az ösztöndíj folyósítását érintő változásról haladéktalanul (de legkésőbb 15 napon belül) írásban értesíteni a folyósító felsőoktatási intézményt és az NKTK-t (1381 Budapest Pf. 1418). A bejelentést az EPER-Bursa rendszeren keresztül kell kezdeményeznie.

Az értesítési kötelezettséget a hallgató 5 munkanapon belül köteles teljesíteni az alábbi adatok változásakor:

- **a tanulmányok szüneteltetése (halasztása);**
- **tanulmányok helyének megváltozása (az új felsőoktatási intézmény, kar, szak megnevezésével);**
- **tanulmányi státusz (munkarend, képzési szint, finanszírozási forma), képzés megnevezésének változása;**
- **személyes adatainak (név, lakóhely, elektronikus levelezési cím) változása.**

Az az ösztöndíjas, aki értesítési kötelezettségének elmulasztása miatt esik el az ösztöndíj folyósításától, a Bursa tanulmányi félév lezárását követően, legkésőbb június 30. napjáig, illetve január 31. napjáig ki nem fizetett ösztöndíjára már nem tarthat igényt.

Az ösztöndíjas 30 napon belül köteles a jogosulatlanul felvett ösztöndíjat a folyósító felsőoktatási intézmény részére visszafizetni.

Az ösztöndíjas lemondhat a számára megítélt támogatásról, amit az EPER-Bursa rendszerben kezdeményezhet és az onnan letölthető Lemondó nyilatkozatot aláírva, postai úton, ajánlott levélként megküldve az NKTK címére jelenthet be. A Lemondó nyilatkozat beküldésével az ösztöndíjas a nyertes ösztöndíjpályázatát megszünteti, azaz a megjelölt félévre járó ösztöndíjról és az ösztöndíj további félévi részleteiről is lemond.

Amennyiben megállapítást nyer, hogy a pályázó a pályázatban nem a valóságnak megfelelő adatokat szolgáltatva vagy a pályázati feltételeknek egyébként nem felel meg, támogatásban nem részesülhet még abban az esetben sem, ha az ösztöndíj elnyeréséről szóló tájékoztatást már kézhez vette.

10. Lebonyolítás

Az ösztöndíjpályázattal kapcsolatos központi adatbázis-kezelői, koordinációs, a települési és a vármegyei önkormányzati ösztöndíjjal kapcsolatos pénzkezelési feladatokat az NKTK látja el.

Az NKTK elérhetőségei:

Nemzeti Kulturális Támogatáskezelő
Bursa Hungarica Ügyfélszolgálat

1381 Budapest Pf. 1418

Tel.: (06-1) 550-2700

E-mail: bursa@nktk.hu

Internet: www.nktk.hu (Bursa Hungarica)



Iktsz: 1805/2025.

ELŐTERJESZTÉS
a települési önkormányzatok rendkívüli önkormányzati támogatására pályázat
benyújtására

Tisztelt Képviselő-testület!

A helyi önkormányzatokért felelős miniszter és az államháztartásért felelős miniszter pályázatot hirdetett Magyarország 2025. évi központi költségvetéséről szóló 2024. évi XC. törvény 3. melléklet 2.1.5. pont önkormányzatok rendkívüli támogatására.

A települési önkormányzatok rendkívüli támogatást pályázat útján igényelhetnek működőképességük megőrzése vagy egyéb, a feladataik ellátását veszélyeztető helyzet elhárítása érdekében.

Egy önkormányzat legfeljebb három alkalommal nyújthat be pályázatot.

A pályázati kiírás az előterjesztés mellékletét képezi.

Ezen az évben már két ízben nyújtottunk be pályázatot, azonban az anyagi helyzetünk javítása érdekében mindenképpen javaslom a harmadik lehetőséget is kihasználni.

A pályázat benyújtása az Ebr42 önkormányzati információs rendszeren keresztül, az erre a célra kialakított pályázati felületen történik. A támogatási igényhez csatolni kell a pályázat benyújtásáról szóló képviselő- testületi határozatot.

A pályázatban lejárati szempontjából olyan számlákat lehetséges szerepeltetni, melyek határideje a testületi ülés napját megelőző napon jár le, így a pályázandó összeg a testületi ülésen kerül ismertetésre a részletes kimutatással egyetemben.

Fentieket figyelembe véve, kérem az előterjesztés megtárgyalását és az alábbi határozati javaslat elfogadását.

Paszab, 2025. szeptember 2.



Tajthy Péter
polgármester

Határozati javaslat
Paszab Község Önkormányzat Képviselő-testületének
...../2025. (....) határozata
a települési önkormányzatok rendkívüli önkormányzati támogatására pályázat
benyújtásáról

Paszab Község Önkormányzat Képviselő-testülete

1./ Magyarország 2025. évi központi költségvetésről szóló 2024. évi XC. törvény 3. melléklet 2.1.5. pontja szerint önkormányzatok rendkívüli támogatására **pályázatot nyújt be.**

2./ **Felhatalmazza** a polgármestert a pályázat benyújtásával, az abban foglaltak megvalósításával kapcsolatos teendők ellátására.

Határidő: azonnal

Felelős: polgármester



Gávavencsellői Közös Önkormányzati Hivatal
J e g y z ő j é t ő l
4472 Gávavencsellő, Petőfi u. 1.
e-mail: jegyzo@gavavencsello.hu
jegyzo@paszab.hu



Szám: 1806/2025.

Előterjesztés

a polgármester jubileumi jutalmának megállapítására

Tisztelt Képviselő-testület!

A közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Kttv.) VII/A. fejezete foglalkozik a polgármester, és az alpolgármester foglalkoztatási jogviszonyára vonatkozó külön rendelkezésekkel.

A polgármesteri jogviszony sajátos közszolgálati jogviszony.

A Kttv. 225/A.§ (1) bekezdése szerint: „225/A. § (1) A főállású polgármester foglalkoztatási jogviszonya a képviselő-testület és a polgármester között – a (2) bekezdés b) pontja kivételével – választással létrejövő, sajátos közszolgálati jogviszony. A polgármester tekintetében a képviselő-testület gyakorolja a munkáltatói jogokat.”

A jubileumi jutalom tekintetében a polgármester esetében a Kttv. 150.§ (1) és (2) bekezdésének c) pontját és a 225/L.§ rendelkezéseit kell figyelembe venni.

„150. § (1) A kormánytisztviselő 25, 30, 35, illetve 40 évi kormányzati szolgálati jogviszonyban töltött idő után jubileumi jutalomra jogosult. A jubileumi jutalom az említett kormányzati szolgálati jogviszonyban töltött idő betöltésének a napján esedékes.

(2) A jubileumi jutalom

a) 25 évi jogviszony esetén kéthavi,

b) 30 évi jogviszony esetén háromhavi,

c) 35 évi jogviszony esetén négyhavi,

d) 40 évi jogviszony esetén öthavi illetménynek megfelelő összeg.”

„225/L.§ (1) A polgármesteri foglalkoztatási jogviszonyra megfelelően alkalmazni kell (...) a 150-153/A.§-t (...)”

Tajthy Péter polgármester úr munkáltatói okirataiból megállapítottam, hogy a jubileumi jutalom számítás szempontjából figyelembe vehető közszolgálati, vagy azzal egy tekintet alá eső jogviszonyainak időtartama 2025. augusztus elsején elérte a 25 évet.

Munkáltató	jogviszony típusa	jogviszony időtartama	beszámított idő
Általános Iskola Paszab	közalkalmazott	2000.08.01-2002.10.19	2 év 2 hó 19 nap
Paszab Község Önkormányzat	sajátos közszolgálati jogviszony	2002.10.20-2025.07.31	22 év 9 hó 12 nap
Összesen:			25 év

Fentiek alapján polgármester úr 2025 augusztus 1. napján jogosulttá vált a 25 éves jubileumi jutalomra, melynek összege két havi illetményének megfelelő összeg.

Paszab Község Önkormányzat Képviselő-testülete a polgármester úr illetményét 64/2025.(V.27.) határozatával havi bruttó 1.167.900.-Ft-ban állapította meg. Ebből következően az őt megillető jubileumi jutalom összege bruttó 2.335.800.- Ft.

A Kttv. 225/K.§ (7) bekezdése szerint: „(7) A polgármester illetménye, tiszteletdíja és egyéb juttatása közérdekű adat.”

Kérem az előterjesztés megtárgyalását és a határozati javaslat elfogadását.

Paszab, 2025. szeptember 9.


 Bakos Tóth Ildikó
 jegyző

Határozati javaslat

Paszab Község Önkormányzata Képviselő-testületének .../2025. (...) határozata

Tajthy Péter polgármester 25 éves jubileumi jutalmának megállapításáról

Paszab Község Önkormányzat képviselő-testülete Tajthy Péter (sz: 1979.07.16., Kemece an: Szászi Zsuzsanna) 4475 Paszab Posta u. 17. szám alatti lakos polgármester 25 éves jubileumi jutalomra történő jogosultságát 2000. 08. 01-től 2025. 07.31. napjáig a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Kttv.) 150.§ (1) bekezdésében foglaltak szerint **megállapítja**.

A 25 éves jubileumi jutalomra jogosító közszolgálati jogviszonyok:

Munkáltató	jogviszony típusa	jogviszony időtartama	beszámított idő
Általános Iskola Paszab	közalkalmazott	2000.08.01-2002.10.19	2 év 2 hó 19 nap
Paszab Község Önkormányzat	sajátos közszolgálati jogviszony	2002.10.20-2025.07.31	22 év 9 hó 12 nap
Összesen:			25 év

A 25 éves jubileumi jutalom összege a Kttv. 150.§ (1) bekezdés b) pontja alapján 2 havi illetményének – 1 havi illetmény 1.167.900.- Ft - megfelelően bruttó 2.335.800.- Ft, azaz kettőmillió-háromszázharmincezer-nyolcszáz forint, melyet az önkormányzat 2025. évi költségvetésének terhére biztosít.

Felkéri a jegyzőt, hogy a fizetendő összeg számfejtéséről és polgármester részére történő kiutalásáról gondoskodjon.



Szám: 1700-2/2025.

Előterjesztés
a Paszab települést érintő 2026-2035 évekre vonatkozó Gördülő Fejlesztési Terv
jóváhagyására

Tisztelt Képviselő-testület!

A Nyírségvíz Zrt. a víziközmű-fejlesztéssel kapcsolatos tervezési kötelezettségeinek teljesítése érdekében önkormányzatunk rendelkezésére bocsátotta a Gördülő Fejlesztési Terv (GFT) pótlási felújítási tervrészt, valamint a beruházási tervrész 2026-2035. időszakra vonatkozó dokumentumait.

A víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény (a továbbiakban: Víziközmű törvény) 11.§ (1) és (2) bekezdése szerint:

„**11. §** (1) A víziközmű-szolgáltatás hosszú távú biztosíthatósága érdekében - a fenntartható fejlődés szempontjaira tekintettel – ellátási területen, azon belül víziközmű-szolgáltatási ágazatonként, valamint víziközmű rendszerenként tíz éves időtávra gördülő fejlesztési tervet kell készíteni.

(2) A gördülő fejlesztési tervet a víziközmű szolgáltató készíti el, és jóváhagyásra benyújtja minden év szeptember 30-ig a Hivatalhoz.”

A GFT felújítási és pótlási tervrészből, valamint beruházási tervrészből áll.

A felújítási és pótlási tervrészt, valamint a beruházási tervrészt is a víziközmű szolgáltatónak kell elkészítenie és benyújtania 2025. szeptember 30-ig a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatalhoz.

A Nyírségvíz Zrt. elkészítette a 2026-2035. évekre vonatkozó felújítási és pótlási, valamint beruházási tervrészt, mely jelen előterjesztés melléklete.

A benyújtandó GFT 2026. évre vonatkozó felújítási és pótlási tervrészben meghatározott feladatokat a 24/2023.(XII.13.) EM rendelet alapján a Víziközmű-fejlesztési és Ellentételezési Alapban megképzett forrásból kívánja a Kft megvalósítani. Amennyiben a beruházási tervrészben beruházási feladatok kerülnek megfogalmazásra, annak pénzügyi forrását a tulajdonos önkormányzatnak kell biztosítania.

A GFT-II. üteme (2027-2025 év) műszaki indokoltság alapján lett megtervezve az engedélyező hatóság MKH iránymutatása alapján. A tervezett beruházások értéke meghaladhatja a rendelkezésre álló források mértékét. Ez az ellátásért felelős részére kötelezettséget nem jelent.

A középtávú beruházási igények ütemezésével a Hatóság, illetve az illetékes Minisztérium a víziközmű-ágazat fejlesztési igényeiről és annak forrásszükségletéről kíván valós képet alkotni.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a pótlási-felújítási tervrész tárgyalja meg, a beruházási tervrész esetén döntsön arra vonatkozóan, hogy kíván-e ilyen jellegű beruházást tervezni a jelzett időszakban, és ha igen akkor a település mely részén.

Paszab, 2025. szeptember 2.



Tajthy Péter
polgármester

Határozati Javaslat

Paszab Község Önkormányzat Képviselő-testületének .../2025.(...) határozata a Paszab települést érintő 2026-2035 évekre vonatkozó Gördülő Fejlesztési Terv jóváhagyásáról

Paszab Község Önkormányzat Képviselő-testülete

- a) a VH15 elnevezésű Paszab vízelosztás, ivóvízhálózat megnevezésű 12-31972-1-002-00-05, hivatali azonosítóval rendelkező viziközmű-rendszerre
 - b) az SZH23 elnevezésű (Paszab szennyvízelvezetés-szennyvízátemelők megnevezésű) 22-03850-2-002-00-04, hivatali azonosítóval rendelkező viziközmű-rendszerre,
 - c) az SZT13 elnevezésű (Tiszabercel rendszerfüggetlen-szivattyú megnevezésű) 23-03850-1-003-00-14, hivatali azonosítóval rendelkező viziközmű-rendszerre
- a Nyírségvíz Zrt. által készített, jelen határozat melléklete szerinti Gördülő Fejlesztési Terv 2025-2039 évek közötti időszakra vonatkozó felújítási és pótlási tervvel egyetért, véleményeltérése nincs.

A Képviselő-testület a határozat melléklete szerinti Beruházási tervrészt az ivóvíz elosztás és a szennyvíz tisztítás eszközcsoporthoz belül jóváhagyja.

Felhatalmazza a polgármestert a tervrészek aláírására.

Felkéri a jegyzőt, hogy a képviselő-testület döntéséről, a dokumentáció egyidejű megküldésével a Nyírségvíz Zrt-t értesítse.



■ Cím: NYÍRSÉGVÍZ Zrt. 4400 Nyíregyháza, Tó utca 5.
 ■ Levelezési cím: NYÍRSÉGVÍZ Zrt. 4401 Nyíregyháza, Pf. 290.
 ■ E-mail cím: nyirsegviz@nyirsegviz.hu

■ Telefon: (42) 523-600
 ■ Fax: (42) 523-610
 ■ Web: www.nyirsegviz.hu

Paszab Község Önkormányzata

Tajthy Péter Ferenc
 Polgármester Úr

Paszab
 Fő u. 9.
 4475

Ügyintéző: Fodor Szilvia

Iktatószám: IK/17839-1/2025

Tárgy: - Víziközmű-fejlesztéssel kapcsolatos
 tervezési kötelezettségek

Melléklet: - Gördülő Fejlesztési Terv (GFT)
 felújítási és pótlási tervrész 2026-2035.
 időszakra vonatkozóan
 - Nyilatkozat Gördülő Fejlesztési Terv
 véleményezéséről víziközmű - rendszerként
 - GFT beruházás tervrész

Tisztelt Polgármester Úr!

A víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény (továbbiakban Vksztv.) 11. §-ának értelmében víziközmű-rendszerként **tíz éves időtávra kell gördülő fejlesztési tervet** (továbbiakban: GFT) készíteni. A GFT **felújítási és pótlási tervrész**ből, valamint **beruházási tervrész**ből áll. A **felújítási és pótlási tervrész** valamint a **beruházási tervrész** is a víziközmű-szolgáltatónak kell elkészítenie és benyújtania **2025. szeptember 30-ig a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatalhoz** (továbbiakban: MEKH).

A feladat határidőre történő teljesítése érdekében – az előző évekhez hasonlóan – elkészítettük az Önkormányzat tulajdonában lévő víziközmű-rendszer(ek) **2026-2035. évekre vonatkozó GFT-t**, melyet levelünk mellékleteként megküldünk Önöknek.

A benyújtandó GFT 2026. évre vonatkozó felújítási és pótlási tervrészben meghatározott feladatokat a 24/2023. (XII.) EM rendelet alapján a Víziközmű-fejlesztési és Ellentételezési Alapban megképzett forrásból kívánjuk megvalósítani. Amennyiben a beruházási tervrészben beruházási feladatok kerülnek megfogalmazásra, annak pénzügyi forrását a tulajdonos önkormányzat(ok)nak kell biztosítani.

Tisztelettel kérjük a megküldött terv(ek) áttanulmányozását és amennyiben azzal kapcsolatban kérdésük, észrevételük merül fel, azt szíveskedjenek társaságunk felé jelezni, hogy a szükséges korrekciókat – a jogszabályban foglaltak alapján – **30 napon belül** az Önök által kijelölt kapcsolattartóval közösen elvégezhessek. A GFT-vel összefüggő ügyekben kapcsolattartó(i)nk: Gáti László mb. üzemvezető, (Vízellátási ágazat), Varga Tamás üzemvezető (Csatornázási ágazat).

Amennyiben a szükséges felülvizsgálat, egyeztetés és korrekció lezajlott, a Gördülő Fejlesztési Terv felújítási és pótlási, valamint a beruházási tervrészek elfogadását kérem írásban, a mellékelt GFT-t és Nyilatkozatot dátumozva, aláírva, eredeti példányban történő aláírásával visszaigazolni, és Társaságunk részére postai úton legkésőbb **2025. szeptember 15-ig** megküldeni szíveskedjen, testületi döntés esetén a testület határozatával együtt.

Felhívjuk figyelmüket arra, hogy a GFT II. üteme (2027-2035. év) műszaki indokoltság alapján lett megtervezve az engedélyező Hatóság (MEKH) iránymutatása alapján. Így a tervezett beruházások értéke meghaladhatja a rendelkezésre álló források mértékét. Ez az ellátásért felelős részére kötelezettséget nem jelent. A középtávú beruházási igények ütemezésével a Hatóság, illetve az illetékes Minisztérium a víziközmű-ágazat fejlesztési igényeiről és annak forrásszükségleteiről kíván valós képet alkotni.

Nyíregyháza, 2025.08.18.

Tisztelettel:

NYÍRSÉGVÍZ

Nyíregyháza és Térsége Víz és Csatornamű
 Zártkörűen Működő Részvénytársaság
 Nyíregyháza


Galambos Sándor

műszaki vezérigazgató-helyettes


Barta Tamás

vízellátási műszaki vezető



Recognised for excellence



Best Employer
 Central Eastern Europe
 2010/2011



Nyilatkozat
Gördülő Fejlesztési Terv véleményezéséről

Alulírott Tajthy Péter Ferenc polgármester **Paszab Község Önkormányzata** (székhely: 4475 Paszab, Fő u. 9. adószám: 15735193-1-15, PIR szám: 735199), mint ellátásért felelős képviselőjében eljárva az alábbi

nyilatkozatot

teszem:

Az általam képviselt **VH15** elnevezésű (Paszab,Tiszabercel ivóvíz clostás megnevezésű) 12-31972-1-002-00-05 hivatali azonosítóval rendelkező víziközmű-rendszerre, **mint az ellátásért felelősök képviselőjében eljáró képviselő** – a NYÍRSÉGVÍZ Zrt. által készített - 2026-2035. évek közötti időszakra vonatkozó Gördülő Fejlesztési Tervvel **az ellátásért felelős tulajdonosokkal egyeztetve - egyetértek véleményeltérésem nincs.**

Paszab,2025.....

.....
Paszab Község Önkormányzata
képviseli
Tajthy Péter Ferenc
Polgármester

Források bemutatása

Víziközmű rendszer azonosító (MEKII): 12-31972-1-002-00-05

Szolgáltatói rendszer azonosító: VFI5

Víziközmű rendszer megnevezése: Paszab, Tiszabercel
ivóvíz elosztás

	Tervezett feladatok nettó költsége a teljes űtem tekintetében [eFt]	Rendelkezésre álló források számszerűsített értéke a teljes űtem tekintetében [eFt]
I. űtem	4264	Víziközmű-fejlesztési és Ellentételezési Alap 4264
II. űtem	831304	22082

GÖRDÜLŐ FEJLESZTÉSI TERV 2026-2035.

TERV FAJTA: Fejlesztési és pótlási

2025.08.05

Eszközcsoport/Település		Projekt megnevezése	Projekt műszaki tartalma	Projekt szükségessége	Projekt költsége (eFt)
MEKII VKR azonosító	12-31972-1-002-00-05	Szerződés típusa	Vagyonkezelő		
Szolgáltató VKR kód	NH15				
2026					
(VFEA) Víziközmű- fejlesztési és Ellentételezési Alap					
Vízelosztás / Ivóvízhálózat					
Paszab	Paszabi ivóvízhálózat bekötővezeték rekonstrukció (10 db)	Paszabi ivóvízhálózat 10 db DN 3/4" acél bekötővezeték és szerelvények cseréje D25 KPE csőre: Berecsényi utcában.	A meglévő, elöregedett acél bekötővezetékek erősen korrodálódtak, nagy a meghibásodási valószínűségük. A bekötővezetéseket korszerű műanyag csövekre cserélve javul a szolgáltatás biztonsága és folyamatossága. Csökken a hibaszám, az értékesítési különbözet, a másodlagos vízminőségromlás kockázata, valamint a hálózati veszteség. Az előző évek tapasztalatai alapján a hibák száma tovább csökkenthető.	2 132	

Eszközcsoport/Település	Projekt megnevezése	Projekt műszaki tartalma	Projekt szükségessége	Projekt költsége (eFt)
Tiszabercel	Tiszaberceli ivóvízhálózat bekötővezeték rekonstrukció (10 db)	Tiszaberceli ivóvízhálózat DN 3/4" acél bekötővezetékek és szerelvények cseréje D25 KPE csőre; Esze Tamás és Kossuth utcákban.	A meglévő, előregedett acél bekötővezetékek erősen korrodálódtak, nagy a meghibásodási valószínűségük. A bekötővezetéseket korszerű műanyag csövekre cserélve javul a szolgáltatás biztonsága és folyamatossága. Csökken a hibaszám, az értékesítési kockázat, a másodlagos vízminőségromlás kockázata, valamint a hálózati veszteség. Az előző évek tapasztalatai alapján a hibák száma tovább csökkenthető.	2 132
Eszközcsoporthoz tartozó projektek összesített költsége (eFt)				4 264
Ütemhez tartozó projektek összesített költsége (eFt)				4 264
Vizelosztás / Ivóvízhálózat	Paszab	Paszabi ivóvízhálózat Belső csatorna feletti csőhid rekonstrukciójának tervezése és engedélyeztetése	A csőhid szigetelése az évek folyamán levált, az acél gerincvezeték felületi korrodáció látható. A meder alatti kiválással a szolgáltatás biztonsága növelhető és csökken a hálózati veszteség egy esetleges elfagyás miatt.	1 500

2027-2035

ÉCS (Úrtékesőkkenés)
vagyunkkezt

Eszközcsoport/Település	Projekt megnevezése	Projekt műszaki tartalma	Projekt szükségessége	Projekt költsége (eFt)
Paszab	Paszab esomópontri rekonstrukció I. ütem	Paszab község ivóvízhálózati aknás és csapzáras tolózárok és szervevények cseréje 10 db. I. ütem.	A esomópontri rekonstrukciójával hálózatmosatáskor tudjuk kormányozni a szivacsduő útját, valamint hibaelhárításkor kisebb körzetet kell zárni, javul a szolgáltatás biztonsága és minősége.	4 440
Paszab	Paszab esomópontri rekonstrukció III. ütem	Paszab község ivóvízhálózati aknás és csapzáras tolózárok és szervevények cseréje 10 db. III. ütem	A esomópontri rekonstrukciójával hálózatmosatáskor tudjuk kormányozni a szivacsduő útját, valamint hibaelhárításkor kisebb körzetet kell zárni, javul a szolgáltatás biztonsága és minősége.	4 440
Paszab	Paszab esomópontri rekonstrukció II. ütem	Paszab község ivóvízhálózati aknás és csapzáras tolózárok és szervevények cseréje 10 db. II. ütem.	A esomópontri rekonstrukciójával hálózatmosatáskor tudjuk kormányozni a szivacsduő útját, valamint hibaelhárításkor kisebb körzetet kell zárni, javul a szolgáltatás biztonsága és minősége.	4 440
Paszab	Paszab i ivóvízhálózat csapzáras esomópontri tolózárok rekonstrukciója	Paszab község ivóvízhálózati aknás és csapzáras tolózárok és szervevények cseréje 4 db. Kossuth utca Rákóczi utca Bessenyei utca Petőfi utca	A esomópontri rekonstrukciójával hálózatmosatáskor tudjuk kormányozni a szivacsduő útját, valamint hibaelhárításkor kisebb körzetet kell zárni, javul a szolgáltatás biztonsága és minősége.	4 500
Paszab	Paszab i ivóvízhálózat csapzáras esomópontri tolózárok rekonstrukciója	Paszab község ivóvízhálózati aknás és csapzáras tolózárok és szervevények cseréje 4 db. Fő utca Kossuth utca Bessenyei utca	A esomópontri rekonstrukciójával hálózatmosatáskor tudjuk kormányozni a szivacsduő útját, valamint hibaelhárításkor kisebb körzetet kell zárni, javul a szolgáltatás biztonsága és minősége.	4 500

Eszközcsoport/Település	Projekt megnevezése	Projekt műszaki tartalma	Projekt szükségessége	Projekt költsége (eFt)
Paszab	Paszab településen Fő utcában 50 db korrodált acél bekötővezeték rekonstrukció II. ütem	Paszab település ivóvíz hálózata 25 db rövid és 25 db hosszú oldali bekötővezeték cseréje.	A régi 30 éves korrodált acél bekötővezetetek cseréjét csökkenthető a hálózati veszteség és a hibaszám, javítható a szolgáltatás biztonsága és minősége.	8 140
Paszab	Paszab ivóvízhálózat bekötővezeték rekonstrukció	Paszab település ivóvíz hálózata 25 db rövid és 25 db hosszú oldali bekötővezeték cseréje.	A régi 30 éves korrodált acél bekötővezetetek cseréjét csökkenthető a hálózati veszteség és a hibaszám, javítható a szolgáltatás biztonsága és minősége.	12 000
Paszab	Paszab ivóvízhálózat Befűtő csatorna feletti csőhíd kiváltása	Paszab-Tiszabercel-Buj-Gyárvárososellő és Balta településeket ellátó DN 200-as vezeték vízfolyás feletti csőhíd kiváltása 50 folyóméter hosszban D200 KPE csőre meder alatti irányítófejes átfűréssel.	A meglévő acélesű vezeték erősen korrodálódott, szigetelés nincs rajta, cseréje az 5 település ivóvíz szolgáltatás biztonsága és folyamatossága szempontjából elengedhetetlen.	40 000
Paszab	Paszab ivóvízhálózata gerincevezeték és bekötővezeték komplex rekonstrukciója III. ütem	2810 fm gerincevezeték és 103 db acél bekötővezeték cseréje. (A rekonstrukció magában foglalja a korrodált csőhétklyók szerelvényeinek cseréjét) III. tem	A meglévő 40 éves gerinc és bekötővezetetek cseréje a szolgáltatás biztonsága és folyamatossága szempontjából elengedhetetlen. Ezáltal megvalósul a másodlagos vízminőség romlás kockázatának csökkentése, valamint a hálózati veszteség csökkentése is.	79 026

Eszközcsoport/Telepítés	Projekt megnevezése	Projekt műszaki tartalma	Projekt szükségessége	Projekt költsége (eFt)
Paszab	Paszab ivóvízhálózatán gerinevezeték és bekötővezeték komplex rekonstrukciója II. ütem	2810 fm gerinevezeték és 103 db acél bekötővezeték cseréje. (A rekonstrukció magában foglalja a korrodált csőbéklyók szerelvényeinek cseréjét) II. ütem	A meglévő 40 éves gerinc és bekötővezetékek cseréje a szolgáltatás biztonsága és folyamatosága szempontjából elengedhetetlen. Ezáltal megvalósul a másodlagos vízminőség romlás kockázatának csökkentése, valamint a hálózati veszteség csökkentése is.	79 026
Paszab	Paszab ivóvízhálózatán gerinevezeték és bekötővezeték komplex rekonstrukciója I. ütem	2810 fm gerinevezeték és 103 db acél bekötővezeték cseréje. (A rekonstrukció magában foglalja a korrodált csőbéklyók szerelvényeinek cseréjét) I. ütem	A meglévő 40 éves gerinc és bekötővezetékek cseréje a szolgáltatás biztonsága és folyamatosága szempontjából elengedhetetlen. Ezáltal megvalósul a másodlagos vízminőség romlás kockázatának csökkentése, valamint a hálózati veszteség csökkentése is.	79 026
Tiszaberecel	Tiszaberecel torony villamos kapcsolószekrény felújítás	Villamos kapcsolószekrény felújítás (Kismegszakító, tápegység, relék).	A kapcsolószekrényben lévő villamos berendezések, tápegységek megbízhatósága nem megfelelő. A biztonságos üzemeltetés érdekében felújítás szükséges.	1 600
Tiszaberecel	Tiszaberecel 6 db földalatti tűzesap rekonstrukció II. ütem	Tiszaberecel Község ivóvíz hálózatán található DN80 földalatti tűzesapok és szerelvényeinek cseréje DN80 föld feletti tűzesapra 6 db, Tisza utca Rákóczi utca Szabadság utca Bessenyei utca Kossuth utca II. ütem	A tűzesapok javítása gazdaságilag illetve műszakilag már nem lehetséges, rekonstrukciójukkal javul a tűzi víz vételezés biztonsága, nő a levehető víz mennyisége és lehetővé teszi a hálózatosítások hatékonyágának növelését.	2 738

Észközcsoport/Település	Projekt megnevezése	Projekt műszaki tartalma	Projekt szükségessége	Projekt költsége (eFt)
Tiszabercel	Tiszabercel 6 db földalatti tűzesap rekonstrukció I. ütem	Tiszabercel Község ivóvíz hálózataán található DN80 földalatti tűzesapok és szerelvényeinek cseréje DN80 föld feletti tűzesapra 6 db. Tisza utca Rákóczi utca Szabadság utca Bessenyei utca Kossuth utca I. ütem	A tűzesapok javítása gazdaságatlan illetve műszakilag már nem lehetséges, rekonstrukciójukkal javul a tűzi víz vételezés biztonsága, nő a levehető víz mennyisége és lehetővé teszi a hálózati mosások hatékonyságának növelését.	2 738
Tiszabercel	Tiszabercel településen fő utcában 50 db korrodált acél bekötővezeték rekonstrukció II. ütem	Tiszabercel település ivóvíz hálózataán 25 db rövid és 25 db hosszú oldali bekötővezeték cseréje.	A régi 30 éves korrodált acél bekötővezetékek cseréjével csökkenthető a hálózati veszteség és a hibaszám, javítható a szolgáltatás biztonsága és minősége.	8 140
Tiszabercel	Tiszaberceli ivóvízhálózat bekötővezeték rekonstrukció	Tiszabercel település ivóvíz hálózataán 25 db rövid és 25 db hosszú oldali bekötővezeték cseréje.	A régi 30 éves korrodált acél bekötővezetékek cseréjével csökkenthető a hálózati veszteség és a hibaszám, javítható a szolgáltatás biztonsága és minősége.	12 000
Tiszabercel	Tiszaberceli ivóvízhálózat csapzáras esemőponti tolózárak rekonstrukciója	Tiszabercel Község ivóvíz hálózataán található aknás és csapzáras tolózárak és szerelvényeinek cseréje (10 db)	A esemőpont rekonstrukciójával hálózati mosásokkor tudjuk korlátozni a szivacsdugó úrtját, valamint hibaelhárításkor kisebb körzetet kell zárni, javul a szolgáltatás biztonsága és minősége.	13 320

Eszközcsoport/Település	Projekt megnevezése	Projekt műszaki tartalma	Projekt szükségessége	Projekt költsége (eFt)
Tiszabercel	Tiszaberceli ivóvízhálózat tűzesap rekonstrukciója	Tiszabercel Község ivóvíz hálózatán található DN80 földalatti tűzesapok és szerelvényeinek cseréje DN80 föld feletti tűzesapra tűzesapra 24 db..	A tűzesapok javítása gazdaságtalan illetve műszakilag már nem lehetséges, rekonstrukciójukkal javul a tűzi víz vételezés biztonsága, nő a levehető víz mennyisége és lehetővé teszi a hálózatosítások hatékonyságának növelését.	17 000
Tiszabercel	Tiszabercel ivóvízhálózatán gerinevezeték és bekötővezeték komplex rekonstrukciója I. ütem	3220 fm gerinevezeték és 113 db acél bekötővezeték cseréje. (A rekonstrukció magában foglalja a korrodált csőbéklyók szerelvényeinek cseréjét) Tiszabercel teljes hálózata I. ütem.	A meglévő 40 éves gerinc és bekötővezetékek cseréje a szolgáltatás biztonsága és folyamatossága szempontjából elengedhetetlen. Ezáltal megvalósul a másodlagos vízminőség romlás kockázatának csökkentése, valamint a hálózati veszteség csökkentése is.	90 546
Tiszabercel	Tiszabercel ivóvízhálózatán gerinevezeték és bekötővezeték komplex rekonstrukciója II. ütem	3220 fm gerinevezeték és 113 db acél bekötővezeték cseréje. (A rekonstrukció magában foglalja a korrodált csőbéklyók szerelvényeinek cseréjét) Tiszabercel teljes hálózata II. ütem.	A meglévő 40 éves gerinc és bekötővezetékek cseréje a szolgáltatás biztonsága és folyamatossága szempontjából elengedhetetlen. Ezáltal megvalósul a másodlagos vízminőség romlás kockázatának csökkentése, valamint a hálózati veszteség csökkentése is.	90 546
Tiszabercel	Tiszabercel ivóvízhálózatán gerinevezeték és bekötővezeték komplex rekonstrukciója III. ütem	3220 fm gerinevezeték és 113 db acél bekötővezeték cseréje. (A rekonstrukció magában foglalja a korrodált csőbéklyók szerelvényeinek cseréjét) Tiszabercel teljes hálózata III. ütem.	A meglévő 40 éves gerinc és bekötővezetékek cseréje a szolgáltatás biztonsága és folyamatossága szempontjából elengedhetetlen. Ezáltal megvalósul a másodlagos vízminőség romlás kockázatának csökkentése, valamint a hálózati veszteség csökkentése is.	90 546

Eszközcsoport/Telepítés	Projekt megnevezése	Projekt műszaki tartalma	Projekt szükségessége	Projekt költsége (cFt)
Tiszabercel	Tiszabercel ivóvízhálózati gerincvezeték és bekötővezeték komplex rekonstrukciója IV. ütem	3220 fm gerincvezeték és 113 db acél bekötővezeték cseréje. (A rekonstrukció magában foglalja a korrodált csőbéklyók szerelvényeinek cseréjét) Tiszabercel teljes hálózata IV. ütem.	A meglévő 40 éves gerinc és bekötővezetékek cseréje a szolgáltatás biztonsága és folyamatossága szempontjából elengedhetetlen. Ezáltal megvalósul a másodlagos vízminőség romlás kockázatának csökkentése, valamint a hálózati veszteség csökkentése is.	90 546
Tiszabercel	Tiszabercel ivóvízhálózati gerincvezeték és bekötővezeték komplex rekonstrukciója V. ütem	3220 fm gerincvezeték és 113 db acél bekötővezeték cseréje. (A rekonstrukció magában foglalja a korrodált csőbéklyók szerelvényeinek cseréjét) Tiszabercel teljes hálózata V. ütem	A meglévő 40 éves gerinc és bekötővezetékek cseréje a szolgáltatás biztonsága és folyamatossága szempontjából elengedhetetlen. Ezáltal megvalósul a másodlagos vízminőség romlás kockázatának csökkentése, valamint a hálózati veszteség csökkentése is.	90 546
Eszközcsoporthoz tartozó projektek összesített költsége (cFt)				831 304
Ütemhez tartozó projektek összesített költsége (cFt)				831 304
Viziközmű rendszerre tervezett összes projekt összesített költsége (eFt)				835 568

Kelt:

Ellátásért felelős aláírása

GÓRDULÓ FEJLESZTÉSI TERV 2026-2035.

TERV FAJTA: BERUHÁZÁS

MEKH VKR kód: 12-31972-1-002-00-05

Szolgáltató VKR kód: VHI5 elvezetésű (Paszab, Tiszabercel ivóvíz elosztás)

Szerződés típusa: Vagyongezekt

Víziközmű-szolgáltató : NYÍRSÉGVÍZ Zrt.

Víziközmű-ágazat: Vízellátási

Eszközcsoport/Település: ivóvíz elosztás / Paszab, Tiszabercel

Ütem	Beruházás megnevezése	Beruházás szükségessége	Beruházás műszaki tartalma	Beruházás költsége (eFt)
2026	Beruházást nem tervez	Előre láthatólag nincsenek olyan lakossági igények, amik a víziközmű-rendszer bővítését indokolná		0
2027-2035	Beruházást nem tervez	Előre láthatólag nincsenek olyan lakossági igények, amik a víziközmű-rendszer bővítését indokolná		0
Víziközmű-rendszerre tervezett beruházás összesített költsége:				
				0

FORRÁSOK BEMUTATÁSA

	Tervezett feladatok nettó költsége a teljes ütem tekintetében (eFt)	Rendelkezésre álló források számszerűsített értéke teljes ütem tekintetében (eFt)
I. ütem	0	0
II. ütem	0	0

Kelt.: Paszab, 2025.....

Tajthy Péter Ferenc
Polgarmester
Paszab Község Önkormányzata

Nyilatkozat
Gördülő Fejlesztési Terv véleményezéséről

Alulírott Tajthy Péter Ferenc polgármester **Paszab Község Önkormányzata** (székhely: 4475 Paszab, Fő u. 9. adószám: 15735193-1-15, PIR szám: 735199), mint ellátásért felelős képviselőjében eljárva az alábbi

nyilatkozatot

teszem:

Az általam képviselt **SZ1123** elnevezésű (Tiszabercel, Paszab szennyvíz elvezetés megnevezésű) 22-03850-2-002-00-04 hivatali azonosítóval rendelkező víziközmű-rendszerre, **mint az ellátásért felelősök képviselőjében eljáró képviselő – a NYÍRSÉGVÍZ Zrt. által készített - 2026-2035. évek közötti időszakra vonatkozó Gördülő Fejlesztési Tervvel az ellátásért felelős tulajdonosokkal egyeztetve - egyetértek véleményeltérésem nincs.**

Paszab, 2025.....

.....
Paszab Község Önkormányzata
képviseli
Tajthy Péter Ferenc
Polgármester

Források bemutatása

Víziközmű rendszer azonosító (MEKH): 22-03850-2-002-00-04

Szolgáltatói rendszer azonosító: SZR23

Víziközmű rendszer megnevezése: Paszab, Tiszabercel

sztennyvíz elvezetés

	Tervezett feladatok nettó költsége a teljes űtem tekintetében [eFt]	Rendelkezésre álló források számszerűsített értéke a teljes űtem tekintetében [eFt]
I. űtem	0	Víziközmű-fejlesztési és Ellenőrzézési Alap 0
II. űtem	753394	109841

CÖRDÜLŐ FEJLESZTÉSI TERV 2026-2035.

TERV FAJTA: Felújítási és pótlási

2025.08.05

Eszközcsoport/Település	Projekt megnevezése	Projekt műszaki tartalma	Projekt szükségessége	Projekt költsége (eFt)

MEKII VKR azonosító 22-03850-2-002-00-04
Szolgáltató VKR kód SZH23

Vagyontkezelő

2027-2035

ÉCS (Értékesülékeny)
vagyontkezelő

Szennyvízelvezetés /
Szennyvíz átemelők

Paszab	Paszab 4 db átemelő erőssármá rendszer kapcsolószekrény cseréje	Átemelők erőssármá rendszer, kapcsolószekrény cseréje.	A cserével csökken a meghibásodások száma, az átemelő üzembiztonsága nő. A korrozív álló anyag miatt a karbantartási költség csökkenthető.	4 440

Paszab

Paszab 4 db átemelő akna gépészeti felújítás	4 db átemelő gépészeti felújítás: cserélni szükséges a felszálló vezetéseket, visszacsapókat, tolózárakat, vezetéskéket, vezelő tartókat, fedlapokat.	A cserével csökken a meghibásodások száma, az átemelő üzembiztonsága nő. A korrozív álló anyag miatt a karbantartási költség csökkenthető.	5 920

Paszab

Paszab 4 db átemelő akna építészet felújítása	Korrozíós hatások miatt az átemelők belső felülete erodált. Szükség szerint ÚPE héccsel vagy vakolással történő felület helyreállítás.	Állagmegóvás elmaradása esetén a szennyvízátemelő üzemelési biztonsága csökken, idegen vizek mennyitése növekedhet.	16 576

Eszközcsoporth/Telepítés	Projekt megnevezése	Projekt műszaki tartalma	Projekt szükségessége	Projekt költsége (eFt)
Tiszaberecel	Tiszaberecel 7 db átemelő erőáramú rendszer, kapcsolószekrény cseréje	Átemelők erőáramú rendszer, kapcsolószekrény cseréje.	A cserékkel csökken a meghibásodások száma, az átemelő üzembiztonsága nő. A korrózió álló anyag miatt a karbantartási költség csökkenhet.	7 770
Tiszaberecel	Tiszaberecel 7 db átemelő akna gépészeti felújítása	7 db átemelő gépészeti felújítás: cserélni szükséges a felszálló vezetékeket, visszacsapókat, tolózáratokat, vezetősíneket, vezető tartókat, fedlapokat.	A cserékkel csökken a meghibásodások száma, az átemelő üzembiztonsága nő. A korrózió álló anyag miatt a karbantartási költség csökkenhet.	10 360
Tiszaberecel	Tiszaberecel 4 db átemelő akna építészeti felújítása	Korróziós hatások miatt az átemelők belső felülete erodált. Szükség szerint ÚjPE befeléssel vagy vakolással történő felület helyreállítás.	Állagmegóvás elmaradása esetén a szennyvízátemelő üzemelési biztonsága csökken, idegen vizak mennyisége növekedhet.	16 576
Eszközcsoporthoz tartozó projektek összesített költsége (eFt)				
Szennyvízelvezetés / Szennyvízcsatorna-Gravitációs				
Paszab	Paszab szennyvízvezeték rendszeren elleneséses bekötő vezetékek átépítése (3 db)	Paszab, 3 db Lakossági bekötővezetékek ellenesés szakaszainak átépítése meggyező dimenziójú csővezetékkel.	Dugulások számának mérséklése lakossági panaszok, bejelentések számának csökkentése.	1 110
Paszab	Paszab szennyvízvezeték rendszeren elleneséses bekötő vezetékek átépítése (10 db)	Lakossági bekötővezetékek ellenesés szakaszainak átépítése meggyező dimenziójú csővezetékkel.	Dugulások számának mérséklése lakossági panaszok, bejelentések számának csökkentése.	2 220

Eszközcsoport/Település	Projekt megnevezése	Projekt műszaki tartalma	Projekt szükségessége	Projekt költsége (eFt)
Paszab	Paszab szennyvíztisztító gravitációs hálózaton tisztító aknák építészeti felújítása (20 db)	Paszab szennyvízhálózaton 20 db tisztítóakna belső felületi víztárolási és betonkorrozó elleni felületi vakolás, folyásfenék javítás, aknafedlap szintbe helyezése.	Az aknák betonkorrozó elleni védelme, vízzáróság javítása az idegen vizek mennyiségének csökkentése érdekében, fedlapok szintbe helyezése az aknák egyenletes forgalmi terhelés biztosítása miatt.	3 532
Paszab	Paszab, szennyvíz gravitációs hálózaton tisztító akna fedlap csere szintbe helyezésével	Paszab, szennyvízhálózaton aszfaltozott útban lévő, 10 db tisztító akna szintbe helyezése fedlap cserével	A fedlapok szintbe helyezése az aknák egyenletes forgalmi terhelés biztosítása miatt. a fedlapcsere a biztonságos terhelhetőség fenntartása miatt szükséges. A cserékkel az idegen vizek bejutásának mennyisége csökkenthető.	3 700
Paszab	Paszab szennyvíz gravitációs hálózaton tisztító aknák építészeti felújítása (10 db)	Paszab szennyvízhálózaton 10 db tisztítóakna belső felületi víztárolási és betonkorrozó elleni felületi vakolás, folyásfenék javítás, aknafedlap szintbe helyezés.	Az aknák betonkorrozó elleni védelme, vízzáróság javítása az idegen vizek mennyiségének csökkentése érdekében, fedlapok szintbe helyezése az aknák egyenletes forgalmi terhelés biztosítása miatt.	3 848
Paszab	Paszab szennyvíz gerincvezeték hálózat rekonstrukciója	Paszab, szennyvíz vezetékrendszeren csatorna rekonstrukció végzése 200 fm hosszban, DN200-as KG-PVC csőanyagú szennyvíz vezetéken.	A rekonstrukció az épített szennyvíz csatornaszakaszok várható élettartamát figyelembe véve az avultság miatt szükséges. A rekonstrukció ütemezett megvalósításának elmaradása esetén a szennyvíz elvezetésben üzemeltetési hibák jelentkezhetnek, a dugulások, törések száma hatványozottan jelentkezhet az érintett szakaszokon, amely jelentős környezetszennyezést is okozhat	20 720

Eszközcsoport/Település	Projekt megnevezése	Projekt műszaki tartalma	Projekt szükségessége	Projekt költsége (eFt)
Paszab	Paszab, szennyvíz hálózat rekonstrukciója	Paszab, szennyvíz vezetékrendszeren csatornarekonstrukció végzése 2.120 fm hosszban, DN200-as KG-PVC esőanyagi gerinccsatornával.	A rekonstrukció az épített szennyvíz csatornaszakaszok várható élettartamát figyelembe véve az avultság miatt szükséges. A rekonstrukció ütemezett megvalósításának elmaradása esetén a szennyvíz elvezetésében üzemeltetési hibák jelentkezhetnek, a dugulások, törések száma hatványozottan jelentkezhet az érintett szakaszokon, amely jelentős környezetszennyezést is okozhat	2 19 632
Tiszaherecél	Tiszaherecél szennyvízvezeték rendszeren belüli vezetékek átépítése (3 db)	Tiszaherecél 3 db Lakossági bekötővezetékek ellenesése szakaszainak átépítése megegyező dimenziójú csövezetékekkel.	Dugulások számának mérséklése lakossági panaszok, bejelentések számának csökkentése.	1 110
Tiszaherecél	Tiszaherecél szennyvízvezeték rendszeren belüli vezetékek átépítése (10 db)	Lakossági bekötővezetékek ellenesése szakaszainak átépítése megegyező dimenziójú csövezetékekkel.	Dugulások számának mérséklése lakossági panaszok, bejelentések számának csökkentése.	2 220
Tiszaherecél	Tiszaherecél, szennyvíz gravitációs hálózaton tisztító akna fedlap esere szintbe helyezésével	Tiszaherecél, szennyvízhálózaton aszfaltozott útból lévő, 10 db tisztító akna szintbe helyezése fedlap cserével	A fedlapok szintbe helyezése az akna egyenletes forgalmi terhelés biztosítása miatt, a fedlapcsere a biztonságos terhelhetőség fenntartása miatt szükséges. A cserekel az idegen vizek bejutásának mennyisége csökkenthető.	3 700

Létszámcsoporth/település	Projekt megnevezése	Projekt műszaki tartalma	Projekt szükségessége	Projekt költség (eFt)
Tiszabercel	Tiszabercelen szennyvíztisztító gravitációs hálózaton tisztító akna építészeti felújítása (10 db)	Tiszabercelen szennyvízhálózaton 10 db tisztítóakna belső felületi víztartóssági és betonkorrozió elleni felületi vakolás, folyásfenék javítás, aknafedlap szintbe helyezés.	Az akna betonkorrozió elleni védelme, vízzáróság javítása az idegen vizek mennyiségének csökkentése érdekében, fedlapok szintbe helyezése az akna egyenletes forgalmi terhelés biztosítása miatt.	3 848
Tiszabercel	Tiszabercelen szennyvíztisztító gravitációs hálózaton tisztító akna építészeti felújítása (25 db)	Tiszabercelen szennyvízhálózaton 25 db tisztítóakna belső felületi víztartóssági és betonkorrozió elleni felületi vakolás, folyásfenék javítás, aknafedlap szintbe helyezés.	Az akna betonkorrozió elleni védelme, vízzáróság javítása az idegen vizek mennyiségének csökkentése érdekében, fedlapok szintbe helyezése az akna egyenletes forgalmi terhelés biztosítása miatt.	4 440
Tiszabercel	Tiszabercel szennyvíz, tisztóvezeték hálózat rekonstrukciója	Tiszabercel, szennyvíz vezetékrendszeren esatorna rekonstrukció vége 200 fm hosszban, DN200-as KG-PVC esőanyagú szennyvíz vezeték.	A rekonstrukció az épített szennyvíz esatornaszakaszok várható élettartamát figyelembe véve az avulás miatt szükséges. A rekonstrukció ütemezési megvalósításának elmaradása esetén a szennyvíz elvezetésében üzemeltetési hibák jelentkezhetnek, a dugulások, törések száma hatványozottan jelentkezhet az érsített szakaszokon, amely jelentős környezetszennyezést is okozhat	20 720

Eszközcsoport/Település	Projekt megnevezése	Projekt műszaki tartalma	Projekt szükségessége	Projekt költsége (eFt)
Tiszabercsi	Tiszabercsi, szennyvíz-hálózat rekonstrukciója	Tiszabercsi, szennyvíz-vezetékrendszeren csatornarekonstrukció végzése 3870 fm hosszban, DN200-as KG-PVC csőanyagú gerinccsatornával.	A rekonstrukció az épített szennyvíz csatornaszakaszok várható élettartamát figyelembe véve az avultság miatt szükséges. A rekonstrukció ütemezeti megvalósításának elmaradása esetén a szennyvíz elvezetésében üzemeltetési hibák jelentkezhetnek, a dugulások, törések száma látványosan növekedhet az érintett szakaszokon, amely jelentős környezetszennyezést is okozhat.	400 932
Eszközcsoporthoz tartozó projektek összesített költsége (eFt)				691 752
Ütemhez tartozó projektek összesített költsége (eFt)				753 394
Víziközmű rendszerre tervezett összes projekt összesített költsége (eFt)				753 394

Ellátásért felelős aláírása

GÖRDÜLŐ FEJLESZTÉSI TERV 2026-2035.

TERV FAJTA: BERUHÁZÁS

MEKII VKR kód: 23-03850-1-003-00-14

Szolgáltató VKR kód: SZT13 elvezetésű (Tiszabercel, Paszab, Buj szennyvíz tisztás)

Szerződés típusa: Vagyongkezel

Víziközmű-szolgáltató : NYÍRSÉGVÍZ Zrt.

Víziközmű-ágazat: Csatornázási

Eszközecsoport/Település: szennyvíz tisztás / Tiszabercel, Paszab, Buj

Ütem	Beruházás megnevezése	Beruházás szükségessége	Beruházás műszaki tartalma	Beruházás költsége (eFt)
2026	Beruházást nem tervez	Előre láthatólag nincsenek olyan lakossági igények, ami a víziközmű-rendszer bővítését indokolná		0
2027-2035	Beruházást nem tervez	Előre láthatólag nincsenek olyan lakossági igények, ami a víziközmű-rendszer bővítését indokolná		0
Víziközmű-rendszerre tervezett beruházás összesített költsége:				0

FORRÁSOK BEMUTATÁSA

	Tervezett feladatok nettó költsége a teljes ütem tekintetében (eFt)	Rendelkezésre álló források számszerűsített értéke teljes ütem tekintetében (eFt)
I. ütem	0	0
II. ütem	0	0

Kelt: Paszab, 2025.....

Tajthy Péter Ferenc
Polgármester
Paszab Község Önkormányzata

Nyilatkozat
Gördülő Fejlesztési Terv véleményezéséről

Alulírott **Tajthy Péter Ferenc** polgármester **Paszab Község Önkormányzata** (székhely: 4475 Paszab, Fő u. 9., adószám: 15735193-1-15, PIR szám: 735199), mint ellátásért felelős képviselőként eljárva az alábbi

nyilatkozatot

teszem:

az általunk képviselt **SZT13** elnevezésű (Liszabercel, Paszab, Buj szennyvíz tisztás megnevezésű) 23-03850-1-003-00-14 hivatali azonosítóval rendelkező víziközmű-rendszerre a **NYÍRSÉGVÍZ Zrt.** által készített – 2026-2035. évek közötti időszakra vonatkozó Gördülő Fejlesztési Tervvel **egyetértek véleményeltérésem nincs.**

Paszab, 2025.....

.....
Paszab Község Önkormányzata
képviseli
Tajthy Péter Ferenc
Polgármester

Források bemutatása

Víziközmű rendszer azonosító (MEKH): 23-03850-1-063-00-14

Szolgáltatói rendszer azonosító: SZFI3

Víziközmű rendszer megnevezése: Tiszabercel
szennyvíz tisztás

	Tervezett feladatok nettó költsége a teljes űtem tekintetében [eFt]	Rendelkezésre álló források számszerűsített értéke a teljes űtem tekintetében [eFt]
I. űtem	18120	Víziközmű-Fejlesztési és Ellentételezési Alap 18120
II. űtem	47138	44063

GÖRDÜLŐ FEJLESZTÉSI TERV 2026-2035.

TERV FAJTA: Felújítási és pótlási

2025.08.05

Eszközcsoport/Település		Projekt megnevezése	Projekt műszaki tartalma	Projekt szükségessége	Projekt költsége (eFt)
MEKH VKR azonosító	23-03850-1-4003-00-14	Szerződés típusa	Vagyonteknő		
Szolgáltató VKR kód	SZT13				
2026					
(VNEA) Víziközmű- fejlesztési és Fizetőtelezési Alap					
Rendszertől független-szivattyú					
Tiszaberecl		Tiszaberecl szennyvíztisztító telep technológiai szivattyúk és búvárkeverők rekonstrukciója.	Tiszaberecl szennyvíztisztító telep 2 db technológiai búvárszivattyú és 2 db búvárkeverő csereje. A régi berendezések kiépítése. Az új berendezések beépítése, elektromos bekötések elvégzése, forgatási próbák megartása. -Iszap recirkuláció: 1 db Flygt 3057 I apát 230	A technológiai búvárszivattyúk és keverő átlagos lubaszam feletti meghibásodás, kócolás számokat mutatnak, a hibák esetén a tisztítás technológia fenntartása nem lehetőséges, ez veszélyeztetli az üzembiztonságot. A meglévő szivattyúk, keverő kopottak, szállítási teljesítményük jelentősen csökkent, fájlagos jelentősen csökkenti az energiafelhasználásuk jelentősen nő, a szivattyúk, keverő pótlása szükséges.	3 970
Eszközcsoporthoz tartozó projektek összesített költsége (eFt)					3 970
Szennyvíztisztítás / Szennyvíztisztító-telep					

Eszközcsoport/Település	Projekt megnevezése	Projekt műszaki tartalma	Projekt szükségessége	Projekt költsége (eFt)
2027-2035 ÉCS (Értékesülékenység) vagyunktezt	Tiszabercel	Tiszaberceli szennyvíztisztító telepen a homokfogó rekonstrukciója	A homokfogó több mint 20 éve üzemel, eső a esőben. függőleges átfolyású, alsó részén zsomp kialakításával, leeresztő csomkkal. A belső cső teljes, a külső cső belső falának korrozója miatt. Fűncióját beállítani nem tudja. A homokfogó kapacitása több mint 80%-os esőkként mutat. Teljeskörű cseréje szükséges a beépített technológiai berendezések védelmének érdekében.	14 150
				14 150
Eszközcsoporthoz tartozó projektek összesített költsége (eFt)				
Útemhez tartozó projektek összesített költsége (eFt)				
Szennyvíztisztítás / Szennyvíztisztító-telep				
Tiszabercel	Tiszabercel szennyvíztisztító telepen recirkulációs szivattyú cseréje	Tiszabercel szennyvíztisztító telepen a recirkulációs szivattyújának cseréje.	A tervezett szivattyú cseréjével a tisztítótelep üzemelési biztonsága növelhető.	1 628

Eszközcsoport/Település	Projekt1 megnevezése	Projekt műszaki tartalma	Projekt szükségessége	Projekt költsége (eFt)
Tiszabercel	Tiszabercel szennyvíztisztító telepen tisztított szennyvízáttelep szivattyúk cseréje	Tiszabercel szennyvíztisztító telepen a 2 db tisztított szennyvízáttelep szivattyú cseréje.	A tervezett keverőmotorok cseréjével a tisztítóttelep üzemelési biztonsága növelhető.	1 098
Tiszabercel	Tiszabercel szennyvíztisztító telepen a víztelenítő gép felújítása	Tiszabercel szennyvíztisztító telepen a víztelenítő gép felújítása, kopó alkatrészek, csapágók, szalagok cseréje 3 évente (2027-ben).	Állagmegóvás, tervezett és ütemezett karbantartás, felújítás, elmaradása esetén a víztelenítő gép üzemelési biztonsága csökken.	2 442
Tiszabercel	Tiszabercel szennyvíztisztító telepen a víztelenítő gép felújítása	Tiszabercel szennyvíztisztító telepen a víztelenítő gép felújítása, kopó alkatrészek, csapágók, szalagok cseréje 3 évente (2034-ben).	Állagmegóvás, tervezett és ütemezett karbantartás, felújítás, elmaradása esetén a víztelenítő gép üzemelési biztonsága csökken.	2 738
Tiszabercel	Tiszabercel szennyvíztisztító telepen a víztelenítő gép felújítása	Tiszabercel szennyvíztisztító telepen a víztelenítő gép felújítása, kopó alkatrészek, csapágók, szalagok cseréje 3 évente (2035-ben).	Állagmegóvás, tervezett és ütemezett karbantartás, felújítás, elmaradása esetén a víztelenítő gép üzemelési biztonsága csökken.	2 960
Tiszabercel	Tiszabercel szennyvíztisztító telepen a gépi rács felújítása	Tiszabercel szennyvíztisztító telepen a gépi rács felújítása, kopó alkatrészek, csapágók, szalagok cseréje.	Állagmegóvás, tervezett és ütemezett karbantartás, felújítás, elmaradása esetén a gépi rács üzemelési biztonsága csökken.	2 960
Tiszabercel	Tiszabercel szennyvíztisztító telepen a gépi rács felújítása	Tiszabercel szennyvíztisztító telepen a gépi rács felújítása, kopó alkatrészek, csapágók, szalagok cseréje.	Állagmegóvás, tervezett és ütemezett karbantartás, felújítás, elmaradása esetén a gépi rács üzemelési biztonsága csökken.	5 180
Tiszabercel	Tiszabercel szennyvíztisztító telepen a gépi rács felújítása	Tiszabercel szennyvíztisztító telepen a gépi rács felújítása, kopó alkatrészek, csapágók, szalagok cseréje.	Állagmegóvás, tervezett és ütemezett karbantartás, felújítás, elmaradása esetén a gépi rács üzemelési biztonsága csökken.	5 772

Eszközcsoport/Telepítés	Projekt megnevezése	Projekt műszaki tartalma	Projekt szükségessége	Projekt költsége (eFt)
Tiszabercel	Tiszabercel szennyvíztisztító telepen a 1. és 2. sz. sz. fővő felújítása	Tiszabercel szennyvíztisztító telepen a 1. és 2. sz. fővő felújítása, kopó alkatrészek, csapágycsereje	Állagmegóvás, tervezett és ütemezett karbantartás, felújítás, elmaradása esetén a 1. és 2. sz. fővő üzemelési biztonsága csökken.	5 920
Tiszabercel	Tiszabercel szennyvíztisztító telepen az épületen befűtő vezetékek, szerelvények cseréje, felújítása	Tiszabercel szennyvíztisztító telepen az épületen befűtő vezetékek és csatlakozások felújítása, szükség szerinti cseréje	Állagmegóvás, tervezett és ütemezett karbantartás, felújítás, elmaradása esetén az üzemelési biztonsága csökken.	6 660
Tiszabercel	Tiszabercel szennyvíztisztító telep erőszárműkapcsolószekrények, vezetékek felújítása, cseréje	Tiszabercel szennyvíztisztító telepen az erőszármű vezetékek felújítása, cseréje, a kapcsolószekrények felújítása.	Állagmegóvás, tervezett és ütemezett karbantartás, felújítás, elmaradása esetén az üzemelési biztonság csökken a fűtőenergia felhasználás nő	8 880
Tiszkecsoporthoz tartozó projektek összesített költsége (eFt)				47 138
Ütemhez tartozó projektek összesített költsége (eFt)				47 138
Víziközmű rendszerre tervezett összes projekt összesített költsége (eFt)				65 258
Kelt:	Ellátásért felelős aláírása			

GÖRDÜLŐ FEJLESZTÉSI TERV 2026-2035.

TERV FAJTA: BERUHÁZÁS

MEKH VKR kód: 22-03850-2-002-00-04

Szolgáltató VKR kód: SZH23 elvezetési (Tiszabercel, Paszab szennyvíz elvezetés)

Szerződés típusa: Vagyongkezelé

Víziközmű-szolgáltató : NYÍRSÉGVÍZ Zrt.

Víziközmű-ágazat: Csatornázási

Eszközcsoport/Település: szennyvíz elvezetés / Tiszabercel, Paszab

Ütem	Beruházás megnevezése	Beruházás szükségessége	Beruházás műszaki tartalma	Beruházás költsége (eFt)
2026	Beruházást nem tervez	Előre láthatólag nincsenek olyan lakossági igények, ami a víziközmű-rendszer bővítését indokolná		0
2027-2035	Beruházást nem tervez	Előre láthatólag nincsenek olyan lakossági igények, ami a víziközmű-rendszer bővítését indokolná		0
Víziközmű-rendszerre tervezett beruházás összesített költsége:				0

FORRÁSOK BEMUTATÁSA

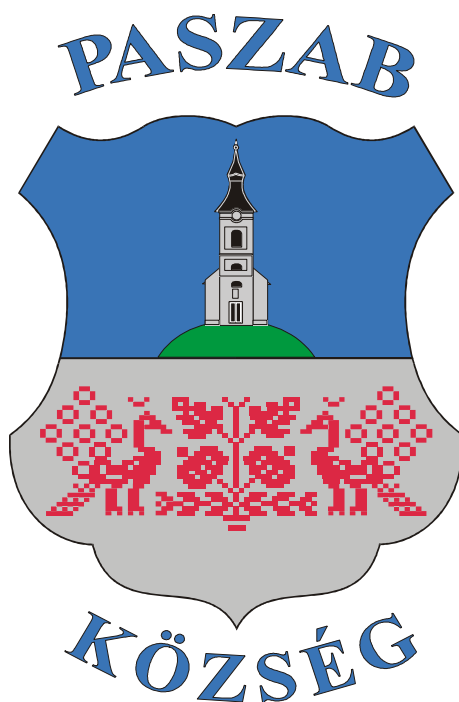
	Tervezett feladatok nettó költsége a teljes ütem tekintetében (eFt)	Rendelkezésre álló források számszerűsített értéke teljes ütem tekintetében (eFt)
I. ütem	0	0
II. ütem	0	0

Kelt.: Paszab, 2025.....

Tajthy Péter Ferenc
Polgármester
Paszab Község Önkormányzata

Helyi Esélyegyenlőségi Program

PASZAB
Község Önkormányzata



2025-2030

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés.....	3
Értékeink, küldetésünk.....	7
Célok.....	7
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	10
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	10
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	11
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	15
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	41
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	67
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	74
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	80
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	84
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	87
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	88
1. A HEP IT részletei.....	88
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	88
Jövőképünk.....	90
3. Megvalósítás.....	91
3.1 A megvalósítás előkészítése.....	91
3.2 A megvalósítás folyamata.....	91
3.3 Monitoring és visszacsatolás.....	93
3.4 Nyilvánosság.....	93
3.6 Érvényesülés, módosítás.....	95
4. Elfogadás módja és dátuma.....	95

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva** Paszab Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Paszab Község Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye északi peremén, a Tisza és a Lónyai-csatorna által határolt Rétköz területén fekszik. Községünk a megyeszékhelytől kb. 25 km-re fekszik. A község Tokaj felől is és Nyíregyháza felől is műúton könnyen megközelíthető.

Állandó lakossága 2025. január 1-jén 1248 fő, társadalmi – gazdasági szempontból hátrányos helyzetű besorolást kapott, ami egyben mutatja önkormányzatunk anyagi lehetőségeit is, hiszen szűkös forrásokból kell törvényben előírt feladatainkat ellátunk. Ennek ellenére igyekszünk mindent lehetőséget kihasználni annak érdekében, hogy a település fejlődjön, turisztikai szempontból is vonzóvá váljon.

A község az elmúlt évek során folyamatosan szépült. Paszab 2003-ban portalanná vált, új aszfaltburkolatot kapott az utolsó földút is. Parkok létesítésével szépült a község arculata, faragott virágtartók kerültek kihelyezésre, virág és díszfaültetésre került sor. A község valamennyi intézménye a mai kor igényeinek megfelelő szolgáltatást tud nyújtani, hiszen pályázati támogatásból felújításra került a Tornaszoba épülete, a község központjában lévő Tájház épülete, amely előtt impozáns park létesült. 2009-ben kívülről és belülről megújult az óvoda, valamint a ravatalozó, továbbá 2011-ben az orvosi rendelő épülete. Megépült a Rétközi Kerékpárút Paszabot érintő szakasza is.

Településünkön teljeskörű az intézményhálózat. Rendelkezünk általános iskolával, óvodával, bölcsődével, orvosi rendelővel, védőnői szolgálattal. A település infrastrukturális hálózata is jelentős mértékben fejlődött az elmúlt évek során, hiszen van vezetékes telefonhálózat, internethálózat, kábeltelevíziós hálózat. Működik a településen postahivatal és gyógyszerár is.

¹ Fejlesztési-gazdasági program, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv,

A települési önkormányzat az elmúlt évek során arra törekedett, hogy az infrastrukturális fejlesztés mellett a közintézmények a mai kor igényeinek megfelelő színvonalú szolgáltatást tudjanak nyújtani. Ennek érdekében folyamatosan figyelemmel kísérik a pályázati lehetőségeket.

Az orvosi ellátást a településen 1 fő vállalkozó háziorvos végzi. Az orvosi rendelő és védőnői szolgálat akadálymentességi feltételeknek megfelel. Új intézmény létesült a településen a 3 év alatti gyermekek ellátására 2019. július 1. nappal. A 24 férőhelyes Paszabi Mesekert Bölcsőde intézményi keretek között biztosítja a munkába visszaállni kívánó szülők 3 év alatti gyermekeinek napközbeni ellátását.

Felújításra került a Polgármesteri Hivatal épülete, a Mandula Néni Óvodájának épülete bővítésre került egy csoportszobával és kiszolgáló helyiségekkel, valamint bővítésre került a Védőnői Szolgálatnak helyet adó épület is 2018/2019 években. Ezeken az épületeken a pályázati kereteken belül energiatárhatalékossági beruházások is megvalósultak.

Több belterületi út felújítása is megvalósult a Magyar Falu Program keretében, ezzel a települési közlekedési infrastruktúrája nagyban javult.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2018	1 148	bázis év
2019	1 145	99,74%
2020	1 169	102,10%
2021	1 173	100,34%
2022	1 210	103,15%
2023	1 190	98,35%
2024	1 202	101,01%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

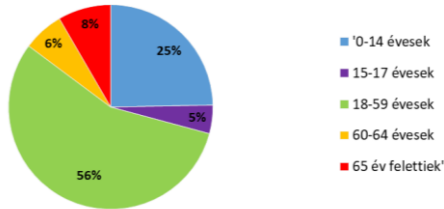


A község lakónépessége csökkenést mutat a 2019-es évig. Ennek legfőbb oka, hogy a településen nincs munkalehetőség. Egyedüli nagy foglalkoztató az önkormányzat, így más településen, főként a megyeszékhelyen vállalnak/találnak munkalehetőséget.

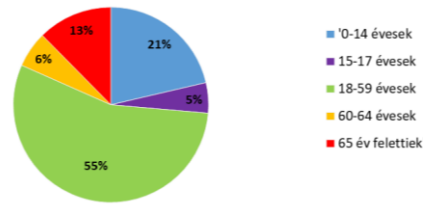
A 2020-as évtől kezdődően kismértékű növekedés következett be, nőtt a születések száma, amely adódhat a gyermekvállalást ösztönző kormányzati intézkedések bevezetésének. Több fiatal helyben alapított családot, valamint helyben vásárolt ingatlant.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2021)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	668	637	1305	51,19%	48,81%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			67	5,13%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	165	136	301	12,64%	10,42%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	30	32	62	2,30%	2,45%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	374	352	726	28,66%	26,97%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	43	38	81	3,30%	2,91%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	56	79	135	4,29%	6,05%
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR					

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

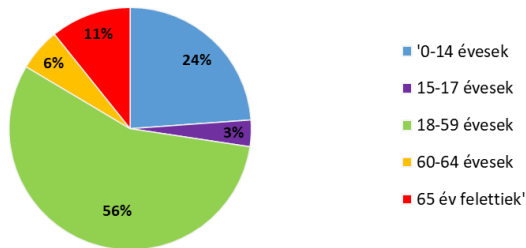


Állandó népesség - nők életkori megoszlása

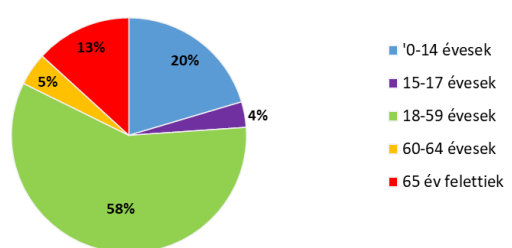


Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2024. december 31.)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma	650	598	1248	52,08%	47,92%
0-2 évesek			42	3,37%	
0-14 éves)	155	122	277	12,42%	9,78%
15-17 éves	23	21	44	1,84%	1,68%
18-59 éves	365	349	714	29,25%	27,96%
60-64 éves	37	27	64	2,96%	2,16%
65 év feletti	70	79	149	5,61%	6,33%

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása



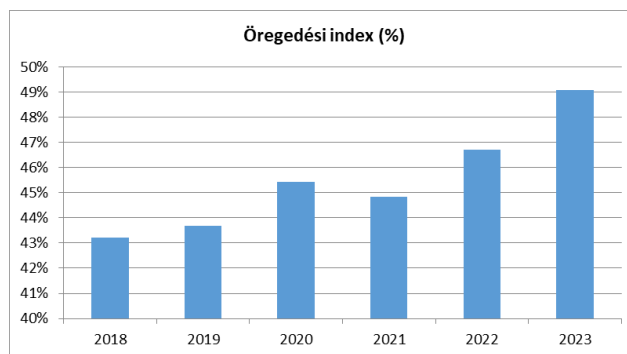
Állandó népesség - nők életkori megoszlása



Paszab Község állandó népességi mutatói a 2021 évben azt mutatják, hogy a lakosság összetételében az állandó népesség 23,06 % -át teszi ki a 0-14 év közötti gyermek száma, míg 2024. december 31-én ez a mutató 22,2 %. Azzal, hogy a településen működik bölcsőde, óvoda, iskola, ezáltal helyben biztosított a gyermekek nevelése, oktatása, ami elősegíthetik a szülők munkavállalási törekvéseit. A 0-2 éves korú gyermekek száma 2021-ről 2024-ra csökkenést mutat, míg a 65 év feletti lakosok száma növekedett.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2018	124	287	43,21%
2019	128	293	43,69%
2020	134	295	45,42%
2021	135	301	44,85%
2022	135	289	46,71%
2023	135	275	49,09%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR



Az öregedési index azt jelzi, hogy 100 fő 14 év alattira mennyi 65 éven felüli fő jut.

A település állandó népességén belül a munkaképes korú, 18-59 év közötti lakosság aránya magas (714 fő – 57.21 %), azonban e korcsoport nagyrészt nem rendelkezik szakképesítéssel, amelynek eredménye, hogy munkavállalási lehetőségük is korlátozott. Helyben nincs munkalehetőség, a környező településekre, illetve a megyeszékhelyre járnak dolgozni, akár napi bejelentéssel is.

A 0-14 éves korú állandó lakosok száma kismértékű növekedést mutat 2021 évig, ezt követően csökken, valamint a 65 év feletti állandó lakosok száma stagnál vizsgált időszakban. A 2018 évtől kezdődően nagyobb számú a növekedés mutatkozik a számukban, azonban 2021. évtől kezdődően nem mutat változás a számuk. Azonban elmondható, hogy még így is több, mint duplája a 0-14 évesek száma a 65 év feletti állandó lakosok számához viszonyítva. Ez abból is adódik, hogy a születések száma magasabb értékeket mutat, mint a halálozások ill. költözések száma.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2018	-18,16
2019	-8,72
2020	9,51
2021	-2,56
2022	-15,11
2023	-15,00

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR



Megfigyelhető, hogy 2018. évben magas volt az elvándorlások száma, majd ezt követő években csökkenést mutat. Helyben sajnos nincs munkalehetőség, így a környező településekre illetőleg a megyeszékhelyre történik költözés a munkavállalási lehetőségek miatt, a jobb megélhetés reményében.

A kormányzati intézkedések következtében 2019-től 2021-ig felére csökkent az elvándorlások száma, azonban 2022. évtől ismét emelkedést mutatott. Sajnos a településen csökkent az eladásra kerülő ingatlanok száma, így az ingatlan vásárolni szándékozók a környező településeken kellett lehetőségeket keresniük, ami így növelte az elvándorlások számát.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2018	2,59
2019	6,11
2020	10,37
2021	-2,56
2022	0,00
2023	-2,50

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR



A településen az élve születések száma magasabb, mint a halálozások száma, különösen magas a 2020-as évet tekintve.

A születések száma magasabb a segélyre szoruló, hátrányos helyzetű, alacsony iskolai végzettséggel rendelkező családok körében, ezért kiemelkedően fontos a település számára a felzárkóztató programokban való részvétel biztosítása ezen családok számára. A születések száma legmagasabb a 2020-as évben, ez azt mutatja, hogy javul a gyermekvállalási kedv a településen, amiben szerepet játszhat a Kormány által hozott családbarát intézkedések. Azonban ez a szám 2021. évtől kezdődően jelentősen csökkent.

Értékeink, küldetésünk

A települési önkormányzat folyamatosan figyelemmel kíséri a pályázati lehetőségeket minden feladatellátás tekintetében, melyek által élhetőbb környezetet, a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés javítását segíti elő minden lakos számára. Ennek érdekében folyamatos, szoros kapcsolatot tart fenn az országos, megyei, járási szervekkel (munkaügyi, népegészségügyi, kormányzati), hogy minél szélesebb körű információszerzési lehetőség alakuljon ki.

Az a fontos, hogy minden állampolgár számára megteremtődjön az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden színterén: a fizikai és kulturális környezetben, a lakhatás és a közlekedési eszközök vonatkozásában, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkaalkalmak, valamint a kulturális és társadalmi élet, sport és szórakozási lehetőségek területén is.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Paszab Község Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

Emellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP-nek kiemelten foglalkoznia kell:

- a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányainak csökkentésével, foglalkozási esélyeinek javításával,
- a munkaerő-piaci szegregáció visszaszorításával,
- hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók hátrányainak kompenzálásával,
- a foglalkoztatási, oktatási, egészségügyi, szociális, igazgatási és területfejlesztési célok összehangolásával,
- a közszolgáltatásokhoz és az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosításával,
- az esetleges lakóhelyi szegregáció felszámolásával,
- a mélyszegénységben élők, romák, nők, kisgyermekesek esélyegyenlőségével és az

egyenlő bánásmód érvényesítésével a megfelelő pénzübeli, természetbeni juttatásokhoz való hozzájutásával,

- az esélyegyenlőség javításához kapcsolódó prioritási sorrend meghatározásával,
- a helyben élő nehezebb sorsú, tartós betegségben lévő, fogyatékkal élő, szegénységgel küszködők, hátrányos helyzetben levők segítségével,
- az emberi méltóság tiszteletben tartásával,
- akadálymentes közlekedés biztosításával.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szoc.tv.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása

- Paszab Község Önkormányzat képviselő-testülete a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényben kapott felhatalmazás alapján az alapvető szociális biztonság megteremtése és megőrzése érdekében az önkormányzat költségvetési teherbíró képességének figyelembevételével a rászorultságtól függő pénzbeli és természetbeni szociális támogatásokra való jogosultság feltételeinek, valamint érvényesítésének helyi szabályainak meghatározása érdekében alkotta meg a települési támogatásokról, a pénzben és természetben nyújtható szociális ellátásokról szóló 12/2021.(VIII.18.) önkormányzati rendeletét. A szociális alapszolgáltatásokat (családsegítő és gyermekjóléti szolgálat) a Gávavencsellői Szociális Szolgáltató Központ Családsegítő és gyermekjóléti Szolgálat látja el.

- Gávavencsellő Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testületének Paszab Község közigazgatási területére kiterjedő a személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról és térítési díjainak megállapításáról szóló 6/2025.(III.31.) önkormányzati rendelete. Paszab Község Önkormányzata, Ibrány Város Önkormányzata, Tiszabercel Község Önkormányzata, Nagyhalász Város Önkormányzata, Buj Község Önkormányzata, Balsa Község Önkormányzata és Gávavencsellő Nagyközség Önkormányzata a szociális ellátások hatékonyabb ellátása érdekében társulást hozott létre. A hatályos jogszabályok alapján a társulásban résztvevő helyi önkormányzatok közigazgatási területére vonatkozóan a társulás székhelye szerinti önkormányzat állapítja meg a szabályokat rendeletében.
- Paszab Község Önkormányzata Képviselő-testülete a gyermekvédelem helyi szabályairól szóló 14/2020.(VI.30.) önkormányzati rendelete. 2020. évben felülvizsgálatra, majd újra alkotásra került a gyermekvédelem helyi szabályairól szóló önkormányzati rendelet. Szabályoztuk a helyben biztosított gyermekvédelmi ellátásokat, a gyermekjóléti alapellátások igénybevételének helyszíneit. Megállapításra kerültek a gyermekvédelmi, gyermekjóléti ellátások igénybevételéhez kapcsolódó szabályok, valamint a fizetendő térítési díjak.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia (2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogytékosságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Paszab Község Önkormányzata a jogszabályi előírások alapján elkészítette a településre vonatkozó alábbi programokat, melyek befolyásolják a település fejlődési lehetőséget, jövőbeni céljait:

- Településrendezési terv,
- Paszab Község Önkormányzat fejlesztési-gazdasági programja 2024-2029,
- a településkép védelméről szóló 10/2019. (VII.26.) önkormányzati rendelet.
- gyermekvédelmi beszámoló

Az önkormányzat folyamatosan figyelemmel kíséri a települési intézményeinek fejlesztési lehetőségeit. Ennek eredményeképpen az elmúlt években sikeres hazai és Európai Unió pályázatoknak köszönhetően felújításra és/vagy bővítésre került az önkormányzati intézmények közül az óvoda, az orvosi rendelő épülete, védőnői szolgálat épülete, a régi művelődési ház átalakításra került oktatási célokra, hiszen tornaszobává lett alakítva, 2019. évben pedig átadásra került a bölcsőde épülete, illetve több önkormányzati tulajdonú belterületi út is felújításra került.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A jogszabályi előírások alapján a hazai és uniós pályázatokon való indulás egyik feltételévé vált az, hogy a települések rendelkezzenek az előírásoknak megfelelő tartalmú esélyegyenlőségi programmal. Települési önkormányzatunk a továbbiakban is szeretné kihasználni ezen pályázati lehetőségeket a község fejlesztésére, ezért az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló törvény alapján 5 évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogadtak el 2012. februárjában, melyet meghatározott időszakonként felül kell vizsgálni. A 2012. évben elfogadásra került Esélyegyenlőségi Program az akkor még működő kistérségi szinten került elkészítésre, a kistérségi társulást alkotó települések bontásában. Ezeket a tervek a kistérségi társulások megszűnésével a települések tulajdonába kerültek. 2013-ban készült el a település Esélyegyenlőségi programja, mely felülvizsgálatra került **2017-ben**. 2019. évben új program készült, mely 2021-ben felül lett vizsgálva.

A 2019. évi általános önkormányzati képviselő és polgármester választásokat követően Paszab Község Önkormányzata úgy döntött, hogy Gávavencsellő Nagyközség Önkormányzatával alakít Közös Önkormányzati Hivatalt. 2020. január 1-től létrejött a két önkormányzat megállapodása alapján az új hivatal, melyhez 2025. évben csatlakozott Balsa község is.

Az egyes munkaköröket ellátó köztisztviselők munkája összehangolásra került. A családsegítő és gyermekjóléti feladatokat ezen időponttól kezdődően a Gávavencsellői Szociális Szolgáltató Központ látja el. Ezen két szociális ellátási formán kívül a Gávavencsellői Szociális Szolgáltatási Társulás fenntartásában működő Szociális Szolgáltató Központ intézmény Paszab területén ellátja a szociális étkeztetést, a házi segítségnyújtást, és a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást is.

A településen működik Roma Nemzetiségi Önkormányzat, mellyel a községi önkormányzat jól működő együttműködést alakított ki. Az önkormányzat folyamatosan kapcsolatot tart fent a karitatív szervezetekkel, mely által a rászoruló, hátrányos helyzetű családok részére élelmiszeradomány, valamint havi szinten ruha adomány kerül a községbe. A településen kialakításra került egy „Jelenlét pont”, melyet a Baptista Szeretetszolgálat működtet.

Nagyon jó az együttműködés a helyi Akácvirág Nyugdíjas Egyesülettel, minden évben több az önkormányzattal közös programot szervezünk.

Paszab Község Önkormányzata 2024. évben pályázatot nyújtott be a TOP_PLUSZ-3.1.3-23-SB1- Helyi humán fejlesztések – Helyi humán fejlesztések Paszab településen – pályázati programra, mely sikeres pályázat volt. A támogatást 2025. évben nyerte el. A projekt keretében az alábbi tevékenységek megvalósítására fog sor kerülni:

- közösségi programok szervezése a hátrányos helyzetű csoportokat érintően a társadalmi befogadás, társadalmi kohézió és identitás, munkaerői-piaci kompetenciák, együttműködés erősítésére
- szociális alapszolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz kapcsolódó szemléletformálás
- gyermekek (szünidei) szabadidős programjainak szervezése, kulturális intézmények, szervezetek bevonásával.
- szülők számára szülőket felkészítő programok szervezése prevenciós jelleggel (megelőző, szemléletformáló tevékenység)
- szupervízió a szolgáltatásokban dolgozók számára
- mélyszegénységben élő gyermekek, rom gyermekek, illetve fiatal felnőttek helyben szervezett, tanórán kívüli, naptári évet átívelő, felkészítő tevékenységeink, természetbeni juttatások (pl.: rendszeres uzsonna biztosítása, tanszercsomag biztosítása) biztosításával kiegészített megvalósítása
- pénzügyi tudatosság fejlesztését segítő programok
- egészségfejlesztés és egészségügyi prevenciós programok szervezése, a programokra való eljutás segítése
- kerékpáros közlekedést népszerűsítő és/vagy közlekedésbiztonsági célú szemléletformáló tevékenységek megvalósítása hátrányos helyzetű csoportok, elsősorban gyermekek számára.

Ez a pályázat illeszkedik az Európai Duna Régió Stratégiához:

- 3. pillér, KK.9, 4. FELLÉPÉS: Küzdelem a szegénység ellen és a társadalmi elfogadás támogatása
- 4. pillér, KK.10, 1. FELLÉPÉS: Az intézményi kapacitások fejlesztése a kiváló minőségű közszolgáltatások biztosításához
- 4. pillér, KK10, 7. FELLÉPÉS: A civil társadalom és a helyi szereplők bevonásának erősítése a Duna régióban.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adatai kimutatása

Paszab Települési Esélyegyenlőségi Programja, a jelenleg hatályos, a Belügyminisztérium honlapján 2021. június 30-án megjelent „Módszertani Útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjairól és a program felülvizsgálatáról” alapján készült.

A helyzetelemzés elkészítéséhez a KSH és a TeIR adatbázis, valamint a népszámlálási adatok szolgáltak alapul. Emellett Paszab Község Önkormányzata által nyilvántartott adatok hasznos információkkal szolgáltak.

A települési önkormányzat nem gyűjtött és nem elemzett adatokat a romákkal, nőkkel és a fogyatékkal élőkkel kapcsolatban. Paszab 1248 fő lélekszámú település, ezért az esélyegyenlőségi szempontból érintett társadalmi csoportok helyzete viszonylag jól követhető.

Sajnos a települési önkormányzat birtokában nincsenek megfelelő adatok több olyan területre, célcsoporton belüli megoszlásra vonatkozóan, amely valós képet mutatna a településen betöltött helyzetükről. Egyik ilyen terület a roma lakosság aránya.

Arra vonatkozóan, hogy pontosan hány roma származású lakos van a településen a népszámlálási adatok, melyek között szerepel, hogy hányan vallották magukat romának/cigánynak a településen, nem mutatnak valós képet a település lakosságán belüli létszámukról.

Ugyanígy nincsenek megfelelő adatok arra vonatkozóan, hogy hány fő vesz részt iskolarendszeren kívüli, felzárkóztató képzésben.

Az adatgyűjtésnél az alábbi adatbázisok nyújtottak segítséget:

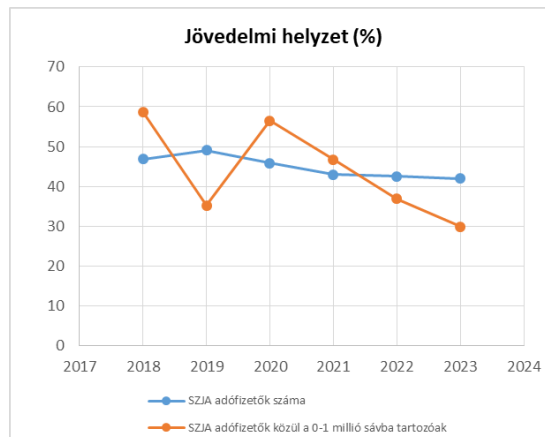
- TeIR- KSH területi adatok rendszere
- TeIR- Nemzeti Munkaügyi Hivatal
- TeIR – Szociális Ágazat adatai (MÁK)
- TeIR- Önkormányzati adatok
- KSH – népszámlálási adatok 2001. és 2011. népszámlálás adatai
- Önkormányzaton belüli saját adatgyűjtés
- civil szervezetek és egyéb szervek adatszolgáltatása
- intézmények adatszolgáltatása.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az SZJA adófizetők %-ában (TS 060)
2018	46,89	58,69
2019	49,03	35,13
2020	45,84	56,50
2021	42,99	46,70
2022	42,54	36,88
2023	41,98	29,87

Forrás: TeIR, KSH Tstar



A szegénység leginkább azokat a társadalmi csoportokat veszélyezteti, akiknek a munkaerő piaci helyzete az átlagosnál kedvezőtlenebb.

A fejlett országokban mélyszegénységen azt a jelenséget értjük, amikor valaki tartósan egy relatív szegénységi küszöb alatt, alapvető javakat és közszolgáltatásokat nélkülözve él, és kevés esélye van arra, hogy ebből a helyzetből önerőből kilépjen. A mélyszegénységben élők jelentős hátrányokkal rendelkeznek az élet szinte minden (oktatás, foglalkoztatás, lakhatás és egészségügy) területén.

Az egyik legsúlyosabb gond a szegénységben élők helyzetének és a roma népesség helyzetének fokozatos romlása. A mélyszegénységben élők, és a romák helyzetének vizsgálatakor figyelemmel kell lenni arra, hogy a két csoport egymástól nem teljes egészében független. A két csoport nagy része fedésben van egymással. Viszont nem minden mélyszegénységben élő személy roma, és nem minden roma mélyszegénységben élő.

A községben megközelítőleg 400-500 fő között van a roma lakosság száma. A roma lakosság társadalmi beilleszkedése nagymértékben függ az iskolázottsági szintjüktől. A településen a roma lakosság alacsony iskolai végzettségű, 8 általános vagy annál alacsonyabb végzettséggel rendelkeznek. A községben élő roma fiatalok közül kevesen tanulnak tovább, nagyrészt a tankötelezettségi életkorig (16 év) vesznek részt az oktatásban.

Képzési programok (felzárkóztató programok) tekintetében együttműködik a települési önkormányzat az illetékes munkaügyi szervekkel, valamint folyamatosan figyelemmel kíséri a pályázati lehetőségeket is e témában.

A mélyszegénységben élők és romák között alacsony a szakképzésben résztvevők száma, még elenyészőbb az érettségihez kötött képzésben, valamint a felsőoktatásban résztvevők hányada. A célcsoport kis százalékának van szakképzettsége, így munkavállalási területen is hátrányba kerülnek a képzettséggel rendelkező lakosokkal szemben.

A mélyszegénységet összetett jelenségként kell kezelni, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek.

A helyi önkormányzat feladat- és hatásköreinek ellátása során – törvényben meghatározott módon és mértékben – biztosítja a közfoglalkoztatási jogviszonyban lévő személy feladatellátásba történő bevonását. A települési önkormányzat viszonylag nagy létszámú közfoglalkoztatási programokat valósít meg. Ezen programokban a foglalkoztatottak száma meghaladja a 100 főt. Az utóbbi években, Paszabon ennek következtében is érezhetően csökkent az álláskereső száma.

A változás oka lehet, hogy a Kormány legutóbb 2015 márciusában alakította át a szociális ellátórendszert – lényegében az önkormányzatokra bízva a fenntartást. Megszüntették a központi lakhatási és adósságrendezési támogatást. A rendszeres szociális segélyt sokkal kevesebben kaphatják meg. Az álláskeresői járadékot kilenc hónapról háromra rövidítették.

Helyi szinten az egyik „legnagyobb közfoglalkoztató” és a munkát koordináló szerv továbbra is az önkormányzat, a munkavégzés helyét pedig az önkormányzat és intézményei biztosítják.

Munkaerő-piaci szempontból a rendszerváltás piaczgazdasági átalakulásának legnagyobb vesztese a roma népesség, a munkahelyek, az ingázási- és a munkásszállás lehetőségek beszűkülése miatt. Nehezíti helyzetüket, hogy az aktív keresők között alapkövetelmény a befejezett általános iskolai végzettség megléte, mely a célcsoport tagjai körében jelentős számban hiányzott és jelenleg is csak a képzés elindítás szándékáról lehet beszélni.

Említeni kell, hogy a családsegítő szolgálat különböző, többnyire egyénre szabott, beilleszkedést segítő programot szervezett és a munkába való visszailleszkedés segítésére folyamatos családgondozást, segítő tevékenységet folytatott, illetve civil szervezetek is megoldásokat kerestek.

Paszab községben a 2018-2019-es éveket tekintve megállapítható, hogy az állandó lakosság jövedelmi helyzete nagyban javult, hiszen a 2018-as évben a 0-1 millió forint között kereső lakosok aránya 58,68% volt, míg 2019-es évre ez jelentősen csökkent 35,13 %-ra. Ebből arra következtetünk, hogy a kormányzati intézkedések következtében kisméretékben javult a lakosság foglalkoztatási mutatója, hiszen az Szja fizetők száma növekedett, amivel együtt járt, hogy magasabb jövedelemre tettek szert havi szinten. Ez az arány azonban 2020. évtől folyamatosan csökkent. Sokan a hátrányos helyzetű csoportokból sajnos nem látnak túl a település határán, megelégszenek a helyi szinten működő közfoglalkoztatási programokban való részvétellel, amely pár hónapra biztosít nekik jövedelmet. A többi időszakban eljárnak idénymunkára, napszámba, akár napi bejelentéssel vagy bejelentés nélkül.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A szegénység létének egyik összetevője az alacsony munkaintenzitás, melyet a 18-59 éves háztartástagok munkával töltött ideje alapján határoznak meg.

A helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ftt.) 8.§ (4) bekezdése értelmében külön törvényben meghatározott foglalkoztatási feladatainak ellátása során

- a) közfoglalkoztatást szervez,
- b) figyelemmel kíséri a helyi foglalkoztatási viszonyok alakulását,
- c) döntéseinek előkészítése, valamint végrehajtása során figyelembe veszi azok foglalkoztatáspolitikai következményeit,
- d) az állami foglalkoztatási szerv működési feltételeihez és fejlesztéséhez támogatást nyújt.

A táblázatokban szereplő adatok segítségével a településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni.

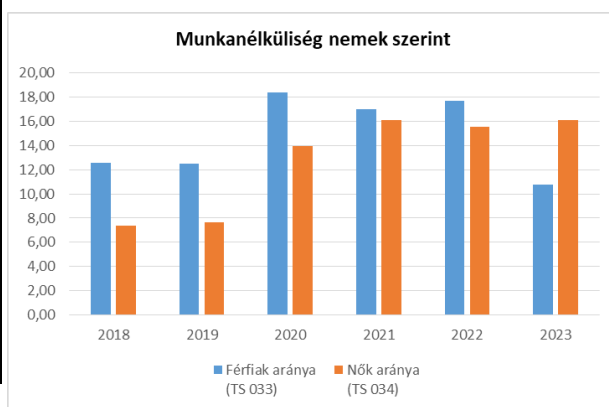
a.) Foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

A foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékkal élő emberek. A munkanélküliség mind az állástalan személy, mind pedig a gazdaság és a társadalom szempontjából súlyos probléma, amely átmenetileg, vagy tartósan jövedelemhiányt okoz. A tartós munkanélküliség anyagi veszteséggel jár és elszegényedéshez, társadalmi kirekesztettséghez vezet.

A településen a mélyszegénységben élők és a romák alacsony iskolai végzettséggel rendelkeznek, szakképzetlenek. Főként az alacsony iskolázottság, szakképzetlenség miatt alacsonyabb a körükben a foglalkoztatottsági szint, és magasabb és tartósabb a munkanélküliség.

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2018	12,58	7,36	9,97%
2019	12,47	7,64	10,06%
2020	18,40	13,99	16,20%
2021	17,00	16,11	16,56%
2022	17,71	15,57	16,64%
2023	10,76	16,09	13,43%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal



A 3.2.1. számú táblázat éves szinten mutatja a településen élő aktív korú lakosság nemek szerinti az adott évben nyilvántartott álláskeresők százalékos arányát az állandó népességhez viszonyítva. A fenti adatokból látható, hogy a nyilvántartott álláskeresők százalékos aránya a vizsgált időszakban csökkent, nők és férfiak hasonló arányban szerepeltek a nyilvántartásban. A nők tekintetében megfigyelhető a jelentős mértékű csökkenés a nyilvántartott álláskeresők tekintetében, amely a helyi óvoda bővítésének, valamint a bölcsőde létesítésnek is betudható, hiszen azzal, hogy több gyermek nappali ellátása valósítható meg, így az anyák nagyobb arányban térhetnek vissza a munka világába.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	Fő összesen	90	88	143	144	143	113
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	7,00	6,00	6,00	3,00	3,00	4,00
	%	7,78%	6,82%	4,20%	2,08%	2,10%	3,54%
21-25 év (TS 038)	Fő	15,00	16,00	17,00	21,00	16,00	9,00
	%	16,67%	18,18%	11,89%	14,58%	11,19%	7,96%
26-30 év (TS 039)	Fő	17,00	12,00	21,00	17,00	19,00	7,00
	%	18,89%	13,64%	14,69%	11,81%	13,29%	6,19%
31-35 év (TS 040)	Fő	8,00	9,00	14,00	15,00	16,00	9,00
	%	8,89%	10,23%	9,79%	10,42%	11,19%	7,96%
36-40 év (TS 041)	Fő	3,00	7,00	13,00	17,00	14,00	9,00
	%	3,33%	7,95%	9,09%	11,81%	9,79%	7,96%
41-45 év (TS 042)	Fő	4,00	9,00	15,00	10,00	10,00	14,00
	%	4,44%	10,23%	10,49%	6,94%	6,99%	12,39%
46-50 év (TS 043)	Fő	10,00	10,00	24,00	23,00	22,00	13,00
	%	11,11%	11,36%	16,78%	15,97%	15,38%	11,50%
51-55 év (TS 044)	Fő	10,00	7,00	13,00	12,00	14,00	13,00
	%	11,11%	7,95%	9,09%	8,33%	9,79%	11,50%
56-60 év (TS 045)	Fő	9,00	7,00	12,00	13,00	11,00	7,00
	%	10,00%	7,95%	8,39%	9,03%	7,69%	6,19%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	7,00	5,00	8,00	13,00	18,00	28,00
	%	7,78%	5,68%	5,59%	9,03%	12,59%	24,78%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A regisztrált munkanélküliek korcsoportonkénti bontása, illetve idősoros változása rámutat arra, hogy a munkanélküliség a különböző korosztály tekintetében miként változik. Az adatok rámutatnak arra, hogy az egyes korosztályokat tekintve elégséges-e a meglévő problémakezelés vagy további beavatkozásokat szükséges tervezni.

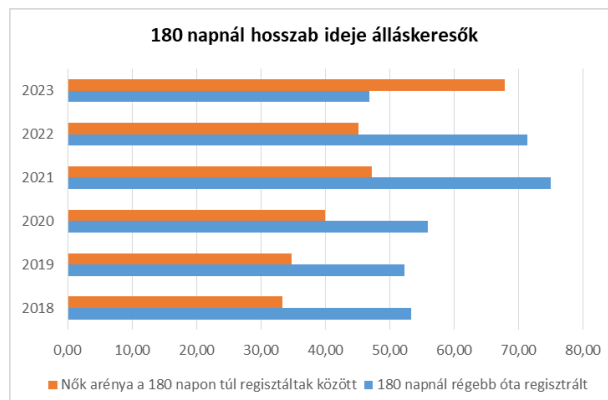
Az adatokból látszik, hogy a regisztrált munkanélküliek száma csökkenést mutat a településen, amelyhez nagyban hozzájárulnak a közfoglalkoztatási programokban való nagyszámú részvétel. Amennyiben a nyilvántartott álláskeresők csoportját szűkebb korcsoportokra tovább bontva vizsgáljuk, látható, hogy legkisebb arányban a 20 éven aluli lakosság körében találhatóak regisztrált munkanélküliek. Ennek magyarázata lehet, hogy a 16. életévüket betöltött lakosok többsége még az oktatási rendszerben foglal helyet, középiskolában, vagy azt követően felsőfokú szakképzésben vagy felsőoktatásban vesz részt. A vizsgált időszakban bár az álláskeresők száma csökkent, annak korcsoportonkénti megoszlása alapján 41-45 év közötti lakosság arányának tükrében az növekedett. A 61 éves vagy afeletti álláskeresők száma jelentősen nőtt. Sajnos ezt a korosztályt a munkáltatók kis létszámban alkalmazzák, mivel rövidtávú a várt foglalkoztatottság a nyugdíjkorhatár miatt.

Az önkormányzat által működtetett közfoglalkoztatási programok próbálják ellensúlyozni az idősebb korosztályra és egyéb hátrányos helyzetben lévő lakosokra nehezedő, főként az alacsony mobilitási lehetőségeikből fakadó terheket azzal, hogy helyben biztosítanak álláslehetőséget számukra. A településen nincs jelentős létszámot foglalkoztató vállalkozás.

A település működő regisztrált vállalkozások száma tekintetében elmondható, hogy kis létszámú vállalkozások, 1 – 2 főt foglalkoztató szervezetek. A mezőgazdasággal foglalkozó vállalkozások idénymunkára alkalmaznak munkavállalókat, akár napi bejelentéssel.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2018	53,33	33,33
2019	52,27	34,78
2020	55,94	40,00
2021	75,00	47,22
2022	71,33	45,10
2023	46,90	67,92

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal



A 3.2.3. számú táblázat jól mutatja, hogy a regisztrált munkanélküliek aránya 2018 évtől kezdődően kismértékben csökkent a településen. 2020-tól kezdődően azonban jelentős mértékben nőtt, így látható, hogy továbbra is súlyos problémát okoz az állásnéküliek visszakerülése a munkaerőpiacra. 2022-ről 2023-ra azonban jelentős mértékű csökkenés mutatkozik a 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek arányában. Ezt okozhatja a nagyobb létszámú közfoglalkoztatási programok szervezése akár az önkormányzatnál akár más állami szervnél (pl. vízügyi igazgatóságok)

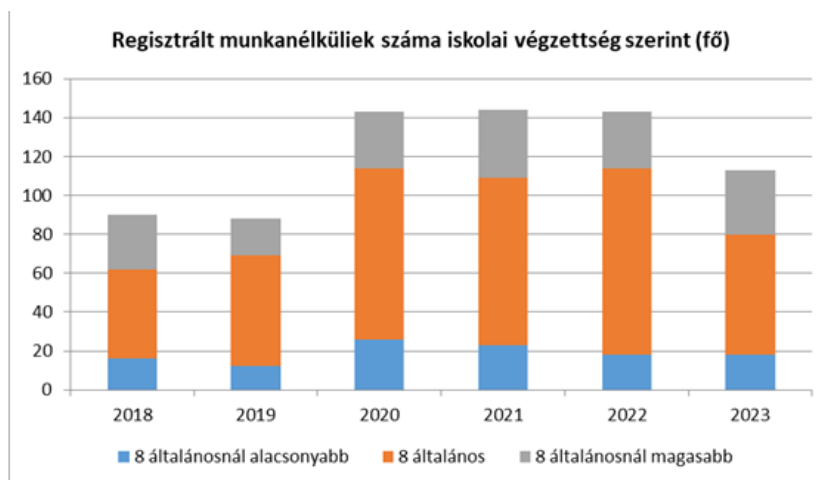
A nyilvántartott álláskeresők között a tartós munkanélküliek arányának növekedése láttatja, hogy többségük olyan munkaerőpiacon hátrányt okozó tényezővel bírhat, mely meglete tartósan akadályozza az elhelyezkedésben. Ilyen tényező lehet a már említett idős kor, az alacsony iskolai végzettség, vagy akár a szakmában szerzett gyakorlat hiánya is. A csökkenés okaként itt is elmondható, hogy a hosszabb vagy rövidebb idejű közfoglalkoztatásban való részvétel befolyásolja a regisztrált munkanélküliek számának csökkenését.

Azonban a nők aránya 2020. évtől kezdődően kismértékű növekedést mutat a tartós munkanélküliek tekintetében, majd 2023 évre jelentős mértékű növekedés figyelhető meg.

b.) Alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek /nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2018	90	16	17,78%	46	51,11%	28	31,11%
2019	88	12	13,64%	57	64,77%	19	21,59%
2020	143	26	18,18%	88	61,54%	29	20,28%
2021	144	23	15,97%	86	59,72%	35	24,31%
2022	143	18	12,59%	96	67,13%	29	20,28%
2023	113	18	15,93%	62	54,87%	33	29,20%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal



Az iskolai végzettség, szakképzettség kiemelt szempontja a foglalkoztatásnak, mely mind a szegénység vizsgálatánál, mind a jövedelmi és a vagyoni helyzet elemzésénél is kiemelésre kerül. A mai, rohamosan fejlődő világban a szakmák, munkakörök egyre erőteljesebben specifikálódnak, azok műveléséhez, betöltéséhez speciális iskolai végzettségek, szakképesítések szükségesek. Természetesen a munkaerőpiac bizonyos szegmensei továbbra is felszívják az alacsony iskolai végzettségű lakosok egy részét, azonban ezen munkakörök száma is véges, így megfelelő iskolai szakképesítés, végzettség hiánya egyértelműen hátrányt okoz a munkaerőpiacon való elhelyezkedésben.

A szakképzetlen, alacsony iskolai végzettséggel rendelkező munkavállalók a környező településeken sem találnak megfelelő állást. A cigány származású munkanélküliek elhelyezkedési esélyeinek és foglalkoztatásának növelését a munkaügyi központ számos eszközzel és munkaerő-piaci programmal igyekszik elősegíteni. A települési önkormányzat a közfoglalkoztatás maximális kihasználtságával erősíti munkavállalási esélyeiket, és próbálja visszavezetni őket a munka világába.

A közfoglalkoztatási programokat igyekszik az önkormányzat kiterjeszteni intézményeire is. A programok tekintetében figyelmet fordít a pályakezdők, illetve a 25 év alattiak foglalkoztatására együttműködve a munkaügyi szervekkel.

A 3.2.4. táblázatban látható, hogy 2021. évtől az álláskeresők számában jelentős csökkenés figyelhető meg. Iskolai végzettség tekintetében a csak általános iskolai végzettséggel rendelkező nyilvántartott álláskeresők aránya növekedést mutat 2022. évig, aztán ez a létszám jelentősen lecsökkent.

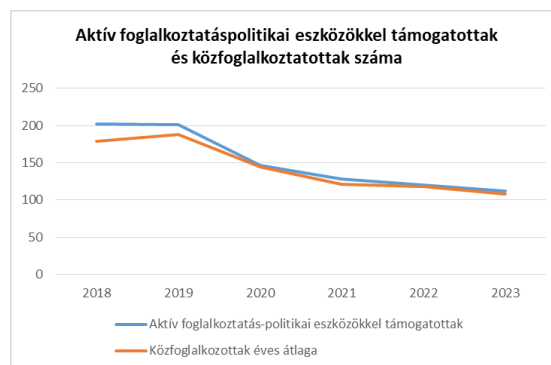
A csak általános iskolai végzettségűek életkor tekintetében nagyrészt az 50-60 éves korosztályba tartoznak, akiknél az elhelyezkedés nehézkes korukból adódóan. A 8 általánosnál magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők tekintetében jelentős mértékű csökkenés figyelhető meg 2018-tól 2020-ig, majd ez a szám ingadozik, és ezt követően kismértékben nő 2024. évre. Ezt az is okozhatja, hogy az általános iskolai oktatás befejezését követően többen szeretnének szakmával rendelkezni, így továbbtanulnak szakképző iskolában. Felismerték, hogy az elhelyezkedés lehetősége is nagyobb a munka világába egy szakképzettséggel rendelkező embernek.

Alapvető cél kell, hogy legyen, hogy minél több roma fiatal végezze el az általános iskolát. Törekedni kell arra (természetesen a szülőkkel közösen), hogy növekedjen a továbbtanulók, szakmát szerző fiatalok száma, amellyel az állandó, tartós munkához jutás esélyei nőnek.

c, Közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2018	202	179
2019	201	188
2020	147	145
2021	128	121
2022	120	118
2023	112	108

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal



A közfoglalkoztatás egy, a munkaviszonytól elkülönülten kezelendő, állam által részben vagy egészben finanszírozott speciális jogviszony, amelynek célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen vissza-, illetve bekerüljön az elsődleges munkaerőpiacra. A közfoglalkoztatás a jelenlegi piaci és gazdasági környezetben számottevő lehetőséget jelent a hátrányos helyzetű álláskereső – kiemelten a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra (a továbbiakban: FHT) jogosultak – átmeneti jellegű, határozott időtartamú foglalkoztatására.

A közfoglalkoztatás fontos szerepet tölt be a település üzemeltetésében. A közfoglalkoztatási programok egyik leggyakrabban említett társadalmi és gazdasági hatása a településkép javulása. A közfoglalkoztatásban dolgozók főként településfejlesztési, településrendezési, közparkok fenntartása, közutak fenntartása, köztisztaság biztosítása, szociális szolgáltatási területen vannak foglalkoztatva.

A közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény meghatározza, hogy közfoglalkoztatottként melyek azok a természetes személyek, akik foglalkoztathatóak.

A fent említett törvény taxatív felsorolja azt is, ki lehet közfoglalkoztató:

- helyi és nemzeti önkormányzat, valamint ezek jogi személyiséggel rendelkező társulása,
- költségvetési szerv,
- egyházi jogi személy,
- közhasznú jogállású szervezet,
- civil szervezet,
- az állami és önkormányzati tulajdon kezelésével és fenntartásával megbízott, vagy erre a célra az állam, önkormányzat által létrehozott gazdálkodó szervezet,
- vízitársulat,
- erdőgazdálkodó, amennyiben a közfoglalkoztatás keretében
- az erdő külön törvényben meghatározott közjóléti céljainak megvalósítása érdekében végzett feladatok ellátására,
- a természeti károkat szenvedett erdőterületek rehabilitációjára,
- erdészeti sétatutak, turistautak és tanösvények kijelölésére, karbantartására,
- határjelek és környezetének karbantartására,
- tűzpázták készítését és tűz megelőzést szolgáló feladatok ellátására,
- kommunális hulladék gyűjtésére és elszállítására,
- az erdőterület kommunális szennyeződéstől való tisztítására kerül sor,
- a (2) bekezdés d) pontjában meghatározott feladatok ellátása esetén a szociális szövetkezet,

- j) a vasúti pályahálózat-működtető szervezet a vasúti pálya és környezete tisztántartásával, a kapcsolódó területek növényzetének karbantartásával, továbbá a vasúti üzemi létesítmények fenntartója az üzemi létesítmény állagmegóvásával kapcsolatos feladatai ellátásában,
- k) a kötelező önkormányzati feladat ellátásában közreműködő, törvény alapján kijelölt közérdekű szolgáltató,
- l) start szociális szövetkezet

A közfoglalkoztatási támogatások típusai:

- hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás támogatása
- országos közfoglalkoztatási program támogatása
- start munkaprogram támogatása
- közfoglalkoztatás mobilitását szolgáló támogatás
- vállalkozás részére foglalkoztatást helyettesítő támogatásban (bérpótló juttatásban) részesülő személy foglalkoztatásához nyújtható támogatás.

A közfoglalkoztatási jogviszony alapján a közfoglalkoztatott jogosultságot szerez társadalombiztosítási és a nyugellátásra (táppénz, nyugdíj). Ennek megfelelően –a munkabérhez hasonlóan– a közfoglalkoztatási bér után is meg kell fizetni a munkáltatói terheket, valamint a közfoglalkoztatott bruttó béréből is levonásra kerülnek az adó- és járulékkerhek.

2013 és 2016. között az állam által meghatározott célok elérésének egyik meghatározó programja volt a kistérségi start mintaprogram, valamint a később erre épülő startmunkaprogram. 2013. évben Paszabon a mezőgazdasági program és a belvízelvezető rendszerek rendbetételére irányuló program valósult meg. A belvízelvezető-rendszerek rendbetétele program keretein belül az árkok rendbetétele, tisztítása, burkolása valósult meg. 2016 évben e programok tovább bővültek, hiszen a helyi sajátosságokra épülő program indult el, melynek keretein belül falubútorok készültek fából, buszvárók, filagória épült, valamint ez évben került lefedésre a községi piactér. A Start Plusz program keretein belül parkoló épült a község nevezetességét, a „Paszabi szöttes”-t bemutató Szöttes Népművészeti Ház látogatói számára. 2017-ben folytatódott a start programok, valamint a minden évben megvalósuló hosszabb idejű közfoglalkoztatási program. A hosszabb idejű közfoglalkoztatási programban köztisztasági feladatok, szociális kiegészítő munka (idősek gondozása), közterületek takarítása, önkormányzati intézmények udvarának takarítása feladatokat láttak el a közfoglalkoztatottak.

2018. évben a start programok újdonság volt a településen keletkező illegális hulladék felszámolását célzó program elindítása, mellyel a közfoglalkoztatottak létszáma tovább növekedett. Ennek keretein belül együttműködött az önkormányzat a Nyír-Flop Kft-vel, aki az összegyűjtött hulladék elszállításáról és ártalmatlanításáról gondoskodott. Ez évben a belvíz, a mezőgazdasági, valamint a hosszabb idejű közfoglalkoztatási programba kb. 220 fő vett részt. A közfoglalkoztatásba bevont munkavállalók száma növekedést mutatott, hiszen a közfoglalkoztatási programok kínálata is bővült, valamint a községben az alacsony iskolai végzettséggel vagy iskolai végzettséggel nem rendelkező munkavállalók száma igen magas, így számukra egyetlen foglalkoztatási lehetőség a közfoglalkoztatás.

2019. évben a Start mezőgazdasági programban, a szociális programban (ami ez évben magában foglalja a korábbi szociális programokat, valamint az illegális hulladék és belvíz programot), valamint a helyi sajátosságokra épülő programban (melyben melegező került építésre, fapadok kerültek a közintézmények elé, a mezőgazdasági programban használt gépek tárolásra szolgáló terület zúzottkővel kerül borításra, filagória épült a mezőgazdasági program helyszínén a megtermelt növények átválogatásához) 85 fő vesz részt.

2020 évben 145 fő dolgozott a községben a közfoglalkoztatás keretein belül. A létszámot befolyásolja a Munkaügyi Központ által megadott keretlétszám, valamint a korábbi évek keretlétszám kihasználtsága is. Befolyásoló tényező az is, hogy a településen hány fő vonható be a közfoglalkoztatásba, hány fő felel meg a közfoglalkoztatás feltételeinek.

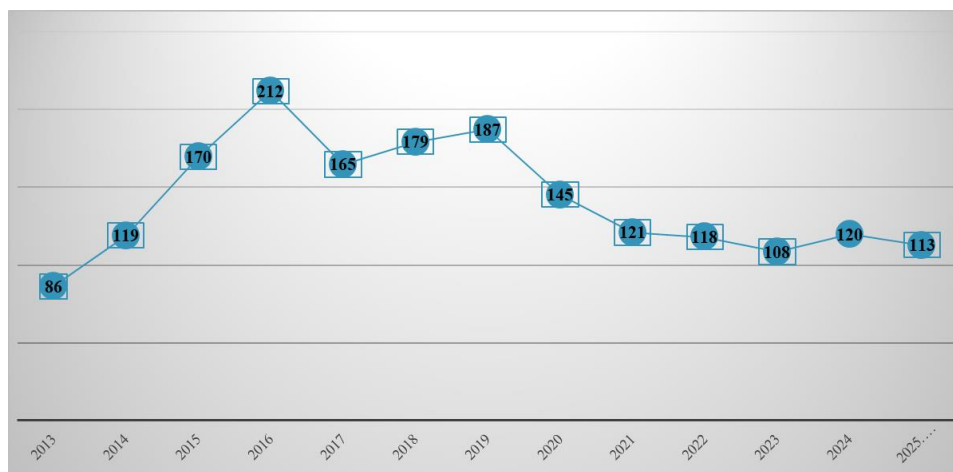
2013-tól 2018-ig a községben kulturális közfoglalkoztatási program is megvalósult, melyben együttműködött az önkormányzat az NMI Művelődési Intézet Nonprofit Kft-vel.

2022 évben 155 fő, 2023. évben 147 fő, 2024. évben 169 fő vett részt a közfoglalkoztatásban Paszab Községben. A községben a foglalkoztatottak egy része rövid távon van foglalkoztatva (2-3 hónap), hogy minél több regisztrált munkanélküli lakos vehessenek részt a programban.

Az önkormányzat részt vett a nyári diákmunka programban is, ahol a nyári diákmunkások (16 év feletti és 25 év alatti nappali tagozaton tanuló diákokat) napi 4 órában munkaviszony keretében hivatalsegéd, kézbesítő munkakörben voltak foglalkoztatva. A diákok a támogatott tevékenység során eredményes munkát végeztek, mivel segédkeztek az önkormányzat állandó dolgozójának a levelek és egyéb iratok kézbesítésében. 2022-évben 12 fő, 2023. évben 11 fő, 2024. évben 8 fő vett részt ebben a programban.

Szükséges azonban újból hangsúlyozni, hogy a közfoglalkoztatás csak átmeneti megoldást nyújt a munka nélkül maradt lakosság számára, nem lehet tartós célként meghatározni a közfoglalkoztatási programban való részvételt. Ez sajnos nem elfogadott a hátrányos helyzetű lakosok között, hiszen nagyon sokan úgymond nem látnak másban munkát, csak a közfoglalkoztatásban.

**Közfoglalkoztatottak átlagos létszámának alakulása Paszab településen (fő)
(2023-tól 2025.június hóig)**



forrás: <http://kozfoglalkoztatas.bm.hu/>

d, a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok, stb.)

A település működő regisztrált vállalkozások száma tekintetében elmondható, hogy kis létszámú vállalkozások, 1 – 2 főt foglalkoztató szervezetek. A kiskereskedelmi üzletek száma jelentős mértékben nem változott az elmúlt időszakban, sőt kiskereskedelmi üzletek zártak be.

A településen befizetett iparűzési adó összege sem jelentős, hiszen a helyi vállalkozások nem bővítik tevékenységüket, mellyel jövedelemszerző tevékenységük is stagnált. A település önkormányzata igyekszik minden, a munkaügyi szervek által biztosított foglalkoztatási programban részt venni.

Az elmúlt időszakban megvalósultak a településen felzárkóztató képzések (pl. azoknak, akik még 8 osztállyal sem rendelkeznek), azonban a Covid járvány miatt ilyen képzések nem valósultak meg 1-2 éven belül.

A helyi vállalkozások az aktív korú népesség csak minimális részét képesek foglalkoztatni, ezért a munkahelykeresés és munkavállalás során fontos a környező településen, valamint a megyeszékhelyen lévő munkahelyek elérhetősége. Arra vonatkozóan, hogy az aktív korú lakosság közül mennyien járnak a környező településekre, illetve a megyeszékhelyre dolgozni, nincs adatunk.

A település és a megyeszékhely között az autóbusz közlekedés jó, mivel óránkénti buszjárat működik. A gyakori buszjárat miatt a távolabb dolgozóknak sem jelent gondot a tömegközlekedéssel történő munkabajárás. A szomszédos településekre a már megépült kerékpárúton kerékpárral is megoldható a bejárás.

A településről többen vállalkoztak arra, hogy a megyeszékhelyen vállaljanak munkát pl. a LEGO gyárban, vagy a Nyíregyházi START Hulladékfeldolgozó üzemben. Ezek a nagyvállalatok külön buszokkal szállítják a náluk dolgozókat a lakóhelyről a munkahelyre.

A legközelebbi város Ibrány, amely a megyeszékhelyre vezető útvonalon található. Sajnos azonban Ibrányban sincs jelentős mértékű, nagy számú foglalkoztató, aki jelentős számú, nagyrészt szakképzetlen, vagy legalább középfokú végzettséggel rendelkező munkavállalónak tud munkahelyet biztosítani.

e, A fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerő piacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférés

A településen az alapfokú oktatás megoldott, hiszen rendelkezünk általános iskolával. A 16. életév betöltésével Magyarországon megszűnik a tankötelezettség, így semmilyen jogszabály által biztosított forma nincs arra, hogy a fiatalokat „rákényszerítsük” arra, hogy középfokú képesítést szerezzenek. A 8. osztály elvégzése után a tanulók nagy része beiskolázásra kerül a középfokú intézményekbe, azonban nem mindenki végzi el a képzéseket. Leginkább a 16. életév betöltéséig tartózkodnak az oktatásban. Így a fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok szervezése az önkormányzat feladatává válik együttműködve az illetékes munkaügyi szervekkel.

A képzési programok tekintetében nagy jelentőségű a 25 év alatti munkavállalók képzése, akik a képzés idejére jogosultak keresetpótló juttatásra, valamint a lakóhely és a képzés helyszíne közötti utiköltségtérítésre is, továbbá a teljes képzési díj és az első vizsga költsége sem az ügyfelet terheli. A községben 17 fő 25 év alatti fiatal bevonásával valósult meg a fiatal közfoglalkoztatottak digitális készségfejlesztése – Robot Lego Pilot program.

f, A munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2018	90	18
2019	88	15
2020	143	14
2021	144	11
2022	143	12
2023	113	9

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Paszab Község Önkormányzatának és intézményeinek az illetékes munkaügyi szervekkel, illetve a településen működő civil szervezetekkel jónak mondható az együttműködése. Közfoglalkoztatás terén célunk, hogy a pályakezdők és 25 év alattiak részére is szervezzünk programokat, hogy bekerüljenek a munka világába. Valószínűsíthető, hogy ennek köszönhető, hogy a táblázatban a pályakezdő nyilvántartott állás keresők száma csökkenést mutat.

Lehetőségeikhez mérten az önkormányzattal együttműködő szervek a pályázatok és a programlehetőségek kihasználása mellett segítik a munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférést, a képzési lehetőségek és foglalkoztatás bővítését.

g, A mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Az alkalmazottak vonatkozásában a nemzetiségre vagy hátrányos helyzetre vonatkozó adatgyűjtés nincs, azonban elmondható, hogy a települési önkormányzat célja, hogy a közfoglalkoztatási programokon keresztül azok a lakosok is foglalkoztatva legyenek (ha időszakosan is), akiket érinthet ez a probléma, és más módon nincs lehetőségük munkát vállalni. Az önkormányzat intézményeit áttekintve elmondható, hogy helyi, magát romának valló lakos is van a foglalkoztatottjai között.

h, Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A foglalkozási diszkrimináció elsősorban a munkahelyi felvételnél, másodsorban az elbocsátásoknál érezteti hatását. A foglalkozási diszkrimináció mértéke és a munkaerő-piaci státusz között erős összefüggés található. A nem foglalkoztatottak csoportja (munkanélküliek és inaktívak együtt) és azokon belül a roma származású nem foglalkoztatottak szenvedték el legnagyobb valószínűséggel a hátrányos megkülönböztetést eddigi életútjuk során. A munkaerőpiacról való korai kiszoruláshoz leginkább az egészségi állapottal, a származással és az életkorral összefüggő foglalkozási diszkrimináció járul hozzá.

A diszkriminációs gyakorlat visszaszorítása szempontjából fontos a foglalkoztatási viszonyok ellenőrzése, szükség esetén az Egyenlő Bánásmód Hatóság bevonása, a tájékoztató kampányok, vagy a területtel foglalkozó társadalmi szervezetekkel történő együttműködés. A foglalkoztatás

és a munkavégzés lehetősége a mindenki számára biztosítandó esélyegyenlőség kulcselemei, s jelentősen hozzájárulnak az emberek gazdasági, társadalmi és kulturális életben való teljes jogú részvételéhez. Ennek ellenére a foglalkoztatási és a munkaerőpiacon a hátrányos megkülönböztetés számos esetével találkozhatunk (roma, kisgyermekes szülő, fogyatékos...)

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, összesen húszféle diszkriminációra okot adó tulajdonságot sorol fel. Ilyen például a faji hovatartozás, egészségi állapot, anyaság (terhesség) vagy apaság, foglalkoztatási jogviszonynak vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonynak részmunkaidős jellege, illetve határozott időtartama, vagy épp a nemi identitás.

A törvény szerint hátrányos megkülönböztetésnek minősül minden olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt személyi kvalitása miatt kedvezőtlenebb bánásmódban részesül, mint más, összehasonlítható helyzetben levő személy vagy csoport.

A hátrányos megkülönböztetésről a foglalkoztatás területén adatokkal nem rendelkezünk, célunk az esélyegyenlőség megvalósítása az ilyen típusú megkülönböztetés teljes kizárása, megelőzése.

i., digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

A településen digitális ismeretek megszerzésére nincs lehetőség. Nem működik teleház.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) szabályozása alapján a magyar önkormányzati rendszer széles (tág) hatáskörű modell, azaz az Mötv. szerint a helyi önkormányzatok a helyi közügyek teljességét kötelesek ellátni. Helyi közügynek minősül a lakosság közszolgáltatásokkal való ellátása, valamint a helyi önkormányzás és a lakossággal való együttműködés szervezeti, személyi és anyagi feltételeinek a megteremtése. E széles hatásköröknek része a szociális szolgáltatások, valamint néhány pénzbeli és természetbeni ellátás biztosítása. Az Mötv. 13.§ (1) bekezdése - 8. pontjában szerepel a gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások, a 8a. pontjában szerepel a szociális szolgáltatások és ellátások, melyek keretében települési támogatás állapítható meg, amit működése során biztosítania kötelező.

Az egyes szociális és gyermekvédelmi ellátások törvényi szinten történő a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényben (a továbbiakban: Szt.), és a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben (a továbbiakban: Gyvt.) került szabályozásra.

Egy törvénymódosítás értelmében 2015. január 1-től a szociális terület is jelentős változáson ment át és ezzel összhangban az önkormányzati rendelet is módosításra került.

Paszab Község Önkormányzata által a települési támogatásokról, a pénzben és természetben nyújtható szociális ellátásokról szóló 12/2021.(VIII.18.) rendelet szabályozza helyi sajátosságoknak megfelelő, a szociális rászorultságtól függő pénzbeli, valamint természetben biztosított szociális támogatások formáit, szervezeti kereteit, az eljárási és jogosultsági szabályokat, valamint az igénybevétel módját, feltételeit.

Az állam és az önkormányzatok segélyezéssel kapcsolatos feladatai egyértelműen elváltak egymástól, és átalakult a finanszírozás rendszere. Valamennyi jövedelemkompenzáló támogatás, így a korábban jegyzői hatáskörben lévő aktív korúak ellátásának megállapítása a járási

hivatalok hatáskörébe került. Az aktív korúak ellátásával kapcsolatban kétféle ellátástípus állapítható meg, egyrészt a foglalkozást helyettesítő támogatás, másrészt az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás (ez utóbbi a megszűnő rendszeres szociális segély helyébe lép). Járási hatáskörben maradt az időskorúak járadéka, az ápolási díj, a közgyógyellátások, valamint az egészségügyi szolgáltatásokra való jogosultság.

Az önkormányzatoknál kiadáskompenzáló támogatások igényelhetők, melyek egységesen „települési támogatás” elnevezésre hallgatnak. Ide tartoznak a korábbi átmeneti, családi krízis-, lakásfenntartási, gyógyszerkiadási, ápolási célra vagy más címen kifizetett segélyek.

Paszab Község Önkormányzata által adható ellátások formái - pénzben és természetben nyújtható támogatások - a szociális rászorultságtól függően:

- a) Rendkívüli települési támogatás
- b) Települési támogatások
 - ba) lakásfenntartási kiadások támogatása
 - bb) temetési költségekhez biztosított települési támogatás
 - bc) gyógyszer támogatás
- c) Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíj támogatás
- d) Egyszeri tanszertámogatás
- e) Egyszeri élelmiszer-csomag támogatás

Természetbeni támogatások

- a) köztemetés
- b) települési étkezési támogatás
- c) egyszeri élelmiszer-csomag támogatás

2024. évben az önkormányzat által adott támogatások

<i>Megnevezés</i>	<i>Támogatásban részesített személyek</i>	<i>Felhasznált összeg (Ft)</i>
Temetési támogatás	8	360.000
Rendkívüli települési támogatás	313	2.327.755
Települési lakásfenntartási támogatás	250	14.628.000
Települési tüzelő támogatás	-	-
Köztemetés	-	-
Gyógyszertámogatás	2	200.000

Forrás: Települési önkormányzat

2024. évben év végén került kiosztásra a szociális célú tüzelőtámogatás 292 háztartás részére, háztartásonként 1,028 m³ keménylombos tűzifa formájában, összesen 8.763.000 forint, értékben, amelyre pályázatot nyertünk.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresőök ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresőök száma (TS 052)		Álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresőök száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2018	90	12,21%	13	14,44%
2019	88	12,15%	13	14,77%
2020	143	19,32%	24	16,78%
2021	144	19,54%	20	13,89%
2022	143	18,19%	24	16,78%
2023	113	14,49%	38	33,63%
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal				

Az aktív korúak ellátása a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott ellátás. Az aktív korúak ellátására jogosultak pénzbeli ellátásának 2 típusa van:

- a foglalkoztatást helyettesítő támogatás,
- egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás.

A jogosultság megállapításának feltételei:

Az aktív korúak ellátása a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott ellátás.

A járási hivatal aktív korúak ellátására való jogosultságot állapít meg annak az aktív korú személynek,

- a) aki munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette, aki legalább 50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett, vagy akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján nem haladja meg az 50%-os mértéket, vagy
- b) aki vakok személyi járadékában részesül, vagy
- c) aki fogyatékosági támogatásban részesül [az a)–c) pont szerinti személy a továbbiakban együtt: egészségkárosodott személy], vagy
- d) akinek esetében a munkanélküli-járadék, álláskeresői járadék, nyugdíj előtti álláskeresői segély, álláskeresői segély, vállalkozói járadék (a továbbiakban együtt: álláskeresői ellátás) folyósítási időtartama lejárt, vagy
- e) akinek esetében az álláskeresői ellátás folyósítását keresőtevékenység folytatása miatt a folyósítási idő lejártát megelőzően szüntették meg, és a keresőtevékenységet követően az Flt. alapján álláskeresői ellátásra nem szerez jogosultságot, vagy
- f) aki az aktív korúak ellátása iránti kérelem benyújtását megelőző két évben az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább egy év időtartamig együttműködött, vagy
- g) akinek esetében a gyermekek otthongondozási díja, az ápolási díj, a Cst. szerinti gyermekgondozási támogatás, a rendszeres szociális járadék, a bányász dolgozók egészségkárosodási járadéka, az átmeneti járadék, a rehabilitációs járadék, a rokkantsági nyugdíj, a baleseti rokkantsági nyugdíj, a megváltozott munkaképességű személyek ellátása, az ideiglenes özvegyi nyugdíj folyósítása megszűnt, illetve az özvegyi nyugdíj folyósítása a Tny. 52. §-ának (3) bekezdése szerinti okból szűnt meg, és közvetlenül a kérelem benyújtását megelőzően az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább három hónapig együttműködött, feltéve, hogy saját maga és családjának megélhetése más módon nem biztosított, és keresőtevékenységet nem folytat.

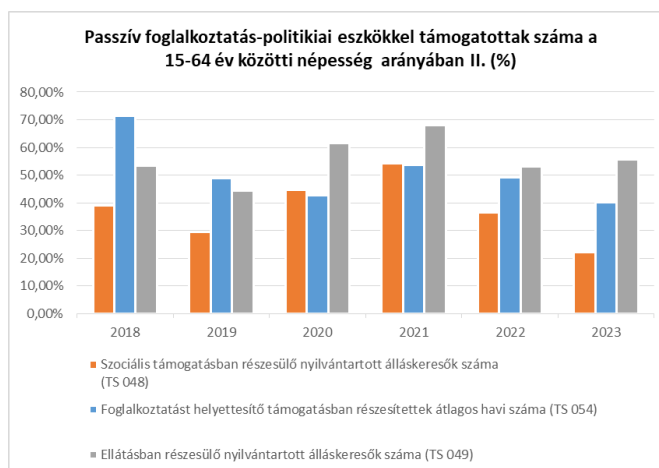
Egy családban egyidejűleg két személy abban az esetben jogosult az aktív korúak ellátására, ha az egyik személy a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, míg a másik személy az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás feltételeinek felel meg.

A foglalkoztatást helyettesítő támogatás havi összege a szociális vetítési alap összegének 80%-a.

(forrás: A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény)

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.						
Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2018	35	38,89%	64	71,36%	48	53,33%
2019	26	29,55%	43	48,94%	39	44,32%
2020	64	44,76%	61	42,62%	88	61,54%
2021	78	54,17%	77	53,56%	98	68,06%
2022	52	36,36%	70	49,21%	76	53,15%
2023	25	22,12%	45	40,12%	63	55,75%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal



A táblázat adatsora azt jelzik, hogy a községben a szociális segély és a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, mint az aktív korúak támogatása milyen mértékben van jelen.

Az aktív korúak ellátásaiban részesülők száma csökkenő tendenciát mutat a vizsgált időszakban. Ehhez nagyban hozzájárul az önkormányzat által szervezett különböző közfoglalkoztatási programok, melyekben évről-évre kb. helyi szinten több, mint száz fő van bevonva átlagban.

Közfoglalkoztatásban csak a kirendeltség által közvetített álláskereső, elsősorban FHT-ra jogosult személyek foglalkoztathatóak, akik a felajánlott munkalehetőséget az iskolai végzettség és szakképzettség figyelembevételével kötelesek elfogadni, emellett az önkormányzat rendeletben előírhatja jogosultsági feltételként, hogy a juttatásban részesülő a lakókörnyezetét tartsa rendben.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2018	8
2019	11
2020	10
2021	9
2022	8
2023	6

Forrás: TeIR, KSH

Az az aktív korúak ellátására jogosult személy, aki az ellátásra való jogosultság kezdő napján

- egészségkárosodott személynek minősül, vagy
- 14 éven aluli kiskorú gyermeket nevel – feltéve, hogy a családban élő gyermekek valamelyikére tekintettel más személy nem részesül a Cst. szerinti gyermekgondozási támogatásban, vagy gyermekgondozási díjban, csecsemőgondozási díjban, örökbefogadói díjban – és a gyermek ellátását napközbeni ellátást biztosító intézményben [Gyvt. 41. § (3) bek.], illetve nyári napközis otthonban, óvodában vagy iskolai napköziben nem tudják biztosítani, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra jogosult.

Az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás havi összege a családi jövedelemhatár összegének és a jogosult családja havi összjövedelmének különbözete, de nem haladhatja meg a közfoglalkoztatási bér mindenkor kötelező legkisebb összege személyi jövedelemadóval és társadalombiztosítási járulékkal csökkentett összegének (e § alkalmazásában: nettó közfoglalkoztatási bér) 90%-át azzal, hogy ha az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra jogosult családja tagjának foglalkoztatást helyettesítő támogatásra való jogosultságot állapítottak meg, az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás összege nem haladhatja meg a nettó közfoglalkoztatási bér 90%-ának és a foglalkoztatást helyettesítő támogatás összegének különbözetét.

(forrás: A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény)

Az ebben az ellátásban részesülők száma a 2019-es évtől kezdődően csökkenést mutat a községben. Ennek oka lehet a közfoglalkoztatásban való részvétel.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közművi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közművi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2018	405	0	0,00	48,15	71,36	80,49
2019	405	0	0,00	48,15	74,32	82,96
2020	405	0	0,00	48,15	80,49	88,64
2021	405	0	0,00	48,15	81,73	89,38
2022	399	0	0,00	41,10	82,96	90,23
2023	399	0	0,00	41,10	83,71	89,97

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A településen a lakásállomány stagnáló. A vizsgált időszakban nem mutatható ki lakásállomány növekedés. Ennek oka a település népességmegtartó erejének csökkenése, hiszen a községben egyetlen nagy foglalkoztató az önkormányzat, a munkahelyek hiánya jellemző a szomszédságban található településekre is.

a.) Bérlet állomány

Paszab Község Önkormányzata nem rendelkezik olyan ingatlannal, mely bérletként hasznosítható, és a lakáshoz jutás támogatási formái sem működnek a településen.

b.) Szociális lakhatás

Nem releváns.

c.) Egyéb lakás célra használt nem lakáscélú ingatlan

A településen nem jellemző a nem lakáscélú ingatlanokban történő lakhatás.

d, Elégtelen lakhatási körülmények

Elégtelen lakhatási környezet a településen jellemzően a cigány lakosság által lakott, Bessenyei telepen látszódik, azonban a Dózsa György utcán, Petőfi utcán is található olyan ház, amely nem megfelelő a lakhatásra. Ezek a régi, ún. szocpolos házak nincsenek karbantartva, a lakói rossz anyagi körülmények között élnek, így az évek során leromlott állag miatt a rendkívüli időjárás okoz gondot. (pl. nagy szél elviszi a háztetőt). Rosszak a nyílászárók, nincs szigetelés, leomlott vakolat. Az épület lakhatóvá tételében a települési önkormányzat rendkívüli pénzügyi támogatás formájában tud segítséget nyújtani a bajbajutott családoknak, melyet a hivatalban kell kérelmezni. Továbbá az önkormányzat segítséget nyújt a viharok okozta rongálások helyrehozatalában is.

e, Lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzügyi és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2018	305	11
2019	284	12
2020	568	12
2021	304	1 069
2022	610	4
2023	n.a.	4
Forrás: TeIR, KSH Tstar		

A mindennapi életfenntartás mellett a lakás fenntartására fordított kiadások igen megterhelőek a célcsoport családjai számára. A terhek enyhítését szolgálja az Szt-ben és a helyi rendeletben meghatározott feltételek fennállása esetén igénybe vehető lakhatási támogatás. A támogatás pénzügyi és természetbeni ellátásként is folyósítható.

Paszab Község Önkormányzat Képviselő-testületének 12/2021. (VIII.18.) önkormányzati rendelete a települési támogatásokról, a pénzben és természetben nyújtható szociális ellátásokról szabályozza a lakásfenntartási támogatásokhoz nyújtott önkormányzati támogatás szabályait.

Ennek értelmében:

„7. Lakásfenntartási kiadások települési támogatás

9. § (1) Az önkormányzat települési támogatás keretében a szociálisan rászoruló háztartások részére, a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez, továbbá létfenntartását veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került személynek nyújthat lakásfenntartási támogatást. Az önkormányzat települési támogatásként a háztartás tagjai által lakott lakás vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos meghatározott rendszeres kiadásai viseléséhez támogatást nyújt.

(2) Lakásfenntartási támogatásra jogosult az a személy, akinek háztartásában:

a)¹⁶ az egy főre eső nettó havi jövedelem a szociális vetítési alap összegének 450%-át nem haladja meg, a támogatás összege háztartásonként: 5.000. –Ft/hó,

b)¹⁷ az egy főre eső nettó havi jövedelem a szociális vetítési alap összegének 600%-át nem haladja meg, a támogatás összege háztartásonként: 4.000.-Ft/hó.

(3) A lakásfenntartási támogatás további feltétele, hogy kérelmező

a) háztartásának tagjai egyikének sincs vagyona, továbbá

b) a lakókörnyezetét rendben tartja.

10. § (1) Lakásfenntartási támogatás ugyanazon lakásra csak egy jogosultnak állapítható meg függetlenül a lakásban élő személyek és háztartások számától.

(2) Külön lakásnak kell tekinteni a jogerős bírói határozattal megosztott lakás lakrészeit.

(3) A megállapított jogosultsági időtartam alatt a jogosult, vagy háztartásának tagja részére újabb lakásfenntartási támogatást – a háztartás szerkezetében történt változást, illetve elköltözést kivéve – ugyanarra a lakásra nem lehet megállapítani.

(4) A lakásfenntartási támogatás 12 havi időtartamra állapítható meg.

11. § (1)¹⁸ A kérelemhez csatolni kell az [5. §](#)-ban foglaltakon túl a kérelmező nyilatkozatát a lakásban tartózkodás jogcíméről, valamint a háztartás vagyoni, jövedelmi helyzetéről.

(2)¹⁹ A támogatás iránti kérelmet a [2. melléklet](#) szerinti, a képviselő-testület által rendszeresített formanyomtatványon lehet benyújtani, mely elérhető a Hivatalban.”

f, Eladósodottság

A lakhatást segítő támogatásokat igénybe vevők száma 2021 évtől kezdődően növekedést mutat, ami jelzi a szociális rászorultság mértékét is. A rosszabb jövedelmi helyzetek miatt többen váltak jogosulttá a támogatásra. Az önkormányzat a folyamatos tájékoztatással igyekszik segíteni azokon, akiknek a lakhatása anyagi okokból veszélyeztetve van.

Nagy gondot okoz a lakóházak állapota, a tartozások miatt a közüzemi szolgáltatások szüneteltetése, a fűtésrendszerek állapota. Ezek javítására a napszámból, vagy közfoglalkoztatási bérből élő hátrányos helyzetű lakosoknak nincs anyagi kerete. Így a lakásviszonyok jellemző problémái a közműdíj-, illetve lakáshitel-tartozások, hátralékok felhalmozódása.

A legveszélyeztetettebb csoportok a kedvezőtlen jövedelmi helyzetű családok, pályakezdők, nagycsaládosok, a lakásfenntartási nehézséggel küzdők, a lakhatással összefüggő adósságot felhalmozott háztartások és súlyos betegséggel küzdő családok.

g, lakhatás egyéb jellemző: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Községünk külterületén kevés tanya ingatlan található, amelyek jellemzően magántulajdonban állnak. A tanya ingatlanok többsége közművel nem rendelkezik. Időszakos használatban vannak.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Szegregátumnak nevezzük azokat a területeket, ahol az aktív korú népességén belül a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya mindkét mutató tekintetében magasabb, mint 50%. Az általános tapasztalatok alapján elmondható, hogy ezen a területen az alacsony státuszú mélyszegénységben élő és roma népesség koncentrációja igen magas.

A 2001-es népszámláláskor mindösszesen a teljes lakosság 7,5 %-a vallotta magát romának. A népszámlálási adatok azért megbízhatatlanok, mert a legtöbb roma származású ember nem vallja magát romának. A teljes lakosságon belül a roma lakosság számának meghatározására csak becsült adatok állnak a rendelkezésre. (kb. 400-500 fő)

a.) A telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői

A településen etnikailag szegregált jellegű lakókörnyezet alakult ki a Bessenyei utca által határolt Bessenyei telepen. A rossz lakhatási körülmények, az alacsony iskolai végzettség, illetve a szegregáció miatt szükségessé válik pályázati lehetőségek keresése a településen működő Roma Nemzetiségi Önkormányzat bevonásával. Az itt élőknek a jövedelme szociális ellátásokból tevődik össze. Gyermkeik halmozottan hátrányos helyzetűek.

A közműellátottság a településen megoldott, sok lakásban azonban nem épült fürdőszoba. Nem került bevezetésre a folyóvíz. A 2018, 2019 és 2020 években a Belügyminisztérium támogatásával a Fapados folyóvíz program mintatelepülése lett Paszab, hiszen először itt valósult meg, hogy 25 lakásnál majd 56 lakásnál fürdőszoba került kialakításra a jobb lakhatási körülmények biztosítása érdekében. 2021 évben Belügyminisztériumi támogatásból megvalósult a Bessenyei telep elnevezésű utca felújítása.

b.) A telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői

A roma lakosság szociális helyzetére vonatkozóan sincsenek pontos adatok, azonban megállapítható, hogy a roma népesség átlagos életszínvonala, lakhatási körülményei, egészségi állapota, iskolázottsága, foglalkoztatottsága a társadalom egészéhez viszonyítva lényegesen rosszabb. Komoly anyagi problémákkal és krízishelyzetekkel küzdenek és alapvető szükségleteik kielégítésében szorulnak segítségre. Nagy dilemma az őket segítő munka, mely arra irányulna, hogy megtörténjen reintegrációjuk a munka világába. Míg alapvető szükségleteik nincs kielégítve ez a feladat nagyon nehéz, szinte lehetetlen.

A szegregációval veszélyeztetett terület a községben a Bessenyei telep területe. Az itt élő kb. 35 család megközelítőleg 130 főt számlál. Van olyan háztartás, ahol több generáció él együtt. Az itt élő aktív korú lakosság jelentős részük szakképzetlen, 8 általános végzettséggel sem rendelkezik. Ezért számukra egyetlen jövedelemforrás a közfoglalkoztatásban való részvétel, a családi pótlék, gyes, gyed. Eljárnak idénymunkára, napszámba, napi bejelentéssel, vagy anélkül. Gyermkeik halmozottan hátrányos helyzetűek.

Az önkormányzat és intézményei mellett a községben működő Roma Nemzetiségi Önkormányzat és több civil szervezet is segíti a szegregációval veszélyeztetett területen élőket.

c.) Szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

A település utcáinak nagy részéről elmondható, hogy rendelkezik roma család lakóingatlanlással. Azonban a településen a Bessenyei telep az a terület, ahol csak roma lakosság lakik. A Petőfi illetve Dózsa György utcákról elmondható (ezek az utcák a Bessenyei telep szomszédságában vannak), hogy nagy számú roma nemzetiségű lakos lakja. Az elmúlt években megfigyelhető volt, hogy a kormányzat családtámogatási rendszere által nyújtott támogatásokból a községben (a Fő utcán, vagy ebből nyíló utcákban) régebbi lakóingatlanokat meg tudnak vásárolni, így a szegregáltsággal veszélyeztetett környezetből be tudnak költözni a községbe.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a.) Az egészségügyi alapszolgáltatáshoz, szakellátáshoz való hozzáférés

A település egészségügyi mutatói viszonylag pontos képet adnak a település egészségügyi helyzetéről. A kötelező védőoltásokból senki sem maradt ki. A helyi önkormányzat az egészségvédelemmel kapcsolatos ismeretek terjesztésében, a helyi társadalom egészségtudatos attitűdjének formálásában közvetlenül nem vállal szerepet. A hatékony egészségvédelem hangsúlyos eleme az önkormányzat által fenntartott közoktatási intézmények nevelési, oktatási programjai. Az önkormányzat által biztosított közétkeztetés megfelel az érintett korosztály egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak. A 0-18 éves roma korosztály körében az alultápláltság nem jellemző probléma.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közfogyóellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2018	1	0	0	1	69	7,32
2019	1	0	0	1	66	4,42
2020	1	0	0	1	62	1,47
2021	1	0	0	1	57	3,56
2022	1	0	0	1	42	6,74
2023	1	0	0	1	67	7,99
Forrás: TeIR, KSH Tstar						

A településen 1 fő vállalkozó háziorvos biztosítja az egészségügyi ellátást, melyet a gyógyszerértékesítés és védőnői szolgálat egészít ki. Betöltetlen háziorvosi, védőnői, valamint ápolónői státusz nincs Paszabon.

A községben 1 orvosi rendelő, 1 gyógyszertár és 1 védőnői szolgálati körzet található. Ezek közül az orvosi rendelő és védőnői szolgálat épülete akadálymentes. A védőnői szolgálatnak helyet adó épület 2018 évben pályázati forrásból felújításra, bővítésre került, így az ellátást egy a kor igényeinek megfelelő épületben tudják igénybe venni a lakosok. Az iskolaegészségügyi feladatok végrehajtása az előírások szerinti, a háziorvos és a védőnő látja el ezen feladatokat. Paszabon a család- és nővédelmi gondozás a védőnői feladatellátás keretében biztosított. (családtervezés, fogamzás előtti gondozás, várandós, szoptatós anyag gondozása)

Járóbeteg ellátást a db. Béres József Egészségügyi Centrum látja el, melyet Ibrány és Nagyhalász városok határában helyezkedik el, Paszab községtől kb. 15 km-re. Az intézet elérhető autóbusszal, kerékpárral az előző időszakban megépült kerékpárúton, valamint gépkocsival is. Paszab Község Önkormányzata a település 9 személyes kisbuszával hetente egy alkalommal szervez utat vérvételre a járóbeteg központba a település lakosai számára. Ebben az egészségügyi központban működik a térséget ellátó központi orvosi ügyelet is.

Széles körű egészségügyi ellátást biztosítását valósították meg a szakellátó központ létrehozásával, hiszen belgyógyászati, kardiológiai, bőrgyógyászati, sebészeti, nőgyógyászati, csecsemő és gyermekgyógyászati, reumatológiai, pszichiátriai, szemészeti, ortopédiai, urológiai szakrendelések, valamint fizioterápia, gyógytorna, röntgen-diagnosztika, labor működését teszi lehetővé és elérhetővé a körzetben élő lakosok számára.

A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére – egészségügyi állapota megőrzéséhez és helyreállításához – az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás. A közgyógyellátás megállapítható alanyi jogon: tartósan beteg gyermekek részére, rokkantsági ellátásban részesülőknek, hadigondozottaknak, normatív és méltányossági alapon jövedelem függvényében. Az ellátást kérni a Ibrányi Járási Hivatal Kormányablakában lehet.

b.) Prevenció és szűrőprogramok (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A háziorvosok statisztikai adatai szerint a felnőtt lakosság megbetegedései között a magas vérnyomás, a keringési zavar okozta szívbetegségek állnak az első helyen, ezt követik a mozgásszervi betegségek. Magas arányt képvisel a kor specifikus cukorbetegség, és a különböző légúti megbetegedések is.

Fontos, hogy a nőgyógyászati daganatos megbetegedések megelőzésében nagy szerepet játszó méhnyakrákszűrések folytatásához a városban továbbra is megfelelő szakrendelő álljon rendelkezésre, mely előfeltétele a nők minél szélesebb körű bevonásának is. A háziorvosok jelentős prevenció munkát végeznek, a városban egyre nagyobb szerep jut a megelőzésnek. Többek között hipertóniaszűrés, az anyagcsere betegségek feltérképezése, az egészségre ártalmas rizikófaktorokra (dohányzás, alkohol...) való felhívás a leggyakoribb. Az elmúlt években emelkedett az onkológiai szűréseken résztvevők száma. A kötelező szűrésekhez való hozzáférés a lakosság számára biztosított, egészségügyi szűrések térítésmentesen és önkéntes bejelentkezés alapján mindenki számára hozzáférhető. A rendszeres szűrések körébe tartozó nőgyógyászati vizsgálatok köre (mammográfia, UH,) a megyeszékhelyen, Nyíregyházán elérhető.

Az iskola egészségügyi tevékenység keretén belül a gyermekeknél, tanulóknál egészségügyi szűrővizsgálatok, tisztasági vizsgálatok, fejtetvességi vizsgálatok, szomatikus fejlettségi vizsgálatok, fogászati vizsgálatok és beavatkozások, csoportos egészségnevelés és egyéni mentális gondozás történik.

A gyermekek is több alkalommal vettek részt az iskolák által szervezett egészségnapokon, elsősegélypontot biztosítottak, részt vettek osztályfőnöki órákon, gyógynövényekről tartottak előadást, egészséges táplálkozásról tartottak egészség órákat, személyes konzultációkat biztosítottak tinédzserkorú lányoknak, szűrővizsgálatokhoz kapcsolódóan segítették a vizsgálatokra eljuttatni a problémás diákokat, szükség esetén a Család- és Gyermejjóléti Szolgálat segítségét is kérték. Rendszeresen visszatérő fejtetvességi problémák esetén a

rendszeres kontrollvizsgálatokkal, illetve a rászoruló családoknak irtószert beszerzésében segítettek.

Az egészségügyi szűrővizsgálatok ugyanúgy az óvodákban is kötelezőek évente és meg is valósulnak az intézményében: fogászati és hallás szűrővizsgálatok, szinte heti rendszerességgel jönnek az óvodákba a védőnők fejtetvesség vizsgálatra. Minden óvodánk különösen nagy hangsúlyt fektet az egészség megőrzésére, Rengeteg programot terveztünk és valósítunk meg éves szinten preventív jelleggel: sportnapok, gyümölcsnapok, előadások az egészséges táplálkozásról.

A 2019. év végén egy új közegészségügyi szempontból rendkívül veszélyes helyzet alakult ki Magyarországon a Covid-19 járvány elterjedésével. Településünk a kihirdetett veszélyhelyzetet követően, de már azt megelőzően is azonnal reagált az eseményekre. Fertőtlenítő szereket, maszkokat, ózongenerátort szereztünk be. Megszerveztük az önkormányzati intézményeknél dolgozók tesztelését. A lakosságot folyamatosan tájékoztattuk az aktuális járványügyi szabályokról, annak érdekében, hogy elkerüljük a tömeges megbetegedést.

Célunk, hogy a jól bevált intézkedéseket folyamatosan végrehajtjuk és végrehajtatjuk, külön kiemelt figyelmet fordítunk intézményeink fertőtlenítésére, az intézményeink szolgáltatásait igénybe vevők egészségének megőrzése érdekében.

2021-ben és 2025. évben is eljutott településünkre a „Helybe visszük a szűrővizsgálatokat” program, melynek keretében szűrőbusz érkezett a községbe. E program keretében így helyben volt mód arra, hogy a település lakossága többfajta egészségügyi szűrővizsgálaton vegyen részt. (pl. nőgyógyászati rákszűrés, kardiológiai vizsgálatok, ideggyógyászati nyaki ultrahang, általános egészségügyi állapotszűrés, stb.) 2023. évben kb. 45 fő, míg 2025. évben kb. 20 fő vett részt ezeken a szűréseken, ami azt mutatja, hogy a lakosság nem érezte jelentőségét annak, hogy nem kell elutazni a településről, hogy részt vehessenek ilyen vizsgálatokon, hanem helyben elvégzik azt.

c.) Fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A dr. Béres József Egészségügyi Centrum látja el ezt a szolgáltatást a térségben. A fizioterápia a reumatológiai szakrendeléssel szoros együttműködésben dolgozik. A gyógytorna szintén a reumatológiai szakrendeléssel szorosan együttműködve látja el a betegeket. Ezen szolgáltatások finanszírozása OEP támogatásból történik.

d.) Közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A településen az önkormányzat fenntartásában működő Mandula Néni Óvodájában található 100 fős konyha látja el a közétkeztetési feladatokat, ezen felül vendégbédét biztosít a településen élőknek a működési engedélyben meghatározott létszámig.

Az étlapok összeállításánál biztosítják a korcsoportonként szükséges napi tápanyag bevitelt (kcal, fehérje, zsír, szénhidrát), figyelembe véve az idényszerűséget, a változatosságot. A diétás közétkeztetést orvosi igazolás mellett vehetik igénybe náluk a gyerekek.

e.) Sportprogramokhoz való hozzáférés

A testnevelés és a sport jelentős szerepet tölt be az ifjúság erkölcsi – fizikai nevelésében, a személyiség formálásában.

A sport koncepcióban megfogalmazott alapcél megvalósításának középpontjába az iskolai testnevelést, a szabadidősportot helyezi, miszerint az iskolai testnevelés órákon és a tanórán

kívüli foglalkozásokon kell rászoktatni a fiatalokat, hogy igényük legyen természetes mozgásszükségleteik kielégítésére, kialakuljon náluk az aktív mozgás iránt való igény. Az általános iskola rendelkezik tornaszobával, ahol a sportolási lehetőség biztosított az intézmény diákjai számára.

A térségben, Ibrányban működő Tanuszoda évközben szervezeten biztosítja az Ibrány és térségében élő általános iskolás korú gyermekek számára az úszást (testnevelés óra keretein belül). A tanuszoda szolgáltatási bárki részére elérhetők.

2024. évben megépült a községben a BM-MLSZ pályaépítési program keretében egy 20x40 m nagyságú Rekortán labdarúgó pálya, melyet a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Sportegyesülettel közösen valósított meg a települési önkormányzat.

f.) Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A településen nem működik személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátást biztosító intézmény.

Paszab Község Önkormányzata és Gávavencsellő Nagyközség Önkormányzata 2019-es évben társulást hozott létre Gávavencsellői Szociális Szolgáltatási Társulás néven, melynek feladata a szociális étkeztetés, valamint házi segítségnyújtás biztosítása az illetékeségi területen. Közös fenntartási intézményként ezt a feladatot a Gávavencsellői Szociális Szolgáltató Központ látja el. Paszab Község Önkormányzata pályázatot nyújtott be 2022. évben egy idősök nappali ellátását szolgáló intézmény létesítésére, azonban ez a pályázat tartaléklistára került. Megvalósítása is bizonytalan, de az önkormányzat arra törekszik, hogy a jövőben ez a pályázat megvalósuljon.

g) drogprevenciós szolgáltatások;

Általános Iskola keretein belül kerülnek sor a gyermekek számára előadás szervezésére együttműködve a Nyíregyházi Rendőrkapitánysággal, valamint az Ibrányi Rendőrörsszel. Az intézményben működik az iskola rendőr szolgálat. A szolgálatot teljesítő rendőr osztályfőnöki óra keretein belül tart előadást a kábítószer veszélyeiről, továbbá tanítási óra és órán kívüli időszakban kerül sor drogprevenciós filmvetítésre. Az intézmény által szervezett gyermeknapi programok keretében az Ibrányi rendőrörss munkatársai is bekapcsolódnak a programokba (DADA sátor, kutyás bemutató)

h, Hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Az önkormányzati intézmények az ügyintézés és a foglalkoztatás során is megelőzik és megakadályozzák a hátrányos megkülönböztetést, mindent megtesznek az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség biztosítása érdekében.

i, Előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

A pénzbeni ellátások és a közszolgáltatások szervezése során pozitív diszkriminációval segítjük a célcsoportokhoz tartozókat. Ez részben szabályozási eszközökkel, részben eljárások bevezetésével, részben a nyilvánosság eszközeinek alkalmazásával történik. Népkonyha nem működik az önkormányzat területén.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkehán kioztott ételadagok száma (db)
2018	n.a.
2019	n.a.
2020	n.a.
2021	n.a.
2022	n.a.
2023	n.a.
Forrás: Önkormányzati adat	

3.7 Községi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) községi élet szinterei, fórumai;

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2021)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
n.a.	nem	558	1
Forrás: TeIR, KSH Tstar			

A településen található iskola rendelkezik egy tornaszobával, mely a régi művelődési ház átalakításával pályázati forrásból valósult meg. Az iskola területén került kialakításra egy bitumen sportpálya lelátóval, melyet az iskolai testnevelés óra keretében használnak. Füves sportpálya jelenleg nincs a településen, viszont a települési önkormányzat keresi a létesítésére irányuló pályázati lehetőségeket.

2024. évben megépült a községben a BM-MLSZ pályaépítési program keretében egy 20x40 m nagyságú Rekortán labdarúgó pálya, melyet a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Sportegyesülettel közösen valósított meg a települési önkormányzat.

A települési könyvtár - amely az általános iskola szomszédságában helyezkedik el- a Móricz Zsigmond Megyei Könyvtárral kötött szerződés keretében működik, amelyben egy közművelődési szakember várja az olvasókat. Az ő segítő közreműködésével a könyvtárban rendszeres iskolai foglalkozások is megtartásra kerülnek.

A községben a közművelődési feladatokat a települési önkormányzat közművelődési szintén végzi. A településen a községi szintér a település központjában található Szóttos Népművészeti Ház, mely egyik termében a helytörténi gyűjtemény és a paszabi szóttest bemutató kiállítás kapott helyet. A másik terem községi célokat szolgál: itt kerül megtartásra a képviselő-testületi ülések, időszakosan házasságkötő teremként is funkcionál. Itt tartják összejeveteleiket a településen működő civil szervezetek, amelyeknek ez az épület a székhelye is, valamint ismeretterjesztő előadások megtartását is szolgálja. Kisebb helyi rendezvények megtartásának is helyet ad. (pl. március 15, október 23.)

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

A településen nem tapasztalható etnikai konfliktus.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

A problémás élethelyzetbe kerülő családok mindig kapnak segítséget, amikor szükségük van rá, de ezek legtöbbször olyan anyagi segítséget jelentenek számukra, amit utána le kell dolgozniuk. Az önkéntes munka a településen nem jellemző.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

Paszab Községben a 2024. évi választások alkalmával ismét alakult Roma Nemzetiségi Önkormányzat. Az új nemzetiségi önkormányzat céljai között szerepel minél több olyan rendezvény, esemény megvalósítása, melyen a roma hagyományokat ápolni tudják, valamint szélesebb körben meg tudják ismertetni. Ennek érdekében folyamatosan figyelemmel kísérik a pályázati lehetőségeket. 2025. évben elindult ez a folyamat, hiszen majálist szerveztek, nyári táborot valósítottak meg pályázati támogatásból a roma gyerekek számára. Ezeken a rendezvényen a roma kultúra ápolását roma zenés és táncos produkciók bemutatásával valósítják meg. Együttműködnek a környező települések roma nemzetiségi önkormányzataival, akiknek segítségével más településekről is érkeznek roma előadók, valamint ezek az események lehetőséget adnak a közös beszélgetésekre, tapasztalatcserére a jövőbeni célok megvalósítása érdekében. A Baptista Szeretetszolgálat által a községben működtetett „Jelenlét pont” szervezésében idén sor került egy „Ki mit tud?” tehetségkutató verseny megrendezésére Paszabon, melyen 8 felzárkózó településről, a Baptista Szeretetszolgálat által működtetett Jelenlét pont negyven gyermeke vett részt.

e) helyi lakossági önszerveződések.

A kultúra kitüntetett helyet foglal el az esélyegyenlőség megteremtésének elősegítésében, az esélyegyenlőtlenségek csökkentésében. Jelentősége túlmutat az ágazati megközelítés szempontjain, felzárkóztató, kiegyenlítő szerepe miatt, valamint azért, mert a kulturális hátrány az esélyegyenlőtlenség forrása, rögzítője lehet.

A települési önkormányzat igyekszik minden lakos számára megfelelő minőségű közösségi élethez való hozzájutást biztosítani.

Települési programok szervezésével egyre magasabb színvonalú közösségi életet alakít ki. (Nemzeti ünnepeink közös ünneplése a helyi, térségi civil szervezetekkel, egyházi szervezetekkel: március 15., gyermeknap, Szóttésnap, augusztus 20., október 23., idősök napja, karácsonyi ünnepség). Ezen programok lebonyolításában együttműködik a települési önkormányzat a helyi általános iskolával, hiszen az intézmény diákjai színvonalas műsorral kedveskednek a résztvevőknek. A gyermekek (akik között roma és nem roma gyermek is részt vesz a műsorban) lelkesen készülnek a fellépésekre, melyekre szüleik, nagyszüleik és testvéreik is ellátogatnak.

A helyi civil szervezetek (pl. Nyugdíjas Egyesület) színes programok szervezésével igyekszik a korosztályokat közelíteni egymáshoz. (pl. unoka-nagymama közös karácsonyi dísz készítése.) Jelentős és kiemelkedő rendezvénye a településnek a már hagyományosan július megrendezésre kerülő, a helyi és népművészeti értékeket bemutató PASZABI SZÓTTESNAPOK, ahol térségi nyugdíjas találkozóra is sor kerül amellet, hogy színes, minden korosztály számára színvonalas programsorozat kerül megrendezésre. Évente karácsonyi forgatag kerül megrendezésre a település lakosai számára.

A helyi Roma Nemzetiségi Önkormányzat minden évben Roma-napot szervez, melynek az általános iskola udvara és tornapályája ad otthont, ahol szervezett körülmények között minden korosztály számára biztosítanak sportolási lehetőséget (focikupa), bemutathatják hagyományaikat.

A település közösségi színtere a község központjában lévő Paszabi Szóttos Népművészeti Ház, amely a községben működő civil szervezetek számára is székhelyül szolgál. Ez az épület ad helyet a helytörténi kiállításnak, valamint a paszabi szóttest bemutató kiállításnak. Az épület mögötti rendezvénytéren az elmúlt években szabadtéri színházi előadás is megrendezésre került.

Minden év tavaszán került megrendezésre a települési önkormányzat közmeghallgatása, amely fórum a településen felmerülő problémák megvitatásának és megoldásának valamennyi lakos számára.

Az elmúlt években nem fordult elő a településen a romákat ért, feltételezhetően rasszista indítékú támadás, inzultus. A romák és nem romák közötti erőszakba torkolló konfliktusra sem került sor.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Paszab Község Önkormányzata együttműködési megállapodást kötött a Roma Nemzetiségi Önkormányzattal, aki a roma nemzetiség érdekképviselőjét látja el községünkben. A mélyszegénységben élők, a romák többsége a társadalom peremén él, helyzetük halmozottan hátrányos, jellemző rájuk az alacsony iskolázottság szintje, magasabb munkanélküliségi arány.

A Roma Nemzetiségi Önkormányzat aktív kapcsolatot ápol a helyi oktatási-nevelési intézményekkel, karitatív szervezetekkel és szoros együttműködést alakítottak ki a települési önkormányzattal. Mindezek eredményeképpen számos ruha- és élelmiszeradomány került a község rászoruló lakosai számára kiosztásra, mely életminőségük, mindennapi életük javítását segítette elő, az óvodában és iskolában a ballagások alkalmával tanszercsomagok kerültek kiosztásra. Kulturális programok szervezésével a roma hagyományok ápolását segítik elől.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

<i>A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön</i>	
<i>beazonosított problémák</i>	<i>fejlesztési lehetőségek</i>
Magas az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők száma	Képzési programok indítása, melyek a nyílt munkaerőpiaci elhelyezkedési esélyt hosszútávon növeli
Nagyarányú munkanélküliség	Foglalkoztatási programok helyi szinten, képzésekben való részvétel, amely elősegíti a hosszabb távú foglalkoztatást
információhiány a romák és mélyszegénységben élők között az igényelhető támogatásokról, a jártasság hiánya a mindennapi ügyintézkedésben (pl. szolgáltatóknál, támogatás igénylése terén)	a lakosság tájékoztatása, informálása folyamatosan, szélesebb körű együttműködés a térségben működő kormányhivatallal

Szegregáció veszélye (Bessenyei telep)	Felzárkóztatásra irányuló programban való részvétel
magas a hátrányos helyzetű gyermekek száma	korai fejlesztés, hátránykompenzáló programok kisgyermekkorban, az általános iskolában felzárkóztató programokban való részvétel (Útravaló ösztöndíjprogram)
a romák körében a lakásállomány jelentős része elhanyagolt, a lakáskörülmények nem megfelelőek	háztartásgazdálkodási és életvezetési ismeretek nyújtása

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

A gyermekek a család, a közösség, a település és ezáltal a nemzet jövőjét is jelentik. Ezért kiemelt jelentőségű, hogy olyan környezetben nőjenek fel, amelyek a jólétet biztosítják, amelyben alaptényező a gyermek egészsége, a gyermekek védelme és az oktatásuk biztosítása, valamint a szegénység és kirekesztés hatékony ellensúlyozása.

A gyermekek és családjaik nélkülözését csökkentő intézkedések javítják a gyermekek fejlődési esélyeit, ezáltal pedig nagyobb mértékben lesznek képesek kezelni az előregedő társadalmak kialakulásával együtt járó terheket.

4.1. számú táblázat - Gyermekek népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	668	637	1305	51,19%	48,81%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			67	5,13%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	165	136	301	12,64%	10,42%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	30	32	62	2,30%	2,45%
Forrás: TeIR, KSH Tstar					

Már születésünk és talán fogantatásunk pillanatától esélyegyenlőtlenség állhat fenn, mivel nem mindegy, hogy milyen családba születünk, hazánk melyik részén, a keleti vagy nyugati térségében, tanyán, kis vagy nagy településen, kisvárosban, avagy nagyvárosban élünk.

Az esélyegyenlőségre ebben a helyzetben is törekedni kell, ezért az a cél, hogy mindenki egyenlő eséllyel jusson az ellátásokhoz, rendelkezzen a kellő információval, tisztában legyen vele, hol intézheti ügyeit, hol érdeklődhet, tudja, milyen ellátások illetik meg, vagy van-e választási lehetősége. Az ellátásokat hol igényelheti és az igénylésnek mi a módja!

Az utóbbi években született szociális vonatkozású jogszabályokban megvalósult a jogalkotó azon törekvése, hogy az irányelveknek megfelelő, az egyenlő esélyeket biztosító jogszabályok szülessenek.

A település és Magyarország jövőjét a gyermekek jelentik. Paszab eddig is, és a jövőben is arra törekszik, hogy a gyermekek születésüktől kezdve biztonságban és minél szélesebb körű ellátásban részesülve nevelkedjenek.

a) A veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2018	14	n.a.
2019	10	29
2020	5	12
2021	4	15
2022	20	23
2023	11	34

Forrás: TelR, KSH Tstar

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont)

A védelembe vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevitelével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a települési önkormányzat jegyzője a gyermeket védelembe veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdés).

Az önkormányzat kötelező feladatai közé tartozik a gyermekvédelem helyi ellátórendszerének kiépítése és működtetése. A gyermekvédelmi rendszer egyik meghatározó eleme a gyermekvédelmi alapellátás, mely működése Az 1997. évi XXXI. Törvény 96.§ (6) bekezdése alapján az önkormányzat átfogó értékelést kell készíteni a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról.

A települési önkormányzat a gyermekjóléti szolgáltatást a Gávavencsellői Szociális Szolgáltató Központ által biztosítja.

A Gyermekjóléti Szolgálattal rendszeres kapcsolatot tart fenn az önkormányzat, amely vonatkozik a jelzőrendszer tagjaira is. A gyermekek átmeneti gondozása biztosított a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Intézményfenntartó Központ által, akivel az önkormányzat ellátási szerződést kötött.

Az alapellátás feltétele a család együttműködési szándéka. Amennyiben a szülő vagy gyermek nem tanúsít együttműködést, a családgondozó alapvető feladata a család motivációjának felkeltése a probléma megoldása iránt. Amennyiben ez nem vezet eredményre és a gyermek veszélyeztetettsége továbbra is fennáll, a családgondozó javaslatot tesz a gyermekvédelembe vételére.

Paszabon elmondható, hogy a védelembe vett gyermekek száma 2023-as évre csökkenést mutat. Azonban a veszélyeztetett kiskorúak száma 2022-2023 években jelentősen növekedett.

A településen élő gyermekek veszélyeztetettségének legfőbb okai anyagi eredetűek, amely elsősorban a szülők munkalehetőségének hiányából, kilátástalannak megítélt helyzetükből adódnak, melyet önerőből nem képesek megoldani, és ez többnyire a túlzott alkoholfogyasztásban nyilvánul meg.

A családjából kiemelt gyermekek szüleivel a családgondozók rendszeres kapcsolatot tartanak. Az a cél, hogy a gyermek visszahelyezhető legyen a családjába. Elmondható, hogy a legtöbb szülő él kapcsolattartási jogával rendszeresen vagy alkalmasszerűen, de látogatja gyermekét.

A védelembe vételkor minden esetben halmozottan jelentkező problémákkal találkozunk, a családok egyszerre több működési zavart okoznak, a gyermek pedig több tünetet produkál. Sok esetben az együttműködés hiánya mellett kellett kezdeményezni a védelembe vételt. A háttérben családi konfliktusok, valós gyermekelhelyezés, kapcsolattartási problémák, bántalmazás, gyermeknevelési problémák, vagy a szülői elhanyagolás állt.

A településen működő gyermekjóléti szolgálat munkatársai folyamatosan figyelik és megteszik a szükséges intézkedéseket a településen élő gyermekek veszélyeztetettségének csökkentése érdekében. Legtöbbször a veszélyeztetettség hátterében a gyermeknevelési problémák, a szülő vagy család életvitele áll.

A köznevelési intézményekben folyó gyermekvédelmi munka erősítése és a tanulók veszélyeztetettségének megelőzése érdekében 2018. szeptember 1-jétől bevezetésre került az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység, melyet a család- és gyermekjóléti központ speciális szolgáltatásai közé sorolja a jogszabály.

Az óvodai és iskolai szociális segítő egyéni, csoportos és közösségi szociális munkát végez, valamint gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat lát el.

Ennek keretében segíti:

- a gyermeket a korának megfelelő nevelésbe és oktatásba való beilleszkedéséhez, valamint tanulmányi kötelezettségei teljesítéséhez szükséges kompetenciái fejlesztésében,
- a tanulmányi előmeneteléhez, későbbi munkavállalásához kapcsolódó lehetőségei kibontakozásában,
- tanulmányi kötelezettségeinek teljesítését akadályozó tényezők észlelését és feltárását,
- a gyermek családját a gyermek óvodai és iskolai életét érintő kérdésekben, valamint nevelési problémák esetén a gyermeket és a családot a közöttük lévő konfliktus feloldásában,
- prevenciós eszközök alkalmazásával segíti a gyermek veszélyeztetettségének kiszűrését és a jelzőrendszer működését,

Munkája során az egyéni, csoportos és közösségi szociális munka eszközeit alkalmazza.

A feladatainak keretében az iskolai szociális munkás:

- Fogadóórát tart az intézménnyel kötött megállapodás és a szükségletfelmérés tapasztalatainak megfelelően a tanulók, a szülő, a pedagógusok részére.
- Segítő beszélgetés formájában meghallgatja a gyermeket, szüleit, pedagógusokat és megoldást keres a felmerült problémára.
- Családlátogatást végez.
- Csoportfoglalkozásokat tervez, szervez és vezet.

- Prevenciós feladatokat lát el, közösségi szociális munkát végez.
- 2024. év során több családnál problémát jelentett az óvodai és iskolai hiányzások igazolása, és azoknak időben történő beadása, valamint az igazolt hiányzások száma is nagy számban emelkedett. A betegségek után a gyerekek nehezen pótolták az iskolai lemaradásukat, otthon a szülők nem tudtak segíteni a gyermekeiknek. Magatartási problémák is előfordultak, amelyek az esetleges otthoni családi konfliktusokra is visszavezethetők. A szülőkkel történő konzultációk telefonon, illetve családlátogatás keretein belül valósultak meg.
- Az iskolában több osztályban prevenciós csoportfoglalkozásokat tartott az óvodai és iskolai szociális segítő, melyek célja a tanulók szemléletformálása és társas készségeik fejlesztése volt.
- A foglalkozások fő témái a bullying megelőzése, a konfliktuskezelési stratégiák, a környezetvédelem és a környezetük tisztán tartásának fontossága.
- A bullying és konfliktuskezelés témakörében a tanulók interaktív feladatokon keresztül ismerkedtek meg a bántalmazás különböző formáival, annak következményeivel, valamint azzal, hogy hogyan léphetnek fel a bántalmazás ellen, akár áldozatként, akár szemlélőként. Kiemelten foglalkoztunk az empátia és az aszertív kommunikáció fejlesztésével. A beszélgetés során a tanulók megosztották saját tapasztalataikat is, ami segítette a téma mélyebb megértését.
- A környezetvédelem és a környezet tisztán tartása témájú foglalkozások során a diákok játékos formában ismerhették meg a fenntarthatóság alapelveit, szelektív hulladékgyűjtés és a tudatos fogyasztás jelentőségét. Hangsúlyt fektettem arra, hogy a diákok saját környezetükben is alkalmazható, egyszerű mégis hatékony lépéseket ismerjenek meg, amelyekkel hozzájárulhatnak egy tisztább és élhetőbb világ kialakításához.
- Lego - Six Bricks fejlesztő foglalkozásokat is tartott, amelyek játékos, interaktív formában támogatták a gyerekek figyelmének, együttműködési és problémamegoldó készségeinek fejlődését.
- A foglalkozások során a tanulók aktívan részt vettek a feladatokban, pozitív visszajelzéseket adtak. A későbbiekben érdemes további, folytatódó programokat szervezni, amelyek elmélyítik a tanultakat, illetve azok hosszú távon is beépüljenek a diákok gondolkodásába és viselkedésébe.

Az összes tevékenység Paszab településen 114 darabszám volt, amelyek egyéni esetkezeléshez kapcsolhatók és 23 fő gyermeket érintett. A prevenciós foglalkozásokkal összesen 82 tanulót ért el. A tantestülettel, óvodai nevelőkkel jó kapcsolatot sikerült kialakítani az elmúlt év során. A gyerekekkel is jó, megfelelő kapcsolatot alakított ki és előfordult, amikor a tanórán is részt vett, óralátogatás néven. Egyre több prevenciós csoportmunkát sikerült beilleszteni az iskolák munkarendjébe, ami nagyban elősegíti a munkát az iskolában.

Az óvodai tevékenység elsődleges tevékenysége a gyerekek megfigyelése csoporthelyzetben. Kiemelt figyelem a hiányzások - igazolások visszaszorítása az óvodások körében. Szülőkkel való konzultáció elsősorban a nevelés gyakorlatában.

Bevont segítőként a feladatok közé tartozik, hogy a lehetőségekhez képest beszélgessen a gyerekekkel, érdeklődjön iskolai életükről, tanulmányaikról, problémás helyzet kialakulását

követően segítse őket annak megoldásában, illetve tudomására jutott információkat egyeztesse a családsegítőjével, esetmenedzserével, részt vegyen a velük kapcsolatos megbeszéléseken, esetkonferenciákon, 2024. évben esetkonferencián 5 család esetében vett részt 7 gyermek ügyében.

A veszélyeztető tényezők észlelése a gyermekvédelmi rendszer első lépcsőjén álló személyek és hatóságok (védőnői szolgálat, óvodai és iskolai pedagógusok, gyermekjóléti szolgálat stb.) feladata.

A jelzőrendszer működése körében a család- és gyermekjóléti szolgálat:

- figyelemmel kíséri a településen élő családok, gyermekek, személyek életkörülményeit, szociális helyzetét, gyermekjóléti- és szociális ellátások, szolgáltatások iránti szükségletét, gyermekvédelmi vagy egyéb hatósági beavatkozást igénylő helyzetét,
- a jelzésre köteles szervezeteket felhívja jelzési kötelezettségük írásban – krízishelyzet esetén utólagosan – történő teljesítésére, veszélyeztetettség, illetve krízishelyzet észlelése esetén az arról való tájékoztatásra,
- tájékoztatja a jelzőrendszerben részt vevő további szervezeteket és az ellátási területén élő személyeket a veszélyeztetettség jelzésének lehetőségéről,
- fogadja a beérkezett jelzéseket, felkeresi az érintett személyt, illetve családot, és a szolgáltatásairól tájékoztatást ad,
- a probléma jellegéhez, a veszélyeztetettség mértékéhez, a gyermek, az egyén, a család szükségleteihez igazodó intézkedést tesz a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, illetve a veszélyeztetettség megszüntetése érdekében,
- veszélyeztetettség esetén kitölti a gyermekvédelmi nyilvántartás vonatkozó adatlapjait,
- az intézkedések tényéről tájékoztatja a jelzést tevőt, feltéve, hogy annak személye ismert, és ezzel nem sérti meg a Gyvt. 17. § (2a) bekezdése szerinti zárt adatkezelés kötelezettségét,
- a beérkezett jelzésekről és az azok alapján megtett intézkedésekről heti rendszerességgel jelentést készít a család- és gyermekjóléti központnak,
- a jelzőrendszeri szereplők együttműködésének koordinálása érdekében esetmegbeszélést szervez, az ott elhangzott dolgokról feljegyzést készít,
- egy gyermek, egyén vagy család ügyében, a kijelölt járási jelzőrendszeri tanácsadó részvételével, lehetőség szerint az érintetteket – beleértve az ítélőképessége birtokában lévő gyermeket – és a velük foglalkozó szakembereket is bevonva esetkonferenciát szervez,
- a kapcsolati erőszak és emberkereskedelem áldozatainak segítése érdekében folyamatos kapcsolatot tart az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálattal.

Tapasztalható, hogy a halmozottan problémás, anyagilag hátrányos helyzetű családok továbbra is bennmaradtak a gyermekvédelem rendszerében.

Az előző évekhez hasonlóan, 2024 évben is a jelzőrendszer tagjainak jelzései révén kerültek kapcsolatba új esetekkel.

Általánosságban elmondható, hogy a településen élő, halmozottan hátrányos, rossz szociális körülmények, életvezetési problémák miatt veszélyeztetett gyermekek már az előző évek során a látótérbe kerültek.

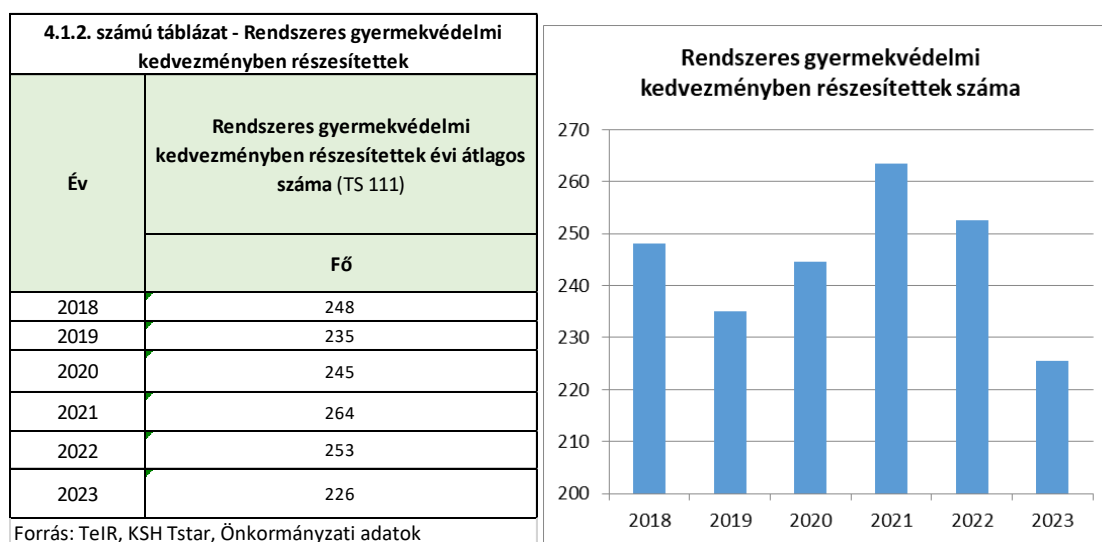
b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

A **rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre** való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a Gyvt. 19.§ (1) bekezdésében meghatározott kedvezmények és természetbeni támogatások igénybevételére. A gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát a települési önkormányzat jegyzője állapítja meg.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a Gyvt-ben meghatározott gyermekétkeztetés normatív kedvezményének, illetve külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek (pl. ingyenes tankönyv) az igénybevételére.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény célja a szociális alapon rászoruló kiskorúak, vagy a közoktatási intézményben tanuló nagykorúak anyagi támogatása.

A településen a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek száma magas.



A rendszeres gyermekvédelmi támogatás formája a természetbeni kedvezményekre jogosító rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény. 2006-ig rendszeres gyermekvédelmi támogatásról beszéltünk, mely pénzbeli támogatási forma 2006-ban beépült a családi pótlékba. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény jogintézménye létrehozásának indoka volt a rendszeres gyermekvédelmi támogatáshoz kötődő egyéb gyermekvédelmi kedvezmények (pl.: ingyenes, ill. kedvezményes étkezés, tankönyvtámogatás, tandíjtámogatás, kollégiumi térítési díj támogatása) igénybevétele lehetőségének további biztosítása a rászoruló gyermekek részére. 2009. október 1. napjától a Legfőbb Ügyészség jelzése nyomán a gyermekvédelmi törvény adatkezelésre vonatkozó rendelkezései kiegészültek azzal, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságra vonatkozó adatok a közoktatási és felsőoktatási intézménynek a gyermeknek, fiatal felnőttnek járó természetbeni ellátások és kedvezmények igénybevétele céljából továbbíthatók. Előfordult ugyanis, hogy a szülő nem jelentette be az oktatási intézménynek gyermeke rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát, aki emiatt ellátásoktól, kedvezményektől (pl. ingyenes étkeztetés) esett el.

2013. évben változott a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény keretében fizetett természetbeni támogatás formája.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot a települési önkormányzat jegyzője határozattal állapítja meg 1 év időtartamra. A törvény értelmében szintén a jegyző nyújtja a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kötődő természetbeni támogatást is.

A gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság feltételeit a 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámmügyi igazgatásról szabályozza.

„Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény-

19. § (1) A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult

a) a 21/B. §-ban meghatározott ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésnek és – ha megfelel a 21/C. §-ban foglalt feltételeknek – a szünidei gyermekétkeztetésnek,

b) a 20/A. §-ban meghatározott pénzbeli támogatásnak,

c) az e törvényben és más jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevételeire.

(1a) A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek után a gyermek családbafogadó gyámjával kirendelt hozzátartozó kiegészítő pénzbeli ellátásra jogosult, ha

a) a gyermek tartására köteles, és

b) nyugellátásban, korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, táncművészeti életjáradékban, átmeneti bányászjáradékban, megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban, időskorúak járadékában vagy olyan egyéb ellátásban részesül, amely a nyugellátások és egyes más ellátások emeléséről szóló kormányrendelet hatálya alá tartozik.

(2) A gyámhatóság megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát, amennyiben a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg

a) a szociális vetítési alap összegének a 245%-át, ha

aa) a gyermeket egyedülálló szülő vagy más törvényes képviselő gondozza,

ab) a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos vagy

ac) a nagykorúvá vált gyermek megfelel a 20. § (2) bekezdésében foglalt feltételeknek;

b) a szociális vetítési alap összegének 225%-át az a) pont alá nem tartozó esetben, feltéve, hogy a vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyon értéke nem haladja meg külön-külön vagy együttesen a (7) bekezdésben meghatározott értéket.

(3)* Az egy főre jutó jövedelem megállapításánál a 131. § (2) bekezdését kell alkalmazni. Ettől eltérni akkor lehet, ha a jövedelmi viszonyokban igazolható ok miatt tartós romlás vélelmezhető.

(3a)* Az egy főre jutó jövedelem megállapításánál nem kell figyelembe venni a gondozó családban élő gyermek árvaellátását.

(4)* A (2) bekezdésben meghatározott összeg számításánál – a kérelem benyújtásának időpontjában – közös háztartásban élő közeli hozzátartozóként (gondozó családként) kell figyelembe venni az egy lakásban együtt lakó, ott bejelentett lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező

a) szülőt, a szülő házastársát vagy élettársát,

b) 20 évesnél fiatalabb, önálló keresettel nem rendelkező gyermeket,

c) 23 évesnél fiatalabb, önálló keresettel nem rendelkező, a nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytató gyermeket,

d) 25 évesnél fiatalabb, önálló keresettel nem rendelkező, felsőoktatási intézmény nappali tagozatán tanulmányokat folytató gyermeket,

e) korhatárra való tekintet nélkül a tartósan beteg és a fogyatékos gyermeket,

f) az a)–e) pontokba nem tartozó, a Ptk. családjogra irányadó szabályai alapján a szülő vagy házastársa által eltartott rokont.”

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény 100 %-ban központosítva finanszírozott ellátás.

Paszab Községben a táblázat adatiból kitűnik, hogy kis mértékben, de csökken a gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma.

Paszab Községben 2024. évben átlagosan 225 gyermek részesült ezen támogatási formában. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása nem jelent konkrét pénzügyi támogatást.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek korcsoporti megoszlása 2024. december 31.

ÖSSZESEN (fő)	0-2 éves	3-5 éves	6-13 éves	14-17 éves	18-
205	20	40	110	32	3

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult családok száma a gyerekek száma szerint:

Megnevezés	1 gyermek	2 gyermek	3 gyermek	4 vagy 5 gyermek	6 vagy több gyermek	Összesen
Családok száma:	19	25	22	22	11	99
Ebből egyedülálló:	2	4	7	4	2	19

Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás megállapításra 2024. évben nem került sor.

Egyszeri tanszertámogatás az önkormányzat részéről az elmúlt évben nem került megállapításra, figyelemmel az önkormányzat pénzügyi, anyagi helyzetére.

Természetbeni támogatás pénzügyi támogatás formájában:

- 2024 augusztus hónapban	220 fő	1.420.500 Ft-os összegben
- 2024 november hónapban	205 fő	1.323.500 Ft-os összegben

Összesen: 425 fő 2.744.000 Ft-os összegben

A kérelmek okai: szociális és anyagi rászorultság. Elutasító határozat nem volt.

(A fenti adatok forrása a 2024. évben a képviselő-testület által elfogadott gyermekvédelmi beszámoló.)

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás			
Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2018	9	4	13
2019	9	3	12
2020	8	3	11
2021	7	4	11
2022	4	5	9
2023	3	3	6

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

További támogatási formák Paszab Községben:

„Rendkívüli települési támogatás:

8. § (1) Az önkormányzat az e rendeletben meghatározottak szerint rendkívüli települési támogatást nyújt,

- a) az átmenetileg létfenntartást veszélyeztető élethelyzetbe került személy vagy család kiadásainak mérséklésére,
- b) időszakosan, vagy tartósan létfenntartási gondokkal küzdő személy részére a nem várt többlet kiadásai céljára,
- c) kérelmező valamely – elsősorban önhibáján kívüli okra visszavezethetően - kieső jövedelmének részbeni pótlására.

(2) A rendkívüli települési támogatás megállapításának feltétele, hogy kérelmező családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem a szociális vetítési alap 300%-át, egyedül élő esetén a 350%-át nem haladja meg és vagyona a család tagjainak nincs.

(3) Létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetnek minősül:

- a) egy hónapot meghaladó táppénzes állomány miatt jelentős jövedelem kiesés következett be,
- b) sérelmére elkövetett anyagi kára keletkezett,
- c) rendszeres pénzellátás megszűnését követően ellátatlanná vált,
- d) elemi kár miatt a személy vagy család létfenntartása átmenetileg lehetetlenné vagy veszélyeztetetté vált.

(4) Tartós létfenntartási gondnak és nem várt többletkiadásnak minősül:

- a) egyik vagy mindkét szülő elvesztése,
- b) álláskeresővé válás,
- c) nevelésbe vett gyermekkel való kapcsolattartás,
- d) adósság miatt kikapcsolt közüzemi szolgáltatás újra üzembe helyezésének költsége,
- e)¹⁴ gyógyászati eszközkiadás mérséklése.

(5) A támogatás egyszeri összege a [\(3\) bekezdés](#)ben foglalt esetekben 5000-Ft, míg a [\(4\) bekezdés](#) esetében 10.000-Ft.”

(forrás: NJT-Paszab Község Önkormányzat képviselő-testületének 12/2021. (VIII.18.) önkormányzati rendelete a települési támogatásokról, a pénzben és természetben nyújtható szociális ellátásokról)

Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíjrendszer:

Paszab Község Önkormányzata folyamatosan részt vesz a Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíjrendszerben. Ez a támogatás az érettségi előtt álló, felsőoktatási tanulmányokat folytatni akaró („B” típusú pályázat), valamint a már felsőoktatási tanulmányokat kezdő („A” típusú pályázat) fiatalok részére kerül kiírásra. 10 hónapon keresztül részesülnek támogatásban. Az önkormányzati támogatás összege egységesen 5.000 Ft/fő/hó, melyet az felsőoktatási intézmény még ugyanennyivel kiegészít. A támogatást a tanulmányi ösztöndíjjal együtt utalják ki a sikeres pályázónak. A településen a támogatásban részesítettek száma nagy eltérést nem mutat az évek során (5-6 fő). Kevés a felsőoktatási intézménybe továbbtanuló fiatal. Az ösztöndíj bírálata helyi szinten történik, szociális rászorultság alapján az önkormányzat által készített szabályzat figyelembevételével.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma						
Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2018	65	89	1	104	0	160
2019	70	93	0	114	0	140
2020	73	99	0	123	0	156
2021	72	98	1	114	0	147
2022	70	100	2	122	0	230
2023	76	109	7	131	0	206

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Paszab Község Önkormányzata által fenntartott, valamint az állami fenntartású intézményekben a gyermekétkeztetés a Mandula Néni Óvodája által üzemeltetett főzőkonyháról biztosított.

A Gyvt. 146. § (1) bekezdése értelmében

„Ha e törvény másként nem rendelkezik, térítési díjat kell fizetni

- a) a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátás keretében biztosított gyermekek napközbeni ellátásáért és gyermekek átmeneti gondozásáért,
- b) a gyermekétkeztetésért, és
- c) a fenntartó döntésétől függően a személyes gondoskodást nyújtó gyermekvédelmi szakellátás keretében biztosított utógondozói ellátásért, valamint az utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőtt gyermekének átmeneti gondozásáért.”

A Gyvt.21/B. § szabályozza az intézményi gyermekétkeztetés szabályait.

„Az intézményi gyermekétkeztetést ingyenesen kell biztosítani^{*}

a)- a bölcsődében, mini bölcsődében nyújtott bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha

- aa) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
- ab) tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
- ac) olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
- ad)^{*} olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval és társadalombiztosítási járulékkal csökkentett összegének 130%-át vagy
- ae) nevelésbe vették;

b) az 1–8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

- ba) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy
- bb) nevelésbe vették;

c) azon a) és b) pont szerinti életkorú, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében helyeztek el;

d) az 1–8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

- da) nevelésbe vették, vagy
- db) utógondozói ellátásban részesül.

(2) Az intézményi gyermekétkeztetést az intézményi térítési díj 50%-os normatív kedvezményével kell biztosítani

a) az 1–8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;

b) az 1–8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, feltéve, hogy az (1) bekezdés b) pont *ba*) alpontja alapján a tanuló nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben;

c) az (1) bekezdés a), b) és d) pontja szerinti életkorú, tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek számára, feltéve, hogy az (1) bekezdés alapján a gyermek nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben.”

Szünidei gyermekétkeztetés:

A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja.

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet szabályozza a szünidei gyermekétkeztetés szabályait.

„13/A. § (1) A szünidei gyermekétkeztetés keretében a gyermek lakóhelye, vagy ha a gyermek életvitelszerűen a bejelentett tartózkodási helyén lakik, a tartózkodási helye szerinti települési önkormányzat (ezen alcím alkalmazásában a továbbiakban együtt: települési önkormányzat) a déli meleg főétkezés helyben történő elfogyasztásának megszervezéséről gondoskodik. Ha a helyben történő elfogyasztásra nincs lehetőség, így különösen erre alkalmas helyiség hiánya esetén, a szünidei gyermekétkeztetés az étel elvitelével vagy a gyermek számára történő kiszállításával is biztosítható.

(2) A szünidei gyermekétkeztetés során, ha az étel helyben történő elfogyasztását a gyermek előre nem látható hiányzása, betegsége vagy egyéb ok akadályozza, a részére biztosított étel elvitelét a szülője, más törvényes képviselője vagy a szülő, más törvényes képviselő által megbízott személy számára lehetővé kell tenni. Ha erre nem kerül sor, akkor az étel másik, a Gyvt. 21/C. §-ában foglaltaknak megfelelő gyermek számára átadható helyben történő elfogyasztásra vagy elvitel formájában.

(3) A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetést

a) a tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott őszi, téli és tavaszi tanítási szünet, valamint az ezen időtartamra eső, a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatti munkanapokon (a továbbiakban együtt: évközi szünet), és

b) a tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott nyári tanítási szünet időtartama alatt legalább 43 munkanapon, valamint az ezen időtartamra eső, a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatti munkanapokon (a továbbiakban együtt: nyári szünet) szervezi meg.

(4) A szünidei gyermekétkeztetés biztosításának időszaka a gyermek más településen történő táborozása vagy más okból való akadályoztatása esetén az adott gyermek tekintetében a (3) bekezdésében meghatározott időtartamnál rövidebb is lehet.

(5) A szünidei gyermekétkeztetéshez kapcsolódóan a települési önkormányzat szabadidős programot biztosíthat a gyermekek számára, különösen a nyári szünet időtartama alatt.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Paszab Községben nincs tudomásunk magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekről.

f, állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyermekek jellemzői.

Nincs adat erre vonatkozóan.

4.2 Szegregált, telepszerű lakóköznyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A településen nincs tudomásunk hátrányos megkülönböztetésről.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A településen magas a hátrányos helyzetű, és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma.

a) védőnői ellátás jellemzői

2023. július 1-jével az önkormányzatoktól átvette az állam a védőnői ellátást, a szakmai irányítást az Országos Kórházi Főigazgatóság látja el. Az önkormányzatok a védőnői feladatellátáshoz szükséges ingó- és ingatlanvagyonot ingyenesen átadták, így a védőnői ellátás továbbra is helyben tud megvalósulni. Nem változott a körzet sem, így a korábban gondozottak is a megszokott védőnőhöz tudnak fordulni.

A településen 1 védőnői körzet működik. 1 védőnő látja el a településen a területi védőnői, valamint iskola védőnői feladatokat.

A védőnői tevékenység helyszínei: a Tanácsadóban önálló fogadóóra, illetve Várados és Csecsemő Tanácsadás keretein belül; a család otthonában családlátogatások során; nevelési-oktatási intézményekben történő tisztasági vizsgálatok és egészségnevelés alkalmával; valamint közösségi programokra alkalmas helyszíneken. Gyermekvédelmi feladataik közé tartozik a gyermekek egészségi állapotának ellenőrzése, betegségek kialakulásának megelőzése, az egészségromlás minél korábbi észlelése, és a gyermek mihamarabbi szakemberhez való jutásának elősegítése, kezelések, terápiák nyomon követése. Évente státuszvizsgálatok alkalmával a gyermekek testi, mentális, szociális fejlettségét, érzékszervi-, mozgás-, és beszédfejlődését ellenőrzik.

Az egészségügyi prevenció tevékenységük egyik fő tevékenységi területe a kötelező védőoltások megszervezése, a szülők tájékoztatása a kötelező és térítés ellenében igénybe vehető védőoltásokról, azok esedékességéről, az orvosi tanácsadásról tájékoztatás adása, a szűrővizsgálatokra való behívás, a szűrővizsgálatok eredményeinek nyomon követése, az esetleges további vizsgálatokra történő beutalás esetén, a szakvizsgálatok megtörténtének követése.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2018	1	102	102,00
2019	1	98	98,00
2020	1	96	96,00
2021	1	89	89,00
2022	1	78	78,00
2023	n.a.	69	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A védőnők a várandós anyák és kisgyermek gondozásával foglalkoznak. E mellett látják el az iskola és óvoda védőnő feladatokat. A 0-3 év közötti gyermek ellátásán kívül ellátják még a terhesek, a 3-7 éves és 7-16 éves korúak gondozását is. Ezt mutatja az egy védőnőre jutó gyermekek száma a településen. Ez a szám kismértékű csökkenést mutat a vizsgált években, ami mutatja, hogy a születések száma jelentős mértékben nem csökkent.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői

Gyermekorvos helyi szinten havonta 1-szer rendel, de csecsemő és gyermekgyógyászati rendelés elérhető a településtől 10 km-re lévő Ibrány-Nagyhalászi Járóbeteg Szakellátó Központban. A járási központban, Ibrányban elérhető a gyermekorvosi rendelés.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgáltatások száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2018	1	0	0	n.a.	n.a.
2019	1	0	0	n.a.	n.a.
2020	1	0	0	n.a.	n.a.
2021	1	0	0	n.a.	n.a.
2022	1	0	0	n.a.	n.a.
2023	1	0	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A helyi oktatási intézményekbe járó, fejlesztésre szoruló gyermek részére fejlesztő pedagógus igénybevételére időszakos jelleggel van lehetőség, melyet az intézmény határoz meg.

d, gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

Az egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú törvények módosításáról szóló 2015. évi CXXXIII. törvény rendelkezései szerint 2016. január 1-jével a gyermekjóléti szolgáltatás és a családsegítés teljes integrációja valósult meg, az ellátandó terület nagysága szerint differenciált szolgáltatástartalommal. A feladatok megosztásra kerültek a települések és a járások között.

A települési önkormányzatok feladatkörében maradtak a lakóhely szintű minimumszolgáltatások, az általános segítő feladatok. Járási szintre került a hatósági feladatokhoz kapcsolódó, gyermekek védelmére irányuló tevékenységek, valamint a speciális szolgáltatások biztosítása. A gyermekjóléti és családsegítő ellátási feladatokat a települési önkormányzat társulás formájában működteti, melynek központja Gávavencsellőn van.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladatellátását a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény, azok végrehajtási rendeletei, valamint az Emberi Erőforrások Minisztériuma által kiadott szakmai irányelvek, módszertani útmutatók, protokollok határozzák meg.

A településen 2021. évtől a Baptista Szeretetszolgálat Jelenlét Pontot üzemeltet a település szegregációval veszélyeztetett részén, a **Dózsa György út 13.** alatt. Ez a hely egy közösségi ház funkcióját is ellátja, ahol a napi segítségnyújtáson, ügyintézésen kívül a gyermekek és felnőttek számára programokat biztosítanak. A színes programok mellett az önálló életvitelhez szükséges hasznos tudásátadást, a hiányzó szolgáltatások biztosítását is fontosnak tartják. A Jelenlét Pontra naponta 8-10 fő érkezik segítségért, emellett szakemberek által tartott tanácsadásaink felé is bizalommal fordulnak a helyi lakosok. A többgenerációs családok együttélése, foglalkoztatók hiánya és a korai gyermekvállalás jelentik a legnagyobb problémát a településen. Az iskola utáni foglalkozásaikat is rendszeresen látogatják a gyerekek. A tanoda jellegű szolgáltatás elindítását már nagyon várták az itt élő gyermekek, ez a legnagyobb létszámban látogatott a programuk. A gyermekek szívesen vettek részt az iskolaszünetekben megrendezett táborainkban, a közös kirándulásokon, szabadtéri programokon. Népszerű a családi kert programjuk, melynek hatására közel 40 család műveli a földjét.

e, gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

A családban nevelkedő, 20 hetestől 3 éves korú gyermekek napközbeni ellátása a vizsgált időszakban a településen nem volt megoldott, mivel nem működött bölcsőde.

A térségi településekre vitték az ilyen korú gyermekeket bölcsődei intézménybe. Azonban a települési önkormányzat sikeres pályázata által 2019. július 1-től a községben megépült a bölcsődei feladatokat ellátó intézmény, a Paszabi Mesekert Bölcsőde, amely 24 férőhelyen látja el a feladatokat.

A bölcsődei ellátás keretében a 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását kell megvalósítani.

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (nevelési év kezdetén)		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2018	n.a.	n.a.
2019	24	12
2020	24	17
2021	24	23
2022	24	21
2023	24	20
2024	24	24

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

A bölcsődében a gyermekek napközbeni ellátásaként a családban nevelkedő, 3 éven aluli gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, nevelését, gondozását, foglalkoztatását és étkeztetését kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük, munkaerő piaci részvételét elősegítő programban, képzésben való részvételük, igazolt betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

Az intézménybe folyamatos a beiratkozás, az évek során egyre növekedett az érdeklődők száma. Az év közben érkezőket a szabad kapacitás erejéig tudják felvenni.

A táblázat adataiból látható, hogy a bölcsőde a maximális kihasználtságra törekszik. A bölcsőde nyitásától kezdődően folyamatos létszámnövekedés látható, ami mutatja, hogy igény van a

bölcsődei ellátásra. A helyi gyermekeken túl fogadnak azokról a környékbeli településeiről is gyermekeket, amelyekkel megállapodás készült. Az 1997 évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról meghatározza a jelzőrendszer tagjait, kötelező együttműködésüket, és feladataikat.

A bölcsőde az észlelő és jelző rendszer része, és részt vesz a gyermekjóléti szolgálat észlelő és jelzőrendszeri megbeszélésein. A bölcsődénbe járó gyermekeket érintő esetmegbeszélésen több alkalommal is részt vett a bölcsődevezető. A gyermekvédelmi törvényben előírt jelzőrendszer megfelelő működése érdekében, jelzőrendszeri tagként a védőnővel és a Család-és Gyermekjóléti Szolgálattal állandó kapcsolatban állnak.

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	24	21
2021	0	0	0	0	0	0	24	22
2022	0	0	0	0	0	0	24	17
2023	0	0	0	0	0	0	24	22
Forrás: TeIR, KSH Tstar								

Munkahelyi bölcsőde, családi bölcsőde nem működik a településen.

f, gyerekvédelem

A települési önkormányzat a gyermekjóléti szolgáltatást Gávavencsellői Szociális Szolgáltatási Társulás által fenntartott és működtetett Szociális Szolgáltató Központ Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatával biztosítja.

A Gyermekjóléti Szolgálattal rendszeres kapcsolatot tart fenn az önkormányzat, amely vonatkozik a jelzőrendszer tagjaira is. Az alapellátás feltétele a család együttműködési szándéka. Amennyiben a szülő vagy gyermek nem tanúsít együttműködést, a családgondozó alapvető feladata a család motivációjának felkeltése a probléma megoldása iránt. Amennyiben ez nem vezet eredményre és a gyermek veszélyeztetettsége továbbra is fennáll, a családgondozó javaslatot tesz a gyermek védelembe vételére.

A településen élő gyermekek veszélyeztetettségének legfőbb okai anyagi eredetűek, amely elsősorban a szülők munkalehetőségének hiányából, kilátástalannak megítélt helyzetükből adódnak, melyet önerőből nem képesek megoldani, és ez többnyire a túlzott alkoholfogyasztásban nyilvánul meg.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladatai között szerepelnek

- Tájékoztatás, információnyújtás
- Szociális segítőmunka keretében részt vesz a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozásában.
- Családban jelentkező nevelési problémák, hiányosságok káros hatásainak enyhítése céljából szabadidős és közösségi programokat szervez, illetve kezdeményezi azok szervezését.
- Ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz való hozzájutás segítése.
- Hivatalos ügyek intézésében való közreműködés.

- f) Segíti a nevelési-oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatának ellátását.
- g) Közösségfejlesztő programok szervezése, valamint egyéni és csoportos készségfejlesztés.
- h) Munkanélküliek, adósságterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, fogyatékkal élő, krónikus, pszichiátriai és szenvedélybetegek, kábítószer-problémával küzdők, egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás biztosítása.
- i) Kríziskezelés, valamint nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatások biztosítása.
- j) Veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működtetése, a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslatok készítése, a szakemberek közötti együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása.

A jelzőrendszeri tagok nem azonos súllyal, gyakorisággal és mélységben vesznek részt a családok életében, így míg a személyes szolgáltatást nyújtó intézmények, hivatalok, védőnők, gyermekorvosok és pedagógusok a gyermek mindennapjainak részét képezik, a pártfogó felügyelő már csak bűnelkövetői múlttal rendelkező gyermek életébe lép be, az ügyészség, bíróság pedig még ritkábban, inkább csak áttételesen értesülhetnek gyermek veszélyeztetettségéről.

A Szolgálat elsődleges szakmai célja, hogy a szociális és gyermekvédelmi segítséget, vagy támogatást igénylő személyek, családok és gyermekek helyzetének pozitív irányú megváltoztatása érdekében létrejövő észlelő- és jelzőrendszer szereplőivel érdemi és hatékony együttműködést tudjon kialakítani és működtetni. A jelzési vagy együttműködési kötelezettség elmulasztása esetén fegyelmi felelősségre vonásra is sor kerülhet.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A településen sem anyaoththon, sem családok átmeneti otthona, illetve egyéb krízishelyzetben lévőket segítő egyéb ellátási forma nincs. A rászorultak a rendkívüli települési támogatásban részesülhetnek.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidei programokhoz való hozzáférés

Az egészséges életmódra nevelés a köznevelési intézményekben jelen van, ez elkezdődik már az óvodában. Sport tevékenységre az iskola keretek között lehetőség nyílik, a szabadidős és szünidei programokat a köznevelési intézmény, az egyházak pályázati források igénybevitelével valósítják meg. (pl. nyári táborok szervezése) Az iskolai programokba beépül az egészséges táplálkozásra nevelés is, hiszen minden évben egészségnapot szerveznek. 2018. évben az általános iskola udvarán kondipark létesült. A gyermekek számára fontos a sportolási lehetőség. Viszont a településen egy sportpálya van, amely az iskolaudvaron található, továbbá megépült a Bessenyei telepen egy 40x20 m-es rekortán focipálya is.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfélig, szünidei) ingyenes tankönyv

A települési önkormányzat a közétkeztetést a községben működő Mandula Néni Óvodája intézményben működő konyha működésével oldja meg. Az intézményi gyermekétkeztetés kifejtésre került a 4.1 pont d.) részében.

A Gyvt. 2016. január 1. napjától hatályos módosításával önálló gyermekvédelmi természetbeni ellátásként került meghatározásra a szünidei gyermekétkeztetés.

Az új szabályok szerint a települési önkormányzat szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek (továbbiakban: rászoruló gyermekek) részére ingyenesen biztosítja.

A szünidei étkeztetésről a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerinti települési önkormányzatnak kell gondoskodnia. A gyermek alatt a Gyvt. szerinti gyermek fogalom értendő, így a Ptk. 2:10. § (1) bekezdés szerinti kiskorúak számára kell a szolgáltatást megszervezni. Ennek megfelelően az önkormányzatnak bölcsődés kortól, azaz a gyermek 5 hónapos korától házasságkötéséig, de legfeljebb 18. életévének betöltéséig kell a gyermekek szünidei étkeztetéséről gondoskodni.

A szünidei étkeztetés keretében tehát függetlenül attól, hogy a gyermek intézményi jogviszonnyal rendelkezik-e, a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést biztosítani szükséges az alábbiak szerint:

- a.) a tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott őszi, téli, tavaszi szünet, valamint ezen időtartamra eső, a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon;
- b.) a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon, valamint az ezen időtartamra eső, a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon.

A települési támogatásokról a pénzben és természetben nyújtható szociális ellátásokról szóló 12/2021.(VIII.18.) önkormányzati rendelet 16/A.§-a szabályozza az egyszeri tanszertámogatás feltételeit.

16/A. § (1) Az egyszeri tanszertámogatásban részesülhet hivatalból az óvodai nevelésben részesülő gyermek, valamint a nappali tagozatos tanulmányait alapfokú, középfokú, vagy felsőfokú oktatási intézményben alapképzésben tanuló, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága tárgyév szeptember elsején fennáll.

(2) Az egyszeri tanszertámogatásban részesülhet kérelemre az óvodai nevelésben részesülő gyermek, valamint a nappali tagozaton tanuló alapfokú, középfokú, felsőfokú oktatási intézményben alapképzésben tanuló, akinek a családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelmének összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 600%-át nem haladja meg.

(3) Az egyszeri tanszertámogatás iránti kérelmet az 5. melléklet szerinti formanyomtatványon minden év szeptember 1 és szeptember 30. napja között lehet benyújtani. A kérelem benyújtására biztosított határidő elmulasztása jogvesztő. 2021-ben a kérelmeket 2021. szeptember 6 és szeptember 20. között lehet benyújtani.

(4) A kérelemhez mellékelni kell az óvodai nevelési igazolást, a köznevelési intézmény által kiállított iskolai nevelési, valamint a jövedelem nyilatkozatban szereplő jövedelem típusának megfelelő igazolást.

(5) A támogatás összege

- a) óvodai nevelésben résztvevő gyermek esetén 5.000 Forint/fő,
- b) alapfokú oktatási intézményben tanuló esetén 5.000.- Ft/tanuló,
- b) középfokú oktatási intézményben tanuló esetén 10.000.- Ft/tanuló,
- c) felsőfokú oktatási intézményben tanuló esetén 20.000.- Ft/tanuló.

(6) A támogatás összege készpénzben kerül megállapításra, melyet a Gávavencsellői Közös Önkormányzati Hivatal Paszabi Kirendeltsége kérelmező részére házipénztárból fizet ki.

A Képviselő-testület tárgyév augusztus 31-ig dönt arról, hogy pénzügyi anyagi helyzetének függvényében tárgyévben az egyszeri tanszertámogatást az (1)-(2) bekezdés szerinti jogosultak részére biztosítja.

j, eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Hátrányos megkülönböztetés nincs az intézményekben. Közös programok kerülnek megszervezésre az eltérő kultúrájú gyermekek között. Egy közösséget alkotnak. Óvodai nevelési programban szerepel a nemzetiségi nevelés.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Nincs tudomásunk sértő tevékenységről.

l, előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül,

Nincs adat.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Paszab Község Önkormányzata fenntartásában egy óvodai intézmény működik. A paszabi Mandula Néni Óvodája 2016-ig két csoporttal működött, 50 fő férőhellyel. Majd 2016. évben pályázati forrásból további egy csoportszoba és kiszolgáló helyiségei kerültek hozzáépítésre, így 2016. évtől 3 csoporttal működik. Férőhely: 75 fő. Ez az épület a felújítás és bővítés által a kor követelményeinek megfelelő állapotú és modern eszközrendszerrel rendelkező intézmény lett, mely nagyban segíti az óvodai nevelés tevékenységét.

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

Az óvodai gyermekvédelmi munka fő feladatát a megelőzés, a segítségnyújtás képezi, a hátrányos helyzetű, a sajátos nevelési igényű gyermekekkel való speciális foglalkozás. Az óvoda pedagógiai programjában kiemelten foglalkozik a család funkcióinak megerősítésével, a veszélyeztetettség okainak feltárásával és azok megelőzésével.

A községben működő Mandula Néni Óvodája Pedagógiai Programja szellemében, alapelvei szerint végzik a mindennapi munkájukat, vagyis szem előtt tartják a gyermeki személyiséget, valamint jogait, szeretettel, megbecsüléssel, elfogadással fordulnak feléjük, biztosítják számukra az egyenlő bánásmód elvét és érvényesítik érdekeiket.

Az Alapító okiratukban meghatározott alapfeladataik:

- Óvodai nevelés.
- Nemzetiségi óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai.
- A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai integrációs fejlesztőprogram szerinti nevelése és képesség-kibontakozása.
- A gyermekek napközbeni ellátásával összefüggő feladatok.
- Intézményi étkeztetés.
- A többi gyermekekkel együtt nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai		
ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG		
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	1	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	6	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	75	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	3	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6 órától 18 óráig	
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)	14	
Személyi feltételek		Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	7	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	7	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	3	0
Kisegítő személyzet	2	0
Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés		

Az óvodai alkalmazottak létszámát a törvényi előírásoknak megfelelően alakította ki a fenntartó. Az óvoda heti rendszerességgel tart kapcsolatot a védőnőkkel, a civil szervezetekkel, a Roma Nemzetiségi Önkormányzattal.

Az óvoda a hátrányos helyzetű gyermekek fejlődésének elősegítéséhez fejlesztési programmal rendelkezik.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2018	65	57	87,69
2019	71	37	52,11
2020	72	28	38,89
2021	72	35	48,61
2022	70	31	44,29
2023	76	32	42,11
Forrás: TeIR, KSH Tstar			

A nevelési programban foglaltak szerint:

„Nevelési értékeink:

Az óvodai nevelés elve feltételezi a közösséget, a szereteten alapuló társas kapcsolatot. A helyi szokásokat, a hagyományokat, fokozatosan és tudatosan építjük be a tevékenységekbe, játékba, az ünnepek előtti készülődésekbe, és ezzel is gazdagítjuk a gyermekek érzelmi életét.

Az óvodapedagógusnak meg kell látnia, fel kell fedeznie azokat az értékeket, amelyek a reá bízott gyermekek fejlődésében tartósan értékessé és a gyermekek magatartásának irányítójává válhatnak. Ezek az értékek a következők:

- Az egészség,
- A szeretet

- A tisztelet
- A humanisztikus értékek
- A munka
- A tudás
- Anyanyelvi kultúránk ápolása
- Az esztétikai értékek
- Az erkölcsi értékek (az én tisztelete, nyitottság, őszinteség, szeretet, udvariasság, felelősségtudat, család tisztelete, szeretete)
- Kulturális értékek (a szülőföld, az otthon tisztelete, a természetes környezet védelme, szeretete)
- Pedagógiai érték (mozgás, egészséges életmódra nevelés, környezettudatos nevelés).

Legfőképpen azokat az értékeket kell előnyben részesítenie, amelyek alkalmassá teszik a gyermeket arra, hogy életét majdan alkotó módon vezethesse. Az alkotó életvezetés értékeinek beépülése azért oly fontos, mert mind a társadalom számára, mind pedig az egyén számára hasznossá válik, hiszen a gyermek boldogulása mindkettő, a saját és a társadalom megelégedésére is szolgál...

....A hátrányos helyzetű gyermekek iskolai eredményességének záloga a megfelelő minőségű és időtartamú óvodáztatásuk. Az iskoláskor kezdetéig a gyerekek fejlődésének üteme messze meghaladja a későbbi életszakaszok fejlődésének sebességét. Az élet első éveit meghatározó jelentőségűek az idegrendszer, a tanulás, az adaptációs készségek alakulásában. Az alapvető készségek, melyek a sikeres iskolakezdés feltételei, kisgyermekkorban, óvodáskorban az agyi érési folyamatok lezárulásáig- megterhelés nélkül- rendkívül hatékonyan fejleszthetők. A kisgyermekkorban történő pedagógiai támogatás jelentősen csökkentheti a későbbi iskolai kudarokat.

A szegényebb családok gyermekei öt éves korukra lényegesen elmaradnak kognitív fejlődésükben kedvezőbb helyzetű társaikhoz képest. Az elmaradás oka a gyermeki fejlődés nem megfelelő ösztönzése a szülők korlátozott erőforrásai, a megélhetési nehézségek okozta terheltség és az otthoni környezet hiányosságai miatt.

Tudatos óvodai pedagógiai munkára van szükség ahhoz, hogy a hátrányokat az óvodai nevelés csökkenteni tudja. Nemzetközi tapasztalatok azt mutatják, hogy a hátrányos helyzetből származó lemaradások- szakszerű, a gyermekek társadalmi helyzetére érzékeny pedagógiai szemlélettel és módszerekkel, a szülőket."

A hátrányos és a halmozottan hátrányos gyermekek szüleivel folyamatos a kapcsolattartás. Mivel az óvodapedagógusok rendszeresen látogatják a családokat, informáltságuk naprakész. A gyermekvédelmi jelzőrendszer nagyon jól működik óvodában, dolgozóink ismerik a folyamatot, s mindent megtettek azért, hogy a problémás gyermekek helyzete minél hamarabb megoldódjon. Sajnos az elmúlt évek tapasztalatai alapján az állapítható meg, hogy egyre több családnak rendezetlen az élete, egyre több gyermek szorult segítségre. A településen a védőnővel való kapcsolatuk jól működik. A gyermekek védelmével kapcsolatos feladatokat minden esetben eredményesen oldották meg. A prevenciós munka nemcsak a gyermekvédelmi felelős, hanem mindenkinek a feladata. Céljuk a gyermekek minél egészségesebb, kiegyensúlyozottabb családban történő felnevelésének segítése. Ennek érdekében minden óvónő igyekszik minél alaposabban megismerni a csoportjába járó gyerekek szüleit, bizalmi légkört alakít ki velük, szükség esetén tanácsal látja el őket gyermekük nevelésével kapcsolatban. Szükség esetén együttműködnek a Nevelési Tanácsadóval, a Szakértői Bizottságokkal, a Családsegítő Gyermekjóléti Szolgálatokkal, a Gyámhatósággal és a Védőnői hálózattal.

Az intézmény folyamatosan figyelemmel kíséri a pályázati lehetőségeket, hogy ezek által minél színvonalasabb nevelési munkát tudjanak megvalósítani.

A pályázatok által az elmúlt években az alábbi fejlesztések valósultak meg a nevelési munka színvonalának emelése érdekében:

- A Tesco „Ön Választ Mi segítünk” pályázati programja: Mezőltábas ösvény, gyógynövénykert létrehozása
- Mol Zöld pályázatán Erdei óvoda került létrehozására
- Tesco „Ön választ mi segítünk” programja: egészség és sport nap megvalósítása
- A nap gyermekei DM pályázaton az óvoda a gyermekek számára jutalom naptejet kapott ajándékba.
- 2025. évben Mozgáskotta kerül beszerzésre szintén pályázati forrásból.

A mozgásfejlesztő eszközök kiemelten fontos szerepet töltenek be az óvodai nevelésben, különösen a hátrányos helyzetű gyermekek esetében. Ezek az eszközök – mint például a **Mozgáskotta** – segítenek a mozgáskoordináció, a figyelem, a térbeli tájékozódás és a szociális készségek fejlesztésében. A **Mozgáskotta** egy vizuális-módszertani eszköz, amely játékos formában vezeti be a gyerekeket a mozgás világába színek, formák és irányok segítségével. A hátrányos helyzetű gyermekek számára különösen előnyös, mert a játékoságon keresztül motivál, csökkenti a lemaradásukat, és erősíti az önbizalmukat. Ezek az eszközök segítenek a különböző nehézségekkel élő gyermekek lecsendesedését, strukturált mozgásos tevékenységekbe való bevonását, miközben az önszabályozásuk, szociális készségeik és kommunikációs képességeik is fejlődnek.

A szülőkkel való együttműködés az otthon és az óvoda világának találkozásával, a szülők és nevelők közötti kölcsönös tisztelet alapján valósítható meg, melyben az óvodapedagógusoknak helyzetüknél és képzettségüknél fogva kiemelt szerepük és felelősségük van.

Az általános iskolát a KLIK Intézményfenntartó Központ működteti.

Az iskola tárgyi feltételei mind bútorzatban, mind oktatási eszközökben optimálisak. 4 tanterem interaktív táblával van ellátva, melyet a pedagógusok rendszeresen használnak. Szaktantermek – tornaterem, számítástechnika terem – biztosítják a zavartalan, szakszerű tanítást. Minden szükséges szakkönyv, lexikon, kötelező és ajánlott olvasmány a tanulók rendelkezésére áll.

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2018	116	92	84,40
2019	114	33	29,73
2020	123	40	34,48
2021	114	44	38,60
2022	122	53	43,44
2023	131	54	41,22

A táblázatból látható, hogy az általános iskolai tanulói létszám 2022 évtől növekedést mutat a korábbi évekhez viszonyítva. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma szintén növekedést mutat.

Az általános iskolában összesen 8 osztály működik: 4 alsó tagozatos és 4 felső tagozatos osztály. A vizsgált időszakban nem működött gyógypedagógiai osztály. Az intézményben munkaterv készül minden tanévre, mely tartalmazza havi lebontásban a program végrehajtásához kapcsolódó feladatokat, a programban megvalósuló tevékenységeket. Fontos eleme a programnak a szülőkkel való kapcsolattartás erősítése, a tanulmányi eredmények javítása, a tanulók képességeinek fejlődése. Fontos más, a tanulást támogató programok beépítése, mint pl. az Útravaló program. Minden évben sikerrel pályáznak az Útravaló ösztöndíj programra, melynek segítségével a hetedik és nyolcadik osztályos diákjaik – tanórákon kívüli – tantárgyi fejlesztésben vehetnek részt.

Az iskola törekszik arra, hogy tanulmányaikat folytassák a nyolcadikos diákok, azonban egyéb tényezők (pl. szülői háttér, képességek hiánya, korai családalapítás) miatt ez a végzősök egy részének nem sikerül.

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban						
Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2018	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2019	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2020	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2022	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2023	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen nem működik középszintű oktatást végző intézmény.

A településen magas a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma, melyet az alábbi táblázat mutat.

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2018	116	110
2019	97	140
2020	95	123
2021	127	118
2022	135	91
2023	123	84

Forrás: TeIR, KSH Tstar



b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Ibrányi Tagintézményének az elődje az Ibrányi Árpád Fejedelem Általános és Művészeti Iskola, Komplex Pedagógiai Szakszolgálat volt. A 15/2013. (II.26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények

működéséről 3.§ (1) bekezdése értelmében, 2013. 09. 01-től a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ által fenntartott Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Ibrányi Tagintézményévé vált. 2016. 09.01-től a Nyíregyházi Tankerületi Központ-hoz tartozik. 2017.01.01-től fenntartó és működtető is egyben.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Ibrányi Tagintézményének ellátási körzete az Ibrányi Járás területén működő 8 település: Balsa, Buj, Gávavencsellő, Ibrány, Nagyhalász, Paszab, Tiszabercel, Tiszatelek – óvodái, iskolái, középiskolái.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNi gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2018	104	3	75	1	65	0	0	22
2019	98	3	75	1	71	0	0	24
2020	96	3	75	1	72	0	0	24
2021	89	3	75	1	72	0	0	24
2022	78	3	75	1	70	0	0	23
2023	69	3	75	1	76	0	0	25

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2014/2015	0	8	1	15	-
2015/2016	0	8	1	14	0,85%
2016/2017	0	8	1	13	1,79%
2017/2018	0	8	1	14	1,89%
2018/2019	0	8	1	14	2,75%
2019/2020	0	8	1	15	1,80%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2014/2015	17
2015/2016	16
2016/2017	12
2017/2018	10
2018/2019	14
2019/2020	14

Forrás: TeIR, KSH Tstar

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

Jogellenes elkülönítés (szegregáció), leggyakrabban az oktatásban tapasztalható. Éppen ezért a törvény szerint hátrányos megkülönböztetésnek minősül a bármely csoporthoz tartozó személyek elkülönítése egy oktatási, nevelési intézményben, illetve az azon belül létrehozott tagozatban,

osztályban, csoportban, beleértve azt is, ha az elkülönítés számarányukhoz viszonyítva lényegesen nagyobb arányban érinti a csoport tagjait, mint a többi tanulót.

Az egyenlő bánásmód követelményeinek megsértését jelenti valamely személy vagy csoport olyan nevelésre, oktatásra való korlátozása, olyan nevelési, oktatási rendszer vagy intézmény létesítése, fenntartása, amelynek színvonala nem éri el a kiadott szakmai követelményekben meghatározottakat. Paszabon az oktatás, képzés területén hátrányos megkülönböztetés nem történt, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt eljárásra nem került sor.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Paszab Községben egy oktatási intézmény működik. Ennek következtében nincs eltérés.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2018	n.a.	n.a.	n.a.	164
2019	n.a.	n.a.	n.a.	143
2020	n.a.	n.a.	n.a.	186
2021	n.a.	n.a.	n.a.	186
2022	n.a.	n.a.	n.a.	235
2023	n.a.	n.a.	n.a.	231
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok				

Az intézmény pedagógusai az osztályközösségek alakítása, az egyes diákok személyiségfejlesztése során személyes példamutatással, tudatos neveléssel arra törekcsenek, hogy a tanulókat ne érje közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetés, zaklatás, jogellenes elkülönítés, megtorlás.

Az egyenlő bánásmód alapvető, a pedagógus egyformán viszonyul valamennyi tanítványához.

Az esélyegyenlőség biztosítása azt kívánja meg, hogy a pedagógusok felismerjék ki az, aki valamilyen oknál fogva hátrányosabb helyzetű, és ezt a hátrányt, pedagógusként hogyan lehet kiküszöbölni.

Pedagógiai munkájukon belül elsősorban az alábbi tevékenységek szolgálják az esélyteremtés és gyermekvédelem céljainak megvalósítását:

- Felzárkóztató foglalkozások,
- Tehetséggondozó foglalkozások,
- Indulási hátrányok csökkentése,
- Szegregációmentes, együttnevelési környezet kialakítása tanórán és azon kívül,
- Különböző tanulásszervezési eljárások alkalmazása (projekt, témahét, moduláris oktatás),
- A tanulók személyiségének megismerése, az ahhoz illeszkedő pedagógiai módszerek alkalmazása,
- Kulcskompetenciák megalapozása,
- Digitális technikák széles körű alkalmazása,

- Fejlesztő és rehabilitációs foglalkozások (SNI, BTMN tanulók esetében),
- Képesség kibontakoztató, iskolai integrációs program (IPR) működtetése a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű tanulók számára,
- Pályaválasztás segítése,
- Személyes, egyéni tanácsadás (tanulóknak, szülőknek),
- Egészségvédő és mentálhigiéniai programok szervezése,
- Családi életre történő nevelés,
- Napközis foglalkozások,
- Egészsnapos iskola,
- Szakköri, sportközi lehetőségek közül történő szabad választás lehetőségének biztosítása,
- Versenyekre felkészítés,
- Egészségügyi szűrővizsgálatok,
- A tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek),
- Szülőkkal való együttműködés,
- Fogadóórák biztosítása
- Szülői értekezletek,
- Az iskolai lemorzsolódás megelőzését szolgáló korai jelző- és pedagógiai támogató rendszer működtetése,
- Tájékoztató a pedagógiai szakszolgálat, a családsegítő - és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról,
- Veszélyeztetettség észlelése, jelzése,

A hátrányos helyzetű tanulókat a középiskolára való felkészítésben is segítik. A számukra kiírt pályázatokban aktívan részt vesznek. (pl. Útravaló ösztöndíjprogram, Arany János Ösztöndíjprogram)

A helyi általános iskola Swot analízise:

SWOT ANALÍZIS	
ERŐSSÉGEK - Kreatív, innovatív, összetartó tantestület - Nyitottság, empátia - KAP, LEGO módszer alkalmazása - Hátrányos helyzetű tanulókkal való foglalkozás - Tanítsunk Magyarorszáért programban való részvétel	GYENGESÉGEK - Az óraadó, áttanító pedagógusok száma magas - Kevés a jó képességű, tehetséges tanuló - Idegen nyelv (német) oktatása nem szakos helyettesítéssel van megoldva - Partnerkapcsolatok lazulása a pandémiás helyzet miatt
VESZÉLYEK - Magas az igazolt és az igazolatlan hiányzás száma - A digitális tanrend alatt a hátrányos helyzetből adódó lemaradás (szülők alul iskolázottsága, támogatói környezet hiánya) - Nőtt a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók száma - Jobb képességű tanulókat körzeten kívüli (egyházi) iskolába iratták be - A tanulók év közbeni vándorlása	LEHETŐSÉGEK - Új, hatékony módszerek további eredményes alkalmazása - Az intézmény javuló digitális felszereltsége - Művészeti oktatás bővülése - Pályázatokban, projekteken való részvétel

Tehetséggondozás, felzárkóztatás, egyéni fejlesztés

Tehetséggondozás

- Tehetséggondozó foglalkozások voltak szervezve LEGO robotikából, természetismeretből és természettudományból, szakköri foglalkozás keretében. Robotikán az 5.-6. osztályosok megismerkedhettek a tanuló az új robotokkal, Lego Spike Prime-mal, tovább mélyíthették sctrach alapú programozási ismereteiket.

Felzárkóztatás

- Matematikából, földrajzból felzárkóztató foglalkozásokon vehettek részt a tanulók.
- Bevezettük 2019-es tanévtől a Komplex Alprogramot (KAP), 2-6. évfolyamokon. Tanítási órák 40%-a DFHT, KIP valamint KAP-os óra, az interaktív eszköz (IKT) használata pedig 60%-os volt.
- Fejlesztő foglalkozások BTMN, tanulási nehézséggel küzdő tanulók számára.
- Tanórákon kompetencia mérés eredményeinek fejlesztésére képességfejlesztő feladatok gyakorlása.
- A pályaaorientáció erősítését szolgálja, hogy a 7. és 8. osztály tanulói részesei a Tanítsunk Magyarorszáért programnak, ahol heti egy alkalommal mentorok foglalkoznak velük, segítik a pályaválasztásban diákjainkat.
- A művészeti oktatás sikeresen zajlott ebben a tanévben is. Egyre több tanuló jelentkezik furulya, citera, tánc és kézműves foglalkozásra. Valamennyi programunk az iskolai oktatást, nevelést erősítette, segítette. Iskolai oktató- nevelő munkánk alapvető feladata a kiemelt figyelmet igénylő tanulók fejlesztése, melynek alapja a tanulók egyéni képességeinek, fejlettségének, ismereteinek figyelembe vétele. Iskolánk minden tanuló számára biztosítani kívánja az esélyegyenlőséget. Utazó gyógypedagógus, logopédus, fejlesztő pedagógus és gyógytestnevelő segíti a fejlesztésüket.

Táborozási lehetőségek:

EFOP-1.2.12-17-2017-00006 azonosítószámú, A Tábor összeköt – Erzsébet Táborok elnevezésű európai uniós projektnek köszönhetően a felső tagozatos tanulóink 4 napot tölthettek el az elmúlt években a Balatonnál, ahol hátránykompenzáló, esélyteremtő, a digitális kompetenciát fejlesztő és szórakoztatóan edukáló foglalkozásokon vettek részt.

A Napközis Erzsébet-táborok idén már nem kerültek megrendezésre állami forrás hiányában.

Az alábbi külső szervezetekkel szoros a kapcsolat tartás:

- Pedagógiai Szakszolgálat
- Család- és Gyermekjóléti Szolgálat
- Ibrányi Rendőrőrs, Iskolarendőr

Helyi partnereink:

- Védőnői Szolgálat
- Iskolaorvos
- Paszab Község Önkormányzata
- Paszab Község Roma Nemzetiségi Önkormányzata
- Református Egyház
- Akácvirág Nyugdíjas Egyesület

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas a HH és HHH gyermekek létszáma	Fejlesztő programok megvalósítása az intézményekben, iskolán kívüli segítő programokban való részvétel, illetve annak növelése, középiskolába való továbbtanulási arány javítása

A fejlesztést és segítő programokat támogató eszközök hiánya	Az óvodában és általános iskolában eszközök beszerzése, pedagógus továbbképzési programokon való részvétele a minőségi pedagógiai munka végzéséhez
Az egészségvédelem, egészségtudatos életvitel hiánya, a megelőzésre vonatkozó ismeretek hiánya	az oktatás-nevelés minden szintjén, óvodától a középiskoláig egészségvédelmi programok megvalósításának ösztönzése
Hozzájárulás a családon belüli konfliktusok minimálisra csökkentéséhez	Munkanélküliség kezelése, piacképes képzést biztosító programokban való részvétel
Fejlesztő eszközök hiánya az óvodában	óvoda udvaron található játékok korszerűsítése, megújítása, bővítése
Kevés a gyermekek részére a szabadidős tevékenység	A településen a szabadidős tevékenységek bővítése oktatási-nevelési intézményekkel együttműködve

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Az önkormányzat és annak intézményei csak nagyon kevés vagy semmilyen adattal nem rendelkeznek a gender szempontok és problémák tekintetében. Az önkormányzat nem rendelkezik gender-szakértelemmel is bíró munkatárssal.

A nők elleni hátrányos megkülönböztetést nem mindig könnyű észrevenni: sokszor maguk a nők tiltakoznak a leghevesebben, amikor arról esik szó, hogy az otthoni, a munkahelyi vagy a közéleti szférában személyesen ők maguk, vagy a nők általában hátrányt szenvednének el a férfiakhoz képest.

A Települési Esélyegyenlőségi Program – mint minden más fejlesztési program – két úton is szolgálhatja az egyenlőséget: közvetlen, célzott, a nők és férfiak egyenlőségének előmozdítását szolgáló eszközökkel, és általánosságban, mindenre kiterjedően, „horizontálisan”: a folyamatokban mindenütt a nők és a férfiak eltérő helyzetét és szükségleteit feltáró, ezekhez igazodó tervezés és tevékenység révén.

A nemek egyenlőségének elemzését, vizsgálatát az is nehezítik, hogy a nagy adatgyűjtő szervek – munkaügyi központok, KSH, stb. – sem kéri kellő részletességgel ezen adatokat. Azonban a nők és férfiak között a társadalmi élet minden területére kiterjedő egyenlőtlenség természetének, okainak feltárását és persze felszámolását nem írja elő jogszabály.

A községben található foglalkoztatók közül az önkormányzat intézményeiben vizsgálható az alkalmazott nők aránya. A nők anyagi kiszolgáltatottságát fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt. A település nem rendelkezik adatokkal a ledolgozott munkaidő tekintetében.

A gyermeküket egyedül nevelő nők gazdaságilag (és jogilag is) ki vannak szolgáltatva.

A település nem rendelkezik felméréssel a gyermeküket egyedül nevelő nők, férfiak szükségleteit illetően.

Helyi szinten, az önkormányzat által szervezett közfoglalkoztatási programokban alkalmazottak tekintetében is alacsonyabb számú a női foglalkoztatott, hiszen a meghatározott feladatokat nem minden esetben végezhetik nők. Azonban ez alól kivétel az idős gondozási feladatai (főzés, takarítás, ebédkihordás, gyógyszerírás), melyre 100 %-osan nők állnak alkalmazásban.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A nemek közötti esélyegyenlőséget Európai Unió irányelvek és további törvények is biztosítják.

Az Európai Unió Bizottsága által megalkotott 2020-2025 közötti időszakra szóló nemi esélyegyenlőségi stratégia által megfogalmazott célkitűzések és intézkedések azt szolgálják, hogy Európa 2025-g jelentős előrelépést tegyen a nemek közötti egyenlőség megvalósulása felé. A cél, hogy egy olyan európai társadalom alakuljon ki, ahol a nők és a férfiak – sokféleségük ellenére – valamennyien szabadon választhatják meg életútjukat, egyenlő esélyt kapjanak a boldogulásukhoz.

A stratégia elsődleges célja, hogy megszűnjön a nemi alapú erőszak, visszaszoruljanak a nem sztereotípiák, eltűnjön a nők és férfiak közötti munkaerőpiaci szakadék, a különböző gazdasági ágazatokban mindkét nem azonos arányban képviseltesse magát, egyenlőséget élvezzen a bérek és a nyugdíjak terén, a gondozási feladatok mindkét nem képviselőre egyenlő mértékben háruljanak.

Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében azonos jogok illetik meg. A nőket és férfiakat egyenlő bánásmód illeti meg a munkavállalás, a szakképzés, az előmenetel, a szociális biztonság stb. területén.

A nők gazdasági, munkaerő-piaci speciális helyzetét többek között az adja, hogy egyszerre több szerepet töltenek be a mindennapi életben, egyszerre kell helytállniuk a munkahelyen és a családjukban. A kettős szerep miatt sokszor plusz terhek nehezednek rájuk, s ez a szerepek összehangolása néha nehézséget jelenthet mindkét fél számára. A visszatérni szándékozó, illetve a kisgyermeket nevelő nők számára a korábbi munkahelyükre való visszatérés több szempontból is nehéz feladatot jelent. Munkától való tartós távollétük alatt készségeik, ismereteik elavulnak, megkopnak, amely alkalmazásukban hátráltathatja őket (főleg, ha több gyermek születése miatt hosszabb időt töltöttek távol). Még nagyobb hátrányban vannak azok, akik gyermeküket, vagy gyermekeiket egyedülállóként nevelik, és/vagy esetleg pályakezdőként kevés munkatapasztalattal rendelkeznek.

A Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. Az Ebktv. pedig megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A nők munkaerő-piaci hátránya összetett, nehezen vizsgálható jelenség, kedvezőtlen munkaerő-piaci helyzetük számos okra vezethető vissza. Ilyen többek között az anyaság, az iskolázottság, az életkor.

A foglalkoztatás és a munkanélküliség alakulásának a nők körében a településen nem lehet okozati tényezője a bölcsődei, óvodai férőhelyek száma, hiánya, hiszen az településünkön, mindenki számára elérhető szolgáltatás.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2018	12,58	7,36	9,97%
2019	12,47	7,64	10,06%
2020	18,4	13,99	16,20%
2021	17	16,11	16,56%
2022	17,71	15,57	16,64%
2023	10,76	16,09	13,43%

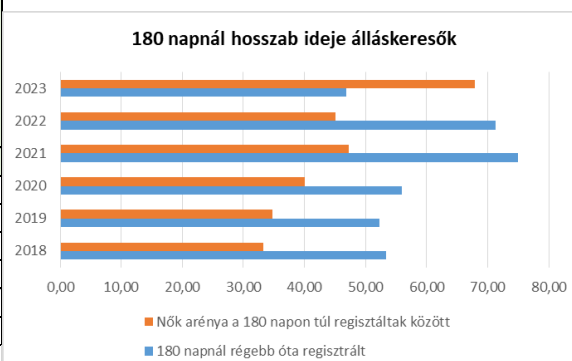
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az Országgyűlés Hivatala képviselői információs Szolgálat oldalán a „Nők a munkaerőpiacon” 2017. évi tanulmány szerint a nők és a férfiak közti egyenlőség az EU alapértéke.

- A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) jelentése (Women at Work Trends, 2016) szerint a nők oktatási rendszerben való nagyobb arányú részvétele nem konvertálódott át a munkaerő-piaci pozíciójuk javulásába. (A nők nagyobb számban vesznek részt a felsőoktatásban és a képzéseken, és emellett bizonyos szakmacsoportokban (oktatás, egészségügy, segítő szakmák) felülreprezentáltak, horizontális szegregáció érvényesül).
- A Világgazdasági Fórum nemek közti rést mérő indexe (global gender gap) szerint Magyarország 2016-ban a 101., 2006-ban az 55. helyen állt (144, ill. 115 ország között).
- A női foglalkoztatás előnyeinek leggyakrabban az empátiát, a rugalmasságot, a kompromisszum és alkalmazkodó készséget tartják.
- A Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2011-2020) kereteiben célul tűzték a munka és magánélet összehangolásának támogatását és a férfi-női részvétel aránytalanságai csökkentését a döntéshozatalban.
- A bérszakadékot befolyásolja a nemek által üzött foglalkozások különbözősége, a munkáltatók női karrierépítéshez és a családi kötelezettségekhez való viszonyulása, az átláthatóság és a közvetlen hátrányos megkülönböztetés.
- Magyarországon 2015-ben közel 10%-kal volt alacsonyabb az 55 év feletti nők foglalkoztatottsága, mint az EU-ban. (37,7% versus 46,9%)
- A vállalkozói kedv és a női vállalkozók száma jelentősen alacsonyabb, mint a férfiaké.

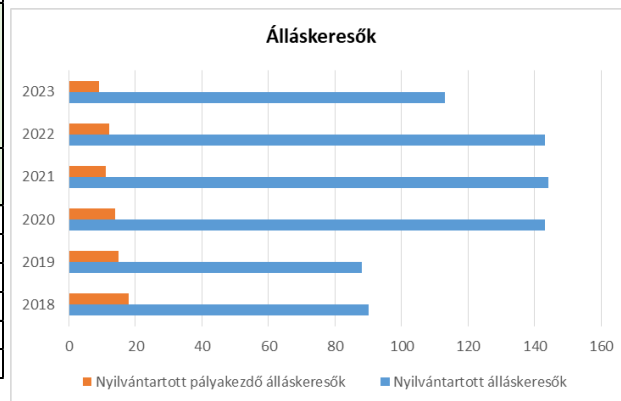
5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2018	53,33	33,33
2019	52,27	34,78
2020	55,94	40
2021	75	47,22
2022	71,33	45,1
2023	46,9	67,92

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal



5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2018	90	18
2019	88	15
2020	143	14
2021	144	11
2022	143	12
2023	113	9

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal



b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A foglalkoztatást segítő és képzési programok esetében figyelembe kell venni, hogy megnőtt a szakmunka iránti igény, amely elsősorban a férfi munkaerőt érinti (nehéz fizikai munka: pl. kőműves...). A nők fizikai erejükénél fogva kevésbé vonhatók be ezekre a területekre.

Kifejezetten csak nőknek meghirdetett foglalkoztatást segítő képzési programok kis számban indulnak, de jellegükénél fogva jellemzően pl. a szövő, kertész, szociális ápoló, takarító képzések, melyeket a Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya indít, ők jelentkeznek, őket vonják be.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony iskolai végzettség már önmagában is olyan tényező, mely rontja az egyén munkavállalási esélyeit. Ha ehhez még hozzáadódik az is, hogy az alacsony iskolai végzettségű személy a „gyengébb” nemhez tartozik, elhelyezkedési lehetőségei tovább csökkenhetnek.

A nők elhelyezkedési esélyeit csökkenti az alacsony iskolai végzettség, a származás, etnikai hovatartozás, vagy ha hátrányos helyzetű kistérségekben élnek. Különösen nehéz helyzetben vannak azok, akiknél ezek a tényezők együttesen jelentkeznek.

Az alacsony iskolai végzettségűek elhelyezkedési lehetősége a település és agglomerációja kínálta munkahelyeken alacsony. Elsősorban az önkormányzat és intézményeinek közfoglalkoztatási programjaiban kapnak feladatot és az indított képzéseken, programokban vesznek részt. A megyeszékhely nagyobb munkáltatói elsősorban betanított munkásokat alkalmaznak, jellemzően alacsony iskolai végzettségűeket és közülük jelentős számú nőt, akiknek a bejárását céges buszjáratral biztosítják. (pl. Nyíregyháza LEGO, Eismann, stb. ...).

Alkalmi jelleggel, nyári időszakban idénymunkán jelentős számú alacsony végzettségű nő helyezkedik el és ez jelent jövedelmet számukra.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Nincs erre vonatkozó információnk.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A nők elhelyezkedését, munkába állását több tényező befolyásolhatja az iskolai végzettségen kívül, így például:

- jövedelmi helyzet,

- gyermek(ek) vállalása,
- gondozásra szoruló idős, beteg vagy fogyatékkal élő családtag.

A családok számára megoldást jelenthet pl.: gyermekintézmények, más létesítmények/lehetőségek időseket gondozó, speciális szolgáltatást nyújtó intézmények szolgáltatásainak igénybevétele.

A településen biztosított az óvodai és iskolai ellátás is. A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés, mert esélyeit a szolgáltatási hiányosságok alapvetően rontják.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2018	1	102	102
2019	1	98	98
2020	1	96	96
2021	1	89	89
2022	1	78	78
2023	n.a.	69	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A kisgyermekesek munkaerő-piaci esélyeinek tekintetében elsődleges a bölcsődei férőhelyek száma. A 2019. július 1-től gyermekek napközbeni ellátását biztosító 24 férőhelyes intézmény a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek szakszerű gondozását – nevelését végzi. Ezen túlmenően a gyermekek életkorának és egészségi állapotának megfelelő, foglalkoztatást és étkeztetést biztosít azon gyermekek számára, akiknek szülei munkavégzésük, betegségük, szociális helyzetük, vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

Az önkormányzati intézmények saját hatáskörön belül oldják meg a nők rugalmas foglalkoztatását, összeegyeztetve a munka, a család, a gyermeknevelés feladatát.

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2018	n.a.	n.a.
2019	24	12
2020	24	17
2021	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.
2023	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	24	21
2021	0	0	0	0	0	0	24	22
2022	0	0	0	0	0	0	24	17
2023	0	0	0	0	0	0	24	22
Forrás: TeIR, KSH Tstar								

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnő nyilvántartja a körzetében bejelentett lakcímmel rendelkező/életvitelszerűen élő várandós anyákat. Célzott és szükséglet szerinti gondozást végez családlátogatás és védőnői tanácsadás keretén belül. Írásban értesíti a gyermekvédelmi szolgálatot, ha észleli a várandós anya válsághelyzetét.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A célcsoport vizsgálatánál említeni kell, hogy jelentős probléma a családon belüli erőszak, melyről nincsenek adatok helyi szinten. A családon belüli erőszak megelőzésénél fontos a probléma korai feltárása. A veszélyeztetett populáció elsősorban a nők és a gyerekek, ezért fontos, hogy tisztában legyenek azzal, hogy a sérelmükre elkövetett erőszakos cselekmények esetén kihez fordulhatnak segítségért. Az önkormányzat szociális ellátó rendszere a háziorvosi szolgálat, a védőnő, a családsegítő szolgálat, óvoda és iskola, a szomszédok sokat tehetnek az észlelés érdekében. A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak összefüggésben van a gyermekbántalmazással, és az elhanyagolás is jelen van a gyermekek életében. Az érintett gyermekek családjaira jellemző, hogy többségük szociálisan hátrányos helyzetű és rendszeresek a szülők közötti konfliktusok. A bántalmazások hátterében főként anyagi, párkapcsolati, pszichés problémák és szenvedélybetegség állt. Ma Magyarországon a NANE Egyesület a legismertebb szervezet, mely felvállalta a társadalmi jelenségről szóló ismeretek terjesztését.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások településünkön korlátozottak. Nincs anyaoththon, családok átmeneti otthona. Az ismeretek szerint krízishelyzet esetén, a megyeszékhelyen, Nyíregyházán található olyan intézmény, amely ilyen esetben tud segítséget nyújtani lehetőségük szerint. Az intézmény (Anya-Gyermek Segítőotthon) Nyíregyháza kertvárosi részén helyezkedik el, amely 30 férőhellyel működik. Feladata az átmenetileg nehéz élethelyzetbe került, lakhatás nélküli, stabil családi háttérrel nem rendelkező, illetve a családi vagy párkapcsolati erőszak elől menekülő anyák és gyermekeik befogadása, segítségnyújtás problémák megoldásában, számukra ellátás biztosítása.

A településen a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat tud segítséget nyújtani családsegítés keretében. A helyettes szülői hálózat a gyermekjóléti szolgálat koordinálásával működő szolgáltatás, mely a gyermekek átmeneti gondozását biztosítja. A szülő kérelmére vagy beleegyezésével, ideiglenes jelleggel, teljes körű ellátást biztosít, ha a szülő egészségügyi körülménye, életvezetési problémája, indokolt távolléte, vagy más akadályoztatása miatt a gyermek nevelését a családban megoldani nem tudja.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A nők közéletben betöltött szerepét vizsgálva nem szabad elfelejteni, hogy az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen a képviselet. A nők részvételére nemcsak a női nem reprezentálása miatt van szükség a politikában, azaz a közügyekről való döntési mechanizmusban, hanem mert ez szolgálja leginkább a közös érdeket.

Paszab Község Önkormányzat Képviselő-testületében a 2024. évi választások alkalmával 6 megválasztott képviselőből 2 nő és 4 férfi. Az önkormányzati hivatal, a köznevelési és közoktatási intézmények foglalkozotti létszámában nagy arányú a női nem jelenléte. Az óvoda tekintetében 1 fő férfi foglalkoztatott van, a többi nő. Vezetői szinten a településen az oktatási, és nevelési intézmények vezetői nők, míg az önkormányzat vezetője férfi.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémákról és felszámolásukra irányuló kezdeményezésekről nehéz beszélnünk. Az önkormányzat intézményei nagyon kevés adattal rendelkeznek a gender szempontok és problémák tekintetében, illetve a nők elleni hátrányos megkülönböztetést nem könnyű objektíven, tényszerűen regisztrálni. A tapasztalatok azonban azt mutatják, hogy a roma nők, a sokgyermekes vagy gyermeküket/gyermeküket egyedül nevelő anyák többszörösen hátrányos helyzetben vannak a munkaerő-piacon.

Ennek általános oka részben a klasszikus családmóddalban is keresendő, miszerint a nőnek a fő feladata a családban a ház körül van. A gyermek születését követően fontos szerepe van a közművelődésnek, a sport és szabadidő eltöltési lehetőségeknek az érintett célcsoportnál. A nők várható élettartamának meghosszabbodását nehezíti, hogy a társadalomban betöltött szerepük, ennél fogva a munkakörülményeik, életmódjuk egyre hasonlóbba válik a férfiakéhoz, aminek az a velejárója, hogy körükben az egészségkárosító kockázati tényezők közelednek a férfiakéhoz.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas a településen a munkanélküli nők létszáma	Munkaerőpiaci pályázatokban való részvétel, szakmai képzés, közmunkaprogramokba történő részvétel elősegítése
Alacsony képzettség	Képzések, tanfolyamos szervezése
Fiatalkorú nők/lányok ismereteinek hiánya a családtervezéssel kapcsolatosan	Tájékoztatók, ismeretterjesztő előadások, tanácsadások szervezése
Közösségi együttélés elősegítése, kisgyermekes anyukák beilleszkedése	Többfunkciós közösségi tér kialakítása, játszótér, pihenőpark fejlesztése, szabadtéri színpad kialakítása

6. Az idők helyzet, esélyegyenlősége

Az esélyegyenlőségi szempontok fejlesztését az európai közösségi politikában elsődlegesen gazdasági és foglalkoztatáspolitikai szempontok vezérelték, ám fokozatosan teret nyert az a felismerés, hogy az esélyegyenlőség elvének e téren történő biztosítása önmagában nem képes a már meglevő egyéb társadalmi egyenlőtlenségeket felszámolni.

Azok viszont negatívan befolyásolják az országok gazdasági teljesítményét versenyképességét.

Az emberi jogi kérdések térnyerésével párhuzamosan az esélyegyenlőségi szempontok fokozatosan középpontba kerültek, velük együtt az életkor alapú diszkrimináció is. Az Európai Unió a tagországok számára fontos esélyegyenlőségi ajánlásokat fogalmaz meg a szakpolitikai stratégiák fejlesztésének érdekében. Az európai jogalkotásban az idősebb személyek csak 1987-ben, illetve 1989-ben szerepeltek először úgy, mint a közösségi cselekvés kedvezményezettjei.

Az időseket az élet számos területén éri hátrányos megkülönböztetés Magyarországon.

Legjelentősebb az idők foglalkoztatásbeli diszkriminációja, mely súlyos következményekkel jár, különösen a nők esetében. Ezen kívül gyakori még az egészségügyben és a szociális ellátások, szolgáltatások biztosítása területén elszenvedett diszkrimináció.

A magyarországi idősebb korosztály már 45–50 éves kortól nagyobb mértékben kitett a foglalkoztatásbeli diszkriminációnak, mint a hasonló korú Uniós állampolgárok. A kor alapú megkülönböztetés az új állások betöltésénél, a létszámleépítésnél és az elbocsátásoknál is gyakori.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Magyarországon általában a nyugdíjazás időpontjától számítódik – társadalmi szinten – idősnek az ember. A nyugat-európai országokban, általánosságban 65–70 éves kortól tekintik idősnek az ott élőket. Az Idősügyi Nemzeti Stratégiában az Egészségügyi Világszervezet életkor szerinti felosztását használjuk.

E felosztásban:

- a 60–74 év közöttiek az idősödők,
- a 75–89 évesek az idők,
- a 90 év fölötti személyek a nagyon idők –őket hívjuk a magyar nyelvben egyszerűen „aggoknak”.

A nyugdíjasok esetében számszerűen nem meghatározott, azonban arányában igen magas az egyszemélyes háztartások száma. Ezen háztartások nagy részét alacsony nyugdíjjal rendelkező özvegy nők alkotják. Az, hogy az idők hogyan élik meg az évek múlását, az egyedüllétet, nagymértékben függ a társadalom nyújtotta életkörülményektől, az időkkel szemben tanúsított társadalmi magatartástól.

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2018	124	287	43,21%
2019	128	293	43,69%
2020	134	295	45,42%
2021	135	301	44,85%
2022	135	289	46,71%
2023	135	275	49,09%
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR			

Paszab Községben a 2021. évi adatokat figyelembe véve elmondható, hogy az állandó népesség 10,3 %-át teszik ki a 65 éven felettiek száma. A 135 főnek a 58,52 %-a nő, 41,48 %-a férfi. Az öregedési index növekszik a település vonatkozásában.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2018	90	118	208
2019	86	109	195
2020	85	102	187
2021	79	102	181
2022	72	101	173
2023	74	91	165
Forrás: TeIR, KSH Tstar			

Az idősek nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülnek, a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer saját jogú; és hozzátartozói nyugellátásokat biztosít számukra. A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás az özvegyi nyugdíj; az árvaellátás; a szülői nyugdíj; a baleseti hozzátartozói nyugellátások, valamint az özvegyi járadék.

A megváltozott munkaképességű nyugdíjasok rokkantsági ellátásban és rehabilitációs ellátásban részesülhetnek. A táblázat adataiból látszik, hogy a nyugdíjas nők száma csökkenést mutat, míg a férfiak száma kismértékben emelkedett 2023-ra. A nyugdíjas korú nők száma jóval magasabb a településen, mint a férfiaké. Ez a mutató egyértelműen a már vizsgált demográfiai folyamatokkal magyarázható, tudniillik a nők magasabb életkort élnek meg, mint a férfiak.

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások							
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2018	0	0	44	63	1	19	9
2019	0	0	47	62	1	13	9
2020	0	0	48	59	1	11	9
2021	0	0	45	59	1	10	9
2022	0	0	43	65	1	9	7
2023	0	0	47	60	1	7	5

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A községben működik nyugdíjas egyesület, amely a tagjai számára biztosítja a szabadidő hasznos eltöltését, foglalkozásokat, kirándulásokat szerveznek.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

Az öregedő népesség mellett az aktív korúak állásnélkülisége, az alacsony keresettel és nyugdíjjal rendelkezők arányának növekedése jellemző. Az idősek anyagi, fizikai, egészségügyi, szellemi állapota nagyon heterogén képet mutat. Alacsony jövedelemmel rendelkeznek, a megélhetési és gyógyszerköltségeik magasak, önellátó képességük korlátozott. Segítségre, támogatásra szorulnak. Egy kisebb rétegük számára biztosított a családi gondoskodás, az anyagi biztonság. Elérhetőek számukra a fizetős jóléti és kulturális szolgáltatások.

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Ma Paszabon az önkormányzati intézmények nem foglalkoztatnak nyugdíjas korúakat és a város munkáltatóitól jelenleg erre vonatkozóan nincs rendelkezésre álló adat. A nyugdíjasok foglalkoztatására a nyugdíjtörvény szigorodó változásaival kedvezőtlen hatások figyelhetők meg. (Előrehozott nyugdíjba vonulás és a nyugdíj melletti munkavállalás szigorodó feltételei miatt.) A rokkantsági nyugdíj a jelenlegi törvény szerint rokkant és rehabilitációs ellátás lett. Az idősekhez az öregségi nyugellátás tartozik. A változások a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. (Tny.) törvényben megtalálhatóak. A módosítások alapvetően az eljárási szabályokat érintik, illetve technikai jellegűek, és beiktatásukat az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. (Ákr.) törvény 2018. január 1-jei hatályba lépése indokolja. Az 50 év feletti munkavállalók alkalmazása ellen megfogalmazott két legerősebb érv az idegen nyelvtudás és a megfelelő számítástechnikai ismeret hiánya. Ugyanakkor számos érv szól az alkalmazásuk mellett is, hiszen a munkában töltött évek alatt komoly szakmai tudásbázist halmoztak fel.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Paszab községben működő közintézményekben nyugdíjas korú munkavállaló nincs foglalkoztatva.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Nincs tudomásunk ilyenről.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	Fő összesen	90	88	143	144	143	113
41-45 év (TS 042)	Fő	4	9	15	10	10	14
	%	4,44%	10,23%	10,49%	6,94%	6,99%	12,39%
46-50 év (TS 043)	Fő	10	10	24	23	22	13
	%	11,11%	11,36%	16,78%	15,97%	15,38%	11,50%
51-55 év (TS 044)	Fő	10	7	13	12	14	13
	%	11,11%	7,95%	9,09%	8,33%	9,79%	11,50%
56-60 év (TS 045)	Fő	9	7	12	13	11	7
	%	10,00%	7,95%	8,39%	9,03%	7,69%	6,19%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	7	5	8	13	18	28
	%	7,78%	5,68%	5,59%	9,03%	12,59%	24,78%
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal							

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idők egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés biztosított az idősebb korosztály számára is. A településen működik háziorvosi praxis. Szakrendelés a 10 km-re lévő Ibrány-Nagyhalászi Kistérségi Járóbeteg Központban elérhető. Kórházi ellátás igénybe vételére a 30 km-re fekvő megyeszékhelyen, Nyíregyházán van lehetőség.

Az autóbusszközlekedés jó, óránként jár járat a szakrendelő irányába.

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma (Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2018	90	118	208
2019	86	109	195
2020	85	102	187
2021	79	102	181
2022	72	101	173
2023	74	91	165
Forrás: TeIR, KSH Tstar			

Paszabon nappali ellátást biztosító intézmény jelenleg nem működik. A települési önkormányzat azonban célul tűzte ki egy nappali ellátást biztosító intézmény létesítését a község területén.

A szociális étkeztetést, házi segítségnyújtást, jelzőrendszeres házi segítségnyújtást, az előzőekben már leírtak szerint a Gávavencsellői Szociális Szolgáltató Központ biztosítja. Tervezi az önkormányzat 2022-ben a nappali ellátó létrehozását. Teljesen új épület épülne a TOP Plusz pályázati körben, mely egy korszerű és az idők nappali ellátását biztosító intézményegységeként jönne létre a Szociális Szolgáltató Központnak. A pályázat benyújtása és elbírálása megtörtént. Sajnos tartaléklistára került.

A településen az idősök megbecsülését az önkormányzat kifejezi azáltal is, hogy a 90 éven felüli időskorúakat a polgármester személyesen köszönti fel ünnepélyes keretek között az otthonukban, ajándécsomagot kapnak. A kommunális helyi adó tekintetében életkoruk alapján 50%-os kedvezményben részesülnek a 70 év feletti, egyedül élő idősök, valamint a 70 év feletti házaspárok.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő idős korúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő idős korúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2018	124	0	0	10
2019	128	0	19	15
2020	134	0	19	12
2021	135	0	19	22
2022	135	0	16	18
2023	135	0	16	19
Forrás: TeIR, KSH Tstar				

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Programok szervezése fontos a településen. 2010-ben alakult meg a községben az Akácvirág Nyugdíjas Egyesület, mely keretein belül szerveződnek programok az nyugdíjasok számára. A települési önkormányzat minden évben megrendezi az Idősök Világnapját, melyre személyre szóló meghívást kapnak az idősök. Ezen a programon az általános iskola diákjai adnak egy verses, zenés műsort, majd egy népszerű előadó szórakoztatja a résztvevőket. A települési önkormányzat a Nyugdíjas Egyesülettel együttműködve szervezi a programokat, melyben ingyenes helyiség biztosításával nyújt lehetőséget arra, hogy a nyugdíjas egyesület tagjai együtt éljék át a szereplés élményét, építsék kapcsolataikat.

c) idősök informatikai jártassága

Az idősök informatikai képességeinek fejlesztése ma már elengedhetetlen. Ezzel nemcsak a munkaerőpiacon való elhelyezkedési esélyeik nőnek, de általában véve is több információhoz juthatnak rövid időn belül és hatékony módon.

Az idősök informatikai jártasságáról nem készült felmérés, így nem rendelkezünk pontos adatokkal arról, hogy az idősebb korosztály mennyire képes kihasználni ezeket a lehetőségeket

d) a generációk közötti programok.

Az Akácvirág Nyugdíjas Egyesület szervezésében az elmúlt években unoka-nagymama/nagypapa közös program került megvalósításra, ahol a gyermekek közösen tevékenykedhettek nagyszüleikkel. (pl. kézműveskedhettek, közös süti készítés) Az egyesület tagsága folyamatos kapcsolatot tart fenn a helyi óvodával, iskolával, közös programok szervezése érdekében.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Programok szervezése fontos a településen. 2010-ben alakult meg a községben az Akácvirág Nyugdíjas Egyesület, mely keretein belül szerveződnek programok az nyugdíjasok számára. E mellett a települési önkormányzat minden évben összejövotelt szervez az idősök világnapja alkalmából, melyre a község iskolásai és természetesen a nyugdíjas egyesület tagjai színvonalas műsorral készülnek. Hagyományosan kerül megrendezésre a településen a Szóttésnap, mely társul nyugdíjas találkozóval is, ahol a környék nyugdíjas egyesületeit látja vendégül a helyi egyesület.

A nyugdíjas egyesület keretein belül tánckar, énekkar, kézműves foglalkozás is szervezésre kerül, sőt unoka-nagymama közös karácsonyi dísz készítésére is sor került az elmúlt évben.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

<i>Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön</i>	
<i>beazonosított problémák</i>	<i>fejlesztési lehetőségek</i>
Idősök foglalkoztatási lehetőségei	Foglalkoztatási lehetőség biztosítása (pl. rehab. szervezetekkel, munkaügyi kp-al)
Idősök informatikai jártasságának hiánya	Informatikai képzés indítása
Kevés időseket érintő program	Együttműködés a civil szervezetekkel, pályázat keresése
Infokommunikációs akadálymentesítés hiánya	A település honlapjának fejlesztése, akadálymentesítése, e-ügyintézés biztosítása
Idősök egészségi állapotának javítását célzó intézkedések hiánya	Egészségfejlesztő programok szervezése, egészségfelmérés szervezése
Idősök szállítása szakellátást biztosító egészségügyi intézményekbe	Kisbusz beszerzése pályázati forrásból
Idősök nappali ellátója építése	pályázati forrásból

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Az Európai Unióhoz történő csatlakozás egyik feltétele, hogy az állampolgárok – köztük a fogyatékossgal élő emberek – számára megteremtődjön az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden színterén; a fizikai és kulturális környezetben, a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkaalkalmak, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is.

Kiemelt prioritásként a minőségi szolgáltatások egyenlő hozzáféréseinek megteremtése fogalmazható meg. A fogyatékossgal élő emberek számára megszervezendő hatékony ellátórendszer kialakításához szükség van helyi, kistérségi és regionális szinten szerveződő civil szervezetekre, amelyek a klasszikus érdekvédelmi feladatok ellátása mellett aktívan szerepet vállalnak az államtól átvállalt közfeladatok megvalósításában, valamint együttműködő partnerei kívánnak lenni a területen dolgozó valamennyi állami és nem állami szereplőnek.

Biztosítani kell az esélyegyenlőséget az intézményes ellátások szolgáltató jellegének erősítésével, az intézmények kiépítésével, korszerűsítésével és átalakításával, illetve a lakókörnyezeti és az integrált formában történő ellátásszervezés erősítésével.

Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 26. cikke elismeri a fogyatékkal élő személyek jogát az önállóságuk, társadalmi és foglalkozási beilleszkedésük, valamint a közösség életében való részvételük biztosítását célzó intézkedésekre.

A fogyatékkal élő emberek és családjaik világszerte a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják, évszázadok óta a szociális élet peremére sodródva élnek, boldogulásukat ezernyi tényező hátráltatja. Az Európai Unióban közös feladatunk annak lehetővé tétele, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életük során – a fizikai és szellemi környezetben, a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is. Kiemelt prioritásként a minőségi közszolgáltatások (oktatás, egészségügy, szociális ügyek, közlekedés stb.) egyenlő hozzáféréseinek megteremtése fogalmazható meg.

Magyarországon a legutóbbi népszámlálás (2001) adatai szerint 577 ezer fogyatékkal élő ember van, az aktív korú, megváltozott munkaképességű személyek számát pedig a NYUFIG 2007-es adatai alapján mintegy 700 ezer főre tehetjük. Az Európai Unióban a populáció 40%-a dolgozik, ez az arány ma Magyarországon 7-9%, amely rendkívül alacsony, különösen amellet, hogy az aktív korú célcsoport 80-85%-a akar és tudna is dolgozni, védett, vagy nyílt munkaerő-piaci körülmények között.

A fogyatékossgügy – és általában az esélyegyenlőség – talán legfontosabb feladata, hogy az államigazgatás területén meghonosodjon az a szemlélet, hogy a fogyatékos emberek ügye nem (csak) szociális kérdés: valamennyi ágazat, minden közigazgatási szereplő kötelessége és felelőssége, hogy a saját területén érvényesítse a fogyatékos emberek esélyegyenlőségének szempontjait, és megtegye az ehhez szükséges szakmapolitikai lépéseket.

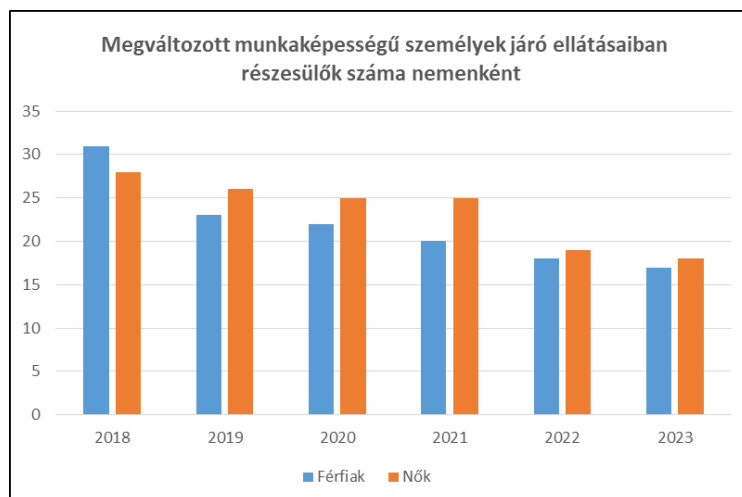
Az egyenlő esélyű hozzáférés egyik eszköze az akadálymentesítés, amelynek fogalma az utóbbi években teljesen új tartalmat nyert: ma már valamennyi fogyatékossgai csoporthoz tartozó ember – azaz a mozgássérült, a látássérült, a hallássérült, az értelmi fogyatékos, autista és súlyosan-halmozottan fogyatékos emberek – speciális szükségleteinek figyelembevételét kell a komplex akadálymentesítés, azaz az egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése alatt érteni. Ez olyan eszközök és megoldások telepítését jelenti, amely lehetővé teszi, hogy egy-egy szolgáltatást a mozgássérült embereken túl látás- vagy hallássérült, valamint értelmi fogyatékos emberek is igénybe vehessenek. (Hangos térkép, indukciós hurok, könnyen érthető tájékoztató füzetek, stb.) A kulcs az, hogy ma már nem pusztán épületek akadálymentesítéséről, hanem a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréseiről beszélünk, amely tehát magában foglalja az épületek komplex akadálymentességét, de annál jóval több.

7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Paszab Községben nincs pontos felmérés a fogyatékkal élőkről, ezért nem lehet pontos elemzést készíteni a fogyatékkal élők helyzetéről, szükségletéről.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2018	31	28	59
2019	23	26	49
2020	22	25	47
2021	20	25	45
2022	18	19	37
2023	17	18	35

Forrás: TeIR, KSH Tstar



7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0
2023	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A Fot. 15-16. §-a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult. A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a

munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető. Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti. Településünkön sajnos nem jellemző az integrált és a védett foglalkoztatás.

Az önkormányzat intézményei leginkább a törvényi előírásnak megfelelően foglalkoztatnak megváltozott munkaképességű személyeket (többnyire a rehabilitációs hozzájárulás fizetési kötelezettség miatt). A fogyatékos munkavállalókkal kapcsolatos probléma oka elsősorban az, hogy a teljesítménykényszer miatt nincs lehetősége a szervezeteknek a fogyatékos személy speciális munkavégzési körülményeit, igényeit figyelembe venni, emiatt sokszor alkalmazásuk is meghiúsul.

b, munkavállalást segítő lehetőségek;

Együttműködési lehetőség keresése ilyen irányú szervezetekkel.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Gyakran előforduló probléma, hogy a fogyatékos személyt akadályozottsága miatt nem foglalkoztatják a végzettségének és képzettségének megfelelő álláshelyen. (pl.: felsőfokú végzettsége ellenére alacsonyabb végzettséggel is betölthető foglalkoztatást ajánlanak neki.)

A fogyatékos személyek foglalkoztatása akkor is meghiúsulhat, ha a fogyatékos személy nem tudja megközelíteni a munkahelyet, a településen belüli közlekedési akadályok miatt, és különösen, ha a támogató szolgálattól sem kap segítséget. Ilyen információk beszerzése rendkívül nehéz, hiszen az érintettek nem hozzák a hátrányos megkülönböztetést nyilvánosságra, mert ezzel a jövőbeni alkalmaztatási kilátásaik is csökkennek.

A fogyatékkal élők foglalkoztatásáról nincs adatunk, ezért hátrányos megkülönböztetésről sem tudunk.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Nincs helyben ilyen jellegű intézmény.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élő személyek számára külön pénzbeli és természetbeli ellátást és kedvezményeket az önkormányzat nem nyújt.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

Az Ibrány-Nagyhalászi Járóbeteg Ellátó Központban működő egészségügyi és rehabilitációs kezelések elérhetőek. Önkormányzatunk segít az oda való eljutásban.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Az önkormányzati intézményeknél nem teljeskörűen megoldott az akadálymentesítés. Az településen működő háziorvosi szolgálat épülete 2010-ben került felújításra, melynek

akadálymentesítése teljeskörűen megoldott. Ezeken az intézményeken kívüli munkahelyek akadálymentesítettségéről nincs adatunk. Számos beruházás készült el 2018-tól, mely épületeknél az akadálymentesítés megvalósítása alapfeltétel volt. (pl. óvoda épületének bővítése, Polgármesteri Hivatal felújítása, Bölcsőde építése, védőnői szolgálat bővítése és felújítása)

c) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A közszolgáltatások info-kommunikációs akadálymentesítése csak részben megoldott. Az önkormányzat saját honlapot üzemeltet, ahol a települést érintő friss hírek, információk is elérhetők. Azonban a honlapon nem működik e-ügyintézés, viszont a bevezetése folyamatban van. Az Orvosi rendelő, valamint Polgármesteri Hivatal felújításában a mozgáskorlátozottak, vakok és gyengénlátók számára akadálymentesítés megtörtént.

A helyi értékünknek, a Paszabi Szóttosnek helyet adó épület energiahatékonyságnak javítása megtörtént, MFP keretében szigetelésre került az épület. A településen ez az épület tölti be a közösségi színtér szerepét. Az épületben található a helytörténi múzeum és a szóttos készítését bemutató kiállítás, mely a fogyatékkal élők számára teljeskörűen nem „élvezhető”, hiszen hiányként jelentkezik a látás és hallássérültek számára a bemutatást segítő eszközök hiánya.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

A középületek akadálymentesítésénél leírtak szerint.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A járdák, parkok akadálymentesítése részben megoldott.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

A település méretéből adódóan a fogyatékos személyek, hajléktalanok, pszichiátriai betegek és szenvedélybetegek helyi ellátása, valamint a fogyatékos emberek szociális szakellátása helyben nem megoldott, legközelebb vagy Ibrány-Nagyhalászi Járóbeteg Szakellátó Központban, vagy a megyeszékhelyen, Nyíregyházán vehetők igénybe a szolgáltatások.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Nincs adat.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Nincs ilyen program.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A közlekedési infrastruktúra fejlesztése célja az önkormányzatnak, viszont ezt csak pályázati forrás igénybevételevel tudja megvalósítani. A folyamatos pályázatfigyeléssel, a lehetőségek keresésével remélhetően hamarosan megvalósulnak ilyen irányú beruházások a településen. Az elmúlt években több, az önkormányzat tulajdonában lévő út került felújításra a Magyar Falu Program keretében, melyet az önkormányzat szeretne tovább folytatni.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

<i>A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön beazonosított problémák</i>		<i>fejlesztési lehetőségek</i>	
Teljes körű Infokommunikációs akadálymentesítés hiánya		Infokommunikációs akadálymentesítés Megoldása, honlap akadálymentesítése	

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások			
beazonosított problémák		fejlesztési lehetőségek	
Nem biztonságos a közlekedés a településen. Hiányzik a buszöblök és a gyalogos átkelőhely		buszöblök és gyalogos átkelőhely létesítése	
belterületi utak, járdák létesítése, felújítása		útfelújítás, járdaépítés	
Közbiztonság, bűnmegelőzés javítása		Térfigyelő kamerarendszer továbbfejlesztése a községben, közvilágítási rendszer korszerűsítése, házi segítségnyújtásban résztvevők arányának növelése	
Szóttes Népművészeti Ház közösségi színtér működtetésének költsége magas, teljes körű akadálymentesítésének hiánya		Fűtése korszerűsítés, energiahatékonyság javítása, teljes körű akadálymentesítés, eszközök beszerzése	
Nincs minden közlekedési útvonal mellett járda kiépítve a biztonságos gyalogos forgalom lebonyolítására.		Járdák létesítése	
A fából készült buszvárók régiek, elavultak, korhadtak		Új buszvárók létesítése	

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

A településen működő, aktív civil szervezet az Akácvirág Nyugdíjas Egyesület, valamint a Paszabi Polgárőr Egyesület. A települési önkormányzat együttműködési megállapodás keretében vonja be a civil szervezeteket a pályázati lehetőségekbe.

Programok szervezésében nagy segítséget nyújtanak a helyben működő civil szervezetek (Akácvirág Nyugdíjas Egyesület, Paszabi Polgárőr Egyesület), amely leginkább a település értékeit bemutató kiemelt rendezvényen, a Szóttesnapon mutatkozik meg.

A települési önkormányzat együttműködik a helyi Roma Nemzetiségi Önkormányzattal. A Roma Nemzetiségi Önkormányzat a településen minden évben megrendezi a Roma-napot, melyen sportprogramokkal és hagyományápoló zenei programokkal várja a látogatókat. A Roma Nemzetiségi Önkormányzat szorosan együttműködik a karitatív szervezetekkel. Az óvodai

ballagás alkalmával iskolakezdő csomaggal kedveskedik a nagycsoportosoknak, valamint az iskolai év során az hátrányos helyzetű iskolás gyermeket írószerekkel, füzetekkel támogatja.

Paszab Község Önkormányzata a településen működő Paszabi Református Egyházközséggel jó kapcsolatot ápol, hiszen közös programok megszervezésére is mód nyílt az elmúlt években. Ilyen volt az augusztus 20-án megrendezett kenyérszentelés, mely a református templomban majd a templomkertben került megrendezésre.

Kistelepülés révén szükséges, hogy pályázati lehetőségek maximális kihasználása érdekében partnerséget vállaljon az önkormányzat a környező települések önkormányzataival.

Ez számos esetben megtörtént akár rendezvény, akár foglalkoztatási programok érdekében, vagy feladatellátási megállapodások által. (pl. családsegítő és gyermekjóléti szolgálat)

A településen aktívan működő civil szervezet az Akácvirág Nyugdíjas Egyesület, mely a település életében sokrétű tevékenységével vesz részt. Része a település nagy rendezvényének, a Szőttesnapnak a megrendezésében, melyen nyugdíjas találkozóra is sor kerül. Minden évben kézi készítésű ajándékokkal kedveskedik a karácsonyi ünnepségen az óvodás és iskolás gyermekeknek, valamint a húsvét jegyében hagyományőrző tojásfestést rendezett az iskolás gyermekek részére. A helyi nyugdíjasoknak kirándulásokat szerveznek, mellyel bővítik a szabadidő hasznos eltöltésére irányuló programok körét. Kézműves foglalkozásokat tartanak, melyen a szövés, fonás, horgolás, hímzés mesterségét gyakorolják helyi népművész segítségével. Közös unoka-nagymama kézműves foglalkozásokat is szerveznek, ezzel erősítve a korosztályok közötti kapcsolatot.

Aktív egyesület révén számos önkéntes segíti a tevékenységüket, melyek száma az évek során csak növekszik.

b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

A települési önkormányzat és a községben működő civil és egyházi szervezetek jó kapcsolatot ápolnak. Együttműködnek pályázati lehetőségek kihasználásában, a település fejlődése érdekében.

Paszab település a Kormány a „Felzárkózó települések” hosszú távú programjának megalapozásáról szóló 1057/2021. (II. 19.) Korm. határozata alapján az első körben bekerült a 300 leghátrányosabb település közé. A programot a Magyar Máltai szeretetszolgálat koordinálja. A legfontosabb, megerősítésre váró területek közül kiemelte a romák oktatását, szakképzését, valamint az általános egészségi állapotuk és jövedelmi viszonyaik javítását.

A társadalmi felzárkózás a cigányság, a hátrányos térségekben élők, illetve az alacsony iskolai végzettségűek, valamint egészségügyi állapotok miatt nehezen vagy egyáltalán nem foglalkoztatható társadalmi csoportok életkörülményeinek, társadalmi helyzetének javítására, valamint társadalmi integrációjának elősegítésére irányuló kormányzati tevékenységek, amely csökkent a területi, társadalmi hátrányokból és nemzetiségi hovatartozásból fakadó egyenlőtlenségeket és elősegíti a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférést.

A célkitűzések között szerepel a krízisbe került, szegény sorsú családok segítése. Munkájuk során arra törekcszenek, hogy ne csak átmeneti támogatást, de valódi esélyt kínáljanak a szegénységből való kitörésre a tartós felzárkózásra.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (Nkt.) alapján a települési önkormányzatoknak, így Paszab Község Önkormányzatának a közfeladat ellátásában korábban betöltött szerepe jelentősen átalakult. 2013. január 1-től az önkormányzatok fenntartásában lévő köznevelési intézmények fenntartói feladatainak megszervezésében, a köznevelési feladatok irányításában változás állt be. Az Nkt. szerint az állam gondoskodik – az óvodai nevelés kivételével – a köznevelési feladatok ellátásáról. A települési önkormányzatok és társulásaik fenntartásában lévő köznevelési intézmények az óvodák kivételével átadásra kerültek a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ – 2017.01.01-től a Nyíregyházi Tankerületi Igazgatóság – részére.

A családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás feladatait a Gávavencsellői Szociális Szolgáltatási Társulás fenntartásában lévő Gávavencsellői Szociális Szolgáltató Központ látja el.

Az Ibrányban működő Járási Hivatallal is jó kapcsolatot ápol önkormányzatunk. A településünkön heti egy alkalommal 1 órás ügyfélfogadást tartanak a kormányablakban dolgozó kormánytisztviselők (ügysegédek), így segítve a település lakosságát az ügyintézésében. Az ügysegédek elsősorban a szociális igazgatással, földhasználattal, lakcímbeljelentéssel, családtámogatással, nyugdíj igényléssel és hadigondozással kapcsolatos ügyekben vesznek át kérelmeket, illetve segítenek azok kitöltésében. A többi ügykörben elsősorban tájékoztatást nyújtanak az ügyfelek részére. Továbbá évente több alkalommal a Kormányablak busz is fogad ügyfeleket a településen meghatározott időpontokban. Itt az idő alatt az ügyfelek számos, a kormányablakban elérhető ügytypust intézhetnek.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Paszab Község Roma Nemzetiségi Önkormányzata és Paszab Község Önkormányzata között együttműködési megállapodás jött létre. Ezen megállapodást az önkormányzat és a nemzetiségi önkormányzat évente a törvényi kötelezettségének eleget téve felülvizsgálja. A településen működő nemzetiségi önkormányzat a roma népesség érdekeit képviseli, minden korosztály számára szervez programokat az év során. (sportnap, romanap, farsang)

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Önkormányzatunk kötelező és önként vállalt feladatainak ellátása során számít és épít is a civil szervezetek, egyházak közreműködésére. A közfeladat ellátás civil szervezetekkel való együttműködés útján történő megvalósulását erősíti, hogy néhány jelentős, az önkormányzatok feladatait meghatározó törvény kifejezetten ajánlja a szerződéses feladatellátást.

A településen az Akácvirág Nyugdíjas Egyesület és a Paszabi Polgárőr Egyesület szoros kapcsolatot ápol a települési önkormányzattal. Kölcsönös együttműködés alakult ki a rendezvények szervezése, valamint a pályázati lehetősége maximális kihasználása tekintetében.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Nem releváns.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

A helyi esélyegyenlőségi program készítésébe a helyben működő önkormányzati (Gávavencsellői Közös Önkormányzati Hivatal Paszabi Kirendeltsége, Mandula Néni Óvodája, Védőnői Szolgálat) és állami intézmények (Általános Iskola) nyújtottak adatszolgáltatást az érintett célcsoportok helyzetével, az esélyegyenlőség biztosításának lehetőségeivel, valamint a fejlesztési lehetőségekkel kapcsolatosan. Bevonásra kerültek a településen működő civil szervezetek (Akácvirág Nyugdíjas Egyesület, Paszabi Polgárőr Egyesület) valamint a Roma Nemzetiségi Önkormányzat.

Az esélyegyenlőségi tervet a település a helyben szokásos módon közzéteszi, a nyilvánosságát a települési honlapon való megjelenéssel biztosítja az önkormányzat.

Az esetleges hozzászólásokat a jegyző összegyűjti, majd az esetleges módosítási javaslatokat a képviselő testület elé terjesztik. A képviselő-testület dönt a módosítások bevezetéséről.

Az esélyegyenlőségi program öt évre készül. Időarányos megvalósítását, illetve a helyzetelemzésben feltártak esetleges megváltozását kétfévente át kell tekinteni, és a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni.

Az intézkedési terv eredményességének elsődleges eszközei:

- az eredményesség értékelése, ellenőrzése kétfévente történik. Az értékelés eredményeinek nyilvánossá tétele kapcsán a személyes adatok védelmének biztosítására kiemelkedő figyelmet kell fordítani.
- Szükséges minden eszközt és helyi médiumot (honlap, tájékoztató kiadványok, rendezvények, lakossági fórumok, helyi sajtó, stb.) a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.
- A kétfévenkénti értékeléskor feltárt hiányosságok felszámolására külön intézkedési tervet kell készíteni, amelyben meghatározásra kerülnek a célkitűzések, tevékenységek, felelősök, határidők, sikerkritériumok.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Magas az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők száma	Képzési programok indítása, melyek a nyílt munkaerőpiaci elhelyezkedési esélyt hosszútávon növeli
	Nagyarányú munkanélküliség	Foglalkoztatási programok helyi szinten, képzésekben való részvétel, amely elősegíti a hosszabb távú foglalkoztatást
	információhiány a romák és mélyszegénységben élők között az igényelhető támogatásokról, a jártasság hiánya a mindennapi ügyintézkedésekben (pl. szolgáltatóknál, támogatás igénylése terén)	a lakosság tájékoztatása, informálása folyamatosan, szélesebb körű együttműködés a térségben működő kormányhivatallal
	Szegregáció veszélye (Bessenyei telep)	Felzárkóztatásra irányuló programban való részvétel
	magas a hátrányos helyzetű gyermekek száma	korai fejlesztés, hátránykompenzáló programok kisgyermekkorban, az általános iskolában felzárkóztató programokban való részvétel (Útravaló ösztöndíjprogram)
	a romák körében a lakásállomány jelentős része elhanyagolt, a lakáskörülmények nem megfelelőek	háztartásgazdálkodási és életvezetési ismeretek nyújtása
Gyermekek	Magas a HH és HHH gyermekek létszáma	Fejlesztő programok megvalósítása az intézményekben.
		Iskolán kívüli segítő programokban való részvétel, illetve annak növelése
		Középiskolába való továbbtanulási arány javítása
	A fejlesztést és segítő programokat támogató eszközök hiánya	Az óvodában és általános iskolában eszközök beszerzése, pedagógus továbbképzési programokon való

		részvétele a minőségi pedagógiai munka végzéséhez
	Az egészségvédelem, egészség-tudatos életvitel hiánya, a megelőzésre vonatkozó ismeretek hiánya	az oktatás-nevelés minden szintjén, óvodától a középiskoláig egészség-védelmi programok megvalósításának ösztönzése
	Hozzájárulás a családon belüli konfliktusok minimálisra csökkentéséhez	Munkanélküliség kezelése, piacképes képzést biztosító programokban való részvétel
	Fejlesztő eszközök hiánya az óvodában	óvoda udvaron található játékok korszerűsítése, megújítása, bővítése
	Kevés a gyermekek részére a szabadidős tevékenység	A településen a szabadidős tevékenységek bővítése oktatási-nevelési intézményekkel együttműködve
Idősek	Idősek foglalkoztatási lehetőségei	Foglalkoztatási lehetőség biztosítása (pl. rehab. szervezetekkel, munkaügyi kp-al)
	Idősek informatikai jártasságának hiánya	Informatikai képzés indítása
	Kevés időseket érintő program	Együttműködés a civil szervezetekkel, pályázat keresése
	Infokommunikációs akadálymentesítés hiánya	A település honlapjának fejlesztése, akadálymentesítése, e-ügyintézés biztosítása
	Idősek egészségi állapotának javítását célzó intézkedések hiánya	Egészségfejlesztő programok szervezése, egészségfelmérés szervezése
	Idősek szállítása szakellátást biztosító egészségügyi intézményekbe	Kisbusz beszerzése pályázati forrásból
	Idősek nappali ellátója építése	pályázati forrásból
Nők	Magas a településen a munkanélküli nők létszáma	Munkaerőpiaci pályázatokban való részvétel, szakmai képzés
	Alacsony képzettség	Képzések, tanfolyamos szervezése
	Fiatal nők/lányok ismereteinek hiánya a családtervezéssel kapcsolatosan	Tájékoztatók, ismeretterjesztő előadások, tanácsadások szervezése
	Közösségi együttélés elősegítése, kisgyermekes anyukák beilleszkedése	Többfunkciós közösségi tér kialakítása, játszótér, pihenőpark fejlesztése, szabadtéri színpad kialakítása
Fogyatékkal élők	Adatbázis hiánya a fogyatékosok számáról	Adatbázis létrehozása
	Teljes körű Infokommunikációs akadálymentesítés hiánya	Infokommunikációs akadálymentesítés Megoldása, honlap akadálymentesítése

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	Nem biztonságos a közlekedés a településen. Hiányzik a buszöböl és a gyalogos átkelőhely	buszöböl és gyalogos átkelőhely létesítése
	A fa buszvárók elavultak, megrongálódtak	Új buszvárók létesítése
	belterületi utak, járdák létesítése, felújítása	útfelújítás, járdaépítés
	Közbiztonság, bűnmegelőzés javítása	Térfigyelő kamerarendszer továbbfejlesztése a községben, közvilágítási rendszer korszerűsítése, házi segítségnyújtásban résztvevők arányának növelése
	Szöttek Nép művészeti Ház közösségi színtér működtetésének költsége magas, teljes körű akadálymentesítésének hiánya	Fűtéskorszerűsítés, energiahatékonyság javítása, teljes körű akadálymentesítés, eszközök beszerzése
	Nincs minden közlekedési útvonal mellett járda kiépítve a biztonságos gyalogos forgalom lebonyolítására.	Járdák létesítése

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák nem élnek mélyszegénységben, esélyegyenlőségük megvalósul.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők lehetőséget kapjanak a helyzetük javítására.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek védelmét, oktatását, veszélyeztetettségük megelőzést.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek védőhálójának összehangolására, a támogatásuk megoldására.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a gyermeket vállaló anyák terheinek csökkentésének támogatását.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők érdekképviselőire, akadálymentes környezetük biztosítására.

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

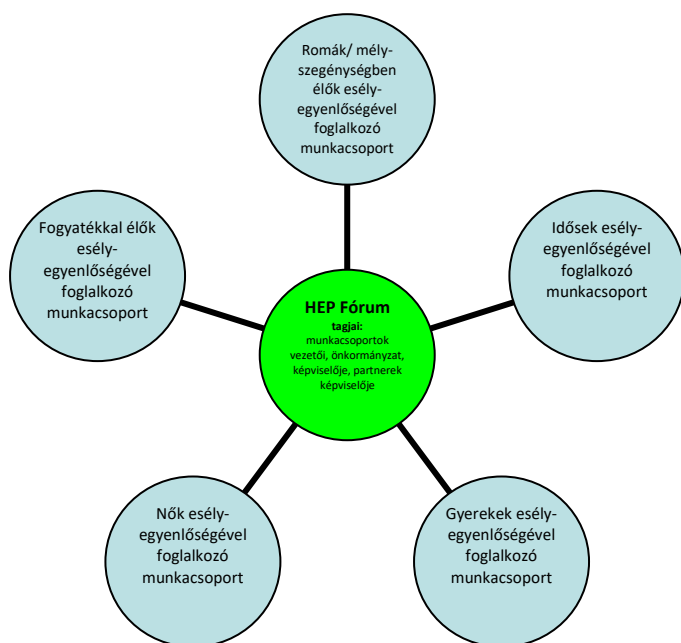
A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása

- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.



A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétfévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térsgégi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térsgégi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,

- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnereket képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelőségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Paszab Község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

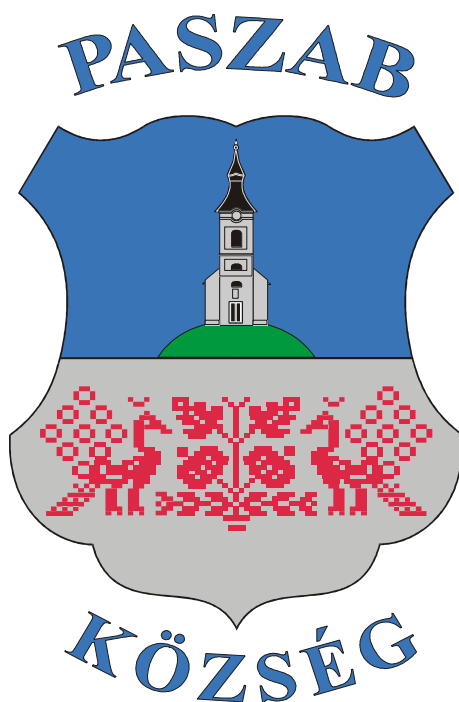
II. Ezt követően Paszab Község Önkormányzat képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) felülvizsgálta, megvitatta és a számú határozatával elfogadta.

Paszab, 2025.....

Tajthy Péter
Polgármester

Helyi Esélyegyenlőségi Program

PASZAB
Község Önkormányzata



2025-2030

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés.....	3
Értékeink, küldetésünk.....	7
Célok.....	7
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	10
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	10
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	11
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	15
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	41
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	67
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	74
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	80
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	84
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	87
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	88
1. A HEP IT részletei.....	88
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	88
Jövőképünk.....	90
3. Megvalósítás.....	91
3.1 A megvalósítás előkészítése.....	91
3.2 A megvalósítás folyamata.....	91
3.3 Monitoring és visszacsatolás.....	93
3.4 Nyilvánosság.....	93
3.6 Érvényesülés, módosítás.....	95
4. Elfogadás módja és dátuma.....	95

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva** Paszab Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Paszab Község Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye északi peremén, a Tisza és a Lónyai-csatorna által határolt Rétköz területén fekszik. Községünk a megyeszékhelytől kb. 25 km-re fekszik. A község Tokaj felől is és Nyíregyháza felől is műúton könnyen megközelíthető.

Állandó lakossága 2025. január 1-jén 1248 fő, társadalmi – gazdasági szempontból hátrányos helyzetű besorolást kapott, ami egyben mutatja önkormányzatunk anyagi lehetőségeit is, hiszen szűkös forrásokból kell törvényben előírt feladatainkat ellátunk. Ennek ellenére igyekszünk mindent lehetőséget kihasználni annak érdekében, hogy a település fejlődjön, turisztikai szempontból is vonzóvá váljon.

A község az elmúlt évek során folyamatosan szépült. Paszab 2003-ban portalanná vált, új aszfaltburkolatot kapott az utolsó földút is. Parkok létesítésével szépült a község arculata, faragott virágtartók kerültek kihelyezésre, virág és díszfaültetésre került sor. A község valamennyi intézménye a mai kor igényeinek megfelelő szolgáltatást tud nyújtani, hiszen pályázati támogatásból felújításra került a Tornaszoba épülete, a község központjában lévő Tájház épülete, amely előtt impozáns park létesült. 2009-ben kívülről és belülről megújult az óvoda, valamint a ravatalozó, továbbá 2011-ben az orvosi rendelő épülete. Megépült a Rétközi Kerékpárút Paszabot érintő szakasza is.

Településünkön teljeskörű az intézményhálózat. Rendelkezünk általános iskolával, óvodával, bölcsődével, orvosi rendelővel, védőnői szolgálattal. A település infrastrukturális hálózata is jelentős mértékben fejlődött az elmúlt évek során, hiszen van vezetékes telefonhálózat, internethálózat, kábeltelevíziós hálózat. Működik a településen postahivatal és gyógyszertár is.

¹ Fejlesztési-gazdasági program, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv,

A települési önkormányzat az elmúlt évek során arra törekedett, hogy az infrastrukturális fejlesztés mellett a közintézmények a mai kor igényeinek megfelelő színvonalú szolgáltatást tudjanak nyújtani. Ennek érdekében folyamatosan figyelemmel kísérik a pályázati lehetőségeket.

Az orvosi ellátást a településen 1 fő vállalkozó háziorvos végzi. Az orvosi rendelő és védőnői szolgálat akadálymentességi feltételeknek megfelel. Új intézmény létesült a településen a 3 év alatti gyermekek ellátására 2019. július 1. nappal. A 24 férőhelyes Paszabi Mesekert Bölcsőde intézményi keretek között biztosítja a munkába visszaállni kívánó szülők 3 év alatti gyermekeinek napközbeni ellátását.

Felújításra került a Polgármesteri Hivatal épülete, a Mandula Néni Óvodájának épülete bővítésre került egy csoportszobával és kiszolgáló helyiségekkel, valamint bővítésre került a Védőnői Szolgálatnak helyet adó épület is 2018/2019 években. Ezek az épületek a pályázati kereteken belül energiatárhatalékossági beruházások is megvalósultak.

Több belterületi út felújítása is megvalósult a Magyar Falu Program keretében, ezzel a települési közlekedési infrastruktúrája nagyban javult.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2018	1 148	bázis év
2019	1 145	99,74%
2020	1 169	102,10%
2021	1 173	100,34%
2022	1 210	103,15%
2023	1 190	98,35%
2024	1 202	101,01%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

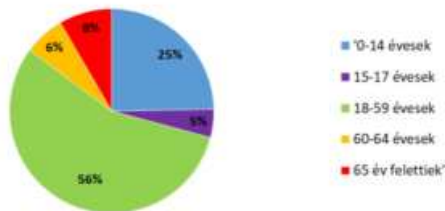


A község lakónépessége csökkenést mutat a 2019-es évig. Ennek legfőbb oka, hogy a településen nincs munkalehetőség. Egyedüli nagy foglalkoztató az önkormányzat, így más településen, főként a megyeszékhelyen vállalnak/találnak munkalehetőséget.

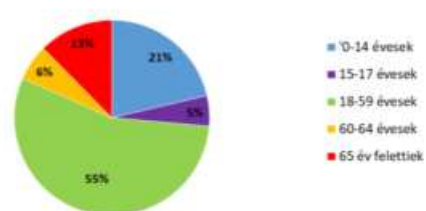
A 2020-as évtől kezdődően kismértékű növekedés következett be, nőtt a születések száma, amely adódhat a gyermekvállalást ösztönző kormányzati intézkedések bevezetésének. Több fiatal helyben alapított családot, valamint helyben vásárolt ingatlant.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2021)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	668	637	1305	51,19%	48,81%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			67	5,13%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	165	136	301	12,64%	10,42%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	30	32	62	2,30%	2,45%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	374	352	726	28,66%	26,97%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	43	38	81	3,30%	2,91%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	56	79	135	4,29%	6,05%
Forrás: TelR, KSH-TSTAR					

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

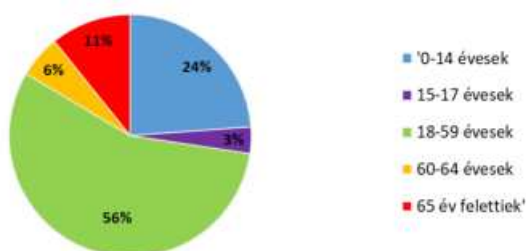


Állandó népesség - nők életkori megoszlása

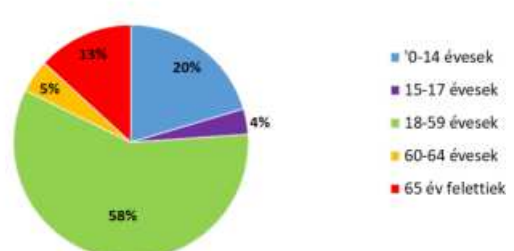


Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2024. december 31.)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma	650	598	1248	52,08%	47,92%
0-2 évesek			42	3,37%	
0-14 éves)	155	122	277	12,42%	9,78%
15-17 éves	23	21	44	1,84%	1,68%
18-59 éves	365	349	714	29,25%	27,96%
60-64 éves	37	27	64	2,96%	2,16%
65 év feletti	70	79	149	5,61%	6,33%

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása



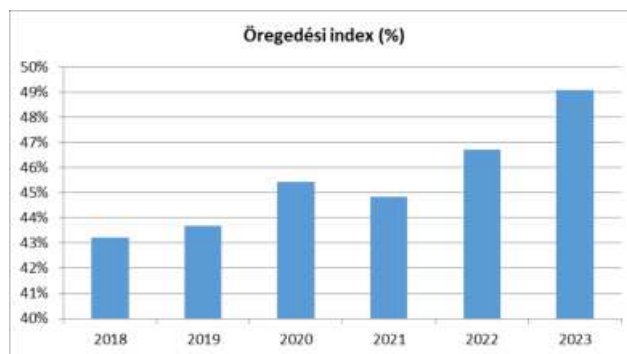
Állandó népesség - nők életkori megoszlása



Paszab Község állandó népességi mutatói a 2021 évben azt mutatják, hogy a lakosság összetételében az állandó népesség 23,06 % -át teszi ki a 0-14 év közötti gyermek száma, míg 2024. december 31-én ez a mutató 22,2 %. Azzal, hogy a településen működik bölcsőde, óvoda, iskola, ezáltal helyben biztosított a gyermekek nevelése, oktatása, ami elősegíthetik a szülők munkavállalási törekvéseit. A 0-2 éves korú gyermekek száma 2021-ről 2024-ra csökkenést mutat, míg a 65 év feletti lakosok száma növekedett.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2018	124	287	43,21%
2019	128	293	43,69%
2020	134	295	45,42%
2021	135	301	44,85%
2022	135	289	46,71%
2023	135	275	49,09%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR



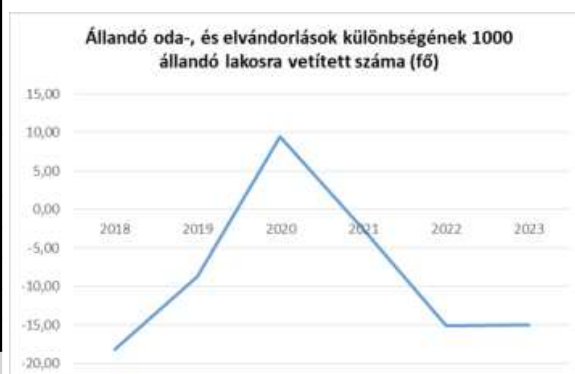
Az öregedési index azt jelzi, hogy 100 fő 14 év alattira mennyi 65 éven felüli fő jut.

A település állandó népességén belül a munkaképes korú, 18-59 év közötti lakosság aránya magas (714 fő – 57.21 %), azonban e korcsoport nagyrészt nem rendelkezik szakképesítéssel, amelynek eredménye, hogy munkavállalási lehetőségük is korlátozott. Helyben nincs munkalehetőség, a környező településekre, illetve a megyeszékhelyre járnak dolgozni, akár napi bejelentéssel is.

A 0-14 éves korú állandó lakosok száma kismértékű növekedést mutat 2021 évig, ezt követően csökken, valamint a 65 év feletti állandó lakosok száma stagnál vizsgált időszakban. A 2018 évtől kezdődően nagyobb számú a növekedés mutatkozik a számukban, azonban 2021. évtől kezdődően nem mutat változás a számuk. Azonban elmondható, hogy még így is több, mint duplája a 0-14 évesek száma a 65 év feletti állandó lakosok számához viszonyítva. Ez abból is adódik, hogy a születések száma magasabb értékeket mutat, mint a halálozások ill. költözések száma.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2018	-18,16
2019	-8,72
2020	9,51
2021	-2,56
2022	-15,11
2023	-15,00

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR



Megfigyelhető, hogy 2018. évben magas volt az elvándorlások száma, majd ezt követő években csökkenést mutat. Helyben sajnos nincs munkalehetőség, így a környező településekre illetőleg a megyeszékhelyre történik költözés a munkavállalási lehetőségek miatt, a jobb megélhetés reményében.

A kormányzati intézkedések következtében 2019-től 2021-ig felére csökkent az elvándorlások száma, azonban 2022. évtől ismét emelkedést mutatott. Sajnos a településen csökkent az eladásra kerülő ingatlanok száma, így az ingatlan vásárolni szándékozók a környező településeken kellett lehetőségeket keresniük, ami így növelte az elvándorlások számát.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2018	2,59
2019	6,11
2020	10,37
2021	-2,56
2022	0,00
2023	-2,50

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR



A településen az élve születések száma magasabb, mint a halálozások száma, különösen magas a 2020-as évet tekintve.

A születések száma magasabb a segélyre szoruló, hátrányos helyzetű, alacsony iskolai végzettséggel rendelkező családok körében, ezért kiemelkedően fontos a település számára a felzárkóztató programokban való részvétel biztosítása ezen családok számára. A születések száma legmagasabb a 2020-as évben, ez azt mutatja, hogy javul a gyermekvállalási kedv a településen, amiben szerepet játszhat a Kormány által hozott családbarát intézkedések. Azonban ez a szám 2021. évtől kezdődően jelentősen csökkent.

Értékeink, küldetésünk

A települési önkormányzat folyamatosan figyelemmel kíséri a pályázati lehetőségeket minden feladatellátás tekintetében, melyek által élhetőbb környezetet, a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés javítását segíti elő minden lakos számára. Ennek érdekében folyamatos, szoros kapcsolatot tart fenn az országos, megyei, járási szervekkel (munkaügyi, népegészségügyi, kormányzati), hogy minél szélesebb körű információszerzési lehetőség alakuljon ki.

Az a fontos, hogy minden állampolgár számára megteremtődjön az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden színterén: a fizikai és kulturális környezetben, a lakhatás és a közlekedési eszközök vonatkozásában, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkaalkalmak, valamint a kulturális és társadalmi élet, sport és szórakozási lehetőségek területén is.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Paszab Község Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

Emellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP-nek kiemelten foglalkoznia kell:

- a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányainak csökkentésével, foglalkozási esélyeinek javításával,
- a munkaerő-piaci szegregáció visszaszorításával,
- hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók hátrányainak kompenzálásával,
- a foglalkoztatási, oktatási, egészségügyi, szociális, igazgatási és területfejlesztési célok összehangolásával,
- a közszolgáltatásokhoz és az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosításával,
- az esetleges lakóhelyi szegregáció felszámolásával,
- a mélyszegénységben élők, romák, nők, kisgyermekesek esélyegyenlőségével és az

egyenlő bánásmód érvényesítésével a megfelelő pénzübeli, természetbeni juttatásokhoz való hozzájutásával,

- az esélyegyenlőség javításához kapcsolódó prioritási sorrend meghatározásával,
- a helyben élő nehezebb sorsú, tartós betegségben lévő, fogyatékkal élő, szegénységgel küszködők, hátrányos helyzetben levők segítségével,
- az emberi méltóság tiszteletben tartásával,
- akadálymentes közlekedés biztosításával.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szoc.tv.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása

- Paszab Község Önkormányzat képviselő-testülete a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényben kapott felhatalmazás alapján az alapvető szociális biztonság megteremtése és megőrzése érdekében az önkormányzat költségvetési teherbíró képességének figyelembevételével a rászorultságtól függő pénzbeli és természetbeni szociális támogatásokra való jogosultság feltételeinek, valamint érvényesítésének helyi szabályainak meghatározása érdekében alkotta meg a települési támogatásokról, a pénzben és természetben nyújtható szociális ellátásokról szóló 12/2021.(VIII.18.) önkormányzati rendeletét. A szociális alapszolgáltatásokat (családsegítő és gyermekjóléti szolgálat) a Gávavencsellői Szociális Szolgáltató Központ Családsegítő és gyermekjóléti Szolgálat látja el.

- Gávavencsellő Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testületének Paszab Község közigazgatási területére kiterjedő a személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról és térítési díjainak megállapításáról szóló 6/2025.(III.31.) önkormányzati rendelete. Paszab Község Önkormányzata, Ibrány Város Önkormányzata, Tiszabercel Község Önkormányzata, Nagyhalász Város Önkormányzata, Buj Község Önkormányzata, Balsa Község Önkormányzata és Gávavencsellő Nagyközség Önkormányzata a szociális ellátások hatékonyabb ellátása érdekében társulást hozott létre. A hatályos jogszabályok alapján a társulásban résztvevő helyi önkormányzatok közigazgatási területére vonatkozóan a társulás székhelye szerinti önkormányzat állapítja meg a szabályokat rendeletében.
- Paszab Község Önkormányzata Képviselő-testülete a gyermekvédelem helyi szabályairól szóló 14/2020.(VI.30.) önkormányzati rendelete. 2020. évben felülvizsgálatra, majd újra alkotásra került a gyermekvédelem helyi szabályairól szóló önkormányzati rendelet. Szabályoztuk a helyben biztosított gyermekvédelmi ellátásokat, a gyermekjóléti alapellátások igénybevételének helyszíneit. Megállapításra kerültek a gyermekvédelmi, gyermekjóléti ellátások igénybevételéhez kapcsolódó szabályok, valamint a fizetendő térítési díjak.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia (2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogytékosságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Paszab Község Önkormányzata a jogszabályi előírások alapján elkészítette a településre vonatkozó alábbi programokat, melyek befolyásolják a település fejlődési lehetőséget, jövőbeni céljait:

- Településrendezési terv,
- Paszab Község Önkormányzat fejlesztési-gazdasági programja 2024-2029,
- a településkép védelméről szóló 10/2019. (VII.26.) önkormányzati rendelet.
- gyermekvédelmi beszámoló

Az önkormányzat folyamatosan figyelemmel kíséri a települési intézményeinek fejlesztési lehetőségeit. Ennek eredményeképpen az elmúlt években sikeres hazai és Európai Unió pályázatoknak köszönhetően felújításra és/vagy bővítésre került az önkormányzati intézmények közül az óvoda, az orvosi rendelő épülete, védőnői szolgálat épülete, a régi művelődési ház átalakításra került oktatási célokra, hiszen tornaszobává lett alakítva, 2019. évben pedig átadásra került a bölcsőde épülete, illetve több önkormányzati tulajdonú belterületi út is felújításra került.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A jogszabályi előírások alapján a hazai és uniós pályázatokon való indulás egyik feltételévé vált az, hogy a települések rendelkezzenek az előírásoknak megfelelő tartalmú esélyegyenlőségi programmal. Települési önkormányzatunk a továbbiakban is szeretné kihasználni ezen pályázati lehetőségeket a község fejlesztésére, ezért az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló törvény alapján 5 évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogadtak el 2012. februárjában, melyet meghatározott időszakonként felül kell vizsgálni. A 2012. évben elfogadásra került Esélyegyenlőségi Program az akkor még működő kistérségi szinten került elkészítésre, a kistérségi társulást alkotó települések bontásában. Ezeket a tervek a kistérségi társulások megszűnésével a települések tulajdonába kerültek. 2013-ban készült el a település Esélyegyenlőségi programja, mely felülvizsgálatra került **2017-ben**. 2019. évben új program készült, mely 2021-ben felül lett vizsgálva.

A 2019. évi általános önkormányzati képviselő és polgármester választásokat követően Paszab Község Önkormányzata úgy döntött, hogy Gávavencsellő Nagyközség Önkormányzatával alakít Közös Önkormányzati Hivatalt. 2020. január 1-től létrejött a két önkormányzat megállapodása alapján az új hivatal, melyhez 2025. évben csatlakozott Balsa község is.

Az egyes munkaköröket ellátó köztisztviselők munkája összehangolásra került. A családsegítő és gyermekjóléti feladatokat ezen időponttól kezdődően a Gávavencsellői Szociális Szolgáltató Központ látja el. Ezen két szociális ellátási formán kívül a Gávavencsellői Szociális Szolgáltató Társulás fenntartásában működő Szociális Szolgáltató Központ intézmény Paszab területén ellátja a szociális étkeztetést, a házi segítségnyújtást, és a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást is.

A településen működik Roma Nemzetiségi Önkormányzat, mellyel a községi önkormányzat jól működő együttműködést alakított ki. Az önkormányzat folyamatosan kapcsolatot tart fent a karitatív szervezetekkel, mely által a rászoruló, hátrányos helyzetű családok részére élelmiszeradomány, valamint havi szinten ruha adomány kerül a községbe. A településen kialakításra került egy „Jelenlét pont”, melyet a Baptista Szeretetszolgálat működtet.

Nagyon jó az együttműködés a helyi Akácvirág Nyugdíjas Egyesülettel, minden évben több az önkormányzattal közös programot szervezünk.

Paszab Község Önkormányzata 2024. évben pályázatot nyújtott be a TOP_PLUSZ-3.1.3-23-SB1- Helyi humán fejlesztések – Helyi humán fejlesztések Paszab településen – pályázati programra, mely sikeres pályázat volt. A támogatást 2025. évben nyerte el. A projekt keretében az alábbi tevékenységek megvalósítására fog sor kerülni:

- közösségi programok szervezése a hátrányos helyzetű csoportokat érintően a társadalmi befogadás, társadalmi kohézió és identitás, munkaerői-piaci kompetenciák, együttműködés erősítésére
- szociális alapszolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz kapcsolódó szemléletformálás
- gyermekek (szünidei) szabadidős programjainak szervezése, kulturális intézmények, szervezetek bevonásával.
- szülők számára szülőket felkészítő programok szervezése prevenciós jelleggel (megelőző, szemléletformáló tevékenység)
- szupervízió a szolgáltatásokban dolgozók számára
- mélyszegénységben élő gyermekek, rom gyermekek, illetve fiatal felnőttek helyben szervezett, tanórán kívüli, naptári évet átívelő, felkészítő tevékenységeink, természetbeni juttatások (pl.: rendszeres uzsonna biztosítása, tanszercsomag biztosítása) biztosításával kiegészített megvalósítása
- pénzügyi tudatosság fejlesztését segítő programok
- egészségfejlesztés és egészségügyi prevenciós programok szervezése, a programokra való eljutás segítése
- kerékpáros közlekedést népszerűsítő és/vagy közlekedésbiztonsági célú szemléletformáló tevékenységek megvalósítása hátrányos helyzetű csoportok, elsősorban gyermekek számára.

Ez a pályázat illeszkedik az Európai Duna Régió Stratégiához:

- 3. pillér, KK.9, 4. FELLÉPÉS: Küzdelem a szegénység ellen és a társadalmi elfogadás támogatása
- 4. pillér, KK.10, 1. FELLÉPÉS: Az intézményi kapacitások fejlesztése a kiváló minőségű közszolgáltatások biztosításához
- 4. pillér, KK10, 7. FELLÉPÉS: A civil társadalom és a helyi szereplők bevonásának erősítése a Duna régióban.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Paszab Települési Esélyegyenlőségi Programja, a jelenleg hatályos, a Belügyminisztérium honlapján 2021. június 30-án megjelent „Módszertani Útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjairól és a program felülvizsgálatáról” alapján készült.

A helyzetelemzés elkészítéséhez a KSH és a TeIR adatbázis, valamint a népszámlálási adatok szolgáltak alapul. Emellett Paszab Község Önkormányzata által nyilvántartott adatok hasznos információkkal szolgáltak.

A települési önkormányzat nem gyűjtött és nem elemzett adatokat a romákkal, nőkkel és a fogyatékkal élőkkel kapcsolatban. Paszab 1248 fő lélekszámú település, ezért az esélyegyenlőségi szempontból érintett társadalmi csoportok helyzete viszonylag jól követhető.

Sajnos a települési önkormányzat birtokában nincsenek megfelelő adatok több olyan területre, célcsoporton belüli megoszlásra vonatkozóan, amely valós képet mutatna a településen betöltött helyzetükről. Egyik ilyen terület a roma lakosság aránya.

Arra vonatkozóan, hogy pontosan hány roma származású lakos van a településen a népszámlálási adatok, melyek között szerepel, hogy hányan vallották magukat romának/cigánynak a településen, nem mutatnak valós képet a település lakosságán belüli létszámukról.

Ugyanígy nincsenek megfelelő adatok arra vonatkozóan, hogy hány fő vesz részt iskolarendszeren kívüli, felzárkóztató képzésben.

Az adatgyűjtésnél az alábbi adatbázisok nyújtottak segítséget:

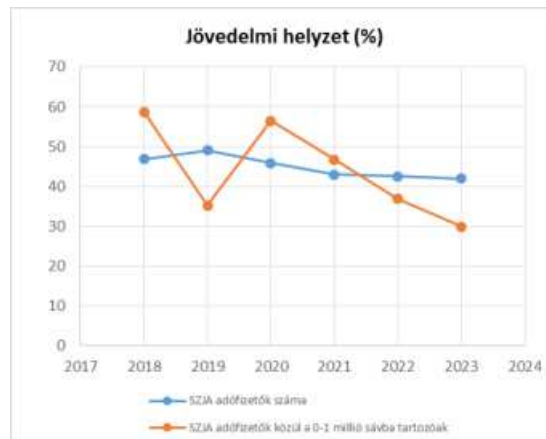
- TeIR- KSH területi adatok rendszere
- TeIR- Nemzeti Munkaügyi Hivatal
- TeIR – Szociális Ágazat adatai (MÁK)
- TeIR- Önkormányzati adatok
- KSH – népszámlálási adatok 2001. és 2011. népszámlálás adatai
- Önkormányzaton belüli saját adatgyűjtés
- civil szervezetek és egyéb szervek adatszolgáltatása
- intézmények adatszolgáltatása.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az SZJA adófizetők %-ában (TS 060)
2018	46,89	58,69
2019	49,03	35,13
2020	45,84	56,50
2021	42,99	46,70
2022	42,54	36,88
2023	41,98	29,87

Forrás: TeIR, KSH Tstar



A szegénység leginkább azokat a társadalmi csoportokat veszélyezteti, akiknek a munkaerő piaci helyzete az átlagosnál kedvezőtlenebb.

A fejlett országokban mélyszegénységen azt a jelenséget értjük, amikor valaki tartósan egy relatív szegénységi küszöb alatt, alapvető javakat és közszolgáltatásokat nélkülözve él, és kevés esélye van arra, hogy ebből a helyzetből önerőből kilépjen. A mélyszegénységben élők jelentős hátrányokkal rendelkeznek az élet szinte minden (oktatás, foglalkoztatás, lakhatás és egészségügy) területén.

Az egyik legsúlyosabb gond a szegénységben élők helyzetének és a roma népesség helyzetének fokozatos romlása. A mélyszegénységben élők, és a romák helyzetének vizsgálatakor figyelemmel kell lenni arra, hogy a két csoport egymástól nem teljes egészében független. A két csoport nagy része fedésben van egymással. Viszont nem minden mélyszegénységben élő személy roma, és nem minden roma mélyszegénységben élő.

A községben megközelítőleg 400-500 fő között van a roma lakosság száma. A roma lakosság társadalmi beilleszkedése nagymértékben függ az iskolázottsági szintjüktől. A településen a roma lakosság alacsony iskolai végzettségű, 8 általános vagy annál alacsonyabb végzettséggel rendelkeznek. A községben élő roma fiatalok közül kevesen tanulnak tovább, nagyrészt a tankötelezettségi életkorig (16 év) vesznek részt az oktatásban.

Képzési programok (felzárkóztató programok) tekintetében együttműködik a települési önkormányzat az illetékes munkaügyi szervekkel, valamint folyamatosan figyelemmel kíséri a pályázati lehetőségeket is e témában.

A mélyszegénységben élők és romák között alacsony a szakképzésben résztvevők száma, még elenyészőbb az érettségihez kötött képzésben, valamint a felsőoktatásban résztvevők hányada. A célcsoport kis százalékának van szakképzettsége, így munkavállalási területen is hátrányba kerülnek a képzettséggel rendelkező lakosokkal szemben.

A mélyszegénységet összetett jelenségként kell kezelni, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek.

A helyi önkormányzat feladat- és hatásköreinek ellátása során – törvényben meghatározott módon és mértékben – biztosítja a közfoglalkoztatási jogviszonyban lévő személy feladatellátásba történő bevonását. A települési önkormányzat viszonylag nagy létszámú közfoglalkoztatási programokat valósít meg. Ezen programokban a foglalkoztatottak száma meghaladja a 100 főt. Az utóbbi években, Paszabon ennek következtében is érezhetően csökkent az álláskereső száma.

A változás oka lehet, hogy a Kormány legutóbb 2015 márciusában alakította át a szociális ellátórendszert – lényegében az önkormányzatokra bízva a fenntartást. Megszüntették a központi lakhatási és adósságrendezési támogatást. A rendszeres szociális segélyt sokkal kevesebben kaphatják meg. Az álláskeresői járadékot kilenc hónapról háromra rövidítették.

Helyi szinten az egyik „legnagyobb közfoglalkoztató” és a munkát koordináló szerv továbbra is az önkormányzat, a munkavégzés helyét pedig az önkormányzat és intézményei biztosítják.

Munkaerő-piaci szempontból a rendszerváltás piacgazdasági átalakulásának legnagyobb vesztese a roma népesség, a munkahelyek, az ingázási- és a munkásszállás lehetőségek beszűkülése miatt. Nehezíti helyzetüket, hogy az aktív keresők között alapkövetelmény a befejezett általános iskolai végzettség megléte, mely a célcsoport tagjai körében jelentős számban hiányzott és jelenleg is csak a képzés elindítás szándékáról lehet beszélni.

Említeni kell, hogy a családsegítő szolgálat különböző, többnyire egyénre szabott, beilleszkedést segítő programot szervezett és a munkába való visszailleszkedés segítésére folyamatos családgondozást, segítő tevékenységet folytatott, illetve civil szervezetek is megoldásokat kerestek.

Paszab községben a 2018-2019-es éveket tekintve megállapítható, hogy az állandó lakosság jövedelmi helyzete nagyban javult, hiszen a 2018-as évben a 0-1 millió forint között kereső lakosok aránya 58,68% volt, míg 2019-es évre ez jelentősen csökkent 35,13 %-ra. Ebből arra következtetünk, hogy a kormányzati intézkedések következtében kisméretékben javult a lakosság foglalkoztatási mutatója, hiszen az Szja fizetők száma növekedett, amivel együtt járt, hogy magasabb jövedelemre tettek szert havi szinten. Ez az arány azonban 2020. évtől folyamatosan csökkent. Sokan a hátrányos helyzetű csoportokból sajnos nem látnak túl a település határán, megelégszenek a helyi szinten működő közfoglalkoztatási programokban való részvétellel, amely pár hónapra biztosít nekik jövedelmet. A többi időszakban eljárnak időnyomukára, napszámba, akár napi bejelentéssel vagy bejelentés nélkül.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A szegénység létének egyik összetevője az alacsony munkaintenzitás, melyet a 18-59 éves háztartástagok munkával töltött ideje alapján határoznak meg.

A helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ftl.) 8.§ (4) bekezdése értelmében külön törvényben meghatározott foglalkoztatási feladatainak ellátása során

- a) közfoglalkoztatást szervez,
- b) figyelemmel kíséri a helyi foglalkoztatási viszonyok alakulását,
- c) döntéseinek előkészítése, valamint végrehajtása során figyelembe veszi azok foglalkoztatáspolitikai következményeit,
- d) az állami foglalkoztatási szerv működési feltételeihez és fejlesztéséhez támogatást nyújt.

A táblázatokban szereplő adatok segítségével a településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni.

a.) Foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

A foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékkal élő emberek. A munkanélküliség mind az állástalan személy, mind pedig a gazdaság és a társadalom szempontjából súlyos probléma, amely átmenetileg, vagy tartósan jövedelemhiányt okoz. A tartós munkanélküliség anyagi veszteséggel jár és elszegényedéshez, társadalmi kirekesztettséghez vezet.

A településen a mélyszegénységben élők és a romák alacsony iskolai végzettséggel rendelkeznek, szakképzetlenek. Főként az alacsony iskolázottság, szakképzetlenség miatt alacsonyabb a körükben a foglalkoztatottsági szint, és magasabb és tartósabb a munkanélküliség.

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2018	12,58	7,36	9,97%
2019	12,47	7,64	10,06%
2020	18,40	13,99	16,20%
2021	17,00	16,11	16,56%
2022	17,71	15,57	16,64%
2023	10,76	16,09	13,43%
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal			



A 3.2.1. számú táblázat éves szinten mutatja a településen élő aktív korú lakosság nemek szerinti az adott évben nyilvántartott álláskeresők százalékos arányát az állandó népességhez viszonyítva. A fenti adatokból látható, hogy a nyilvántartott álláskeresők százalékos aránya a vizsgált időszakban csökkent, nők és férfiak hasonló arányban szerepeltek a nyilvántartásban. A nők tekintetében megfigyelhető a jelentős mértékű csökkenés a nyilvántartott álláskeresők tekintetében, amely a helyi óvoda bővítésének, valamint a bölcsőde létesítésnek is betudható, hiszen azzal, hogy több gyermek nappali ellátása valósítható meg, így az anyák nagyobb arányban térhetnek vissza a munka világába.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	Fő összesen	90	88	143	144	143	113
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	7,00	6,00	6,00	3,00	3,00	4,00
	%	7,78%	6,82%	4,20%	2,08%	2,10%	3,54%
21-25 év (TS 038)	Fő	15,00	16,00	17,00	21,00	16,00	9,00
	%	16,67%	18,18%	11,89%	14,58%	11,19%	7,96%
26-30 év (TS 039)	Fő	17,00	12,00	21,00	17,00	19,00	7,00
	%	18,89%	13,64%	14,69%	11,81%	13,29%	6,19%
31-35 év (TS 040)	Fő	8,00	9,00	14,00	15,00	16,00	9,00
	%	8,89%	10,23%	9,79%	10,42%	11,19%	7,96%
36-40 év (TS 041)	Fő	3,00	7,00	13,00	17,00	14,00	9,00
	%	3,33%	7,95%	9,09%	11,81%	9,79%	7,96%
41-45 év (TS 042)	Fő	4,00	9,00	15,00	10,00	10,00	14,00
	%	4,44%	10,23%	10,49%	6,94%	6,99%	12,39%
46-50 év (TS 043)	Fő	10,00	10,00	24,00	23,00	22,00	13,00
	%	11,11%	11,36%	16,78%	15,97%	15,38%	11,50%
51-55 év (TS 044)	Fő	10,00	7,00	13,00	12,00	14,00	13,00
	%	11,11%	7,95%	9,09%	8,33%	9,79%	11,50%
56-60 év (TS 045)	Fő	9,00	7,00	12,00	13,00	11,00	7,00
	%	10,00%	7,95%	8,39%	9,03%	7,69%	6,19%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	7,00	5,00	8,00	13,00	18,00	28,00
	%	7,78%	5,68%	5,59%	9,03%	12,59%	24,78%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A regisztrált munkanélküliek korcsoportonkénti bontása, illetve idősoros változása rámutat arra, hogy a munkanélküliség a különböző korosztály tekintetében miként változik. Az adatok rámutatnak arra, hogy az egyes korosztályokat tekintve elégséges-e a meglévő problémakezelés vagy további beavatkozásokat szükséges tervezni.

Az adatokból látszik, hogy a regisztrált munkanélküliek száma csökkenést mutat a településen, amelyhez nagyban hozzájárulnak a közfoglalkoztatási programokban való nagyszámú részvétel. Amennyiben a nyilvántartott álláskeresők csoportját szűkebb korcsoportokra tovább bontva vizsgáljuk, látható, hogy legkisebb arányban a 20 éven aluli lakosság körében találhatóak regisztrált munkanélküliek. Ennek magyarázata lehet, hogy a 16. életévüket betöltött lakosok többsége még az oktatási rendszerben foglal helyet, középiskolában, vagy azt követően felsőfokú szakképzésben vagy felsőoktatásban vesz részt. A vizsgált időszakban bár az álláskeresők száma csökkent, annak korcsoportonkénti megoszlása alapján 41-45 év közötti lakosság arányának tükrében az növekedett. A 61 éves vagy afeletti álláskeresők száma jelentősen nőtt. Sajnos ezt a korosztályt a munkáltatók kis létszámban alkalmazzák, mivel rövidtávú a várt foglalkoztatottság a nyugdíjkorhatár miatt.

Az önkormányzat által működtetett közfoglalkoztatási programok próbálják ellensúlyozni az idősebb korosztályra és egyéb hátrányos helyzetben lévő lakosokra nehezedő, főként az alacsony mobilitási lehetőségeikből fakadó terheket azzal, hogy helyben biztosítanak álláslehetőséget számukra. A településen nincs jelentős létszámot foglalkoztató vállalkozás.

A település működő regisztrált vállalkozások száma tekintetében elmondható, hogy kis létszámú vállalkozások, 1 – 2 főt foglalkoztató szervezetek. A mezőgazdasággal foglalkozó vállalkozások idénymunkára alkalmaznak munkavállalókat, akár napi bejelentéssel.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott állás keresők aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott állás keresőkön belül (TS 058)
	%	%
2018	53,33	33,33
2019	52,27	34,78
2020	55,94	40,00
2021	75,00	47,22
2022	71,33	45,10
2023	46,90	67,92

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal



A 3.2.3. számú táblázat jól mutatja, hogy a regisztrált munkanélküliek aránya 2018 évtől kezdődően kismértékben csökkent a településen. 2020-tól kezdődően azonban jelentős mértékben nőtt, így látható, hogy továbbra is súlyos problémát okoz az állásnéküliek visszakerülése a munkaerőpiacra. 2022-ről 2023-ra azonban jelentős mértékű csökkenés mutatkozik a 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek arányában. Ezt okozhatja a nagyobb létszámú közfoglalkoztatási programok szervezése akár az önkormányzatnál akár más állami szervnél (pl. vízügyi igazgatóságok)

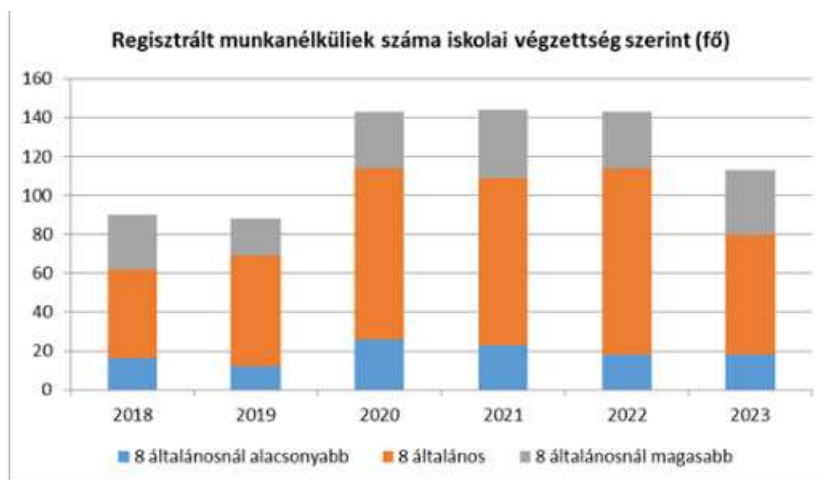
A nyilvántartott állás keresők között a tartós munkanélküliek arányának növekedése láttatja, hogy többségük olyan munkaerőpiacon hátrányt okozó tényezővel bírhat, mely meglete tartósan akadályozza az elhelyezkedésben. Ilyen tényező lehet a már említett idős kor, az alacsony iskolai végzettség, vagy akár a szakmában szerzett gyakorlat hiánya is. A csökkenés okaként itt is elmondható, hogy a hosszabb vagy rövidebb idejű közfoglalkoztatásban való részvétel befolyásolja a regisztrált munkanélküliek számának csökkenését.

Azonban a nők aránya 2020. évtől kezdődően kismértékű növekedést mutat a tartós munkanélküliek tekintetében, majd 2023 évre jelentős mértékű növekedés figyelhető meg.

b.) Alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek /nyilvántartott állás keresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2018	90	16	17,78%	46	51,11%	28	31,11%
2019	88	12	13,64%	57	64,77%	19	21,59%
2020	143	26	18,18%	88	61,54%	29	20,28%
2021	144	23	15,97%	86	59,72%	35	24,31%
2022	143	18	12,59%	96	67,13%	29	20,28%
2023	113	18	15,93%	62	54,87%	33	29,20%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal



Az iskolai végzettség, szakképzettség kiemelt szempontja a foglalkoztatásnak, mely mind a szegénység vizsgálatánál, mind a jövedelmi és a vagyoni helyzet elemzésénél is kiemelésre kerül. A mai, rohamosan fejlődő világban a szakmák, munkakörök egyre erőteljesebben specifikálódnak, azok műveléséhez, betöltéséhez speciális iskolai végzettségek, szakképesítések szükségesek. Természetesen a munkaerőpiac bizonyos szegmensei továbbra is felszívják az alacsony iskolai végzettségű lakosok egy részét, azonban ezen munkakörök száma is véges, így megfelelő iskolai szakképesítés, végzettség hiánya egyértelműen hátrányt okoz a munkaerőpiacon való elhelyezkedésben.

A szakképzetlen, alacsony iskolai végzettséggel rendelkező munkavállalók a környező településeken sem találnak megfelelő állást. A cigány származású munkanélküliek elhelyezkedési esélyeinek és foglalkoztatásának növelését a munkaügyi központ számos eszközzel és munkaerő-piaci programmal igyekszik elősegíteni. A települési önkormányzat a közfoglalkoztatás maximális kihasználtságával erősíti munkavállalási esélyeiket, és próbálja visszavezetni őket a munka világába.

A közfoglalkoztatási programokat igyekszik az önkormányzat kiterjeszteni intézményeire is. A programok tekintetében figyelmet fordít a pályakezdők, illetve a 25 év alattiak foglalkoztatására együttműködve a munkaügyi szervekkel.

A 3.2.4. táblázatban látható, hogy 2021. évtől az álláskeresők számában jelentős csökkenés figyelhető meg. Iskolai végzettség tekintetében a csak általános iskolai végzettséggel rendelkező nyilvántartott álláskereső aránya növekedést mutat 2022. évig, aztán ez a létszám jelentősen lecsökkent.

A csak általános iskolai végzettségűek életkor tekintetében nagyrészt az 50-60 éves korosztályba tartoznak, akiknél az elhelyezkedés nehézkes korukból adódóan. A 8 általánosnál magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők tekintetében jelentős mértékű csökkenés figyelhető meg 2018-tól 2020-ig, majd ez a szám ingadozik, és ezt követően kismértékben nő 2024. évre. Ezt az is okozhatja, hogy az általános iskolai oktatás befejezését követően többen szeretnének szakmával rendelkezni, így továbbtanulnak szakképző iskolában. Felismerték, hogy az elhelyezkedés lehetősége is nagyobb a munka világába egy szakképzettséggel rendelkező embernek.

Alapvető cél kell, hogy legyen, hogy minél több roma fiatal végezze el az általános iskolát. Törekedni kell arra (természetesen a szülőkkel közösen), hogy növekedjen a továbbtanulók, szakmát szerző fiatalok száma, amellyel az állandó, tartós munkához jutás esélyei nőnek.

c, Közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2018	202	179
2019	201	188
2020	147	145
2021	128	121
2022	120	118
2023	112	108

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal



A közfoglalkoztatás egy, a munkaviszonytól elkülönülten kezelendő, állam által részben vagy egészben finanszírozott speciális jogviszony, amelynek célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen vissza-, illetve bekerüljön az elsődleges munkaerőpiacra. A közfoglalkoztatás a jelenlegi piaci és gazdasági környezetben számottevő lehetőséget jelent a hátrányos helyzetű álláskereső – kiemelten a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra (a továbbiakban: FHT) jogosultak – átmeneti jellegű, határozott időtartamú foglalkoztatására.

A közfoglalkoztatás fontos szerepet tölt be a település üzemeltetésében. A közfoglalkoztatási programok egyik leggyakrabban említett társadalmi és gazdasági hatása a településkép javulása. A közfoglalkoztatásban dolgozók főként településfejlesztési, településrendezési, közparkok fenntartása, közutak fenntartása, köztisztaság biztosítása, szociális szolgáltatási területen vannak foglalkoztatva.

A közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény meghatározza, hogy közfoglalkoztatottként melyek azok a természetes személyek, akik foglalkoztathatóak.

A fent említett törvény taxatív felsorolja azt is, ki lehet közfoglalkoztató:

- helyi és nemzeti önkormányzat, valamint ezek jogi személyiséggel rendelkező társulása,
- költségvetési szerv,
- egyházi jogi személy,
- közhasznú jogállású szervezet,
- civil szervezet,
- az állami és önkormányzati tulajdon kezelésével és fenntartásával megbízott, vagy erre a célra az állam, önkormányzat által létrehozott gazdálkodó szervezet,
- vízitársulat,
- erdőgazdálkodó, amennyiben a közfoglalkoztatás keretében
- az erdő külön törvényben meghatározott közjóléti céljainak megvalósítása érdekében végzett feladatok ellátására,
- a természeti károkat szenvedett erdőterületek rehabilitációjára,
- erdészeti sétatutak, turistautak és tanösvények kijelölésére, karbantartására,
- határjelek és környezetének karbantartására,
- tűzpázták készítését és tűz megelőzést szolgáló feladatok ellátására,
- kommunális hulladék gyűjtésére és elszállítására,
- az erdőterület kommunális szennyeződéstől való tisztítására kerül sor,
- a (2) bekezdés d) pontjában meghatározott feladatok ellátása esetén a szociális szövetkezet,

- j) a vasúti pályahálózat-működtető szervezet a vasúti pálya és környezete tisztántartásával, a kapcsolódó területek növényzetének karbantartásával, továbbá a vasúti üzemi létesítmények fenntartója az üzemi létesítmény állagmegóvásával kapcsolatos feladatai ellátásában,
- k) a kötelező önkormányzati feladat ellátásában közreműködő, törvény alapján kijelölt közérdekű szolgáltató,
- l) start szociális szövetkezet

A közfoglalkoztatási támogatások típusai:

- hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás támogatása
- országos közfoglalkoztatási program támogatása
- start munkaprogram támogatása
- közfoglalkoztatás mobilitását szolgáló támogatás
- vállalkozás részére foglalkoztatást helyettesítő támogatásban (bérpótló juttatásban) részesülő személy foglalkoztatásához nyújtható támogatás.

A közfoglalkoztatási jogviszony alapján a közfoglalkoztatott jogosultságot szerez társadalombiztosítási és a nyugellátásra (táppénz, nyugdíj). Ennek megfelelően –a munkabérhez hasonlóan– a közfoglalkoztatási bér után is meg kell fizetni a munkáltatói terheket, valamint a közfoglalkoztatott bruttó béréből is levonásra kerülnek az adó- és járulékkerhek.

2013 és 2016. között az állam által meghatározott célok elérésének egyik meghatározó programja volt a kistérségi start mintaprogram, valamint a később erre épülő startmunkaprogram. 2013. évben Paszabon a mezőgazdasági program és a belvízelvezető rendszerek rendbetételére irányuló program valósult meg. A belvízelvezető-rendszerek rendbetétele program keretein belül az árkok rendbetétele, tisztítása, burkolása valósult meg. 2016 évben e programok tovább bővültek, hiszen a helyi sajátosságokra épülő program indult el, melynek keretein belül falubútorok készültek fából, buszvárók, filagória épült, valamint ez évben került lefedésre a községi piactér. A Start Plusz program keretein belül parkoló épült a község nevezetességét, a „Paszabi szöttes”-t bemutató Szöttes Népművészeti Ház látogatói számára. 2017-ben folytatódott a start programok, valamint a minden évben megvalósuló hosszabb idejű közfoglalkoztatási program. A hosszabb idejű közfoglalkoztatási programban köztisztasági feladatok, szociális kiegészítő munka (idősek gondozása), közterületek takarítása, önkormányzati intézmények udvarának takarítása feladatokat láttak el a közfoglalkoztatottak.

2018. évben a start programok újdonság volt a településen keletkező illegális hulladék felszámolását célzó program elindítása, mellyel a közfoglalkoztatottak létszáma tovább növekedett. Ennek keretein belül együttműködött az önkormányzat a Nyír-Flop Kft-vel, aki az összegyűjtött hulladék elszállításáról és ártalmatlanításáról gondoskodott. Ez évben a belvíz, a mezőgazdasági, valamint a hosszabb idejű közfoglalkoztatási programba kb. 220 fő vett részt. A közfoglalkoztatásba bevont munkavállalók száma növekedést mutatott, hiszen a közfoglalkoztatási programok kínálata is bővült, valamint a községben az alacsony iskolai végzettséggel vagy iskolai végzettséggel nem rendelkező munkavállalók száma igen magas, így számukra egyetlen foglalkoztatási lehetőség a közfoglalkoztatás.

2019. évben a Start mezőgazdasági programban, a szociális programban (ami ez évben magában foglalja a korábbi szociális programokat, valamint az illegális hulladék és belvíz programot), valamint a helyi sajátosságokra épülő programban (melyben melegező került építésre, fapadok kerültek a közintézmények elé, a mezőgazdasági programban használt gépek tárolásra szolgáló terület zúzottkővel kerül borításra, filagória épült a mezőgazdasági program helyszínén a megtermelt növények átválogatásához) 85 fő vesz részt.

2020 évben 145 fő dolgozott a községben a közfoglalkoztatás keretein belül. A létszámot befolyásolja a Munkaügyi Központ által megadott keretlétszám, valamint a korábbi évek keretlétszám kihasználtsága is. Befolyásoló tényező az is, hogy a településen hány fő vonható be a közfoglalkoztatásba, hány fő felel meg a közfoglalkoztatás feltételeinek.

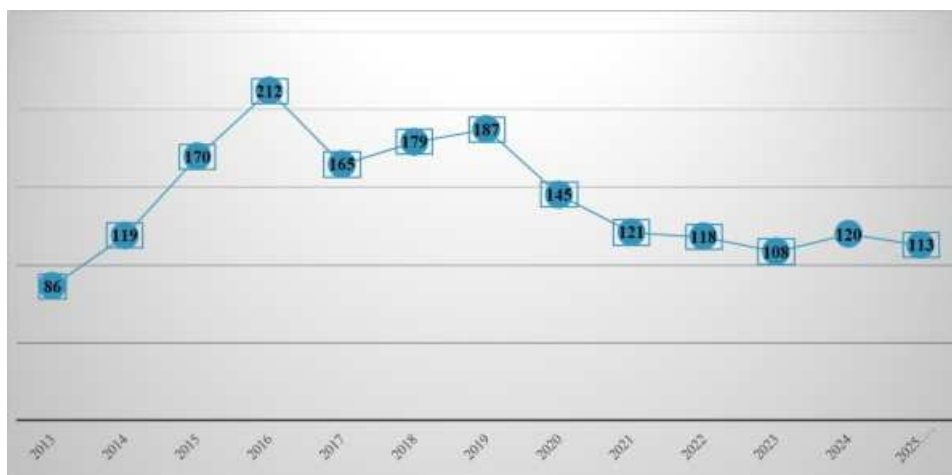
2013-tól 2018-ig a községben kulturális közfoglalkoztatási program is megvalósult, melyben együtműködött az önkormányzat az NMI Művelődési Intézet Nonprofit Kft-vel.

2022 évben 155 fő, 2023. évben 147 fő, 2024. évben 169 fő vett részt a közfoglalkoztatásban Paszab Községben. A községben a foglalkoztatottak egy része rövid távon van foglalkoztatva (2-3 hónap), hogy minél több regisztrált munkanélküli lakos vehessenek részt a programban.

Az önkormányzat részt vett a nyári diákmunka programban is, ahol a nyári diákmunkások (16 év feletti és 25 év alatti nappali tagozaton tanuló diákokat) napi 4 órában munkaviszony keretében hivatalsegéd, kézbesítő munkakörben voltak foglalkoztatva. A diákok a támogatott tevékenység során eredményes munkát végeztek, mivel segédkeztek az önkormányzat állandó dolgozójának a levelek és egyéb iratok kézbesítésében. 2022-évben 12 fő, 2023. évben 11 fő, 2024. évben 8 fő vett részt ebben a programban.

Szükséges azonban újból hangsúlyozni, hogy a közfoglalkoztatás csak átmeneti megoldást nyújt a munka nélkül maradt lakosság számára, nem lehet tartós célként meghatározni a közfoglalkoztatási programban való részvételt. Ez sajnos nem elfogadott a hátrányos helyzetű lakosok között, hiszen nagyon sokan úgymond nem látnak másban munkát, csak a közfoglalkoztatásban.

**Közfoglalkoztatottak átlagos létszámának alakulása Paszab településen (fő)
(2023-tól 2025.június hóig)**



forrás: <http://kozfoglalkoztatasi.bm.hu/>

d, a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok, stb.)

A település működő regisztrált vállalkozások száma tekintetében elmondható, hogy kis létszámú vállalkozások, 1 – 2 főt foglalkoztató szervezetek. A kiskereskedelmi üzletek száma jelentős mértékben nem változott az elmúlt időszakban, sőt kiskereskedelmi üzletek zártak be.

A településen befizetett iparűzési adó összege sem jelentős, hiszen a helyi vállalkozások nem bővítik tevékenységüket, mellyel jövedelemszerző tevékenységük is stagnált. A település önkormányzata igyekszik minden, a munkaügyi szervek által biztosított foglalkoztatási programban részt venni.

Az elmúlt időszakban megvalósultak a településen felzárkóztató képzések (pl. azoknak, akik még 8 osztállyal sem rendelkeznek), azonban a Covid járvány miatt ilyen képzések nem valósultak meg 1-2 éven belül.

A helyi vállalkozások az aktív korú népesség csak minimális részét képesek foglalkoztatni, ezért a munkahelykeresés és munkavállalás során fontos a környező településen, valamint a megyeszékhelyen lévő munkahelyek elérhetősége. Arra vonatkozóan, hogy az aktív korú lakosság közül mennyien járnak a környező településekre, illetve a megyeszékhelyre dolgozni, nincs adatunk.

A település és a megyeszékhely között az autóbusz közlekedés jó, mivel óránkénti buszjárat működik. A gyakori buszjárat miatt a távolabb dolgozóknak sem jelent gondot a tömegközlekedéssel történő munkabajárás. A szomszédos településekre a már megépült kerékpárúton kerékpárral is megoldható a bejárás.

A településről többen vállalkoztak arra, hogy a megyeszékhelyen vállaljanak munkát pl. a LEGO gyárban, vagy a Nyíregyházi START Hulladékfeldolgozó üzemben. Ezek a nagyvállalatok külön buszokkal szállítják a náluk dolgozókat a lakóhelyről a munkahelyre.

A legközelebbi város Ibrány, amely a megyeszékhelyre vezető útvonalon található. Sajnos azonban Ibrányban sincs jelentős mértékű, nagy számú foglalkoztató, aki jelentős számú, nagyrészt szakképzetlen, vagy legalább középfokú végzettséggel rendelkező munkavállalónak tud munkahelyet biztosítani.

e, A fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerő piacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférés

A településen az alapfokú oktatás megoldott, hiszen rendelkezünk általános iskolával. A 16. életév betöltésével Magyarországon megszűnik a tankötelezettség, így semmilyen jogszabály által biztosított forma nincs arra, hogy a fiatalokat „rákényszerítsük” arra, hogy középfokú képesítést szerezzenek. A 8. osztály elvégzése után a tanulók nagy része beiskolázásra kerül a középfokú intézményekbe, azonban nem mindenki végzi el a képzéseket. Leginkább a 16. életév betöltéséig tartózkodnak az oktatásban. Így a fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok szervezése az önkormányzat feladatává válik együttműködve az illetékes munkaügyi szervekkel.

A képzési programok tekintetében nagy jelentőségű a 25 év alatti munkavállalók képzése, akik a képzés idejére jogosultak keresetpótló juttatásra, valamint a lakóhely és a képzés helyszíne közötti utiköltségtérítésre is, továbbá a teljes képzési díj és az első vizsga költsége sem az ügyfelet terheli. A községben 17 fő 25 év alatti fiatal bevonásával valósult meg a fiatal közfoglalkoztatottak digitális készségfejlesztése – Robot Lego Pilot program.

f, A munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2018	90	18
2019	88	15
2020	143	14
2021	144	11
2022	143	12
2023	113	9

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Paszab Község Önkormányzatának és intézményeinek az illetékes munkaügyi szervekkel, illetve a településen működő civil szervezetekkel jónak mondható az együttműködése. Közfoglalkoztatás terén célunk, hogy a pályakezdők és 25 év alattiak részére is szervezzünk programokat, hogy bekerüljenek a munka világába. Valószínűsíthető, hogy ennek köszönhető, hogy a táblázatban a pályakezdő nyilvántartott álláskeresők száma csökkenést mutat.

Lehetőségeikhez mérten az önkormányzattal együttműködő szervek a pályázatok és a programlehetőségek kihasználása mellett segítik a munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférést, a képzési lehetőségek és foglalkoztatás bővítését.

g, A mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Az alkalmazottak vonatkozásában a nemzetiségre vagy hátrányos helyzetre vonatkozó adatgyűjtés nincs, azonban elmondható, hogy a települési önkormányzat célja, hogy a közfoglalkoztatási programokon keresztül azok a lakosok is foglalkoztatva legyenek (ha időszakosan is), akiket érinthet ez a probléma, és más módon nincs lehetőségük munkát vállalni. Az önkormányzat intézményeit áttekintve elmondható, hogy helyi, magát romának valló lakos is van a foglalkoztatottjai között.

h, Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A foglalkozási diszkrimináció elsősorban a munkahelyi felvételnél, másodsorban az elbocsátásoknál érezteti hatását. A foglalkozási diszkrimináció mértéke és a munkaerő-piaci státusz között erős összefüggés található. A nem foglalkoztatottak csoportja (munkanélküliek és inaktívak együtt) és azokon belül a roma származású nem foglalkoztatottak szenvedték el legnagyobb valószínűséggel a hátrányos megkülönböztetést eddigi életútjuk során. A munkaerőpiacról való korai kiszoruláshoz leginkább az egészségi állapottal, a származással és az életkorral összefüggő foglalkozási diszkrimináció járul hozzá.

A diszkriminációs gyakorlat visszaszorítása szempontjából fontos a foglalkoztatási viszonyok ellenőrzése, szükség esetén az Egyenlő Bánásmód Hatóság bevonása, a tájékoztató kampányok, vagy a területtel foglalkozó társadalmi szervezetekkel történő együttműködés. A foglalkoztatás

és a munkavégzés lehetősége a mindenki számára biztosítandó esélyegyenlőség kulcselemei, s jelentősen hozzájárulnak az emberek gazdasági, társadalmi és kulturális életben való teljes jogú részvételéhez. Ennek ellenére a foglalkoztatási és a munkaerőpiacon a hátrányos megkülönböztetés számos esetével találkozhatunk (roma, kisgyermekes szülő, fogyatékos...)

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, összesen húszféle diszkriminációra okot adó tulajdonságot sorol fel. Ilyen például a faji hovatartozás, egészségi állapot, anyaság (terhesség) vagy apaság, foglalkoztatási jogviszonynak vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonynak részmunkaidős jellege, illetve határozott időtartama, vagy épp a nemi identitás.

A törvény szerint hátrányos megkülönböztetésnek minősül minden olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt személyi kvalitása miatt kedvezőtlenebb bánásmódban részesül, mint más, összehasonlítható helyzetben levő személy vagy csoport.

A hátrányos megkülönböztetésről a foglalkoztatás területén adatokkal nem rendelkezünk, célunk az esélyegyenlőség megvalósítása az ilyen típusú megkülönböztetés teljes kizárása, megelőzése.

i., digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

A településen digitális ismeretek megszerzésére nincs lehetőség. Nem működik teleház.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) szabályozása alapján a magyar önkormányzati rendszer széles (tág) hatáskörű modell, azaz az Mötv. szerint a helyi önkormányzatok a helyi közügyek teljességét kötelesek ellátni. Helyi közügynek minősül a lakosság közszolgáltatásokkal való ellátása, valamint a helyi önkormányzás és a lakossággal való együttműködés szervezeti, személyi és anyagi feltételeinek a megteremtése. E széles hatásköröknek része a szociális szolgáltatások, valamint néhány pénzbeli és természetbeni ellátás biztosítása. Az Mötv. 13.§ (1) bekezdése - 8. pontjában szerepel a gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások, a 8a. pontjában szerepel a szociális szolgáltatások és ellátások, melyek keretében települési támogatás állapítható meg, amit működése során biztosítania kötelező.

Az egyes szociális és gyermekvédelmi ellátások törvényi szinten történő a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényben (a továbbiakban: Szt.), és a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben (a továbbiakban: Gyvt.) került szabályozásra.

Egy törvénymódosítás értelmében 2015. január 1-től a szociális terület is jelentős változáson ment át és ezzel összhangban az önkormányzati rendelet is módosításra került.

Paszab Község Önkormányzata által a települési támogatásokról, a pénzben és természetben nyújtható szociális ellátásokról szóló 12/2021.(VIII.18.) rendelet szabályozza helyi sajátosságoknak megfelelő, a szociális rászorultságtól függő pénzbeli, valamint természetben biztosított szociális támogatások formáit, szervezeti kereteit, az eljárási és jogosultsági szabályokat, valamint az igénybevétel módját, feltételeit.

Az állam és az önkormányzatok segélyezéssel kapcsolatos feladatai egyértelműen elváltak egymástól, és átalakult a finanszírozás rendszere. Valamennyi jövedelemkompenzáló támogatás, így a korábban jegyzői hatáskörben lévő aktív korúak ellátásának megállapítása a járási

hivatalok hatáskörébe került. Az aktív korúak ellátásával kapcsolatban kétféle ellátástípus állapítható meg, egyrészt a foglalkozást helyettesítő támogatás, másrészt az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás (ez utóbbi a megszűnő rendszeres szociális segély helyébe lép). Járási hatáskörben maradt az időskorúak járadéka, az ápolási díj, a közgyógyellátások, valamint az egészségügyi szolgáltatásokra való jogosultság.

Az önkormányzatoknál kiadáskompenzáló támogatások igényelhetők, melyek egységesen „települési támogatás” elnevezésre hallgatnak. Ide tartoznak a korábbi átmeneti, családi krízis-, lakásfenntartási, gyógyszerkiadási, ápolási célra vagy más címen kifizetett segélyek.

Paszab Község Önkormányzata által adható ellátások formái - pénzben és természetben nyújtható támogatások - a szociális rászorultságtól függően:

- a) Rendkívüli települési támogatás
- b) Települési támogatások
 - ba) lakásfenntartási kiadások támogatása
 - bb) temetési költségekhez biztosított települési támogatás
 - bc) gyógyszer támogatás
- c) Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíj támogatás
- d) Egyszeri tanszertámogatás
- e) Egyszeri élelmiszersomag támogatás

Természetbeni támogatások

- a) köztemetés
- b) települési étkezési támogatás
- c) egyszeri élelmiszersomag támogatás

2024. évben az önkormányzat által adott támogatások

<i>Megnevezés</i>	<i>Támogatásban részesített személyek</i>	<i>Felhasznált összeg (Ft)</i>
Temetési támogatás	8	360.000
Rendkívüli települési támogatás	313	2.327.755
Települési lakásfenntartási támogatás	250	14.628.000
Települési tüzelő támogatás	-	-
Köztemetés	-	-
Gyógyszertámogatás	2	200.000

Forrás: Települési önkormányzat

2024. évben év végén került kiosztásra a szociális célú tüzelőtámogatás 292 háztartás részére, háztartásonként 1,028 m³ keménylombos tűzifa formájában, összesen 8.763.000 forint, értékben, amelyre pályázatot nyertünk.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresőök ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresőök száma (TS 052)		Álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresőök száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2018	90	12,21%	13	14,44%
2019	88	12,15%	13	14,77%
2020	143	19,32%	24	16,78%
2021	144	19,54%	20	13,89%
2022	143	18,19%	24	16,78%
2023	113	14,49%	38	33,63%
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal				

Az aktív korúak ellátása a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott ellátás. Az aktív korúak ellátására jogosultak pénzbeli ellátásának 2 típusa van:

- a foglalkoztatást helyettesítő támogatás,
- egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás.

A jogosultság megállapításának feltételei:

Az aktív korúak ellátása a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott ellátás.

A járási hivatal aktív korúak ellátására való jogosultságot állapít meg annak az aktív korú személynek,

- a) aki munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette, aki legalább 50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett, vagy akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján nem haladja meg az 50%-os mértéket, vagy
- b) aki vakok személyi járadékában részesül, vagy
- c) aki fogyatékosági támogatásban részesül [az a)–c) pont szerinti személy a továbbiakban együtt: egészségkárosodott személy], vagy
- d) akinek esetében a munkanélküli-járadék, álláskeresői járadék, nyugdíj előtti álláskeresői segély, álláskeresői segély, vállalkozói járadék (a továbbiakban együtt: álláskeresői ellátás) folyósítási időtartama lejárt, vagy
- e) akinek esetében az álláskeresői ellátás folyósítását keresőtevékenység folytatása miatt a folyósítási idő lejártát megelőzően szüntették meg, és a keresőtevékenységet követően az Flt. alapján álláskeresői ellátásra nem szerez jogosultságot, vagy
- f) aki az aktív korúak ellátása iránti kérelem benyújtását megelőző két évben az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább egy év időtartamig együttműködött, vagy
- g) akinek esetében a gyermekek otthongondozási díja, az ápolási díj, a Cst. szerinti gyermekgondozási támogatás, a rendszeres szociális járadék, a bányász dolgozók egészségkárosodási járadéka, az átmeneti járadék, a rehabilitációs járadék, a rokkantsági nyugdíj, a baleseti rokkantsági nyugdíj, a megváltozott munkaképességű személyek ellátása, az ideiglenes özvegyi nyugdíj folyósítása megszűnt, illetve az özvegyi nyugdíj folyósítása a Tny. 52. §-ának (3) bekezdése szerinti okból szűnt meg, és közvetlenül a kérelem benyújtását megelőzően az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább három hónapig együttműködött, feltéve, hogy saját maga és családjának megélhetése más módon nem biztosított, és keresőtevékenységet nem folytat.

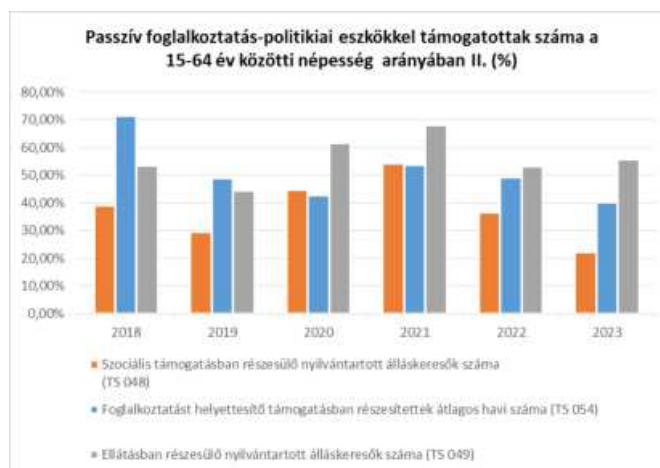
Egy családban egyidejűleg két személy abban az esetben jogosult az aktív korúak ellátására, ha az egyik személy a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, míg a másik személy az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás feltételeinek felel meg.

A foglalkoztatást helyettesítő támogatás havi összege a szociális vetítési alap összegének 80%-a.

(forrás: A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény)

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.						
Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2018	35	38,89%	64	71,36%	48	53,33%
2019	26	29,55%	43	48,94%	39	44,32%
2020	64	44,76%	61	42,62%	88	61,54%
2021	78	54,17%	77	53,56%	98	68,06%
2022	52	36,36%	70	49,21%	76	53,15%
2023	25	22,12%	45	40,12%	63	55,75%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal



A táblázat adatsora azt jelzik, hogy a községben a szociális segély és a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, mint az aktív korúak támogatása milyen mértékben van jelen.

Az aktív korúak ellátásaiban részesülők száma csökkenő tendenciát mutat a vizsgált időszakban. Ehhez nagyban hozzájárul az önkormányzat által szervezett különböző közfoglalkoztatási programok, melyekben évről-évre kb. helyi szinten több, mint száz fő van bevonva átlagban.

Közfoglalkoztatásban csak a kirendeltség által közvetített álláskereső, elsősorban FHT-ra jogosult személyek foglalkoztathatóak, akik a felajánlott munkalehetőséget az iskolai végzettség és szakképzettség figyelembevételével kötelesek elfogadni, emellett az önkormányzat rendeletben előírhatja jogosultsági feltételként, hogy a juttatásban részesülő a lakókörnyezetét tartsa rendben.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2018	8
2019	11
2020	10
2021	9
2022	8
2023	6

Forrás: TeIR, KSH

Az az aktív korúak ellátására jogosult személy, aki az ellátásra való jogosultság kezdő napján

- egészségkárosodott személynek minősül, vagy
- 14 éven aluli kiskorú gyermeket nevel – feltéve, hogy a családban élő gyermekek valamelyikére tekintettel más személy nem részesül a Cst. szerinti gyermekgondozási támogatásban, vagy gyermekgondozási díjban, csecsemőgondozási díjban, örökbefogadói díjban – és a gyermek ellátását napközbeni ellátást biztosító intézményben [Gyvt. 41. § (3) bek.], illetve nyári napközis otthonban, óvodában vagy iskolai napköziben nem tudják biztosítani, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra jogosult.

Az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás havi összege a családi jövedelemhatár összegének és a jogosult családja havi összjövedelmének különbözete, de nem haladhatja meg a közfoglalkoztatási bér mindenkor kötelező legkisebb összege személyi jövedelemadóval és társadalombiztosítási járulékkal csökkentett összegének (e § alkalmazásában: nettó közfoglalkoztatási bér) 90%-át azzal, hogy ha az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra jogosult családja tagjának foglalkoztatást helyettesítő támogatásra való jogosultságot állapítottak meg, az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás összege nem haladhatja meg a nettó közfoglalkoztatási bér 90%-ának és a foglalkoztatást helyettesítő támogatás összegének különbözetét.

(forrás: A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény)

Az ebben az ellátásban részesülők száma a 2019-es évtől kezdődően csökkenést mutat a községben. Ennek oka lehet a közfoglalkoztatásban való részvétel.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közművi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közművi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2018	405	0	0,00	48,15	71,36	80,49
2019	405	0	0,00	48,15	74,32	82,96
2020	405	0	0,00	48,15	80,49	88,64
2021	405	0	0,00	48,15	81,73	89,38
2022	399	0	0,00	41,10	82,96	90,23
2023	399	0	0,00	41,10	83,71	89,97

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A településen a lakásállomány stagnáló. A vizsgált időszakban nem mutatható ki lakásállomány növekedés. Ennek oka a település népességmegtartó erejének csökkenése, hiszen a községben egyetlen nagy foglalkoztató az önkormányzat, a munkahelyek hiánya jellemző a szomszédságban található településekre is.

a.) Bérlet állomány

Paszab Község Önkormányzata nem rendelkezik olyan ingatlannal, mely bérletként hasznosítható, és a lakáshoz jutás támogatási formái sem működnek a településen.

b.) Szociális lakhatás

Nem releváns.

c.) Egyéb lakás célra használt nem lakáscélú ingatlan

A településen nem jellemző a nem lakáscélú ingatlanokban történő lakhatás.

d, Elégtelen lakhatási körülmények

Elégtelen lakhatási környezet a településen jellemzően a cigány lakosság által lakott, Bessenyei telepen látszódik, azonban a Dózsa György utcán, Petőfi utcán is található olyan ház, amely nem megfelelő a lakhatásra. Ezek a régi, ún. szocpolos házak nincsenek karbantartva, a lakói rossz anyagi körülmények között élnek, így az évek során leromlott állapot miatt a rendkívüli időjárás okoz gondot. (pl. nagy szél elviszi a háztetőt). Rosszak a nyílászárók, nincs szigetelés, leomlott vakolat. Az épület lakhatóvá tételében a települési önkormányzat rendkívüli pénzbeni támogatás formájában tud segítséget nyújtani a bajbajutott családoknak, melyet a hivatalban kell kérelmezni. Továbbá az önkormányzat segítséget nyújt a viharok okozta rongálások helyrehozatalában is.

e, Lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2018	305	11
2019	284	12
2020	568	12
2021	304	1 069
2022	610	4
2023	n.a.	4
Forrás: TeIR, KSH Tstar		

A mindennapi életfenntartás mellett a lakás fenntartására fordított kiadások igen megterhelőek a célcsoport családjai számára. A terhek enyhítését szolgálja az Szt-ben és a helyi rendeletben meghatározott feltételek fennállása esetén igénybe vehető lakhatási támogatás. A támogatás pénzbeli és természetbeni ellátásként is folyósítható.

Paszab Község Önkormányzat Képviselő-testületének 12/2021. (VIII.18.) önkormányzati rendelete a települési támogatásokról, a pénzben és természetben nyújtható szociális ellátásokról szabályozza a lakásfenntartási támogatásokhoz nyújtott önkormányzati támogatás szabályait.

Ennek értelmében:

„7. Lakásfenntartási kiadások települési támogatás

9. § (1) Az önkormányzat települési támogatás keretében a szociálisan rászoruló háztartások részére, a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez, továbbá létfenntartását veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került személynek nyújthat lakásfenntartási támogatást. Az önkormányzat települési támogatásként a háztartás tagjai által lakott lakás vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos meghatározott rendszeres kiadásai viseléséhez támogatást nyújt.

(2) Lakásfenntartási támogatásra jogosult az a személy, akinek háztartásában:

a)¹⁶ az egy főre eső nettó havi jövedelem a szociális vetítési alap összegének 450%-át nem haladja meg, a támogatás összege háztartásonként: 5.000. –Ft/hó,

b)¹⁷ az egy főre eső nettó havi jövedelem a szociális vetítési alap összegének 600%-át nem haladja meg, a támogatás összege háztartásonként: 4.000.-Ft/hó.

(3) A lakásfenntartási támogatás további feltétele, hogy kérelmező

a) háztartásának tagjai egyikének sincs vagyona, továbbá

b) a lakókörnyezetét rendben tartja.

10. § (1) Lakásfenntartási támogatás ugyanazon lakásra csak egy jogosultnak állapítható meg függetlenül a lakásban élő személyek és háztartások számától.

(2) Külön lakásnak kell tekinteni a jogerős bírói határozattal megosztott lakás lakrészeit.

(3) A megállapított jogosultsági időtartam alatt a jogosult, vagy háztartásának tagja részére újabb lakásfenntartási támogatást – a háztartás szerkezetében történt változást, illetve elköltözést kivéve – ugyanarra a lakásra nem lehet megállapítani.

(4) A lakásfenntartási támogatás 12 havi időtartamra állapítható meg.

11. § (1)¹⁸ A kérelemhez csatolni kell az [5. §](#)-ban foglaltakon túl a kérelmező nyilatkozatát a lakásban tartózkodás jogcíméről, valamint a háztartás vagyoni, jövedelmi helyzetéről.

(2)¹⁹ A támogatás iránti kérelmet a [2. melléklet](#) szerinti, a képviselő-testület által rendszeresített formanyomtatványon lehet benyújtani, mely elérhető a Hivatalban.”

f, Eladósodottság

A lakhatást segítő támogatásokat igénybe vevők száma 2021 évtől kezdődően növekedést mutat, ami jelzi a szociális rászorultság mértékét is. A rosszabb jövedelmi helyzetek miatt többen váltak jogosulttá a támogatásra. Az önkormányzat a folyamatos tájékoztatással igyekszik segíteni azokon, akiknek a lakhatása anyagi okokból veszélyeztetve van.

Nagy gondot okoz a lakóházak állapota, a tartozások miatt a közüzemi szolgáltatások szüneteltetése, a fűtésrendszerek állapota. Ezek javítására a napszámból, vagy közfoglalkoztatási bérből élő hátrányos helyzetű lakosoknak nincs anyagi kerete. Így a lakásviszonyok jellemző problémái a közműdíj-, illetve lakáshitel-tartozások, hátralékok felhalmozódása.

A legveszélyeztetettebb csoportok a kedvezőtlen jövedelmi helyzetű családok, pályakezdők, nagycsaládosok, a lakásfenntartási nehézséggel küzdők, a lakhatással összefüggő adósságot felhalmozott háztartások és súlyos betegséggel küzdő családok.

g, lakhatás egyéb jellemző: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Községünk külterületén kevés tanya ingatlan található, amelyek jellemzően magántulajdonban állnak. A tanya ingatlanok többsége közművel nem rendelkezik. Időszakos használatban vannak.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Szegregátumnak nevezzük azokat a területeket, ahol az aktív korú népességben belül a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya mindkét mutató tekintetében magasabb, mint 50%. Az általános tapasztalatok alapján elmondható, hogy ezen a területen az alacsony státuszú mélyszegénységben élő és roma népesség koncentrációja igen magas.

A 2001-es népszámláláskor mindösszesen a teljes lakosság 7,5 %-a vallotta magát romának. A népszámlálási adatok azért megbízhatatlanok, mert a legtöbb roma származású ember nem vallja magát romának. A teljes lakosságon belül a roma lakosság számának meghatározására csak becsült adatok állnak a rendelkezésre. (kb. 400-500 fő)

a.) A telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői

A településen etnikailag szegregált jellegű lakókörnyezet alakult ki a Bessenyei utca által határolt Bessenyei telepen. A rossz lakhatási körülmények, az alacsony iskolai végzettség, illetve a szegregáció miatt szükségessé válik pályázati lehetőségek keresése a településen működő Roma Nemzetiségi Önkormányzat bevonásával. Az itt élőknek a jövedelme szociális ellátásokból tevődik össze. Gyermekük halmozottan hátrányos helyzetűek.

A közműellátottság a településen megoldott, sok lakásban azonban nem épült fürdőszoba. Nem került bevezetésre a folyóvíz. A 2018, 2019 és 2020 években a Belügyminisztérium támogatásával a Fapados folyóvíz program mintatelepülése lett Paszab, hiszen először itt valósult meg, hogy 25 lakásnál majd 56 lakásnál fürdőszoba került kialakításra a jobb lakhatási körülmények biztosítása érdekében. 2021 évben Belügyminisztériumi támogatásból megvalósult a Bessenyei telep elnevezésű utca felújítása.

b.) A telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői

A roma lakosság szociális helyzetére vonatkozóan sincsenek pontos adatok, azonban megállapítható, hogy a roma népesség átlagos életszínvonala, lakhatási körülményei, egészségi állapota, iskolázottsága, foglalkoztatottsága a társadalom egészéhez viszonyítva lényegesen rosszabb. Komoly anyagi problémákkal és krízishelyzetekkel küzdenek és alapvető szükségleteik kielégítésében szorulnak segítségre. Nagy dilemma az őket segítő munka, mely arra irányulna, hogy megtörténjen reintegrációjuk a munka világába. Míg alapvető szükségleteik nincs kielégítve ez a feladat nagyon nehéz, szinte lehetetlen.

A szegregációval veszélyeztetett terület a községben a Bessenyei telep területe. Az itt élő kb. 35 család megközelítőleg 130 főt számlál. Van olyan háztartás, ahol több generáció él együtt. Az itt élő aktív korú lakosság jelentős részük szakképzetlen, 8 általános végzettséggel sem rendelkezik. Ezért számukra egyetlen jövedelemforrás a közfoglalkoztatásban való részvétel, a családi pótlék, gyes, gyed. Eljárnak idénymunkára, napszámba, napi bejelentéssel, vagy anélkül. Gyermekük halmozottan hátrányos helyzetűek.

Az önkormányzat és intézményei mellett a községben működő Roma Nemzetiségi Önkormányzat és több civil szervezet is segíti a szegregációval veszélyeztetett területen élőket.

c.) Szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

A település utcáinak nagy részéről elmondható, hogy rendelkezik roma család lakóingatlanlással. Azonban a településen a Bessenyei telep az a terület, ahol csak roma lakosság lakik. A Petőfi illetve Dózsa György utcákról elmondható (ezek az utcák a Bessenyei telep szomszédságában vannak), hogy nagy számú roma nemzetiségű lakos lakja. Az elmúlt években megfigyelhető volt, hogy a kormányzat családtámogatási rendszere által nyújtott támogatásokból a községben (a Fő utcán, vagy ebből nyíló utcákban) régebbi lakóingatlanokat meg tudnak vásárolni, így a szegregáltsággal veszélyeztetett környezetből be tudnak költözni a községbe.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a.) Az egészségügyi alapszolgáltatáshoz, szakellátáshoz való hozzáférés

A település egészségügyi mutatói viszonylag pontos képet adnak a település egészségügyi helyzetéről. A kötelező védőoltásokból senki sem maradt ki. A helyi önkormányzat az egészségvédelemmel kapcsolatos ismeretek terjesztésében, a helyi társadalom egészségtudatos attitűdjének formálásában közvetlenül nem vállal szerepet. A hatékony egészségvédelem hangsúlyos eleme az önkormányzat által fenntartott közoktatási intézmények nevelési, oktatási programjai. Az önkormányzat által biztosított közétkeztetés megfelel az érintett korosztály egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak. A 0-18 éves roma korosztály körében az alultápláltság nem jellemző probléma.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közfogyóellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2018	1	0	0	1	69	7,32
2019	1	0	0	1	66	4,42
2020	1	0	0	1	62	1,47
2021	1	0	0	1	57	3,56
2022	1	0	0	1	42	6,74
2023	1	0	0	1	67	7,99
Forrás: TeIR, KSH Tstar						

A településen 1 fő vállalkozó háziorvos biztosítja az egészségügyi ellátást, melyet a gyógyszerértékesítés és védőnői szolgálat egészít ki. Betöltetlen háziorvosi, védőnői, valamint ápolónői státusz nincs Paszabon.

A községben 1 orvosi rendelő, 1 gyógyszerár és 1 védőnői szolgálati körzet található. Ezek közül az orvosi rendelő és védőnői szolgálat épülete akadálymentes. A védőnői szolgálatnak helyet adó épület 2018 évben pályázati forrásból felújításra, bővítésre került, így az ellátást egy a kor igényeinek megfelelő épületben tudják igénybe venni a lakosok. Az iskolaegészségügyi feladatok végrehajtása az előírások szerinti, a háziorvos és a védőnő látja el ezen feladatokat. Paszabon a család- és nővédelmi gondozás a védőnői feladatellátás keretében biztosított. (családtervezés, fogamzás előtti gondozás, várandós, szoptatós anyag gondozása)

Járóbeteg ellátást a db. Béres József Egészségügyi Centrum látja el, melyet Ibrány és Nagyhalász városok határában helyezkedik el, Paszab községtől kb. 15 km-re. Az intézet elérhető autóbusszal, kerékpárral az előző időszakban megépült kerékpárúton, valamint gépkocsival is. Paszab Község Önkormányzata a település 9 személyes kisbuszával hetente egy alkalommal szervez utat vérvételre a járóbeteg központba a település lakosai számára. Ebben az egészségügyi központban működik a térséget ellátó központi orvosi ügyelet is.

Széles körű egészségügyi ellátást biztosítását valósították meg a szakellátó központ létrehozásával, hiszen belgyógyászati, kardiológiai, bőrgyógyászati, sebészeti, nőgyógyászati, csecsemő és gyermekgyógyászati, reumatológiai, pszichiátriai, szemészeti, ortopédiai, urológiai szakrendelések, valamint fizioterápia, gyógytorna, röntgen-diagnosztika, labor működését teszi lehetővé és elérhetővé a körzetben élő lakosok számára.

A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére – egészségügyi állapota megőrzéséhez és helyreállításához – az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás. A közgyógyellátás megállapítható alanyi jogon: tartósan beteg gyermekek részére, rokkantsági ellátásban részesülőknek, hadigondozottaknak, normatív és méltányossági alapon jövedelem függvényében. Az ellátást kérni a Ibrányi Járási Hivatal Kormányablakában lehet.

b.) Prevenció és szűrőprogramok (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A háziorvosok statisztikai adatai szerint a felnőtt lakosság megbetegedései között a magas vérnyomás, a keringési zavar okozta szívbetegségek állnak az első helyen, ezt követik a mozgásszervi betegségek. Magas arányt képvisel a kor specifikus cukorbetegség, és a különböző légúti megbetegedések is.

Fontos, hogy a nőgyógyászati daganatos megbetegedések megelőzésében nagy szerepet játszó méhnyakrákszűrések folytatásához a városban továbbra is megfelelő szakrendelő álljon rendelkezésre, mely előfeltétele a nők minél szélesebb körű bevonásának is. A háziorvosok jelentős prevenció munkát végeznek, a városban egyre nagyobb szerep jut a megelőzésnek. Többek között hipertóniaszűrés, az anyagcsere betegségek feltérképezése, az egészségre ártalmas rizikófaktorokra (dohányzás, alkohol...) való felhívás a leggyakoribb. Az elmúlt években emelkedett az onkológiai szűréseken résztvevők száma. A kötelező szűrésekhez való hozzáférés a lakosság számára biztosított, egészségügyi szűrések térítésmentesen és önkéntes bejelentkezés alapján mindenki számára hozzáférhető. A rendszeres szűrések körébe tartozó nőgyógyászati vizsgálatok köre (mammográfia, UH,) a megyeszékhelyen, Nyíregyházán elérhető.

Az iskola egészségügyi tevékenység keretén belül a gyermekeknél, tanulóknál egészségügyi szűrővizsgálatok, tisztasági vizsgálatok, fejtetvességi vizsgálatok, szomatikus fejlettségi vizsgálatok, fogászati vizsgálatok és beavatkozások, csoportos egészségnevelés és egyéni mentális gondozás történik.

A gyermekek is több alkalommal vettek részt az iskolák által szervezett egészségnapokon, elsősegélypontot biztosítottak, részt vettek osztályfőnöki órákon, gyógynövényekről tartottak előadást, egészséges táplálkozásról tartottak egészség órákat, személyes konzultációkat biztosítottak tinédzserkorú lányoknak, szűrővizsgálatokhoz kapcsolódóan segítették a vizsgálatokra eljuttatni a problémás diákokat, szükség esetén a Család- és Gyermejköltségi Szolgálat segítségét is kérték. Rendszeresen visszatérő fejtetvességi problémák esetén a

rendszeres kontrollvizsgálatokkal, illetve a rászoruló családoknak irtószert beszerzésében segítettek.

Az egészségügyi szűrővizsgálatok ugyanúgy az óvodákban is kötelezőek évente és meg is valósulnak az intézményében: fogászati és hallás szűrővizsgálatok, szinte heti rendszerességgel jönnek az óvodákba a védőnők fejtetvesség vizsgálatra. Minden óvodánk különösen nagy hangsúlyt fektet az egészség megőrzésére, Rengeteg programot terveztünk és valósítunk meg éves szinten preventív jelleggel: sportnapok, gyümölcsnapok, előadások az egészséges táplálkozásról.

A 2019. év végén egy új közegészségügyi szempontból rendkívül veszélyes helyzet alakult ki Magyarországon a Covid-19 járvány elterjedésével. Településünk a kihirdetett veszélyhelyzetet követően, de már azt megelőzően is azonnal reagált az eseményekre. Fertőtlenítő szereket, maszkokat, ózongenerátort szereztünk be. Megszerveztük az önkormányzati intézményeknél dolgozók tesztelését. A lakosságot folyamatosan tájékoztattuk az aktuális járványügyi szabályokról, annak érdekében, hogy elkerüljük a tömeges megbetegedést.

Célunk, hogy a jól bevált intézkedéseket folyamatosan végrehajtjuk és végrehajttatjuk, külön kiemelt figyelmet fordítunk intézményeink fertőtlenítésére, az intézményeink szolgáltatásait igénybe vevők egészségének megőrzése érdekében.

2021-ben és 2025. évben is eljutott településünkre a „Helybe visszük a szűrővizsgálatokat” program, melynek keretében szűrőbusz érkezett a községbe. E program keretében így helyben volt mód arra, hogy a település lakossága többfajta egészségügyi szűrővizsgálaton vegyen részt. (pl. nőgyógyászati rákszűrés, kardiológiai vizsgálatok, ideggyógyászati nyaki ultrahang, általános egészségügyi állapotszűrés, stb.) 2023. évben kb. 45 fő, míg 2025. évben kb. 20 fő vett részt ezeken a szűréseken, ami azt mutatja, hogy a lakosság nem érezte jelentőségét annak, hogy nem kell elutazni a településről, hogy részt vehessenek ilyen vizsgálatokon, hanem helyben elvégzik azt.

c.) Fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A dr. Béres József Egészségügyi Centrum látja el ezt a szolgáltatást a térségben. A fizioterápia a reumatológiai szakrendeléssel szoros együttműködésben dolgozik. A gyógytorna szintén a reumatológiai szakrendeléssel szorosan együttműködve látja el a betegeket. Ezen szolgáltatások finanszírozása OEP támogatásból történik.

d.) Közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A településen az önkormányzat fenntartásában működő Mandula Neni Óvodájában található 100 fős konyha látja el a közétkeztetési feladatokat, ezen felül vendégbédet biztosít a településen élőknek a működési engedélyben meghatározott létszámig.

Az étlapok összeállításánál biztosítják a korcsoportonként szükséges napi tápanyag bevitelt (kcal, fehérje, zsír, szénhidrát), figyelembe véve az idényszerűséget, a változatosságot. A diétás közétkeztetést orvosi igazolás mellett vehetik igénybe náluk a gyerekek.

e.) Sportprogramokhoz való hozzáférés

A testnevelés és a sport jelentős szerepet tölt be az ifjúság erkölcsi – fizikai nevelésében, a személyiség formálásában.

A sport koncepcióban megfogalmazott alapcél megvalósításának középpontjába az iskolai testnevelést, a szabadidősportot helyezi, miszerint az iskolai testnevelés órákon és a tanórán

kívüli foglalkozásokon kell rászoktatni a fiatalokat, hogy igényük legyen természetes mozgásszükségeik kielégítésére, kialakuljon náluk az aktív mozgás iránt való igény. Az általános iskola rendelkezik tornaszobával, ahol a sportolási lehetőség biztosított az intézmény diákjai számára.

A térségben, Ibrányban működő Tanuszoda évközben szervezeten biztosítja az Ibrány és térségében élő általános iskolás korú gyermekek számára az úszást (testnevelés óra keretein belül). A tanuszoda szolgáltatási bárki részére elérhetők.

2024. évben megépült a községben a BM-MLSZ pályaépítési program keretében egy 20x40 m nagyságú Rekortán labdarúgó pálya, melyet a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Sportegyesülettel közösen valósított meg a települési önkormányzat.

f.) Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A településen nem működik személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátást biztosító intézmény.

Paszab Község Önkormányzata és Gávavencsellő Nagyközség Önkormányzata 2019-es évben társulást hozott létre Gávavencsellői Szociális Szolgáltatási Társulás néven, melynek feladata a szociális étkeztetés, valamint házi segítségnyújtás biztosítása az illetékeségi területen. Közös fenntartási intézményként ezt a feladatot a Gávavencsellői Szociális Szolgáltató Központ látja el. Paszab Község Önkormányzata pályázatot nyújtott be 2022. évben egy idősek nappali ellátását szolgáló intézmény létesítésére, azonban ez a pályázat tartaléklistára került. Megvalósítása is bizonytalan, de az önkormányzat arra törekszik, hogy a jövőben ez a pályázat megvalósuljon.

g) drogprevenciós szolgáltatások;

Általános Iskola keretein belül kerülnek sor a gyermekek számára előadás szervezésére együttműködve a Nyíregyházi Rendőrkapitánysággal, valamint az Ibrányi Rendőrörssel. Az intézményben működik az iskola rendőr szolgálat. A szolgálatot teljesítő rendőr osztályfőnöki óra keretein belül tart előadást a kábítószer veszélyeiről, továbbá tanítási óra és órán kívüli időszakban kerül sor drogprevenciós filmvetítésre. Az intézmény által szervezett gyermeknapi programok keretében az Ibrányi rendőrörss munkatársai is bekapcsolódnak a programokba (DADA sátor, kutyás bemutató)

h, Hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Az önkormányzati intézmények az ügyintézés és a foglalkoztatás során is megelőzik és megakadályozzák a hátrányos megkülönböztetést, mindent megtesznek az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség biztosítása érdekében.

i, Előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

A pénzbeni ellátások és a közszolgáltatások szervezése során pozitív diszkriminációval segítjük a célcsoportokhoz tartozókat. Ez részben szabályozási eszközökkel, részben eljárások bevezetésével, részben a nyilvánosság eszközeinek alkalmazásával történik. Népkonyha nem működik az önkormányzat területén.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkehán kioztott ételadagok száma (db)
2018	n.a.
2019	n.a.
2020	n.a.
2021	n.a.
2022	n.a.
2023	n.a.
Forrás: Önkormányzati adat	

3.7 Községi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) községi élet szinterei, fórumai;

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2021)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
n.a.	nem	558	1
Forrás: TeIR, KSH Tstar			

A településen található iskola rendelkezik egy tornaszobával, mely a régi művelődési ház átalakításával pályázati forrásból valósult meg. Az iskola területén került kialakításra egy bitumen sportpálya lelátóval, melyet az iskolai testnevelés óra keretében használnak. Füves sportpálya jelenleg nincs a településen, viszont a települési önkormányzat keresi a létesítésére irányuló pályázati lehetőségeket.

2024. évben megépült a községben a BM-MLSZ pályaépítési program keretében egy 20x40 m nagyságú Rekortán labdarúgó pálya, melyet a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Sportegyesülettel közösen valósított meg a települési önkormányzat.

A települési könyvtár - amely az általános iskola szomszédságában helyezkedik el- a Móricz Zsigmond Megyei Könyvtárral kötött szerződés keretében működik, amelyben egy közművelődési szakember várja az olvasókat. Az ő segítő közreműködésével a könyvtárban rendszeres iskolai foglalkozások is megtartásra kerülnek.

A községben a közművelődési feladatokat a települési önkormányzat közművelődési szintén végzi. A településen a községi szintér a település központjában található Szóttos Népművészeti Ház, mely egyik termében a helytörténi gyűjtemény és a paszabi szóttest bemutató kiállítás kapott helyet. A másik terem községi célokat szolgál: itt kerül megtartásra a képviselő-testületi ülések, időszakosan házasságkötő teremként is funkcionál. Itt tartják összejeveteleiket a településen működő civil szervezetek, amelyeknek ez az épület a székhelye is, valamint ismeretterjesztő előadások megtartását is szolgálja. Kisebb helyi rendezvények megtartásának is helyet ad. (pl. március 15, október 23.)

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

A településen nem tapasztalható etnikai konfliktus.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

A problémás élethelyzetbe kerülő családok mindig kapnak segítséget, amikor szükségük van rá, de ezek legtöbbször olyan anyagi segítséget jelentenek számukra, amit utána le kell dolgozniuk. Az önkéntes munka a településen nem jellemző.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

Paszab Községben a 2024. évi választások alkalmával ismét alakult Roma Nemzetiségi Önkormányzat. Az új nemzetiségi önkormányzat céljai között szerepel minél több olyan rendezvény, esemény megvalósítása, melyen a roma hagyományokat ápolni tudják, valamint szélesebb körben meg tudják ismertetni. Ennek érdekében folyamatosan figyelemmel kísérik a pályázati lehetőségeket. 2025. évben elindult ez a folyamat, hiszen majálist szerveztek, nyári táborot valósítottak meg pályázati támogatásból a roma gyerekek számára. Ezeken a rendezvényen a roma kultúra ápolását roma zenés és táncos produkciók bemutatásával valósítják meg. Együttműködnek a környező települések roma nemzetiségi önkormányzataival, akiknek segítségével más településekről is érkeznek roma előadók, valamint ezek az események lehetőséget adnak a közös beszélgetésekre, tapasztalatcserére a jövőbeni célok megvalósítása érdekében. A Baptista Szeretetszolgálat által a községben működtetett „Jelenlét pont” szervezésében idén sor került egy „Ki mit tud?” tehetségkutató verseny megrendezésére Paszabon, melyen 8 felzárkózó településről, a Baptista Szeretetszolgálat által működtetett Jelenlét pont negyven gyermeke vett részt.

e) helyi lakossági önszerveződések.

A kultúra kitüntetett helyet foglal el az esélyegyenlőség megteremtésének elősegítésében, az esélyegyenlőtlenségek csökkentésében. Jelentősége túlmutat az ágazati megközelítés szempontjain, felzárkóztató, kiegyenlítő szerepe miatt, valamint azért, mert a kulturális hátrány az esélyegyenlőtlenség forrása, rögzítője lehet.

A települési önkormányzat igyekszik minden lakos számára megfelelő minőségű közösségi élethez való hozzájutást biztosítani.

Települési programok szervezésével egyre magasabb színvonalú közösségi életet alakít ki. (Nemzeti ünnepeink közös ünneplése a helyi, térségi civil szervezetekkel, egyházi szervezetekkel: március 15., gyermeknap, Szóttésnap, augusztus 20., október 23., idősek napja, karácsonyi ünnepség). Ezen programok lebonyolításában együttműködik a települési önkormányzat a helyi általános iskolával, hiszen az intézmény diákjai színvonalas műsorral kedveskednek a résztvevőknek. A gyermekek (akik között roma és nem roma gyermek is részt vesz a műsorban) lelkesen készülnek a fellépésekre, melyekre szüleik, nagyszüleik és testvéreik is ellátogatnak.

A helyi civil szervezetek (pl. Nyugdíjas Egyesület) színes programok szervezésével igyekszik a korosztályokat közelíteni egymáshoz. (pl. unoka-nagymama közös karácsonyi dísz készítése.) Jelentős és kiemelkedő rendezvénye a településnek a már hagyományosan július megrendezésre kerülő, a helyi és népművészeti értékeket bemutató PASZABI SZÓTTESNAPOK, ahol térségi nyugdíjas találkozóra is sor kerül amellet, hogy színes, minden korosztály számára színvonalas programsorozat kerül megrendezésre. Évente karácsonyi forgatag kerül megrendezésre a település lakosai számára.

A helyi Roma Nemzetiségi Önkormányzat minden évben Roma-napot szervez, melynek az általános iskola udvara és tornapályája ad otthont, ahol szervezett körülmények között minden korosztály számára biztosítanak sportolási lehetőséget (focikupa), bemutathatják hagyományaikat.

A település közösségi színtere a község központjában lévő Paszabi Szóttos Népművészeti Ház, amely a községben működő civil szervezetek számára is székhelyül szolgál. Ez az épület ad helyet a helytörténi kiállításnak, valamint a paszabi szóttest bemutató kiállításnak. Az épület mögötti rendezvénytéren az elmúlt években szabadtéri színházi előadás is megrendezésre került.

Minden év tavaszán került megrendezésre a települési önkormányzat közmeghallgatása, amely fórum a településen felmerülő problémák megvitatásának és megoldásának valamennyi lakos számára.

Az elmúlt években nem fordult elő a településen a romákat ért, feltételezhetően rasszista indítékú támadás, inzultus. A romák és nem romák közötti erőszakba torkolló konfliktusra sem került sor.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Paszab Község Önkormányzata együttműködési megállapodást kötött a Roma Nemzetiségi Önkormányzattal, aki a roma nemzetiség érdekképviselőjét látja el községünkben. A mélyszegénységben élők, a romák többsége a társadalom peremén él, helyzetük halmozottan hátrányos, jellemző rájuk az alacsony iskolázottság szintje, magasabb munkanélküliségi arány.

A Roma Nemzetiségi Önkormányzat aktív kapcsolatot ápol a helyi oktatási-nevelési intézményekkel, karitatív szervezetekkel és szoros együttműködést alakítottak ki a települési önkormányzattal. Mindezek eredményeképpen számos ruha- és élelmiszeradomány került a község rászoruló lakosai számára kiosztásra, mely életminőségük, mindennapi életük javítását segítette elő, az óvodában és iskolában a ballagások alkalmával tanszercsomagok kerültek kiosztásra. Kulturális programok szervezésével a roma hagyományok ápolását segítik elől.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

<i>A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön</i>	
<i>beazonosított problémák</i>	<i>fejlesztési lehetőségek</i>
Magas az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők száma	Képzési programok indítása, melyek a nyílt munkaerőpiaci elhelyezkedési esélyt hosszútávon növeli
Nagyarányú munkanélküliség	Foglalkoztatási programok helyi szinten, képzésekben való részvétel, amely elősegíti a hosszabb távú foglalkoztatást
információhiány a romák és mélyszegénységben élők között az igényelhető támogatásokról, a jártasság hiánya a mindennapi ügyintézkésekben (pl. szolgáltatóknál, támogatás igénylése terén)	a lakosság tájékoztatása, informálása folyamatosan, szélesebb körű együttműködés a térségben működő kormányhivatallal

Szegregáció veszélye (Bessenyei telep)	Felzárkóztatásra irányuló programban való részvétel
magas a hátrányos helyzetű gyermekek száma	korai fejlesztés, hátránykompenzáló programok kisgyermekkorban, az általános iskolában felzárkóztató programokban való részvétel (Útravaló ösztöndíjprogram)
a romák körében a lakásállomány jelentős része elhanyagolt, a lakáskörülmények nem megfelelőek	háztartásgazdálkodási és életvezetési ismeretek nyújtása

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

A gyermekek a család, a közösség, a település és ezáltal a nemzet jövőjét is jelentik. Ezért kiemelt jelentőségű, hogy olyan környezetben nőjenek fel, amelyek a jólétet biztosítják, amelyben alaptényező a gyermek egészsége, a gyermekek védelme és az oktatásuk biztosítása, valamint a szegénység és kirekesztés hatékony ellensúlyozása.

A gyermekek és családjaik nélkülözését csökkentő intézkedések javítják a gyermekek fejlődési esélyeit, ezáltal pedig nagyobb mértékben lesznek képesek kezelni az előregedő társadalmak kialakulásával együtt járó terheket.

4.1. számú táblázat - Gyermekekori népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	668	637	1305	51,19%	48,81%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			67	5,13%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	165	136	301	12,64%	10,42%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	30	32	62	2,30%	2,45%
Forrás: TeIR, KSH Tstar					

Már születésünk és talán fogantatásunk pillanatától esélyegyenlőtlenség állhat fenn, mivel nem mindegy, hogy milyen családba születünk, hazánk melyik részén, a keleti vagy nyugati térségében, tanyán, kis vagy nagy településen, kisvárosban, avagy nagyvárosban élünk.

Az esélyegyenlőségre ebben a helyzetben is törekedni kell, ezért az a cél, hogy mindenki egyenlő eséllyel jusson az ellátásokhoz, rendelkezzen a kellő információval, tisztában legyen vele, hol intézheti ügyeit, hol érdeklődhet, tudja, milyen ellátások illetik meg, vagy van-e választási lehetősége. Az ellátásokat hol igényelheti és az igénylésnek mi a módja!

Az utóbbi években született szociális vonatkozású jogszabályokban megvalósult a jogalkotó azon törekvése, hogy az irányelveknek megfelelő, az egyenlő esélyeket biztosító jogszabályok szülessenek.

A település és Magyarország jövőjét a gyermekek jelentik. Paszab eddig is, és a jövőben is arra törekszik, hogy a gyermekek születésüktől kezdve biztonságban és minél szélesebb körű ellátásban részesülve nevelkedjenek.

a) A veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2018	14	n.a.
2019	10	29
2020	5	12
2021	4	15
2022	20	23
2023	11	34

Forrás: TelR, KSH Tstar

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont)

A védelembe vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a települési önkormányzat jegyzője a gyermeket védelembe veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdés).

Az önkormányzat kötelező feladatai közé tartozik a gyermekvédelem helyi ellátórendszerének kiépítése és működtetése. A gyermekvédelmi rendszer egyik meghatározó eleme a gyermekvédelmi alapellátás, mely működése Az 1997. évi XXXI. Törvény 96.§ (6) bekezdése alapján az önkormányzat átfogó értékelést kell készíteni a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról.

A települési önkormányzat a gyermekjóléti szolgáltatást a Gávavencsellői Szociális Szolgáltató Központ által biztosítja.

A Gyermekjóléti Szolgálattal rendszeres kapcsolatot tart fenn az önkormányzat, amely vonatkozik a jelzőrendszer tagjaira is. A gyermekek átmeneti gondozása biztosított a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Intézményfenntartó Központ által, akivel az önkormányzat ellátási szerződést kötött.

Az alapellátás feltétele a család együttműködési szándéka. Amennyiben a szülő vagy gyermek nem tanúsít együttműködést, a családgondozó alapvető feladata a család motivációjának felkeltése a probléma megoldása iránt. Amennyiben ez nem vezet eredményre és a gyermek veszélyeztetettsége továbbra is fennáll, a családgondozó javaslatot tesz a gyermekvédelembe vételére.

Paszabon elmondható, hogy a védelembe vett gyermekek száma 2023-as évre csökkenést mutat. Azonban a veszélyeztetett kiskorúak száma 2022-2023 években jelentősen növekedett.

A településen élő gyermekek veszélyeztetettségének legfőbb okai anyagi eredetűek, amely elsősorban a szülők munkalehetőségének hiányából, kilátástalannak megítélt helyzetükből adódnak, melyet önerőből nem képesek megoldani, és ez többnyire a túlzott alkoholfogyasztásban nyilvánul meg.

A családjából kiemelt gyermekek szüleivel a családgondozók rendszeres kapcsolatot tartanak. Az a cél, hogy a gyermek visszahelyezhető legyen a családjába. Elmondható, hogy a legtöbb szülő él kapcsolattartási jogával rendszeresen vagy alkalomszerűen, de látogatja gyermekét.

A védelembe vételkor minden esetben halmozottan jelentkező problémákkal találkozunk, a családok egyszerre több működési zavart okoznak, a gyermek pedig több tünetet produkál. Sok esetben az együttműködés hiánya mellett kellett kezdeményezni a védelembe vételt. A háttérben családi konfliktusok, valós gyermekelhelyezés, kapcsolattartási problémák, bántalmazás, gyermeknevelési problémák, vagy a szülői elhanyagolás állt.

A településen működő gyermekjóléti szolgálat munkatársai folyamatosan figyelik és megteszik a szükséges intézkedéseket a településen élő gyermekek veszélyeztetettségének csökkentése érdekében. Legtöbbször a veszélyeztetettség hátterében a gyermeknevelési problémák, a szülő vagy család életvitele áll.

A köznevelési intézményekben folyó gyermekvédelmi munka erősítése és a tanulók veszélyeztetettségének megelőzése érdekében 2018. szeptember 1-jétől bevezetésre került az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység, melyet a család- és gyermekjóléti központ speciális szolgáltatásai közé sorolja a jogszabály.

Az óvodai és iskolai szociális segítő egyéni, csoportos és közösségi szociális munkát végez, valamint gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat lát el.

Ennek keretében segíti:

- a gyermeket a korának megfelelő nevelésbe és oktatásba való beilleszkedéséhez, valamint tanulmányi kötelezettségei teljesítéséhez szükséges kompetenciái fejlesztésében,
- a tanulmányi előmeneteléhez, későbbi munkavállalásához kapcsolódó lehetőségei kibontakozásában,
- tanulmányi kötelezettségeinek teljesítését akadályozó tényezők észlelését és feltárását,
- a gyermek családját a gyermek óvodai és iskolai életét érintő kérdésekben, valamint nevelési problémák esetén a gyermeket és a családot a közöttük lévő konfliktus feloldásában,
- prevenciós eszközök alkalmazásával segíti a gyermek veszélyeztetettségének kiszűrését és a jelzőrendszer működését,

Munkája során az egyéni, csoportos és közösségi szociális munka eszközeit alkalmazza.

A feladatainak keretében az iskolai szociális munkás:

- Fogadóórát tart az intézménnyel kötött megállapodás és a szükségletfelmérés tapasztalatainak megfelelően a tanulók, a szülő, a pedagógusok részére.
- Segítő beszélgetés formájában meghallgatja a gyermeket, szüleit, pedagógusokat és megoldást keres a felmerült problémára.
- Családlátogatást végez.
- Csoportfoglalkozásokat tervez, szervez és vezet.

- Prevenciós feladatokat lát el, közösségi szociális munkát végez.
- 2024. év során több családnál problémát jelentett az óvodai és iskolai hiányzások igazolása, és azoknak időben történő beadása, valamint az igazolt hiányzások száma is nagy számban emelkedett. A betegségek után a gyerekek nehezen pótolták az iskolai lemaradásukat, otthon a szülők nem tudtak segíteni a gyermekeiknek. Magatartási problémák is előfordultak, amelyek az esetleges otthoni családi konfliktusokra is visszavezethetők. A szülőkkel történő konzultációk telefonon, illetve családlátogatás keretein belül valósultak meg.
- Az iskolában több osztályban prevenciós csoportfoglalkozásokat tartott az óvodai és iskolai szociális segítő, melyek célja a tanulók szemléletformálása és társas készségeik fejlesztése volt.
- A foglalkozások fő témái a bullying megelőzése, a konfliktuskezelési stratégiák, a környezetvédelem és a környezetük tisztán tartásának fontossága.
- A bullying és konfliktuskezelés témakörében a tanulók interaktív feladatokon keresztül ismerkedtek meg a bántalmazás különböző formáival, annak következményeivel, valamint azzal, hogy hogyan léphetnek fel a bántalmazás ellen, akár áldozatként, akár szemlélőként. Kiemelten foglalkoztunk az empátia és az aszertív kommunikáció fejlesztésével. A beszélgetés során a tanulók megosztották saját tapasztalataikat is, ami segítette a téma mélyebb megértését.
- A környezetvédelem és a környezet tisztán tartása témájú foglalkozások során a diákok játékos formában ismerhették meg a fenntarthatóság alapelveit, szelektív hulladékgyűjtés és a tudatos fogyasztás jelentőségét. Hangsúlyt fektettem arra, hogy a diákok saját környezetükben is alkalmazható, egyszerű mégis hatékony lépéseket ismerjenek meg, amelyekkel hozzájárulhatnak egy tisztább és élhetőbb világ kialakításához.
- Lego - Six Bricks fejlesztő foglalkozásokat is tartott, amelyek játékos, interaktív formában támogatták a gyerekek figyelmének, együttműködési és problémamegoldó készségeinek fejlődését.
- A foglalkozások során a tanulók aktívan részt vettek a feladatokban, pozitív visszajelzéseket adtak. A későbbiekben érdemes további, folytatódó programokat szervezni, amelyek elmélyítik a tanultakat, illetve azok hosszú távon is beépüljenek a diákok gondolkodásába és viselkedésébe.

Az összes tevékenység Paszab településen 114 darabszám volt, amelyek egyéni esetkezeléshez kapcsolhatók és 23 fő gyermeket érintett. A prevenciós foglalkozásokkal összesen 82 tanulót ért el. A tantestülettel, óvodai nevelőkkel jó kapcsolatot sikerült kialakítani az elmúlt év során. A gyerekekkel is jó, megfelelő kapcsolatot alakított ki és előfordult, amikor a tanórán is részt vett, óralátogatás néven. Egyre több prevenciós csoportmunkát sikerült beilleszteni az iskolák munkarendjébe, ami nagyban elősegíti a munkát az iskolában.

Az óvodai tevékenység elsődleges tevékenysége a gyerekek megfigyelése csoporthelyzetben. Kiemelt figyelem a hiányzások - igazolások visszaszorítása az óvodások körében. Szülőkkel való konzultáció elsősorban a nevelés gyakorlatában.

Bevont segítőként a feladatok közé tartozik, hogy a lehetőségekhez képest beszélgessen a gyerekekkel, érdeklődjön iskolai életükről, tanulmányaikról, problémás helyzet kialakulását

követően segítse őket annak megoldásában, illetve tudomására jutott információkat egyeztesse a családsegítőjével, esetmenedzserével, részt vegyen a velük kapcsolatos megbeszéléseken, esetkonferenciákon, 2024. évben esetkonferencián 5 család esetében vett részt 7 gyermek ügyében.

A veszélyeztető tényezők észlelése a gyermekvédelmi rendszer első lépcsőjén álló személyek és hatóságok (védőnői szolgálat, óvodai és iskolai pedagógusok, gyermekjóléti szolgálat stb.) feladata.

A jelzőrendszer működése körében a család- és gyermekjóléti szolgálat:

- figyelemmel kíséri a településen élő családok, gyermekek, személyek életkörülményeit, szociális helyzetét, gyermekjóléti- és szociális ellátások, szolgáltatások iránti szükségletét, gyermekvédelmi vagy egyéb hatósági beavatkozást igénylő helyzetét,
- a jelzésre köteles szervezeteket felhívja jelzési kötelezettségük írásban – krízishelyzet esetén utólagosan – történő teljesítésére, veszélyeztetettség, illetve krízishelyzet észlelése esetén az arról való tájékoztatásra,
- tájékoztatja a jelzőrendszerben részt vevő további szervezeteket és az ellátási területén élő személyeket a veszélyeztetettség jelzésének lehetőségéről,
- fogadja a beérkezett jelzéseket, felkeresi az érintett személyt, illetve családot, és a szolgáltatásairól tájékoztatást ad,
- a probléma jellegéhez, a veszélyeztetettség mértékéhez, a gyermek, az egyén, a család szükségleteihez igazodó intézkedést tesz a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, illetve a veszélyeztetettség megszüntetése érdekében,
- veszélyeztetettség esetén kitölti a gyermekvédelmi nyilvántartás vonatkozó adatlapjait,
- az intézkedések tényéről tájékoztatja a jelzést tevőt, feltéve, hogy annak személye ismert, és ezzel nem sérti meg a Gyvt. 17. § (2a) bekezdése szerinti zárt adatkezelés kötelezettségét,
- a beérkezett jelzésekről és az azok alapján megtett intézkedésekről heti rendszerességgel jelentést készít a család- és gyermekjóléti központnak,
- a jelzőrendszeri szereplők együttműködésének koordinálása érdekében esetmegbeszélést szervez, az ott elhangzott dolgokról feljegyzést készít,
- egy gyermek, egyén vagy család ügyében, a kijelölt járási jelzőrendszeri tanácsadó részvételével, lehetőség szerint az érintetteket – beleértve az ítélőképessége birtokában lévő gyermeket – és a velük foglalkozó szakembereket is bevonva esetkonferenciát szervez,
- a kapcsolati erőszak és emberkereskedelem áldozatainak segítése érdekében folyamatos kapcsolatot tart az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálattal.

Tapasztalható, hogy a halmozottan problémás, anyagilag hátrányos helyzetű családok továbbra is bennmaradtak a gyermekvédelem rendszerében.

Az előző évekhez hasonlóan, 2024 évben is a jelzőrendszer tagjainak jelzései révén kerültek kapcsolatba új esetekkel.

Általánosságban elmondható, hogy a településen élő, halmozottan hátrányos, rossz szociális körülmények, életvezetési problémák miatt veszélyeztetett gyermekek már az előző évek során a látótérbe kerültek.

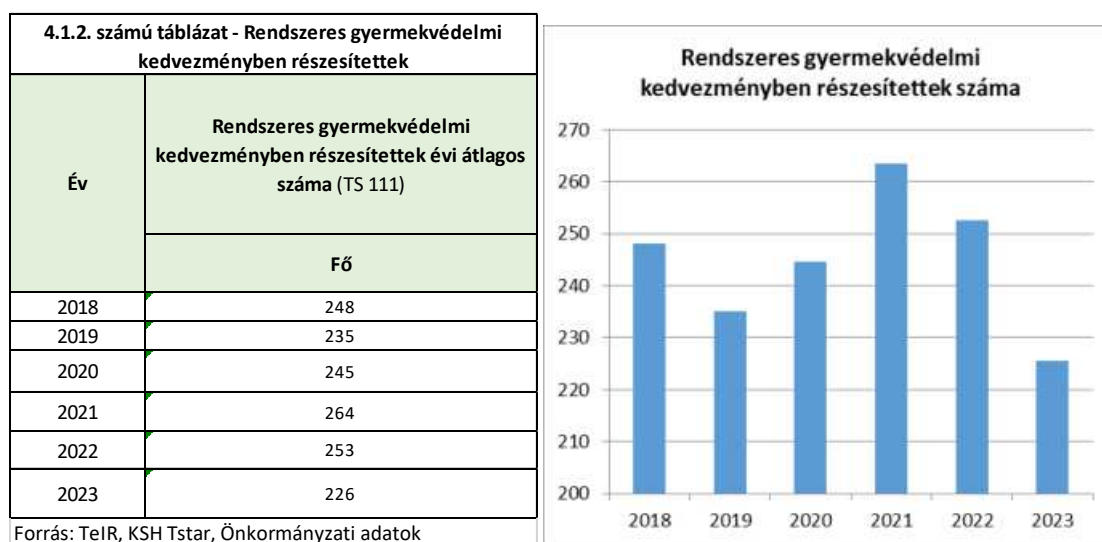
b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

A **rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre** való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a Gyvt. 19.§ (1) bekezdésében meghatározott kedvezmények és természetbeni támogatások igénybevételére. A gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát a települési önkormányzat jegyzője állapítja meg.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a Gyvt-ben meghatározott gyermekétkeztetés normatív kedvezményének, illetve külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek (pl. ingyenes tankönyv) az igénybevételére.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény célja a szociális alapon rászoruló kiskorúak, vagy a közoktatási intézményben tanuló nagykorúak anyagi támogatása.

A településen a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek száma magas.



A rendszeres gyermekvédelmi támogatás formája a természetbeni kedvezményekre jogosító rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény. 2006-ig rendszeres gyermekvédelmi támogatásról beszéltünk, mely pénzbeli támogatási forma 2006-ban beépült a családi pótlékba. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény jogintézménye létrehozásának indoka volt a rendszeres gyermekvédelmi támogatáshoz kötődő egyéb gyermekvédelmi kedvezmények (pl.: ingyenes, ill. kedvezményes étkezés, tankönyvtámogatás, tandíjtámogatás, kollégiumi térítési díj támogatása) igénybevétele lehetőségének további biztosítása a rászoruló gyermekek részére. 2009. október 1. napjától a Legfőbb Ügyészség jelzése nyomán a gyermekvédelmi törvény adatkezelésre vonatkozó rendelkezései kiegészültek azzal, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságra vonatkozó adatok a közoktatási és felsőoktatási intézménynek a gyermeknek, fiatal felnőttnek járó természetbeni ellátások és kedvezmények igénybevétele céljából továbbíthatók. Előfordult ugyanis, hogy a szülő nem jelentette be az oktatási intézménynek gyermeke rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát, aki emiatt ellátásoktól, kedvezményektől (pl. ingyenes étkeztetés) esett el.

2013. évben változott a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény keretében fizetett természetbeni támogatás formája.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot a települési önkormányzat jegyzője határozattal állapítja meg 1 év időtartamra. A törvény értelmében szintén a jegyző nyújtja a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kötődő természetbeni támogatást is.

A gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság feltételeit a 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámmügyi igazgatásról szabályozza.

„Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény-

19. § (1) A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult

a) a 21/B. §-ban meghatározott ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésnek és – ha megfelel a 21/C. §-ban foglalt feltételeknek – a szünidei gyermekétkeztetésnek,

b) a 20/A. §-ban meghatározott pénzbeli támogatásnak,

c) az e törvényben és más jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevételeire.

(1a) A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek után a gyermek családbafogadó gyámjával kirendelt hozzátartozó kiegészítő pénzbeli ellátásra jogosult, ha

a) a gyermek tartására köteles, és

b) nyugellátásban, korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, táncművészeti életjáradékban, átmeneti bányászjáradékban, megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban, időskorúak járadékában vagy olyan egyéb ellátásban részesül, amely a nyugellátások és egyes más ellátások emeléséről szóló kormányrendelet hatálya alá tartozik.

(2) A gyámhatóság megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát, amennyiben a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg

a) a szociális vetítési alap összegének a 245%-át, ha

aa) a gyermeket egyedülálló szülő vagy más törvényes képviselő gondozza,

ab) a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos vagy

ac) a nagykorúvá vált gyermek megfelel a 20. § (2) bekezdésében foglalt feltételeknek;

b) a szociális vetítési alap összegének 225%-át az a) pont alá nem tartozó esetben, feltéve, hogy a vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyon értéke nem haladja meg külön-külön vagy együttesen a (7) bekezdésben meghatározott értéket.

(3)* Az egy főre jutó jövedelem megállapításánál a 131. § (2) bekezdését kell alkalmazni. Ettől eltérni akkor lehet, ha a jövedelmi viszonyokban igazolható ok miatt tartós romlás vélelmezhető.

(3a)* Az egy főre jutó jövedelem megállapításánál nem kell figyelembe venni a gondozó családban élő gyermek árvaellátását.

(4)* A (2) bekezdésben meghatározott összeg számításánál – a kérelem benyújtásának időpontjában – közös háztartásban élő közeli hozzátartozóként (gondozó családként) kell figyelembe venni az egy lakásban együtt lakó, ott bejelentett lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező

a) szülőt, a szülő házastársát vagy élettársát,

b) 20 évesnél fiatalabb, önálló keresettel nem rendelkező gyermeket,

c) 23 évesnél fiatalabb, önálló keresettel nem rendelkező, a nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytató gyermeket,

d) 25 évesnél fiatalabb, önálló keresettel nem rendelkező, felsőoktatási intézmény nappali tagozatán tanulmányokat folytató gyermeket,

e) korhatárra való tekintet nélkül a tartósan beteg és a fogyatékos gyermeket,

f) az a)–e) pontokba nem tartozó, a Ptk. családjogra irányadó szabályai alapján a szülő vagy házastársa által eltartott rokont.”

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény 100 %-ban központosítva finanszírozott ellátás.

Paszab Községben a táblázat adatiból kitűnik, hogy kis mértékben, de csökken a gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma.

Paszab Községben 2024. évben átlagosan 225 gyermek részesült ezen támogatási formában. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása nem jelent konkrét pénzügyi támogatást.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek korcsoportos megoszlása 2024. december 31.

ÖSSZESEN (fő)	0-2 éves	3-5 éves	6-13 éves	14-17 éves	18-
205	20	40	110	32	3

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult családok száma a gyerekek száma szerint:

Megnevezés	1 gyermek	2 gyermek	3 gyermek	4 vagy 5 gyermek	6 vagy több gyermek	Összesen
Családok száma:	19	25	22	22	11	99
Ebből egyedülálló:	2	4	7	4	2	19

Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás megállapításra 2024. évben nem került sor.

Egyszeri tanszertámogatás az önkormányzat részéről az elmúlt évben nem került megállapításra, figyelemmel az önkormányzat pénzügyi, anyagi helyzetére.

Természetbeni támogatás pénzügyi támogatás formájában:

- 2024 augusztus hónapban	220 fő	1.420.500 Ft-os összegben
- 2024 november hónapban	205 fő	1.323.500 Ft-os összegben

Összesen: 425 fő 2.744.000 Ft-os összegben

A kérelmek okai: szociális és anyagi rászorultság. Elutasító határozat nem volt.

(A fenti adatok forrása a 2024. évben a képviselő-testület által elfogadott gyermekvédelmi beszámoló.)

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás			
Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2018	9	4	13
2019	9	3	12
2020	8	3	11
2021	7	4	11
2022	4	5	9
2023	3	3	6

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

További támogatási formák Paszab Községben:

„Rendkívüli települési támogatás:

8. § (1) Az önkormányzat az e rendeletben meghatározottak szerint rendkívüli települési támogatást nyújt,

- a) az átmenetileg létfenntartást veszélyeztető élethelyzetbe került személy vagy család kiadásainak mérséklésére,
- b) időszakosan, vagy tartósan létfenntartási gondokkal küzdő személy részére a nem várt többlet kiadásai céljára,
- c) kérelmező valamely – elsősorban önhibáján kívüli okra visszavezethetően - kieső jövedelmének részbeni pótlására.

(2) A rendkívüli települési támogatás megállapításának feltétele, hogy kérelmező családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem a szociális vetítési alap 300%-át, egyedül élő esetén a 350%-át nem haladja meg és vagyona a család tagjainak nincs.

(3) Létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetnek minősül:

- a) egy hónapot meghaladó táppénzes állomány miatt jelentős jövedelem kiesés következett be,
- b) sérelmére elkövetett anyagi kára keletkezett,
- c) rendszeres pénzellátás megszűnését követően ellátatlanná vált,
- d) elemi kár miatt a személy vagy család létfenntartása átmenetileg lehetetlenné vagy veszélyeztetetté vált.

(4) Tartós létfenntartási gondnak és nem várt többletkiadásnak minősül:

- a) egyik vagy mindkét szülő elvesztése,
- b) álláskeresővé válás,
- c) nevelésbe vett gyermekkel való kapcsolattartás,
- d) adósság miatt kikapcsolt közüzemi szolgáltatás újra üzembe helyezésének költsége,
- e)¹⁴ gyógyászati eszközkiadás mérséklése.

(5) A támogatás egyszeri összege a [\(3\) bekezdés](#)ben foglalt esetekben 5000-Ft, míg a [\(4\) bekezdés](#) esetében 10.000-Ft.”

(forrás: NJT-Paszab Község Önkormányzat képviselő-testületének 12/2021. (VIII.18.) önkormányzati rendelete a települési támogatásokról, a pénzben és természetben nyújtható szociális ellátásokról)

Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíjrendszer:

Paszab Község Önkormányzata folyamatosan részt vesz a Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíjrendszerben. Ez a támogatás az érettségi előtt álló, felsőoktatási tanulmányokat folytatni akaró („B” típusú pályázat), valamint a már felsőoktatási tanulmányokat kezdő („A” típusú pályázat) fiatalok részére kerül kiírásra. 10 hónapon keresztül részesülnek támogatásban. Az önkormányzati támogatás összege egységesen 5.000 Ft/fő/hó, melyet az felsőoktatási intézmény még ugyanennyivel kiegészít. A támogatást a tanulmányi ösztöndíjjal együtt utalják ki a sikeres pályázónak. A településen a támogatásban részesítettek száma nagy eltérést nem mutat az évek során (5-6 fő). Kevés a felsőoktatási intézménybe továbbtanuló fiatal. Az ösztöndíj bírálata helyi szinten történik, szociális rászorultság alapján az önkormányzat által készített szabályzat figyelembevételével.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma						
Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2018	65	89	1	104	0	160
2019	70	93	0	114	0	140
2020	73	99	0	123	0	156
2021	72	98	1	114	0	147
2022	70	100	2	122	0	230
2023	76	109	7	131	0	206

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Paszab Község Önkormányzata által fenntartott, valamint az állami fenntartású intézményekben a gyermekétkeztetés a Mandula Néni Óvodája által üzemeltetett főzőkonyháról biztosított.

A Gyt. 146. § (1) bekezdése értelmében

„Ha e törvény másként nem rendelkezik, térítési díjat kell fizetni

- a) a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátás keretében biztosított gyermekek napközbeni ellátásáért és gyermekek átmeneti gondozásáért,
- b) a gyermekétkeztetésért, és
- c) a fenntartó döntésétől függően a személyes gondoskodást nyújtó gyermekvédelmi szakellátás keretében biztosított utógondozói ellátásért, valamint az utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőtt gyermekének átmeneti gondozásáért.”

A Gyt.21/B. § szabályozza az intézményi gyermekétkeztetés szabályait.

„Az intézményi gyermekétkeztetést ingyenesen kell biztosítani^{*}

a)- a bölcsődében, mini bölcsődében nyújtott bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha

- aa) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
- ab) tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
- ac) olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
- ad)^{*} olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval és társadalombiztosítási járulékkal csökkentett összegének 130%-át vagy
- ae) nevelésbe vették;

b) az 1–8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

- ba) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy
- bb) nevelésbe vették;

c) azon a) és b) pont szerinti életkorú, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében helyeztek el;

d) az 1–8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

- da) nevelésbe vették, vagy
- db) utógondozói ellátásban részesül.

(2) Az intézményi gyermekétkeztetést az intézményi térítési díj 50%-os normatív kedvezményével kell biztosítani

a) az 1–8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;

b) az 1–8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, feltéve, hogy az (1) bekezdés b) pont *ba*) alpontja alapján a tanuló nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben;

c) az (1) bekezdés a), b) és d) pontja szerinti életkorú, tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek számára, feltéve, hogy az (1) bekezdés alapján a gyermek nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben.”

Szünidei gyermekétkeztetés:

A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja.

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet szabályozza a szünidei gyermekétkeztetés szabályait.

„13/A. § (1) A szünidei gyermekétkeztetés keretében a gyermek lakóhelye, vagy ha a gyermek életvitelszerűen a bejelentett tartózkodási helyén lakik, a tartózkodási helye szerinti települési önkormányzat (ezen alcím alkalmazásában a továbbiakban együtt: települési önkormányzat) a déli meleg főétkezés helyben történő elfogyasztásának megszervezéséről gondoskodik. Ha a helyben történő elfogyasztásra nincs lehetőség, így különösen erre alkalmas helyiség hiánya esetén, a szünidei gyermekétkeztetés az étel elvitelével vagy a gyermek számára történő kiszállításával is biztosítható.

(2) A szünidei gyermekétkeztetés során, ha az étel helyben történő elfogyasztását a gyermek előre nem látható hiányása, betegsége vagy egyéb ok akadályozza, a részére biztosított étel elvitelét a szülője, más törvényes képviselője vagy a szülő, más törvényes képviselő által megbízott személy számára lehetővé kell tenni. Ha erre nem kerül sor, akkor az étel másik, a Gyvt. 21/C. §-ában foglaltaknak megfelelő gyermek számára átadható helyben történő elfogyasztásra vagy elvitel formájában.

(3) A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetést

a) a tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott őszi, téli és tavaszi tanítási szünet, valamint az ezen időtartamra eső, a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatti munkanapokon (a továbbiakban együtt: évközi szünet), és

b) a tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott nyári tanítási szünet időtartama alatt legalább 43 munkanapon, valamint az ezen időtartamra eső, a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatti munkanapokon (a továbbiakban együtt: nyári szünet) szervezi meg.

(4) A szünidei gyermekétkeztetés biztosításának időszaka a gyermek más településen történő táborozása vagy más okból való akadályoztatása esetén az adott gyermek tekintetében a (3) bekezdésében meghatározott időtartamnál rövidebb is lehet.

(5) A szünidei gyermekétkeztetéshez kapcsolódóan a települési önkormányzat szabadidős programot biztosíthat a gyermekek számára, különösen a nyári szünet időtartama alatt.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Paszab Községben nincs tudomásunk magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekről.

f, állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyermekek jellemzői.

Nincs adat erre vonatkozóan.

4.2 Szegregált, telepszerű lakóköznyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A településen nincs tudomásunk hátrányos megkülönböztetésről.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A településen magas a hátrányos helyzetű, és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma.

a) védőnői ellátás jellemzői

2023. július 1-jével az önkormányzatoktól átvette az állam a védőnői ellátást, a szakmai irányítást az Országos Kórházi Főigazgatóság látja el. Az önkormányzatok a védőnői feladatellátáshoz szükséges ingó- és ingatlanvagyonot ingyenesen átadták, így a védőnői ellátás továbbra is helyben tud megvalósulni. Nem változott a körzet sem, így a korábban gondozottak is a megszokott védőnőhöz tudnak fordulni.

A településen 1 védőnői körzet működik. 1 védőnő látja el a településen a területi védőnői, valamint iskola védőnői feladatokat.

A védőnői tevékenység helyszínei: a Tanácsadóban önálló fogadóóra, illetve Várados és Csecsemő Tanácsadás keretein belül; a család otthonában családlátogatások során; nevelési-oktatási intézményekben történő tisztasági vizsgálatok és egészségnevelés alkalmával; valamint közösségi programokra alkalmas helyszíneken. Gyermekvédelmi feladataik közé tartozik a gyermekek egészségi állapotának ellenőrzése, betegségek kialakulásának megelőzése, az egészségromlás minél korábbi észlelése, és a gyermek mihamarabbi szakemberhez való jutásának elősegítése, kezelések, terápiák nyomon követése. Évente státuszvizsgálatok alkalmával a gyermekek testi, mentális, szociális fejlettségét, érzékszervi-, mozgás-, és beszédfejlődését ellenőrzik.

Az egészségügyi prevenciós tevékenységük egyik fő tevékenységi területe a kötelező védőoltások megszervezése, a szülők tájékoztatása a kötelező és térítés ellenében igénybe vehető védőoltásokról, azok esedékességéről, az orvosi tanácsadással tájékoztatás adása, a szűrővizsgálatokra való behívás, a szűrővizsgálatok eredményeinek nyomon követése, az esetleges további vizsgálatokra történő beutalás esetén, a szakvizsgálatok megtörténtének követése.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2018	1	102	102,00
2019	1	98	98,00
2020	1	96	96,00
2021	1	89	89,00
2022	1	78	78,00
2023	n.a.	69	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A védőnők a várandós anyák és kisgyermek gondozásával foglalkoznak. E mellett látják el az iskola és óvoda védőnő feladatokat. A 0-3 év közötti gyermek ellátásán kívül ellátják még a terhesek, a 3-7 éves és 7-16 éves korúak gondozását is. Ezt mutatja az egy védőnőre jutó gyermekek száma a településen. Ez a szám kismértékű csökkenést mutat a vizsgált években, ami mutatja, hogy a születések száma jelentős mértékben nem csökkent.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői

Gyermekorvos helyi szinten havonta 1-szer rendel, de csecsemő és gyermekgyógyászati rendelés elérhető a településtől 10 km-re lévő Ibrány-Nagyhalászi Járóbeteg Szakellátó Központban. A járási központban, Ibrányban elérhető a gyermekorvosi rendelés.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgáltatások száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2018	1	0	0	n.a.	n.a.
2019	1	0	0	n.a.	n.a.
2020	1	0	0	n.a.	n.a.
2021	1	0	0	n.a.	n.a.
2022	1	0	0	n.a.	n.a.
2023	1	0	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A helyi oktatási intézményekbe járó, fejlesztésre szoruló gyermek részére fejlesztő pedagógus igénybevételére időszakos jelleggel van lehetőség, melyet az intézmény határoz meg.

d, gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

Az egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú törvények módosításáról szóló 2015. évi CXXXIII. törvény rendelkezései szerint 2016. január 1-jével a gyermekjóléti szolgáltatás és a családsegítés teljes integrációja valósult meg, az ellátandó terület nagysága szerint differenciált szolgáltatástartalommal. A feladatok megosztásra kerültek a települések és a járások között.

A települési önkormányzatok feladatkörében maradtak a lakóhely szintű minimumszolgáltatások, az általános segítő feladatok. Járási szintre került a hatósági feladatokhoz kapcsolódó, gyermekek védelmére irányuló tevékenységek, valamint a speciális szolgáltatások biztosítása. A gyermekjóléti és családsegítő ellátási feladatokat a települési önkormányzat társulás formájában működteti, melynek központja Gávavencsellőn van.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladatellátását a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény, azok végrehajtási rendeletei, valamint az Emberi Erőforrások Minisztériuma által kiadott szakmai irányelvek, módszertani útmutatók, protokollok határozzák meg.

A településen 2021. évtől a Baptista Szeretetszolgálat Jelenlét Pontot üzemeltet a település szegregációval veszélyeztetett részén, a **Dózsa György út 13.** alatt. Ez a hely egy közösségi ház funkcióját is ellátja, ahol a napi segítségnyújtáson, ügyintézésen kívül a gyermekek és felnőttek számára programokat biztosítanak. A színes programok mellett az önálló életvitelhez szükséges hasznos tudásátadást, a hiányzó szolgáltatások biztosítását is fontosnak tartják. A Jelenlét Pontra naponta 8-10 fő érkezik segítségért, emellett szakemberek által tartott tanácsadásaink felé is bizalommal fordulnak a helyi lakosok. A többgenerációs családok együttélése, foglalkoztatók hiánya és a korai gyermekvállalás jelentik a legnagyobb problémát a településen. Az iskola utáni foglalkozásaikat is rendszeresen látogatják a gyerekek. A tanoda jellegű szolgáltatás elindítását már nagyon várták az itt élő gyermekek, ez a legnagyobb létszámban látogatott a programuk. A gyermekek szívesen vettek részt az iskolaszünetekben megrendezett táborainkban, a közös kirándulásokon, szabadtéri programokon. Népszerű a családi kert programjuk, melynek hatására közel 40 család műveli a földjét.

e, gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

A családban nevelkedő, 20 hetestől 3 éves korú gyermekek napközbeni ellátása a vizsgált időszakban a településen nem volt megoldott, mivel nem működött bölcsőde.

A térségi településekre vitték az ilyen korú gyermekeket bölcsődei intézménybe. Azonban a települési önkormányzat sikeres pályázata által 2019. július 1-től a községben megépült a bölcsődei feladatokat ellátó intézmény, a Paszabi Mesekert Bölcsőde, amely 24 férőhelyen látja el a feladatokat.

A bölcsődei ellátás keretében a 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását kell megvalósítani.

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (nevelési év kezdetén)		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2018	n.a.	n.a.
2019	24	12
2020	24	17
2021	24	23
2022	24	21
2023	24	20
2024	24	24

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

A bölcsődében a gyermekek napközbeni ellátásaként a családban nevelkedő, 3 éven aluli gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, nevelését, gondozását, foglalkoztatását és étkeztetését kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük, munkaerő piaci részvételét elősegítő programban, képzésben való részvételük, igazolt betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

Az intézménybe folyamatos a beiratkozás, az évek során egyre növekedett az érdeklődők száma. Az év közben érkezőket a szabad kapacitás erejéig tudják felvenni.

A táblázat adataiból látható, hogy a bölcsőde a maximális kihasználtságra törekszik. A bölcsőde nyitásától kezdődően folyamatos létszámnövekedés látható, ami mutatja, hogy igény van a

bölcsődei ellátásra. A helyi gyermekeken túl fogadnak azokról a környékbeli településeiről is gyermekeket, amelyekkel megállapodás készült. Az 1997 évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról meghatározza a jelzőrendszer tagjait, kötelező együttműködésüket, és feladataikat.

A bölcsőde az észlelő és jelző rendszer része, és részt vesz a gyermekjóléti szolgálat észlelő és jelzőrendszeri megbeszélésein. A bölcsődénbe járó gyermekeket érintő esetmegbeszélésen több alkalommal is részt vett a bölcsődevezető. A gyermekvédelmi törvényben előírt jelzőrendszer megfelelő működése érdekében, jelzőrendszeri tagként a védőnővel és a Család-és Gyermekjóléti Szolgálattal állandó kapcsolatban állnak.

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	24	21
2021	0	0	0	0	0	0	24	22
2022	0	0	0	0	0	0	24	17
2023	0	0	0	0	0	0	24	22
Forrás: TeIR, KSH Tstar								

Munkahelyi bölcsőde, családi bölcsőde nem működik a településen.

f, gyerekvédelem

A települési önkormányzat a gyermekjóléti szolgáltatást Gávavencsellői Szociális Szolgáltatási Társulás által fenntartott és működtetett Szociális Szolgáltató Központ Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatával biztosítja.

A Gyermekjóléti Szolgálattal rendszeres kapcsolatot tart fenn az önkormányzat, amely vonatkozik a jelzőrendszer tagjaira is. Az alapellátás feltétele a család együttműködési szándéka. Amennyiben a szülő vagy gyermek nem tanúsít együttműködést, a családgondozó alapvető feladata a család motivációjának felkeltése a probléma megoldása iránt. Amennyiben ez nem vezet eredményre és a gyermek veszélyeztetettsége továbbra is fennáll, a családgondozó javaslatot tesz a gyermek védelembe vételére.

A településen élő gyermekek veszélyeztetettségének legfőbb okai anyagi eredetűek, amely elsősorban a szülők munkalehetőségének hiányából, kilátástalannak megítélt helyzetükből adódnak, melyet önerőből nem képesek megoldani, és ez többnyire a túlzott alkoholfogyasztásban nyilvánul meg.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladatai között szerepelnek

- Tájékoztatás, információnyújtás
- Szociális segítőmunka keretében részt vesz a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozásában.
- Családban jelentkező nevelési problémák, hiányosságok káros hatásainak enyhítése céljából szabadidős és közösségi programokat szervez, illetve kezdeményezi azok szervezését.
- Ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz való hozzájutás segítése.
- Hivatalos ügyek intézésében való közreműködés.

- f) Segíti a nevelési-oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatának ellátását.
- g) Közösségfejlesztő programok szervezése, valamint egyéni és csoportos készségfejlesztés.
- h) Munkanélküliek, adósságterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, fogyatékkal élő, krónikus, pszichiátriai és szenvedélybetegek, kábítószer-problémával küzdők, egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás biztosítása.
- i) Kríziskezelés, valamint nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatások biztosítása.
- j) Veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működtetése, a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslatok készítése, a szakemberek közötti együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása.

A jelzőrendszeri tagok nem azonos súllyal, gyakorisággal és mélységben vesznek részt a családok életében, így míg a személyes szolgáltatást nyújtó intézmények, hivatalok, védőnők, gyermekorvosok és pedagógusok a gyermek mindennapjainak részét képezik, a pártfogó felügyelő már csak bűnelkövetői múlttal rendelkező gyermek életébe lép be, az ügyészség, bíróság pedig még ritkábban, inkább csak áttételesen értesülhetnek gyermek veszélyeztetettségéről.

A Szolgálat elsődleges szakmai célja, hogy a szociális és gyermekvédelmi segítséget, vagy támogatást igénylő személyek, családok és gyermekek helyzetének pozitív irányú megváltoztatása érdekében létrejövő észlelő- és jelzőrendszer szereplőivel érdemi és hatékony együttműködést tudjon kialakítani és működtetni. A jelzési vagy együttműködési kötelezettség elmulasztása esetén fegyelmi felelősségre vonásra is sor kerülhet.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A településen sem anyaoththon, sem családok átmeneti otthona, illetve egyéb krízishelyzetben lévőket segítő egyéb ellátási forma nincs. A rászorultak a rendkívüli települési támogatásban részesülhetnek.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidei programokhoz való hozzáférés

Az egészséges életmódra nevelés a köznevelési intézményekben jelen van, ez elkezdődik már az óvodában. Sport tevékenységre az iskola keretek között lehetőség nyílik, a szabadidős és szünidei programokat a köznevelési intézmény, az egyházak pályázati források igénybevételeivel valósítják meg. (pl. nyári táborok szervezése) Az iskolai programokba beépül az egészséges táplálkozásra nevelés is, hiszen minden évben egészségnapot szerveznek. 2018. évben az általános iskola udvarán kondipark létesült. A gyermekek számára fontos a sportolási lehetőség. Viszont a településen egy sportpálya van, amely az iskolaudvaron található, továbbá megépült a Bessenyei telepen egy 40x20 m-es rekortán focipálya is.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfégi, szünidei) ingyenes tankönyv

A települési önkormányzat a közétkeztetést a községben működő Mandula Néni Óvodája intézményben működő konyha működésével oldja meg. Az intézményi gyermekétkeztetés kifejtésre került a 4.1 pont d.) részében.

A Gyvt. 2016. január 1. napjától hatályos módosításával önálló gyermekvédelmi természetbeni ellátásként került meghatározásra a szünidei gyermekétkeztetés.

Az új szabályok szerint a települési önkormányzat szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek (továbbiakban: rászoruló gyermekek) részére ingyenesen biztosítja.

A szünidei étkeztetésről a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerinti települési önkormányzatnak kell gondoskodnia. A gyermek alatt a Gyvt. szerinti gyermek fogalom értendő, így a Ptk. 2:10. § (1) bekezdés szerinti kiskorúak számára kell a szolgáltatást megszervezni. Ennek megfelelően az önkormányzatnak bölcsődés kortól, azaz a gyermek 5 hónapos korától házasságkötéséig, de legfeljebb 18. életévének betöltéséig kell a gyermekek szünidei étkeztetéséről gondoskodni.

A szünidei étkeztetés keretében tehát függetlenül attól, hogy a gyermek intézményi jogviszonnyal rendelkezik-e, a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést biztosítani szükséges az alábbiak szerint:

- a.) a tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott őszi, téli, tavaszi szünet, valamint ezen időtartamra eső, a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon;
- b.) a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon, valamint az ezen időtartamra eső, a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon.

A települési támogatásokról a pénzben és természetben nyújtható szociális ellátásokról szóló 12/2021.(VIII.18.) önkormányzati rendelet 16/A.§-a szabályozza az egyszeri tanszertámogatás feltételeit.

16/A. § (1) Az egyszeri tanszertámogatásban részesülhet hivatalból az óvodai nevelésben részesülő gyermek, valamint a nappali tagozatos tanulmányait alapfokú, középfokú, vagy felsőfokú oktatási intézményben alapképzésben tanuló, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága tárgyév szeptember elsején fennáll.

(2) Az egyszeri tanszertámogatásban részesülhet kérelemre az óvodai nevelésben részesülő gyermek, valamint a nappali tagozaton tanuló alapfokú, középfokú, felsőfokú oktatási intézményben alapképzésben tanuló, akinek a családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelmének összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 600%-át nem haladja meg.

(3) Az egyszeri tanszertámogatás iránti kérelmet az 5. melléklet szerinti formanyomtatványon minden év szeptember 1 és szeptember 30. napja között lehet benyújtani. A kérelem benyújtására biztosított határidő elmulasztása jogvesztő. 2021-ben a kérelmeket 2021. szeptember 6 és szeptember 20. között lehet benyújtani.

(4) A kérelemhez mellékelni kell az óvodai nevelési igazolást, a köznevelési intézmény által kiállított iskolai nevelési, valamint a jövedelem nyilatkozatban szereplő jövedelem típusának megfelelő igazolást.

(5) A támogatás összege

- a) óvodai nevelésben résztvevő gyermek esetén 5.000 Forint/fő,
- b) alapfokú oktatási intézményben tanuló esetén 5.000.- Ft/tanuló,
- b) középfokú oktatási intézményben tanuló esetén 10.000.- Ft/tanuló,
- c) felsőfokú oktatási intézményben tanuló esetén 20.000.- Ft/tanuló.

(6) A támogatás összege készpénzben kerül megállapításra, melyet a Gávavencsellői Közös Önkormányzati Hivatal Paszabi Kirendeltsége kérelmező részére házipénztárból fizet ki.

A Képviselő-testület tárgyév augusztus 31-ig dönt arról, hogy pénzügyi anyagi helyzetének függvényében tárgyévben az egyszeri tanszertámogatást az (1)-(2) bekezdés szerinti jogosultak részére biztosítja.

j, eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Hátrányos megkülönböztetés nincs az intézményekben. Közös programok kerülnek megszervezésre az eltérő kultúrájú gyermekek között. Egy közösséget alkotnak. Óvodai nevelési programban szerepel a nemzetiségi nevelés.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Nincs tudomásunk sértő tevékenységről.

l, előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül,

Nincs adat.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Paszab Község Önkormányzata fenntartásában egy óvodai intézmény működik. A paszabi Mandula Néni Óvodája 2016-ig két csoporttal működött, 50 fő férőhellyel. Majd 2016. évben pályázati forrásból további egy csoportszoba és kiszolgáló helyiségei kerültek hozzáépítésre, így 2016. évtől 3 csoporttal működik. Férőhely: 75 fő. Ez az épület a felújítás és bővítés által a kor követelményeinek megfelelő állapotú és modern eszközrendszerrel rendelkező intézmény lett, mely nagyban segíti az óvodai nevelés tevékenységét.

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

Az óvodai gyermekvédelmi munka fő feladatát a megelőzés, a segítségnyújtás képezi, a hátrányos helyzetű, a sajátos nevelési igényű gyermekekkel való speciális foglalkozás. Az óvoda pedagógiai programjában kiemelten foglalkozik a család funkcióinak megerősítésével, a veszélyeztetettség okainak feltárásával és azok megelőzésével.

A községben működő Mandula Néni Óvodája Pedagógiai Programja szellemében, alapelvei szerint végzik a mindennapi munkájukat, vagyis szem előtt tartják a gyermeki személyiséget, valamint jogait, szeretettel, megbecsüléssel, elfogadással fordulnak feléjük, biztosítják számukra az egyenlő bánásmód elvét és érvényesítik érdekeiket.

Az Alapító okiratukban meghatározott alapfeladataik:

- Óvodai nevelés.
- Nemzetiségi óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai.
- A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai integrációs fejlesztőprogram szerinti nevelése és képesség-kibontakozása.
- A gyermekek napközbeni ellátásával összefüggő feladatok.
- Intézményi étkeztetés.
- A többi gyermekekkel együtt nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai		
ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG		
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	1	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	6	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	75	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	3	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6 órától 18 óráig	
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)	14	
Személyi feltételek		Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	7	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	7	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	3	0
Kisegítő személyzet	2	0
Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés		

Az óvodai alkalmazottak létszámát a törvényi előírásoknak megfelelően alakította ki a fenntartó. Az óvoda heti rendszerességgel tart kapcsolatot a védőnőkkel, a civil szervezetekkel, a Roma Nemzetiségi Önkormányzattal.

Az óvoda a hátrányos helyzetű gyermekek fejlődésének elősegítéséhez fejlesztési programmal rendelkezik.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2018	65	57	87,69
2019	71	37	52,11
2020	72	28	38,89
2021	72	35	48,61
2022	70	31	44,29
2023	76	32	42,11
Forrás: TeIR, KSH Tstar			

A nevelési programban foglaltak szerint:

„Nevelési értékeink:

Az óvodai nevelés elve feltételezi a közösséget, a szereteten alapuló társas kapcsolatot. A helyi szokásokat, a hagyományokat, fokozatosan és tudatosan építjük be a tevékenységekbe, játékba, az ünnepek előtti készülődésekbe, és ezzel is gazdagítjuk a gyermekek érzelmi életét.

Az óvodapedagógusnak meg kell látnia, fel kell fedeznie azokat az értékeket, amelyek a reá bízott gyermekek fejlődésében tartósan értékessé és a gyermekek magatartásának irányítójává válhatnak. Ezek az értékek a következők:

- Az egészség,
- A szeretet

- A tisztelet
- A humanisztikus értékek
- A munka
- A tudás
- Anyanyelvi kultúránk ápolása
- Az esztétikai értékek
- Az erkölcsi értékek (az én tisztelete, nyitottság, őszinteség, szeretet, udvariasság, felelősségtudat, család tisztelete, szeretete)
- Kulturális értékek (a szülőföld, az otthon tisztelete, a természetes környezet védelme, szeretete)
- Pedagógiai érték (mozgás, egészséges életmódra nevelés, környezettudatos nevelés).

Legfőképpen azokat az értékeket kell előnyben részesítenie, amelyek alkalmassá teszik a gyermeket arra, hogy életét majdan alkotó módon vezethesse. Az alkotó életvezetés értékeinek beépülése azért oly fontos, mert mind a társadalom számára, mind pedig az egyén számára hasznossá válik, hiszen a gyermek boldogulása mindkettő, a saját és a társadalom megelégedésére is szolgál...

....A hátrányos helyzetű gyermekek iskolai eredményességének záloga a megfelelő minőségű és időtartamú óvodáztatásuk. Az iskoláskor kezdetéig a gyerekek fejlődésének üteme messze meghaladja a későbbi életszakaszok fejlődésének sebességét. Az élet első éveit meghatározó jelentőségűek az idegrendszer, a tanulás, az adaptációs készségek alakulásában. Az alapvető készségek, melyek a sikeres iskolakezdés feltételei, kisgyermekkorban, óvodáskorban az agyi érési folyamatok lezárulásáig- megterhelés nélkül- rendkívül hatékonyan fejleszthetők. A kisgyermekkorban történő pedagógiai támogatás jelentősen csökkentheti a későbbi iskolai kudarokat.

A szegényebb családok gyermekei öt éves korukra lényegesen elmaradnak kognitív fejlődésükben kedvezőbb helyzetű társaikhoz képest. Az elmaradás oka a gyermeki fejlődés nem megfelelő ösztönzése a szülők korlátozott erőforrásai, a megélhetési nehézségek okozta terheltség és az otthoni környezet hiányosságai miatt.

Tudatos óvodai pedagógiai munkára van szükség ahhoz, hogy a hátrányokat az óvodai nevelés csökkenteni tudja. Nemzetközi tapasztalatok azt mutatják, hogy a hátrányos helyzetből származó lemaradások- szakszerű, a gyermekek társadalmi helyzetére érzékeny pedagógiai szemlélettel és módszerekkel, a szülőket."

A hátrányos és a halmozottan hátrányos gyermekek szüleivel folyamatos a kapcsolattartás. Mivel az óvodapedagógusok rendszeresen látogatják a családokat, informáltságuk naprakész. A gyermekvédelmi jelzőrendszer nagyon jól működik óvodában, dolgozóink ismerik a folyamatot, s mindent megtettek azért, hogy a problémás gyermekek helyzete minél hamarabb megoldódjon. Sajnos az elmúlt évek tapasztalatai alapján az állapítható meg, hogy egyre több családnak rendezetlen az élete, egyre több gyermek szorult segítségre. A településen a védőnővel való kapcsolatuk jól működik. A gyermekek védelmével kapcsolatos feladatokat minden esetben eredményesen oldották meg. A prevenciós munka nemcsak a gyermekvédelmi felelős, hanem mindenkinek a feladata. Céljuk a gyermekek minél egészségesebb, kiegyensúlyozottabb családban történő felnevelésének segítése. Ennek érdekében minden óvónő igyekszik minél alaposabban megismerni a csoportjába járó gyerekek szüleit, bizalmi légkört alakít ki velük, szükség esetén tanácsal látja el őket gyermekük nevelésével kapcsolatban. Szükség esetén együttműködnek a Nevelési Tanácsadóval, a Szakértői Bizottságokkal, a Családsegítő Gyermekjóléti Szolgálatokkal, a Gyámhatósággal és a Védőnői hálózattal.

Az intézmény folyamatosan figyelemmel kíséri a pályázati lehetőségeket, hogy ezek által minél színvonalasabb nevelési munkát tudjanak megvalósítani.

A pályázatok által az elmúlt években az alábbi fejlesztések valósultak meg a nevelési munka színvonalának emelése érdekében:

- A Tesco „Ön Választ Mi segítünk” pályázati programja: Mezőltábas ösvény, gyógynövénykert létrehozása
- Mol Zöld pályázatán Erdei óvoda került létrehozására
- Tesco „Ön választ mi segítünk” programja: egészség és sport nap megvalósítása
- A nap gyermekei DM pályázaton az óvoda a gyermekek számára jutalom naptejet kapott ajándékba.
- 2025. évben Mozgáskotta kerül beszerzésre szintén pályázati forrásból.

A mozgásfejlesztő eszközök kiemelten fontos szerepet töltenek be az óvodai nevelésben, különösen a hátrányos helyzetű gyermekek esetében. Ezek az eszközök – mint például a **Mozgáskotta** – segítenek a mozgáskoordináció, a figyelem, a térbeli tájékozódás és a szociális készségek fejlesztésében. A **Mozgáskotta** egy vizuális-módszertani eszköz, amely játékos formában vezeti be a gyerekeket a mozgás világába színek, formák és irányok segítségével. A hátrányos helyzetű gyermekek számára különösen előnyös, mert a játékoságon keresztül motivál, csökkenti a lemaradásukat, és erősíti az önbizalmukat. Ezek az eszközök segítenek a különböző nehézségekkel élő gyermekek lecsendesedését, strukturált mozgásos tevékenységekbe való bevonását, miközben az önszabályozásuk, szociális készségeik és kommunikációs képességeik is fejlődnek.

A szülőkkel való együttműködés az otthon és az óvoda világának találkozásával, a szülők és nevelők közötti kölcsönös tisztelet alapján valósítható meg, melyben az óvodapedagógusoknak helyzetüknél és képzettségüknél fogva kiemelt szerepük és felelősségük van.

Az általános iskolát a KLIK Intézményfenntartó Központ működteti.

Az iskola tárgyi feltételei mind bútorzatban, mind oktatási eszközökben optimálisak. 4 tanterem interaktív táblával van ellátva, melyet a pedagógusok rendszeresen használnak. Szaktantermek – tornaterem, számítástechnika terem – biztosítják a zavartalan, szakszerű tanítást. Minden szükséges szakkönyv, lexikon, kötelező és ajánlott olvasmány a tanulók rendelkezésére áll.

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2018	116	92	84,40
2019	114	33	29,73
2020	123	40	34,48
2021	114	44	38,60
2022	122	53	43,44
2023	131	54	41,22

A táblázatból látható, hogy az általános iskolai tanulói létszám 2022 évtől növekedést mutat a korábbi évekhez viszonyítva. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma szintén növekedést mutat.

Az általános iskolában összesen 8 osztály működik: 4 alsó tagozatos és 4 felső tagozatos osztály. A vizsgált időszakban nem működött gyógypedagógiai osztály. Az intézményben munkaterv készül minden tanévre, mely tartalmazza havi lebontásban a program végrehajtásához kapcsolódó feladatokat, a programban megvalósuló tevékenységeket. Fontos eleme a programnak a szülőkkel való kapcsolattartás erősítése, a tanulmányi eredmények javítása, a tanulók képességeinek fejlődése. Fontos más, a tanulást támogató programok beépítése, mint pl. az Útravaló program. Minden évben sikerrel pályáznak az Útravaló ösztöndíj programra, melynek segítségével a hetedik és nyolcadik osztályos diákjaik – tanórákon kívüli – tantárgyi fejlesztésben vehetnek részt.

Az iskola törekszik arra, hogy tanulmányaikat folytassák a nyolcadikos diákok, azonban egyéb tényezők (pl. szülői háttér, képességek hiánya, korai családalapítás) miatt ez a végzősök egy részének nem sikerül.

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban						
Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2018	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2019	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2020	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2022	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2023	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

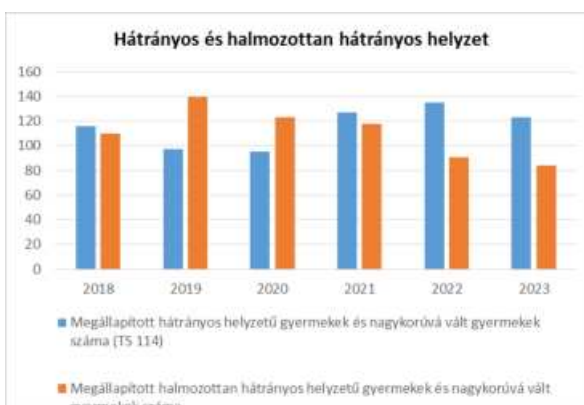
Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen nem működik középszintű oktatást végző intézmény.

A településen magas a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma, melyet az alábbi táblázat mutat.

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2018	116	110
2019	97	140
2020	95	123
2021	127	118
2022	135	91
2023	123	84

Forrás: TeIR, KSH Tstar



b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Ibrányi Tagintézményének az elődje az Ibrányi Árpád Fejedelem Általános és Művészeti Iskola, Komplex Pedagógiai Szakszolgálat volt. A 15/2013. (II.26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények

működéséről 3.§ (1) bekezdése értelmében, 2013. 09. 01-től a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ által fenntartott Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Ibrányi Tagintézményénél vált. 2016. 09.01-től a Nyíregyházi Tankerületi Központához tartozik. 2017.01.01-től fenntartó és működtető is egyben.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Ibrányi Tagintézményének ellátási körzete az Ibrányi Járás területén működő 8 település: Balsa, Buj, Gávavencsellő, Ibrány, Nagyhalász, Paszab, Tiszabercel, Tiszatelek – óvodái, iskolái, középiskolái.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2018	104	3	75	1	65	0	0	22
2019	98	3	75	1	71	0	0	24
2020	96	3	75	1	72	0	0	24
2021	89	3	75	1	72	0	0	24
2022	78	3	75	1	70	0	0	23
2023	69	3	75	1	76	0	0	25

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2014/2015	0	8	1	15	-
2015/2016	0	8	1	14	0,85%
2016/2017	0	8	1	13	1,79%
2017/2018	0	8	1	14	1,89%
2018/2019	0	8	1	14	2,75%
2019/2020	0	8	1	15	1,80%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2014/2015	17
2015/2016	16
2016/2017	12
2017/2018	10
2018/2019	14
2019/2020	14

Forrás: TeIR, KSH Tstar

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

Jogellenes elkülönítés (szegregáció), leggyakrabban az oktatásban tapasztalható. Éppen ezért a törvény szerint hátrányos megkülönböztetésnek minősül a bármely csoporthoz tartozó személyek elkülönítése egy oktatási, nevelési intézményben, illetve az azon belül létrehozott tagozatban,

osztályban, csoportban, beleértve azt is, ha az elkülönítés számarányukhoz viszonyítva lényegesen nagyobb arányban érinti a csoport tagjait, mint a többi tanulót.

Az egyenlő bánásmód követelményeinek megsértését jelenti valamely személy vagy csoport olyan nevelésre, oktatásra való korlátozása, olyan nevelési, oktatási rendszer vagy intézmény létesítése, fenntartása, amelynek színvonala nem éri el a kiadott szakmai követelményekben meghatározottakat. Paszabon az oktatás, képzés területén hátrányos megkülönböztetés nem történt, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt eljárásra nem került sor.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Paszab Községben egy oktatási intézmény működik. Ennek következtében nincs eltérés.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2018	n.a.	n.a.	n.a.	164
2019	n.a.	n.a.	n.a.	143
2020	n.a.	n.a.	n.a.	186
2021	n.a.	n.a.	n.a.	186
2022	n.a.	n.a.	n.a.	235
2023	n.a.	n.a.	n.a.	231
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok				

Az intézmény pedagógusai az osztályközösségek alakítása, az egyes diákok személyiségfejlesztése során személyes példamutatással, tudatos neveléssel arra törekcsenek, hogy a tanulókat ne érje közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetés, zaklatás, jogellenes elkülönítés, megtorlás.

Az egyenlő bánásmód alapvető, a pedagógus egyformán viszonyul valamennyi tanítványához.

Az esélyegyenlőség biztosítása azt kívánja meg, hogy a pedagógusok felismerjék ki az, aki valamilyen oknál fogva hátrányosabb helyzetű, és ezt a hátrányt, pedagógusként hogyan lehet kiküszöbölni.

Pedagógiai munkájukon belül elsősorban az alábbi tevékenységek szolgálják az esélyteremtés és gyermekvédelem céljainak megvalósítását:

- Felzárkóztató foglalkozások,
- Tehetséggondozó foglalkozások,
- Indulási hátrányok csökkentése,
- Szegregációmentes, együttnevelési környezet kialakítása tanórán és azon kívül,
- Különböző tanulásszervezési eljárások alkalmazása (projekt, témahét, moduláris oktatás),
- A tanulók személyiségének megismerése, az ahhoz illeszkedő pedagógiai módszerek alkalmazása,
- Kulcskompetenciák megalapozása,
- Digitális technikák széles körű alkalmazása,

- Fejlesztő és rehabilitációs foglalkozások (SNI, BTMN tanulók esetében),
- Képesség kibontakoztató, iskolai integrációs program (IPR) működtetése a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű tanulók számára,
- Pályaválasztás segítése,
- Személyes, egyéni tanácsadás (tanulóknak, szülőknek),
- Egészségvédő és mentálhigiéniai programok szervezése,
- Családi életre történő nevelés,
- Napközis foglalkozások,
- Egésznapos iskola,
- Szakköri, sportközi lehetőségek közül történő szabad választás lehetőségének biztosítása,
- Versenyekre felkészítés,
- Egészségügyi szűrővizsgálatok,
- A tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek),
- Szülőkkal való együttműködés,
- Fogadóórák biztosítása
- Szülői értekezletek,
- Az iskolai lemorzsolódás megelőzését szolgáló korai jelző- és pedagógiai támogató rendszer működtetése,
- Tájékoztató a pedagógiai szakszolgálat, a családsegítő - és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról,
- Veszélyeztetettség észlelése, jelzése,

A hátrányos helyzetű tanulókat a középiskolára való felkészítésben is segítik. A számukra kiírt pályázatokban aktívan részt vesznek. (pl. Útravaló ösztöndíjprogram, Arany János Ösztöndíjprogram)

A helyi általános iskola Swot analízise:

SWOT ANALÍZIS	
ERŐSSÉGEK - Kreatív, innovatív, összetartó tantestület - Nyitottság, empátia - KAP, LEGO módszer alkalmazása - Hátrányos helyzetű tanulókkal való foglalkozás - Tanítsunk Magyarorszáért programban való részvétel	GYENGESÉGEK - Az óraadó, áttanító pedagógusok száma magas - Kevés a jó képességű, tehetséges tanuló - Idegen nyelv (német) oktatása nem szakos helyettesítéssel van megoldva - Partnerkapcsolatok lazulása a pandémiás helyzet miatt
VESZÉLYEK - Magas az igazolt és az igazolatlan hiányzás száma - A digitális tanrend alatt a hátrányos helyzetből adódó lemaradás (szülők alul iskolázottsága, támogatói környezet hiánya) - Nőtt a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók száma - Jobb képességű tanulókat körzeten kívüli (egyházi) iskolába iratták be - A tanulók év közbeni vándorlása	LEHETŐSÉGEK - Új, hatékony módszerek további eredményes alkalmazása - Az intézmény javuló digitális felszereltsége - Művészeti oktatás bővülése - Pályázatokban, projekteken való részvétel

Tehetséggondozás, felzárkóztatás, egyéni fejlesztés

Tehetséggondozás

- Tehetséggondozó foglalkozások voltak szervezve LEGO robotikából, természetismeretből és természettudományból, szakköri foglalkozás keretében. Robotikán az 5.-6. osztályosok megismerkedhettek a tanuló az új robotokkal, Lego Spike Prime-mal, tovább mélyíthették sctrach alapú programozási ismereteiket.

Felzárkóztatás

- Matematikából, földrajzból felzárkóztató foglalkozásokon vehettek részt a tanulók.
- Bevezettük 2019-es tanévtől a Komplex Alprogramot (KAP), 2-6. évfolyamokon. Tanítási órák 40%-a DFHT, KIP valamint KAP-os óra, az interaktív eszköz (IKT) használata pedig 60%-os volt.
- Fejlesztő foglalkozások BTMN, tanulási nehézséggel küzdő tanulók számára.
- Tanórákon kompetencia mérés eredményeinek fejlesztésére képességfejlesztő feladatok gyakorlása.
- A pályaaorientáció erősítését szolgálja, hogy a 7. és 8. osztály tanulói részesei a Tanítsunk Magyarorszáért programnak, ahol heti egy alkalommal mentorok foglalkoznak velük, segítik a pályaválasztásban diákjainkat.
- A művészeti oktatás sikeresen zajlott ebben a tanévben is. Egyre több tanuló jelentkezik furulya, citera, tánc és kézműves foglalkozásra. Valamennyi programunk az iskolai oktatást, nevelést erősítette, segítette. Iskolai oktató- nevelő munkánk alapvető feladata a kiemelt figyelmet igénylő tanulók fejlesztése, melynek alapja a tanulók egyéni képességeinek, fejlettségének, ismereteinek figyelembe vétele. Iskolánk minden tanuló számára biztosítani kívánja az esélyegyenlőséget. Utazó gyógypedagógus, logopédus, fejlesztő pedagógus és gyógytestnevelő segíti a fejlesztésüket.

Táborozási lehetőségek:

EFOP-1.2.12-17-2017-00006 azonosítószámú, A Tábor összeköt – Erzsébet Táborok elnevezésű európai uniós projektnek köszönhetően a felső tagozatos tanulóink 4 napot tölthettek el az elmúlt években a Balatonnál, ahol hátránykompenzáló, esélyteremtő, a digitális kompetenciát fejlesztő és szórakoztatóan edukáló foglalkozásokon vettek részt.

A Napközis Erzsébet-táborok idén már nem kerültek megrendezésre állami forrás hiányában.

Az alábbi külső szervezetekkel szoros a kapcsolat tartás:

- Pedagógiai Szakszolgálat
- Család- és Gyermekjóléti Szolgálat
- Ibrányi Rendőrőrs, Iskolarendőr

Helyi partnereink:

- Védőnői Szolgálat
- Iskolaorvos
- Paszab Község Önkormányzata
- Paszab Község Roma Nemzetiségi Önkormányzata
- Református Egyház
- Akácvirág Nyugdíjas Egyesület

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas a HH és HHH gyermekek létszáma	Fejlesztő programok megvalósítása az intézményekben, iskolán kívüli segítő programokban való részvétel, illetve annak növelése, középiskolába való továbbtanulási arány javítása

A fejlesztést és segítő programokat támogató eszközök hiánya	Az óvodában és általános iskolában eszközök beszerzése, pedagógus továbbképzési programokon való részvétele a minőségi pedagógiai munka végzéséhez
Az egészségvédelem, egészségtudatos életvitel hiánya, a megelőzésre vonatkozó ismeretek hiánya	az oktatás-nevelés minden szintjén, óvodától a középiskoláig egészségvédelmi programok megvalósításának ösztönzése
Hozzájárulás a családon belüli konfliktusok minimálisra csökkentéséhez	Munkanélküliség kezelése, piacképes képzést biztosító programokban való részvétel
Fejlesztő eszközök hiánya az óvodában	óvoda udvaron található játékok korszerűsítése, megújítása, bővítése
Kevés a gyermekek részére a szabadidős tevékenység	A településen a szabadidős tevékenységek bővítése oktatási-nevelési intézményekkel együttműködve

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Az önkormányzat és annak intézményei csak nagyon kevés vagy semmilyen adattal nem rendelkeznek a gender szempontok és problémák tekintetében. Az önkormányzat nem rendelkezik gender-szakértelemmel is bíró munkatárssal.

A nők elleni hátrányos megkülönböztetést nem mindig könnyű észrevenni: sokszor maguk a nők tiltakoznak a leghevesebben, amikor arról esik szó, hogy az otthoni, a munkahelyi vagy a közéleti szférában személyesen ők maguk, vagy a nők általában hátrányt szenvednének el a férfiakhoz képest.

A Települési Esélyegyenlőségi Program – mint minden más fejlesztési program – két úton is szolgálhatja az egyenlőséget: közvetlen, célzott, a nők és férfiak egyenlőségének előmozdítását szolgáló eszközökkel, és általánosságban, mindenre kiterjedően, „horizontálisan”: a folyamatokban mindenütt a nők és a férfiak eltérő helyzetét és szükségleteit feltáró, ezekhez igazodó tervezés és tevékenység révén.

A nemek egyenlőségének elemzését, vizsgálatát az is nehezítik, hogy a nagy adatgyűjtő szervek – munkaügyi központok, KSH, stb. – sem kéri kellő részletességgel ezen adatokat. Azonban a nők és férfiak között a társadalmi élet minden területére kiterjedő egyenlőtlenség természetének, okainak feltárását és persze felszámolását nem írja elő jogszabály.

A községben található foglalkoztatók közül az önkormányzat intézményeiben vizsgálható az alkalmazott nők aránya. A nők anyagi kiszolgáltatottságát fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt. A település nem rendelkezik adatokkal a ledolgozott munkaidő tekintetében.

A gyermeküket egyedül nevelő nők gazdaságilag (és jogilag is) ki vannak szolgáltatva.

A település nem rendelkezik felméréssel a gyermeküket egyedül nevelő nők, férfiak szükségleteit illetően.

Helyi szinten, az önkormányzat által szervezett közfoglalkoztatási programokban alkalmazottak tekintetében is alacsonyabb számú a női foglalkoztatott, hiszen a meghatározott feladatokat nem minden esetben végezhetik nők. Azonban ez alól kivétel az idős gondozási feladatai (főzés, takarítás, ebédkihordás, gyógyszerírás), melyre 100 %-osan nők állnak alkalmazásban.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A nemek közötti esélyegyenlőséget Európai Unió irányelvek és további törvények is biztosítják.

Az Európai Unió Bizottsága által megalkotott 2020-2025 közötti időszakra szóló nemi esélyegyenlőségi stratégia által megfogalmazott célkitűzések és intézkedések azt szolgálják, hogy Európa 2025-g jelentős előrelépést tegyen a nemek közötti egyenlőség megvalósulása felé. A cél, hogy egy olyan európai társadalom alakuljon ki, ahol a nők és a férfiak – sokféleségük ellenére – valamennyien szabadon választhatják meg életútjukat, egyenlő esélyt kapjanak a boldogulásukhoz.

A stratégia elsődleges célja, hogy megszűnjön a nemi alapú erőszak, visszaszoruljanak a nem sztereotípiák, eltűnjön a nők és férfiak közötti munkaerőpiaci szakadék, a különböző gazdasági ágazatokban mindkét nem azonos arányban képviseltesse magát, egyenlőséget élvezzen a bérek és a nyugdíjak terén, a gondozási feladatok mindkét nem képviselőre egyenlő mértékben háruljanak.

Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében azonos jogok illetik meg. A nőket és férfiakat egyenlő bánásmód illeti meg a munkavállalás, a szakképzés, az előmenetel, a szociális biztonság stb. területén.

A nők gazdasági, munkaerő-piaci speciális helyzetét többek között az adja, hogy egyszerre több szerepet töltenek be a mindennapi életben, egyszerre kell helytállniuk a munkahelyen és a családjukban. A kettős szerep miatt sokszor plusz terhek nehezednek rájuk, s ez a szerepek összehangolása néha nehézséget jelenthet mindkét fél számára. A visszatérni szándékozó, illetve a kisgyermeket nevelő nők számára a korábbi munkahelyükre való visszatérés több szempontból is nehéz feladatot jelent. Munkától való tartós távollétük alatt készségeik, ismereteik elavulnak, megkopnak, amely alkalmazásukban hátráltathatja őket (főleg, ha több gyermek születése miatt hosszabb időt töltöttek távol). Még nagyobb hátrányban vannak azok, akik gyermeküket, vagy gyermekeiket egyedülállóként nevelik, és/vagy esetleg pályakezdőként kevés munkatapasztalattal rendelkeznek.

A Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. Az Ebktv. pedig megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A nők munkaerő-piaci hátránya összetett, nehezen vizsgálható jelenség, kedvezőtlen munkaerő-piaci helyzetük számos okra vezethető vissza. Ilyen többek között az anyaság, az iskolázottság, az életkor.

A foglalkoztatás és a munkanélküliség alakulásának a nők körében a településen nem lehet okozati tényezője a bölcsődei, óvodai férőhelyek száma, hiánya, hiszen az településünkön, mindenki számára elérhető szolgáltatás.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott állás keresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2018	12,58	7,36	9,97%
2019	12,47	7,64	10,06%
2020	18,4	13,99	16,20%
2021	17	16,11	16,56%
2022	17,71	15,57	16,64%
2023	10,76	16,09	13,43%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az Országgyűlés Hivatala képviselői információs Szolgálat oldalán a „Nők a munkaerőpiacra” 2017. évi tanulmány szerint a nők és a férfiak közti egyenlőség az EU alapértéke.

- A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) jelentése (Women at Work Trends, 2016) szerint a nők oktatási rendszerben való nagyobb arányú részvétele nem konvertálódott át a munkaerő-piaci pozíciójuk javulásába. (A nők nagyobb számban vesznek részt a felsőoktatásban és a képzéseken, és emellett bizonyos szakmacsoportokban (oktatás, egészségügy, segítő szakmák) felülreprezentáltak, horizontális szegregáció érvényesül).
- A Világgazdasági Fórum nemek közti rést mérő indexe (global gender gap) szerint Magyarország 2016-ban a 101., 2006-ban az 55. helyen állt (144, ill. 115 ország között).
- A női foglalkoztatás előnyeinek leggyakrabban az empátiát, a rugalmasságot, a kompromisszum és alkalmazkodó készséget tartják.
- A Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2011-2020) kereteiben célul tűzték a munka és magánélet összehangolásának támogatását és a férfi-női részvétel aránytalanságai csökkentését a döntéshozatalban.
- A bérszakadékot befolyásolja a nemek által üzött foglalkozások különbözősége, a munkáltatók női karrierépítéshez és a családi kötelezettségekhez való viszonyulása, az átláthatóság és a közvetlen hátrányos megkülönböztetés.
- Magyarországon 2015-ben közel 10%-kal volt alacsonyabb az 55 év feletti nők foglalkoztatottsága, mint az EU-ban. (37,7% versus 46,9%)
- A vállalkozói kedv és a női vállalkozók száma jelentősen alacsonyabb, mint a férfiaké.

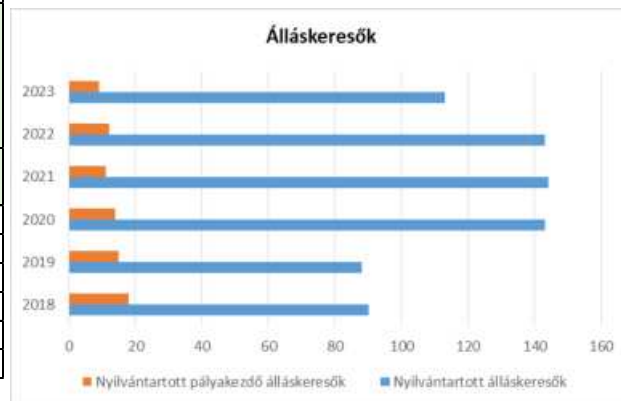
5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott állás keresők (a 3.2.3. táblával azonos)		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott állás keresőkön belül (TS 058)
	%	%
2018	53,33	33,33
2019	52,27	34,78
2020	55,94	40
2021	75	47,22
2022	71,33	45,1
2023	46,9	67,92

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal



5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2018	90	18
2019	88	15
2020	143	14
2021	144	11
2022	143	12
2023	113	9

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal



b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A foglalkoztatást segítő és képzési programok esetében figyelembe kell venni, hogy megnőtt a szakmunka iránti igény, amely elsősorban a férfi munkaerőt érinti (nehéz fizikai munka: pl. kőműves...). A nők fizikai erejükénél fogva kevésbé vonhatók be ezekre a területekre.

Kifejezetten csak nőknek meghirdetett foglalkoztatást segítő képzési programok kis számban indulnak, de jellegükénél fogva jellemzően pl. a szövő, kertész, szociális ápoló, takarító képzések, melyeket a Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya indít, ők jelentkeznek, őket vonják be.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony iskolai végzettség már önmagában is olyan tényező, mely rontja az egyén munkavállalási esélyeit. Ha ehhez még hozzáadódik az is, hogy az alacsony iskolai végzettségű személy a „gyengébb” nemhez tartozik, elhelyezkedési lehetőségei tovább csökkenhetnek.

A nők elhelyezkedési esélyeit csökkenti az alacsony iskolai végzettség, a származás, etnikai hovatartozás, vagy ha hátrányos helyzetű kistérségekben élnek. Különösen nehéz helyzetben vannak azok, akiknél ezek a tényezők együttesen jelentkeznek.

Az alacsony iskolai végzettségűek elhelyezkedési lehetősége a település és agglomerációja kínálta munkahelyeken alacsony. Elsősorban az önkormányzat és intézményeinek közfoglalkoztatási programjaiban kapnak feladatot és az indított képzéseken, programokban vesznek részt. A megyeszékhely nagyobb munkáltatói elsősorban betanított munkásokat alkalmaznak, jellemzően alacsony iskolai végzettségűeket és közülük jelentős számú nőt, akiknek a bejárását céges buszjáratral biztosítják. (pl. Nyíregyháza LEGO, Eismann, stb. ...).

Alkalmi jelleggel, nyári időszakban idénymunkán jelentős számú alacsony végzettségű nő helyezkedik el és ez jelent jövedelmet számukra.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Nincs erre vonatkozó információnk.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A nők elhelyezkedését, munkába állását több tényező befolyásolhatja az iskolai végzettségen kívül, így például:

- jövedelmi helyzet,

- gyermek(ek) vállalása,
- gondozásra szoruló idős, beteg vagy fogyatékkal élő családtag.

A családok számára megoldást jelenthet pl.: gyermekintézmények, más létesítmények/lehetőségek időseket gondozó, speciális szolgáltatást nyújtó intézmények szolgáltatásainak igénybevétele.

A településen biztosított az óvodai és iskolai ellátás is. A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés, mert esélyeit a szolgáltatási hiányosságok alapvetően rontják.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2018	1	102	102
2019	1	98	98
2020	1	96	96
2021	1	89	89
2022	1	78	78
2023	n.a.	69	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A kisgyermekesek munkaerő-piaci esélyeinek tekintetében elsődleges a bölcsődei férőhelyek száma. A 2019. július 1-től gyermekek napközbeni ellátását biztosító 24 férőhelyes intézmény a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek szakszerű gondozását – nevelését végzi. Ezen túlmenően a gyermekek életkorának és egészségi állapotának megfelelő, foglalkoztatást és étkeztetést biztosít azon gyermekek számára, akiknek szülei munkavégzésük, betegségük, szociális helyzetük, vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

Az önkormányzati intézmények saját hatáskörön belül oldják meg a nők rugalmas foglalkoztatását, összeegyeztetve a munka, a család, a gyermeknevelés feladatát.

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2018	n.a.	n.a.
2019	24	12
2020	24	17
2021	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.
2023	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	24	21
2021	0	0	0	0	0	0	24	22
2022	0	0	0	0	0	0	24	17
2023	0	0	0	0	0	0	24	22
Forrás: TeIR, KSH Tstar								

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnő nyilvántartja a körzetében bejelentett lakcímmel rendelkező/életvitelszerűen élő várandós anyákat. Célzott és szükséglet szerinti gondozást végez családlátogatás és védőnői tanácsadás keretén belül. Írásban értesíti a gyermekvédelmi szolgálatot, ha észleli a várandós anya válsághelyzetét.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A célcsoport vizsgálatánál említeni kell, hogy jelentős probléma a családon belüli erőszak, melyről nincsenek adatok helyi szinten. A családon belüli erőszak megelőzésénél fontos a probléma korai feltárása. A veszélyeztetett populáció elsősorban a nők és a gyerekek, ezért fontos, hogy tisztában legyenek azzal, hogy a sérelmükre elkövetett erőszakos cselekmények esetén kihez fordulhatnak segítségért. Az önkormányzat szociális ellátó rendszere a háziorvosi szolgálat, a védőnő, a családsegítő szolgálat, óvoda és iskola, a szomszédok sokat tehetnek az észlelés érdekében. A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak összefüggésben van a gyermekbántalmazással, és az elhanyagolás is jelen van a gyermekek életében. Az érintett gyermekek családjaira jellemző, hogy többségük szociálisan hátrányos helyzetű és rendszeresek a szülők közötti konfliktusok. A bántalmazások hátterében főként anyagi, párkapcsolati, pszichés problémák és szenvedélybetegség állt. Ma Magyarországon a NANE Egyesület a legismertebb szervezet, mely felvállalta a társadalmi jelenségről szóló ismeretek terjesztését.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások településünkön korlátozottak. Nincs anyaoththon, családok átmeneti otthona. Az ismeretek szerint krízishelyzet esetén, a megyeszékhelyen, Nyíregyházán található olyan intézmény, amely ilyen esetben tud segítséget nyújtani lehetőségük szerint. Az intézmény (Anya-Gyermek Segítőotthon) Nyíregyháza kertvárosi részén helyezkedik el, amely 30 férőhellyel működik. Feladata az átmenetileg nehéz élethelyzetbe került, lakhatás nélküli, stabil családi háttérrel nem rendelkező, illetve a családi vagy párkapcsolati erőszak elől menekülő anyák és gyermekeik befogadása, segítségnyújtás problémák megoldásában, számukra ellátás biztosítása.

A településen a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat tud segítséget nyújtani családsegítés keretében. A helyettes szülői hálózat a gyermekjóléti szolgálat koordinálásával működő szolgáltatás, mely a gyermekek átmeneti gondozását biztosítja. A szülő kérelmére vagy beleegyezésével, ideiglenes jelleggel, teljes körű ellátást biztosít, ha a szülő egészségügyi körülménye, életvezetési problémája, indokolt távolléte, vagy más akadályoztatása miatt a gyermek nevelését a családban megoldani nem tudja.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A nők közéletben betöltött szerepét vizsgálva nem szabad elfelejteni, hogy az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen a képviselet. A nők részvételére nemcsak a női nem reprezentálása miatt van szükség a politikában, azaz a közügyekről való döntési mechanizmusban, hanem mert ez szolgálja leginkább a közös érdeket.

Paszab Község Önkormányzat Képviselő-testületében a 2024. évi választások alkalmával 6 megválasztott képviselőből 2 nő és 4 férfi. Az önkormányzati hivatal, a köznevelési és közoktatási intézmények foglalkozotti létszámában nagy arányú a női nem jelenléte. Az óvoda tekintetében 1 fő férfi foglalkoztatott van, a többi nő. Vezetői szinten a településen az oktatási, és nevelési intézmények vezetői nők, míg az önkormányzat vezetője férfi.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémákról és felszámolásukra irányuló kezdeményezésekről nehéz beszélnünk. Az önkormányzat intézményei nagyon kevés adattal rendelkeznek a gender szempontok és problémák tekintetében, illetve a nők elleni hátrányos megkülönböztetést nem könnyű objektíven, tényszerűen regisztrálni. A tapasztalatok azonban azt mutatják, hogy a roma nők, a sokgyermekes vagy gyermeküket/gyermeküket egyedül nevelő anyák többszörösen hátrányos helyzetben vannak a munkaerő-piacon.

Ennek általános oka részben a klasszikus családmoddellben is keresendő, miszerint a nőnek a fő feladata a családban a ház körül van. A gyermek születését követően fontos szerepe van a közművelődésnek, a sport és szabadidő eltöltési lehetőségeknek az érintett célcsoportnál. A nők várható élettartamának meghosszabbodását nehezíti, hogy a társadalomban betöltött szerepük, ennél fogva a munkakörülményeik, életmódjuk egyre hasonlóbba válik a férfiakéhoz, aminek az a velejárója, hogy körükben az egészségkárosító kockázati tényezők közelednek a férfiakéhoz.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas a településen a munkanélküli nők létszáma	Munkaerőpiaci pályázatokban való részvétel, szakmai képzés, közmunkaprogramokba történő részvétel elősegítése
Alacsony képzettség	Képzések, tanfolyamos szervezése
Fiatalkorú nők/lányok ismereteinek hiánya a családtervezéssel kapcsolatosan	Tájékoztatók, ismeretterjesztő előadások, tanácsadások szervezése
Közösségi együttélés elősegítése, kisgyermekes anyukák beilleszkedése	Többfunkciós közösségi tér kialakítása, játszótér, pihenőpark fejlesztése, szabadtéri színpad kialakítása

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

Az esélyegyenlőségi szempontok fejlesztését az európai közösségi politikában elsődlegesen gazdasági és foglalkoztatáspolitikai szempontok vezérelték, ám fokozatosan teret nyert az a felismerés, hogy az esélyegyenlőség elvének e téren történő biztosítása önmagában nem képes a már meglevő egyéb társadalmi egyenlőtlenségeket felszámolni.

Azok viszont negatívan befolyásolják az országok gazdasági teljesítményét versenyképességét.

Az emberi jogi kérdések térnyerésével párhuzamosan az esélyegyenlőségi szempontok fokozatosan középpontba kerültek, velük együtt az életkor alapú diszkrimináció is. Az Európai Unió a tagországok számára fontos esélyegyenlőségi ajánlásokat fogalmaz meg a szakpolitikai stratégiák fejlesztésének érdekében. Az európai jogalkotásban az idősebb személyek csak 1987-ben, illetve 1989-ben szerepeltek először úgy, mint a közösségi cselekvés kedvezményezettjei.

Az időseket az élet számos területén éri hátrányos megkülönböztetés Magyarországon.

Legjelentősebb az idősök foglalkoztatásbeli diszkriminációja, mely súlyos következményekkel jár, különösen a nők esetében. Ezen kívül gyakori még az egészségügyben és a szociális ellátások, szolgáltatások biztosítása területén elszenvedett diszkrimináció.

A magyarországi idősebb korosztály már 45–50 éves kortól nagyobb mértékben kitett a foglalkoztatásbeli diszkriminációnak, mint a hasonló korú Uniós állampolgárok. A kor alapú megkülönböztetés az új állások betöltésénél, a létszámleépítésnél és az elbocsátásoknál is gyakori.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Magyarországon általában a nyugdíjazás időpontjától számítódik – társadalmi szinten – idősnek az ember. A nyugat-európai országokban, általánosságban 65–70 éves kortól tekintik idősnek az ott élőket. Az Idősügyi Nemzeti Stratégiában az Egészségügyi Világszervezet életkor szerinti felosztását használjuk.

E felosztásban:

- a 60–74 év közöttiek az idősödők,
- a 75–89 évesek az idősök,
- a 90 év fölötti személyek a nagyon idősök –őket hívjuk a magyar nyelvben egyszerűen „aggoknak”.

A nyugdíjasok esetében számszerűen nem meghatározott, azonban arányában igen magas az egyszemélyes háztartások száma. Ezen háztartások nagy részét alacsony nyugdíjjal rendelkező özvegy nők alkotják. Az, hogy az idősök hogyan élik meg az évek múlását, az egyedüllétet, nagymértékben függ a társadalom nyújtotta életkörülményektől, az idősökkel szemben tanúsított társadalmi magatartástól.

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2018	124	287	43,21%
2019	128	293	43,69%
2020	134	295	45,42%
2021	135	301	44,85%
2022	135	289	46,71%
2023	135	275	49,09%
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR			

Paszab Községben a 2021. évi adatokat figyelembe véve elmondható, hogy az állandó népesség 10,3 %-át teszik ki a 65 éven felettiek száma. A 135 főnek a 58,52 %-a nő, 41,48 %-a férfi. Az öregedési index növekszik a település vonatkozásában.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2018	90	118	208
2019	86	109	195
2020	85	102	187
2021	79	102	181
2022	72	101	173
2023	74	91	165
Forrás: TeIR, KSH Tstar			

Az idősek nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülnek, a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer saját jogú; és hozzátartozói nyugellátásokat biztosít számukra. A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás az özvegyi nyugdíj; az árvaellátás; a szülői nyugdíj; a baleseti hozzátartozói nyugellátások, valamint az özvegyi járadék.

A megváltozott munkaképességű nyugdíjasok rokkantsági ellátásban és rehabilitációs ellátásban részesülhetnek. A táblázat adataiból látszik, hogy a nyugdíjas nők száma csökkenést mutat, míg a férfiak száma kismértékben emelkedett 2023-ra. A nyugdíjas korú nők száma jóval magasabb a településen, mint a férfiaké. Ez a mutató egyértelműen a már vizsgált demográfiai folyamatokkal magyarázható, tudniillik a nők magasabb életkort élnek meg, mint a férfiak.

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások							
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2018	0	0	44	63	1	19	9
2019	0	0	47	62	1	13	9
2020	0	0	48	59	1	11	9
2021	0	0	45	59	1	10	9
2022	0	0	43	65	1	9	7
2023	0	0	47	60	1	7	5

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A községben működik nyugdíjas egyesület, amely a tagjai számára biztosítja a szabadidő hasznos eltöltését, foglalkozásokat, kirándulásokat szerveznek.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

Az öregedő népesség mellett az aktív korúak állásnélkülisége, az alacsony keresettel és nyugdíjjal rendelkezők arányának növekedése jellemző. Az idősek anyagi, fizikai, egészségügyi, szellemi állapota nagyon heterogén képet mutat. Alacsony jövedelemmel rendelkeznek, a megélhetési és gyógyszerköltségeik magasak, önellátó képességük korlátozott. Segítségre, támogatásra szorulnak. Egy kisebb rétegük számára biztosított a családi gondoskodás, az anyagi biztonság. Elérhetőek számukra a fizetős jóléti és kulturális szolgáltatások.

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Ma Paszabon az önkormányzati intézmények nem foglalkoztatnak nyugdíjas korúakat és a város munkáltatóitól jelenleg erre vonatkozóan nincs rendelkezésre álló adat. A nyugdíjasok foglalkoztatására a nyugdíjtörvény szigorodó változásaival kedvezőtlen hatások figyelhetők meg. (Előrehozott nyugdíjba vonulás és a nyugdíj melletti munkavállalás szigorodó feltételei miatt.) A rokkantsági nyugdíj a jelenlegi törvény szerint rokkant és rehabilitációs ellátás lett. Az idősekhez az öregségi nyugellátás tartozik. A változások a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. (Tny.) törvényben megtalálhatóak. A módosítások alapvetően az eljárási szabályokat érintik, illetve technikai jellegűek, és beiktatásukat az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. (Ákr.) törvény 2018. január 1-jei hatályba lépése indokolja. Az 50 év feletti munkavállalók alkalmazása ellen megfogalmazott két legerősebb érv az idegen nyelvtudás és a megfelelő számítástechnikai ismeret hiánya. Ugyanakkor számos érv szól az alkalmazásuk mellett is, hiszen a munkában töltött évek alatt komoly szakmai tudásbázist halmoztak fel.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Paszab községben működő közintézményekben nyugdíjas korú munkavállaló nincs foglalkoztatva.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Nincs tudomásunk ilyenről.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)							
Nyilvántartott álláskereső száma összesen	Év	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	Fő összesen	90	88	143	144	143	113
41-45 év (TS 042)	Fő	4	9	15	10	10	14
	%	4,44%	10,23%	10,49%	6,94%	6,99%	12,39%
46-50 év (TS 043)	Fő	10	10	24	23	22	13
	%	11,11%	11,36%	16,78%	15,97%	15,38%	11,50%
51-55 év (TS 044)	Fő	10	7	13	12	14	13
	%	11,11%	7,95%	9,09%	8,33%	9,79%	11,50%
56-60 év (TS 045)	Fő	9	7	12	13	11	7
	%	10,00%	7,95%	8,39%	9,03%	7,69%	6,19%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	7	5	8	13	18	28
	%	7,78%	5,68%	5,59%	9,03%	12,59%	24,78%
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal							

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idők egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés biztosított az idősebb korosztály számára is. A településen működik háziorvosi praxis. Szakrendelés a 10 km-re lévő Ibrány-Nagyhalászi Kistérségi Járóbeteg Központban elérhető. Kórházi ellátás igénybe vételére a 30 km-re fekvő megyeszékhelyen, Nyíregyházán van lehetőség.

Az autóbusszközlekedés jó, óránként jár járat a szakrendelő irányába.

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma (Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2018	90	118	208
2019	86	109	195
2020	85	102	187
2021	79	102	181
2022	72	101	173
2023	74	91	165
Forrás: TeIR, KSH Tstar			

Paszabon nappali ellátást biztosító intézmény jelenleg nem működik. A települési önkormányzat azonban célul tűzte ki egy nappali ellátást biztosító intézmény létesítését a község területén.

A szociális étkeztetést, házi segítségnyújtást, jelzőrendszeres házi segítségnyújtást, az előzőekben már leírtak szerint a Gávavencsellői Szociális Szolgáltató Központ biztosítja. Tervezi az önkormányzat 2022-ben a nappali ellátó létrehozását. Teljesen új épület épülne a TOP Plusz pályázati körben, mely egy korszerű és az idők nappali ellátását biztosító intézményegységeként jönne létre a Szociális Szolgáltató Központnak. A pályázat benyújtása és elbírálása megtörtént. Sajnos tartaléklistára került.

A településen az idősök megbecsülését az önkormányzat kifejezi azáltal is, hogy a 90 éven felüli időskorúakat a polgármester személyesen köszönti fel ünnepélyes keretek között az otthonukban, ajándécsomagot kapnak. A kommunális helyi adó tekintetében életkoruk alapján 50%-os kedvezményben részesülnek a 70 év feletti, egyedül élő idősök, valamint a 70 év feletti házaspárok.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő idős korúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő idős korúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2018	124	0	0	10
2019	128	0	19	15
2020	134	0	19	12
2021	135	0	19	22
2022	135	0	16	18
2023	135	0	16	19
Forrás: TeIR, KSH Tstar				

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Programok szervezése fontos a településen. 2010-ben alakult meg a községben az Akácvirág Nyugdíjas Egyesület, mely keretein belül szerveződnek programok az nyugdíjasok számára. A települési önkormányzat minden évben megrendezi az Idősök Világnapját, melyre személyre szóló meghívást kapnak az idősök. Ezen a programon az általános iskola diákjai adnak egy verses, zenés műsort, majd egy népszerű előadó szórakoztatja a résztvevőket. A települési önkormányzat a Nyugdíjas Egyesülettel együttműködve szervezi a programokat, melyben ingyenes helyiség biztosításával nyújt lehetőséget arra, hogy a nyugdíjas egyesület tagjai együtt éljék át a szereplés élményét, építsék kapcsolataikat.

c) idősök informatikai jártassága

Az idősök informatikai képességeinek fejlesztése ma már elengedhetetlen. Ezzel nemcsak a munkaerőpiacon való elhelyezkedési esélyeik nőnek, de általában véve is több információhoz juthatnak rövid időn belül és hatékony módon.

Az idősök informatikai jártasságáról nem készült felmérés, így nem rendelkezünk pontos adatokkal arról, hogy az idősebb korosztály mennyire képes kihasználni ezeket a lehetőségeket

d) a generációk közötti programok.

Az Akácvirág Nyugdíjas Egyesület szervezésében az elmúlt években unoka-nagymama/nagypapa közös program került megvalósításra, ahol a gyermekek közösen tevékenykedhettek nagyszüleikkel. (pl. kézműveskedhettek, közös süti készítés) Az egyesület tagsága folyamatos kapcsolatot tart fenn a helyi óvodával, iskolával, közös programok szervezése érdekében.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Programok szervezése fontos a településen. 2010-ben alakult meg a községben az Akácvirág Nyugdíjas Egyesület, mely keretein belül szerveződnek programok az nyugdíjasok számára. E mellett a települési önkormányzat minden évben összejövotelt szervez az idősök világnapja alkalmából, melyre a község iskolásai és természetesen a nyugdíjas egyesület tagjai színvonalas műsorral készülnek. Hagyományosan kerül megrendezésre a településen a Szóttésnap, mely társul nyugdíjas találkozóval is, ahol a környék nyugdíjas egyesületeit látja vendégül a helyi egyesület.

A nyugdíjas egyesület keretein belül tánckar, énekkar, kézműves foglalkozás is szervezésre kerül, sőt unoka-nagymama közös karácsonyi dísz készítésére is sor került az elmúlt évben.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

<i>Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön</i>	
<i>beazonosított problémák</i>	<i>fejlesztési lehetőségek</i>
Idősök foglalkoztatási lehetőségei	Foglalkoztatási lehetőség biztosítása (pl. rehab. szervezetekkel, munkaügyi kp-al)
Idősök informatikai jártasságának hiánya	Informatikai képzés indítása
Kevés időseket érintő program	Együttműködés a civil szervezetekkel, pályázat keresése
Infokommunikációs akadálymentesítés hiánya	A település honlapjának fejlesztése, akadálymentesítése, e-ügyintézés biztosítása
Idősök egészségi állapotának javítását célzó intézkedések hiánya	Egészségfejlesztő programok szervezése, egészségfelmérés szervezése
Idősök szállítása szakellátást biztosító egészségügyi intézményekbe	Kisbusz beszerzése pályázati forrásból
Idősök nappali ellátója építése	pályázati forrásból

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Az Európai Unióhoz történő csatlakozás egyik feltétele, hogy az állampolgárok – köztük a fogyatékossgal élő emberek – számára megteremtődjön az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden színterén; a fizikai és kulturális környezetben, a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkaalkalmak, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is.

Kiemelt prioritásként a minőségi szolgáltatások egyenlő hozzáféréseinek megteremtése fogalmazható meg. A fogyatékossgal élő emberek számára megszervezendő hatékony ellátórendszer kialakításához szükség van helyi, kistérségi és regionális szinten szerveződő civil szervezetekre, amelyek a klasszikus érdekvédelmi feladatok ellátása mellett aktívan szerepet vállalnak az államtól átvállalt közfeladatok megvalósításában, valamint együttműködő partnerei kívánnak lenni a területen dolgozó valamennyi állami és nem állami szereplőnek.

Biztosítani kell az esélyegyenlőséget az intézményes ellátások szolgáltató jellegének erősítésével, az intézmények kiépítésével, korszerűsítésével és átalakításával, illetve a lakókörnyezeti és az integrált formában történő ellátásszervezés erősítésével.

Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 26. cikke elismeri a fogyatékkal élő személyek jogát az önállóságuk, társadalmi és foglalkozási beilleszkedésük, valamint a közösség életében való részvételük biztosítását célzó intézkedésekre.

A fogyatékkal élő emberek és családjaik világszerte a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják, évszázadok óta a szociális élet peremére sodródva élnek, boldogulásukat ezernyi tényező hátráltatja. Az Európai Unióban közös feladatunk annak lehetővé tétele, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életük során – a fizikai és szellemi környezetben, a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is. Kiemelt prioritásként a minőségi közszolgáltatások (oktatás, egészségügy, szociális ügyek, közlekedés stb.) egyenlő hozzáféréseinek megteremtése fogalmazható meg.

Magyarországon a legutóbbi népszámlálás (2001) adatai szerint 577 ezer fogyatékkal élő ember van, az aktív korú, megváltozott munkaképességű személyek számát pedig a NYUFIG 2007-es adatai alapján mintegy 700 ezer főre tehetjük. Az Európai Unióban a populáció 40%-a dolgozik, ez az arány ma Magyarországon 7-9%, amely rendkívül alacsony, különösen amellet, hogy az aktív korú célcsoport 80-85%-a akar és tudna is dolgozni, védett, vagy nyílt munkaerő-piaci körülmények között.

A fogyatékossgügy – és általában az esélyegyenlőség – talán legfontosabb feladata, hogy az államigazgatás területén meghonosodjon az a szemlélet, hogy a fogyatékos emberek ügye nem (csak) szociális kérdés: valamennyi ágazat, minden közigazgatási szereplő kötelessége és felelőssége, hogy a saját területén érvényesítse a fogyatékos emberek esélyegyenlőségének szempontjait, és megtegye az ehhez szükséges szakmapolitikai lépéseket.

Az egyenlő esélyű hozzáférés egyik eszköze az akadálymentesítés, amelynek fogalma az utóbbi években teljesen új tartalmat nyert: ma már valamennyi fogyatékossgai csoporthoz tartozó ember – azaz a mozgássérült, a látássérült, a hallássérült, az értelmi fogyatékos, autista és súlyosan-halmozottan fogyatékos emberek – speciális szükségleteinek figyelembevételét kell a komplex akadálymentesítés, azaz az egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése alatt érteni. Ez olyan eszközök és megoldások telepítését jelenti, amely lehetővé teszi, hogy egy-egy szolgáltatást a mozgássérült embereken túl látás- vagy hallássérült, valamint értelmi fogyatékos emberek is igénybe vehessenek. (Hangos térkép, indukciós hurok, könnyen érthető tájékoztató füzetek, stb.)

A kulcs az, hogy ma már nem pusztán épületek akadálymentesítéséről, hanem a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréseiről beszélünk, amely tehát magában foglalja az épületek komplex akadálymentességét, de annál jóval több.

7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Paszab Községben nincs pontos felmérés a fogyatékkal élőkről, ezért nem lehet pontos elemzést készíteni a fogyatékkal élők helyzetéről, szükségletéről.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2018	31	28	59
2019	23	26	49
2020	22	25	47
2021	20	25	45
2022	18	19	37
2023	17	18	35
Forrás: TeIR, KSH Tstar			



7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0
2023	0
Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók	

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A Fot. 15-16. §-a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult. A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a

munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető. Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti. Településünkön sajnos nem jellemző az integrált és a védett foglalkoztatás.

Az önkormányzat intézményei leginkább a törvényi előírásnak megfelelően foglalkoztatnak megváltozott munkaképességű személyeket (többnyire a rehabilitációs hozzájárulás fizetési kötelezettség miatt). A fogyatékos munkavállalókkal kapcsolatos probléma oka elsősorban az, hogy a teljesítménykényszer miatt nincs lehetősége a szervezeteknek a fogyatékos személy speciális munkavégzési körülményeit, igényeit figyelembe venni, emiatt sokszor alkalmazásuk is meghiúsul.

b, munkavállalást segítő lehetőségek;

Együttműködési lehetőség keresése ilyen irányú szervezetekkel.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Gyakran előforduló probléma, hogy a fogyatékos személyt akadályozottsága miatt nem foglalkoztatják a végzettségének és képzettségének megfelelő álláshelyen. (pl.: felsőfokú végzettsége ellenére alacsonyabb végzettséggel is betölthető foglalkoztatást ajánlanak neki.)

A fogyatékos személyek foglalkoztatása akkor is meghiúsulhat, ha a fogyatékos személy nem tudja megközelíteni a munkahelyet, a településen belüli közlekedési akadályok miatt, és különösen, ha a támogató szolgálattól sem kap segítséget. Ilyen információk beszerzése rendkívül nehéz, hiszen az érintettek nem hozzák a hátrányos megkülönböztetést nyilvánosságra, mert ezzel a jövőbeni alkalmaztatási kilátásaik is csökkennek.

A fogyatékkal élők foglalkoztatásáról nincs adatunk, ezért hátrányos megkülönböztetésről sem tudunk.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Nincs helyben ilyen jellegű intézmény.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élő személyek számára külön pénzbeli és természetbeli ellátást és kedvezményeket az önkormányzat nem nyújt.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

Az Ibrány-Nagyhalászi Járóbeteg Ellátó Központban működő egészségügyi és rehabilitációs kezelések elérhetőek. Önkormányzatunk segít az oda való eljutásban.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Az önkormányzati intézményeknél nem teljeskörűen megoldott az akadálymentesítés. Az településen működő háziorvosi szolgálat épülete 2010-ben került felújításra, melynek

akadálymentesítése teljeskörűen megoldott. Ezeken az intézményeken kívüli munkahelyek akadálymentesítettségéről nincs adatunk. Számos beruházás készült el 2018-tól, mely épületeknél az akadálymentesítés megvalósítása alapfeltétel volt. (pl. óvoda épületének bővítése, Polgármesteri Hivatal felújítása, Bölcsőde építése, védőnői szolgálat bővítése és felújítása)

c) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A közszolgáltatások info-kommunikációs akadálymentesítése csak részben megoldott. Az önkormányzat saját honlapot üzemeltet, ahol a települést érintő friss hírek, információk is elérhetők. Azonban a honlapon nem működik e-ügyintézés, viszont a bevezetése folyamatban van. Az Orvosi rendelő, valamint Polgármesteri Hivatal felújításában a mozgáskorlátozottak, vakok és gyengénlátók számára akadálymentesítés megtörtént.

A helyi értékünknek, a Paszabi Szóttosnek helyet adó épület energiahatékonyságnak javítása megtörtént, MFP keretében szigetelésre került az épület. A településen ez az épület tölti be a közösségi színtér szerepét. Az épületben található a helytörténi múzeum és a szóttos készítését bemutató kiállítás, mely a fogyatékkal élők számára teljeskörűen nem „élvezhető”, hiszen hiányként jelentkezik a látás és hallássérültek számára a bemutatást segítő eszközök hiánya.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

A középületek akadálymentesítésénél leírtak szerint.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A járdák, parkok akadálymentesítése részben megoldott.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

A település méretéből adódóan a fogyatékos személyek, hajléktalanok, pszichiátriai betegek és szenvedélybetegek helyi ellátása, valamint a fogyatékos emberek szociális szakellátása helyben nem megoldott, legközelebb vagy Ibrány-Nagyhalászi Járóbeteg Szakellátó Központban, vagy a megyeszékhelyen, Nyíregyházán vehetők igénybe a szolgáltatások.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Nincs adat.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Nincs ilyen program.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A közlekedési infrastruktúra fejlesztése célja az önkormányzatnak, viszont ezt csak pályázati forrás igénybevételevel tudja megvalósítani. A folyamatos pályázatfigyeléssel, a lehetőségek keresésével remélhetően hamarosan megvalósulnak ilyen irányú beruházások a településen. Az elmúlt években több, az önkormányzat tulajdonában lévő út került felújításra a Magyar Falu Program keretében, melyet az önkormányzat szeretne tovább folytatni.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

<i>A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön beazonosított problémák</i>		<i>fejlesztési lehetőségek</i>	
Teljes körű Infokommunikációs akadálymentesítés hiánya		Infokommunikációs akadálymentesítés Megoldása, honlap akadálymentesítése	

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások			
beazonosított problémák		fejlesztési lehetőségek	
Nem biztonságos a közlekedés a településen. Hiányzik a buszöblök és a gyalogos átkelőhely		buszöblök és gyalogos átkelőhely létesítése	
belterületi utak, járdák létesítése, felújítása		útfelújítás, járdaépítés	
Közbiztonság, bűnmegelőzés javítása		Térfigyelő kamerarendszer továbbfejlesztése a községben, közvilágítási rendszer korszerűsítése, házi segítségnyújtásban résztvevők arányának növelése	
Szóttes Népművészeti Ház közösségi színtér működtetésének költsége magas, teljes körű akadálymentesítésének hiánya		Fűtése korszerűsítés, energiahatékonyság javítása, teljes körű akadálymentesítés, eszközök beszerzése	
Nincs minden közlekedési útvonal mellett járda kiépítve a biztonságos gyalogos forgalom lebonyolítására.		Járdák létesítése	
A fából készült buszvárók régiek, elavultak, korhadtak		Új buszvárók létesítése	

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

A településen működő, aktív civil szervezet az Akácvirág Nyugdíjas Egyesület, valamint a Paszabi Polgárőr Egyesület. A települési önkormányzat együttműködési megállapodás keretében vonja be a civil szervezeteket a pályázati lehetőségekbe.

Programok szervezésében nagy segítséget nyújtanak a helyben működő civil szervezetek (Akácvirág Nyugdíjas Egyesület, Paszabi Polgárőr Egyesület), amely leginkább a település értékeit bemutató kiemelt rendezvényen, a Szóttesnapon mutatkozik meg.

A települési önkormányzat együttműködik a helyi Roma Nemzetiségi Önkormányzattal. A Roma Nemzetiségi Önkormányzat a településen minden évben megrendezi a Roma-napot, melyen sportprogramokkal és hagyományápoló zenei programokkal várja a látogatókat. A Roma Nemzetiségi Önkormányzat szorosan együttműködik a karitatív szervezetekkel. Az óvodai

ballagás alkalmával iskolakezdő csomaggal kedveskedik a nagycsoportosoknak, valamint az iskolai év során az hátrányos helyzetű iskolás gyermeket írószerekkel, füzetekkel támogatja.

Paszab Község Önkormányzata a településen működő Paszabi Református Egyházközséggel jó kapcsolatot ápol, hiszen közös programok megszervezésére is mód nyílt az elmúlt években. Ilyen volt az augusztus 20-án megrendezett kenyérszentelés, mely a református templomban majd a templomkertben került megrendezésre.

Kistépülés révén szükséges, hogy pályázati lehetőségek maximális kihasználása érdekében partnerséget vállaljon az önkormányzat a környező települések önkormányzataival.

Ez számos esetben megtörtént akár rendezvény, akár foglalkoztatási programok érdekében, vagy feladatellátási megállapodások által. (pl. családsegítő és gyermekjóléti szolgálat)

A településen aktívan működő civil szervezet az Akácvirág Nyugdíjas Egyesület, mely a település életében sokrétű tevékenységével vesz részt. Része a település nagy rendezvényének, a Szőttesnapnak a megrendezésében, melyen nyugdíjas találkozóra is sor kerül. Minden évben kézi készítésű ajándékokkal kedveskedik a karácsonyi ünnepségen az óvodás és iskolás gyermekeknek, valamint a húsvét jegyében hagyományőrző tojásfestést rendezett az iskolás gyermekek részére. A helyi nyugdíjasoknak kirándulásokat szerveznek, mellyel bővítik a szabadidő hasznos eltöltésére irányuló programok körét. Kézműves foglalkozásokat tartanak, melyen a szövés, fonás, horgolás, hímzés mesterségét gyakorolják helyi népművész segítségével. Közös unoka-nagymama kézműves foglalkozásokat is szerveznek, ezzel erősítve a korosztályok közötti kapcsolatot.

Aktív egyesület révén számos önkéntes segíti a tevékenységüket, melyek száma az évek során csak növekszik.

b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

A települési önkormányzat és a községben működő civil és egyházi szervezetek jó kapcsolatot ápolnak. Együttműködnek pályázati lehetőségek kihasználásában, a település fejlődése érdekében.

Paszab település a Kormány a „Felzárkózó települések” hosszú távú programjának megalapozásáról szóló 1057/2021. (II. 19.) Korm. határozata alapján az első körben bekerült a 300 leghátrányosabb település közé. A programot a Magyar Máltai szeretetszolgálat koordinálja. A legfontosabb, megerősítésre váró területek közül kiemelte a romák oktatását, szakképzését, valamint az általános egészségi állapotuk és jövedelmi viszonyaik javítását.

A társadalmi felzárkózás a cigányság, a hátrányos térségekben élők, illetve az alacsony iskolai végzettségűek, valamint egészségügyi állapotok miatt nehezen vagy egyáltalán nem foglalkoztatható társadalmi csoportok életkörülményeinek, társadalmi helyzetének javítására, valamint társadalmi integrációjának elősegítésére irányuló kormányzati tevékenységek, amely csökkent a területi, társadalmi hátrányokból és nemzetiségi hovatartozásból fakadó egyenlőtlenségeket és elősegíti a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférést.

A célkitűzések között szerepel a krízisbe került, szegény sorsú családok segítése. Munkájuk során arra törekcszenek, hogy ne csak átmeneti támogatást, de valódi esélyt kínáljanak a szegénységből való kitörésre a tartós felzárkózásra.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (Nkt.) alapján a települési önkormányzatoknak, így Paszab Község Önkormányzatának a közfeladat ellátásában korábban betöltött szerepe jelentősen átalakult. 2013. január 1-től az önkormányzatok fenntartásában lévő köznevelési intézmények fenntartói feladatainak megszervezésében, a köznevelési feladatok irányításában változás állt be. Az Nkt. szerint az állam gondoskodik – az óvodai nevelés kivételével – a köznevelési feladatok ellátásáról. A települési önkormányzatok és társulásaik fenntartásában lévő köznevelési intézmények az óvodák kivételével átadásra kerültek a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ – 2017.01.01-től a Nyíregyházi Tankerületi Igazgatóság – részére.

A családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás feladatait a Gávavencsellői Szociális Szolgáltatási Társulás fenntartásában lévő Gávavencsellői Szociális Szolgáltató Központ látja el.

Az Ibrányban működő Járási Hivatallal is jó kapcsolatot ápol önkormányzatunk. A településünkön heti egy alkalommal 1 órás ügyfélfogadást tartanak a kormányablakban dolgozó kormánytisztviselők (ügysegédek), így segítve a település lakosságát az ügyintézésében. Az ügysegédek elsősorban a szociális igazgatással, földhasználat, lakcímbeljelentéssel, családtámogatással, nyugdíj igényléssel és hadigondozással kapcsolatos ügyekben vesznek át kérelmeket, illetve segítenek azok kitöltésében. A többi ügykörben elsősorban tájékoztatást nyújtanak az ügyfelek részére. Továbbá évente több alkalommal a Kormányablak busz is fogad ügyfeleket a településen meghatározott időpontokban. Itt az idő alatt az ügyfelek számos, a kormányablakban elérhető ügytípust intézhetnek.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Paszab Község Roma Nemzetiségi Önkormányzata és Paszab Község Önkormányzata között együttműködési megállapodás jött létre. Ezen megállapodást az önkormányzat és a nemzetiségi önkormányzat évente a törvényi kötelezettségének eleget téve felülvizsgálja. A településen működő nemzetiségi önkormányzat a roma népesség érdekeit képviseli, minden korosztály számára szervez programokat az év során. (sportnap, romanap, farsang)

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Önkormányzatunk kötelező és önként vállalt feladatainak ellátása során számít és épít is a civil szervezetek, egyházak közreműködésére. A közfeladat ellátás civil szervezetekkel való együttműködés útján történő megvalósulását erősíti, hogy néhány jelentős, az önkormányzatok feladatait meghatározó törvény kifejezetten ajánlja a szerződéses feladatellátást.

A településen az Akácvirág Nyugdíjas Egyesület és a Paszabi Polgárőr Egyesület szoros kapcsolatot ápol a települési önkormányzattal. Kölcsönös együttműködés alakult ki a rendezvények szervezése, valamint a pályázati lehetősége maximális kihasználása tekintetében.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Nem releváns.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

A helyi esélyegyenlőségi program készítésébe a helyben működő önkormányzati (Gávavencsellői Közös Önkormányzati Hivatal Paszabi Kirendeltsége, Mandula Néni Óvodája, Védőnői Szolgálat) és állami intézmények (Általános Iskola) nyújtottak adatszolgáltatást az érintett célcsoportok helyzetével, az esélyegyenlőség biztosításának lehetőségeivel, valamint a fejlesztési lehetőségekkel kapcsolatosan. Bevonásra kerültek a településen működő civil szervezetek (Akácvirág Nyugdíjas Egyesület, Paszabi Polgárőr Egyesület) valamint a Roma Nemzetiségi Önkormányzat.

Az esélyegyenlőségi tervet a település a helyben szokásos módon közzéteszi, a nyilvánosságát a települési honlapon való megjelenéssel biztosítja az önkormányzat.

Az esetleges hozzászólásokat a jegyző összegyűjti, majd az esetleges módosítási javaslatokat a képviselő testület elé terjesztik. A képviselő-testület dönt a módosítások bevezetéséről.

Az esélyegyenlőségi program öt évre készül. Időarányos megvalósítását, illetve a helyzetelemzésben feltártak esetleges megváltozását kétfévente át kell tekinteni, és a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni.

Az intézkedési terv eredményességének elsődleges eszközei:

- az eredményesség értékelése, ellenőrzése kétfévente történik. Az értékelés eredményeinek nyilvánossá tétele kapcsán a személyes adatok védelmének biztosítására kiemelkedő figyelmet kell fordítani.
- Szükséges minden eszközt és helyi médiumot (honlap, tájékoztató kiadványok, rendezvények, lakossági fórumok, helyi sajtó, stb.) a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.
- A kétfévenkénti értékeléskor feltárt hiányosságok felszámolására külön intézkedési tervet kell készíteni, amelyben meghatározásra kerülnek a célkitűzések, tevékenységek, felelősök, határidők, sikerkritériumok.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Magas az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők száma	Képzési programok indítása, melyek a nyílt munkaerőpiaci elhelyezkedési esélyt hosszútávon növeli
	Nagyarányú munkanélküliség	Foglalkoztatási programok helyi szinten, képzésekben való részvétel, amely elősegíti a hosszabb távú foglalkoztatást
	információhiány a romák és mélyszegénységben élők között az igényelhető támogatásokról, a jártasság hiánya a mindennapi ügyintézésekben (pl. szolgáltatóknál, támogatás igénylése terén)	a lakosság tájékoztatása, informálása folyamatosan, szélesebb körű együttműködés a térségben működő kormányhivatallal
	Szegregáció veszélye (Bessenyei telep)	Felzárkóztatásra irányuló programban való részvétel
	magas a hátrányos helyzetű gyermekek száma	korai fejlesztés, hátránykompenzáló programok kisgyermekkorban, az általános iskolában felzárkóztató programokban való részvétel (Útravaló ösztöndíjprogram)
	a romák körében a lakásállomány jelentős része elhanyagolt, a lakáskörülmények nem megfelelőek	háztartásgazdálkodási és életvezetési ismeretek nyújtása
Gyermekek	Magas a HH és HHH gyermekek létszáma	Fejlesztő programok megvalósítása az intézményekben.
		Iskolán kívüli segítő programokban való részvétel, illetve annak növelése
		Középiskolába való továbbtanulási arány javítása
	A fejlesztést és segítő programokat támogató eszközök hiánya	Az óvodában és általános iskolában eszközök beszerzése, pedagógus továbbképzési programokon való

		részvétele a minőségi pedagógiai munka végzéséhez
	Az egészségvédelem, egészség-tudatos életvitel hiánya, a megelőzésre vonatkozó ismeretek hiánya	az oktatás-nevelés minden szintjén, óvodától a középiskoláig egészség-védelmi programok megvalósításának ösztönzése
	Hozzájárulás a családon belüli konfliktusok minimálisra csökkentéséhez	Munkanélküliség kezelése, piacképes képzést biztosító programokban való részvétel
	Fejlesztő eszközök hiánya az óvodában	óvoda udvaron található játékok korszerűsítése, megújítása, bővítése
	Kevés a gyermekek részére a szabadidős tevékenység	A településen a szabadidős tevékenységek bővítése oktatási-nevelési intézményekkel együttműködve
Idősek	Idősek foglalkoztatási lehetőségei	Foglalkoztatási lehetőség biztosítása (pl. rehab. szervezetekkel, munkaügyi kp-al)
	Idősek informatikai jártasságának hiánya	Informatikai képzés indítása
	Kevés időseket érintő program	Együttműködés a civil szervezetekkel, pályázat keresése
	Infokommunikációs akadálymentesítés hiánya	A település honlapjának fejlesztése, akadálymentesítése, e-ügyintézés biztosítása
	Idősek egészségi állapotának javítását célzó intézkedések hiánya	Egészségfejlesztő programok szervezése, egészségfelmérés szervezése
	Idősek szállítása szakellátást biztosító egészségügyi intézményekbe	Kisbusz beszerzése pályázati forrásból
	Idősek nappali ellátója építése	pályázati forrásból
Nők	Magas a településen a munkanélküli nők létszáma	Munkaerőpiaci pályázatokban való részvétel, szakmai képzés
	Alacsony képzettség	Képzések, tanfolyamos szervezése
	Fiatal nők/lányok ismereteinek hiánya a családtervezéssel kapcsolatosan	Tájékoztatók, ismeretterjesztő előadások, tanácsadások szervezése
	Közösségi együttélés elősegítése, kisgyermekes anyukák beilleszkedése	Többfunkciós közösségi tér kialakítása, játszótér, pihenőpark fejlesztése, szabadtéri színpad kialakítása
Fogyatékkal élők	Adatbázis hiánya a fogyatékosok számáról	Adatbázis létrehozása
	Teljes körű Infokommunikációs akadálymentesítés hiánya	Infokommunikációs akadálymentesítés Megoldása, honlap akadálymentesítése

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	Nem biztonságos a közlekedés a településen. Hiányzik a buszöblös és a gyalogos átkelőhely	buszöblös és gyalogos átkelőhely létesítése
	A fa buszvárók elavultak, megrongálódtak	Új buszvárók létesítése
	belterületi utak, járdák létesítése, felújítása	útjelölés, járdaépítés
	Közbiztonság, bűnmegelőzés javítása	Térfigyelő kamerarendszer továbbfejlesztése a községben, közvilágítási rendszer korszerűsítése, házi segítségnyújtásban résztvevők arányának növelése
	Szöttek Nép művészeti Ház közösségi színter működtetésének költsége magas, teljes körű akadálymentesítésének hiánya	Fűtési korszerűsítés, energiahatékonyság javítása, teljes körű akadálymentesítés, eszközök beszerzése
	Nincs minden közlekedési útvonal mellett járda kiépítve a biztonságos gyalogos forgalom lebonyolítására.	Járdák létesítése

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák nem élnek mélyszegénységben, esélyegyenlőségük megvalósul.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők lehetőséget kapjanak a helyzetük javítására.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek védelmét, oktatását, veszélyeztetettségük megelőzést.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek védőhálójának összehangolására, a támogatásuk megoldására.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a gyermeket vállaló anyák terheinek csökkentésének támogatását.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők érdekképviselésére, akadálymentes környezetük biztosítására.

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

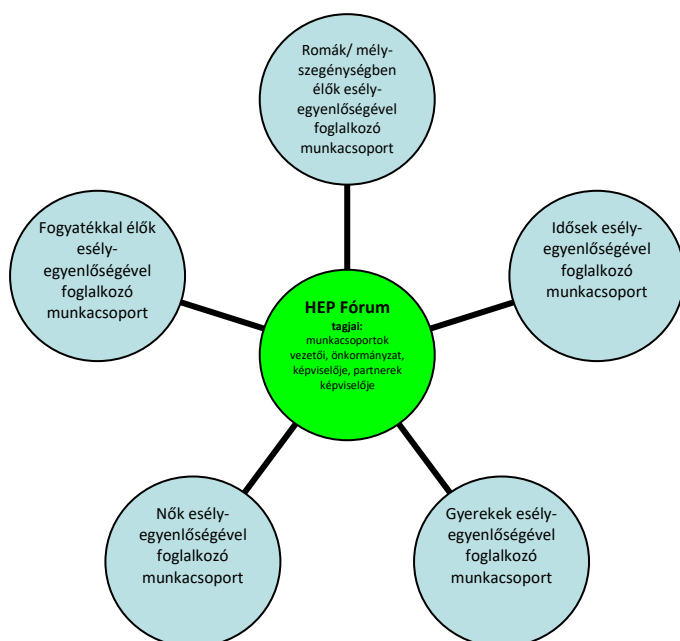
A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása

- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.



A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétfévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térsgégi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térsgégi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,

- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnereket képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelőségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Paszab Község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Paszab Község Önkormányzat képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) felülvizsgálta, megvitatta és a számú határozatával elfogadta.

Paszab, 2025.....

Tajthy Péter
Polgármester



Gávavencsellői Közös Önkormányzati Hivatal
J e g y z ő j é t ő l
4472 Gávavencsellő, Petőfi u. 1.
e-mail: jegyzo@gavavencsello.hu
jegyzo@paszab.hu



Iktsz: 47-20/2025.

Előterjesztés

**a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésére vonatkozó
közszolgáltatásról szóló 11/2013.(XI.24.) önkormányzati rendelet felülvizsgálatára**

Tisztelt Képviselő-testület!

Általános indokolás

A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Vgtv.) 45.§ (6) bekezdése felhatalmazást biztosít a helyi önkormányzatok számára, hogy a törvény 44/C.§ (2) bekezdésében foglaltakat helyi rendeletben szabályozza.

A Vgtv.44/C.§ (2) bekezdése szerint:

„(2) A települési önkormányzat képviselő-testülete önkormányzati rendeletben állapítja meg:

- a) a közszolgáltatás tartalmát, a közszolgáltatással ellátott terület határait;
- b) annak a működési területnek a határait, amelyen belül egy közszolgáltató a közszolgáltatást rendszeresen ellátni köteles és az ártalmatlanítás céljából történő átadási helyet;
- c) a közszolgáltatás ellátásának rendjét, módját és időtartamát, a közszolgáltató és az ingatlanulajdonos ezzel összefüggő jogait és kötelezettségeit, valamint a közszolgáltatásra vonatkozó szerződés egyes tartalmi elemeit;
- d) a közszolgáltatás igénybevételére vonatkozó kötelezettséget, a közszolgáltatás igénybevételének módját és feltételeit;
- e) az ingatlanulajdonost terhelő díjfizetési kötelezettséget, az alkalmazható díj legmagasabb mértékét, megfizetésének rendjét, az esetleges kedvezmények és a szolgáltatás ingyenességének eseteit;
- f) az üdülőingatlanokra, az időlegesen használt és a nem használt ingatlanokra vonatkozó sajátos szabályokat;
- g) a közszolgáltatással összefüggő személyes adatok (a természetes személyazonosító adatok, valamint a lakcím) kezelésére vonatkozó rendelkezéseket.”

A jelenleg hatályban lévő Paszab Község Önkormányzat Képviselő-testületének a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésére vonatkozó közszolgáltatásról szóló 11/2013.(XII.24.) önkormányzati rendeletét fenti felhatalmazó rendelkezések figyelembevételével felülvizsgáltam.

A rendelet részben megfelel fenti felhatalmazó rendelkezéseknek, részben pedig túlterjeszkedik a rendelet alkotási lehetőségeken.

A rendelet formai szempontból nem felel meg a jogszabályszerkesztésről szóló 61/2009.(XII.14.) IRM rendelet (Jszt.) előírásainak.

A rendelet alcímei nem sorszámozottak. a Jszt. rendelkezései szerint a jogszabálytervezet áttekinthetősége érdekében az ugyanazon jogintézményt szabályozó szakaszokat egybefoglaló önálló szerkezeti egységként alcímek alakíthatóak ki. Egyetlen szakaszt magában foglaló alcím csak akkor alakítható ki, ha az a jogszabály szerkezetének egységessége érdekében az szükséges.

Az integrált jogalkotási rendszer LOC-LEX felülete hibaként jelöli, amennyiben egy alcímen belül nincs legalább két szakasz, így a jogszabály szerkesztésekor ezt is figyelembe vettem.

A rendelet 3.§-a tartalmazza annak a közszolgáltatónak a nevét címét, aki legutóbb ellátta a közszolgáltatást, azonban a szerződés már lejárt és kijelölt közszolgáltató végzi a tevékenységet.

A Nyírségvíz Zrt. a Paszab község területéről beszállítandó, nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvizeket az üzemeltetésükben lévő tiszaberceli szennyvíztisztító telepen fogadja.

A rendelet több helyen szerkesztésében és szövegezésében, szabályozásában elavult.

A szippantott szennyvízre vonatkozó rezsicsökkentésről, valamint egyes törvényeknek a további rezsicsökkentéssel összefüggő módosításáról szóló 2013. évi CXIV. törvény (a továbbiakban: Rezsitörvény) 1.§-a szerint:

„1. § (1) A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Vgt.) 44/B. § (1) bekezdésében meghatározott ingatlantulajdonosok közül a természetes személy ingatlantulajdonos részére a Vgt. 44/C. § (1) bekezdésében meghatározott közszolgáltatás tekintetében a Vgt. 44/D. § szerint megállapított számlában meghatározott fizetendő szolgáltatási egységre jutó összeg (beleértve az alapidíjat) a 2013. július 1-jét követő időszakban teljesített szolgáltatás vonatkozásában nem haladhatja meg a 2013. január 31-én jogszzerűen alkalmazott díjtételek és egyéb számlaelemek alapján, ugyanazon feltételekkel számított összeg 90%-át.

(2) Az (1) bekezdés vonatkozásában az alkalmazott díj:

a) önkormányzati díjrendeletben megállapított természetes személy ingatlantulajdonosra vonatkozó közszolgáltatási díj függetlenül attól, hogy alkalmazták-e 2013. január 31-én az adott ingatlantulajdonosra, vagy – ha önkormányzati díjrendelet nem alkotott – a szolgáltató által az adott településen a közszolgáltatási szerződésben megállapított, 2013. január 31-én alkalmazott szolgáltatási egységre jutó fizetendő összeg (beleértve az alapidíjat),

b) a tevékenységüket 2013. január 31-ét követően megkezdő szolgáltatók esetén az önkormányzati rendeletben megállapított közszolgáltatási díj, vagy az önkormányzat és a közszolgáltatók között 2013. január 31-én hatályban lévő közszolgáltatási szerződések közül az azokban rögzített legalacsonyabb, szolgáltatási egységre jutó fizetendő összeg (beleértve az alapidíjat),

c)- az a) és b) pontban foglaltak alkalmazhatóságának hiányában az adott településen szolgáltatást teljesítő szolgáltató által 2013. január 31. és 2013. június 30. közötti időszakban alkalmazott legalacsonyabb szolgáltatási egységre jutó fizetendő összeg (beleértve az alapidíjat).

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott díjmérséklés az önkormányzati díjrendelet szerinti kedvezmény, mentesség vagy ingyenesség esetén alkalmazandó díjkompenzáció összegét nem növeli.

Tehát a jelenlegi önkormányzati rendeletben megállapított nettó 3.380.- Ft közszolgáltatási díj meghaladja a megállapítható díj összegét. A Kormányhivatal határozatában közölte, hogy 1750.- Ft nettó díj állapítható meg.

2024. július 1-jét megelőzően nem szerepelhetett preambulum rendelkezés önkormányzati rendeletekben. Az önkormányzati rendelet normatív tartalommal nem rendelkező logikai egysége a bevezető rész volt. Ebben a részben a jogszabály megalkotására felhatalmazást adó jogszabályokat, valamint a feladatköröket biztosító jogszabályi helyeket kellett megjelölni.

2025. január elsejétől a jogszabályok – az önkormányzati rendeleteknek is – kötelező tartalmi eleme a preambulum rendelkezés. A megalkotni kíván jogszabály, önkormányzati rendelet preambulum rendelkezéseinek kell tartalmaznia a felhatalmazást adó jogszabályi hivatkozást, valamint a feladatkört megjelölő jogszabályi hivatkozást is. Új elem, hogy kötelező meghatározni a jogszabály szabályozási célját is.

A preambulumot kötelezően csak azon helyi önkormányzati rendeletek esetében kell alkalmazni, melyeket 2025. január elsejét követően alkot meg az önkormányzat. Tehát a korábbi rendeleteket nem kell módosítani.

A preambulum a jogszabály elején a cím után helyezkedik el. A preambulumnak cím nem adható.

A preambulumot tagolni kell, preambulumbekkezdésekre, melyeket kapcsos zárójelbe zárt arab számokkal kell megjelölni.

Tekintettel arra, hogy javaslom a rendelet újraalkotását, így a rendelet-tervezetben preambulum bekezdés található.

Előzetes hatásvizsgálat

I. Várható társadalmi hatások

A rendelettel Paszab Község Önkormányzata nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz elszállítására vonatkozó szabályok kerülnek meghatározásra. A nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz elszállítása, ártalmatlanítása kiemelkedően fontos a lakosság közösségének érdekében. Az önkormányzat kötelező feladata, hogy a szolgáltatást az érintettek részére biztosítsa.

II. Várható gazdasági, költségvetési hatások

A rendeletnek gazdasági hatása az érintett közszolgáltatóra nézve van, költségvetési hatása az önkormányzatra vonatkoztatva nincs.

III. Várható környezeti és egészségi következmények

A rendelet környezeti és egészségügyi következménye kiemelkedően fontos. A zárt szennyvíztározókból a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz elszállítása és ártalmatlanítása fő feltétele a háztartások egészséges környezetének.

IV. Adminisztratív terheket befolyásoló hatások

A rendelet megalkotása több adminisztratív terhet nem ró az Önkormányzatra, a végrehajtásához szükséges humánerőforrás biztosított.

V. A rendelet megalkotásának szükségessége, a jogalkotás elmaradásának várható következménye

Törvény írja elő az önkormányzat számára a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz elszállításának biztosítását, akár közszolgáltató igénybevételével is. A képviselő-testület törvényi kötelezettségének tesz eleget a rendelet újraalkotásával, mert amíg a településen van olyan

háztartás, mely a szennyvízhálózatra nincs rákötve, addig ezt a szolgáltatást az önkormányzatnak biztosítania kell.

VI. A rendelet végrehajtásához szükséges személyi, szervezeti, tárgyi és pénzügyi feltételek

A rendelet végrehajtásához személyi, szervezeti, tárgyi és pénzügyi feltételek rendelkezésre állnak.

Részletes indokolás

- 1.§-hoz: Megállapítja a közszolgáltatás tartalmát.
- 2.§-hoz: Megállapítja a közszolgáltatással ellátott területet.
- 3.§-hoz: A működési terület határait szabályozza.
- 4.§-hoz: A kijelölt szennyvíztisztítótelepről rendelkezik.
- 5.§-hoz: A közszolgáltatás rendjét szabályozza.
- 6.§-hoz: A közszolgáltatáshoz kapcsolódó önkormányzati feladatokat sorolja fel.
- 7.§-hoz: A közszolgáltató jogait és kötelezettségeit állapítja meg.
- 8.§-hoz: Az ingatlan tulajdonos, használó kötelezettségeit és jogait állapítja meg.
- 9.§-hoz: A szerződéskötés időtartamát és a kiválasztás módját szabályozza.
- 10.§-hoz: A közszolgáltatási szerződés tartalmát szabályozza.
- 11.§-hoz: A közszolgáltatás igénybevételének módját szabályozza.
- 12.§-hoz: A közszolgáltatás igénybevételéhez kapcsolódó szerződéses jogviszony létrejöttének szabályait tartalmazza.
- 13.§-hoz: A közszolgáltatás igénybevételéért fizetendő díjra vonatkozó szabályokat állapít meg.
- 14.§-hoz: A díj megállapítására és a számlázásra vonatkozó szabályokat tartalmaz.
- 15.§-hoz: A személyes adatok kezelését szabályozza.
- 16.§-hoz: Az ingatlan tulajdonosa, használója adatszolgáltatását szabályozza.
- 17.§-hoz: Hatályon kívül helyező rendelkezést tartalmaz.
- 18.§-hoz: Hatályba léptető rendelkezést tartalmaz.

Kérem az előterjesztés megtárgyalását és a rendelet-tervezet elfogadását.

Paszab, 2025. szeptember 9.



Bakos Tóth Ildikó
jegyző

RENDELET TERVEZET

Paszab Község Önkormányzata Képviselő-testületének .../2025. (.....) önkormányzati rendelete a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésére vonatkozó helyi közszolgáltatásról

[1] Az önkormányzat Paszab termőtalajának és ivóvízkészletének védelme érdekében,

[2] a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 45. § (6) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a) pontjában meghatározott feladatkörében eljárva Paszab Község Önkormányzat Képviselő-testülete a következőket rendeli el:

1. A közszolgáltatás tartalma, ellátott terület

1. §

(1) Az önkormányzat a közszolgáltatás megszervezéséről és a közszolgáltatás igénybevételéről e rendeletben foglaltak szerint gondoskodik.

(2) A közszolgáltatás tartalma:

- a) az ingatlanon keletkező, nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz (a továbbiakban: háztartási szennyvíz) ideiglenes tárolására szolgáló, zárt közműpótló létesítményből történő összegyűjtése,
- b) a háztartási szennyvíznek a közszolgáltató részére történő átadását ártalmatlanítás céljából történő elszállításra,
- c) az átadott háztartási szennyvíznek a kijelölt ártalmatlanító telepen történő elhelyezése.

2. §

A közszolgáltatással ellátott terület Paszab község közigazgatási területe.

2. A közszolgáltató működési területének határai, átadási hely megjelölése

3. §

A közszolgáltató működési területének határai Paszab község közigazgatási területén a szennyvízközmű rendszerre rá nem kötött ingatlanok összessége.

4. §

A Paszab község közigazgatási területén keletkező nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvizeket ártalmatlanítás céljából kizárólag az erre a célra kijelölt területre kell elhelyezni: Tiszabercel szennyvíztisztítótelep.

3. A közszolgáltatás rendje, módja

5. §

(1) Az ingatlan tulajdonosa, használója köteles gondoskodni az ingatlanán keletkező nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz szakszerű összegyűjtéséről.

(2) A nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz összegyűjtését, rendszeres elszállítását annak összegyűjtésére feljogosított közműszolgáltatónak történő átadással az ingatlan tulajdonosának, használójának kell biztosítania.

(3) Az ingatlan tulajdonosa, használója az ingatlanon keletkező nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz elhelyezéséről e rendeletben meghatározott módon, a közzolgáltatás igénybevétele útján köteles gondoskodni.

6. §

(1) A közzolgáltatás biztosítása az önkormányzat feladat, mely feladatkörében:

- a) a közzolgáltatás körébe tartozó, nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésének, elszállításának megszervezéséről gondoskodik,
- b) kiválasztja a közzolgáltatást ellátó közzolgáltatót.

(2) A közzolgáltatás az ingatlanon keletkezett nem közművel összegyűjtött és a közzolgáltató rendelkezésére bocsátott háztartási szennyvíz ártalmatlanítás céljából történő rendszeres elszállítására és a kijelölt fogadóműben történő elhelyezésére terjed ki.

4. A közzolgáltató és az ingatlan tulajdonos, használó jogai és kötelezettségei

7. §

(1) A közzolgáltató a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvizet kizárólag az erre a célra engedélyezett, zárt rendszerű, gépi üzemeltetésű, csepegés- és szóródásmentes, bűz- és szaghatást kizáró célgéppel, a hatályos jogszabályi előírásoknak megfelelően végezheti.

(2) A háztartási szennyvíz szállítását úgy kell végezni, hogy az szennyezést, elcsorgást ne okozzon. Amennyiben a közzolgáltatás teljesítéséből eredően szennyezés keletkezik, a közzolgáltató maradéktalanul köteles a hulladék eltakarításáról, a terület szennyeződésmentesítéséről, a kárelhárításról, valamint az eredeti környezeti állapot helyreállításáról gondoskodni.

(3) A közzolgáltató a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvizet az ingatlan tulajdonos, használó megrendelése alapján, a megrendeléstől számított 72 órán belül köteles begyűjteni és végleges ártalommentesítés céljából a 4. § szerinti szennyvíztisztító-telepre szállítani.

(4) A közzolgáltató a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz elszállítását nem tagadhatja meg, kivéve, ha a szippantandó anyagról érzékszervi megállapítás alapján, vagy egyéb módon feltételezhető, hogy közcatornába jogszabályi megállapítás alapján nem engedhető.

(5) A közzolgáltató a közzolgáltatás ellátása során, a szennyvíz mennyiségéről, és eredetéről (cím, intézmény, cég megnevezése) nyilvántartást vezet.

8. §

(1) Az ingatlan tulajdonos, használó köteles a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz tekintetében a közzolgáltatást igénybe venni és a közzolgáltatási díjat e rendeletben foglaltak szerint megfizetni.

(2) A nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz elszállítását, az ingatlan tulajdonosnak, használónak kell a közzolgáltatást ellátó közzolgáltatótól megrendelni.

- (3) Az ingatlantulajdonos köteles biztosítani a gyűjtőhely megközelíthetőségét a szállítójármű részére oly módon, hogy az akadálytalanul elvégezhesse a feladatát.
- (4) A nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz elszállítását az ingatlantulajdonos, használó arra jogosulatlan személlyel nem végeztetheti.
- (5) Az ingatlan tulajdonos, használó köteles megfelelő rendszerességgel és időben elvégeztetni a közszolgáltatást és az elvégzéséhez szükséges feltételeket biztosítani.
- (6) Valamennyi közcatornával el nem látott, lakott ingatlan tulajdonosa, használója köteles a közszolgáltatást évente legalább egy alkalommal igénybe venni.
- (7) Az ingatlan tulajdonosa, használója köteles a közszolgáltatás elvégzése érdekében a közszolgáltatóval együttműködni és részére a szükséges információkat megadni.

5. A közszolgáltatási szerződés tartalmi elemei

9. §

- (1) Az önkormányzat képviselő-testülete pályázati eljárás lefolytatását követően a kiválasztott közszolgáltatóval szolgáltatási szerződést köt.
- (2) A közszolgáltatási szerződés időtartama öt év.

10. §

- (1) A nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz közszolgáltatási szerződés tartalmazza:
- a) a háztartási szennyvíz elszállításának a bejelentéstől számított maximális határidejét,
 - b) a háztartási szennyvíz gyűjtésének módját,
 - c) a háztartási szennyvízzel kapcsolatos kötelező közszolgáltatási igazolási és ellenőrzési módját,
 - d) az ártalmatlanító hely megnevezését, helyrajzi számát, címét,
 - e) a közszolgáltatási díj fizetésének módját és feltételeit,
 - f) a közszolgáltató lakosság felé irányuló tájékoztatási kötelezettségét,
 - g) a szerződés módosításának lehetséges okait és eljárási rendjét.
- (2) A közszolgáltatási szerződést mindkét fél hat hónapos felmondási időben írásban kártérítési kötelezettség nélkül – rendes felmondás – felmondhatja. A felmondási idő alatt a szolgáltatást változatlan feltételekkel kell teljesíteni. Súlyos szerződésszegés esetén azonnali hatályú felmondásnak van helye.
- (3) A közszolgáltatási szerződés lejártát megelőzően legalább három hónappal, vagy a felmondás kézhezvételét követő három hónapon belül az önkormányzat újabb pályázatot ír ki a közszolgáltatás ellátására.

6. A közszolgáltatás igénybevételének módja és feltételei

11. §

- (1) Az ingatlan tulajdonosa, használója köteles a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvizet az ingatlana területén belül zárt, vízzáró kivitelű, engedélyezett egyedi szennyvízkezelési létesítményben összegyűjteni.

(2) A közműpótló létesítménybe csak háztartási szennyvíz vezethető. Tilos a közműpótló létesítménybe mérgező-, tűz-, és robbanásveszélyes anyagot, állati tetemet vagy egyéb olyan anyagot elhelyezni, amely veszélyezteti a begyűjtést végző vagy más személyek élet- és testi épségét, egészségét, valamint a szennyvíztisztító telep rendeltetésszerű működését és műtárgyainak állagát.

(3) Ismeretlen összetételű szennyvizet veszélytelenségének vagy veszélyességének megállapításáig veszélyes hulladéknak kell tekinteni, amely esetekben a közszolgáltató – a jogszabályi előírások figyelembevételével, megfelelő intézkedések mellett - megtagadhatja annak elszállítását.

(4) A közszolgáltató a háztartási szennyvíz elszállítását nem tagadhatja meg kivéve a (3) bekezdésben foglaltakat és azt az esetet, ha a szennyvíz az arra kijelölt átadási helyen szennyvízelvezető törzshálózatba vagy szennyvízelvezető műbe jogszabály alapján nem helyezhető el.

12. §

(1) A közszolgáltatással kapcsolatos szerződéses jogviszonyt az ingatlan tulajdonosa, használója és a közszolgáltató között az a tény hozza létre, hogy a közszolgáltató a közszolgáltatás teljesítésére rendelkezésre áll, vagy a közszolgáltatást az ingatlan tulajdonosa, használója részére felajánlja.

(2) A közszolgáltatás teljesítésének feltételeiről a közszolgáltató az ingatlan tulajdonosát, használóját nyilvános felhívás közzététele útján köteles tájékoztatni.

(3) A nyilvános felhívást az önkormányzat hivatalos honlapján közzéteszi.

7. A közszolgáltatás díja

13. §

(1) Az ingatlan tulajdonosa a közszolgáltatás igénybevételéért közszolgáltatási díjat köteles fizetni.

(2) A díj mértékét a rendelet 1. melléklete állapítja meg.

14. §

(1) A közszolgáltatásért fizetendő díj összegét a közszolgáltató állapítja meg, az egységnyi díjtétel és az elszállított nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz mennyiségének szorzata alapján.

(2) A közszolgáltató a közszolgáltatási díjról számlát bocsát ki, melyet az ingatlan tulajdonosának, használójának a közszolgáltatás teljesítésével egyidejűleg kell megfizetni.

8. A személyes adatok kezelésére vonatkozó rendelkezések

15. §

(1) A közszolgáltató a közszolgáltatásra irányuló szerződés létrehozása, tartalmának meghatározása, módosítása, a díjak számlázása, valamint az azzal kapcsolatos követelések érvényesítése céljából kezelheti az ingatlan tulajdonosának, használójának az azonosításhoz szükséges személyes adatait.

(2) Az ingatlan tulajdonosának, használójának az azonosításhoz szükséges és kezelhető adatai:

- a) neve,
- b) születési ideje, helye,
- c) anyja leánykori neve,
- d) lakcíme.

16. §

(1) Az ingatlan tulajdonosa, használója köteles a 15. § (2) bekezdésben meghatározott adatokat a közszolgáltató rendelkezésére bocsátani.

(2) A kezelt adatok megismerhetőségét a közszolgáltató a közszolgáltatást igénybe vevőn kívül csak a szolgáltatás megszervezéséért felelős önkormányzat számára biztosítja.

(3) A közszolgáltató köteles az ingatlan tulajdonosa, használója adatainak kezelésével összefüggésben a mindenkor hatályos adatvédelmi rendelkezéseket betartani.

(4) A közszolgáltató az ingatlan tulajdonosának, használójának adatait a szerződéses jogviszony létrejöttétől, annak megszűnéséig, díjhátralék esetén a tartozás fennállásáig kezelheti.

9. Záró rendelkezések

17. §

Hatályát veszti a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésére vonatkozó szolgáltatásról szóló 11/2013. (XII. 24.) önkormányzati rendelet.

18. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

1. melléklet a 8/2025. (IX. 17.) önkormányzati rendelethez

A közszolgáltatás díja

1. 1. A nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésére vonatkozó közszolgáltatás díja 1.750.- Ft/m³.

2. A díj az ÁFA-t nem tartalmazza.

Általános indokolás

A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Vgtv.) 45.§ (6) bekezdése felhatalmazást biztosít a helyi önkormányzatok számára, hogy a törvény 44/C.§ (2) bekezdésében foglaltakat helyi rendeletben szabályozza.

A Vgtv.44/C.§ (2) bekezdése szerint:

„(2) A települési önkormányzat képviselő-testülete önkormányzati rendeletben állapítja meg:

- a) a közszolgáltatás tartalmát, a közszolgáltatással ellátott terület határait;
- b) annak a működési területnek a határait, amelyen belül egy közszolgáltató a közszolgáltatást rendszeresen ellátni köteles és az ártalmatlanítás céljából történő átadási helyet;
- c) a közszolgáltatás ellátásának rendjét, módját és időtartamát, a közszolgáltató és az ingatlantulajdonos ezzel összefüggő jogait és kötelezettségeit, valamint a közszolgáltatásra vonatkozó szerződés egyes tartalmi elemeit;
- d) a közszolgáltatás igénybevételére vonatkozó kötelezettséget, a közszolgáltatás igénybevételének módját és feltételeit;
- e) az ingatlantulajdonost terhelő díjfizetési kötelezettséget, az alkalmazható díj legmagasabb mértékét, megfizetésének rendjét, az esetleges kedvezmények és a szolgáltatás ingyenességének eseteit;
- f) az üdülőingatlanokra, az időlegesen használt és a nem használt ingatlanokra vonatkozó sajátos szabályokat;
- g) a közszolgáltatással összefüggő személyes adatok (a természetes személyazonosító adatok, valamint a lakcím) kezelésére vonatkozó rendelkezéseket.”

A jelenleg hatályban lévő Paszab Község Önkormányzat Képviselő-testületének a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésére vonatkozó közszolgáltatásról szóló 11/2013.(XII.24.) önkormányzati rendeletét fenti felhatalmazó rendelkezések figyelembevételével felülvizsgáltam.

A rendelet részben megfelel fenti felhatalmazó rendelkezéseknek, részben pedig túlterjeszkedik a rendelet alkotási lehetőségeken.

A rendelet formai szempontból nem felel meg a jogszabályszerkesztésről szóló 61/2009.(XII.14.) IRM rendelet (Jszt.) előírásainak.

A rendelet alcímei nem sorszámozottak. a Jszt. rendelkezései szerint a jogszabálytervezet áttekinthetősége érdekében az ugyanazon jogintézményt szabályozó szakaszokat egybefoglaló önálló szerkezeti egységként alcímek alakíthatóak ki. Egyetlen szakaszt magában foglaló alcím csak akkor alakítható ki, ha az a jogszabály szerkezetének egységessége érdekében az szükséges.

Az integrált jogalkotási rendszer LOC-LEX felülete hibaként jelöli, amennyiben egy alcímen belül nincs legalább két szakasz, így a jogszabály szerkesztésekor ezt is figyelembe vettem.

A rendelet 3.§-a tartalmazza annak a közszolgáltatónak a nevét címét, aki legutóbb ellátta a közszolgáltatást, azonban a szerződés már lejárt és kijelölt közszolgáltató végzi a tevékenységet.

A Nyírségvíz Zrt. a Paszab község területéről beszállítandó, nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvizeket az üzemeltetésükben lévő tiszaberceli szennyvíztisztító telepen fogadja.

A rendelet több helyen szerkesztésében és szövegezésében, szabályozásában elavult.

A szippantott szennyvízre vonatkozó rezsicsökkentésről, valamint egyes törvényeknek a további rezsicsökkentéssel összefüggő módosításáról szóló 2013. évi CXIV. törvény (a továbbiakban: Rezsitörvény) 1.§-a szerint:

„1. § (1) A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Vgt.) 44/B. § (1) bekezdésében meghatározott ingatlantulajdonosok közül a természetes személy ingatlantulajdonos részére a Vgt. 44/C. § (1) bekezdésében meghatározott közszolgáltatás tekintetében a Vgt. 44/D. § szerint megállapított számlában meghatározott fizetendő szolgáltatási egységre jutó összeg (beleértve az alapidíjat) a 2013. július 1-jét követő időszakban teljesített szolgáltatás vonatkozásában nem haladhatja meg a 2013. január 31-én jogszerűen alkalmazott díjtételek és egyéb számlaelemek alapján, ugyanazon feltételekkel számított összeg 90%-át.

(2) Az (1) bekezdés vonatkozásában az alkalmazott díj:

a) önkormányzati díjrendeletben megállapított természetes személy ingatlantulajdonosra vonatkozó közszolgáltatási díj függetlenül attól, hogy alkalmazták-e 2013. január 31-én az adott ingatlantulajdonosra, vagy – ha önkormányzati díjrendelet nem alkotott – a szolgáltató által az adott településen a közszolgáltatási szerződésben megállapított, 2013. január 31-én alkalmazott szolgáltatási egységre jutó fizetendő összeg (beleértve az alapidíjat),

b) a tevékenységüket 2013. január 31-ét követően megkezdő szolgáltatók esetén az önkormányzati rendeletben megállapított közszolgáltatási díj, vagy az önkormányzat és a szolgáltatók között 2013. január 31-én hatályban lévő közszolgáltatási szerződések közül az azokban rögzített legalacsonyabb, szolgáltatási egységre jutó fizetendő összeg (beleértve az alapidíjat),

c) az a) és b) pontban foglaltak alkalmazhatóságának hiányában az adott településen szolgáltatást teljesítő szolgáltató által 2013. január 31. és 2013. június 30. közötti időszakban alkalmazott legalacsonyabb szolgáltatási egységre jutó fizetendő összeg (beleértve az alapidíjat).

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott díjmérséklés az önkormányzati díjrendelet szerinti kedvezmény, mentesség vagy ingyenesség esetén alkalmazandó díjkompenzáció összegét nem növeli.

Tehát a jelenlegi önkormányzati rendeletben megállapított nettó 3.380.- Ft közszolgáltatási díj meghaladja a megállapítható díj összegét. A Kormányhivatal határozatában közölte, hogy 1750.- Ft nettó díj állapítható meg.

2024. július 1-jét megelőzően nem szerepelhetett preambulum rendelkezés önkormányzati rendeletekben. Az önkormányzati rendelet normatív tartalommal nem rendelkező logikai egysége a bevezető rész volt. Ebben a részben a jogszabály megalkotására felhatalmazást adó jogszabályokat, valamint a feladatköröket biztosító jogszabályi helyeket kellett megjelölni.

2025. január elsejétől a jogszabályok – az önkormányzati rendeleteknek is – kötelező tartalmi eleme a preambulum rendelkezés. A megalkotni kíván jogszabály, önkormányzati rendelet preambulum rendelkezéseinek kell tartalmaznia a felhatalmazást adó jogszabályi hivatkozást, valamint a feladatkört megjelölő jogszabályi hivatkozást is. Új elem, hogy kötelező meghatározni a jogszabály szabályozási célját is.

A preambulomot kötelezően csak azon helyi önkormányzati rendeletek esetében kell alkalmazni, melyeket 2025. január elsejét követően alkot meg az önkormányzat. Tehát a korábbi rendeleteket nem kell módosítani.

A preambulum a jogszabály elején a cím után helyezkedik el. A preambulumnak cím nem adható.

A preambulomot tagolni kell, preambulumbekkezdésekre, melyeket kapcsos zárójelbe zárt arab számokkal kell megjelölni.

Tekintettel arra, hogy javaslom a rendelet újraalkotását, így a rendelet-tervezetben preambulumbekkezdés található.

Részletes indokolás

Az 1. §-hoz

1.§-hoz: Megállapítja a közszolgáltatás tartalmát.

A 2. §-hoz

2.§-hoz: Megállapítja a közszolgáltatással ellátott területet.

A 3. §-hoz

3.§-hoz: A működési terület határait szabályozza.

A 4. §-hoz

4.§-hoz: A kijelölt szennyvíztisztítótelepről rendelkezik.

Az 5. §-hoz

5.§-hoz: A közszolgáltatás rendjét szabályozza.

A 6. §-hoz

6.§-hoz: A közszolgáltatáshoz kapcsolódó önkormányzati feladatokat sorolja fel.

A 7. §-hoz

7.§-hoz: A közszolgáltató jogait és kötelezettségeit állapítja meg.

A 8. §-hoz

8.§-hoz: Az ingatlan tulajdonos, használó kötelezettségeit és jogait állapítja meg.

A 9. §-hoz

9.§-hoz: A szerződéskötés időtartamát és a kiválasztás módját szabályozza.

A 10. §-hoz

10.§-hoz: A közszolgáltatási szerződés tartalmát szabályozza.

A 11. §-hoz

11.§-hoz: A közszolgáltatás igénybevételének módját szabályozza.

A 12. §-hoz

12.§-hoz: A közszolgáltatás igénybevételéhez kapcsolódó szerződéses jogviszony létrejöttének szabályait tartalmazza.

A 13. §-hoz

13.§-hoz: A közszolgáltatás igénybevételéért fizetendő díjra vonatkozó szabályokat állapít meg.

A 14. §-hoz

14.§-hoz: A díj megállapítására és a számlázásra vonatkozó szabályokat tartalmaz.

A 15. §-hoz

15.§-hoz: A személyes adatok kezelését szabályozza.

A 16. §-hoz

16.§-hoz: Az ingatlan tulajdonosa, használója adatszolgáltatását szabályozza.

A 17. §-hoz

17.§-hoz: Hatályon kívül helyező rendelkezést tartalmaz.

A 18. §-hoz

18.§-hoz: Hatályba léptető rendelkezést tartalmaz.

Az 1. melléklethez

Megállapítja a közszolgáltatás díját.



Gávavencsellői Közös Önkormányzati Hivatal
J e g y z ő j é t ő l
 4472 Gávavencsellő, Petőfi u. 1.
 e-mail: jegyzo@gavavencsello.hu
jegyzo@paszab.hu



Tárgy: 47-21/2025.

Előterjesztés

a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz elszállítására vonatkozó pályázat kiírására

Tisztelt Képviselő-testület!

A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Vgtv.) alapján a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz: olyan háztartási szennyvíz, amelyet a keletkezés helyéről, vagy átmeneti tárolóból közcsatornába való bekötés vagy a helyben történő tisztítás és befogadóba vezetés hiányában gépjárművel szállítanak el ártalmatlanítás céljából.

A Vgtv.4.§ (2) bekezdés d) pontja szerint a települési önkormányzat feladatát képezi a településen található szennyvízbekötés nélküli ingatlanok esetében a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésének szervezése és ellenőrzése.

Önkormányzatunk eredménytelen pályázati eljárás lefolytatását követően a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal Tűzvédelmi, Iparbiztonsági és Vízügyi Hatósági Osztályától közérdekű szolgáltató kijelölést kért.

A Kormányhivatal 2025. május 12. napjától 2025. december 31. napjáig az új közszolgáltatási szerződés megkötéséig, de legfeljebb 2025. december 31. napjáig a Kobold Trans Bt-t, mint szolgáltatót kijelölte. Az együttműködési megállapodás a szolgáltatás ellátására a Kobold Trans Bt-vel megtörtént. Tekintettel arra, hogy a kijelölés december 31-ig tart, ezért kérem a Tisztelt képviselő-testületet, hogy jelen előterjesztés melléklete szerinti pályázati felhívásban foglaltak szerint részletezett feltételekkel a pályáztatási eljárást ismételten folytassa le.

A nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésére vonatkozó közszolgáltatási tevékenység részletes szabályairól szóló 455/2013.(XI.29.) Korm. rendelet szabályozza a felhívás, illetve a dokumentáció tartalmát.

A pályázati kiírás garanciális eleme, hogy a közszolgáltató az őt megillető közszolgáltatási díjakon kívül további önkormányzati kompenzációra nem tart igényt.

Javaslom a pályázat kiírását a Kormányrendeletben foglalt előírásoknak megfelelően.

Kérem az előterjesztés megtárgyalását és a szükséges döntés meghozatalát.

Paszab, 2025. szeptember 9.


 Bakos Tóth Ildikó
 jegyző

Határozati javaslat

Paszab Község Önkormányzat Képviselő-testülete

.../2025.(...) határozata

háztartási szennyvíz begyűjtésére Paszab község közigazgatási területén pályázat kiírásáról

Paszab Község Önkormányzat Képviselő-testülete pályázatot ír ki, a határozat mellékletében foglalt feltételek szerint, a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésére vonatkozó kötelező közszolgáltatás biztosítása érdekében.

A pályázati felhívás a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésére vonatkozó közszolgáltatási tevékenység részletes szabályairól szóló 455/2013.(XI.29.) Korm. rendeletben foglaltakat tartalmazza.

A pályázati kiírás garanciális eleme, hogy a közszolgáltató az őt megillető közszolgáltatási díjon kívül további önkormányzati kompenzációra nem tart igényt.

A Képviselő-testület felhatalmazza a polgármestert a határozat melléklete szerinti pályázati felhívás közzétételére az önkormányzat hivatalos honlapján és hirdetőtábláján, majd a pályázati eljárás lefolytatására, azzal, hogy a nyertes ajánlattevőt a képviselő-testület állapítja meg.

Pályázati felhívás

a Paszab Község Önkormányzata területén a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésére

1.Bevezetés

Paszab Község Önkormányzata a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésére vonatkozó közszolgáltatási tevékenység részletes szabályairól szóló 455/2013.(XI.29.) Korm. rendeletnek megfelelően pályázatot hirdet a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésére vonatkozó közszolgáltatás elvégzésére.

2. Résztvevők köre

A pályázat egyfordulós nyílt. A pályázati kiírásra azok a vállalkozások jelentkezzenek, akik a feladat elvégzéséhez szükséges jogosultsággal, szakmai háttérrel és referenciával rendelkeznek.

3. A szolgáltatás ismertetése

A szolgáltatás tárgya: A szennyvízcsatorna hálózatba be nem kapcsolt ingatlanokon keletkező, nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz összegyűjtése, elszállítása és ártalommentes elhelyezése a megrendeléstől számított 72 órán belül, jogszabályi előírások szerint.

Meghatározandó szolgáltatási díjtételek: Az ingatlanokon keletkező 1 m³ háztartási szennyvíz összegyűjtésének, elszállításának és ártalommentes elhelyezésének forintban meghatározott nettó összege.

A begyűjtés és ürítés helye: A nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtési helye Paszab Község Önkormányzat közigazgatási területe, lakossága 1249 fő. A település ingatlanjainak döntő többsége szennyvízcsatorna-hálózatra már rákötött, azonban még mindig vannak olyan háztartások, melyek nincsenek a hálózatra kötve. Az Önkormányzat a szennyvizet fogadó létesítményként 30m³/ d kapacitással a tiszaberceli szennyvíztisztító telepet jelöli ki.

A szolgáltatás időtartama: A szerződéskötés napjától 10 évi időtartam.

4. Az ajánlattevő ajánlatának adatokkal és leírásokkal alátámasztott módon tartalmaznia kell:

1. a közszolgáltatás ellátásának módjára, és szervezésére,
2. a közszolgáltatás teljesítése során alkalmazni a tervezett járművekre, gépekre, felszerelésekre, eszközökre, berendezésekre,
3. a közszolgáltatás teljesítéséhez alkalmazni tervezett módszerekre, technológiákra és eljárásokra,
4. a közszolgáltatással összefüggő fejlesztések elvégzésére,
5. a közszolgáltatás körébe tartozó tevékenységek belső ellenőrzésének rendjére,
6. a fogyasztói érdekek érvényesülésének és védelmének biztosítására és módszereire,
7. a közszolgáltatás finanszírozásának feltételeire, módjára és a közszolgáltatás díjának meghatározására, valamint beszedésének módjára,
8. az ügyfélszolgálati és tájékoztatási, valamint a nyilvántartási és adatkezelési, adatszolgáltatási rendszer működtetésére, továbbá
9. a közszolgáltatás végzéséhez rendelkezésre álló szakemberek létszámára vonatkozó javaslatokat.

5. A pályázónak rendelkeznie kell:

1. a közszolgáltatás ellátáshoz szükséges hatósági engedéllyel rendelkező járművekkel, gépekkel, berendezésekkel és eszközökkel, valamint olyan, a tulajdonában, kezelésében vagy hatályos szerződéssel a bérleményében lévő, hatóságilag engedélyezett telephellyel, amely alkalmas a közszolgáltatás végzéséhez szükséges járművek, gépek, berendezések, eszközök tárolására, valamint azok tisztítására, fertőtlenítésére engedéllyel rendelkező vállalkozással kötött szerződéssel,
2. olyan felszerelésekkel, eszközökkel, amelyek a közszolgáltatás ellátása során esetlegesen keletkező környezeti károk azonnali beavatkozást igénylő elhárításához szükségesek,
3. a közszolgáltatás ellátásához szükséges létszámú köztisztasági munkagép és járműkezelő településtisztasági szippantó gép-kezelő szakképesítéssel rendelkező szakemberrel,
4. a nyilvántartási, információs, valamint adatkezelési és adatszolgáltatási rendszer létrehozásához és folyamatos működtetéséhez szükséges feltételekkel.

A pályázónak csatolnia kell:

1. 30 napján nem régebbi cégkivonatának másolatát (egyéni vállalkozó esetében vállalkozói igazolvány másolatát)
2. A közszolgáltatás teljesítésére való alkalmasságának alátámasztására szolgáló referenciaigazolásokat. A referenciaigazolásnak tartalmaznia kell az alábbiakat:
 - a szolgáltatás teljesítésének helyét,
 - a szolgáltatás időtartamát,
 - a szolgáltatás tárgyának megjelölését,
 - az ellenszolgáltatás összegét, vagy a háztartási szennyvíz mennyiségét a teljesítés időtartama alatt.

3. Nyilatkozatot arról, hogy a vállalkozás nem áll végelszámolás alatt, nincs csődeljárás, illetve felszámolási eljárás folyamatban.
4. Nyilatkozatot arról, hogy a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésére vonatkozó tevékenységével összefüggésben a megelőző két évben jogerős bírósági határozatban megállapított jogszabálysértést nem követett el.
5. Nyilatkozatát, hogy a vállalkozás büntetőjogi felelőssége tudatában kijelenti, hogy a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény 3.§ 1. pontjában meghatározott átlátható szervezetnek minősül.
6. Befogadó nyilatkozatot, melyben igazolja, hogy a pályázótól fogadják a beszállított háztartási szennyvizet.

6.A pénzügyi ellenszolgáltatás feltételei:

Paszab Község Önkormányzata a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésére vonatkozó közszolgáltatási tevékenység részletes szabályairól szóló 455/2013.(XI.29.) Korm. rendelet 14-17.§-ai alapján a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésére vonatkozó helyi közszolgáltatásról szóló 4/2014.(III.27.) önkormányzati rendeletében határozza meg a szolgáltatásért felszámolható díjat.

A díj évenként felülvizsgálatra kerül a nyertes vállalkozás költségszámítása alapján. A rendeletben meghatározott díjat egységesen kell alkalmaznia a nyertes pályázónak a szolgáltatást igénybevevő megrendelők felé.

7. Pályázatok benyújtása, bontása

A pályázatot zárt borítékban egy eredeti és egy másolati példányban kell beadni, vagy benyújtani.

A borítékra rá kell írni „A nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésére vonatkozó közszolgáltatási tevékenység elvégzése”, a pályázó nevét, címét.

A pályázatok benyújtásának helye és határideje:

Gávavencsellői Közös Önkormányzati Hivatal Paszabi Kirendeltsége 4475 Paszab Fő út 9.
2025. október 20. 16.00 óra.

A pályázatok bontására a beérkezési határidő leteltét követően kerül sor.

8. Hiánypótlás

A pályázat kiírója a pályázónak egy alkalommal hiánypótlási lehetőséget biztosít.

9. A pályázatok elbírálása, eredményhirdetésre vonatkozó előírások

A pályázatok értékelését a képviselő-testület végzi, javaslatot tesz a képviselő-testületnek a szolgáltató kiválasztására. A szolgáltató kiválasztásáról a Képviselő-testület dönt.

Bírálati kikötés:

A közszolgáltató az öt megillető közszolgáltatási díjakon felül további önkormányzati kompenzációra nem tarthat igényt.

A szerződés hatálya 2026. január 1. napjától él. A szerződés tartalmát a pályázat kiírója egyeztetni a nyertes ajánlattevővel.

Paszab, 2025.

Paszab Község Önkormányzata

TERVEZET

Ellátási szerződés

Amely létrejött egyrészről

Tiszabercel Község Önkormányzata (4474 Tiszabercel, Fő utca 40., adószám: 15732406-1-15, képviseli: Szántó Zsolt polgármester), továbbiakban **Fenntartó** másrészről

..... **Önkormányzata** (....., adószám:..... képviseli:.....)

továbbiakban **Ellátást igénybe vevő önkormányzat**,

együttesen **Felek** között

a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 41. § (3) bekezdésében, 42. §-ában, 42/A. §-ában és a 94.§ (2) bekezdésében foglaltak alapján a 0-3 éves korú lakos gyermekek bölcsődei ellátásának biztosítása céljából a következő feltételekkel:

- 1.) Fenntartó biztosítja a településen állandó bejelentett lakcímmel rendelkező bölcsődei ellátást igénylő 0-3 éves korú gyermekek bölcsődei ellátását a 4474 Tiszabercel Fő utca 39. szám alatti Tiszaberceli Mesevár Óvoda és Bölcsőde önkormányzati intézményében.
- 2.) Felek rögzítik, hogy a jelen megállapodás vonatkozásában, az 1. pontban meghatározottak szerint, gyermeknek minősül a személyi adat és lakcímnnyilvántartás szerint a településen állandó, illetve ennek hiányában tartózkodási lakóhellyel rendelkező gyermek.
- 3.) Fenntartó kijelenti, hogy jelen feladatellátási-szerződésből fakadó kötelezettségét abban az esetben tudja teljesíteni, amennyiben a tiszaberceli lakóhellyel rendelkező gyermekek száma nem tölti ki a teljes intézményi kapacitást. A feladatellátással érintett többi településről jelentkező azon gyermekek, akik a felvételre való vonatkozó jogszabályokban meghatározott jogosultsági feltételeknek összességében megfelelnek, a jelentkezés időbeli sorrendjének megfelelően kerülnek felvételre.
- 4.) A bölcsődébe beíratott gyermekek után az éves normatív állami hozzájárulást Fenntartó igényli. A gyermekvédelem helyi szabályairól szóló 20/2021. (IX.15) önkormányzati rendelet szabályozza a személyes gondoskodást nyújtó ellátások formáit, azok igénybevétele, valamint a fizetendő térítési díj fizetésének feltételeit.
- 5.) Fenntartó teljesíti valamennyi, a szerződés tárgyát képező szolgáltatáshoz a mindenkor hatályos jogszabályok értelmében kapcsolódó adatszolgáltatási kötelezettséget. Fenntartó tudomásul veszi, hogy köteles a bölcsődei szolgáltatás számára előírt nyilvántartásokat vezetni az adatkezelési és az adatvédelem szabályainak és egyéb jogszabályok betartásával, és köteles azokat a feladatot átadó önkormányzat számára bemutatni.
- 6.) Ellátást igénybe vevő önkormányzat köteles teljesíteni a jogszabályokban meghatározott adatszolgáltatási kötelezettséget akként, hogy a Fenntartó által írásban kért adatokat köteles írásban rendelkezésre bocsátani. Az adatszolgáltatás során

Ellátást igénybe vevő önkormányzat köteles a mindenkor hatályos adatvédelmi jogszabályi rendelkezéseket betartani, és az adatszolgáltatási kötelezettségét az ott meghatározott korlátok között teljesíteni.

- 7.) Fenntartó a jelen megállapodásban vállalt feladatok teljesítéséért Ellátást igénybe vevő önkormányzattól pénzügyi támogatást nem kér.
- 8.) Panaszjog gyakorlása a Gyvt. 36. §-ban foglaltak az irányadók, melyről az intézményvezető jelzéssel él a Fenntartó felé. gyermek érintettsége esetén a Fenntartó a beérkezett panaszról tájékoztatja Ellátást igénybe vevő önkormányzatát, majd a panasz orvoslása érdekében nyolc napon belül egyeztetnek.
- 9.) Fenntartó minden tárgyévet követői március 31-ig szakmai beszámoló megküldésével beszámol Ellátást igénybe vevő önkormányzatnak a bölcsőde tárgyévi működéséről
- 10.) Felek rögzítik, hogy az Ellátást igénybe vevő önkormányzata képviselőjére jogosult személy a jelen megállapodásban rögzített feladatellátást az intézményben bármikor jogosult ellenőrizni. Az ellenőrzés során az esetleges észrevételeit a feladatellátásban közreműködő intézmény vezetőjével és a Fenntartó képviselőjére jogosult személlyel tárgyalásos úton egyeztetni és rendezni.
- 11.) Fenntartó szavatolja, hogy a feladat ellátásához szükséges tárgyi és személyi feltételekkel a szükséges hatósági engedélyekkel a Tiszaberceli Mesevár Óvoda és Bölcsőde működése megkezdése napjára rendelkezni fog.
- 12.) Ellátást igénybe vevő önkormányzata részéről történő szerződésszegés esetén Fenntartó a szerződés esetleges megszűnése napjáig köteles biztosítani az ellátást a gyermekek részére. Ellátást igénybe vevő önkormányzatának kártérítési kötelezettsége nincs.
- 13.) Felek rögzítik, hogy a jelen megállapodásban nem, vagy nem kellően szabályozott kérdések tekintetében a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998 (IV.30.) NM rendelet, a közzétételre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló 37/2014 (IV.30.) EMMI rendelet, valamint a Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény, továbbá a vonatkozó jogszabályok rendelkezései az irányadók.
- 14.) Felek jelen szerződést határozatlan időre kötik azzal, hogy jelen ellátási szerződést jelen megállapodást, bármelyik fél a másik félhez intézett írásbeli nyilatkozatával 3 hónapos felmondási idővel, figyelemmel a bölcsődei-gondozási nevelési tanévre, augusztus 31. napjára felmondhatja. A szerződésből eredő jogvita esetére a felek kikötik a Nyíregyházi Járásbíróság illetékességét.
- 15.) A szerződés 2025. október 1. napjával lép hatályba.

Kelt: Tiszabercel, 2025. szeptember ...

Kelt:

.....
Szántó Zsolt
polgármester

.....
.....
polgármester



Iktsz: 131-6/2025.

Tájékoztató a lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról

Tisztelt Képviselő-testület!

A képviselő-testület

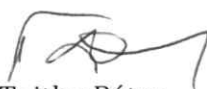
- 57/2025.(V.27.) határozatával elfogadta az önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló átfogó értékelést. A Gyvt. szabályainak megfelelően a Vármegyei Kormányhivatal részére határidőben május 31-ig a beszámolót megküldték. A határozatot valamennyi jelzőrendszeri tag megkapta.
- 58/2025.(V.27.) határozatával módosította a fenntartásában működő Mandula néni Óvodája köznevelési intézmény alapító okiratát. A Magyar Államkincstár közhiteles nyilvántartásában történő átvezetéshez az Alapító és Módosító Okiratot megküldték, melyet a Kincstár bejegyzett.
- 61/2025.(V.27.) határozatával elfogadta a Nyírségvíz Zrt-vel VKR kód: SZT13 térítésmentes vagyonátadási szerződést. A felek részéről a szerződés aláírása megtörtént.
- 62/2025.(V.27.) határozatával elfogadta a képviselő-testület II. félévi munkatervét. Az érintett előterjesztőket a testületi ülések időpontjáról és a napirendi pontok címéről határidőben, írásban tájékoztattuk.
- 67/2025.(V.27.) határozatával döntött Paszab község közigazgatási területén nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésére és elszállítására megállapodás megkötéséről. A megállapodást a Kobold Trans Bt-vel megkötöttük.
- 68/2025.(V.27.) határozatával döntött a Helyi Építési Szabályzat és Rendezési terv módosítására beérkezett kezdeményezésről. A folyamat megkezdődött, a tervezőkkel felvettük a kapcsolatot.
- 69/2025.(V.27.) határozatával Magyar Falu Program keretében út, híd, járda felújításra pályázatot nyújtottunk be. A pályázat benyújtásra került, de végül a pályázat meghiúsult.
- 72/2025.(VI.24.) határozatával a Közép-Szabolcsi Egészségügyi Társulás fenntartásában működő Dr. Béres József Egészségügyi Központtal vagyonkezelői szerződés megkötéséről döntött. A vagyonkezelői szerződés felek által aláírásra került.
- 73/2025.(VI.24.) határozatával Magyar Falu Programban a Fő út 9. szám alatti műhelyépület felújítására pályáztunk. A hiánypótlás jelenleg folyamatban van.

- 75/2025.(VIII.12.) határozatával a főépítési feladatok ellátására megbízási szerződés megkötéséről döntött. A jóváhagyott szerződést megküldtük a főépítész részére aláírás céljából.
- 76/2025.(VIII.12.) határozatával szociális célú tüzelőanyag támogatás biztosításához a beszerzés során keletkező szállítási költségek fedezéséről, a tüzelőanyag beszerzésére értékesítési szerződés megkötéséről döntött. Az értékesítési szerződés aláírásra került felek részéről.
- 77/2025.(VIII.12.) határozatával döntött önkormányzati vagyon hasznosításáról. Az adásvételi szerződés megkötése folyamatban van.
- 78/2025.(VIII.12.) határozatával döntött ATM bankjegykiadó gép telepítése és működtetése tárgyában. A képviselő-testületi határozatot határidőre 2025. augusztus 25-ig a MagNet Magyar Községi Bank Zrt. részére megküldtük. 2025. szeptember 2-án az ATM szerelésével kapcsolatban már helyszíni szemlére is sor került.
- 79/2025.(VIII.12.) határozatával elfogadta a 2025-2039 évekre szóló Gördülő Fejlesztési terv módosítását. A módosított tervrészek, valamint a testületi határozat a Nyírségvíz felé megküldésre került.
- 80/2025.(VIII.12.) határozatával elfogadta a Mandula néni Óvodája zárva tartás idejére óvodai ellátási megállapodás megkötését. A megállapodás aláírásra került felek részéről.
- 81/2025.(VIII.12.) határozatával elfogadta, hogy Nagyhalász Város Önkormányzatával bölcsődei ellátásra ellátási szerződést köt. A szerződés felek részéről aláírásra került.
- 82/2025.(VIII.12.) határozatával Vattai Jánosné részére Paszabért kitüntető díjat adományozott. A kitüntetés átadására, ünnepélyes keretek között került sor az augusztus 20-i ünnepség keretében.

Paszab, 2025. szeptember 2.


Bakos Tóth Ildikó
jegyző




Tajthy Péter
polgármester